

གཤམ་ཆེན་དོ་སྒྲིལ་པོ་ཤེས་བྱུང་། རེ

༡༡། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྟ་སོ་གཉིས་པའི་ལམ་
 རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིད་དམིགས་བརྟེན་བྱང་
 མི་བསྐྱོད་མགོན་པོའི་ཞལ་ལུང་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

རྩེ་བཅུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ།

ལྷན་སྟོན་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

3072

གཡའཆེག་སྟོན་ལྷ་ཁྱེ་ཤྲེལ་གྲུལ་༥༥། ༡༩༥༩

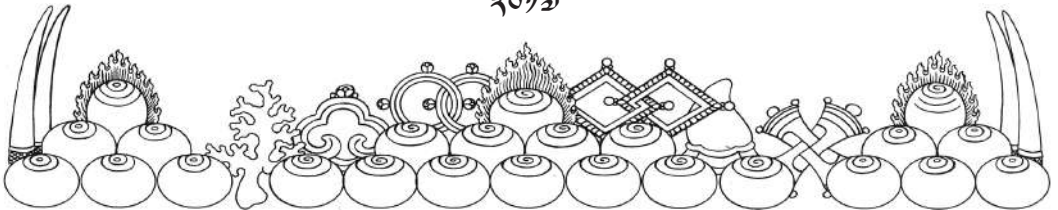
༡༡། འདུས་པ་འཕགས་ལྷ་སྟོན་གཉིས་པའི་ལམ་
འཕྲུལ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱེད་དམིགས་བརྟེན་བྱས་
མི་བསྐྱོད་མགོན་པོའི་ཞལ་ལྷ་སྟོན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

རྩི་བཅུ་ཉེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད།

ལྷ་སྟོན་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༡༩༩༩

ཀུཔ་ལེན་ཤིན་ཏུ་ཤོ་ཤྲོའི་ཀུཔ་ལ། ༡༩

དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཟབ་ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་ཁྲིད་ཟིན་གྱིས།

མཛད་པ་ལོ། རྩེ་བཅུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དབལ་བཟང་ལོ། ༡༩༠༣-༡༩༢༥

བཛོད་བྲ། དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཟབ་མའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ།

སྤྱི་ཁབ་སློབ་སྟོན་བ། མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ།

ཞུ་ཆེན་པ་དང་སློབ་སྟོན་བ། དགེ་བཤེས་མཁས་གྲུབ་ཉོར་བཟང་།

སྤྱི་ཁབ་འགན་ཁུར་བ། རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་སློབ་ཟུང་ལྷ་སྤྱབ།

ལག་བསྟར་ཞུ་སྤྱིག་བ། ཆངས་ཆང་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན།

དཔར་སྤྱོད་བདག་དབང་། རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དཔར་སྤྱོད་བ། རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔེ་ཞལ་ཨང་། ༩༢༩ ༩༣ ༩༥༩༩ ༠༥ ༥

Gyuto Library

Sidhbari - Dharamsala (H.P.)

Gyuto Library©2017

First Edition:1100 Copies

Series Title: *gsaṅ-chen-stod-rgyud* Series; Volume.3 (B)

*Reminder Notes of the profound commentarial teachings
on the two stages of the glorious Guhyasamāja*

Author: rje-btsun śes-rab rgya-mtso dpal-bzañ-po (Jeytsun Sherab Gyatso Pel-Zang po; 1803-1875)

Subject: The stages of the profound path of the glorious Guhyasamāja

Chief Editorial Advisor: Prof. Samdhong Rinpoche

Editor and Advisor: Geshe Khedrub Norsang

Executive Editor: Ven. Losang Ludup (Librarian, Gyuto Library)

Editorial input: Langtsang Tenzin Rabten

Copyright: Gyuto Library

Publisher: Gyuto Library

ISBN:978-93-84839-05-5

Published by: Gyuto Library, Sidhbari - 176057, Dharamshala
Distt. Kangra, Himachal Pradesh, India

E-mail: gyutolibrary@gmail.com

Printed in New Delhi by Norbu Graphics

སྒྲོལ་མེད་།

རི་རྒྱུད་དུ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཨིན་ལྷ་ཏི་བདེ་བའི་མགོན་པོ་དང་། ས་
ར་ཏ་དང་ལྷ་སྐྱབ་ལ་སོགས་དང་། ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་མ་སོགས་དཔལ་བོ་དང་། དཔལ་
མོ་བྱེ་བས་བཟོད་པའི་གསང་ཆེན་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིག་འཛིན་ཡོངས་ཀྱི་
གཞུང་ལས། རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་གྱི་ཅེ་མོ་རྒྱུད་རྒྱལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་རྒྱུད་
རྣམས་སྒྲོན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་ཨོ་རྒྱན་སོགས་སུ་དག་པའི་འཁོར་རྣམས་ལ་གསུངས་
པ་དཔལ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེས་ལེགས་པར་བསྟུས། དེ་ནས་མགོན་པོ་ལྷ་ཡི་ཞབས་ཡབ་སྐུས་
ལྷ་རྩེས་འབྲངས་དང་བཅས་པས་ཉམས་སུ་བཞེས་པས་རིག་འཛིན་གྱི་ས་བརྟེས་ཏེ་འཆང་
ཉན་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། ལྷག་པར་མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་བྱོན་པའི་དུས་ཅམ་དུ་བེ་
ཀ་མ་ཤི་ལ་སོགས་སུ་ཆོས་འདིའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་འཆང་ཉན་སྒྲོམ་སྐྱབ་རྣམས་པན་ཚུན་འགྲན་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་དར་བས་གསང་
འདུས་ཤེས་ན་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་གྲལ་མགོ་ཞེས་པའི་དོན་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་འདི་བྱང་།
དེ་ནས་མར་འགོས་སོགས་ཀྱིས་བོད་དུ་སྐྱེན་བྲངས་པ་སྟོག་ཐུན་བུ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་
སྐྱབ་ལས་གསུམ་གྱིས་རྒྱན་བསྐྱངས། ཐུབ་བསྟན་མཐའ་དག་གདན་གཅིག་ཏུ་ཉམས་ལེན་
དུ་ཉིལ་གྱིས་བྲིལ་བའི་སྟོལ་བཟང་སྟེལ་བའི་སྟོན་ལས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡབ་
རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྒྱུད་རྒྱལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་། གྲོལ་བྱེད་རིམ་གཉིས་
ཀྱི་ཁྲིད། རྒྱབ་བརྟེན་རྩ་བ་དང་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའ་
བའི་ཐུགས་བརྩོན་ལྟར་བཞེས་ཀྱིས་འཆང་ཉན་སྒྲོམ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོན་ལེགས་པར་སྟེལ་
བས་དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་གིས་ས་འདི་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཏོ།།

སྤང་དཔེན་གཞུང་གསུམ་ནས་འདིའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་རྒྱུན་བྱང་བ་ཚུ་པོ་གཅིག་འབྲེས་
 ལྟ་བུའི་མན་ངག། ཆ་ཆང་ལ་གངས་དང་གོ་རིམ་མ་ཞོར་ཞིང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་དང་ཕུལ་
 བ་འདི་རྣམས་ཐེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ཁྲིད་ཡིག་ཏུ་བཀོད་བ་འདི་ནི་རྒྱད་ཀྱི་ཁྲུངས་དང་
 འབྲེལ་ཞིང་མན་ངག་དམིགས་རིམ་རྣམས་གསལ་བརྟེན་དུ་འཁོད་བ་མ་ཟད་འདིའི་སྟེང་
 རས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་སྟོལ་ཡང་དར་རྒྱས་བྱུང་། བརྒྱད་རིམ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་ཀྱི་
 ཆེ་བ་སོགས་ཞིབ་སྒྲ་ནི་འདི་གའི་གཞུང་དུ་གསལ་ལོ།། དེས་གསང་དོན་རྟོག་པའི་ཆོས་
 གྲུ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ཉིད་གྲུ་ཆང་དུ་མང་ཐོས་འདུལ་བ་འཛིན་བ་ཡསྐྱབས་ཐེ་ཟམ་གཏོང་རིན་པོ་
 ཆེའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་གཞུང་བཟང་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རིམ་གཉིས་
 ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་དགྲེས་བཞིན་གནང་གཏན་ཁེལ་ཉེའི་མཆམས་སུ་འདི་གའི་དཔེ་མཛོད་ནས་
 སྟེང་བཛོད་བྲིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པོར་མདོར་བསྡུས་ཅམ་དུ་ཞོར་བཟང་ནས་སུག་བྲིས་
 སུ་བགྱིས་པའོ།།

སྟེ་བ་ཀུན་ཏུ་ལུས་དང་སྟོག་ལ་ཡང་།།

མི་བལྟ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན་བཟུང་ནས།།

རྒྱལ་བ་སང་གེ་ང་རོ་སྤྲུལ་པའི་སྟུ།།

དེ་ཡི་འཁོར་ཀྱི་ཐོག་མར་བདག་གྱུར་ཅིག །

༩ དཔེ་སྟུང་གསལ་བཤད།

༡༣༡། འདིར་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་གྲགས་ཆང་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་དམིགས་གཙོ་བོ་འཛིན་ཏེན་ཡོངས་ཀྱི་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་མཉམ་མེད་ཤུག་སེང་གའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྟེ་བཞེས་བསྟུས་པའི་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་ཟབ་པའི་གདམས་ངག་འདི་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་རྒྱན་རྣམས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སྤར་གསོ། དེ་བཞིན་གཞུང་བཟང་དེ་དག་སྟོ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་སྟོབ་སྟོང་དང་ཉམས་བཞེས་ལ་སྤྲོན་པའི་ཆེད་ཟབ་གསང་རྟོ་རྟེན་ཐེག་པའི་ཆོས་སྒྲོར་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་པའི་འཕགས་པོད་སྟེས་ཆེན་དག་ནས་མཛད་པའི་གསུང་རབ་གསལ་ཆེན་ཁག་ཕྱོགས་བསྟུས་ཀྱིས་《གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་ཐེང་》ཞེས་པ་ལྷ་སྟེལ་ཀྱི་དཔེ་ཆོགས་གསར་དུ་དཔར་སྤྲོན་ཁུས་དང་ཁུ་སྟུས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར།

ད་ལས་སྟན་བརྒྱུད་གདམས་པའི་མངའ་བདག་ཨ་ཁུ་ཆང་རྩེ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་《འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྷ་སོ་གཉིས་པའི་ལམ་རིམ་པ་དང་པོའི་བྲིད་དམིགས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་མི་བསྟོད་མགོན་པོའི་ཞལ་ལུང་》དང་། 《དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩོགས་རིམ་རིམ་ལུང་དམར་བྲིད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་མི་བསྟོད་ཞལ་ཀྱི་བདུད་ཅི་》ཞེས་ཆོས་ཆེན་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་ཐེང་གསུམ་པ་བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་རྩེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་བདེ་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བསྟེད་རྩོགས་དང་ལྷན་དཔར་སྤྲོན་ཁུས་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལས་ལྷ་སྟེལ་རྩེ་ཐམ་གཏོང་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནས་ཆོས་འདིའི་བཤད་བྲིད་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་བསྐལ་བཟང་གི་གོ་སྐབས་དང་བསྟན་རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དད་ལྡན་ཆོས་ཁུ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་གོང་གི་ཆོས་ཆེན་གཉིས་

ཟུར་དུ་བྱུངས་ནས་《གསང་ཆེན་སྒྲིབ་པོ་དཔེ་གསུམ་པ། ༡༧༽》དེ་བ་གཟུགས་སུ་དང་
སྒོལ་དང་མཐུན་པའི་ཉམས་ཞིབ་གང་ལེགས་དང་འབྲེལ་བསྟན་བཅས་འདྲིར་བྱངས་པའི་བཀའ་
བསྟན་སོགས་ཀྱི་ལུང་མཆན་དང་། ཡོངས་གྲགས་དཔར་མ་ཁག་གཉིས་མཚུངས་བསྟར་ཞུས་
པའི་བསྟར་མཆན་བཅས་བཀོད་ནས་དཔར་སྟུན་ཞུས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་། བོད་ལྷ་ལྷན་ནས་དཔར་སྟུན་ཞུས་པའི་ཤིང་དཔར་《འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་
ལྷ་སོ་གཉིས་པའི་ལམ་རིམ་པ་དང་པོའི་ཁྲིད་དམིགས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་མི་བསྐྱོད་མགོན་པོའི་ཞལ་
ལུང་།》《དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྡེའི་དམར་ཁིད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་མི་བསྐྱོད་
ཞལ་ཀྱི་བདུད་ཅི།》མཛོད་དགེ་དགེ་ལྷན་རབ་རྒྱས་སྤིང་ནས་དཔར་སྟུན་ཞུས་པའི་《འདུས་པ་
འཕགས་ལུགས་ལྷ་སོ་གཉིས་པའི་ལམ་རིམ་པ་དང་པོའི་ཁྲིད་དམིགས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་མི་བསྐྱོད་
མགོན་པོའི་ཞལ་ལུང་།》《དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྡེའི་དམར་ཁིད་ཀྱི་
བརྗེད་བྱང་མི་བསྐྱོད་ཞལ་ཀྱི་བདུད་ཅི།》བཅས་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྟར་ཞུས་ཏེ་བསྟར་མཆན་
བཀོད་ཡོད། བསྟར་མཆན་འགོད་སྐབས་ཡིད་གཉིས་མི་དགོས་པའི་ཡིག་ཚོར་དཔེར་ན་
གཤམ་གྱི་གསང་འདུས་བསྐྱོད་རིམ་གྱི་བསྟར་འབྲས་རེ་ཅུ་མིག་གི་བསྟར་མཆན་ཨང་བརྒྱ་དང་
དོན་དགྲུ་པར་མཛོད་དཔར། ཤོག་གངས། ༡༣བཟ ལྷ་ས་བརྗེད་ཞེས་པར་ཤིང་དཔར་གྱི་ཤོག་
གངས་ ༡༡བཟ པར་ལྷ་ས་བརྗེད་ཞེས་གསལ་བ་མ་ཟད་དོན་དུ་འང་འཐད་པ་དེ་ལྷ་བུའི་རིགས་
ནམས་བསྟར་མཆན་དུ་འགོད་པའི་ངལ་བ་མ་བསྟན་པར་ཐད་ཀར་དག་བཅས་ཞུས། དཔར་མ་
གཉིས་ཀའི་ནང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཚོར་ཐག་ཆོད་པའི་རིགས་དཔེར་ན། དགོང་
མོ་ལ་དགུང་མོ། སོར་རྟོག་ལ་སོར་རྟོགས། གུང་མོའི་ཆེགས་ལ་གུང་མོའི་ཆེག་ལྷ་བྱ་ནམས་
གཞུང་དུ་དག་བཅས་ཞུས་ནས་འོག་དུ་བསྟར་མཆན་བཀོད། གཞན་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་དང་། ཟེ་
ཆོམ་ཡོད་རིགས་ལས་གང་དག་པར་སེམས་པ་དེ་ཉིད་དུས་སུ་བཞག་ཅིང་གཞན་ནམས་འོག་
མཆན་དུ་བཀོད། དཔེར་མཆོན་ན། གཞུང་དུ་ཤིང་དཔར་ལྷར་སྒྲོམ་པས་ཞེས་པར་འོག་མཆན་

དུ་‘བསྐྱོམ་པས་ མཛོད་དཔར།’ ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཀོད་ཡོད། དེ་ཡང་མཛོད་དཔར་ཞེས་པ་ནི།
མཛོད་དག་དག་ལྟ་བུ་རབ་རྒྱས་སྤྱིང་ནས་དཔར་སྐྱབ་ཞུས་པའི་ཨ་ཁུའི་གསུང་གསང་འདུས་
བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་གོ་དགོས་པ་སོགས་ཟུར་གྱི་བསྐྱུས་མིང་དོ་སྟོན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ།

དེ་བཞིན་ཆེག་སྤང་ཅིང་སོགས་བཅུ་བཞི་པོ་དཔེ་སོ་སོར་མི་མཐུན་པ་མ་ཟད་དཔེ་
གཅིག་གི་ནང་དུ་འདྲ་བོད་འོག་མི་མཐུན་པ་ཆེས་མང་བས་མི་མཐུན་པ་རྣམས་འོག་མཆན་དུ་
བཀོད་ཅིང་དཀྱུས་སུ་བཅུ་སྟོན་གྱི་འགྲོས་ལ་གཞི་བཟུང་། བསྐྱར་མཆན་རྣམས་ལུང་མཆན་དང་
མཆན་མས་འབྱེད་བདེ་བའི་ཆེད་བསྐྱར་མཆན་གྱི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་ཅུང་ནག་ཤས་ཆེ་བ་བཟོས།

ལུང་མཆན་འགོད་ཚུལ་ནི། ཁྲངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱེད་ཞིབ་གནང་བདེའི་
སྤྱད་ལུང་འདྲེན་རྣམས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་སྡེ་དག་དཔར་མ་དང་རྩེ་ཡབ་སྲས་གྱི་གསུང་འབྲས་
བཀའ་སྟེན་དཔར་རྟིང་བཅས་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་ལུང་དྲངས་སའི་ཁྲངས་བྱག་དཔེ་སོ་སོའི་
མཆན་དང་དོ་ཐག་ཆོད་པའི་དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་ངོས་འདྲིན་ཞུས་པ་དཔེར་མཆོན་ན། སྡེ་
བཀའ་ལྟ་ རྒྱུད་འབྲས། ག་ སྤྱུའ། བརྟག་པ་དུག་པ། འོག་གངས་༡༡༥བཟ ལས་རྒྱང་བ་
ཅུང་མི་འབྲས། “ཁོད་དང་ལྟ་དང་ལག་བཅངས་ཉིད།” ཅེས་སོ། ཞེས་དང་། སྡེ་བརྟན། སྤྱིང་
ཡིག་ དེ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ། བཤེས་སྤྱིང་། འོག་གངས་༢༣བཟ ལས་རྒྱང་བ་ཅུང་མི་འབྲས་
སྡེ། “མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་དང་།” ཞེས་སོ། ཞེས་བཀའ་བསྟན་གང་ཡིན་
གྱི་མཆན་དང་། གཞུང་གི་སྡེ་ཆན། བོད་སྤྱིང་གི་སྡེ་པ། བསྐྱར་བཅོས་ལ་མཛོད་པ་སོ། གཞུང་
མཆན། ལེའུའི་མཆནས། འོག་གངས། མདུན་རྟགས་(ན) རྒྱབ་རྟགས་(བ) ཐིག་སྤྱིང་གི་གངས་
བཅས་ཁ་གསལ་དང་འབྲེལ་ལུང་ཆེག་མི་མཐུན་པ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་བཀོད་པ། དཔེར་ན།
གོང་གི་སྡེ་བཀའའི་ལུང་དུ་“ཁོད་དང་ལྟ་དང་ལག་བཅངས་ཉིད།” ཅེས་པར། གཞུང་དུ་ “ཁོད་
དང་བལྟ་དང་ལག་བཅངས་དང་།” ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་དཀྱུས་སུ་ཡོད་པའི་ལུང་གི་
མཆནས་གསལ་པོར་འབྱེད་པའི་ཆེད་ལུང་ཆེག་གི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སུ་རྟགས་འདི་“ ”དང་།

ལུང་ཆོག་དེའི་ནང་དུའང་ཆོག་རྒྱུ་རེ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་བྱུང་ཆེ་རྟགས་འདི་ “གཉིས་ཀྱི་བར་
དུ་བཅུག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། གཞུང་གི་ཞོག་གངས་༡༡ པའི་ལུང་མཆན་དུ། “ཆུ་ཁམས་གསེར་
དང་ནམ་མཁའ་བཞིན།” དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད།” ཅེས་པའི་སྐབས་“ཆུ་ཁམས་
གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས།” ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་གཅིག་མི་མཐུན་པ་ལྟ་བུའོ།

གཞན་ཡང་དཀར་ཆག་ནང་དུ་གཞུང་གི་དཔྱུས་སུ་ཡོད་པའི་ཆ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ས་
བཅད་རྣམས་ཆ་ཆང་ལ་མཆོམས་མ་འདྲེས་པ་གསལ་བཀོད་ཞུས། གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བའི་
སྒོར་གྱི་སྡོན་སྒྲིང་། རྩེ་འདིའི་མཛད་རྣམས། ལུངས་བཅོལ་གྱི་གཞུང་བཀའ་བསྟན་གཉིས་དང་དཔེ་
བསྟར་ཁུ་ཡུལ་གྱི་དཔར་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྟར་མིང་དོ་སྟོན་བཅས་སྡོན་འགྲོའི་ཚུལ་དུ་བཀོད། དེ་
བཞིན་གོང་གསལ་དཔར་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྟར་འབྲས་རེའུ་མིག་དང་། དཔལ་གསང་བ་འདུས་
པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་གང་ཆེད་ཀྱི་མཆན་བྱང་། མཛད་པ་པོ། བོད་སྒྲིང་།
ཞོག་གངས་བཅས་གསལ་བཀོད་ཞུས། རྩེ་ཞེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲས་དཀར་ཆག་།
དཔར་བྱང་སྡོན་ཆོག་བཅས་བྱར་རྒྱུ་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱིགས། བདག་དབང་ཞོག་དོས་ཀྱང་རྒྱལ་
སྤྱིའི་འགྲོ་ལུགས་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་བྱས་ནས་བཀོད་པ་བཅས་དེ་ལྟར་ལྟག་བསམ་དག་
པས་རང་བྱས་གང་ཡོད་ཀྱིས་འབད་བཅོལ་ཞུས་ཁུལ་ཡིན་ཡང་སློ་བྲོས་དང་ཉམས་སྟོང་གི་བྱས་
པ་དམན་པས་འོར་སྟོན་དང་ཆད་ལྟག་རི་བྱང་ལྟ་དང་སྒྲ་མ། གཟུར་གནས་མཁས་པའི་སྟོན་སྲར་
དང་བས་ཀྱན་ནས་སྒྲངས་ཏེ་བཅོད་པར་གསོལ་ལོ།

༥ ལེགས་གསོལ།

ད་ལས་གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་བོད་སྒྲིང་གསུམ་པ། །ཁོ་དཔར་གསར་སྟོན་གྱི་ལས་
གཞི་ནང་ལྟ་བུས་རྩེ་སྟོན་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ཞེས་སྤེའི་ལས་སྟོན་ཞུས་པ་

བཞེན་ལྟ་རྟེན་སྤྱུ་བཀའ་སྒྲོ་བ་ལམ་སྟོན་བཀའ་འཛིན་ཆེ་བ་དང་། གྲུ་ཆང་གི་དཔེ་བྲིད་ཅན་དང་
དཔེ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་སྟོན་པ་གཅིག་སྟོན་པ་སེར་སྟོ་རྒྱུད་སྟོད་དགེ་བཤེས་ལྟ་རྟེན་ལམ་སྟོན་པ་མཁས་
གྲུབ་ཅོར་བཟང་མཆོག་ནས་ཀྱང་སྒྲོ་བ་སྟོན་གནད་སྟོན་དང་འབྲེལ་སྟོན་སྟེང་གསར་འཛིན་གནད་
བཤེས་དགའ་བྱུང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་འཇམ་དབྱེད་སྟེང་དང་། སྟོ་མང་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་
ཆོས་ལྟན། སྟོ་མང་དགེ་བཤེས་ཏར་གདོང་ཨ་འཛིགས་བཅས་ཀྱིས་དཔེ་བསྐྱར་དང་ལུང་ཁྲུངས་
འཆོལ་ཞིབ་ལ་རོགས་འདེགས་གནང་བ་དང་། དེ་བཞེན་ཁོ་མོའི་ལས་རོགས་སྒྲུངས་ཆང་བསྟན་
འཛིན་རབ་བརྟན་ལགས་ནས་ཐོག་མར་སྟོན་སྟེང་ནང་མ་དཔེ་གཙང་བསྐྱར་ནས་བཟུང་། བར་
དུ་དཔེ་བསྐྱར་དང་ལུང་ཁྲུངས་འཆོལ་ཞིབ། མཐར་ལུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན་བཀོད་ཅིང་
ལྷ་སྟོན་བར་ཀྱི་སྤྱི་ལས་རིམ་ཡོངས་ལ་འགན་ཁུར་རྒྱུ་ཆང་ལོན་ཀྱིས་ལས་དོན་ཆགས་ཚུད་
གནང་བ། ལྷ་སྟོན་ལས་རོགས་སྟོ་སྟེང་དགེ་བཤེས་འཇམ་གཅིས་མཆོག་དང་གནས་སྐབས་
ལས་བྱེད་ཀྱིས་གཉིས་ནས་སྐབས་བསྐྱར་ཀྱི་ལས་རིམ་རྣམས་ཐུགས་ཁུར་ཆེར་བཞེས་ཀྱིས་
ལེགས་བསྐྱབས་གནང་བ། ལྷ་ཞབས་སྒྲུ་བ་དོན་གྲུབ་ལགས་ནས་བདག་དབང་ལོག་དོས་ཐོག་
གི་ཡི་གེ་རྣམས་དབྱིན་བསྐྱར་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་སྐབས་བཅེ་ལྷ་པའི་བྲག་མཛོད་དགེ་
སྟོང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀའ་ལྟེན། དགེ་སྟོང་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ། དགེ་སྟོང་བསོད་ནམས་དཔལ་
འབྱོར། དགེ་སྟོང་སངས་རྒྱས་དོན་གྲུབ། དགེ་སྟོང་སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། དགེ་སྟོང་དོན་གྲུབ་
འཕྲིན་ལས། དགེ་སྟོང་སྟོ་བཟང་སྟོན་པ་བཅས་ནས་རྒྱ་འབྲེལ་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཆང་གནང་བ་
སོགས་མདོར་ན་ད་ལམ་བྲག་དེབ་འདི་ཉིད་མཐུག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་བྲིད་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ན་
མེད་པའི་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་འབད་བཅོན་བཅས་ཀྱི་མཐུ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སྟོང་
དབྱུས་ནས་ཐུགས་རྟེན་བཀའ་འཛིན་སྒྲ་ལྟ་ཏུ་ཆེ་ལྷ་རྒྱུ་དང་།

དེ་ལྟར་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་རྣམ་དཀར་གྱི་ལས་བཟང་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཞུགས་སྐྱེ་
སྒྲུབ་བཟང་གི་པོ་སྒྲུབས་ལ་དགའ་སྟོན་དང་བཅས་ཏུས་གསུམ་གྱི་དགོ་ཅ་རྣམས་ལ་བསྟན་

འཛིན་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་མོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་མཆོག་གི་གཙུག་པོའི་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ནམས་སྐྱ་ཆེ་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་
བར་དུ་བརྟན་ཅིང་སྐབས་ཆེན་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ལྟན་གྱིས་འབྲུག་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་
ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་ཤར་ཅིང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་བསྟན་པའི་ཡང་
སྙིང་རྒྱུད་ཆུལ་འདུས་པའི་གཞུང་བཟང་འདི་དག་ལ་ཐོས་སྒོམ་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་པའི་སྙིང་
པོ་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་སྐྱེས་བུས་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁྱོན་ཀྱན་དུ་གཏམས་ཤིང་ཐབ་
གསང་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་འོད་སྣང་ཡངས་པའི་མཐའ་བྱ་ཀྱན་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྒྱར་
འབྱར་བའི་བསྐྱོ་སྐྱོན་གྱིས་མཐའ་བརྒྱན་ཏེ་རྒྱུད་སྟོང་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བསྐྱེད་རིམ་པ་སྒོ་
བཟང་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས།

བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༩༩ གྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ གྱི་ཟླ་༡ ཆེས་ཉལ་ ལ།

༥ བརྒྱུས་མིང་རྒྱུད།

བཀའ་འགྲུལ།

མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་མེ་གྲུ།

(འཕགས་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་མེ་གྲུ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བརྟག་པ།)

རྒྱུད་འབྲུམ། ང ༣༠ནང་-༤༥བཟ

དགོངས་པ་ལུང་སྟོན།

(དགོངས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད།)

རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ ༡༥༤ནང་-༡༥༥བཟ

མངོན་བརྗོད་སྒྲ་མ།

(མངོན་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་སྒྲ་མ།)

རྒྱུད་འབྲུམ། ྋ ༡༤༥ནང་-༡༥༠ནང

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ས།

(ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ས།)

མདོ་སྟེ། ས ༡༠༤ནང་-༡༥༣ནང

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ།

(ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ།)

མདོ་སྟེ། ས ༡༥༤ནང་-༡༥༥ནང

འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྗོད།

(འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ།)

རྒྱུད་འབྲུམ། ྋ ༡༥༡-༡༥༣བཟ

བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུ་སྒྲིག་འབྲུང་།

(དཔལ་བདེ་མཆོག་འབྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱུ་འབྲུམ། ལ ༡༩༥༩-༣༡༩༩

བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུ།

(རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བདེ་མཆོག་ཉུང་བྱ།)

རྒྱུ་འབྲུམ། ཀ ༡༡༣༩-༡༩༩༩

འདུས་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཆེན་པོ་གསང་བ་
འདུས་པ་ལས་གསང་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་དོན་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་བ།)

རྒྱུ་འབྲུམ། ཅ ༡༩༩༩-༡༩༩༩

དོན་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུ།

(རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་དོན་མཁའ་འགྲོ།)

རྒྱུ་འབྲུམ། ལ ༡༡-༡༡༩༩

དོན་སྤྱོད་པོ་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ།

(དཔལ་དོན་སྤྱོད་པོ་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ།)

རྒྱུ་འབྲུམ། ཆ ༡༩༩-༡༩༩༩

སྤྱོད་པོ་བརྒྱུ་པའི་མདོ།

(སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་སྤྱོད་པོ་བརྒྱུ་པའི་མདོ།)

པལ་པོ་ཆེ། ཀ ༡༩༩-༡༩༩༩ ཨ ༡༡-༡༩༩༩

འཕགས་པ་སྤྱོད་པོའི་མདོ།

(འཕགས་པ་སྤྱོད་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐུག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་སྤྱོད། ཨ ༡༡༩-༡༩༩༩

ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་སྒྲེ། ཞ ༡༩༡༧-༣༠༡༧༡

འོད་སྤང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་འོད་སྤང་གི་ལཱ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

དགོན་བཅེགས། ཆ ༡༡༤༧༡-༡༥༡༧༡

བཤད་རྒྱུ་དོན་གྲུབ་པ།

(ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དཔལ་དོན་གྲུབ་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་

གསང་བ་ནམ་པར་བྱ་བ།)

རྒྱུ་འབྲས། ཅ ༡༠༩༣༡-༡༡༡༧༣

ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ།

(བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྒྲིང་པོ།)

ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོགས། ཀ ༡༩༩༧-༡༩༩༧༣

སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེའི་མདོ།

(སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

པལ་ཆེན། ཀ ༡༧༡-ཨ ༣༩༣༩༩

གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་

བ་བརྟག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱུ་འབྲས། ཅ ༤༠༣༡-༡༩༩༤

གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུ།

(དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་གསང་བའི་རྒྱུ།)

རྒྱུ་འབྲས། ཨ ༡༩༡༣༡-༡༩༡༧༡

སྤྱུང་།

(ཡང་དག་པར་སྒྲོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཆེན་པོ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ག ༧༣༧-༡༡༡༧༧

ལྷ་མོ་བཞེས་ཞུས།

(ལྷ་མོ་བཞེས་ཡོངས་སུ་ཞུས་པ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ཅ ༡༧༧-༡༡༡༧༧

བསྟན་འགྲུལ།

འགྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ།

(དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྒྲོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༩ ༡༧༧-༡༡༡༧༧

རྒྱད་སྒྲ་མ།

(རྒྱ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས།)

སེམས་ཅན། བ ༤༤༧-༧༣༧

སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་།

(སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས།)

རྒྱད་འབྲུམ། ད ༡༡༧-༣༤༧

མངོན་རྟོགས་རྒྱུ།

(རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་

བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལུང་བྱས་པ།)

ཤེས་རྟོག། ཀ ༡༧༧-༡༣༧

ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བསྟོན་པ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོན་པ།)

བསྟོན་ཆོགས། ༡ ༤༣༥-༤༣༦

ཚོས་མངོན་པ་མཛོད།

(སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ།)

མངོན་པ། ༡ ༡༣༡-༡༣༥

འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་།

(སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་བཤུགས་ཀྱིས་དེ་ཁོན་ཉིད་བསྟོན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཞལ་ཀྱི་ལུང་།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ ༡༧༡-༡༧༢

སྟན་བརྒྱུད་དོ་རྩེའི་ཆོག་ཀླང་།

(མཁས་པ་རྒྱ་རོ་པཌ་ཆེན་ཀྱི་ཞལ་སྐྱ་དང་ལོ་རྒྱ་བ་མར་པ་ཚོས་ཀྱི་སློབ་ཀྱིས་བསྟུར་ཅིང་གཏན་
ལ་པའི་སྟན་བརྒྱུད་དོ་རྩེའི་ཆོག་ཀླང་།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ༦ ༣༠༣-༣༠༤

སྟོམ་པའི་མེ་ཉོག་

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ལྷ་ཀར་ཤུཌ་མཛད་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་སྟུར་སྟོམ་པའི་མེ་ཉོག་)

རྒྱུད་འགྲེལ། ༧ ༣༠༣-༣༠༤

རྟགས་འཇུག་

(སློབ་དཔོན་ཨ་ཁུ་མཛད་པའི་ལུང་དུ་སྟོན་པ་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ།)

སྟོན་ཆོགས། ༨ ༡༤༡-༡༤༢

མདོར་བྱས།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མདོར་བྱས་པ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། རི ༡བ༡-༡༡ན༡

དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས།

(སྐྱོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས།)

རྒྱུད་འགྲེལ། རི ༡༥༥བ༤-༡༠༧བ༥

སྦྱོང་འཇུག

(རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་ལ་འཇུག་པ།)

དབུ་མ། ལ༡བ༡-༥༠ན༡

དབུ་མ་འཇུག་པ།

(སྐྱོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ།)

དབུ་མ། ལ ༡༠༡བ༡-༡༡༤ན༡

དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ།

(སྐྱོབ་དཔོན་ལྷ་བ་དེ་བས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

དབུ་མ། ཆ ༡བ༡-༡༡ན༡

དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད།

(འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་པའི་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

སེམས་ཅམ། བི ༥༠བ༡-༥༥ན༤

བྱང་ཆུབ་ལམ་སྦྱོན།

(རྩོ་པོ་རྩེས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྦྱོན་མ།)

དབུ་མ། བི ༡༣༡ན༤-༡༥༡ན༥

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲིན་མའི་དཀའ་འགྲེལ།

(རྩོམ་པ་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲིན་མའི་དཀའ་འགྲེལ།)

དབུ་མ། བི ༡༩༡a-༡༩༣༩

བཟང་སྟོད་སྒྲིན་ལམ།

(འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྒྲིན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ།)

སྐྱ་ཆོག་ས། ཉོ ༣༠༠བ༡-༣༠༣བ༣

རིན་ཆེན་ཐེང་བ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ།)

སྐྱུ་རབས། བཤ ༡༠༧ན༡-༡༡༩ན༣

རིམ་ལྗ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་པ་ལྗ་བ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། རི ༩༥ན༥-༩༦ན༡

རིམ་ལྗ་བསྐྱུས་བ།

(དཔལ་ལྷན་ལྷ་རྒྱལ་པོ་ལས་མཛད་པའི་རིམ་པ་ལྗ་བསྐྱུས་བ་གསལ་བ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། བི ༡༦༩ན༡-༡༧༡ན༡

གཤམ་རྩེ་ནག་པོའི་སྐྱབ་ཐབས།

(སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་གཤམ་རྩེ་ནག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་

སྐྱབ་ཐབས།)

རྒྱུད་འགྲེལ། བི ༡༧༥-༡༧༧

བཤེས་སྦྱིང་།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཤེས་པའི་སྦྱིང་ཡིག།)

སྦྱིང་ཡིག་རི ༩༠བ༩-༩༦བ༣

ལྷ་མོ་དམག་ཐོར་གྱི་མན་ངག།

(དཔལ་ལྷ་མོ་དམག་ཐོར་གྱི་མན་ངག།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ཤ ༡༩ ༣བ༡-༣༩༥ན༡

བོད་ཀྱི་སླ་མ་ནམས་ཀྱི་གསུང་།

མགོན་བསྐྱང་།

(རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ངག་དབང་སློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་དཔལ་མགོན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ལས་མཁན་

ནམས་ཀྱི་བསྐྱང་བཤམས་ཆོས་སྤྱང་དགྲེས་པའི་སླ་དབྱངས།)

བོད། ད འཕྲུལ་དཔར། ༡༩༡-༡༡བ༣

གྲུབ་མཐའི་རྩ་བ།

(ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྩ་བ་གཞག་འཕྲུལ་སྤྱང་གདོང་

ལྷའི་སླ་དབྱངས།)

བོད། བ འཛིང་དཔར། ༡༩༡-༡༩ན༥

སྤྱབ་ཐབས་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ།

(རྩེ་ཚོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཔལ་རྩེ་ཚོང་ཁ་པ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་སྤྱབ་ཐབས་

བདུད་ཐབས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ།)

བོད། ཐ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩ན༣

ཆོས་རྒྱལ་བསྐྱོག་བ།

(རྩེ་བཅུན་རྒྱ་རྒྱ་མཛད་པའི་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བསྐྱོག་བ།)

རྒྱུད་སྤྱང་གསུང་རབ། ག དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གཏོར་ཆོག་བསྐྱང་གསོ་བསྤྱོད་བསྐྱུལ། ༡བ༩-༩ན༩

ཐོད། ཁ་ཤིང་དཔར། ༡༩༡-༥༣༡༡

པོད། ཁ རྒྱལ་དཔར། ༤༡ན།-༤༣ན།

སྤྱི་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག

(རྒྱལ་དབང་ལུ་པ་ངག་དབང་སློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་སྤྱི་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་འཁྲིད་གྱི་
དམིགས་རིམ་རི་པོ་གྲུ་འཛིན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཐེམ་སྒྲུལ།)

པོད། བ འབྲུལ་དཔར། ༡༩༣༩-༡༩༤༣

གཏང་རག་གི་མཚོད་པ་བྱ་ཚུལ།

(རྩི་ཙོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་པ་རྩོགས་པའི་
འོག་ཏུ་དོ་རྩི་སློབ་དཔོན་ལ་གཏང་རག་གི་མཚོད་པ་བྱ་བའི་ཚུལ།)

པོད། ཁ གཙང་དཔར། ༡༩༤༥-༡༩༥༥

རྩོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་མ།

(རྩི་ཙོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་ལས་རང་གི་རྩོགས་པ་བརྗོད་པ་མདོ་
ཙམ་དུ་བཤད་པ།)

པོད། ཁ གཙང་དཔར། ༡༩༥༥-༡༩༥༥

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ།

(རྩི་ཙོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ།)

པོད། ཁ གསུང་ཐོར་བྱ། གཙང་དཔར། ༡༩༥༥-༡༩༥༥

མཐའ་གཅོད་ལྷུ་གུ།

(རྩི་ཙོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་
ཆེར་བཤད་པ་སློན་མ་གསལ་བའི་དཀའ་བའི་གནས་ཀྱི་མཐའ་གཅོད་རིན་ཆེན་ལྷུ་གུ།)

པོད། ཅ གཙང་དཔར། ༡༩༥༥-༡༩༥༥

བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་མ།

(ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་མཛད་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་ལས་སླ་མ་ནམས་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་གྱི་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་མ།)

པོད། ཀ ༡༩༥༥-༡༩༥༥

ནམ་དག་གངས་རི་མ།

(མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་རྩི་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་
པོ་གང་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྤྱལ་པའི་སྤྱིའི་བཀོད་པ་མཐའ་
ཡས་པ་ལས་ཐྱུགས་གཅིག་གི་ཚུལ་ལས་བཅུམས་ཏེ་མདོར་བསྐྱུས་པར་བཛྲོད་པ་ནས། སྟོན་ལམ་
དུ་བྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གོ་བདེ་བར་སྦྱར་བ།)

པོད། १ གཙང་དཔར། གསུང་ཐོར་བྲ། ५ནལ-७བཅ

ནལ་འབྱོར་དག་རིམ།

(རྩི་ཙོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྦྱབ་ཐབས་ནལ་
འབྱོར་དག་པའི་རིམ་བ།)

པོད། ३ གཙང་དཔར། १ནལ-३ནབལ

དཔལ་ལྡན་ས་གསུམ།

(མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་དཔལ་ལྡན་སྤྲ་མ་དམ་པ་རྩི་བཅུན་ཙོང་
ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཛྲོད་པའི་སྟོན་ས་གསལ་བ་འདེབས་པའི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ།)

པོད། १ གཙང་དཔར། ३ནལ-५ནལ

བ་རི་ལོ་རྩ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས།

(རྩི་གྲང་ཐང་བཞུན་པའི་སྟོན་མེས་མཛད་པའི་བ་རི་ལོ་རྩ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས།)

པོད། ३ ཡིང་དཔར། १ནལ-३ནལ

བར་དོ་འཕྲང་སྟོལ།

(པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་བར་དོ་འཕྲང་སྟོལ་གྱི་གསལ་འདེབས་འདིགས་
སྟོལ་གྱི་དཔའ་བོ།)

པོད། ३ ཡིང་དཔར། ३ནལ-३ནབལ

སླ་མཆོད།

(རྩ་ཆེན་སློ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་སླ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག།)

མོད། ༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༢༤བ༢

ཅུ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན།

(རྩ་ཆེན་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྩ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་

བའི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྩ་མཆོ།)

མོད། ༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༢༤༣བ༡

ཞི་སྦྱོར་བདུད་ཅིའི་བྱམ་བཟང།

(རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་དག་དབང་སློ་བཟང་རྩ་མཆོས་མཛད་པའི་དཔལ་རྡོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཞི་བའི་

སྦྱོར་སྟེག་རབ་དཀར་བདུད་ཅིའི་བྱམ་བཟང་།)

མོད། ༢ དཔར་གསར། ༡༩༡-༢༥༥

རིམ་ལྷ་གསལ་སྦྱོར།

(རྩ་ཆེན་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་

དག་རིམ་པ་ལྷ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྦྱོར་མ།)

མོད། ༤ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༣༤༤བ༤

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ།

(རྩ་ཆེན་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།)

མོད། ༥ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༤༧༩བ༤

ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན།

(རྩ་ཆེན་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྣམ་

གཞག་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བཞེད་བྱང་དུ་བྱས་པ།)

མོད། ༨ གཙང་དཔར། ༤༥བ༢-༤༦བ༡

གསང་འདུས་མཆོད་འབུལ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
འཁོར་ལོ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་ཚུལ།)
མོད། ཁ་གཙང་དཔར། ༡༩༠༧-༡༩༡༣

གསང་འདུས་སློན་གིས།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
འཁོར་ལོ་ལ་མཆོད་པའི་མཚུག་གི་སྐབས་སུ་བའི་སློན་ལམ་དང་བཀྲ་གིས།)
མོད། ཁ་གཙང་དཔར། ༡༩༡༣-༡༩༤༧

གསང་རྣམ་ཆོགས་བཅད་མ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ལོ་ལ་ཁ་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་ལྷས་ཁྱད་པར་ཅན་
གཟིགས་པ་གསང་ཡིག་ཐོག་བཅེད་བྱང་དུ་མཛད་པ་གསང་རྣམ་ཆོགས་བཅད་མ།)
མོད། ཁ་གཙང་དཔར། ༢༡༧-༢༡༩

གསང་བའི་རྣམ་ཐར།

(རྗེའི་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཤུག་ཏེ་དགེ་སློང་བཀྲ་གིས་དཔལ་ལྷན་གྱིས་མཛད་པའི་རྗེ་
བཙུན་སློ་མ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས།)
མོད། ༡༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༢

གསང་རྣམ་འོག་མེན་མ།

(ཤུག་ཏེ་དགེ་སློང་དག་གི་དབང་པོས་མཛད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྗེ་རྗེའི་
གསང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ།)
ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱང་བཞད་པའི་གསུང་འབུམ། མོད། བ་བཀྲས་འབྲིལ་དཔར་གསར། ༡༩༡-༡༩༣

སྡེ་བཀའ།

(སྡེ་དགེ་བཀའ་འཁྱུར།)

མོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་བྱི་ལོ་༡༡༡༩ནས་རྩ་བྱ་བྱི་ལོ་༡༡༣༣བར་བཀྲང་བྱ་ལྗེའི་ཕྱི་ཁ་ཁམས་སྡེ་
དགེའི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ཆོ་རིང་ནས་བཙུན་པ་ཆོན་པོས་དཔར་དུ་བཞེངས་པའི་སྡེ་དགེ་
བཀའ་འཁྱུར།

སྡེ་བསྟན།

(སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར།)

པོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྤལ་བྱེ་ལོ་༡༡༣༡ལོར་ཁམས་སྡེ་དགེའི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་
བསྟན་པ་ཚེ་རིང་ནས་དཔར་དུ་བརྒྱ་བོའི་དབུ་བཅུམས། དེའི་སྤུས་སྤྲོ་མ་ཀྱན་དགའ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་མཇུག་
བསྐྱེད་ནས་ཤིང་བྱེ་བྱེ་ལོ་༡༡༤༤ལོར་ལགས་པར་གྲུབ་པའི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར།

མ་དཔེ་བསྟར་ཡུལ་གྱི་དཔར་མ་གཉིས།

ཤིང་དཔར།

(པོད་ལྷ་ལྷན་ནས་དཔར་སྟེན་ཁྱས་པའི་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྷ་སོ་གཉིས་པའི་ལམ་རིམ་པ་
དང་པོའི་བྲིད་དམིགས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་མི་བསྟོད་མགོན་པོའི་ཞལ་ལྷང་དང་། དཔལ་གསང་བ་
འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལུང་དཔར་བྲིད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་མི་བསྟོད་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི།)

མཛོད་དཔར།

(མཛོད་དགེ་དགེ་ལྷན་རབ་རྒྱས་སྤྱིང་ནས་དཔར་སྟེན་ཁྱས་པའི་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྷ་སོ་
གཉིས་པའི་ལམ་རིམ་པ་དང་པོའི་བྲིད་དམིགས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་མི་བསྟོད་མགོན་པོའི་ཞལ་ལྷང་
དང་། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལུང་དཔར་བྲིད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་མི་བསྟོད་ཞལ་
གྱི་བདུད་ཅི།)

༥ ཨ་ཁུ་ཆང་རྩེ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོའི་
མཛད་ནམ་མཁོར་བསྐྱས་བཞུགས་སོ།།

༡༡། དེ་ཡང་རི་རྐྱང་དུ། འཇམ་མགོན་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས།

ལེགས་བཤད་འཆོལ་ལ་ངོམས་པ་མི་མངའ་ཞིང་།།

ཐོས་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས།།

མན་ངག་རྒྱ་མཆོའི་གཏེར་གྱུར་དགེ་བའི་བཤེས།།

དཔལ་ལྷན་སྤྲེལ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།

ཞེས་བྲིས་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལུང་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱགས་པའི་ཡུལ་དམ་པ་སྟན་བརྒྱུད་
གདམས་པ་རྒྱ་མཆོའི་མཛོད་ལ་འདོད་དགུར་དབང་བསྐྱར་བ་འཇམ་མགོན་བསྟན་པའི་སྟོག་
ཤིང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་མཆན་སྟན་གྱི་བ་དན་དཀར་པོ་སྲིད་པ་
གསུམ་ན་ཉག་ཏུ་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ནི། མདོ་སྨད་ཅེ་གཞུང་ཁུ་བེད་དུ་ཡབ་ཅོའི་ཁོ་དང་ཡུམ་ཅེ་ན་
ཐར་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་བགྲང་བྱ་ང་བདུན་པ་ཁྲག་སྐྱུག་ཅེས་པ་ཚུ་མོ་
པག་གི་(༡༩༠༣)ལོར་ངོ་མཆར་བའི་དགེ་མཆན་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཉིན་སྐྱབས་ལྟམས། མཆན་
རྟ་མགིན་སྐྱབས་ཞེས་གསོལ། བྲིས་པ་སྤྲེལ་པའི་ཤེས་པའི་དུས་སུའང་དཔེ་ཆ་ཤོག་བྱང་རེ་ཅམ་
ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ཏེ་སྟོག་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཛོན་པར་
བརྟམ་པའི་དགེ་མཆན་ངོམས། ཁུ་པོ་རྩེ་སང་སྤྲེལ་པ་ལས་སྟོག་བསྐྱབས་པས་དབུ་ཆེན་གཟབ་

མ་དང་། གཤམ་མའི་འབྲུ་ཆ། ཆོག་སྒྲིག ། ལྷུ་མ་གྱིས། སྤྱང་ཡིག ། སྤྲུག་མ་གྱིས་སོགས་སྒྲོག་
 མཐའ་དག་དཀའ་ཆོགས་ལ་མ་བཟླས་པར་ཁོང་དུ་ཅུད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་དུ། སྤྱབས་
 མགོན་དོ་རྩེ་འཆང་འཛིགས་མེ་རྒྱ་མཆོ་ཁུལ་དེར་ཕེབས་སྐབས། སྤྱ་ཁང་སྒྲ་མས་རྩེ་འདི་བྲུ་རྒྱན་
 དུ་བུལ། དགྲེས་བཞིན་ལུང་བསྟན་དང་ཕྱག་མདུད་སྟལ། གཞན་གྱི་དག་ལས་དེང་སང་སྒྲ་བང་
 བ་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་པ་སྒྲ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་བཞུགས་པའི་གནས་
 ཚུལ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱ་གཡོ་ཞིང་མིག་ནས་མཆི་མ་འཁྲུགས་པའི་ཐུགས་དང་
 སྤྱེས། དགྲུང་བངས་བཅུ་དྲུག་དུས་རྒྱལ་བས་ལུང་གིས་བསྤྲུགས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཟུལ་ཤིས་
 འབྲིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གནས་བཏྲན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་རམས་པ་རྩེ་དགོན་མཆོག་དགེ་
 འདུན་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། སྒོ་གསལ་ངང་མོ་བྱེ་བས་ཐོས་བསམ་གྱི་མགྱིན་རྩེ་རྒྱད་མར་བརྟུང་
 བའི་རོལ་མཆོ་སྤྱད་བྱུང་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་དུ་སྒྲིག་ཞུགས་མཛད། གནས་སྤྱིའི་གཟིགས་པ་དག་
 པ་སྤྱིང་སྤྱལ་པའི་སྤྱ་དགོན་མཆོག་དགྲེས་པའི་སྒོ་བྲོས་ལས་བཙེ་བཞག་ཐོག་མར་གསན་ཅིང་།
 བྱི་མེད་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་རྩེ་དགོན་མཆོག་དོན་ཡོད་སྒོ་བ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་རིགས་པའི་
 སྒོ་འབྲེད་བསྐྱས་བྲུ་ལ་བསྐྱབས། རྩེ་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བདེ་མཆོག་དབང་སོགས་བཀའ་
 ཆོས་གསན་ཅིང་དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞེས་པ་(༡༩༡༤)ལོར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤྲོམ་པ་བཞེས་ཏེ་
 མཆོན་ལ་དགོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ཞེས་གསོལ། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བྱུང་ཐོས་བསམ་
 སྤྱུག་དུས་ཐེག་པ་མཛད་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱ་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་སྒོ་བཟང་ཐུབ་
 བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཆོ། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་
 མཆོན། གསང་བདག་སྡེ་ཁྲི་ཆང་། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བར་མགོ་ལ་ཐོད་བཞིན་བཀུར་གྱུང་། བཀའ་

འཛིན་འཁོར་ཐབས་བྲལ་བ་དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་
 མཆོན་ལྷན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཙུ་པ་གསུམ་དུ་ཉི་ལེ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྒྲགས་གྱི་
 གདམས་པ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བྱ་གསལ། བྱ་ལྷལ་བ་གཞོན་ཏུ་འོད་ལྷར་དུ་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་
 བསྟེན་པར་མཛད། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་རྣམས་གྱི་བྱང་ཡིག་དང་། མཆོད་དཔོན། ཐབ་གཡོག་ཚུན་
 མཛད་ནས་བསམ་སྦྱར་གཉེས་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟེན་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་མཛད་དེ་གཙོ་ཆེར་གཞུང་
 ཆེན་བཀའ་པོད་ལ། སྒྲགས་རིག་གནས་བཅས་ལ་སྦྱར་བ་གཉེས་ལྷན་གྱི་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་
 ཐོས་བསམ་སྦྱོབ་གཉེར་ལ་དཀའ་སྤྱད་དཀའ་པོ་མཛད་པས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་གྱུར།
 ཐོས་པ་རྣམས་ཟིན་བྲིས་སུ་པབ་བ་པོད་ཆེན་ཉི་ཤུར་ལོངས་པ་ཡོད་པར་གྲགས། འོན་ཀྱང་པོད་
 བདུན་ཅུ་དཔར་དུ་འཁོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། འཕྲལ་གྱི་མཛད་པ་ཡང་། ཡོ་བྱད་ལ་དམ་འཛིན་
 མེད་ཅིང་། ཅ་དངོས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་འཕྲལ་དུ་ཆོས་སྒྲགས་སུ་གཏོང་བར་མཛད། རྒྱ་པོད་
 ཉོར་གསུམ་ནས་འདུས་པའི་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ལ། མི་ཉ་རྩེ་མེད་སོགས་དབང་
 དང་། སྦྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་སོགས་རྗེས་གནང་། གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་
 རྗེས་སོགས་རིམ་གཉེས་གྱི་ཁྲིད། ལམ་རིམ་དང་སྒོ་སྦྱང་གི་ཁྲིད། བཀའ་འབྱུར་སོགས་གྱི་
 ལུང་བཅས་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་བར་མཛད་པས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གྱི་རྒྱུན་
 ཉམས་པ་རྣམས་སྦྱར་གསོས་ཤིང་། མི་ཉམས་པ་རྣམས་གོང་དུ་སྤེལ་བས་བྱ་སྦྱོབ་གྱིས་སྒྲགས་
 ཀུན་ཏུ་ཁྲབ་པར་གྱུར་ཏོ། ། རྗེ་འདི་ཉིད་དགེ་ལྷན་སྦྱབ་བརྒྱད་གྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་གྲུབ་དབང་
 སྦྱོང་རྟོལ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱིད་ཡིན་པར་གྲགས་ཏེ་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོའི་རྗེ་
 འདི་ཉིད་གྱི་རྣམ་ཐར་བསྟོད་འབྲེལ་དུ། སྦྱོང་རྟོལ་གྲུབ་པའི་དབང་ཐུག་དང་། རྗེ་འཛིགས་མེད་

དབང་པོ་གཉིས་ལྟ་གདན་ནོར་འཛིན་དགའ་ཚལ་དུ་ཞལ་འཛོམས་ནས་ནང་པན་ཚུན་སོ་སོ་རང་
 རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྤྱན་གྱིས་གསུང་འཕྲོས་མང་པོ་གནང་སྐབས་
 ཞེས་པ་ནས་སྒྲོང་རྡོལ་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲ་མའི་གོ་ས་མི་ལེགས། གྲ་རྒྱུང་བཅས་མའི་ཚུལ་དུ་བཀྲ་
 ཤིས་འབྲིལ་དུ་འབྱོན་འདོད་ཡོད་ཅེས་པ་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་གསན་པས་ཕྱིས་སུ་གྲུང་ཐང་
 རིན་པོ་ཆེས་སྒྲོང་རྡོལ་སྒྲ་མ་རང་རེའི་དགོན་པ་འདིར་གྲ་རྒྱུང་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་འབྱོན་རྒྱུའི་ཞལ་
 བཞེས་ཡོད། ཤེབས་ངེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་འཛིན་གྲ་བསྐྱས་ཆེན་ནམ་རྟགས་རིགས་ཀྱི་ཆོད་
 ཡིན། ཞེས་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་རྣམ་ཐར་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད། ཉིད་ནས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཞལ་
 བཞེས་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད། མདོར་ན་རྗེ་འདིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་སྒྲོང་སྤེལ་
 གསུམ་གནང་བའི་རྣམ་ཐར་རྒྱ་ཆེ་མཐའ་གྲས་ཤིག་བསྐྱངས་པས་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་མདོ་
 དབུས་ཁམས་གསུམ་ལ་གྲགས་ཆེ། མཐར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རེ་ཞིག་གྲུབ་ནས་དབྱང་གྲངས་
 དོན་གསུམ་(༡༩༧༥)ལོར་སྐུ་ཕྱུང་ན་ལས་འདས་སོ། ། ཞེས་མཛད་རྣམ་མདོར་བསྐྱས་འདི་ནི་རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་
 སྙིང་ནས་དད་ཅིང་རྣམ་དཀར་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་མདུད་པ་མི་སྣོད་པ་སེར་སྣོད་སྣོད་རྒྱུད་དགེ་བཤེས་མ་ཉི་ལྷ་པོས་གསང་ཆེན་
 ཆོས་ཀྱི་བཞུགས་རྒྱུད་སྣོད་གྲ་ཆང་དུ་སྤྲུག་ཟིན་སུ་བཞུགས་པའོ། ། །སྐྱ་མཁྱེན་ལམ། །

ཕྱི དཀར་ཆག

དང་པོ། སྒྲིན་སྒྲེང་།	༣
གཉིས་པ། དཔེ་སྒྲིན་གསལ་བཤད།	༥
གསུམ་པ། བསྐྱུས་མིང་རོ་སྒྲིན།	༡༡
བཞི་པ། མཛད་ཆུམ།	༡༥
ལྔ་པ། ས་བཅད།	༡༩

དྲུག་པ། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྟ་སོ་གཉིས་པའི་ལམ་རིམ་པ་དང་པོའི་ཁྲིད་དམིགས་ཀྱི་ བརྗེད་བྱང་།	༡
༡ མཆོད་པར་བརྗེད་པ་དང་སྤྱིའི་བཤད་པ།	༣
༡ སྤྱད་གསུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས།	༡༡
༢ ཉམས་ཁྲིད་དམ་དམར་ཁྲིད་དངོས་ཀྱི་རིམ་པ།	༣༡
༡ གང་གིས་ཉམས་སྤྱུ་ལེན་པའི་རྟེན།	༣༡
༢ གང་དུ་ཉམས་སྤྱུ་ལེན་པའི་གནས།	༤༠
༣ དེར་ཆུམ་འབྱོར་གྱི་ལོ་བྱད་འདུ་བྱ་བ།	༤༡
༤ རི་ལྟར་ཉམས་སྤྱུ་ལེན་པའི་ཚུལ།	༤༦
༡༽ སྦྱོར་བ།	༤༦

[illegible]

༩༣ ་ རྩལ་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ།	༡༣༣
༡ ལྷ་ག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ།	༡༣༣
༢ ལྷ་ག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ།	༡༣༤
༣ ལྷ་ག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་པ།	༡༣༤
༤ ལྷ་ག་མོས་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པ།	༡༣༥
༩༤ བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་འབྱེད་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོའི་མགོན་པོ་ བསྐྱེད་པ།	༡༣༥
༩༥ རྩལ་བ་སྐྱེད་སྐྱར་འབྱེད་བའི་རྣལ་འབྱོར།	༡༣༤
༡) རྩལ་སྐྱེད་རྩལ་འབྱེད་པ།	༡༣༤
༢) དེ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་འགོད་པ།	༡༣༤
༡ ལུས་རྩལ་གྱི་གཞུག་ལས་ཁང་དང་།	༡༣༤
༢ ལུང་སོགས་བརྩེན་བ་ལྷ་བསྐྱེད་པ།	༡༣༥
༣) རྩལ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་བཞུག་པ།	༡༣༥
༤) སེམས་དབང་སྐྱེད་བཞུགས་བྱ་བ།	༡༣༥
༥) རིགས་བདག་གི་རྒྱས་བཏབ་པ།	༡༤༡
༩༤ དེ་འབྱེད་བའི་སྐྱེད་སྐྱེས་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བསྐྱེད་པའི་ ཐུང་རིག་མ་འདུག་པ།	༡༤༣
༩༥ རྩལ་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཞུགས་ པ།	༡༤༤
༩༦ ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཞུགས་པ།	༡༤༥

(༡ ཟུན་དོས། ༡༤༩

༡ ལྷ་མོའི་ལྷ་ལྟོས། ༡༤༩

༢ བཟླས་པ། ༡༤༩

༣ ལྷ་བ་ལྷ་ས་བསྐྱུལ། ༡༥༡

༤ མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་ལྷང་བ། ༡༥༩

༥ ཉེར་བསྐྱུ། ༡༥༩

(༢ ཟུན་མཆོམས་ཀྱི་ལྷ་ལྟོས། ༡༥༩

༡ གཏོར་མ་འབྲུལ་པའི་ལྷ་ལྟོས། ༡༥༩

༢ ལ་ཟས་ཀྱི་ལྷ་ལྟོས། ༡༦༠

༣ ཉལ་པའི་ལྷ་ལྟོས། ༡༦༡

༤ ལྷང་པའི་ལྷ་ལྟོས། ༡༦༡

༥ ལྷས་ཀྱི་ལྷ་ལྟོས། ༡༦༡

༦ ལྷས་བརྟས་པའི་ལྷ་ལྟོས། ༡༦༩

ག༡ མཐུག་ ༡༦༩

བདུན་པ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་ཉམས་སྤྱེལ་བ་ལ། ༡༦༥

ག༡ ལྷ་ལྟོས། ༡༦༩

ག༡ ལྷ་ལྟོས། ༡༦༩

ཁ༡ ལྷ་ལྟོས་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་ལྟོས། ༡༧༥

༡༡ ལག་ལྷ་ལྟོས་སྤྱི་བ་སྤྱོད་བ་དོར་སེམས་བསྐྱེལ་བཟླས། ༡༧༥

༡༢ ལམ་ལྷ་ལྟོས་ལྷ་ལྟོས་བསྐྱེལ་བ་ལྷ་ལྟོས་ལྷ་ལྟོས། ༡༧༥

ཁ དངོས་གཞི་ལ།	306
། ཀ། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ།	306
༡ ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ།	306
2 སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ།	307
3 ལུས་སེམས་སྤྱན་མོང་བའི་གནས་ཚུལ།	307
། ཁ། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ།	309
༡ རེབ་པ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ།	309
། ལུས་དབེན་སྐྱོད་ཅེས་ཉིང་ངེ་འཛིན།	309
། 2 རག་དབེན་གསུང་རྫོད་ཅེས་ཉིང་ངེ་འཛིན།	330
། 3 ལྷོང་གའི་སྤྱ་ཅེར་སྤྱལས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྤྱ་ཅེས་བསྐྱེམ་ཚུལ།	330
༡ རིམ་ལྷ་འཁོར་ལོ་ཅན།	330
2 འཁོར་ལོ་ཐེད་པའི་སྤྱལས་ཐིག་ཉི་ཆེ་བ།	333
། 3 གདོང་གི་སྤྱ་ཅེར་འདྲ་གྱི་ཐིག་ལའི་སྤྱ་ཅེས་བསྐྱེམ་ཚུལ།	333
། 3 གསང་བའི་སྤྱ་ཅེར་ཇས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྤྱ་ཅེས་བསྐྱེམ་ཚུལ།	336
། 3 སེམས་དབེན་སྤྱལས་རྫོད་ཅེས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ།	336
༡ ཁྲབ་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་རྫོང་བརྒྱས།	336
2 ལྷོང་གའི་ཁ་སྤྱོད་བྱམ་བ་ཅན།	336
3 བསམ་གཏན་གཉིས་དང་འདྲ་བའི་སྤྱད་རིམ།	340
4 འོག་སྒོ་འབྱེད་འཇུག་གྱི་རྫོང་བརྒྱས།	341
5 ལས་ཀྱ།	341

༡༽ བདེན་བ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ།	༡༩༣
༡ ཀུན་རྫོབ་སྒྲུ་མ།	༡༩༣
༡ དོན་དམ་འོད་གསལ།	༡༩༤
༢༽ དབྱེར་མེད་བྱང་འབྲུག་གི་རྫོགས་རིམ།	༡༩༩
༡ དངོས།	༡༩༩
༡ འཕྲོས་དོན་ལམ་ལ་བོགས་འབྲིན་པའི་སྒྲུང་བ།	༢༠༡
༼ག༽ འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།	༢༠༩

བྱར་རྒྱན་དང་པོ།

བརྒྱད་པ། བསྐྱར་འབྲས་རེུ་མིག་.....	༢༠༩

བྱར་རྒྱན་གཉིས་པ།

དགུ་པ། འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སྐོར་གྱི་རྒྱ་པོད་ཀྱི་དཔེ་གང་རྟེན་གྱི་མཆན་བྱང་།	༢༠༩

བྱར་རྒྱན་གསུམ་པ།

བརྒྱ་པ། གསང་འདུས་རིམ་ལྗེ་སྐོར་གྱི་རྒྱ་པོད་ཀྱི་དཔེ་གང་རྟེན་གྱི་མཆན་བྱང་།	༢༡༡

བྱར་རྒྱན་བཞི་པ།

བརྒྱ་གཅིག་པ། ཤིང་དཔར་གཞི་བཟུང་གི་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་.....	༢༡༩

བྱར་རྒྱན་ལྔ་པ།

བརྒྱ་གཉིས་པ། དཔར་བྱང་སྐོར་ཆིག་གི་སྐོར།	༢༢༡

༡༡། འདུས་བ་འཕགས་ལུགས་ལྟ་སོ་གཉིས་བའི་ལམ་
རིམ་བ་དང་པོའི་བྲིད་དམིགས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་
མི་བསྐྱོད་མགོན་པོའི་ཞལ་ལུང་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༡༡། །ན་མོ་གུ་རུ་ཕྱི་གུ་ཅུ་ས་སྐ་ར་མཐུ་ལ་དེ་བ་ག་ཏེ་ལ་ར་ཏི་གཙུ་མི།
སྐུ་ཐུགས་དབྱེར་མེད་ཟག་མེད་བདེ་བ་ཆེ།
རྒྱ་མཚོ་སྤྱོན་གྱི་བཀོད་པ་རབ་འབྱམས་ཀྱི།
དག་པའི་བརྟན་གཡོ་མཁའ་བྱབ་སྐྱུ་བྱའི་གར།
རབ་བསྐྱར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་མགོན་དེས་སྐྱོངས།

བ་སྐུ་རེས་ཀྱང་ཉེས་ཚོགས་དབྱེར་འཛོམས་ཤིང་།
ཡང་དག་མཐའ་ལས་མི་ལྡང་ཆོས་ཀྱན་གཟིགས།
བཞེད་པ་འཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་དེའི་ངོ་མཚར།
མཐོང་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཐབས་འདི་བསྟེན་བར་རིགས།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཉམ་མེད་ཤུགས་རྒྱལ་པོ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐླལ་བ་བྱངས་མེད་
གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས། མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་
པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པར་མདོ་སྔགས་གཉིས་མཐུན་ཀྱང་། མདོ་ལུགས་ལ་བྱང་
སེམས་ས་བརྩ་སྤྱད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་འོག་མིན་སྤྱག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་དུ་ཡོངས་སྐྱར་སངས་
རྒྱས་ཏེ་རེས་པ་ལྷ་ལྡན་དུ་བཞུགས་ནས་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བ་སྤྱག་བརྒྱ་སོགས་སུ་སྐྱལ་པའི་
བཀོད་པ་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་དང་། སྔགས་ལུགས་ལ་
མིའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། ལྷའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པས་
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་ས་བརྩ་སྤྱད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་འོག་མིན་དུ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྔ་ལོགས་
བར་མདོའི་ལམ་གྱིས་བཟོད་དེ། སྔགས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཕྱོགས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་

དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་ལྷའི་བྱ་མོ་ཐེག་ལེ་མཆོག་མ་བཀུགས་ཏེ་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱེད་ནས་དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བཞེངས། སྐར་ཡང་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་ནས་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བཞེངས་ཏེ་སློབ་པའི་བྱང་འདུག་མངོན་དུ་བྱས། རེས་ཐོབ་ཏུ་འཕོས་པ་ལ་ཐོ་རངས་ཀྱི་ཆར་དབང་བཞི་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཏེ་མི་སློབ་པའི་བྱང་འདུག་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་དེ། མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་སུ་སྐྱེད་པའི་བཀོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་འགྲུག་པར་མཛད་པའི་ནང་ནས་འཛམ་བུ་སྤྱིང་འདིར་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་ཞུགས། སྐྱབས་ལྷམས་ཏེ་གཞོན་ཏུ་རོལ་ཅིང་དང་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་སོགས་མདོ་ལུགས་དང་འདྲ། བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོར་གཤེགས་ནས་བདུད་བཅོམ་པའི་མཛད་པ་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་། རྒྱད་གཞན་ལས་ཁོ་བོ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དམར་ནག་སོགས་ཀྱི་སྐྱར་བཞེངས་ནས་བརྟལ་བར་གསུངས་པ་དང་པལ་ཆེར་འདྲ་བའི་ཆོད་རེད། ཉམ་ཐྱིད་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དབང་བཞི་པ་བསྐྱེད་ནས་ས་གཞི་བའི་བཙོ་ལྷའི་ཐོ་རངས་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་མཆོག་གི་སྐྱེད་སྐྱེའི་རྣམ་པར་རོལ་པས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་རྒྱད་ཕྱེ་བཞི་གསུངས་པ་ནི་ཤུག་ཐུབ་པའི་སྐྱེད་བཀོད་པས་འཛམ་བུ་སྤྱིང་འདིར་གསུངས་ཚུལ་དང་། སྐྱར་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། “སངས་རྒྱས་ཐུང་ན་ཡོངས་མི་འདུ། ཆོས་ཀྱང་རྒྱབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་དེ་དང་མཐུན་པར། འཛམ་དབལ་མཆོན་བརྗེད་ལས། “འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།” ཅས། ‘ཡང་དང་ཡང་དུ་

¹ རྗེ་བཀའ་མདོ་སྤེལ་འཕགས་པ་སྤྱིན་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག་གྲངས་ ༡༩༥༧ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཆོས་ཀྱང་རྒྱབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།’ ཞེས་སོ། ། གཞུང་དུ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དེར་མ་རྟེན་པས་འཕགས་པ་སྤྱིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ཁྱད་སྤངས་སུ་བཙོལ་ཡོད།

གསུངས་པ་གང་།།”¹ ཞེས་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱད་གསུངས་པ་ལ་འཕེལ་
 འགྲིལ་མེད་པར་བཤད་པས་སྒྲགས་ལུགས་ལ་ཐུན་བསྐྱལ་མེད་ཟེར་དགའ་ཡང་། ཐུན་མོང་
 བ་²གཞན་ངོའི་ཐུན་བསྐྱལ་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་སྒྲ་རི་བཞིན་པར་བྱས་
 བ་འགལ་འདུམ་མང་པོ་འབྱུང་། དེ་ལྟར་སྟོན་པས་ཆོས་རི་སྟེང་ཅིག་བཀའ་སྒྲུལ་པ་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱེད་མཛོད་སྒྲགས་གཉིས་སུ་འདུ། དེ་ཡང་དམན་པ་ལ་མོས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་
 སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ལ་ས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྟོན་པ། ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་
 པར་མོས་པ་ལ་ཆགས་བཅས་གྱི་སྟོན་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་དང་པོ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་
 དང་། གཉིས་པ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་དང་། གསུམ་པ་གསང་སྒྲགས་གྱི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད།
 དེ་ལས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱ་བ་སྒྲགས་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟོན་ཡིན་ཞིང་།
 སྒྲགས་ལའང་གདུལ་བྱའི་མཆོག་དམན་གྱིས་རྒྱད་སྟེ་བཞི་ཡོད། གསང་སྒྲགས་གྱི་གདུལ་
 བྱ་ཐམས་ཅད་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་སྟག་ཡིན་ཀྱང་། དབང་པོ་ནི་རྩལ་གྱི་རིམ་
 པས་བྱའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་བྱའི་བྱ་བ་ཁྲུས་དང་ཉེ་རེག་སོགས་
 གཙང་སྒྲ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། བསྟོམ་པའི་ལྷ་མོ་དང་པན་ཚུན་བལྟ་བའི་ཆགས་པ་ལམ་
 བྱེད་རྒྱས་ལ་དེ་ཡན་ཆད་ལམ་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་སྟོན་པ་བྱ་
 རྒྱད་། བྱི་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཆ་མཉམ་དུ་སྟོན་ཅིང་བསྟོམ་པའི་ལྷ་མོ་དང་བལྟ་ཞིང་ཅེ་ཞོད་
 ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་རྒྱས་ཀྱང་དེ་ཡན་ཆད་མི་རྒྱས་པ་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་
 ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་སྟོན་པ་སྟོན་རྒྱད། བྱི་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་བྱི་མ་གཙོ་ཞིང་
 བསྟོམ་པའི་ལྷ་མོ་དང་བལྟ་བ་དང་། ཞོད་པ་དང་། ལག་བཅངས་གྱི་བདེ་བ་ལམ་བྱེད་རྒྱས་

¹ ཐེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ༡ འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཞེད། ཤོག་གངས་པན། ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འབྲེ་སྟེ་འདིར་བཞོད་ན། “འདས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་འབྱུང་ལ། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྟོགས་སངས་རྒྱས། གང་ཡང་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་གང་།”
 ཞེས་སོ།

² ཐུན་མོང་པ་ མཛོད་དཔལ།

༡ རྩེ་བཀའ། ཡུན་འབྲུག། ང་མཁའ་འཕྲོ་མ་རྩི་རྩེ་གྲུ། བེའུ་བཅུ་གསུམ་ག། རོག་གངས་༥༧བ།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག་ ལ་ སྤྲུལ། བརྟག་པ་བྲུག་ལ། སོག་གངས་༡༡༥བཟ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་ཞེ། “ཐོད་དང་ལྟ་དང་ལག་བཅངས་
ཉིད།” ཅེས་སོ།

३ རྟེན་གསལ་རྒྱུད་པ་བློ་མ། དཀྱིག་པ་བློ་མ་། འོག་གཙང་༡༧༨༥ བསྐྲུན་པ་མི་འདེམ་། “ཆོས་ན་མི་ཉེ་ཤུགས་པ་ཉིད།” ཅེས་སོ།

༩ རྩེ་བཀའ། དགོན་བཅེས་། ཅ་མོད་སྤང་གིས་ཁྱེས་པའི་མདོ། སྔག་གངས་ཀ་༣༠ནལ་ ལས་བྱུང་བ་ཕྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དཔེར་ན་མོང་ཁྱེར་རྒྱལ་ས་ཀྱི་
མི་གཅོང་ལྟད།” ཅེས་སོ།།

གྲུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་མཐར་ཉོན་མོངས་བ་བག་ལ་ཞུས་ལས་སྟོབས་རྗེ་ཆེར་
 འཕེལ་ཉེ་སྤང་བྱ་འཛོམས་བ་ལ་རྒྱས་བ་མཐུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། དེ་ལས་སྤྲུལ་མེད་ཀྱི་
 རྒྱད་ལ་བོད་སྤྲུལ་མས་བ་རྒྱད། མ་རྒྱད། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དང་གསུམ་དུ་སྤྱེ་ནས་ས་སྤྱི་
 བས་ཀྱི་རྫོང་དང་། རྫོང་བས་དུས་འཁོར་སོགས་རང་རང་གང་ལ་ཞེན་ཆེ་བའི་རྒྱད་དེ་¹
 གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བྱས་ནས་དེ་རྒྱད་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འདོད་བ་ལ་འགལ་
 འདུ་མང་བས། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བ་རྒྱད་དང་ཐབས་རྒྱད་ཅས་པའི་བ་དང་ཐབས་སྤྱི་
 ལུས་དང་། མ་རྒྱད་དང་ཤེས་རབ་རྒྱད་ཅས་པའི་མ་དང་ཤེས་རབ་འོད་གསལ་ལ་བྱས་
 བས་དང་སོ་སྤྱོད་ཚུལ་རྣམས་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་བ་བ་རྒྱད། གཉིས་བ་སྤྱོད་ཚུལ་རྣམས་དུ་
 བཏོན་ནས་འཆད་བ་མ་རྒྱད་དུ་བཞེད། ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཅས་པའི་ཐབས་
 བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་བྱེད་བས་སྤྲུལ་
 དང་མི་འབྲུག་ཞིང་། སྤྲུལ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་བྱར་སྟོན་བ་
 ཞིག་དགོས་པས། དེས་ན་སྤྲུལ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཡིན་པས་བྱུང་བར་
 གསུངས། བོད་སྤྲུལ་མས་རྒྱད་ཀྱི་དབྱར་འདི་སྤྱད་བདག་ཐོས་སོགས་ཡོད་བ་བ་རྒྱད།
 “གསང་བ་མཆོག་གི་དབྱེས་བ་ན།”² ཞེས་སོགས་ཡོད་བ་མ་རྒྱད་དང་། ཡང་ཡེ་ཤེས་བ་
 དབྱུག་གཞུག་ལྟ་སོས་བྱས་བ་བ་རྒྱད། ལྟ་སོས་བྱས་བ་མ་རྒྱད་ཟེར་བ་སོགས་པ་མའི་རྒྱད་
 ཀྱི་བྱེད་བར་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱིས་བ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྤྲུགས་རིམ་སོགས་སུ་རྒྱ་ཆེར་
 བཀག་ཚུལ་ཤེས་ན་རང་ལུགས་ལ་ངེས་བ་བསྐྱེད། ཐབས་རྒྱད་ལ་གསུམ་ལས། གསང་བ་
 འདུས་པའི་རྒྱད་ནི་འདོད་ཆགས་ཐབས་རྒྱད་དེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་གངས་སྟོན་པའི་སྐབས།
 “གསང་བ་འདུས་བ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་”³ ཅེས་གསུངས་པས་སོ། དྲག་ལས་ལ་རྒྱུའི་ཀུན་

¹ རྒྱད་ཀྱི་ མཛོད་དཔེར།

² ལྟ་བུ་གཞུག་རྒྱད་འདུས། ག་ལྟ་བུ། བཏྲག་ས་དང་སོ། སོག་གངས་མ་ལུང་།

³ ལྟ་བུ་གཞུག་རྒྱད་འདུས། ཆ་རྫོང་སྟོང་སོ་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱད། ལུ་བཏྲ་གཅིག་པ། སོག་གངས་མ་ལུང་།

སྒྲོང་བྲམས་སྒྲིང་རྗེ་མེད་མི་རུང་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་རྩལ་སེམས་དགོས་པས་དེ་ཉིད་
 ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དམར་ནག་འཛིགས་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ཞེ་
 སྒྲོང་ཐབས་རྒྱུད་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲོང་ལམ་གྱི་གོགས་
 སུ་གནང་བའང་ཡོད་ལ། གཏི་ཐུག་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོས་མ་གཏོགས་གནང་བ་མེད་ཅེས་
 དངོས་སུ་ལམ་གྱི་གོགས་སུ་འགྱུར་བར་མ་གསུངས་པས་སྐབས་མགོན་ཤོ་རྗེ་འཆང་ནས།
 རི་གི་ཨ་ར་ཡིའི་རྒྱུད་གཏི་ཐུག་ཐབས་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པ་གཏི་ཐུག་དངོས་མ་ཡིན་པར་
 གཉིད་དང་མི་ལམ་ལམ་བྱེད་སྟོན་པས་དེར་བཞག་པ་འདྲ་གསུངས། དེ་ཡང་གསང་བ་
 འདུས་པ་ལ་ཡིག་དོན། སྤྱི་དོན། སྤུས་དོན། མཐར་ཐུག་གི་གསང་བ་འདུས་པ་བཞི་
 གསུངས་ཤིང་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེར་འདུས་པས་ན་རྒྱུད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཅུ་བ། མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོག་དང་དོན་གྱི་གནད་འདིར་གཞིལ་ཞིང་འབབ་པས་མདོ་
 སྡེ་ཀུན་གྱི་ཐ་མ་ཏོག་སྟེ། གསང་འདུས་ཤེས་ན་མདོ་སྤྲགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་འགྱུར་
 ཞེས་སྤྲ་རྒྱུད་ཤོ་རྗེ་འཆང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པར་གསུངས། བྱང་
 པར་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་གནས་མི་གནས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤེས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱན་
 གནས་མི་གནས་ལ་རགས་ལས་པས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། “འདི་དོན་ན་བར་
 འཕོ་བྱེད་པ། གང་གི་དུས་སུ་གནས་པ་དེར། ‘སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཡང་།
 གནས་པར་རབ་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན།’”¹ ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སྤྱིར་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་
 ཐེག་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྟན་པ་དང་མཇལ་བའི་དུས་
 འདིར་འབད་དགོས། རང་རེ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤྲགས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་དང་མཇལ་བའི་ཁུལ་ཡིན་པས་བདེ་གསང་གི་སྤྲགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་དང་མ་

¹ སྡེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་༡༥ན.3 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་ཀྱི་
 མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཡང་། གནས་པར་རབ་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན།’ ཞེས་སོ།

མཇལ་ན་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་དང་མཇལ་བའི་གོ་མི་ཆོད་
 ཅེས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྤྱདས་པ་བྱས་ཀྱང་འབབ་ས་སྟགས་
 འདི་ཡིན་པས། “ཁྱོད་ཀྱིས་རི་སྟོད་བཀའ་སྩལ་བ།”¹ ཞེས་སོགས་མདོ་ལྷགས་ལ་བདེན་
 བཞི་སོགས་སངས་རྒྱལ་ཀྱིས་ཆོས་གང་གསུངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞིལ་ཞིང་འབབ་པར་
 གསུངས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད་གོ་ཐབས་དང་ཤེས་ཐབས་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ལམ་མཐར་
 ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་གོ་དགོས་པས་སྟོང་ཉིད་དང་གཉུག་སེམས་དབྱེར་མེད་རོ་
 གཅིག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་ཡང་དག་མཐའ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་རྟོགས་དགོས་ལ། དེས་ན་མདོ་སྟོ་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ལ་གཞིལ་གསུངས་པ་འདིའི་ཉིང་དགོས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གཞིལ་བ་ལ་
 གོ་དགོས། འདུས་པའི་རྒྱད་རྒྱུ་པ་བོད་དུ་མ་འགྱུར་ལ། རྒྱད་དོན་མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིས་
 འཆད་དགོས་པས་བྱང་དོན་ཐུག་མཆན་རྟོ་རྟེ་འཛིན་པས་རྟོ་རྟེ་འཆད་དུ་བཤད་པ་དང་།
 དེས་དོན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟོ་རྟེ་ཐུགས་རྒྱད་ལ་འཆད་བས་རྟོ་རྟེ་འཆད་
 དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དང་པོའི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་འདོན་དགོས་པས་སོ། ། ཡང་།
 “དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་སྟོགས་སུ། མེ་རྟོག་འབྲས་བུ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན།”² ཞེས་པ་
 སྟུབ་པའི་དབེན་གནས་མེ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་དང་། ཀྱན་རྟོག་གི་རྒྱང་མཐའ་དག་
 དབྱ་མར་ཐིམ་པས་རྒྱང་གིས་དབེན་པའི་ཕྱང་པོ་དང་། སྟུ་མའི་སྟུ་མཆན་དབེན་སྟུས་པ་མེ་
 རྟོག་གིས་བརྒྱན་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ་བྱང་དོན་དང་། རྫོགས་རིམ་སྟོན་
 པ་དེས་དོན། སྤྱིའི་གཞུང་གི་ཐོབ་ཆོད་ཅམ་བསྟན་པ་སྤྱི་རིམ་བཞིན་པ། སྤྱི་དང་འཛིག་ཏེན་ཀྱི་
 ཐ་སྟོད་ལ་མེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ནས་བདེ་མཇེད་པ་གོ་ཅ་བྱ་སོགས་བཅུ་གྲ་
 མེད་ཀྱི་སྐབས་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་བཅུ་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ཐུག་རྟོར་

1 རྟོ་རྟེ་ཙོང་ཁ་བ་རྫོང་གསུང་པའི་གསུང་འབྲས། ཁ་གསུང་ཐོར་བྱ། རྟོན་འབྲེལ་བསྟོད་པ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ཀྱངས་༡༩༩༤

2 རྟོ་རྟེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲས། 3 གསུང་འདུས་རྩ་རྒྱུད། ཡེ་ཤེས་བཅུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ཀྱངས་༡༠༩༧༤ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་
 སྟོགས་མཆོག་ཤེ་རྟོག་འབྲས་བུ་སོགས་པས་བརྒྱན།” ཞེས་སོ།

གྱི་མཆན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་བ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཅི་བཞིན་བ་མ་ཡིན་བ་དང་། དགོངས་གཞི་
 གཞན་ལ་དགོངས་ནས་འབྲེག་བཤད་མཛད་བ་དཔེར་ན། མདོ་ལས། “བ་དང་མ་ནི་བསད་
 བྱ་ཞིང་།”¹ ཞེས་སོགས་དང་། “སྟོང་པོ་མེད་ལ་སྟོང་པོར་ཤེས།”² ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའི་
 རྒྱུད་གྱི་རིགས་དགོངས་པས་བཤད་བ། སྤྱི་ཅིན་གྱི་བཤད་བ་སྤྱི་བྱང་ཐད་དུ་བྱས་བ་
 དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་བ་སྟེ་མཐའ་བྱུག་དང་། ཡི་གའི་ཐོབ་ཆོད་ཅམ་སྟོན་བ་ཡིག་དོན།
 མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་དང་། རྒྱུད་སྟེ་གོང་འོག་། ཐེག་བ་གོང་འོག་། རིམ་གཉིས་སྟུན་མོང་དུ་
 ཡོད་པའི་བཤད་བ་སྟེ་དོན། མདོ་དང་རྒྱུད་པལ་ཆེར་དུ་སྤྱས་པའི་དོན་སྟོན་བ་སྤྱི་ཅིན་ཏེ།
 དེ་ལ་དབེན་གསུམ་ཡན་ཆད་ལ་ཡོད་བ་སྤྱི་བ་སེམས་སྤྱས། ལྷག་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད་དང་
 བསྟེན་ཚུལ་སོགས་སྟོན་བ་འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྱས། རྒྱ་ལུས་སྟོན་བ་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་མའི་
 སྤྱི་བ་བ་གསུམ་ཡོད། མཐར་ཐུག་གི་བཤད་བ་ནི་རྫོགས་རིམ་འོག་མར་མེད་པའི་རྒྱ་ལུས་
 དང་འོད་གསལ་སྟོན་བ་སྟེ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་བ་རྒྱ་ལུས་དང་། སེམས་ཐམས་
 ཅད་མཐར་ཐུག་བ་སྟོབ་བ་མཐའི་འོད་གསལ་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དོ། སྟོབ་བཤད་ནི་སྟུན་བརྒྱུད་³ འཛིན་པའི་སྟོབ་མ་རེ་རེ་ཅམ་ལ་གློག་ཁྱིད་དུ་བྱེད་བ་
 དང་། ཆོགས་བཤད་ནི་གདུལ་བྱ་སྟེ་བྱུང་ལ་འཆད་བ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ལ་ལྷན་པ། བད་དཀར་།
 བསྐྱ། ཅན་དན། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལྷ་ལས་དང་པོ་བཞི་ཆོགས་བཤད་ལས་སྟོབ་
 བཤད་གྱི་སྟོད་དུ་མི་བྱང་ལ། ཕྱི་མ་ཆོགས་སྟོབ་གཉིས་ཀའི་སྟོད་བྱང་དུ་གསུངས་པས་ད་
 ལྟ་ཅན་དན་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་དགོན། ས་སྤྱི་བ་ལ་སྟོབ་བཤད་གྲགས་ཆེ་ཡང་བཤད་མཁན་
 དང་ཉན་མཁན་ཆད་ལྟན་བྱང་ན་དགེ་ལུགས་བ་ལ་སྟོབ་བཤད་ལག་མི་འཛོག་བ་ཡོད་པས་
 རང་ཤེས་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བརྒྱུད་ལྟན་སྤྱི་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་དགོས་། དེ་ལྟར་རྒྱུད་

1 རྟེན་གཤམ། མདོ་སྟེ། ས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་སྤྱི་ རྟེན་གྲངས་34 35 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འད་སྟེ། “བ་དང་མ་ནི་བསད་བྱས་ཤིང་།” ཞེས་སོ།

2 རྟེན་གཤམ། མདོ་སྟེ། 6 ཕྱིར་མི་སྟོན་པའི་མདོ། རྟེན་གྲངས་34 བླ་མ་

3 སྟུན་རྒྱུད་ མཛོད་དཔར།

དོན་མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱས་བཏབ་པ་བཤད་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལྷ་དང་སྦྲུང་ནས་ཤེས་
དགོས་པས། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། “ཅ་བའི་རྒྱུད་དུ་ལམ་གྱི་གནད་ནམས་ནི། མཐའ་
དུག་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱ་ཡིས་བཏབ་སྟེ་གནས།། དེ་ཕྱིར་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་
ནས།། ལྷ་མའི་མན་ངག་ལས་ནི་ཤེས་བྱར་གསུངས།།”¹ ཞེས་དང་། ལྷ་མའི་མན་ངག་ཟེར་
བའི་བྱར་པ་གཞན་མེད་པས་ཅ་བཤད་དོ་སྟོན་པའི་ཚུལ་སྦྱ་སྦྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་
བརྟེན་དགོས་པས། “ཚུལ་དེ་གནད་དུ་བཟུང་ནས་མན་ངག་གི་། རྗེས། འབྲང་བར་རྗེས་
པའི་རིམ་པའི་གནད་ཀྱི་རྟེན།།”² ཅེས་གསུངས་པས་ལྷ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཅ་
བཤད་འབྲུར་པ་གཤམ་ཆེ། དེ་ཡང་སྟོན་དུ་རིམ་གཉིས་ལ་གོ་བ་ཆགས་ནས་དེ་རྗེས་རྒྱུད་ལ་
འབྲུག་དགོས་པ་འགྲེལ་བ་³བཞི་སྟུགས་ཀྱི་བསྟུས་དོན་ལས། སྟོན་དུ་རིམ་ལྷ་ལ་བསྟུབ་
པའི་ཕྱིས་རྒྱུད་དུ་འབྲུག་པར་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་
རྒྱ་མཆོས་གསུངས་ཞེས་སྟུབས་མགོན་ཤོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས།

དེས་ན་འདིའི་ལམ་རིམ་གཉིས་འཆད་པ་ལ། རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་།
ཉམས་ཁྲིད་དམ་དམར་ཁྲིད་དངོས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་)ནི།
སྟོན་པ་འདིས་རྒྱུད་གསུངས་ཚུལ་ལ་རིགས་མི་འབྲ་བ་མང་ཡང་། ཅ་རྒྱུད་ལས། “འདི་སྐད་
བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྦྱིང་པོ་རྗེ་རྗེ་བཙུན་མའི་ལྷ་གཤམ་པ་བཞུགས་སོ།།”⁴ ཞེས་
སོགས་སྐྱེང་གཞི། འཁོར་ཕུན་ཆོགས། གཟུངས་དཀྱིལ། བསྟུས་དཀྱིལ་སོགས་རིམ་པར་

1 རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ལྷོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྲུག། 10 ཉོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་མ། སྐབས་གཉིས་པ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་༤༤བ༤

2 རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ལྷོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྲུག། 10 ཉོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་མ། སྐབས་གཉིས་པ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་༤༤བ༥

3 འགྲེལ་བ་ མཛོད་དཔར།

4 ལྷ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། 3 གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་༤0ན3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་
དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྦྱིང་པོ་རྗེ་རྗེ་བཙུན་མའི་ལྷ་གཤམ་པ་བཞུགས་
སོ།།” ཞེས་སོ།

བཤད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ལས་ཡིག་དོན་གྱི་བཤད་པ་རྒྱད་གསུངས་
 ཚུལ་དང་སྒྲོར་དགོས་ལ། དེའང་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུས་གཅིག་
 གི་ཆེ་འདི་ཐོས། གཞན་དུ་གཞན་ཐོས་པ་དང་། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཐོས་པ་དང་།
 དུས་གཅིག་གི་ཆེ་ཐོས་ཀྱི་དུས་གཞན་དུ་མ་ཐོས་ཞེས་བཤད་པ་གསུམ་ཡོད། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྦྲིང་པོ་ནི་དོ་རྗེ་འཆང་གི་མཚན་
 ཀྱི་ནམ་གངས་ཏེ། ལྷ་མ་སྐྱབས་གནས་ཀྱི་འདུས་སུ་གསུངས་པའི་གནད་འདི་ལྟར་ཡིན།
 “དོ་རྗེ་བཙུན་མོའི་རྟ་གཤམ་བཞུགས་སོ།”¹ ཞེས་བཟུང་གསུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་
 རྟུང་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་བཞུགས་པ་དང་། “ཟབ་མོ་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྦྲུམས་པར་ཞུགས་སོ།”² ཞེས་བཟུང་བྱ་སྦྲིང་བ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་
 མཉམ་པར་བཞག་པས་ཉོན་མོངས་བཅོམ་པས་རྟ་གཤམ་པས་གནས་བསྟན། བརྗེད་ཀྱིས་
 མི་ལང་བའི་ཡང་བརྗེད་ཀྱིས་མི་ལང་བའི་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་འཁོར་དང་
 གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་བརྗེད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་ལ་བྱེད། གཟུངས་དཀྱིལ་གྱིས་གཟུངས་མ་ལྟ་མོ་
 རྣམས་དགའ་བསྐྱུས་ཏེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གནད་ཀྱི་བརྟུང་བསྟན། བསྐྱུས་དཀྱིལ་
 ཀྱིས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། “འདུས་པ་གསང་བ་ལས་བྱུང་བ།”³ སོགས་ཀྱིས་བདེ་བ་
 ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱུལ་ཏེ་
 རྟུང་གསུངས་པ་སོགས་རྟུང་གི་ཆེག་རིས་ལྟར་བྱས་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་མོད། བོད་ཀྱི་ལྷ་
 མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་དང་འཆམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས་པ་བྱ་སྦྲོན་རིན་པོ་ཆའི་

1 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུམ། 3 གསང་འདུས་ཙ་རྒྱུད། ཡེུ་དང་པོ། སོག་གངས་༤༠ན3 ལས་བྱུང་བ་རྟུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དོ་རྗེ་བཙུན་མོའི་རྟ་གཤམས་ལ་
 བཞུགས་སོ།” ཞེས་སོ།

2 རྟེ་བཀའ། ཤེས་རབ་སྒྲུ་ཆོགས། 7 ཤེས་རབ་སྦྱིང་པོ། སོག་གངས་7༤ན7 ལས་བྱུང་བ་རྟུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཟབ་མོ་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྦྲུམས་པར་ཞུགས་སོ།” ཞེས་སོ།

3 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུམ། 3 གསང་འདུས་ཙ་རྒྱུད། ཡེུ་དང་པོ། སོག་གངས་༤7ན3

གསང་འདུས་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཀོད་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱུ་གིས་སྤྱིང་འདྲིར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བཞིན་པའི་སྐབས་དེའི་ཆེ་རྒྱ་གར་
 རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨིན་ཏུ་ཉིས་¹ལྷ་འོ་ཤར་ནས་རུབ་དང་། ཕྱི་རོ་རུབ་ནས་ཤར་དུ་
 རབ་བྱུང་མང་པོ་རྒྱ་བ་གཟིགས་ནས་ནམ་མཁའ་སྟོན་མེད་པའི་སྟོག་ཆགས་མཐོང་མ་སྟོང་
 བ་མང་པོ་འཁྱོ་བ་འདི་སྟུ་ཡིན་ངེས་པས། འདི་ནས་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སྟུ་
 སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གིས་ཤུག་ཐུབ་པ་བཞུགས་པའི་འཁོར་གྱི་ཉན་
 ཐོས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གསལ་པ་ན། འཁོར་བྱུན་སྟུ་མ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྟོན་པ་དེ་
 ད་ལྟ་ཉིད་དུ་གནས་འདྲིར་བྱོན་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུ་མ་དུ་དགོངས་མ་ཐག་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་
 ཐུགས་ཀྱིས་མཁྱེན་ནས་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་བྱོན། རྒྱལ་པོས་འདོད་
 ཡོན་གྱི་སྟོན་པ་མ་སྤངས་པར་སངས་རྒྱུ་གིས་ཐབས་བཀའ་སྟུལ་དུ་གསལ་ཞེས་ཞུས་
 པས། སྟོན་པས་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྦྱུའི་ནམ་པ་མི་སྤང་བར་བྱས་ཏེ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་
 ཆ་ལུགས་སྟུ་སྟུལ་ཏེ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར། རྒྱུད་དང་
 གདམས་ངག་བསྟན་པས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལམ་
 ལ་བཏེན་ནས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུ་གིས་རྒྱལ་པོས་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་པོ་ནམས་ལ་ཆོས་བསྟན་
 པས་ཐམས་ཅད་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུ་གིས་རང་རང་གི་སངས་རྒྱུ་གི་ཞིང་དུ་གཤེགས།
 ཡུལ་དེར་ཏེ་རུ་ཀ་རང་བྱུང་གི་སྤྱ་ཁང་བཞེངས། ཡུལ་སྟོངས་ཏེ་མཆོ་ཆེན་པོ་སྟུ་གང་བ་
 ཞིག་ཏུ་སོང་བ་ལ་ཐུག་ན་རྟོ་རྗེས་སྟུ་ནམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པས་སྟུ་པོ་ནམས་དཔལ་པོ་
 དང་། མོ་ནམས་དཔལ་པོར་གྱུར་ཏེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་གིས་མཆོ་སྐམ་པའི་ཤུལ་དུ་གྲོང་
 སྤེར་ཆགས་པ་ད་ལྟའི་ཨོ་རྒྱུན་ཏེ་བེ་སྟུ་ཀལ་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་དང་པོ་སྟུ་མོ་ཡིན་
 གྲང་ཕྱིས་ནམ་འབྱོར་མང་སོང་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ཆན་འདྲིའི་སྒྲ་བརྒྱུད་དུ་བཞུགས་

¹ ཨིན་ཏུ་ཉིས་ ཤིང་དཔལ།

བ་སྐྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མས་གདམས་པ་རྫོགས་པར་གནང་། དེ་ནས་ས་ར་ཏ་
 དང་། དབལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་སོགས་ལ་བརྒྱུད་པས། “གསང་བ་ཀྱན་འདུས་
 སྐྱུ་མཛད་གསང་བའི་བདག ། ཅས། ‘ཆེ་བའི་ཞབས་སོགས་སྒྲ་མ་བརྒྱུད་པ་ལ།”¹ ཞེས་
 པའི་བརྒྱུད་ལུགས་དེ་འདྲ་རེད། གདམས་པ་དེ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ས་འདིར་སྐྱེན་
 འདེན་པ་པོ། “རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་འདི་ན་པའི་སྟོན་ལམ་སོགས།”² ཞེས་སོགས་ལྟར་ལོ་
 ཆེན་རིན་བཟང་། བ་ཆ་བ། ཆག་སོགས་མང་ཡང་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་བ་མར་འགོས་གཉིས་
 ཡིན། ལྟོ་བྲག་མར་པ་ལོ་རྩེ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་བྲོས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དུ་རྒྱ་རོ་བཅ་ཆེན་སོགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་གསན། སྟོན་གསལ་གྱི་བཤད་པ་གསན་ཀྱང་
 བོད་དུ་བཤད་རྒྱུ་མ་ཚུགས། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། ལྟོ་བྲག་མར་པའི་གསུང་སྟོས་རུང་
 ཟད་རེ་ཡོད་པ་བྱངས་ནས་ཆད་ལྷན་ཁོ་ནར་མཛད། མར་པ་ལ་སྟོབ་མ་ཀ་བཞི་སོགས་
 ཡོད་པས་མི་ལའི་³མགྱར་འབྱུང་སོགས་ལ་དབག་ན་འཁྱུལ་མེད་དང་། གཞུང་གི་རྫོག་
 སྟོན་⁴ཆོས་རྫོང་དང་། གཙང་རོང་གི་མེས་སྟོན་ཆོན་པོ་སོགས་ལ། མཚུར་གྱི་སྟོབ་མ་
 ཁམས་པ་རོ་མཉམ་རྫོང་རྗེའི་རྒྱུད་རྒྱུད་གི་ཁྱེད་ཀྱང་། ཞེས་དང་། རྫོག་གིས། མེས་ཀྱིས་ཞེས་ཏ་
 ཅང་མི་འཐད་པ་མིན་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་མ་ཐོན་པ་ཕྱན་ཆེགས་ཡོད་པའི་ཆོད་ལྟ་བུ་རེད། མར་པ་
 མན་ངག་ལ་དམ་པས་སྟོབ་མ་རེ་ལ་གཏུམ་མོ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་སྟོར་རེ་རེ་ཅམ་གནང་
 བས་མན་ངག་ཁ་འཐོར་བ་ལྟར་སོང་ཞིང་། རིམ་ལྡན་གདན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་ནས་ཉམས་
 སུ་ལེན་ཚུལ་ཞིག་དེ་དུས་ནས་ཡོད་ཀྱང་། གྲགས་རྒྱུད་བས་བྱིས་རུབ་པ་ལྟར་སོང་བ་ལ་
 རྗེས་རིམ་ལྡན་གདན་རྫོགས་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་པར་རིམ་ལྡན་གསལ་སྟོན་མཛད་དེ་ཆོག་

༡ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོན་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྱུང་། ༤ རིམ་ལྡན་གསལ་སྟོན། གཙང་དཔལ་། ཤོག་གངས་༡བ་༩

༢ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོན་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྱུང་། ༤ རིམ་ལྡན་གསལ་སྟོན། གཙང་དཔལ་། ཤོག་གངས་༩ན་༩

༣ མིད་ལའི་ ཤིང་དཔལ་།

༤ རྫོག་སྟོན་ མཛོད་དཔལ་།

དོན་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་ལའང་ཞིབ་ཏིག་མཐའ་ཡས་པ་གནང་། འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་སོགས་
 སུ་འགོས་ཀྱི་སྟོང་ཐུན་ཆོད་མར་མཛད་ཀྱང་སྐབས་འགར་ཆོག་རིས་སོར་བཞག་མ་གནང་
 བའང་འགའ་ཞིག་འདུག་པས། དེམ་ལྷའི་ཁྲིད་ཀྱི་སྟོར་ལ་མར་བ་འདྲ་ཞིག་ཅུང་མིན་པ་ལྟར་
 འདུག། གཙང་ཏྲ་ནག་ཏུ་འབྱུངས་པ་འགོས་ཁྲག་པ་ལྟས་བཙས་ཞེས་གྲགས་པ་འདིས་རྒྱ་
 གར་དུ་སྦྱར་བ་རྒྱུ་ཏའི་སྒྲ་མ་དོན་གཉིས་དང་། བྱུང་བར་འདུས་པའི་སྟོར་རྒྱལ་བུ་སྦྱོན་གྱི་
 །ལྷགས་ཅན་དང་། བལ་པོ་རྫོང་གི་རྒྱ་གཞི། བལ་པོ་མཐེལ་གྱི་ཅ་ཏུ་ནུ། ནག་པོ་དམ་
 ཆོག་རྩོམ་སོགས་ལས་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ། དེམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་སོགས་རྫོགས་པར་གསན།
 དེ་ལྟར་མར་འགོས་གཉིས་ཀ་ལ་དབང་ཁྲིད་རྒྱུད་དང་སྟོན་གསལ་གྱི་བཤད་པ་མངའ་ཡང་
 དར་སོ་ཆེ་ཆུང་གིས་བསྐྱེད་རྫོགས་མར་བ་དང་། རྒྱུད་དང་སྟོན་གསལ་གྱི་བཤད་པ་འགོས་
 ནས་བརྒྱུད་པ་གྲགས་ཆེ་བས་རྩི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཐའ་དཔྱད་སྟུ་གྱར། མར་ལྷགས་
 གདམས་ངག་དང་། འགོས་ལྷགས་བཤད་སྟོལ་གྱིས་བྱུང་བར་འཕགས་ཞེས་གསུངས།
 དབང་ལ་མར་འགོས་གཉིས་ཀ་ནས་བརྒྱུད་པ་ཡོད་པས་དེ་དག་སྒྲ་མ་འཕགས་འོད་ལ་བུ་
 སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་རྫོགས་པར་གསན། རྩི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྒྲ་མ་རེད་འདའ་བ་དང་།
 བུའི་སྟོབ་མ་བྱུང་བོ་ལྟས་པ་སོགས་ལ་མར་འགོས་ཀྱི་བཀའ་སྟོལ་སོགས་བོད་དུ་གསང་
 བ་འདུས་པའི་ཆོས་སྟོར་རི་སྟེད་བཞུགས་པ་དང་། འདུས་པ་གཅིག་ཤར་མ་ཟད་གངས་
 ཅན་དུ་བཞུགས་པའི་གདམས་པ་གང་ལ་ཡང་མ་གསན་པ་དང་། མི་མཁྱེན་པ་དང་། ཞིབ་
 ཏིག་མ་མཛད་པ་མེད་པས་བོད་ཀྱི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ཐམས་ཅད་ལས་རྩི་རང་
 ལྷགས་འདི་བྱུང་བར་དུ་འཕགས། དེའང་བསྟན་པ་སྤྲ་དར་ལ་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་སོགས་
 བོད་དུ་བྱོན་པའི་ལྷ་བ་རང་རྒྱུད་པར་གྲགས་ཆེ། རྒྱ་ནག་རྒྱ་ཤར་གིས་ཅིག་ཅར་འབ་དང་
 དེམ་གྱིས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་བྱས་པ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས་ཆར་བཅད་དེ། རྒྱལ་པོས་དེང་

༡ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔལ།

༡ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ་ལྗོངས་ལྷན་ཁག་གི་གསུང་འཕྲུལ། ཡ་ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གཙང་དབང་། འོག་གྲངས་ ༦༣༥

༣ རྟེན་གཤམ། ཤེས་རབ་སྣ་ཚོགས། ཀ ཤེས་རབ་སྣ་པོ། འོག་གུངས་༡༤༥༩༡

༣ གྲ་བའི་ མཛོད་དཔར།

༤ གྲ་བ་དེ་ མཛོད་དཔར།

༥ གྲ་བ་ཞེས་ མཛོད་དཔར།

པའི་ལྷ་བ་འདི་ཐལ་རང་གང་གི་ལྷ་བ་ཡིན་ཞུས་པས། གང་ཡང་མིན་གསུངས། འོ་ན་ཅི་
 བྱེད་ཞུས་པས། ངས་བཤད་པ་འདི་དག་ས་བོན་དུ་གྲིས་ལ་གཞུང་ཆེན་མོ་ལ་དབྱེད་པ་
 དང་། རྒྱ་མ་དང་འཇམ་དབྱངས་དབྱེར་མེད་ལ་གསོལ་འདེབས། ཆོག་ས་བསགས་སྦྱིབ་
 སྒྲུངས་སུ་སྦྱིལ་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ལྷ་བ་མ་ནོར་བ་རྙེད་ཡོང་།
 གཞུང་ཆེན་མོ་དང་མི་མཐུན་ན་འདོར་འོས་མན་ངག་ཏུ་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་འབབ། གཞུང་
 ཆེན་མོ་ནི་ནམ་ཡང་དོར་བར་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་སུ་སྦྱིལ་ལ་འབད་པས་ཐབ་
 མོའི་ལྷ་བ་མ་ནོར་བ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་ཀྱང་སྤྲགས་ཀྱི་ལྷ་བའི་དབྱེད་པ་དབྱང་ལོ་ལྷ་
 བརྩ་མ་བཞེས་བར་དུ་མ་རྫོགས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བཤད་མི་ཤེས་པ་ཅི་ལ་ཡིན་
 ཀྱང་། ཡང་དག་མཐའ་དབྱིས་བྱིན་པ་ཤེས་པ་སྤྲགས་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པས་ཆོས་
 ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྱུ་བ་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་སྒྲོང་
 གི་རྟོག་པ་འགག་དགོས། དེ་ལ་ཀུན་རྟོག་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུང་ཕྱ་རགས་མཐའ་དག་དབྱ་མར་
 ཐེམ་དགོས། དེའི་རྒྱལ་སྤྲགས་མ་གཏོགས་པར་བྱིན་ཐེག་པར་མ་གསུངས་པས་དེའི་བར་
 དུ་དབྱེད་པ་མ་རྫོགས་པའི་རྒྱལ་དང་། དེ་ནས་ཐོང་ཐོག་ནས་དབྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ་
 ལེགས་བཤད་མང་དུ་སྤེལ། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ། “འཇམ་པའི་རྩྭ་རྩྭའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་
 བོ་ཡི།”¹ ཞེས་སོགས་འདུས་པའི་སྒྲོར་དང་། “བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་པ་མཛད་པའི་
 ཆོ།”² ཞེས་སོགས་བདེ་མཆོག་དང་། “ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།”³
 ཞེས་སོགས་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱིན་རྒྱབས་བརྒྱུད་ཡོངས་ལུགས་དེ་འབྲུལ་དུ།

1 རྩྭ་རྩྭའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་བོ་ཡིས་པའི་གསུང་འབུམ། 1 གསང་བའི་རྣམ་ཐར། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༤༣༤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འཇམ་
 པའི་རྩྭ་རྩྭའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་བོ་ཡིས།” ཞེས་སོ།

2 རྩྭ་རྩྭའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་བོ་ཡིས་པའི་གསུང་འབུམ། 1 གསང་བའི་རྣམ་ཐར། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༤༣༧

3 རྩྭ་རྩྭའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་བོ་ཡིས་པའི་གསུང་འབུམ། 1 གསང་བའི་རྣམ་ཐར། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༤༣༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཞི་
 ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།” ཞེས་སོ།

“འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ལ་མངོན་སུམ་དུ།”¹ ཞེས་སོགས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཉིན་
 བཞིན་གདམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པའི་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་
 དཀའ་གནད་མཐའ་དག་གཟེགས་ཤིང་། རྟོགས་པ་མེད་དུ་བྱུང་བ་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་
 ཏེ་སྟོན་ཆད་སྟོངས་འདིར་མ་བྱུང་བའི་སྟོལ་གཏོད་པས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་
 སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་རྒྱལ་པོ་རྩ་བཟང་དང་འབྲ་བར་
 ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་དུས་འཁོར་གྱི་བཤའ་པ་མཐའ་མེད་ཀྱང་།
 ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་རྗེ་བཞིན་མ་མཁྱེན་པའི་ཆ་ནས་དམན་ལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་
 མདོ་སྤྲུགས་སྤྲུགས་མེད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྟོོ་འདོགས་ལེགས་པར་བཅད། དེ་ཅུ་
 ཀྱིས་སྤྲུགས་མ་ཆོམ་པར་ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པས་ཉམས་སྲུ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་
 གོ་འཕང་བརྟེན། བོད་སྤྲ་མ་ལ་བདེ་གསང་ཅུ་མ་བཟད། མཁྲ་མ་ཡ། གྱེ་རྩོར། གདན་
 བཞི་སོགས་རྒྱུད་སྤེལ་ལ་ཆེར་གྱི་བཤའ་ཁྱིད་དང་། ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་ཉམས་སྲུ་བཞེས་
 མཁན་མང་པོ་བྱུང་བས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ། མར་མི་ལྟ་བུ་ཆེ་གཅིག་ལ་བྱུང་འདུག་གི་གོ་
 འཕང་བརྟེན་པ་དག་གིས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་དོན་མ་རྟོར་བར་རྟོགས་པ་གཞིར་བཞག །
 གཤམ་བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་ནམ་ཅི་ལྟར་ཡང་གསུང་སྟོལ་ལ་མན་དག་གི་གནད་མི་
 གསལ་བ་མང་བས་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་སྟེ་དང་། ཁྱད་པར་སྒྱུ་འོད་ཀྱི་གདམས་པ་
 རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་གཏོགས་གཞན་སུས་ཀྱང་གསལ་བར་སྤྱེ་བ་མེད་ལ། རྗེ་ལ་
 སྟོན་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་གཟེགས་པར་མ་བཟད། འོལ་ཁར་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞོལ་ཏེ་
 བཞུགས་སྐྱབས་རྒྱ་སོག་ཕུང་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བྱུག་གི་རལ་གྱི་རྗེ་རང་གི་སྤྲུགས་ཀར་
 བཙུགས་པ་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས་པས་སྤྲུགས་རྒྱུད་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བས་ཆོམ་
 ཞིང་། འཁོར་དུ་ངོ་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཁ་གདངས་ནས་ཡོད་པའི་མང་པོ་བདུད་

1 མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་འདུམ། ཉ དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༩༩

ཅིས་ཆེས་པ་རྒྱལ་ཆབ་མཁས་གྲུབ་སོགས་འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་རྣམས་དང་། ལ་ལའི་ཁར་
བདུད་ཅི་མང་པོ་འགོ་བ། ཅུང་ཤས་རེ་བུར་བ། ཅུང་ཟད་རེ་ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པའང་
མང་པོ་གཟིགས་པས་རྗེའི་བསྟན་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མངས་རྒྱས་མོས་པ་ཚུན་ཆད་
ལ་མེད་མི་རུང་དུ་གྲོལ་བའི་ཕུང་བསྟན་བརྟེན་ཤིང་། “སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་
ཏེ།”¹ ཞེས་སོགས་ལྟར་ཕུང་གི་བསྟན་པར་ཐོས་བསམ་དང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་
བསྐྱེད་མེད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་གཉིས་ཆོགས་མེད་པར་བསྟན་པ་མི་གནས་པར་གསུངས་ཤིང་།
དེ་ལྟ་བུའི་བཤད་སྒྲུབ་རྒྱུན་རིང་གནས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་རག་ལས་པར་དགོངས་
ནས་རྗེ་ཤེས་རབ་སོ་རྟེ་ལ་བཀའ་བབས་པས་ཁོང་གིས་དབུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤང་དང་། དེའི་སྟོབ་
མ་འདུལ་ནག་པས་གཙང་སྟོད་སྤང་རྒྱུད་ཚུགས། ཤེས་མེད་གིས་སྤང་རྒྱུད་སྦྱིན་པ་དཔལ་
བ་ལ་གཏད། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབ་མ་རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སྟོབ་
རྒྱུད་བས་སྤག་དོག་བུར་བའི་རྒྱུན་ཡིན་ཡང་ཟེད། དབུས་སྟོད་དུ་ཐེབས་པ་མཁས་གྲུབ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡིན་པས་དེར་སྟོབ་མ་འདུས་པའི་ལྟ་བུར་ཆོགས་པ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་
འཆད་ཉན་མཛད་པ་ད་ལྟའི་རྒྱུད་སྟོད་འདི་ཡིན་པས་འདི་དང་སྤང་རྒྱུད་གཉིས་ལ་དབུས་
ཀྱི་རྒྱུད་སྟོད་སྤང་ཟེད། སྟོན་གཙང་སྟོད་ཀྱི་སྤང་རྒྱུད་དང་། དབུས་ཀྱི་སྤང་རྒྱུད་གཉིས་ལ་
རྒྱུད་སྟོད་སྤང་ཅས་ཚུ་མིག་ཕུང་དུ་དབྱར་སྤྱི་མ་ཞལ་བཞེས་མཉམ་དུ་མཛད་པ་ལ། སྡེ་བ་
གཙང་བའི་འབྲུགས་པ་བསྐྱར་ཕྱིན་ཆད་སྤང་རྒྱུད་ཚུ་མིག་ཕུང་དུ་ཐེབས་མ་བྱུང་ཀྱང་སྤང་
རྒྱུད་པས་ད་ལྟའི་བར་གནས་དེར་དབྱར་སྤྱི་མ་ཞལ་བཞེས་མཛད། རྒྱུད་སྟོད་པར་མི་བྱིམ་
ཞིག་གིས་མཐུན་རྒྱུན་སྤྱི་མ་ཆོད་མཛད་ནས་བཞུགས་པར་གྱིས་པ་ཞིག་གིས་
འདི་ཆོས་སེར་ནག་དཀར་བའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་གི་ཞེས་ཡང་ཡང་འདོན་པ་རང་རེའི་
མཆོད་གལ་གྱི་སྐུ་འདི་ཡིན་པ་འདྲ་བས་ཕུལ་བ་དྲག་ཟེར་བ་ལྟར་འཕགས་ཕྱགས་ངོམ་

1 སྡེ་བསྟན། མཛོན་བ། ཀུ སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད། གནས་བརྒྱད་བ། ཤོག་གངས་༡༥ན་༣

སེར་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པའི་སྐྱ་ཞིག་ཡོད་པ་རྒྱད་ཆེན་ཀྱན་དགའ་དོན་གྱུ་ལ་ཕྱལ།
 ཁོང་རྣམ་ཆོས་དེ་ལ་ཆུ་སྐྱོན་མཛད་པས་མཁོ་དགུའི་ཡོ་བྱད་སྐྱོན་ལྟར་འདུས་པས་རྒྱད་ཀྱི་
 མཆོད་གཞི་སྦྱར། སྐྱ་དེ་རྒྱད་སྟོད་ཉེན་གལ་དུ་བཞུགས་པ་བྱིས་ཕུད་པོར་དུ་སྐྱོན་བྱངས།
 རྒྱད་སྟོད་ར་མོ་ཆེར་བཞུགས་དུས་ཤིག་ལ་བྱིས་བྱིར་ནས་ལྟ་སྦྱོར་དགའ་ཆལ་དུ་འཕངས་པ་
 དེར་འཇའ་ཆོན་བྱག་པ་རྒྱལ་དབང་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ཅེ་ནས་གཟིགས་ཏེ་དེར་སྟོས་
 གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱ་བརྟན་ཉིད་དེ་ཕྱལ་བས་ཕྱག་མཆོན་སོགས་བཅོས། བྱིས་གསོལ་
 མཛད་དེ་བྱིར་གནང་བ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱའི་ཆེ་བ་དབྱུང་བ་ལྟར་ཡང་འདུག །རྩེ་རིན་པོ་
 ཆེས་སྟོན་གསལ་གྱི་བཤའ་བ་འགྲེལ་བ་བཞི་སྐྱགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་པབ་པས་ད་ལྟ་བཤའ་རྒྱན་
 མ་ཆད་པར་ཡོད། རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིད་སྐས་ཀྱི་ཕྱ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱལ་བས་¹གདམས་
 པའི་བརྒྱུད་པ་དེ་སྟེང་མཆིས་མོད། བྱད་པར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གནང་ཚུལ་རྣམ་
 ཐར་ལས། ཉིན་མོ་མདོ་རྒྱད་ཀྱི་བཤའ་བ་དང་། མཆོན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱིད་གསན་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་དཀར་ཆག་ཐོའི་ཡིག་ཆུང་བཞེན་གདམས་པ་མཐའ་དག་བྱུམ་པ་གང་
 གྱུའི་ཚུལ་དུ་གསན་ཏེ་རིམ་ལྔ་སོགས་ཀྱི་ཐིན་བྱིས་ཡིག་ཆུང་ཉེར་གཅིག་དང་། བསྐྱེད་རིམ་
 ཆེན་མོ་མཛད། རྫོགས་རིམ་ལ་རྩེ་རང་གི་གསལ་སྟོན་དང་། གདན་རྫོགས་ལས་ལྟག་པ་
 སུས་ཀྱང་དཀའ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྤྱད་དང་དབེན་ས། ཤེར་སེང་ལས་སྤྱད་
 དང་དབུས་ཀྱི་རྒྱད་སྟོད་སྤྱད་རྣམས་སྤྱད་ར་ཏེ་ད་ལྟའི་བར་གསང་སྐགས་ཀྱི་བརྟན་པ་མ་
 ཉམས་པར་གནས་པ་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བྱིན་ཡིན། སྤྱད་རྒྱུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རིམ་པར་
 གྱོན་པ་ལས་རྒྱད་ཆེན་དགོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོལ་བར་བཞུགས་
 ཀྱང་སྟོན་བརྒྱུད་²འཛིན་ཀུས་པའི་སྟོན་མ་དགོན་པར་བྱུང་། སྐབས་ཤིག་སྤྱད་རྒྱུད་པ་པོ་ཏ་

¹ བསྐྱེད་པས་ མཛོད་དཔལ།

² སྟོན་རྒྱུད་ མཛོད་དཔལ།

ལར་ཞབས་བརྟན་ཞིག་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཀུན་གཟིགས་ལྷ་པས་དེ་བ་འགའ་གནང་བ་ལ་
 རྒྱུད་ཆེན་གྱིས་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་ཕུལ་བས་ནམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལར་ལྷགས་མཁར་སྒྲོར་གཏོ་
 མདོས་ལྟར་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་དེས་ལན་གཞན་ལེགས་པོ་བྱུང་ཚུལ་འདུག་པ་ལྟར་བཀའ་
 ཆོས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་བསྐྱུགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་གནང་བས་ཅུང་ཟད་གྲགས་ཆེ་བ་བྱུང་།
 དེའི་ཆེ་རྒྱུད་ཆེན་གྱིས་སྤང་རྒྱུད་པའི་གདམས་པ་འདི་ནམས་རྒྱན་འཆད་པའི་དུས་ལ་
 བབས་ན་ནི་དེར་ཟད། དེ་ལྟ་མིན་ན་ངེད་རང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་སླེབ་པས་སྒོད་ལྷན་གྱི་སློབ་མ་
 ལུག་ལ་ཤོག་ཅེས་ཆོས་རྒྱལ་ལ་འཕྲིན་བཅོལ་མཛད་པས་སློབ་མ་དོ་རྗེ་མཆེད་ལྷ་བྱུང་
 ཞིང་། དེའི་ཆེ་མི་རྒྱུད་ཅེས་བཀའ་དམ་པོ་གནང་བར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་
 ཞེས་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། དེ་དུས་ལྷང་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཀུན་
 མཁྱེན་གོང་མ་ནམ་གཉིས་དགེ་དགེ་སྤྱག་ཡིན་པས་གྲོས་བྱས་ཏེ། ད་ལྟ་སྤང་རྒྱུད་¹དཀོན་
 མཆོག་ཡར་འཕེལ་དང་། བཀྲས་ལྷན་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་ནམ་གཉིས་
 བཞུགས་རིང་ཉན་རྒྱ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་དགེ་ལྷན་པའི་སྤན་བརྒྱད་²ཀྱི་གདམས་པ་པལ་ཆེར་
 འཆད་ལ་ཉེ་གསུངས་ནས་ལྷང་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་
 ལས་དབེན་ས་ནས་བརྒྱད་པའི་གདམས་པ་གང་འདོད་དང་། སྤང་རྒྱུད་དོ་རྗེ་འཆང་ལའང་
 བདེ་གསང་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་ཁ་ཡར་གསན། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་དེ་ནམས་ལྷང་སྐུ་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤང་རྒྱུད་དུ་ཕེབས་ནས་ཁྱི་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོ་ལའང་དབེན་ས་ལུགས་
 གསན་ཞིང་། དགེ་འཕེལ་དུ་ཕེབས་པའི་ཕྱི་ལོ་སྤང་རྒྱུད་དུ་བྱོན་པའི་ལམ་བར་ཆར་གྱིས་
 སྐུ་བསིལ་ནས་ཉེ་འཁོར་གྱི་གོང་སྤེ་ཞིག་དུ་བཞུགས་པར་སྤང་དོ་རྗེ་འཆང་ནས་ན་བཟའ་ང་
 དང་བཅས་གནང་ནས་སང་ཉིན་མཛལ་བས་ཆོག་གསུངས་པ་བཞིན། སང་སྤྱ་བར་མཛལ།

¹ ད་ལྟ་སྤང་རྒྱུད་ མཛོད་དཔལ་།

² སྤན་རྒྱུད་ མཛོད་དཔལ་།

ཁ་དར་ལྷ་འབྲེལ་ཕུལ་ཏེ་ཞབས་སྤྱི་བོར་སྦངས། དགེ་ལྷན་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་
 ཡོངས་རྫོགས་ཁྱེན་ཁ་དར་ལྷ་འབྲེལ་ཞིག་ཕུལ་གསུངས་པའི་ཏ་གོ་དགོས། བསམ་སྦྱོར་
 གྱིས་བསྟན་ཚུལ་ལ་རགས། རྣོ་ཕྱིར་ཆོས་བཅོང་བ་ལ་སྤྱད་ཏན། འབྲེལ་བའི་ཆེ་ཆུང་
 གོང་བའི་གཏམ་རེད། ཡོད་ན་འབྲེལ་དགོས་པ་མར་བས་རྫོགས་ལ་ར་མ་རྒྱུ་ཆགས་ལེན་
 བཅུག་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ཡིན། དེའི་ཆེ་ཆུང་ཆེན་གྱིས་དབུ་མ་སོགས་ཀྱི་འི་བ་གནང་བ་
 ལ་ལན་ཕུལ་བས་ཐུགས་མགྲ། བདེ་གསང་འདྲིགས་གསུམ་ཀྱི་གདམས་པ་གང་ཡོད་
 རྫོགས་པར་གནང་དགོས་ཁྱེན་པས། གསུམ་ཀ་མི་ཡོང་། གཅིག་འདམ་གསུངས། འོ་ན་
 གསང་འདུས་ཁྱེན་ཁྱེན་པས་ཐུགས་སྤར་ལས་ཀྱང་དགྱེས་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་འདམ་ཀ་མ་ཞོར།
 གསང་འདུས་ཤེས་ན་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཤེས། ད་ཁྱོད་ལ་འདུས་པའི་སྒྲོར་རྫོགས་པར་
 སྟེར་གསུངས་ནས་གནང་། བཀའ་བབས་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ལོ་གཅིག་གི་རིང་
 བཞུགས་པས་ཕྱིས་སྟབས་འགྲིག་ཚུལ་གྱིས་བདེ་འདྲིགས་གཉིས་ཀྱང་ཁྱེན་ནས་ཐེན་བྱིས་
 ཡོད་ལ། གཞན་གདམས་པ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། ཕྱིར་ཐེབས་ཁར་མདོ་སྦྱང་དུ་དགོན་
 ཆེན་ཞིག་འདེབས་རྒྱུ་ཡོང་བས་¹དེ་དུས་རྒྱུད་བྲ་ཞིག་ཀྱང་ཚུགས་ཐབས་ཀྱིས་ཞེས་²རས་
 ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་དང་། མཐུལ་རྗེ་ཉིད་ལ་གཞན་གྱིས་ཕུལ་བ་སྟེང་ན་དོ་རྗེ་འཆང་གི་དུང་དུ་ཕུལ་
 ཞེས་རི་མོ་འབྱར་དོད་དུ་ཡོད་པ། ཆོས་བྱ་སོ་བདུན་ལས་རི་རྒྱལ་དུང་དང་གཞན་མགོན་བྱ་
 བསྐྱེགས་པ་ཞིག་གནང་བ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་མཐུལ་དེ་ཕྱིས་རྒྱུད་པ་ལ་
 གནང་བའི་ཆོས་བྱ་ད་ལྟའི་ཆོས་བྲའི་འབྲེལ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཟེར། འདྲིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་
 ལས་མདོ་སྦྱང་འདིར་རྒྱུད་གཉིས་ཚུགས་པའང་བསྟན་པ་ལ་མན་པའི་གསུང་བྱར་མང་
 གསུངས་པ་དགོན་ལུང་དང་འདིའི་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཡིན། སྟོན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ཡང་

¹ ཡོངས་པས་ མཛོད་དཔར།

² ཐབས་ཀྱིས་ཞེས་ མཛོད་དཔར།

གསེར་ཁོག་ཏུ་རྒྱུད་འཛུགས་པར་བྱས། སྐབས་མགོན་ཤོ་རྩེ་འཆང་གི་དགོན་ལག་རྣམས་
 སུ་སྐྱགས་གྲ་མང་བ་ནི་ཁོང་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག་པས་སྤྱོད་ཉིད་
 གྱི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱགས་སྤེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་རྒྱུད་པ་སླ་མ་མཆོག་གྲུབ་
 ཆང་དང་། དགོ་བཤེས་རིན་ཆེན་ཆོས་བཟང་སོགས་ཀྱིས་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པ་དགོ་ལྡན་གྱི་ཁྱིམ་ཐེབས་དགོས་ཀྱང་བཀའ་པོད་ལྔ་སོགས་འཆད་ཉན་
 གྱི་སློལ་འཛིན་དགོས་པས་སྒོ་མང་སླ་མ་དང་། བ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་ཅན་ལས་མ་མཛད་
 ལ། ཤེར་སེང་རྣམ་འབྱུང་ཐུགས་སྤྱོད་དགོ་འདུན་ལུན་ཆོགས་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྱིམ་
 ཐེབས་ཏེ་འབྲེལ་བ་བཞི་སྐྱགས་སྤྱོད་མེད་པར་དུ་བཀོད། རྩེ་མཆོད་སྤྱོད་ཆེན་མོ་གསེར་
 གཤུང་དུ་བསྐྱར། སྤྱད་རྒྱུད་དུ་སྤར་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་མཆོད་མ་ཚུགས་པའི་མཆོད་
 གཞིས་གཞུང་ལ་བྱས་ནས་ཚུགས་རྒྱུར་བྱས་པ་སོགས་ཡབ་སྐུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་ཉན་
 བ་པོའི་ཚུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྤྱོད་ནས་ཀྱང་གསུངས། དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་གོང་
 མའི་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིམ་རྒྱུན་ལ་སྤྱད་དང་དབེན་ས་གཉིས་
 ཀ་ཆང་། སེ་ར་སྒོ་བཟང་ནོར་བུའི་རྣམ་ཐར་དུ། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མར་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་ཁྱིམ་ཁྱེད་ལ་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྩོགས་རིམ་ཡང་བྱས་ན་ཅི་ཡིན་ཞེས་བཀའ་བཀྱོན་
 མཛད། འོ་ན་རྩོགས་རིམ་ཡང་བྱ་བྱས་པས། སྤྱད་རྒྱུད་ཤོ་རྩེ་འཆང་གི་བྱང་ནས་གོ་ཤི་ཆེན་
 མོ། ཐང་སག་པ། དེད་གསུམ་ཀས་ཐོབ་ཀྱང་བརྒྱུད་པ་གཞན་གཉིས་ལ་མ་གནང་བའི་
 གདམས་པ་མཐའ་དག་དེས་ཁྱོད་ལ་སྟེར་བ་ཡིན་གསུངས་ནས་གནང་ཚུལ་འདུག །ཐང་
 སག་པས་སྤྱད་རྒྱུད་ཤོ་རྩེ་འཆང་ལས་འཛིགས་གསང་གི་ཁྱིམ་གསན་ཀྱང་སྤར་ཡང་ཀུན་
 མཁྱེན་གོང་མ་ལས་ཞིབ་ཁྱིམ་དང་། གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་ཡང་གསན་ཏེ་པན་ཚུན་ལུས་
 དཀྱིལ་དངོས་སུ་སྟོན་རེས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ཡོད། ཞོག་དོན་
 ཡོད་མཁས་གྲུབ་པའང་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་དགོ་འབྲེལ་དུ་བཞུགས་པའི་བྱང་དུ་བདེ་གསང་

འཛིགས་གསུམ་གྱི་རིམ་གཉིས་ཁྱར་བྱིན་པས་དེ་དུས་ཁོང་གི་ཁྱིད་པ་བྱ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 གྱུང་འདུ་ལོང་ཆེ་བས་མདོར་བསྡུས་རེ་གནང་ནས་ཞིབ་པར་དེད་གྱི་སློབ་མ་ཐང་སག་པ་
 ལ་ཉན་པས་ཆོག་ཅེས་དེར་བཏང་ཚུལ་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་གསལ། གུན་མཁྱེན་གོང་མ་
 མདོ་སྤྲད་དུ་ཐེབས་ཐེས་ཐང་སག་པ་དང་། དོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་བྱགས་ཆེ་བས་ད་ལྟའི་
 བརྒྱུད་ཡིག་པལ་ཆེར་དུ་གུན་མཁྱེན་གོང་མ་མ་ཐེབས་འདུག་གྱུང་རྒྱལ་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་
 མཆོའི་གསན་ཡིག་དང་བརྒྱུད་འདེབས་སོགས་སུ་གསལ་བ་བཞིན་ཐང་སག་པ་དང་།
 ཞོག་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་བཞིས་ཀས་གུན་མཁྱེན་གོང་མར་གསན། དེའི་བྱིས་སུ་བྱུང་
 བདལ་དུ་སྤེལ་བ་པོ་དཔོན་སློབ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་གུན་མཁྱེན་གོང་མར་ཆོས་གསན་
 པར་དགོངས་ནས་སྒོ་མང་སྒྲ་མའི་དུས་ཐེབས་གྱུང་ཉིན་དེར་ལྟ་བཟང་སོགས་མི་ཆེན་མང་
 པོ་བྱུང་དུ་འོང་ནས་དགོང་མོ་ཞིག་ལ་མཇལ་ཁ་ཁྱུ་བྱུང་ཅམ་ལས་བཀའ་ཆོས་ཉན་རྒྱུ་མ་
 བྱུང་། དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་སེམས་རྒྱུད་ལ་པན་ཞིང་། བྱིས་ཆོས་
 ཉན་པ་གསར་སློབ་ལ་ཇ་རེ་གནང་བའང་དེ་དུས་ཀྱི་རང་སྤྱོད་གིས་ཡིན་གསུངས་པར་
 འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་བས་གསུངས། བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་
 བསོད་གསུང་དོ་རྗེ་འཆང་། སྙན་གསུང་དོ་རྗེ་འཆང་། འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་
 དབང་རྒྱལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱིད་གསན་ཡོད་ཀྱང་ཁྱུ་མ་བྱུང་། སྐབས་མགོན་དོ་རྗེ་འཆང་
 གིས་དབུས་གཙང་དང་། མོང་གོལ་ཆེན་དུ་བདེ་གསང་གི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིད་མདོར་
 བསྡུས་རེ་གནང་འདུག་གྱུང་དགོན་འདིར་འཛིགས་བྱེད་རིམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་བདེ་
 གསང་གི་རྒྱུན་མེད་པ་ཡིད་པམ་པས་སྤར་ཨེ་ཉིད་ལྟ་དགོས། སྙན་གསུང་དོ་རྗེ་འཆང་
 གིས་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱིད་ཅིག་གནང་ཡང་བདག་དོ་རམ་པར་བཞག་ཡོད་
 པས་འགྲོ་མ་བྱུང་། དེ་མ་གཏོགས་དགོན་འདིར་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱིད་གནང་བ་མ་ཆོར་

བས་ངེད་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་གོ་སར་ཡོད་དུས་འདུས་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིད་མ་ཐོབ་པ་ངོ་ཆ་
 བས་བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེ་དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུར་བཞེས་ཀྱང་ལུ་ཚུགས་ཀྱིས་
 གདན་བྲངས་ནས་སྒྲ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ལ་བདེ་གསང་འདྲིགས་གསུམ་དང་བྲིལ་བུ་ལྷ་ལྷའི་
 བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་འདོད་ཆོས་མང་པོ་ཉན། ཁོང་སྒྲ་མས་གང་གསུང་སྐྱེའི་ཉམས་དང་
 བཅས་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་ཅིང་། ཞལ་ནས་ཀྱང་མན་ངག་མི་ལ་གསང་དགོས། བཤད་
 བ་ཆ་ཆང་བ་དགོས་པས་སྒྲ་མས་གང་གསུང་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྤུལ་བ་ཡིན། སྤར་ཡིན་
 བ་བདེ་གསང་འདྲིགས་གསུམ་ལ་ཆོ་ག་འདོན་དགོས་པ་མེད། ཡིད་ངོར་ཤར་སྤངས་བྱས་
 བ་ཁྱིད་ཆ་ཆང་རེ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེར་སང་ཆོ་ག་དང་ཁྱིད་གཉིས་ཀ་སྒྲོ་ལ་མེད། རི་ཁྱིད་པ་
 ཆོ་སྒྲོས་བཏང་ལ་གཉིས་ཡོད་པས་ང་ཆེ་ཕྱི་མ་སྒྲོས་བཏང་གི་རི་ཁྱིད་པ་ཡིན་ཞེས་ནམ་
 ཐར་དང་ཁེངས་སྤྱངས་སྤྱགས་ནས་གནང་། སྤར་བུ་ལྷག་དཔོན་སྒྲོ་བ་ཀྱིས་ལོ་རེ་བཞེན་
 དཀྱིད་བདེ་ལམ་དང་སྟོན་འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་། དེའི་མཐར་བདེ་གསང་འདྲིགས་གསུམ་
 ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་རེས་མོས་ཀྱིས་གནང་བས་དེ་ལས་བདེ་གསང་འདྲིགས་གསུམ་ཀའི་
 རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིད་ཆར་གསུམ་རེ་གསལ་བ་ལ་ཐེན་གྱིས་ཀྱང་འདུག །སྐུ་ཞབས་¹རིན་པོ་
 ཆེ་དང་འདྲིན་གྲུ་གཅིག་ཅིང་རྒྱས་མཁྱེན་པས་ཐོག་མར་ཉོར་ཆང་གསེར་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེར་
 ཆོས་གསན་དུ་བཅུག །ངེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དུས་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཁྱུས་པ་ཡིན། གྲུ་རྒྱུད་གི་
 ཚུལ་གནང་སྟེ་བྱང་འགག་དང་། ཟམ་སེའི་གཟན་ཤམ།² རེབ་ཀོང་གི་ལྷམ་བཞེས་ཉེ་རྫོག་
 རྫོག་པེབས། རྒྱས་མེད་ཀྱིས་བྲི་བ་ཁྱུས་ཀྱང་། སུས་ཤེས། དེ་འདྲ་ཞིག་འདུག་མོད་ཅེས་
 ཆོས་ལ་བཀའ་དམ་པོ་གནང་བས་པལ་ཆེར་ཀྱིས་ཅང་མི་ཤེས་པར་ཅི་བ་ཡོད་ཀྱང་
 གདམས་པ་གང་ཁྱུས་ཀྱང་ཐུགས་ཐོག་ནས་གནང་བ་ལ་ཐོགས་པ་མེད། དེ་ལྟར་སྟོན་ཀྱི་

¹ སྐུ་ཞུགས་ མཛོད་དཔར།

² གཟན་ཤམས་ མཛོད་དཔར།

མཁས་གྲུབ་དེ་དག་གིས་གདམས་པ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན་
 བས་རང་གི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་བཤད། དེ་དག་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་བརྟེན་ནས་རིམ་པར་
 བཤད་པས་ཁྱིད་རྒྱན་ཅམ་དུ་མ་ཟད། རྫོང་མེའི་ས་བརྟེན་སུ་ཏིག་བསྟར་བ་ལྟར་བྱོན། རིགས་
 གྲ་ཆང་གིས་སྤང་དང་དབེན་སའི་བརྒྱུད་ཡིག་བསྟན་ནས། འདྲིར་ལྟོས་དང་། མི་སློབ་པའི་
 ཟུང་འདུག་གི་ཕྱིར་བཞེག་འདུག་གསུངས་པ་ལྟར་རི་པོ་དགོ་ལུགས་པ་ལ་ཆེ་གཅིག་ཉིད་
 ལ་སངས་རྒྱས་པ་དུས་ཕྱིས་བར་དུ་མང་པོ་བྱོན། བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་ཀྱི་དམར་ཁྱིད་
 རྣམས་ཀྱང་སློབ་མ་སློད་ལྟར་རེ་གཉིས་ལ་གནང་སྟེ་དེས་ཀྱང་ཉམས་སུ་སྦངས་ནས་
 རྫོགས་པ་སྦྱིས་པ་ན་གཞན་ལ་འདོམས་པ་ལས་ད་ལྟའི་ལུགས་བཞེན་ཁྲིམ་ཆོས་སུ་འཆད་
 པའི་སློབ་ཆེར་མེད། དེ་ཡང་སློང་དང་འཆམས་པ་རེ་གནང་བ་བསྐྱུངས་ཏེ་ཉམས་འོག་དུ་
 རྒྱུད་པ་ན་དེ་འཕྲོས་གནང་བ་ཁྱིད་ཀྱི་ཉན་ལུགས་རེད། ད་ལྟ་ཐམས་ཅད་དཀྱུས་གཅིག་ལ་
 རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ཁྱིད་རང་གི་ཉན་ལུགས་ལྟར་བྱེད་པ་དགོན་ཞེས་མ་ཁི་བཞེས་རབ་
 བཟ་ཤིས་ཀྱིས་གསུང་མགྱུར་ཡང་མཛད་འདུག་པ་ལྟར་ལྷང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཀྱུན་
 མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སོགས་ཀྱིས་སློབ་མ་མང་པོ་ལ་བྱབ་གདལ་དུ་སྤེལ་བས་
 བཀའ་བྲིན་ཆེ། དེད་རང་གིས་ཐོབ་པའི་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཀའི་བསྐྱེད་རྫོགས་
 ཀྱུན་མཁྱེན་གོང་མ་ལས་བརྒྱུད་པ་ཡིན་པས་གསུང་རྒྱུན་ལ། ལྷ་མ་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་
 ལས་འོངས་པའི་གདམས་པ། མི་བར་བྱིས་མ་ཆོད་པ། ལྟ་བར་དུ་འབྲེ་མ་ཞུགས་པ། ཕྱིན་
 ལྷབས་ཀྱི་ངད་མ་ཡལ་བ། མཁའ་འགྲོའི་ཁ་རྒྱངས་ཐོ་ལེ་བ་གསུངས་པ་བཞེན་ང་ཡན་ཆད་
 རྫོང་མེ་འཆང་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། དེང་སང་སྟོགས་ཀྱུན་ན་ཆོས་
 རྒྱུན་རྣམ་པར་དག་པ་དགོན་ཀྱང་བསྟན་པ་བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་བའི་དུས་བབས་དང་།
 ཀྱུན་མཁྱེན་ལྷ་མ་ཡལ་སྤྲས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོན་འདྲིར་གདམས་ངག་གང་
 འདོད་ལག་མི་འཕྲོག་པར་ཉན་རྒྱ་ཡོད་པ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་རེད། དུས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་བབས་

པས་བདག་ལྷ་བྱས་གསང་སྤྲུགས་ཁ་ཅིང་དུ་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་ཡིན་ཤེས་དགའ་ཡང་། སྐབས་
མགོན་ཇོ་མཆོད་འཆང་གིས་ཅུང་ཟད་རེ་ཤོད་ཅེས་བཀའ་གནང་བའི་གསུང་གི་བྱིན་རྒྱལས་
དང་། སངས་རྒྱུས་དངོས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་དང་། གྲོགས་བཟང་པོའི་
བཀའ་བྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་མེད་ཀྱང་གསུང་རྒྱུན་ན་བའི་ལམ་དུ་བྱང་བ་ནི་ཅོའི་
མ་ཉི་མེས་སྒྲོས་ལྟར་ཁྱབ་ཡོད། དེས་ན་ཆོས་ཉན་པའི་གྲལ་ནས་བསྐྱད་པས་མི་ཆོག །
“ལེགས་པར་རབ་རྟུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག”¹ གསུངས་པ་ལྟར་གང་ཐོས་ཆུད་ཐོས་སུ་
མ་སོང་བར་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་ཡང་ཡང་འདྲིས་པར་
བྱས་ནས་དོན་ལྡན་མཛད་དགོས། ལེགས་པར་མ་ཉན་ན་ཉེས་པ་ཡོད། རབ་རྟུ་མ་ཉན་ན་
མི་གོ། ཡིད་ལ་མ་བྱུང་ན་བརྗེད་འགོ། ཆོག་མང་ཉུང་ལ་སྟོས་པ་མེད། ཉོན་པས་“འདི་ནི་
སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ”² གསུངས་པས་མང་པོས་འབྲས་བུ་བཞི་སོགས་
ཐོབ། ཁོང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་སྟོན་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་སྟོན་པས་འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་མཆོར་མཐོང་སྟེ་བྲབ་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཤུགས་དག་པས་རྒྱུར་
ཤོག་གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་འཁོར་བའི་གནས་ནས་མ་སྟོད་པར་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་
གོང་བྱིར་དུ་ཤོག་ཅེས་དེར་བཏོད་པའི་ལམ་རིམ་ཆ་ཆང་ཡིད་ལ་ཤར་ནས་དབྱུད་འཛོག་
བྱས་པས་དགེ་སྦྱོང་དུ་སོང་བ་རེད། དེང་སང་རྒྱུར་ཤོག་གསུང་ན་མདུན་དུ་ཅུང་ཟད་རྒྱར་
ཅམ་བྱས་ཡོང་གསུངས།³ དེས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དང་སྐལ་བ་སྟོད་ལྟ་བུ། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྟོན་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་དུས་ཆོད་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་འཛོམས་ན་རྟོགས་པའི་
སྤྱ་བྱ་འབྱུངས། གདུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྲུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་

¹ སྤེ་བཀའ། བལ་ཆེན། ཁ་སངས་རྒྱུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོ། ༣༥༥བཟ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལེགས་པར་ཉོན་ལ་རབ་རྟུ་ཡིད་ལ་བྱུངས་
ཤིག”ཅེས་སོ།

² སྤེ་བཀའ། མདོ་སྟེ། ས་ཆོས་འཁོར་གྱི་མདོ། ཤོག་གསུངས་ནཟ། ༤ནཟ།

³ ཡོངས་གསུངས། མཛོད་དཔར།

སྒྲིན་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱལ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ནམ་འབྲེན་སྟོང་འབྱུང་བས་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་ཞེས་
 བསྒྲགས། དེའང་པར་བལྟས་ཆོད་ལ་དམན་ཀྱང་ལེགས་བ་དང་། བལྟས་ཆོད་ལ་ལེགས་
 ཀྱང་དམན་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་པ་ཞིང་འདི་སྟོགས་མ་ལྟ་བུ་བདེ་བས་སངས་རྒྱས་གཞན་
 གྱིས་འདུལ་ཞིང་དུ་མ་གྱུར་བ་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་གྱིས་བདག་གིར་བཞེས་ཚུལ་དང་། མར་
 འབྲེལ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་བ་ལ་བྱུང་བས་དམན་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཆ་གཅིག་ལ་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་
 གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་རྟེན་དང་། དེའི་གདམས་བ་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལས་
 གཞན་ལ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་མེད་པས་བཟང་ངན་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཛོག་གིས་ལེགས་བ་ལྟ་བུ་
 རེད། སྟགས་རྒྱ་གར་གྱི་མཐེལ་དངོས་གཞི་ལའང་དང་། ལུབ་སྟོགས་ཨོ་རྒྱན་སོགས་སུ་
 དཔའ་བོ་དང་ནལ་འབྱོར་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་བ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མང་། ཤེར་མདོ་སྟོ་
 སྟོགས་དང་། བ་ར་ཏ་¹ནི་དང་། བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་བར་གསུངས་བ་བཞིན་རྒྱ་གར་སྟོ་
 སྟོགས་སུ་སྐྱབས་ཀྱིས་སྟེལ། བ་ར་ཏ་ནི་²ཞེས་བ་མི་ལའི་³མགྱུར་སོགས་ལ་དབག་ན་
 མངའ་རིས་སུ་ལོ་ཆེན་རེན་བཟང་སོགས་ཀྱིས་སྟེལ་བ་དང་། དེ་ནས་བྱང་དུ་འཕོས་པས།
 “ཡུལ་མཆོག་བསྟན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་མཆོག་སྤྲས་ཕྱིར།”⁴ གསུངས་བ་ལྟར་སྟགས་ཤེར་
 མདོའི་སྤྲས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་སྟོང་པོར་ཡོད་པས་བདེ་ལམ་དུ་རྒྱ་ཆེན་སྟོང་བ་དང་།
 ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་སྟོང་པོ་དང་། སྟོང་པོའི་ཡང་སྟོང་པོ་ལ་སྐྱེ་འོད་འཛོག་བ་གནད་ཆེ།
 སྟགས་མར་འགོས་ཀྱིས་བྱང་དུ་སྐྱུན་བྲངས་བ་དང་། དེ་ལས་རིམ་གྱིས་བྱང་དུ་འཕོ་བའི་
 དུས་ལ་བབས་བ་ན་སྒྲིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་སྤྲས་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་སྐྱེ་
 བྱེད་སྤྱི་སྟོགས་མ་ཚུའི་བྱང་དང་། སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོས་རོང་པོའི་སྟོགས་སུ་བསྟན་བ་

¹ བར་ཏ་ནི་ མཛོད་དཔར།

² བ་ར་ཏ་ནི་ མཛོད་དཔར།

³ མིད་ལའི་ ཤིང་དཔར།

⁴ ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་འབུམ། ༥ བྱབ་མཐའི་ཆ་བ། སྐབས་བཅུ་གསུམ་པ། བཀྲས་འབྲེལ་དཔར་མ། ཤོག་གངས་༡༩བཤ

སྤེལ། བྱུང་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེས་པའི་ཕྱི་ལོ་ལྟ་བུ་སྤེལ་གྱིས།
 མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྤེལ་མདོ་དུ་བྱུང་བ་སྤྲུགས་འདིར་རྒྱ་ཆེར་དར་བར་མཛད་པའི་
 དུས་ཆོད་དང་མཛམ་བ་དེས་པར་ཡ་མཚན་ཆེ་བས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཐར་
 པའི་པན་ཡོན་བཞད་ན་ཁ་མཁོ་ཐུག། རྒྱ་ཆོག་གས་བཞད་ན་སྤྲིད་ལུག་པ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་
 པར་ཀུན་སྤྱོད་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་ད་དེས་ཀྱི་ཆོས་སྤྲུག་འདི་དོན་མེད་དུ་
 མི་བཏང་བར་ལེགས་པར་ཉན། མཐར་བསྡོ་བས་རྒྱས་བཏབ་ན་དེའང་སྤྱིང་པོ་ལེན་ཚུལ་
 གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱ་མཐུད་ནས་འབད་དགོས། སྤོན་རིམ་གཉིས་བཀའ་དམ་པས་ཁྲིད་
 ཐོར་བྱ་རེ་གནང་བ་རང་རང་གིས་བསྐྱོམས་པས་ཉམས་ཉོགས་སྤྲུག་ཆོག་གས་སྤྲེས་ཏེ་སྤེལ་
 བ་མར་འགོས་ཀྱི་གདམས་པ་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ཅི་རིགས་བྱུང་བ་ལ། རྗེ་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོས་གདམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་མ་ཞོར་བ་ཡི་གེར་བཏབ་པས་ད་ལྟ་སྤྲུག་ཆོག་གས་རེ་
 མ་གཏོགས་འབྲུལ་བ་རྒྱུད་པའི་ཆོད་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་མ་ལས་ཐོས་ན་གདམས་ངག་ལ་
 དབང་ཐོབ་ཅིང་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་མའི་བྱིན་རྒྱལ་ཡིད་ལ་འཇུག། སྤྲུག་རྒྱུད་དཀོན་མཆོག་ག་
 ཡར་འཕེལ་གྱིས་སྤྲུག་ཁྲིད་ཡིག་མང་པོ་བཏུས་ཀྱང་སྤྱི་མས་གསུངས་པ་ན་གསར་དུ་
 མཛམ་བ་ལྟར་འདུག་ཅེས་ཞུས་པས། རྒྱུད་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་ནས་སྤྱི་མས་
 གསུང་ན་སེམས་དོར་འཕྲོད་པ་ལ་བྱུང་ཆེ། གདམས་ངག་འདིའི་སྤྱི་མ་གོང་མའི་གསུང་
 རྒྱུན་ལ། སྤྱི་མས་མ་གསུངས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཆར་བརྒྱ་གཞུང་ཀྱང་ཆེག་སྤྲུག་ཡིན་
 གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར་ཁྲིད་ཉན་ན་གདམས་ངག་དོ་འཕྲོད་པ་དང་། བྱིན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུན་
 ཐོབ་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད། ལུང་ཉན་ན་ཡང་དེའི་ནང་གི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྒྱུན་ཐོབ་པས་ཉམས་སྤྱི་ལེན་པ་ལ་དབང་ཞིང་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཆོན་ཀ་ཆེ། བསོད་གྲགས་
 དོ་རྗེ་འཆང་ནས་ད་ལྟ་ལུང་གི་ལེའུའི་དུས་ཡིན་པས་ལུང་བྱས་པ་ཅམ་ཡང་བསྟན་པ་ལ་
 པན། ལུང་དོན་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བའི་བག་ཆགས་བྱུང་པར་ཅན་འདྲིལ་གསུངས། གནད་མ་གོ་བ་

འགའ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཉན་ནས་ཅི་བྱེད། སུ་ལ་གནང་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་མོད། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་
 རོམ་བ་བསགས་ནས་ཅི་བྱེད། སུ་ལ་སྟེར་རྒྱ་མ་རེད་མོད་བྱས་ན་རིགས་བ་མཚུངས།
 མདོར་ན་སྟོབ་གཉེར་བྱས་པའི་དགོས་བ་མདོ་སྟགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར་བ་
 དགོས། མདོ་རྒྱུད་པས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་མི་རུས། བོད་སྡེ་མས་
 ཆེ་སྟོད་མདོ་ལ་སྟོད་ཆེ་སྟགས་ཅ་འབྱེད། ཆེ་སྟོད་སྟགས་ལ་སྟོད་ཆེ་འདུལ་བ་ཅ་འབྱེད་
 ཅེས་བྱུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་དང་བཀའ་གདམས་གོང་མས་གསུངས། མདོ་སྟགས་འགའ་མེད་
 གདན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་སྟོད་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན། ད་ལྟ་དབུས་གཙང་ནང་
 མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྲ་སར་སྟགས་ཀྱི་བལྟ་རྟོགས་ལ་འཛེམས། རྒྱུད་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་ཤོ་ཀ་ལིར་
 མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བཞག་མི་ཆོག་ཟེར། དགོན་པ་འདིར་དང་པོ་ནས་འཛིགས་བྱེད་
 ཆོགས་འདོན་སོགས་མདོ་སྟགས་བྱང་འབྲེལ་དང་ཕྱོགས་རེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཚུགས་པ་རྗེ་
 རང་གི་བྱགས་དགོངས་མ་རྟོར་བ་དེ་ཡིན་པས། “དགོན་སྡེ་འདིར་ཡང་བསྐྱབ་བ་གསུམ་
 ལྟན་ཞིང་།” བྱམས་དང་སྟོང་རྗེས་རྒྱུད་གང་མཁས་ཤིང་བཅུ་ལྔ། “གསུང་རབ་ཤང་ངེས་
 རིགས་པས་ལེགས་རྟོགས་པས།” ལམ་རིམ་གཉིས་སོགས་བྱུབ་བལྟན་དར་བར་ཤོག །
 བྱུང་མོང་ལམ་ཀྱིས་རྒྱུད་སྟོང་སྟོང་གསུམ་ལྟན། རིམ་གཉིས་རི་དབང་ལྟར་བཟོན་ན་ལ་
 འབྱོར་དང་། སྟོན་བྱེད་དབང་དང་གོལ་བྱེད་བསྐྱེད་རྗེས་ཀྱི། ཉམས་ལྟན་མཁས་བྱུབ་
 མང་པོས་ས་བྱུབ་ཤོག །”¹ ཅེས་བྱགས་སྟོན་གནང་བ་དེ་ལྟར་ལག་ལེན་ལ་ཐེབས་པ་
 དགོས། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་མ་འདིའི་འདོན་རྒྱ་ཡང་རྗེ་རང་གིས་གདངས་སུ་
 བཀྟགས་ཏེ། མཁས་བྱུབ་མང་པོས་ས་བྱུབ་ཤོག ། ཅེས་པའི་སྐྱབས་ཕྱོགས་སུ་བྱུག་གིས་
 སྟངས་ཀ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་བྲ་ཆེན་ཆུང་སྟེང་གི་དག་ནས་ཐོས་གསུངས།

¹ ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་འབྲུག། ཀ གསུང་ཐོར་བྱ། ལྷ་མའི་གསོལ་འདེབས། བཀྲས་འབྲེལ་དཔར་མ། ཤོག་གངས་ ༣༠ན ༩
 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་སྡེ་མ་དང་གསུམ་བ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དགོན་སྡེ་འདི་ཡང་བསྐྱབ་བ་གསུམ་ལྟན་ཞིང་།” “གསུང་རབ་ཤང་ངེས་
 རིགས་པས་ལེགས་རྟོགས་པའི།” ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཉམས་ཁྱིད་དངོས་ལ། གང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན། གང་དུ་ཉམས་
 སུ་ལེན་པའི་གནས། དེར་ནལ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་བྱད་འདུ་བ། ཅི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
 ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་(གང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན)ལ། ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱད་སྦྱངས་པ་
 མྱོད་རུང་དང་པོ། དབང་བཞི་ལེགས་པར་འོད་དེ་དམ་སྒོམ་མིག་འབྲས་ལྟར་བསྐྱང་བ་མྱོད་
 རུང་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་ལས་སྒྲགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱད་སྦྱངས་པ་
 མེད་མི་རུང་དུ་དགོས། ཐུན་མོང་ལམ་སྦྱངས་ཞེས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡང་དག་
 པའི་ལྟ་བ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པ་ལ་ཟེར། དེའི་སྒྲོན་འགྲོ་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་ངེས་
 འབྱུང་དང་། ཆུང་དུ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་བསམ་པ་པར་ཞོག། །ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་ཅུང་ཟད་
 གྱང་ཁ་མ་བྱི་བ་ཞིག་གསང་ཆེན་ཐེག་པའི་སྒྲོན་རུང་དུ་ཅི་ལ་འགྱུར། འོན་གྱང་ཆེ་སྒྲ་མའི་
 སྦྱངས་འསྐྱོད་དང་། སྒྲོན་ལམ་ནམ་པར་དག་པའི་དབང་གིས་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་གདམས་པ་དང་མཇལ་ཏེ་སྒོ་ཁ་ཅུང་ཟད་སྟོགས། ཆོས་འདི་
 ལྟ་བུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཁ་ཐབས་མེད་གྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ན་བས་ལྟང་ལྟང་ཐོས་ན་མ་དད་པ་
 མ་སྦྱེས་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་འདི་དོད་ཐུབ་ཀྱི་ལེགས་སྒྲོན་ཐེབས་པའི་རྟགས་ཡིན། ཐུན་མོང་
 ལམ་སྦྱངས་ངེས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ཅིང་རང་འབྱུངས་སུ་ཡོད་ན་གསལ་འདེབས་པ་ལ་
 མི་ལྟོས། སྒྲོན་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་དང་རྒྱད་སྟོན་པ་ཤས་ཆེ་བས་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྒྱན་དུ་
 འདུག། ད་ལྟ་དེ་འབྲ་དགའ་བས། འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་རྩེ་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་བས་
 ཁྱིད་ཆུང་དུ་ལའང་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་ཆར་ངེས་ཀྱན་སྒྲོང་བཙུག་དགོས་གསུངས་
 པས་ལམ་ངེས་ཤར་སྒྲོམ་རྒྱས་བསྐྱུས་འཆོམས་པ་ངེའམ། ལམ་ངེས་བསྐྱུས་དོན་ནམ། མ་
 མཐའ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མ་ལྟ་བུའི་སྟེང་ནས་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཤར་སྒྲོམ་ནན་
 ཏན་བྱེད་དགོས། སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྩེ་འཆང་ནས་དབང་གི་སྒྲོན་དུ་ལམ་ཁྱིད་ཐོབ་དགོས་
 ཞེས་སྟ་གོན་གྱི་ཀྱན་སྒྲོང་དང་། དངོས་གཞིའི་ཐམས་ཅད་ནལ་འབྱོར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་

༡ རྩ་བ་བརྒྱད་། མཛོད་དཔར།

3 ཡོངས་ཐབས་མེད། མཛོད་དཔར།

༩ རྟེན་ལྟན། དབུ་མ། བི་རོ་པོ་རྟེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རྟེན། འོག་གངས་མཚེས།

གཙོ་བོར་དོན་གཉེར་ཅན་ཚུང་དུ་ཡིན་ཚུལ་བསམ་ན་པར་བལྟས་ཆོད་ལ་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་
 བཅོ་གི་ཡོད་ཀྱང་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཏིལ་འབྱུ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་མང་། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་རྟེན་
 ནས་སྤྱི་མར་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་། དེའང་མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱལ་སྟོང་བདག་མེད་
 བཞིའི་ཆོགས་ངན་ཡིན་པས་ལས་ཉོན་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལས་
 མ་འདས། སྟོབས་འཕྱོར་གོ་ས་སྟུན་གྲགས་རྒྱས་ན་སྤྱན་ཆོགས་རྟེན་པར་ཅི་ཡང་ཆགས་
 ཞེན་ཀྱི་ངོ་ན་བྱད་པར་ཡོད། ཆེ་པ་རོལ་དུ་འཕོས་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་དང་། སྟོག་
 ཆགས་གྲོག་མ་གཉིས་བྱད་མེད་པར་ལས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་དགོས་པས་འཁོར་བའི་
 སྤྱན་ཆོགས་གང་ལའང་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཞེན་ལོག་དང་། དེ་ལས་ཐར་
 འདོད་ནལ་མ་སྐྱེས་ན་སྐྱེས་བུ་འབྱིང་དང་། ཉན་རང་གཉིས་དེའི་ཁོངས་སུ་འདུ་དགོས་
 པས་བསམ་སྦྱོར་དེ་དང་མ་མཐུན་ན་ཐེག་དམན་ཀྱི་གྲངས་སུ་མི་ཚུད་ན་ཐེག་ཆེན་ལྟ་ཅི་
 སྟོས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་པས་བསམ་སྦྱོར་མ་བཏང་བར་བཤད་ན་སྟོན་
 མི་ཡོང་།¹ ཞིབ་དུ་བསམ་ན་སེམས་ལ་འཆར་བ་དང་སྟོར་ཤོང་རྒྱ་དཀའ། དེའང་རང་གཅིག་
 སུ་ཐར་པ་ཅམ་གྱིས་གཞན་དོན་ལྟ་ཅི། རང་དོན་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས། དེས་ན་གཞན་དོན་
 དུ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བྱིན་དུག་ལ་སྟོབ་པ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
 ཆོས་ཡིན་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། “སེམས་ཅན་དམ་པ་བྱང་ཚུབ་མཆོག །”²ཅེས་སོགས་ཀྱིས་
 བཤད་པར་དམ་བཅས་ནས། “རྫོགས་སངས་བྱིས་སྦྱུ་ལ་སོགས་དང་།”³ ཞེས་པ་མན་
 ཆད་ཀྱིས་བྱང་སྟོམ་སྦྱངས་ནས་སྦྱོད་བ་སྦྱི་དང་བྱད་པར་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སྟོབ་
 ཚུལ། དེ་ནས་དབང་མགོས་ཏེ་སྤྱུགས་ལ་འབྲུག་ཚུལ། ཆངས་སྦྱོད་ལ་དབང་གསུམ་པ་
 དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་བ་ལ་བྱི་བའང་བྱར་དུ་ཁྱེས་པ་ལྟར་དགག་སྦྱབ་ཅུང་དུ་དང་བཅས་

1 མི་ཡོངས། མཛོད་དཔར།
 2 སྟོབས་སྤྱུག་ དབྱ་མ། ཁི་རོ་པོ་རྟེ། བྱང་ཚུབ་ལས་སྟོན། ཤོག་གྲངས་331བ3
 3 སྟོབས་སྤྱུག་ དབྱ་མ། ཁི་རོ་པོ་རྟེ། བྱང་ཚུབ་ལས་སྟོན། ཤོག་གྲངས་331བ3

༡ ཉམས་ཆགས་ མཛོད་དཔར།

3. ཁཱ་ཚོང་པ་པཱོ་པ་པཱ་པ་པཱི་གཞུང་པཱུམ། པ་གཞུང་ཚོ་པཱ་པཱ་པཱ་པཱི་པཱུམ་པཱོན། གཱ་ཚོང་པ་པཱ། འོག་པཱ་པཱ་༦༩3

༤ བྱང་འདི་མ་རྟེན།

འཆར། སངས་རྒྱལ་ཉེ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་ན་ཆེར་རྒྱས། ལྷ་པོ་ལས་འདས་ཆེ་རྒྱེད་
 རས་སྐྱམ་པར་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱལ་དང་དཀོན་མོན་འབྲུ་ནའང་གལ་ཉེ་ཡོད་ན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་མཐོང་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་བྱོན་པའི་དུས་མ་གཏོགས་སུ་ལ་ཡང་
 མཐོང་ཐོས་མེད་པས་དཀོན་པར་ཤེས་ལ། སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དེ་ལས་ཀྱང་དཀོན་པ་བསྐྱལ་
 པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱལ་སྟོང་བྱོན་པའི་ནང་ནས་བཅུ་གཅིག་པ་སྤྱན་ལེགས་དང་། ཐ་མ་མོས་
 པས་རང་གི་སྤར་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་པར་སྟོན་ལམ་བཏབ་
 པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་སྤྲུགས་ཡོད་པར་རིགས་པས་སྤྱབ་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
 གཞན་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་སྤྲུགས་འབྱུང་བར་མདོ་རྒྱུད་ལས་བཤད་པ་མེད། སྟོན་པས་ཞིང་
 ཁམས་རབ་འབྱམས་སུ་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་གསུང་ཡུལ་ས་དུམ་བུ་བཅུ་
 གཉིས་ལས་འཛམ་གླིང་ཁོ་ན་དང་། དེ་ལས་སྤྱེ་གནས་གཞན་གསུམ་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་
 རྒྱ་བའི་¹སྐལ་བ་མེད་པས་ང་རང་ཆོ་མངལ་སྤྱེས་ཁམས་དུག་ལྡན་སྤྲུགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་
 གཅིག་ལ་སངས་རྒྱལ་ལྷ་པོ་པའི་དལ་འབྱོར་ཀྱི་ཉེན་ཁུད་པར་ཅན་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་
 བསྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་དཀོན་པའི་དོ་རྩེ་ཐེག་པ། དེའི་ནང་ནས་མདོ་སྤྲུགས་
 ཐོས་བསམ་སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་གདན་གཅིག་ལ་སྤྱོད་པ་རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་བསྟན་པ་དང་ལན་
 གཅིག་མཛལ་བའི་སྐབས་འདིར་སོ་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་ཀྱིས་འབྲད་²ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་འབད་
 དགོས། སངས་རྒྱལ་ལ་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་སུ་ཆོས་སྟོན་ཡུལ་ཀྱི་གདུལ་བྱ་བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱུང་ཀྱང་། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་ཐུགས་བཅུད། གང་ཟག་མཆོག་གི་སྐལ་བ་ཅན།
 སོ་སྤྱེ་ཡིན་ཀྱང་ཆེ་གཅིག་གམ་སྤྱེ་བ་བཅུ་དུག་ཚུན་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་སྐལ་ལྡན་ལྟ་བུ་མ་
 གཏོགས་སྤྱོད་མི་ལུས་པའི་ཆོས། དོ་རྩེ་འཆང་ནས་རྩ་བའི་སྤྱོད་པའི་བར་བརྒྱུད་པ་དམ་པ་

¹ སངས་རྒྱལ་པའི་ མཛོད་དཔལ་

² འབྲད་ མཛོད་དཔལ་

བར་མ་ཆད་པ་ལས་འོངས་པའི་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ཟབ་པས་མི་ཆོག་
 བསམ་པ་བཟང་པོ་དགོས། བརྒྱུ་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འདོད་པ་འཁོར་བའི་བདེ་སྲིད་
 ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སོང་བས་དེའི་གོ་མི་ཆོད། དེས་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་ཏེན་དང་། དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན། མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་དང་མཇལ་བའི་ཏེན་འབྲེལ་གསུམ་འདྲོམ་པ་ཤིན་ཏུ་
 དཀའ་ལོ། རྒྱུད་པའི་རྒྱ་དགེ་དགེ་བསྐྱོས་^༡ དུས་མཁར་རྩ་བརྟུང་བ་ལ་བྲུ་བ་ཁ་ཤས་ཁང་པའི་
 བཀ་བརྒྱུད་ནས་བློས་པས་ཁོ་ན་རེ། འབྲོས་མི་དགོས། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ལ་
 གནས་འཆར་ལ་ཁད་ཡོད་ཟེར་བ་ལྟར་ནས་འཆི་ཆ་མེད་པས་དོ་རྒྱལ་རང་ཡང་མི་འཆི་
 བའི་གདེངས་མེད། གལ་ཏེ་ཤི་ན་ཆེ་འདིའི་ཕུན་ཆོགས་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་བསམ་ན་ཆེ་
 འདིའི་སྤང་ཤས་ཅུང་ཟད་ལྡོག། །ཕྱི་མར་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་མི་
 བརྟན་པར་འདོར་ཚུལ་བསམ་ན་ཕྱི་མའི་སྤང་ཤས་ཅུང་ཟད་ལྡོག། །སྤྲུགས་ཀྱང་པོ་ཚུན་ཆད་
 ཀྱིས་འདོན་པ་བརྟན་པ་དར་ཁིང་དགེ་བཤེས་བཞུགས་པའི་བྲིན་ཡིན་པས་ཆོག་ཅམ་དུ་མ་
 སོང་བར་བསམ་པ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་དགོས། ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
 ལོག་པར་སྒོ་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་པ་དཀའ། དལ་འབྱོར་དང་འཆི་བ་མི་ཏྲག་པ་དང་པོར་སྟོན་
 དགོས་པའི་གནད་འདི་ལ་ཐུག། །སྤྱིར་དལ་འབྱོར་གྱི་ཏེན་མང་ཡང་གཞན་གྱི་ཡིན། རང་ལ་
 གཅིག་པོ་འདི་ལས་མེད། དེ་རྗེས་ཡོད་མེད་སུས་ཤེས། འཆི་ཁ་མས་ཀྱང་དེ་རིང་སྟོད་སྟུམ་
 པའི་ངང་ལ་འཆི། དེས་ན་ཐོག་མར་དལ་འབྱོར་དང་མི་ཏྲག་པ་གཉིས་སྤྲུགས་ཏེ་བསམ་ན་
 དེས་སྤྱད་སངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་སྦྱེ་དགོས། ཕུན་མོང་ལམ་སྤྱང་གི་གཙོ་བོ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་སྦྱོང་བ་གལ་ཆེ། ཆོས་
 ཕྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་ཆེད་དུ་གསུངས། སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེའི་ཆེད་དུ་བྱོན་ཏེ་གཡས་
 རྟོར་གཡོན་རྟོར་བྱས་ནས་ཐབས་སྤྱོད་ཆོགས་པས་ཆོས་བརྟན། དེ་ཐམས་ཅད་ལམ་རིམ་

^༡ དགེ་སྐྱོས་ ཤིང་དཔར།

དུ་འདུས། སྒྲགས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཀྱང་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་ཕན་ཡོན་དཀའ་བ་¹སེམས་འདི་
མེད་པས་ལན། དེས་ན་བསམ་བ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཅོས་མ་ཚུན་ཆད་གསལ་ཅི་ཐེབས་
བྱེད་དགོས། དགེ་སྦྱར་གནད་དུ་འགྲོ་བ་དང་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཆང་བ་ཀུན་སྦྱང་ལ་ལྟོས།
མཛོད་ལས་ཡིད་གྱིས་འདི་བྱའོ་སྙམ་བ་སེམས་པའི་ལས། ལས་དེ་བྱས་བ་བསམ་པའི་
ལས། སེམས་པའི་ལས་སྡོན་དུ་མ་སོང་བར་ལུས་དག་གིས་བྱས་ཀྱང་བྱས་བསགས་མ་
ཆང་བས་ལས་ལམ་མི་རྫོགས་པར་གསུངས་བ་དགེ་སྦྱར་ལའང་འདྲ། དེས་ན་འདི་བྱི་
གཉིས་ལས་བྱི་མ། བྱི་མའི་མངོན་མཐོ་ལས་ཐར་པའི་གོ་འཕང་། ཐར་བ་གསུམ་ལས་སྒྲ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ། དེ་ཡང་གཞན་དོན་དུ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་འདོད་གྱི་བསམ་བ་སྦྱངས་ན་
སྐད་ཅིག་མ་རེས་ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྫོགས་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལག་ཏུ་ཆུད་
ཡོད་བ་མ་ཤོར་བའི་གོང་འདིར་སྦྱང་བོ་ཅི་ལོན་ལ་འབད་དགོས།

སྦྱོང་རུང་གཉིས་པ་བཤེས་གཉིན་མཆོན་ལྟར་ལས་དབང་བཞི་རྣམ་དག་སྐྱབ་བཞིའི་
ས་བོན་ཐེབས་རེས་སུ་ཞོད་བ་དགོས། དབང་རྣམ་དག་ནི་སྒྲ་མའི་ཆོ་ག་བྱུག་ལེན་མཐའ་
དག་རྒྱད་དོན་དང་འབྲེལ་ཞིང་བརྒྱད་པའི་བྱུག་བཞེས་མ་ཉམས་བ་དང་། སྦྱོབ་མའི་ཤེས་
རྒྱུད་དག་པ། དབང་གལ་དུ་བསྐྱད་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དབང་དོན་བརྟེན་སྦྱང་བ་རྣམས་
ས་བོན་ཐེབས་རེས་སུ་ངོ་འཕྲོད་བ་གལ་ཆེ། སྒྲ་མ་གཅིག་གི་བྱང་ནས་མི་ཉེར་ལྟས་ལྟན་
ཅིག་ཉན་ན་ཡང་དབང་ཐོབ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དེ་སྦྱོང་འབྱུང་ཡང་རང་རང་གི་སྒྲོ་ཆོད་གྱི་
དབང་ཐོབ་རྒྱ་ཡོད་པས་སྒྲགས་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་ཅི་ནས་ཀྱང་ཉན་བ་གལ་ཆེ། དེང་
སང་ཟ་ཆོག་ཅམ་གྱི་ཆེད་དང་པོ་ནས་ཆོ་ག་མང་པོ་བསྐྱབ་ནས་དེ་ལ་དབང་དང་བསྦྱོར་
བ་དགོས་པའི་གཏམ་མེད། མི་བརྒྱ་སྦྱང་ཆོགས་ནས་བསྐྱར་ཀྱང་བྱམ་ཆུ་ཅམ་ཐོབ་བ་

¹ ཕན་ཡོན་དཀའ་བ་ མཛོད་དཔལ་།

ལ་དབང་དུ་གོ་བ་མང་། ཐུའུ་བཀའ་རིན་པོ་ཆེས། རྒྱུད་ལས་དབང་མ་ཐོབ་པའམ། ཐོབ་
 གྲང་བསྟན་སོགས་དག་པར་མ་བྱས་པར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ན་སྟོམ་པོ་
 འབྱུང་། སྤགས་གྱི་སྟོམ་པོ་གཅིག་སོ་ཐར་གྱི་པམ་བཞི་ལས་སྟེ་ཞེས་གསུངས་འདུག །ད་
 ལྟ་རྒྱུད་སྟོད་སྟེན་སོགས་སྤགས་བྲ་ནམས་སུ་དབང་དང་བསྟན་པ་མ་སོང་བ་མང་བས་
 དེ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཆོད། བདག་འདུག །སྟོན་སྟེན་སོགས་
 བྱས་པ་ལ་མན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་གང་ཡོང་ཞེས་²ལྷང་སྐྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་
 ཞུས་པས། ཁོང་གི་ཞལ་ནས། རྒྱུད་སྟོད་སྟེན་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་སྤགས་གྱི་བཀའ་
 བབས་ཡིན་པས་ཆོགས་མང་གིས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད། རྒྱུད་སྟོད་སྟེན་གྱི་
 བྲ་བ་ཡིན་གྲང་རང་རང་སོ་སོས་གཞན་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་མི་ཆོག་གསུངས་པ་ངས་བལྟས་
 བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའང་འཆར། སྐབས་དེ་བསམ་ན་དེ་ལས་གཞན་གསུང་རྒྱུ་མ་རྟེན་
 པའང་ཡིན་ནམ་སྟམ་གསུངས། དེས་ན་ད་ལྟ་རང་ཆོད་གྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་ཉམས་ལེན་
 བྱས་ཏེ་ཐུན་མོང་ལམ་སྐྱངས་ལ་སྤྱོད་བ་རྣམ་མ་རྟེན་ནས་བཤེས་གཉེན་མཆོན་ལྟན་ལས་
 སྐྱ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་གྱི་དབང་སྤར་ཡང་ཁྱེད་གོས་པ་ཡིན། སྐྱ་གོང་མ་སྤྲད་རྒྱུ་
 དུ་ཐེབས་དུས་ཁྱོད་གྱིས་སྤར་ཐོབ་པ་རྣམས་གྱིས་གྲང་དབང་གི་གོ་ཆོད་ཅེས་ཀྱན་མཐུན་
 གོང་མ་ལྟ་བུ་ལའང་དབང་གི་གོ་ཆོད་མི་ཆོད་གྱི་དོགས་པ་མཛད་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས།
 དེའང་བུམ་དབང་བསྐྱེད་རིམ། གཞན་གསུམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་བྱེད་དང་། རྫོགས་རིམ་
 ལ་ཡང་གསང་དབང་སྐྱ་ལུས། ཤེར་དབང་འོད་གསལ། ཆོག་དབང་བྱང་འདུག་གི་སྟོན་
 བྱེད་ཡིན་པས་རིམ་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་དབང་བཞི་དང་། བུམ་དབང་ཅམ་ལས་
 མ་ཐོབ་ན་རྫོགས་རིམ་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་མི་དབང་། འོན་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་གྱི་

² ཐུ་བཀའ་ མཛོད་དཔར།

³ གང་ཡོངས་ཞེས་ མཛོད་དཔར།

ཉམས་ལེན་མ་ཆང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མེད། དབང་ཐོབ་པ་ཅམ་གྱིས་མི་
 ཆོག་པར་དབང་དུས་སུ་ཁས་ལྗངས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་སྒོག་དང་བསྒྲིམ་ཏེ་བསྐྱེད་
 དགོས།¹ དེ་ཡང་སོ་ཐར་ལུས་ངག་གི་སྒྲིང་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་བཅས་པས་
 ལུས་ངག་ཚུལ་མཐུན་དུ་གནས་དུས་སྒར་ལྷུང་བའི་རྒྱ་ལ་སྐྱད་པ་འཕེལ་བཞིན་པ་དང་།
 བཅོལ་བ་ལྟ་བུ་ལས་གསར་དུ་སྐྱད་པ་མེད། སྒྲགས་ཀྱི་བྱ་སྐྱོད་ལ་དེ་དང་བྱང་སྒྲིམ་ལས་
 མེད་ཀྱང་ལེགས་བྱུབ་སོགས་ལས་འབྱུང་བའི་སྒྲགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་མང་། རྒྱད་ཕྱེ་གོང་
 མར་ལྷ་མེད་དང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་ཙུང་བཅུ་བཞིའི་བྱང་པར་དང་། སྒྲིམ་པོ་བརྒྱད་དམ་
 བཅུ་། བཟའ་བ་དང་། བསྐྱེད་བ་དང་། བསྐྱེན་པའི་དམ་ཆོག་། །ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྟག་པར་
 གནས་དགོས་པ་སོགས་ཡིད་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཤིན་ཏུ་མང་། རང་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་
 དུ་སོང་བས་སོ་ཐར་ཅམ་ཡང་དགའ་ན་སྒྲིམ་པ་གོང་མ་གཉིས་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ། འོ་ན་དམ་ཆོག་
 བསྐྱེད་དགའ་བས་ཉམས་སུ་ལྗངས་པ་དོན་མེད་དམ་སྒྲིམ་ན་དེ་ལྟར་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་རྒྱ་
 མིན། ཉོན་པ་ཏ་ཅང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲིའི་ལུགས་ལ་སོ་ཐར་པམ་པ་
 འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་ན་ཕྱིར་ལྗངས་དུ་མེད་པའི་བཅས་པ་མཛད། སྒྲགས་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བསྐྱེད་དགའ་བས་ཉམས་ཀྱང་ཕྱིར་ལྗངས་ཆོག་པའི་བཅས་པ་མཛད་པ་བཞིན་
 སོ་ཐར་སྒྲིམ་ལྡན་གྱིས་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག །ལྷུང་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། བྱང་མ་བྱང་གི་
 མཆམས་ཟེན་པར་བྱས་ནས་སྒྲིམ་པ་གོང་མ་གཉིས་ཉམས་ན་ལྷ་མ་ལས་དབང་ཉན་པའམ།
 དེ་མ་འགྲིག་ན་བྱང་སྒྲིམ་རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་ལྗངས་ཀྱང་སྐྱེ་ལ་སྒྲགས་སྒྲིམ་བདག་འཇུག་གིས་
 གསོ་དགོས། བདག་འཇུག་ལེན་པ་ལའང་ལས་བྱང་གི་བསྐྱེན་པ་ཆད་ལྡན་སྒྲིམ་དུ་འབྲེ་
 དགོས། སྒྲིམ་པ་གསོ་བ་འདི་མཆོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུབ་པར་ཞོག །ཕྱི་མའི་ངན་སོང་
 གི་སྐྱེ་སྐྱོ་གཅོད་པ་ལའང་གལ་ཆེ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད་མ་ཆང་བར་ཆོས་དང་

¹ བསྐྱེད་དགོས་ མཛོད་དཔར།

གང་ཟག་ཡ་གྲུལ་དུ་སོང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཉམས་སྲུང་སྤྱད་པ་ལྟར་བ་ལྟར་གྱི་པན་ཡོན་
 དཔྱིས་ཕྱིན་པ་དཀའ་ཡང་སྒྲོ་ཆོས་ལ་སྟོགས་ནས་ཆོ་འདིར་ཆགས་ཞེན་བཀག་། སྤྱིད་པའི་
 ཕུན་ཆོགས་ལ་ཉེས་དམིགས་སྲུང་སྤྱད་། ཉེ་མ་རེ་བཞིན་ཕུན་དུག་ཏུ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་བསྡུ་
 བཟང་རུས་ན་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་གསུངས་¹པ་ལྟར་རེད། གང་ལྟར་ཕྱི་ངོ་བསྡུ་བཟང་དང་།
 བདག་འདུག་། རྟོར་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡིག་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་རེས་ལྟར་བ་
 ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་ཉེ་འཕེལ་ཁ་བཅད་ན་ལྟར་བ་དང་ཞག་ཏུ་མ་འགྲོགས་པའི་ཉམས་ལེན་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་ཕུན་དུག་རྣལ་འབྱོར་སོགས་བཤགས་བསྐྱེད་ཀྱི་རིམ་བཤེས་བཅོན་
 བཞིན་ཉམས་སྲུང་ལེན་པ་མེད་མི་རུང་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གང་དུ་ཉམས་སྲུང་ལེན་པའི་གནས་ནི། རྒྱུད་ལས། “དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་
 སྟོགས་སུ།”² ཞེས་སོགས་ལ་བྱང་ངེས་ཀྱི་བཤགས་པ་ཡོད་པས་བྱང་དོན་པལ་ཆེར་བསྐྱེད་
 རིམ་དང་། རེས་དོན་རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱོར་དགོས། དང་པོ་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་མ་རྫོགས་
 པར་ཟབ་དོན་གཞན་བཤགས་དུ་ཡོད་པས་བྱང་དོན་དང་། རྫོགས་རིམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བཤགས་པ་
 དེར་ངེས་པས་ངེས་དོན་ཞེས་བཤགས། འདིར་ཡང་ངེས་དོན་ཕྱང་པོ་ལྷ་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱག་
 པ་སོགས་ལ་སྦྱོར་གྱི་བྱང་དོན་སྦྱོར་པོའི་རྒྱུ་འབྲུལ་གྱིས་དབེན་པ། ཁྱོད་ལས་རྒྱུད་གསལ་
 གཅིག་སོང་བ་དགོན་པ་དང་། ཁྱོད་ལས་དཔག་ཆད་བཅོ་ལྷ་འདས་པའི་དགོན་པ་ཆེན་
 པོར་མེ་ཉོག་བཅལ་དུ་བཀམས་པ་སོགས་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱེད་པའི་གནས་བསྟན། གཞན་
 ཡང་། “ལམ་གྱི་བཞི་མདོ་འཕེལ་གཅིག་བྱུང་།”³ ཞེས་སོགས་ལམ་བཞི་འདུས་དང་།
 འཕེལ་གཅིག་ནི་འཕེལ་གཞན་གྱི་གྲིབ་མ་དེ་དང་། དེའི་གྲིབ་མ་འཕེལ་གཞན་ལ་མི་འབབ་པ་ལ་

¹ རྩེ་འཆང་གི་གསུངས་ མཛོད་དཔལ།

² ཕྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུལ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བརྒྱ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༠༧བུ ལས་བྱུང་བ་ཕྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་
 སྟོགས་མཆོག་།” ཅེས་སོ།།

³ ཕྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུལ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བརྒྱ་བདུན་པ། འོག་གངས་༡༢༥བུ

བཤད། མཆན་མ་གཅིག་པ་ནི་རྒྱ་གར་ན་དབང་ལྷག་གི་ཉེན་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། བོད་དུ་དེའི་
 རོད་ལ་བ་ཅེས་བརྟུབ་ཅེས་རྩ་ལོ་རྩ་བས་གསུངས་པ་ལ་རྒྱ་གར་བ་ཞིག་གི་ཁུངས་ཡོད་རྒྱ་
 རེད། རྣལ་འབྱོར་དབྱིས་ཕྱིན་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནས་དེ་འདྲ་དང་། རྟོགས་པ་གོང་
 མར་ཕྱིན་པ་དག་ཆོང་འདུས་སོགས་གཡེངས་པ་ཆེ་སར་སེམས་མ་གཡེངས་པར་བསྐྱོམ་
 བ་རྣལ་འབྱོར་སྟོབས་རྩེ་ཆེར་འཕེལ། ལས་དང་པོ་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་དང་བུལ་ཞིང་། མཐུན་
 རྒྱུན་ཆང་བ། རང་གི་ཡིད་དང་མཐུན་པ་དགོས། དེའང་སྐྱིད་ཉལ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྐྱབ་པར་རྩེ་སུ་མཐུན་པའི་གནས་གལ་ཆེ་བས་བྲུ་སའི་ཆོགས་
 གཏམ་ལ་ཀྱུ་ཆ་ཉལ་ལོང་དང་། རོལ་མོ་དཀྱོལ་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཡོད་དེ། རོས་བསམ་
 སྒོམ་སྐྱབ་གང་བྱེད་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་ཆེར་མ་སྐྱ་ཡིན་པས་སེམས་གཡེངས་པའི་རྒྱུན་
 དུ་འགྱུར་བས་བཀག་པ་རེད། གནས་དང་གྲོགས། བྱ་སྐྱོད་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་ན་
 ཡིད་དང་མཐུན་ལུགས་ཡོད་པས། “མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་།”¹ ཞེས་
 མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྐྱོད་ལ་བསྐྱགས་པ་ལྟར་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་དེར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་བྱད་འདུ་བྱ་བ་ལ་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་
 གང་ཡིན་ཀྱང་མཆམས་ལ་སྟོད་པའི་ཐོག་མའི་སྒྲོར་དེ་འཆད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གནས་འདི་
 ལྟ་བུའི་རྒྱབ་རིའི་སྟོད་ལ་ཉི་མ་ཤར། ལྷང་ལ་མ་བབས་པའི་ཆོད་དུ་ཐོ་གཅིག་སྟོང་བ་ལ་ཕྱི་
 མཆམས་གཅོད་པ་ཟེར། དེའི་ནང་ནས་མཆོད་གཏོར་སྐྱབ་དགོས་ལ། ལམ་རིམ་གྱི་གནས་
 ཁང་གི་དོར་དང་དོན་འདྲ་ཡང་ཐ་སྙད་སྟོར་ཚུལ་ལ་རྒྱུད་ལས། མཐུལ་གྱི་དོར་བྱ་གསུངས།
 རྒྱ་གར་ན་སའི་སྟེགས་བྱ་བྱ་བཞི་རྒྱུ་པོ་སོགས་ལ་རྒྱུད་ལྷལ་དང་བ་བྱུང་བྱགས་ཉེ་གྱི་
 དོར་བྱས་པ་མཆོད་སྟེགས་སུ་བྱེད། དགེ་སྟོང་ལའང་བྱགས་རིས་བཞག་པ་ཞེས་དེ་འདྲ་

¹ རྟེན་བཞུགས། སྐྱིང་ཡིག་དེ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ། བཤེས་སྤྱིང་། ཤོག་གངས་༤༥༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་
 པ་དང་།” ཞེས་སོ།།

འདུལ་བ་ནས་བཤད་པ་དེའི་མིང་ལ་མཐུལ་ཟེར། གང་ལྟར་གནས་ཁང་དང་མཆོད་སྟེགས་
 སོགས་ཀྱི་དོར་བྱས། དེར་མེ་ཏོག་གཅུལ་དུ་བགྱམས། བ་བྱུང་བྱུགས་པས་བགེགས་ཞི་
 བ་དང་། བདུད་ཅི་ལྷ་འཐོར་བས་དངོས་བྱུབ་ལྷུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད། གྲིས་འབྱུར་གྱི་སྐྱུ་
 དམིགས་ཏེན་དུ་བགྱམས། དམ་ཇས་རྟོར་གྲིལ་སོགས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བ་ལ་འདུལ་
 རྒྱའི་མཆོད་གཏོར། རང་མཆོད་རྣམས་བཤམས། དེའང་རྒྱ་གར་ན་སྤེ་དང་ཚུ་གཙང་
 སོགས་ཇས་གང་ཡང་རུང་བས་ཆོག་པ་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གསལ། བོད་འདིར་གཏོར་མའི་
 དབྱིབས་སྣ་ཆོགས་བཟོ་བ་ལ་ཁུངས་མེད་ཟེར་བའང་ཡོད། གང་ལྟར་གཏོར་ཇས་རྣལ་
 འབྱོར་བ་རབ་ཀྱིས་ཤུ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷ་དངོས་འདུས་པའི་ཙྰ་རྒྱུད་སོགས་ལས་འབྱུར་བ་
 ལྟར་སྤངས་ཏོགས་སྤར་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཆོད་ལྡན་བྱས་པའམ། ལས་དང་པོ་བས་
 ༡༥་རུ་ཤ་ཆེན་སོགས་དོད་ལུབ་ཀྱི་སྤྲོན་སྤྱར་ནས་སྤར་ལྟར་སྤྱོད་པ་དང་། ཡང་ན་ཁུངས་
 ལྡན་གྱི་བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་བསྟེས། ཟན་ལས་སྤང་ཆེན་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བཟོས་པ་རང་
 དགར་ཤི་བར་མོས་ནས་དེ་ལས་གཏོར་མ་བཟོ་ཞིང་། ཞི་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ལས་རང་རང་
 ལ་གཏོར་ཇས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། གཏོར་མ་སྤྲད་རྒྱུད་པའི་བྱུག་བཞེས་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་སྟོང་པོ་རྒྱུ་པོ་ལ་རྒྱས་པར་བྱེད་ན་བཞོས་བྱ་ལྟ་
 གངས་སམ། བསྐྱུ་ན་མཐེབ་ཀྱུའམ་བཅད་ཁ་མས་ལྟ་གངས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་བྱ། སྤྲད་རྒྱུད་
 པའང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཆོད་རེད། ཕྱོགས་སྐྱོང་དང་། མཁའ་འགོ་སྤྱི་གཏོར། ལས་གཤེན་
 ཀྱི་གཏོར་མ། སྤྲོན་འགྲོའི་གཏོར་མ། བདག་བསྐྱེད་ལ་ཚུ་གཉིས་ཉེར་སྐྱོད་རང་གི་གཡམས་
 རས་མགོ་བརྩམས་¹པ་དང་། ཆོགས་ཞིང་དང་ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་མཆོད་པ་ཚུ་བཞི་ཉེར་སྐྱོད།
 སྤྲོན་འགྲོའི་མཆོད་པ་ཚུ་བཞི་ཉེར་སྐྱོད་ཐུན་རེ་བཞིན་བཤམས་ཐུབ་ན་ལོགས་སུ་བཤམས་
 པའམ། མིན་ན་བབས་བསྐྱུན་བྱེད། ཐོ་ལྟར་བསྐྱེད་ན་དེའི་དཀར་གཏོར་ཁ་གསོ་བའི་

¹ འགོ་བརྩམས་ ཤིང་དཔལ་

མཐེབ་ཀྱའམ་བྱེ་བྱུང། མཆམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་བགེགས་གཏོར་དང་དཀར་གཏོར་རྣམས་
 ཆགས་སུ་ཚུད་པ་བྱ། གནས་དང་ཡོ་བྱད་སོགས་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་བྱད་ཆོགས་ན་བྱིའི་
 རྟེན་འབྲེལ་ནང་དང་། རང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བྱིར་འཆར་བ་དཔེར་ན་འཛམ་གླིང་གི་དབྱིབས་
 སོག་ཁར་ཡོད་པས་ཡུལ་འདིའི་མིའི་གདོང་དེ་ལྟར་གནས་པར་བཤད་པ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་
 དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་སྦྱང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་ངེས་བྱ། འཕོལ་གདན་རྒྱབ་མཐོ་
 བའི་འོག་ཏུ་དོ་རྩེ་བྱི་བ་རྒྱུད་དང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་མཐུན། གཡུང་བྱང་བྱས་ཀྱང་མི་
 རུང་བ་མེད། དེའི་སྟེང་ཀྱ་ཤ་དང་རུར་བ་བཀམས། བྱི་ཐོ་མདུན་རིའི་སྐྱེད་ལ་ཉི་མ་སྟེན་
 པའི་ཆོད་དུ་ལྷར་གྱི་ཕྱག་དར་བགེགས་གཏོར་དང་ལྟན་ཅིག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་ནག་
 རྩོགས་པ་རྣམས་དང་དཀོར་ཆ་ལ་འཁོར་བས་ཟས་གོས་གནས་མལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམས་
 སྦྱང་གྱི་ཚུལ་དུ་བཏང་ནས་བསྐྱེད། ངེས་བཟུང་མིན་ཀྱང་སྟོ་དཀར་ནག་གི་མཆམས་ནས་
 གཏོར་། གཉུག་མར་གནས་པའི་དཀར་ཕྱོགས་པ་ལ་གཏོར་མ་བཏང་ནས་སྦྱབ་པ་ལ་བར་
 ཆད་མི་འབྱུང་ཞིང་མཐུན་རྟེན་ཆང་བའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། མཆམས་ཐོ་ལྟར་བསྐྱེད་མི་
 བསྐྱེད་གྱི་ཕྱགས་གཉིས་ཡོད་པས་སྟབས་བདེ་ན་ཕྱོགས་བཞིར་ཐོ་བཞིའམ། ཁང་པའི་
 འོགས་བཞིའམ། ཐོ་བྱ་བཞི་པའི་ངོས་བཞི་ལྷང་སྦྱང་ག་དབང་ཆོས་ལྟན་པའི་གསུང་ལྟར་
 རྒྱལ་ཆེན་བཞིར་བསྐྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཐོ་གཅིག་ལྟོ་ཕྱོགས་སྦྱང་བ་འཕགས་སྦྱེས་པོར་
 བསྐྱེད་པ་བྱ་བ་ཆེ། གང་མོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆེན་གཞན་བསྐྱེད་ཀྱང་ཆོག །ཏོར་ཆང་རིན་པོ་ཆེ་
 ཁྱིའི་དུས་དཔའ་རིས་དམ་ཆོས་དང་ངེད་གཉིས་ལྷགས་མཁར་གྱི་ཡིང་རིས་བྱི་བར་བྱིན་
 པའི་ལམ་བར་མཆམས་ཐོ་ཞིག་གི་ངོས་ལ་བེ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱིས་སྟེང་དུ་དར་ཚུང་དུ་ཞིག་
 ལ། “རྒྱལ་ཆེན་སྦྱན་བཟང་འཁོར་བཅས་ཀྱིས།”¹ ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་ཅིག་བྱིས་

༡ ལུང་འདི་མ་རྟོག་

འདུག། དམ་ཆོས་ཀྱིས་རྩོམ་པ་ཡང་ལེགས་པོ་འདུག་སྟེ། བེ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ནས་རྒྱལ་
 ཆེན་སྤྱན་བཟང་ཟེར་ལུགས་ཀྱིས་བྱག་ལེན་ཞིབ་མོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཆོད་རེད་ཅེས་འཕྲ་བ་
 ཐོས་པས་མཆམས་ལ་སྡོད་པའི་སྡོན་ནས་བྱག་ལེན་སོགས་ལེགས་པར་རྩད་བཅད་དེ་སྡོ་
 འདོགས་ཆོད་པ་དགོས། ཐམས་ཅད་ལ་བྱག་ལེན་སོགས་མཐོང་ཐོས་ཡོད་སྟེད་དེ། བར་
 བལྟས་ཆོད་ལ་གང་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ཡང་མང་པོ་འདུག་པས་དེ་འདྲ་བྱས་ན་མི་
 ལེགས། དཀྱིལ་འཁོར་རང་རང་གི་ལས་ལྟ་དང་བཀའ་སྡོད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་
 འདྲིར་བགོགས་མཐར་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་པའམ། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཀར་ཁམས་
 གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སྡོད་སྤྱན་རླུང་མོང་མ་ཡིན་པ་ལས་གཤིན་དུ་
 བསྐྱེད་པའང་གསུང་བཤད་དང་བྱག་ལེན་གཉིས་ཀར་ཡོད། མཆམས་མ་གྲོལ་བར་དུ་འོད་
 ལྷུ་མི་བྱེད་པ་དང་། འོད་ལྷུ་བྱས་ནས་ཐོ་ཙོག་གི་རྣམ་པར་བསམ་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད།
 གང་ལྟར་ངོ་པོ་ལྟའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ཡོད་པས་གཏོར་འབུལ་གྱི་དུས་མཆམས་ཐོའི་ལྟ་ཡང་
 བྲན་པར་བྱས་ནས་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བ་དང་། བསྐྱལ་བསྐྱེད་སོགས་བྱས་མི་ཆོག། ལྟར་
 མ་བསྐྱེད་ན་རང་ཉིད་དེ་མན་ཆད་མི་འགྲོ་བ་དང་། དམིགས་འོག་དུ་མ་རྒྱུད་པ་གཞན་དེ་
 རྩོད་ཆད་བཀྲལ་མི་ཆོག་པའི་བྲན་གསའི་བཟང་དང་། ཐོ་འདྲིའི་ནང་ཆེ་འདྲི་བྱའི་སྤང་ཤས།
 རང་གཅེས་འཛིན། ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་སོགས་མི་སྤྱེ་ཞིང་། སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་ཉམས་ལེན་མི་འདོར་བའི་བཟང་ཡིན་སྟམ་དུ་འཛིག་པ་གསུང་བཤད་ཡིན་པས་བྱི་
 མ་འདི་གཙོ་ཆེ་བ་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཐོགས་མེད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། ཁ་
 རག་སྒོམ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱིས་སྒོ་ཡིག་སྤྱར་བ་ལྟར་ཡིན། དུར་ལྟའི་རིགས་འགོས་བྱེད་ན་
 མ་གཏོགས་གསར་མ་རྒྱུད་འབུལ་དུ་མཆམས་ཐོའི་ཁུངས་མེད། དེས་ན་བྱི་མཆམས་ནང་
 མཆམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་ཆེད་ཐོ་བསྐྱང་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་གསུངས། འགའ་ཞིག་

གིས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་སའི་སྒོན་ལམ་དུས་སྤྱོད་གས་སྒྲིང་བཅོ་ལྔའི་འཕྲུང་དར་འཛིན་གོང་
ལ་བཅུགས་ནས་སྤྱོད་གས་གཏོར་གནང་བ་དེའི་ཁྱད་ས་ཡིན་གསུངས་ཀྱང་སྤྱར་ལྷ་དེ་ཡིན་
པས་དེ་ལས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་ས་གསལ་པོ་མེད། མཆོམས་དེལ་འཛིག་པ་ས་སྤྱོད་བཀའ་
བརྒྱུད་¹སོགས་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་དགོ་ལྷན་པའི་དམ་པ་འགས་ཀྱང་གནང་བས། མཆོམས་
ལ་མ་བསྐྱད་པའི་གོང་ནས་པར་འགྲོ་ཚུར་འོང་དང་སྤང་ལེན་མི་བརྟེན་པའི་བདར་པར་
གཏོར་བའི་དེའུ་དང་། ཚུར་འོང་བའི་དེའུ་གཉིས་སོ་སོར་བསགས། དེས་ཅན་མིན་ཀྱང་
དེ་གཉིས་མཆོམས་ཐོའི་རྩར་སོ་སོར་བཞག་སྟེ་འགྲོ་འོང་འདྲིའི་དུས་སྤྱིའི་བར་ཆད་ནང་
དུ་མི་གཏོར་ཞིང་། ནང་གི་དངོས་གྲུབ་སྤྱིར་མི་འཆོར་བའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། དེ་ལྟར་ཐོ་
བཞག་སྟེ་སྤྱི་མཆོམས་བཅད། གདན་ལ་འཁོད་དེ་སྤར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གསལ་བཏབ་པ་
བྱས་པར་བྱས། བསྐྱུགས་ལྷུངས་སམ། གསར་དུ་ལྷུངས་ཀར་²བསྐྱུགས་པ་སྤྱོད་གས་བཞིར་
འཐོར་ཞིང་སྤྲུལ་ལྷའི་སྤྱོད་གས་བརྟེན་དེ་གཡོན་པའི་མཐེབ་མཛུབ་ཀྱིས་སྤྱོད་གས་བཞིར་སེ་གོལ་
གཏོག་། གསར་འཛིགས་ལ་གཡས་དང་། བདེ་མཆོག་ལ་གཡོན་སྒྲོར་བྱེད། རང་གི་སྤྱོད་གས་
ཀའི་རྒྱ་ལས་སོགས་སྤྲོན་མོང་བའི་བསྐྱུང་འཁོར་བསྒྲོམ། རང་ལྟར་གསལ་བའི་སྤྱི་བོར་
ཨོ་ལས་འཁོར་ལོ་དཀར་པོའི་ལྟེ་བར་ཨོ་ཀྱིས་མཆོན་པ་སོགས་བརྟེན། གཡོན་པའི་སྤྲོན་
མཛུབ་ཀྱིས་བདུད་ཅིས་སྤྱི་མཐིན་སྟོང་གར་རེག་སྟེ་སྒོ་གསུམ་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་³
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། ལག་པ་དོ་རྩེ་དང་བཅས་གདན་ལ་རེག་སྟེ་སྤྱོད་གས་བརྟེན་ཅིང་གདན་
དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་བར་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་སྟེ་སྤྲོན་པས་རྒྱ་གར་དོ་
རྩེ་གདན་དུ་བདུད་བདུལ་བའི་རྣམ་ཐར་བྱས་པར་བྱ། འདྲི་དག་ལ་ནང་མཆོམས་གཅོད་པ་
བྱེད་། བདེ་གསར་འཛིགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་མཆོམས་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོ་ག་གཞན་མི་

¹ བཀའ་རྒྱུད་ མཛོད་དཔར།

² ལྷུངས་དཀར་ མཛོད་དཔར།

³ སྒོ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་ ཞིང་དཔར།

འདོན་པར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གཡོ་མེད་ཀྱི་ངང་ནས་ཆེག་བྱེད་པའི་སློབ་ཡོད། ཉེར་
 དགུའམ་གནས་གང་ལྟ་བུར་དེ་དག་ཆགས་སུ་ཚུད་པར་བྱས་ནས་དགོང་མོ་དེར་སྒྲ་མའི་
 རྣལ་འབྱོར་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས་དང་། སྐྱབས་འགོ་སོགས་ལམ་ཐུན་མོང་བའི་སློབ་སྒྲོ་
 བཅོས་ཏེ། རང་ཉིད་མི་རྟག་འཆི་བས་མ་བཅོམ་པར་དལ་འབྱོར་ཀྱི་རྟེན་ལ་གནས་པ་འདི་
 རོན་མེད་ཚུད་ཟེས་སུ་མི་བཏང་བར་སྦྱར་བྱང་འདུག་གི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དང་།
 བྱད་པར་ཆེ་འདི་དང་ལོ་འདི་དང་སྒྲ་བ་འདི་དེའི་ནང་ནས་དེ་རིང་གི་ཉི་མ་འདི་དང་། ད་
 རེས་ཀྱི་ཐུན་འདི་ལ་དོན་མེད་པའི་རྣམ་གཡེངས་ལེ་ལོ་ཆགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་
 གཏོང་བར་གཞུང་ནས་ཅི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་སྟམ་དུ་ཀུན་སྒྲོང་བྱགས་
 བྲག་གསལ་ཅི་ཐེབས་བྱ་བ་ཐུན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ། ཐོ་རངས་གནས་གཅོང་གི་ལྷ་རྣམས་
 སྤྱིང་བཞིའི་འདིག་རྟེན་དུ་རྒྱ་ཞིང་སེམས་ཅན་ལ་གཟེགས་པའི་དུས་ཡིན་ལ། འདུས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་འོག་མིན་ནས་སྦྱན་འབྲེན་དགོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཆེས་གཅིག་ལྟ་བུའི་
 ཐོ་རངས་ནས་ཆོ་གའི་མགོ་ཚུམ་པ་²ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་ལ་སྦྱར་དངོས་མཛུགས་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་(སྦྱར་བ་)ལ་སྦྱེའི་སྒྲོན་འགོ་དང་། བྱད་པར་གྱི་སྒྲོན་འགོ་གཉིས། དང་པོ་(སྦྱེའི་སྒྲོན་
 འགོ་)ལ་སྐྱད་ཅིག་དགོང་བསྐྱེད། རང་མཆོད་བྱིན་རྒྱབས། སྒྲོན་འགོའི་མཆོད་གཏོར་འབུལ་
 བ། བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱིན་རྒྱབས། རྟོར་སེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱུས་དང་ལྷ་ལས།

དང་པོ་(སྐྱད་ཅིག་དགོང་བསྐྱེད་)ནི། ཆོ་གའི་ཐོག་མར་སྐྱད་ཅིག་དགོང་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ནི། དེ་མ་ཐག་ནང་མཆོད་སོགས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཐ་མལ་པས་
 མི་རྣམས་པས་རང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་སློན་ནས་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན།

¹ དགུང་མོ་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

² འགོ་ཚུམ་པ་ ཤིང་དཔར།

བདེ་འཛིག་སོགས་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་ཞེས་ཡོད་ལ་འདིར་ཆོག་རིས་ལ་མ་ཐོན་ཀྱང་སྐད་
 ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། དེའང་ཤ་ཁྲག་གཞོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་འདི་ལྟར་¹བསྐྱེད་པ་དང་།
 ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་སུ་བསྐྱེད་ན་ནོར་བ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ཀྱི་སེམས་རྒྱུ་བཅད། ལུས་གདགས་གཞི་ཕྱང་སོགས་དང་བཅས་རང་བཞིན་མེད་པའི་
 སྟོང་པར་སྐྱེས་པའི་རང་ནས་འོད་སྟོན་པོ་ཁྱེད་གང་བ་ལ་ཞལ་བྱག་སོགས་རིམ་གྱིས་
 གསལ་འདེབས་པ་མཛོན་ཏྲོགས་ཚུང་བྱ་ཚུན་ཆད་ལ་འབྲ། སྟོང་པ་དང་འོད་སྟོན་པོའི་སྒྲུང་
 བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ནལ་འབྱོར་ཏེ་དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཆོང་དགོས། ལུས་གཏན་
 ཅན་ལྟར་བསྐྱོམ་མི་ཆོག་ཟེར་བའང་མིན་ཀྱང་ལས་དང་པོ་བས་སྟོང་པར་སྐྱེས་ཏེ་བསྐྱོམ་
 དགོས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མེད་པར་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་བསྐྱོམ་ན། དབྱ་མའི་རིང་སོང་ལས་སྐྱུ་
 མའི་བྱད་མེད་ལ་བྱད་མེད་དོས་སུ་བཟུང་བ་དང་བྱད་མེད་པར་གསུངས། ལྟ་སྐྱུ་བསྐྱོམ་
 བ་ཐམས་ཅད་སྟོང་སྐྱེས་ཀྱི་སྟོང་ནས་ཡོངས་དགོས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་འབྱུར་བ་བྱང་
 རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ལ་རགས་ལས། བྱང་སེམས་བཅོས་མ་དང་། བདེན་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ཡོད་
 ཆེས་བཅོས་མ་ཅི་མེད་པར་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དམན་པར་སོང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་མང་
 བས་རིམ་གཉིས་བསྐྱོམ་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱུར་འགོ་དོགས་ཡོད། དེས་ན་སེམས་ཅན་
 གཞན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སར་འགོད་པ་ལ་རང་གིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་དགོས་
 པར་འདུག །དེའི་ཕྱིར་ལམ་རིམ་གཉིས་བསྐྱོམ་སྟམ་པའི་ཅི་མ་ཡལ་བའི་རང་ནས་སྐད་
 ཅིག་གིས་ཞེས་པ་ལྟ་བ་བྲན་བྱེད་ཡིན་ཞེས་པའི་གསུང་བཤད་ཀྱང་ཡོད། གང་ལྟར་རང་
 གི་གཞུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་རེ་རེ་བཤམ། ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་འཆར་བས་ཕྱང་པོ་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་ང་འཆར་ལུགས་མེད་པ། “ཕྱང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར།”²

¹ འདི་ལྟར་ ཞིང་དཔལ་

² རྟེན་བསྐྱེད། དབྱ་མ། འདེབས་ལྟར་ཆེ་བ་གཞུགས་པ། དབྱ་མ་འདུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བྱག་པ། སོག་གངས་༢༡༠ནང་

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རེད། ད་ལྟ་འབྲུང་ལུས་རགས་པ་དང་། སེམས་རགས་པ་རྣམ་ཤེས་
 ཚོགས་ཐུག་གིས་བྱ་བ་བྱེད་པས་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་བག་ལ་ཞུ། འཆི་བའི་ཆེ་
 སེམས་རགས་པ་རྣམས་ཐེམ་ནས་ཕྱང་པོ་བཞིའི་བདག་ཉིད་རྒྱུང་སེམས་སྤྱོད་མེས་བྱ་བ་
 བྱེད་པས་ལུས་སེམས་དང་ང་ལ་སྤྲོ་རགས་གཉིས་རེ་ཡོད། འོན་ཀྱང་རགས་པའི་ཕྱང་
 སོགས་ལ་བཏགས་པའི་ང་དང་། སྤྲོ་བ་གཉེན་པའི་རྒྱུང་སེམས་ལ་བཏགས་པའི་ང་གཉིས་
 གཅིག་མདོན་དུ་གྱུར་ཆེ་གཅིག་ཤོས་བག་ལ་ཞུ་ནས་གནས་པས་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་
 མི་འགྱུར་བར་རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲོན་ལས་གསུངས། དེ་རེ་རེ་ལ་ལུས་སེམས་དབྱེར་མེད་འོ་
 རྒྱུ་འབྲེས་པའི་འཆར་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ལུས་སེམས་སྤྱོད་མེས་བཏགས་པའི་
 ང་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན། ལུས་སེམས་རགས་པར་བཏགས་པའི་ང་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་པར་
 ལུས་སེམས་སྤྱོད་རགས་མ་བྱེ་བའི་དབྱེར་མེད་འོ་རྒྱུ་འབྲེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བཏགས་པའི་ང་
 གདགས་གཞི་དང་བཅས་སྟོང་པར་སྦྱངས་དགོས་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ།
 “གདགས་གཞི་ཕྱང་སོགས་ལ་སྤྲོ་རགས་མ་བྱེ་བའི་ང་གདགས་གཞི་དང་བཅས་པ་འོད་དུ་
 མེར་གྱིས་ཁྱུ་ནས།”¹ ཞེས་གསུངས་པས། མེར་གྱིས་ཁྱུ་བ་དང་། སྟོང་ཆམས་གྱིས་སོང་བ་
 འོན་འདྲ་སྟེ། ང་རྒྱུགས་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱང་བ་ཞིག་པའི་དོན་ཡིན། ངས་དེའི་ཆེ་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་
 བྱས། མ་འོངས་པ་²ཀྱི་འདི་བྱེད། ད་ལྟར་འདི་བཞིན་བྱ་ཞེས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་³བྱ་བྱེད་
 ཐམས་ཅད་ང་གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཆང་བ་ལྟར་འཆར་བས། ལྟ་བུ་རྒྱུ་རྣམས་སྤྱོད་མེས་མེད་པ་
 ཐོབ་ཐོབ་པ། རྒྱུགས་སེ་བ། སྐྱོར་བྱིལ་ལེ་བ། ཞེས་གསུངས། ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ལ་

¹ ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞུགས་པའི་གསུང་འབྲུག། ༡ འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་སྐུལ་བཟང་འཇུག་དོགས། བགས་འབྱིལ་དཔར་མ། ཤོག་
 གངས་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ང་གི་ཕྱང་པོ་ལ་སྤྲོ་རགས་མ་བྱེ་བར་བཏགས་པའི་ང་གདགས་གཞི་དང་བཅས་པ་འོད་དུ་ཁྱུ་བ་ལས།”
 ཞེས་སོ།

² མ་འོངས་པ་ མཛོད་དཔར།

³ མ་འོངས་ཀྱི་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

ལུས་སེམས་སྤྲ་རགས་མ་བྱེ་བར་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་འབྲེལ་ནས་ལུས་སེམས་
 དབྱེར་མེད་གྱི་སྟེང་ན་ང་ཚུགས་སེ་བ་རྒྱན་པར་འཆར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་ངོས་མི་ཟིན། འཆར་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ང་བྱིས་པའི་དུས་དང་གཞིན་དུས་འདི་ལྟར་བྱས། ད་ལོ་འདི་ལྟར་
 བྱ། ཀླས་ནས་འདི་བྱེད་ཅེས་དེ་དང་དེའི་ཕྱང་སོ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆར་ཚུལ་
 གསལ། དེ་བཞིན་དུ་ང་བསྐྱད། ངས་ཐོས། ང་གཉིད་ཅེས་སོགས་གྱི་ཆེ་ཐོག་མེད་ནས་བྱེ་
 མའི་²བར་གྱི་ང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པས་ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། “འགྲོ་བ་སོ་སོའི་བདག་ནི་
 བདག་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །”³ཅེས་གསུངས། དེས་ན་གདགས་
 གཞི་ཕྱང་སོ་ལ་སྤྲ་རགས་མ་བྱེ།⁴ དེ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ལ་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་འོད་
 དུ་ཁྱེ་བ། དེ་ཡང་འཆར་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མེ་ལོང་གི་རྒྱངས་པ་མཐའ་ནས་བསྐྱས་
 ཏེ་ཡལ་བ་དཔེར་བྱས། ང་མི་སྤྲང་བའི་སྟོང་པ་ཅམ་བསྐྱོམ་ན་ནམ་མཁའ་བསྐྱོམ་པ་དང་
 བྱང་མེད་པས་དེའི་རྒྱན་གྱིས་བདེན་སྟོང་བྲན་དགོས་གསུངས་པའང་ཡོད། འོད་དུ་ཁྱེ་བ་
 བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲང་བ་རྒྱབ་པའི་ཐབས་བྱས་པ་ལས་སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་ཡོད་ན་རིག་ཤེས་
 རྗེས་དཔག་གི་ངེས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་མི་སྤྲང་བ་དེ་ལ་སྤྲང་མེད་ཟེར། “སྟོང་
 ཉིད་དངོས་སོ་འཛིན་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་རིགས་མིན།”⁵ ཞེས་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་གྱི་
 ཆོས་གཏན་མེད་གྱི་ཆད་སྟོང་མ་ཡིན་པར་སྟོ་དེའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་དཔེར་ན་ད་ལྟ་སྟོ་མ་
 རྒྱགས་པའི་སྐབས་དབུས་གཙང་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་གྱི་བཞོད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་ངོར་མི་

1 འཆར་གྱི་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

2 བྱེ་མཐའི་ མཛོད་དཔར།

3 རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གཤགས་པའི་གསུང་འབུམ། བ་ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན། རབ་བྱེད་དགྲ་བ། ཤོག་གངས་236ནང་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 འགྲོ་བ་སོ་སོའི་བདག་རྣམས་ནི་སྤྲ་མའི་བྱེ་བྲག་རེའོ། ། ལྟས་བྱིན་གྱི་སྟེ་བ་སོ་སོར་བྱེ་བའི་བདག་ལ་ངའོ་སྟེ་དུ་བཟུང་བའི་བདག་ནི་ཆེ་རེའི་
 བདག་ཕྱོགས་རེ་ཡིན་ཞོ། ། ཡུལ་གྱི་བདག་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངར་འཛིན་ཡང་སོ་སོར་བྱེ་བ་དང་མ་བྱེ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། ། ཞེས་སོ།

4 མ་བྱེ། ཤིང་དཔར།

5 སྟེ་བསྟན། དབུ་མ། འ་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བ་གཤགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བྱུག་པ། ཤོག་གངས་304བ6

འཆར་བ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྲོད་བ་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྲོད་སངས་འཆར་
 དགོས། མེད་དགག་ཅེས་པ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བྱམ་པ་མི་སྤྲོད་བ་བྱམ་མེད་དུ་འཛོག་། དེ་
 ལས་གཞན་མེད་པས་རང་ཞེས་བརྟེན་པའི་སྤྲོད་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་དུ་བརྟེན་པ། ཞེས་
 གསུངས། འཆར་བདེ་ཕྱིར་ང་གདགས་གཞི་དང་བཅས་པ་འོད་དུ་ལྷེམས་ཀྱིས་ཁྱེན་ས་
 བདེན་སྤྲོད་ལ་སྒྲོ་བཞག་། རྒྱས་པར་བྱེད་ན་ལྟ་བུར་ང་ཚུགས་སྐབ་དུ་ཤར་བ་དགག་བྱ་
 དེས་པའི་གནད་སོགས་བཞིས་དབྱེད་པས་སྤྲོད་ཆམས་ཀྱིས་སོང་བ་དེ་དང་རང་སེམས་
 དབྱེར་མེད་དུ་མོས། དེའི་ཆེ་སེམས་ཀྱི་བྱེད་སྤྲོད་ཉིད་ལ་བཞག་ནས་སྤྲོད་ཆ་ལྷའི་སྤྲོད་
 ཤར་བ་དགོས། ཤེས་པ་གང་དང་གང་ལ་དེས་ངོ་དང་སྤྲོད་ངོ་གཉིས་རེ་ཡོད་པས་དེ་
 གསལ་བར་འབྱེད་པ་ལ་ཆེ་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལེགས། དེའི་དེས་ངོར་གཉིད་ལས་གཞན་མི་
 འཆར། སྤྲོད་ཆ་ཆེ་ལམ་གྱི་རི་རྩ་བ་ཁང་བྱིམ་སོགས་སྤྲོད་ཆེགས་ཡོང་བ་ལྟར་འདིར་ཡང་
 དེས་པ་སྤྲོད་ཉིད་བྱངས་ཤིང་སྤྲོད་བ་ལྟ་སྤྲོད་བསྐྱུར། དེའང་རྒྱའི་ཀུན་སྤྲོད་བྱམས་སྤྲོད་རྗེ་
 བྱང་སེམས། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤྲོད་ལྟ་བ་སྟེ། སེམས་སྤྲོད་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པའི་ཚུ་ལ་དུ་
 རྒྱགས་པའི་སྤྲོད་པ་དེ་ལྟར་ཤར་བ་ལྟ་བུར་ཡོད་པ། “སྤྲོད་ཉིད་དག་ལས་རབ་དུ་སྤྱེ་བར་
 འགྱུར།”¹ ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་སྤྲོད་
 ཤར་བའི་སྤྲོད་པ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གང་སྤྲོད་དག་པའི་རྣམ་རྟེན་དུ་འཆར་བ་ལ་
 བསྐྱབ་དགོས། འཆར་རྒྱ་རུང་²གི་སེམས་བདེན་མེད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པས་
 སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་རིམ་སྤྲོད་ན་སྤྲོད་བཅུད་ཀྱི་སྤྲོད་ཉིད་ལྟའི་རྣམ་རྟེན་དུ་ཤར་ཡོང་།³ བརྟེན་ཅམ་
 ཀྱིས་སྤྱི་སྤྱིའང་འཆར་དགའ་ཡང་སྤྲོད་མའི་གསུང་རྒྱུ་རེད་བསམ་ནས་ཁྱེས་པ་ཡིན། ཆོ་

༡ རྗེ་བསྟན་འཕེལ། དབུ་མ། འདུས་ལྷན་ཆེ་བ་བྲགས་པ། དབུ་མ་འཕུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བྱུག་པ། ཤོག་གངས་༣༠༦ན

༢ སངས་རྒྱ་རུང་ མཛོད་དཔལ།

༣ ཤར་ཡོངས། ཤིང་དཔལ། མཛོད་དཔལ།

གཤི་མགོ་མཐུག་¹ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པོར་སྟོང་ཉིད་ལས་མ་གཡོས་པའི་ངང་ནས་སྤང་ཆ་
 རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་བསྐྱར་ནས་འགྲོ། དེས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་འཆར། དེ་ལས་
 བདེན་སྟོང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟའི་འཁོར་ལོ་འཆར་བ་ལས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཅི་མ་ཡལ་བའི་ངང་
 རྣམ་ལྟ་བསྐྱེས་པས་འཁོར་ཅ་གཅོད་པ་ལ་མི་པན་ཞིང་། ལྟ་བས་ཟིན་ན་ཆོ་ག་ལྟར་རྣམ་
 འགྱུར་མང་པོ་བསྐྱེས་པས་འཁོར་ཅ་གཅོད་པ་ལ་རྒྱས་པ་ཆེ། དེས་ན་འཁོར་ཅ་གཅོད་པ་
 ལ་བདེན་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བའི་ཤེས་པ་དགོས། གུན་རྫོབ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱེས་པས་འཁོར་ཅ་གཅོད་མི་རྒྱས་ཞེས་རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་གྱིས་དོགས་སྟོང་མཛད་པ་
 དགོངས་པ་ཟབ། དེའི་ལན་དུ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་སྐུ་ཐབས་གུན་བཟང་ལས།
 “ཐ་མལ་རྣམ་རྟོག་སེམས་ལས་གཞན་པ་ཡི།། སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་
 ཡིན།། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན།། གང་ཡིན་དེར་ནི་གུན་རྟོག་སྤང་མི་འགྱུར།”²
 ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱེས་པའི་ངེས་པོར་ཟབ་པ་དོན་དམ་པའི་ཉམས་ལེན། སྤང་ངོར་རྒྱ་ཆེ་
 བ་ལྟའི་འཁོར་ལོའི་ཉམས་ལེན་གཉིས་ཆོགས་ཡོད་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་དང་
 སྤང་ཆ་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་ཆབས་ཆེ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་གོ་དགོས། དེ་ལྟར་ལུས་འོད་
 དུ་ཁྱུ་བའི་སྤང་མེད་ཅམ་སྟོང་ཉིད་མིན་པས། མིང་གིས་པར་བཏགས་ཅམ་ལས་གཏགས་
 གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་སྟུང་བ་དེའི་སྟེང་དུ་བསྐྱར། སྟོང་བ་དེ་ལས་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུར་འོད་
 སྟོན་པོ་ཆེ་ཆུང་ཅི་ལྟར་འཆམས་པ་ལ་ངའོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་ཡིད་ངོར་ཨོ་འཆར་ལྟ།
 དེའང་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་བསགས་པའི་གདོས་བཅས་ཀྱི་བེམ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འོད་དང་འོད་
 ཟེར་གྱི་རང་བཞིན། འཇའ་ཆོན་དང་། ཉི་ཟླའི་འོད་དང་། ཤེས་གོང་དང་། མར་མའི་རྣམ་པ་

¹ འགོ་མཐུག་ ཤིང་དཔར།

² རྟོ་བསྐྱར། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྐུ་ཐབས་གུན་བཟང་། ཤོག་གངས་ ༣༥བལ་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ཐ་མལ་རྣམ་རྟོག་རྒྱུན་ལས་གཞན་པ་ཡི།། སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་ཅིང་ཡོད་མ་ཡིན།། དེ་དང་རྣམ་པར་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སེམས།།
 འདི་ནི་མངོན་སུམ་དུ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན།། གང་ཡིན་དེར་ནི་གུན་རྟོག་སྤང་མི་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

དཔེར་བཞག་ནས་ཡིད་ལ་གསལ་ན་དེ་ལ་ཞལ་བྱལ་བཏོད་ནས་གསལ་འདེབས། འདི་ལྟ་
 བསྐྱེམ་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཡིད་ངོར་འཆར་བ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས། འདི་མེད་པར་ལྟ་
 བསྐྱེམས་ཀྱང་¹ལས་དང་པོ་པས་ཤུག་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཐེམ་པོ་ཡིད་ངོར་ཞིགས་དཀའ་
 གསུངས་པ་འདི་དམར་ཁྲིད་ཡིན། ལྟོང་སྤྱང་གིས་འཆི་བ་ཆོས་སྒྲུ། དེ་ལས་འོད་སྟོན་པོས་
 བར་དོ་ཡོངས་སྒྲུ། ལྟོང་སྤྱང་བཞེངས་པས་སྒྲེ་བ་སྤྱལ་སྒྲེ་སྒྲེ་དབང་རྣམ་ལ་འདི་ཅམ་གྱི་
 ལྟོང་ནས་ལམ་འབྲེར་གསུམ་ཆང་རུས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པས་དཀའ་ཡང་བག་
 ཆགས་འཛོག། །དེ་ཡང་རང་ཞེ་སྤང་དོ་རྩེ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་རྩོགས་པར་
 གྲུབ་པ་ཆོག་ལྟག་མས་གསལ་འདེབས་པ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་འདྲ། ཞེ་སྤང་འདུལ་བར་
 གྱེད་བའམ། བདེ་ལྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེ་སྤང་འདུལ་བའི་ལྟར་བཞེངས་པ། མི་
 བསྐྱོད་པ་ཞི་བ་ལ་ཁྲི་ཉམས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ། སྒྲུ་མདོག་སྟོན་པོ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་།
 རྒྱ་པོ་རྒྱང་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོ་ལ་ནག་མདངས་འདྲེས་པ། རྒྱ་དཀར་དམར་བ་ཞེས་པའི་
 དང་པོ་ཅ་ཞལ། གཉིས་པ་གཡས་ཞལ། གསུམ་པ་གཡོན་ཞལ་ཏེ་ཞལ་གྱི་འགྲོ་ཚུལ་འདི་
 འདུས་པའི་ལྟ་ལྟག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ། སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་ལ་ཁ་དོག་སྒྲུ་ཆོགས་ཡོད་
 པས་དེ་མཆོན་ཞིང་སྒྲུ་ལུས་ཅལ་དུ་འདོན་པས་ཅ་ཞལ་ནག་པོ་བྱས། དེའང་ཞལ་གཡས་
 གྱིས་སྒྲུ་ལུས་དང་རོ་མ། གཡོན་གྱིས་འོད་གསལ་དང་རྒྱང་མ། ཅ་ཞལ་གྱིས་རྒྱང་འཇུག་
 དང་དབྱུ་མ་མཆོན་པ་དང་། ཡང་དཀར་པོས་སྤང་བ། དམར་པོས་མཆེད་པ། རྒྱ་པོས་
 ཉེར་ཐོབ། གསུམ་ཀས་རྒྱང་འཇུག་མཆོན། བྱལ་བྱལ་གི་གཡས་པ་གསུམ་གྱིས་ལུགས་
 འབྱུང་གི་ལྟོང་པ་གསུམ་དང་། གཡོན་པ་གསུམ་གྱིས་ལུགས་སྟོག་གི་སྤང་གསུམ་བཞོན་
 པའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་མཆོན། སྟོག་པའི་དཀར་ཡོལ་ཁ་གཅིག་གི་ནང་ནས་དབྱང་མགོ་
 རྣམས་གྱེས་པ་མེ་ལོང་གཅིག་གི་ནང་མདུང་ཡུ་གསུམ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་གཅིག་

¹ བསྐྱེམ་ཀྱང་ ཞིང་དབལ་མཛོད་དབལ་།

གཅིག་གི་གོ་མི་འགོག་ཅིང་མི་སྒྲིབ་པ། དེ་དག་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་ཐ་མལ་བའི་ཤ་
 གྲག་རྩས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་འདེབས་བ་མིན། གཡས་དང་པོས་རྩོམ་ཅི་ལྟ་བུ་བ་
 ཐུགས་ཀར་འཛིན་བ་མི་བསྐྱོད་པ། གཉིས་པས་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའམ་བཅུ་གཉིས་
 པ་རྣམས་སྤང་། གསུམ་པས་བསྐྱོད་པའི་འོད་དཔག་མེད། གཡོན་ཀྱི་ཕྱག་དང་པོས་ཐུགས་
 ཀར་བའི་བྱ་འཛིན་པ་རྩོམ་ཅི་ལྟ་བུ་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བསྐྱོད་པའམ་བཅུ་གཉིས་
 ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམས་སྤང་ལ་གཡས་འཁོར་ལོ་རྩོམ་ཅི་
 སོགས་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་དང་པོར་མཛད་པ་མ་གཏོགས་ལྟ་རེ་རེས་ཀྱང་
 རིགས་དུག་གི་ཕྱག་མཆོན་བསྐྱམས་པ་ནི་རྣམ་པ་རིགས་སོ་སོའི་ལྟ་རེ་སྤང་ཡང་དོན་ལ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་ཀྱི་ཁྱབ་བདག་དང་། རིགས་དུག་ཀ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་
 ཡིན་པ་མཆོན། རང་འབྲེལ་ཡུལ་ནི་རང་སྤང་གི་རིག་མ་ཞེས་པ་དང་དོན་འབྲེལ་རྩི་རང་གི་
 གཞུགས་བརྟན་ལྟར་རྒྱུད་གཅིག་པ་དང་། ཞལ་ཕྱག་དང་རྒྱ་ཆ་ལུགས་འདུ་བའི་དོན་ཡིན།
 ཞི་ཉམས་ཅན་ལ་རྩོམ་ཅི་ལྟ་བུ་དཔང་ཕྱག་མ་དང་། ཁོ་མོའི་ཉམས་ཅན་ཐད་ཡོད་པ་ལ་
 རིག་བྱ་རྩོམ་ཅི་ལྟ་བུ་ཡང་རྩོམ་ཅི་ལྟ་བུ་ཡང་ལ་ཡུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
 ཐབས་ཤེས་བྱུང་འདུག་དང་། ཆོས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་བྱུང་འདུག་མཆོན། ཡལ་ཡུལ་
 གཉིས་ཀའང་རིན་པོ་ཆའི་དབྱ་རྒྱ། སྒྲ་རྒྱ། མགྲུལ་རྒྱ། སེ་མོ་དོ། དོ་ཤལ། ཕྱག་
 གཞུགས་ཞལ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་མཆོན་
 པའི་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བརྒྱུད་པ། དེའང་དབྱ་སྐྱེ་རལ་པའི་ལན་བྱ་ལྟར་སོ་སོར་
 སྐྱེས་ནས་²ཡར་བསྐྱེད་ཏེ་ཅེ་མོ་ནང་དུ་བཅུག་ནས་དགྲིས་གཉིས་རྒྱབ་པའམ། ཡང་ན་མ་
 སྐྱེས་³པར་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་ཐེར། དེའི་སྤྱིང་མ་རྣམས་ལས་ཐུ་ཉིག་གི་

༡ གསུམ་པའི་ ཤིང་དཔག་ མཛོད་དཔག་
 ༢ སྐྱེས་ནས་ མཛོད་དཔག་
 ༣ མ་སྐྱེས་ མཛོད་དཔག་

བ་བ་བ་བྱེད་རང་རང་གི་འོག་མའི་དགེས་ལ་སླེབས་པ། ཅེ་མོར་ནོར་བུའམ་གསེར་གྱི་རྩོ་
 རྩོ་ཅེ་ལྷ་པའི་ཉོག་གིས་སྤྲུས་པ། དེའི་དབྱུས་མར་སྤྱི་བོའི་ཅ་འཁོར་མཆོན་པའི་རིན་པོ་ཆའི་
 འཁོར་ལོ་ཅིབས་སོ་གཉིས་པའམ། རྩོ་རྩོ་ཅེ་མོ་སོ་གཉིས་པ་མེ་ཡོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་
 ཞར་བའམ། ཡོངས་གྲགས་ལ་སྤྲ་བཏབ་བ་ལྟར་ཡོད། སྤྱི་བོར་དབྱུ་རྒྱ་འཁོར་ལོ་ཅིབས་
 བརྒྱད་པ། མདུན་རྒྱབ་ཏུ་ཅིབས་གསུམ། སྟན་གཉིས་ཀྱི་ཐད་དུ་རེ་རེ་ཡོད་པ་ལ་ཞལ་སོ་
 སོའི་ཐད་ནས་བལྟས་ན་རང་སྟེང་དུ་ཅིབས་གསུམ་རེ་བབས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། དབྱུ་རྩོ་མ་
 གཅིག་ལ་འབྱར་པོ་གསུམ་དོད་ཡིན་པས་འཁོར་ལོ་གཅིག་ལས་མི་དགོས། དབྱུ་གསུམ་
 ཀའི་སྟེང་རིན་པོ་ཆའི་ཅེ་སྟན་མཐའ་བ་ཏུ་རིས་བསྐྱོར་བའི་དབྱུས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ། གཡས་
 སུ་རྩམ་སྤང་དང་ཡོད་དཔག་མེད། གཡོན་དུ་རིན་འབྱུང་དང་དོན་གྲུབ་སྟེ་རྒྱལ་བ་རིགས་
 ལྷའི་སྤྱི་འབྱར་དོད་དུ་ཡོད་པ། རྩམ་སྤང་གི་རིགས་ཅན་ལ་དབྱུས་སུ་རྩམ་སྤང་། དེའི་ཤུལ་
 དུ་མི་བསྐྱོད་པ་འགོ་བ་སོགས་ལྟག་མ་རྩམས་ལ་རིགས་འདྲ་སྟེ། ཆས་འཇུག་ལ་རིགས་ལྷ་
 མི་འདྲ་བ་ཡོང་བའི་¹རྒྱ་མཆོན་འདི་ཡིན། འཁོར་ལོའི་ཅིབས་གཅིག་ནས་གཅིག་གི་བར་སུ་
 ཉོག་གི་བ་བ་བ་བྱེད་སུམ་གཤིབ་སྤྱིན་མཆོམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་ཡན་ཆད་ཁེབས་པ། རྒྱ་
 གར་ན་གཞོན་ཏུའི་རྩོ་གོང་དུ་མེ་ཉོག་གི་རྒྱ་འཆང་བ་ལྟར་སྟན་གཉིས་ཀྱི་གོང་དུ་མེ་ཉོག་
 རྩུག་ལ་ཁ་བྱེ་བའི་ཡུ་བ་བྱིར་བསྟན་པ། དར་དབྱངས་ནི་²དེ་རྩམས་འབྲེལ་ཐག་གི་མདུད་
 མཆོམས་སུ་ཁྱལ་བ་དང་སྟག་མ་ལེབ་མོར་འབྱང་བ། དབྱུ་སྤྱི་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་པན་
 རྩོན་མི་སྤྱིབ་པ། སྟན་རྒྱན་ནི་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུ་པོ་གདུབ་ཀོར་རམ་དུང་ལོང་ལྟ་བུ་ལ་ནོར་བུ་
 སུམ་རྩོགས་དང་རྩོ་རྩོ་ཅེ་གསུམ་པ་བྱེད་པའི་ཉོག་གིས་སྤྲུས་པའི་མཆོམས་སུ་བ་བ་བ་བྱེད་
 འབྱང་བ། ཞལ་གཞན་ལ་སྟན་ཡོད་ཀྱང་སྟན་རྒྱན་ཅ་ཞལ་མ་གཉོགས་པ་ལ་མི་དགོས།

¹ མི་འདྲ་ཡོངས་པའི་ བརྗེད་དཔལ།

² དར་དབྱངས་ནི་ བརྗེད་དཔལ།

མགུལ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་གསུམ་མཁ་ལྷ་གཤེན་མགུལ་འཁོར་བ། མདུན་དུ་ཅ་
འདབ་མཆོན་པའི་རྫོ་རྫེའམ་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱ་བ་ལས་བྱ་བ་བྱ་སྤྱད་སྤྱད་གཡུ་
ཆད་ཁེབས་པ། འདི་དག་ལ་སྤང་བ་གཉིས་དང་གསུམ་དང་ལྷ་དང་བརྒྱད་གཤེན་སོགས་
བཞད་པ་མི་འབྲ་བ་ཡོད། སྤང་བ་མི་འཁོར་ཆད་སྤྱད་དུ་གྱུ་བས་སྤྱེལ་བ། རྒྱ་བཟོ་བའི་
སྐབས་ལས་བསྐྱེམ་པའི་དུས་ད་ལྟའི་ལག་བདེ་ཞིག་གིས་བཟོས་པ་ལྷ་བྱའི་བཞད་པ་དེ་
རྒྱ་དུ་འགྲོ་ཞེས་ཨ་རིག་¹དགོ་བཤེས་གསུངས། ལྷ་གི་མཁའ་མ་ལ་ལྷ་གི་གདུབ་བྱ་བ་བྱ་
སྤྱད་དུང་བ་འོས་ལ་འབྱུང་བ་དང་། ཞབས་ཀྱི་མཁའ་མ་ལོང་བྱའི་ཆེགས་²མཆོམས་སྤྱ་
ཞབས་གདུབ་བྱ་སྤྱད་ལོང་བྱ་འོས་ལ་འབྱུང་བ། ལྷ་གི་དུང་བ་དང་། ལྷ་མོའི་ཆེགས་³
མཆོམས་ཀྱི་དེ་ལ་ཆེགས་⁴རྒྱ་ཟེར་བས་ཡོད་མེད་ཅི་ལྟར་ཡང་རུང་། སེ་མོ་དོ་དང་།
མཆོད་སྤྱར་སོགས། སེ་རལ་ཁ་རྣམས་དོན་འབྲ་སྤྱེ་ཡོངས་གྲགས་ལ་སེ་རོས་བྱས་ཟེར་
བས་པལ་སྐད་ལ་དུང་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྟོག་བཤེས་པ་མང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་
གསུམ་མཁ་ལྷ་གཤེན་མགུལ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་གསུམ་དང་ལྷ་དང་བརྒྱད་པ། དེ་ལ་བྱ་བ་བྱ་
སྤྱད་འབྱུང་བ་སྤྱག་གོང་གཡུམ་གཡོན་ནས་མཆོད་གཡུམ་གཡོན་དུ་སེ་རལ་ཁར་བཏང་བ།
དོ་ལལ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་རྫོགས་པོ་ཆེ་ཆུང་འབྲས་པའི་སྤང་བ་མགུལ་དུ་འབྱུང་བ་སྤྱེ། དོ་ནི་
གཡུམ་གཡོན་མཉམ་པ་དང་། ལལ་ནི་མར་དུང་བ་ལ་བྱེད། བོད་པའི་དེབ་ཡིག་དུ་ལལ་
བ་དཀར་དམར་གཉིས་ཞེས་ཡོད། འོག་པག་གམ་སྐར་གསུམ་ནི་མདུན་དུ་སྤྱེ་བའི་ཅ་འཁོར་
མཆོན་པའི་རྫོ་རྫེའམ་འཁོར་ལོ་ཅིབས་རེ་བཞི་པ་དང་། དེ་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་བརྒྱད་
གཤེན་དང་། དེ་ལས་སྤང་བ་བརྒྱ་བྱ་སོགས་དུང་བ། སྤྱེ་སྤྱེད་སྤྱེ་རྣམས་ཀྱི་གོས་གཟན་

¹ ཨ་རིགས་ ཞིང་དཔལ། མཛོད་དཔལ།
² ལོང་བྱའི་ཆེགས་ ཞིང་དཔལ། མཛོད་དཔལ།
³ ལྷ་མོའི་ཆེགས་ ཞིང་དཔལ། མཛོད་དཔལ།
⁴ ཆེགས་ ཞིང་དཔལ། མཛོད་དཔལ།

ལྷ་ལེབ་མོར་ཐར་བཅད་དེ་མནའ་བ་¹དང་། བསྐྱེལ་ནས་དགྲིས་ཆོག་པ་བལ་པོའི་སྟོང་
 གཟན་ལྷ་བྱ། སོག་པོའི་ཆས་ལྷ་ལོང་བ་མེད་པ་རྩོམ་རྩེའི་ཨང་རག་ལྷ་བྱའང་གསུངས།
 འཁམ་ཐབས་འཆམས་གོས་²ཀྱི་ལྷ་བ་ལྷ་མདུན་རྒྱབ་ལེབ་ཆག་ལ་གཡས་གཡོན་དུ་སྤུལ་
 དང་ལྷེབ་མང་བ། འབྱར་བ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་སྤྱི་བཤེད་པ་འབྲས་མེན་
 ཡོད་ཀྱང་ངོས་གཅིག་ལ་སྟོ་ཡོད་པས་ཡབ་ཡུམ་སྟོ་མས་འབྲུག་གི་སྐབས་གཡས་གཡོན་
 དུ་འཕངས་ཏེ་ཕྱེ་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྒྲ་མས་གསུངས། སྟོ་མས་འབྲུག་གི་དུས་སྟག་
 འཁམ་³འགྲོལ་དགོས་པས་བདེ་མཆོག་གི་བསྟོན་པ་ནམ་མཁའི་མདངས་འདྲེས་མར། སྟག་
 འཁམ་⁴འགྲོལ་བ་འབྱུང་། ཞེས་བ་དེའི་དབང་དུ་བྱས། དེ་ཡང་ཐག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ལྷ་རྩལ་གྱི་གོས་སྒྲ་ཆོགས་པ། སྤྱིར་སྟོའི་གོས་བཟུང་ན་སེན་མོས་ནོན་པ།
 བཏང་ན་ནམ་མཁའ་བྱུང་པ། འཇམ་པ། སྤུང་པ། ཡང་བ་སོགས་བྱུང་ཆོས་བརྒྱད་ལྷན་
 ཡིན་པར་སྤྱད་རྒྱུ་དོན་རྩེ་འཆང་གི་གསུང་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་ཞེས་སྐབས་མགོན་དོན་རྩེ་འཆང་
 གིས་མི་བྱའི་དབང་གནང་སྐབས་གསུངས། ཐེག་ལེ་ཡུངས་འབྲུ་ལྷ་བྱའི་ནང་དུ་ཏེན་བཏེན་
 པ་འཆར་བ་དང་སྤྱད་པའི་དཔེ་ལ་འདི་ལེགས། དེ་ལྷ་ནང་བལྟས་ཕྱི་དང་། ཕྱི་བལྟས་ནང་
 གསལ་བའི་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་ནས་གསལ་སྤྱང་དང་། དེ་ལ་ངོ་ཞེས་ང་
 རྒྱལ་བཞག་ནས་བསྟོམ། ལྷ་བསྟོམ་ཚུལ་མ་ཤེས་ན་འདིགས་བྱེད་བསྟོམ་ནས་རྩ་བཤག་
 ཐུག་ལ་ཐོགས་ཏེ་ཕྱིར་མ་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོ་སྤྱང་ལས་འབྱུང་བ་ལྷ་ཡིན་པས་ལུས་འོད་
 གསལ་དུ་བཅུག་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་གོམས་དགོས། ལུས་འདི་ལྷ་བསྟོམ་པ་མིན་པས་

¹ མནའ་བ་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

² མཆམས་གོས་ མཛོད་དཔར།

³ སྟག་འཁམས་ མཛོད་དཔར།

⁴ སྟག་འཁམས་ མཛོད་དཔར།

ཐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མ་ཆང་བ་མེད་པར་རང་རྒྱུད་ལ་གསལ་འདེབས་པ་མི་བརྗེད་པའི་
 བརྟམ་རྩོམ་དང་། ལག་པ་གཡོན་དང་བྲིལ་བྱས་ཤེས་རབ་མཆོན་པས་དེའི་ཉམས་ལེན་མི་
 བརྗེད་པའི་བརྟམ་བྲིལ་བྱ་འཛིན་པ་རབ་བྱུང་གི་སྐབས་དགེ་སྦྱང་གི་བླ་པ་གསོ་ཆེད་ཆོས་
 གོས་གསུམ་དང་། དབང་གི་སྐབས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་བརྗེད་པའི་བརྟམ་རྩོམ་བྲིལ་
 དང་། ལྷའི་ང་རྒྱལ་གསལ་སྒྲུང་མི་བརྗེད་པའི་བརྟམ་ཆས་འཇུག་གཏང་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་མཆོན་
 འོན་པའི་སྟོན་སྟེན་རྩོམ་བྲིལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན། དེས་ན་མགོ་བཤེས་གཉེན་¹
 བསྟེན་ཚུལ་ནས་མཇུག་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་བར་གྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་རྩོམ་
 དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་བྲིལ་བྱས་མཆོན་པ་ནི། རྩོམ་མི་ཐབས་དང་། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཡ་བྲལ་མ་ཡིན་པར་ཐབས་བདེ་ཆེན་གྱིས་
 སྦྱང་ཉིད་ངེས་པའི་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དགོས་པས། གཉིས་ཀའང་དོན་དམ་པའི་བྱང་
 ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲུགས་ལུགས་ལ་དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་བདེ་སྦྱང་ངམ་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་འདིའི་དོན་དམ་བྱང་
 ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཨེ་ཨྲི་དང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཨེ་ཨྲི་
 ཀྱི་མིང་ཡིན། རྩོམ་མི་ཡར་རྩ་ལྡན་གཤེགས་པ་ལྟ། མར་རྩ་ལྡན་གཤེགས་མ་ལྟམ་
 མཁའ་འགོ་ལྟ། བད་འདབ་ཀྱིས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཅ་འཁོར། རྩོམ་མི་ལྟེ་བའི་བྱར་བརྒྱད་ཀྱི་
 ཡུམ་གྱི་མཁའ་ནང་གི་ཅ་བརྒྱད། བྲིལ་སྟེ་བྱར་བརྒྱད་པས་ནོར་བུའི་དབྱུས་ཀྱི་ཅ་འདབ་
 བརྒྱད། ཁོག་པ་སྦྱང་པས་ཡུམ་གྱི་མཁའ། ཡུ་བའི་རྩོམ་ཡབ་ཀྱི་རྟགས་སོགས་ལམ་
 རིམ་གཉིས་ཆ་ཆང་མཆོན་ཚུལ་ནས་འབྱུང་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་ལྟར་ཤེས་ནས་རྩོམ་
 མཆོན་ལྟེན་ཚུལ་བཞིན་དགོལ་ན་མགོ་བཤེས་གཉེན་² བསྟེན་ཚུལ་ནས་བྱང་འཇུག་གི་བར་

¹ འགོ་བཤེས་གཉེན་ ཤིང་དབང་།

² འགོ་བཤེས་གཉེན་ ཤིང་དབང་།

གྱི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བག་ཆགས་འདྲི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐབས་ཤེས་གྱི་ལམ་
 ཡོངས་རྫོགས་ལ་འགོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག། རྟོག་དཔྱད་གང་ཡང་མེད་པར་དགོལ་བ་
 བ་ལང་གི་སྐྱེ་ལ་བཏགས་པའི་བྲིལ་བྱ་དང་འབྲེལ་མཁས་བྱུང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་
 གསུངས། བྲིལ་བྱ་ལས་རྩ་སྐབས་དྲག་བརྒྱུད་མཆོག་ཏུ་ཅི་བ་བསམ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 སོང་བས་ལན། “རི་ལྟར་སྐྱེས་བྱའི་ཐོ་ཆུན་རྒྱུད།”¹ ཅེས་སོགས་དང་། དབུ་མའི་རིང་སོང་
 དུ་ནལ་འབྱོར་པའི་ཐུགས་ངོའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོག་བྲིལ་གྱི་མཆོན་དོན་
 གསུངས་པ་འདིས་མཆོན་ནས་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐབས་ཤེས་ཡོངས་རྫོགས་ཆང་
 བས་ཐུན་གྱི་མགོ་²མཐུག་འབྲེངས་པ་དགོས།³ བར་ཕྱིན་ཐེག་པར་ཕྱིན་དུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་
 དུག་དུག་ཆང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐེན་པའི་སེམས་དཔའི་
 ནལ་འབྱོར་གོ་སྐྱབ་གྱི་ངོ་བོ། དེ་དང་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་དོན་གཅིག་ཅེས་སྐྱེན་སོགས་
 ཐབས་ཤེས་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་རེ་རེའི་ནང་དུའང་ཆང་དགོས་པར་
 གསུངས་པ་དོན་འདྲ། མདོ་ལུགས་ཐབས་སྦྱང་རྩེ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་དང་། ཤེས་རབ་
 སྦྱང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། ཐུགས་སྒྲ་མེད་གྱི་སྐབས་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་ཐབས་དང་། དོན་དམ་འོད་
 གསལ་ཤེས་རབ་གྱི་ཆ་ཡིན། རྩེ་བཅུན་མི་ལ་དུས་བྱུང་དུར་གོ་འཕང་མཆོག་བརྟེན་པ་
 ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་རེ་ལ་ཐབས་ཤེས་གྱི་ཉམས་ལེན་རྫོགས་པའི་གནད་གྱིས་ཡིན། དེ་ལྟར་
 ཆང་བ་དབྱེད་སྒྲོམ་ལ་རགས་ལས་པས་ཐོས་བསམ་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན།
 ཐུགས་དོན་ཨོ་རྩོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ། སམ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད། སི་རྩི་བྱུང་པ། བཟླ་ས་མ་ཡ་རྩོ་རྩེའི་དམ་ཆོག་ཏིཏྲ་བཏན་བའམ་ཉེ་བར་མཐོས།

1 རྩེ་བསྐྱར། ཤེས་ཕྱིན། ཀ རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ། སྐབས་བདུན་པ། ཤོག་གངས་༡༡ནང་

2 འགོ་ ཤེས་དཔལ།

3 འཐུག་འབྲེངས་པ་དགོས། མཛོད་དཔལ།

ཨེ་ཤ་སྟོ་¹མི་འདའ་བར། ཉ་ར་ཡ་མི་བཟུང་བར་བཞུད། བརྟེན་སྟོ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ། ལྷོ་
གསུམ་སྟོ་གསུང་བྱགས་དོ་རྩེ་གསུམ། ཉི་ལྷ་ས་དེ་ལ་ལྷོ་གཞུང་སྟོ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྟོ་དོན་
བྱེད་ཀྱི་བཞུགས་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་བའི་དམ་ཆོག་གི་དོ་རྩེ་ཉི་བར་མཐོན་ཉི་
ནང་གི་ཐབས་ཤེས་ལས་མི་འདའ་ཞིང། དེ་མི་བརྟེན་པའི་བརྟེན་མཆོན་བྱེད་ཉགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་
བཟུང་བར་བཞུད། ཞེས་གཤམས་པའི་མཐེབ་སྤྱོད་ཀྱིས་དོ་རྩེ་སྟོང་གར་བརྟེན། བརྟེན་གཞུང་²
དོ་རྩེ་བྱེད་བྱ། ཉི་ཉི་མཉེས་པར་བྱེད་པ་སྟོ་དེས་གཡོན་པའི་མཐེབ་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི་
བརྟེན། དཀྱི་སྟོ་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཡིན། དེ་ལྷ་ས་སྟོ་གསུང་བྱགས་སམ་དོར་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་
དམ་ཆོག་གསུམ་བསྟེན་པ་ལ་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་འདུས་པས་དེས་དོར་སེམས་སོགས་
མཉེས་པར་བྱེད་པ་བྱང་དོན་དང། དེས་དོན་དེ་རྒྱུད་ལ་མཉེས་པ་སྟོ་མཆོན་བྱེད་བཤད་པ་
ལྷ་ས་ནང་དུ་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་འབྲལ་བར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་དང། ལྷོ་གསུམ་དེས་དོན་ཀྱི་
དོ་རྩེ་བྱེད་བྱེད་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་ཞིང། དོ་རྩེ་སྟོགས་བརྒྱུད་དུ་གསོར་བ་ཉི་ནང་གི་
དོ་རྩེ་བཤེས་དེ་སྟོང་དེ་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཤེས་དེ་
རྟོགས་པ་དེས་རྒྱས་བཤད་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་བརྟེན་དང། “སེམས་ཅན་སྟོངས་དང་
འབྲལ་བ་ཡི།”³ ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཉམས་སྟོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དོ་རྩེ་གསོར་བ་བཞུགས་དུ་མཆོན་བྱེད་དོན་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཐབས་
ཤེས་དེ་ཤེས་པའི་རྣམ་འབྱོར་རང་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པ་ནི་མཛེས་པ་སྟོ། དེ་གང་གིས་བྱེད་
ན་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཡོང་
བས་⁴དེ་མི་བརྟེན་པར་ཡིད་སྟོ་བ་དང་བཅས་པས་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དོ་རྩེ་བཟུང་བར་

¹ ཨེ་ཤ་སྟོ་ ཤིང་དཔལ།

² བརྟེན་གཞུང་ མཛོད་དཔལ།

³ རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ། ཐ ཞེ་སྟོན་བདུན་ཅིའི་བུམ་བཟང་། དཔར་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༩༩ ལས་བྱུང་བ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སེམས་ཅན་སྟོངས་དང་བྲལ་བ་ཡི།” ཞེས་སོ།

⁴ ཡོངས་བས་ མཛོད་དཔལ།

བགྱིའོ།། ཞེས་དང་། དཔེ་འགྲའཞིག་ཏུ། “སེམས་ཅན་སྒྲོངས་དང་འབྲེལ་བ་ཡི།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་སྒྲོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སེམས་ཅན་ནམས་སྒྲོལ་བའི་བྱིར་དུ། ཞེས་སྐར་བ་རྗེའི་གསུང་དུ་མི་འབྱུང་ཡང་དོན་ལ་བྱུང་ཆེར་མེད་པ་འབྲས་ཏེ། སྤྱི་དང་ཉིའི་བར་གྱི་ཆོག་གས་བཅད་ལོ་རྒྱུ་བས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་རེད། སྐབས་མགོན་ཏེ་རྗེ་འཆང་ནས་ཨོ་བཟླ་རྟམ་སོགས་སྒྲགས་ཆོན་བརྒྱད་ལ་དེའི་ཕྱི་ཕྱོགས་བརྒྱད་དུ་བསྒྱུར་བའི་མཐར་བསྐོར་ནས་དཔུས་ལྟར་འཁོལ་བར་མཛད། སྒྲགས་ཆོན་བརྒྱད་ནི་བཟླ་རྟམ་ར་ཁྱི་ཏ་རྩོམ་ཏེ་ཆོས་སྒྲོག་པ། ༡ བྲ་ར་ཁྱི་ཏ་རབ་ཏུ་སྒྲོག་པ། ༢ སི་བྲ་ར་ཁྱི་ཏ་མིན་ཏུ་རབ་ཏུ་སྒྲོག་པ། ༣ སུའ་བྲ་ཁྱི་ཏ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞིང་། ༤ བྲ་ཅ་མི་ནི་གཡོ་པ། ༥ བརྒྱ་པ་ར་མི་ཏ་མེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ། ༦ ལྷ་ད་སྤྱ་ལྷ་མེ་²སྤྱིའི་རང་བཞིན། ༧ བཟླ་སྤྱ་ཏི་ད་ལ་རྩོམ་ཏེ་སེམས་དཔའི་བྱུགས། ༨ སུའ་པ་ཁྱི་ཏ་མཉེས་པར་བྱེད་པ། སྤྱི་གསུམ་ནི་སྐྱ་གསུང་བྱུགས་གསུམ། ཉོ་གསུམ་ནི་སེམས་ཅན་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་སྒྲོལ་བ་དང་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ལྟར་རྩོམ་ཏེ་ཕྱོགས་བརྒྱད་གསལ་ཞིང་། དེའི་བྱ་ཕྱོགས་བརྒྱད་འཁོལ་བས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་གི་སྤྱས་པ་ནང་གི་ཅ་བརྒྱད་བསྒྱུར་དེ་ཕྱོལ་བའི་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་ལས་ལྷགས་འབྱུང་ལྡོག་གི་དགའ་བཞིའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་བསྒྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པས་སྒྲགས་དོན་ཡང་དེས་གོ་ལུས་སོ།།

གཉིས་པ་ནང་མཆོད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་བསངས་པ། སྐར་བ། བསྒྱུར་བ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དངོས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནང་མཆོད་ཀྱི་སྐབ་གཞི་ཆང་ངམ། དགོན་གནས་སྤྱིགས་དམ་པའམ།³ དགོ་ཚུལ་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གཅེས་སྤྱས་བྱེད་པས་སྐབ་

¹ ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བདེ་མཆོག་གི་མདོན་རྟོགས་ཐར་འདོད་འཇུག་དོགས། བོད་བརྒྱད་པ། མེས་པོའི་ཡུལ་བཞག་གི་དེབ་གངས་གོ་བཞི་པ། དེབ་གཞུགས། ཤོག་གངས་༤༡༡༣

² ལྷ་ད་སྤྱ་ལྷ་མེ་ མཛོད་དཔར།

³ འགྲིག་དམ་པའམ། མཛོད་དཔར།

གཞི་རྒྱ་ཇ་ལ་བྱེད་པ་རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་བཞེས་ཡིན་པས་སྒྲ་མ་མཆོད་
 པར་ཇ་མཆོད་དང་ནང་མཆོད་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་ཡིན་ཞེས་ཡོངས་
 འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གསུངས། ནང་མཆོད་མཆོད་གཏོར་སོགས་དངོས་སུ་མེད་
 །ཀྱང་མདུན་དུ་དེ་དག་ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་ནས་བྱིན་རྒྱལ་བ་བྱས་ཏེ་ཕུལ་ཆོག །གཏོར་མ་
 སོགས་ལ་ཆང་ཆུ་ནང་མཆོད་གསུམ་གྱིས་བྲན་པར་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། གུན་མཁྱེན་
 གོང་མའི་དུས་ནས་ཐོག་མར་ཆང་ཆུས་བྲན་པ་མེད་པས་བྲག་དཀར་དཀར་བཙུ་རིན་པོ་
 ཆའི་ཟེན་བྲིས་ཤིག་ལས། རྩི་ཕྱི་ཕྱི་ས་བསངས། བསངས་ཆུ་འཐོར་བ་མེད་གསུངས། ཞེས་
 འདུག། ཐ་མལ་པའི་རྩས་ཀྱིས་བསངས་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཐོག་མར་ནང་མཆོད་
 བྱིན་རྒྱལ་བ་¹མཛད་པས་དེའི་གོང་དུ་བསངས་འཐོར་མི་མཛད། བསངས་པའི་ཆེ་ངེས་
 རོར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བྲན། སྒྲ་ཆ་རང་ཞེ་སྒྲ་རྩོམ་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཉི་མའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལེབ་མོ་ཁ་དོག་དམར་པོ། དེའི་དབུས་སུ་ཐུགས་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩྱུ་སྟོན་པོ་བྱིན་འགྲུང་། དེའི་མཐར་གསུང་གི་ངོ་བོ་ལས་སྒྲགས་
 བཀོད། རང་སེམས་རྩྱུ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་དེ་སྟོན་གུན་བད་ཡོན་ཏན་གུན་རྩོགས་ཀྱི་
 ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་མཐའ་སྒྲོར་གྱི་སྒྲགས་
 ཐེང་སྒྲོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་ན་ས་བོན་སྒྲགས་ཐེང་དང་བཅས་པ་ལས་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་
 འབྲུག་སྟོང་ལྷིང་བ་ལྟར་སྒྲོགས་ཤིང་། རྒྱ་ད་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་སྟེ་ལ་ཁོ་བོ་བདུད་ཅི་
 འབྲིལ་བའམ་བགལས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱང་བ་²ཆང་དོལ་བ་ལྟར་
 འཕྲོས་ཏེ་ནང་མཆོད་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞི་ལ་གནས་པའི་བགལས་ཀྱིས་མཆོན་ཕྱི་ནང་གསང་
 པའི་བགལས་དང་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་སེལ་ཏེ་ཆོགས་ཀྱིས་སྒྲ་པོའི་བྱུ་བདས་པ་ལྟར་

¹ ཕྱིན་བརྒྱལ་གྱི་འོད་དཔལ།

² ཐོང་བ་མཛོད་དཔལ།

མཐའི་རྒྱ་མཚོའི་པར་འགྲམ་དུ་བསྐྱད་པ་དང་། དེས་དོན་¹ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བགོགས་དང་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཟད་པར་བསམ་
པ་ནི་བགོགས་བསྐྱད་པའི་ཆོ་ག་སྟེ་འདི་བགོགས་གཏོར་གཏོར་བ་སོགས་བསངས་པའི་
རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ། དུས་རྒྱུན་པར་ཡང་བགོགས་ཞི་བའི་ཆེད་དང་། སྐྱེ་འདྲ་དང་
དཔེ་ཆའི་རིགས་གཞོན་ཅེས་ཅིས་མེད་དུ་འཕངས་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་
ཉེན་ཆེ་བས་དེས་པར་དེ་ལ་བགོགས་གནས་ན་རང་ལྟར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཁོ་
བོའི་ཆོགས་སྟོས་ཏེ་དམིགས་པ་སྤར་ལྟར་སྤགས་གང་རིགས་ལན་ཁ་ཤས་རེ་བརྗོད་པས་
འཇུས་། བགོགས་བསྐྱད་པའང་དགེ་བསྐྱོས་ཀྱིས་²བརྒྱུད་བརྟེན་བྱས་ནས་འདེད་པ་ལྟ་བུ་
མ་ཡིན་པར་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤང་བ་བྱུང་དགོས། རང་ཅག་གི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་གང་ཡོད་
ལས་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་དང་། ལས་ཀྱི་ཅ་བ་ཉོན་མོངས། དེ་བདེན་
འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་པས་མ་རིག་པ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་ལོ་ལྟ་བུར་སོང་
སྟེ་ནང་མཆོད་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་ཅ་བ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བར་འཛིན་པ་དེས་དོན་
ཀྱི་བགོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་ཏྲོག་དང་། དེས་བྲངས་པའི་དུག་གསུམ་སོགས་
སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་འགྱུར་རི་སྟེད་པའི་སྤང་ཆའི་ཉེན་འབྲེལ་ཆོགས་པ་ལས་ཕྱི་
རོལ་བྲང་དོན་ཀྱི་བགོགས་སུ་ཤར་བ་ཡིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མ་བྱུང་བར་ལྟ་
བའི་དེས་དོན་ཀྱི་ཁོ་བོ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་སྤང་ཆ་ལྟ་སྐྱབ་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་
པར་ཤར་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁོ་བོ་བགོགས་མཐར་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེས་རྣམ་ཏྲོག་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཞོམ་བྱས་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་བསྐྱེད་རིམ་ལས། “འཁོར་
འདས་ཐམས་ཅད་འཛིན་བྱེད་དང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་སེམས་ཡིན་པས་བསྐྱད་སོགས་དེ་

¹ དེས་དོན་ལ་ མཛོད་དཔར།

² དགེ་སྐྱོས་ཀྱིས་ ཤིང་དཔར།

ལྟར་འགྱུར་རོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་སྤངས་པ་ལ། དེས་ངོ་དང་སྤང་བ་གཉིས་ཀར་སྟོང་ཉིད་འཆར་དགོས། སྤྱབ་གཞི་དམིགས་ཉེན་དང་། སྟོང་པར་སྤངས་སྐྱེ་གཙོ་པོ་བདེན་འདྲིན་ཡུལ་བཅས་ཡིན་པས། རང་གི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་དུ་མ་ཆོག་པ་ལ་པར་མིང་བརྟགས་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་དོན་ངོ་པོས་སྤྱབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་སེམས་ཀྱགས་ན། “གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་པོ་ཡིན།”² ཞེས་པ་ལྟར་ནང་མཆོད་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྤྱབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པས་དེས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཅུབ། སྟོང་པ་དང་རང་སེམས་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་ཀྱགས་པ་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་ངོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་འཛོག་པ་ལས་དེར་ནང་མཆོད་མེད་པ་དང་། ང་མི་སྤང་བ་དང་། ཕྱི་འཆོས་ལ་ངོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་འཛོག་པ་གལ་ཡིན། ཉམས་ལེན་དང་རྟོགས་པ་མཐོན་པོ་འདོད་ན་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་པན་རྒྱུན་འདོར་མི་མིན་པ་ལྟ་བུ་དགོས་ཀྱང་ཆེ་འདི་གལ་རྒྱུང་ཅམ་ཡང་དགལ། ཆེ་འདི་གང་བྱས་ཀྱང་སྤྱོད་ཅེར་བཞིན་གཏིང་ལ་རྒྱག་པས་དགལ་ས་ཐམས་ཅད་འདི་ན་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་ལད་མོ་རེ་ཅམ་བྱས་པ་ལའང་རྟགས་མཆོན་མང་། དེས་ན་གཞན་གྱིས་སྟོར་³ཡོད་པ་མིན་ཀྱང་འདི་རྣམས་མེད་པས་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོབ་གཤག་པ་ཤེས་ནས་འབད་དགོས་སོ།

¹ ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞུགས་པའི་གསུང་འདུས། ༩ འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་སྐལ་བཟང་འཇུག་དོགས། བཀྲས་འབྲིལ་དཔར་མ། འོག་གངས་ ༣༠༧ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛོག་བྱེད་དང་འཛིག་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་གཏུགས་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བའི་རྒྱུ་སེམས་ཡིན་པས་བགེགས་ཀྱང་སེམས་དེས་བཏགས་པ་དང་བཞག་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱབ་ཅིང་། བསྐྱད་པ་དང་གཞིག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱད་སོགས་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ།” ཞེས་སོ།

² ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོ་སྟོབ་དཔོན་ལྷན་དེ་ག། དབྱ་མ་བཞི་བརྒྱ་ག། རབ་བྱེད་བརྒྱད་ག། འོག་གངས་ ༤༧༩ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་། དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་པོར་བཤད།” ཅེས་སོ།

³ གཞན་གྱིས་བསྟོར་ མཛོད་དཔར།

གསུམ་པ་བསྐྱེད་བ་ནི། སྒྲུབ་གྱི་རྣམ་ཐ་མལ་བ་དེ་མ་ཡིན་པར་སྟོང་པར་སྒྲུབ་ས་ཏེ་
 རྟོག་གསར་དུ་བཏགས་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པས་བསྐྱེད་བ་ཞེས་གསུངས། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་
 དེས་པའི་སྒྲུབ་ཆ་རྗེས་ཐོབ་སྒྲུབ་ལ་ལྟ་བུར་ནང་མཆོད་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞིའི་གོ་སར་རྩྭ་སྟོན་པོ་ཉལ་
 ལྟ་བུ། དེའི་སྟེང་ཡི་གྲེན་བཟང་ངམ་ཉལ་སྟབས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག །དེའི་སྟེང་རྩྭ་སྟོན་
 པོ་ཉལ་སྟབས་སུ་གནས་པ། དེའི་ནང་གི་ཡི་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་རྒྱུད་དཀྱིལ་ཁ་དོག་
 ལྷང་སྟོན་དཀྱིལ་ས་གཞུ་ལྟ་བུ་བཅད་ཁ་རང་ལ་བསྟན་པ། སྟེང་ལོག་གི་རྩྭ་གཉིས་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་བ་ལས་རྒྱུད་དཀྱིལ་གྱི་སྟེང་དུ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་བ་གཉིས་སྤྲ་བཏབ་བ་ལྟར་གནས་པ།
 དེས་ན་རྩྭ་ཡི་རྩྭ་གི་ཡི་ཞེས་བ་ཡི་གོ་དེ་གསུམ་བཅེགས་ཏེ་གསལ་བཏབ་པའི་ནང་གི་ཡི་
 ལས་རྒྱུད་དང་། རྩྭ་གཉིས་ལས་དོ་རྩེ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན། དེའི་སྟེང་རྩྭ་གཉིས་ཀྱི་བར་
 དུ་ཅུད་པའི་རི་ལས་མེ་དཀྱིལ་བྱུར་གསུམ་པའི་བྱུར་གཅིག་རང་ལ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་དུ་
 རྒྱུད་དཀྱིལ་གྱི་ལྟག་པ་ཆེ་གས་ཅུང་ཟད་ལྟག་པ་དང་། སྟེང་ལོག་གི་རྩྭ་གཉིས་ལས་དོ་རྩེ་
 ཅེ་གསུམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པ། རྩྭ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པས་རྒྱུད་
 དཀྱིལ་སོགས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལས་མི་འདའ་བ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་རྩྭ་གཉིས་ཀྱི་བར་
 དུ་ཅུད་པར་བྱས་པ་ལོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་འདྲ། མེ་དཀྱིལ་གྱི་བྱུར་མདུན་དུ་ཨོྲ་དཀར་པོ།
 གཡས་སུ་ཀླུང་དམར་པོ། གཡོན་དུ་རྩྭ་སྟོན་པོ། དེ་ལས་མི་མགོའི་སྐྱེད་བྱ་ཆོན་པ་བཅད་མ་
 ཐག་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་ལྟག་པ་དབྱས་དང་། ཁ་ཕྱིར་བསྟན་པའི་སྐྱེད་བྱའི་འཛོམ་དུ་ཨ་དཀར་
 པོ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཐོད་པ་ཕྱི་དཀར་བས་ཐབས་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས། ནང་
 དམར་བས་སྟོང་ཉིད། གཉིས་ཀ་ཐོད་པ་གཅིག་ལ་ཆང་བས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་མཆོན། ཐོད་པའི་མཐེལ་དུ་ཀླུང་དམར་པོ་ལས་བརྒྱ་དམར་པོ་འདའ་མ་བརྒྱད་པ་ཟེའུ་
 འབྲུ་ལ་ཀླུང་དམར་པོས་མཆོན་པ། མི་མགོའི་སྐྱེད་བྱ་དཀར་དམར་ནག་པ་དང་། སྐམ་ཆོན་

ཁྱིད་པ་¹དང་། བཅད་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུ་སོགས་སྤྲད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་འཆང་ལས་དངོས་སྤྲད་གསན་
 པ་ལའང་ཅུང་ཟད་འདྲ་མིན་ཡོད་པས་ཁྱིད་ཡིག་སོ་སོའི་ལུང་ཐོབ་ན་ཉམས་ལེན་དུས་གང་
 གྲས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཆེར་མེད། ཐོད་པའི་དབུས་སྤྲུ་མི་བསྐྱོད་པའི་ས་བོན་རྩྱུ་ལས་མའི་ཤ་
 དང་དྲི་ཚུ་རྩྱུ་གིས་མཆན་པ། འཆར་བདེ་ཆེད་དྲི་ཚུའི་རྒྱ་མཆོའི་ནང་མར་ཁྱུ་ལ་ཤ་བཅུག་
 པ་ལྟ་བུ་གསུངས། ཤར་དུ་ནམ་སྤང་གི་ས་བོན་རྩྱུ་ལས་སྤང་ཆེན་གྱི་ཤ་དང་དྲི་ཆེན་རྩྱུ་
 གྱིས་མཆན་པ། སྤོར་རིན་འབྱུང་གི་ས་བོན་ཨོ་ལས་རྟའི་ཤ་དང་རྒྱ་ཨོ་གིས་མཆན་
 པ། ལུབ་ཏུ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་ས་བོན་རྩྱུ་ལས་བ་ལང་གི་ཤ་དང་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་རྩྱུ་
 གིས་མཆན་པ། བྱང་དུ་དོན་གྲུབ་གྱི་ས་བོན་ཁྱི་ལས་ཁྱིའི་ཤ་དང་ཤ་ཆེན་ཁྱི་གིས་མཆན་
 པ། འདྲིར་གཤེགས་པ་ལྟའི་ས་བོན་ལས་ཤ་དང་བདུད་ཅི་ཕྱོགས་བཞི་དབུས་ལྟར་འགོད་
 པ་ལས་མཆམས་སྤྲུ་མི་འགོད་པ་སྤྲུ་ལུས་གྱི་སྤྱིན་གྱེད་རྩལ་དུ་འདོན་པ་ཡིན། ཤ་དང་
 བདུད་ཅི་པན་ཚུན་མི་སྤྱིབ་པ་དང་། ཤ་ནམས་བྱབས་ཆང་མགོ་གཡས་སྤྲུ་བསྟན་པའི་
 སྤྱང་གའི་ཐད་དང་། རུམ་རུམ་གཏུབས་ཏེ་སྤྲངས་པའི་ཅི་མོའམ། དཔོན་སློབ་བྱམས་པས་
 ཤ་ནམས་ཁྱི་ཅོག་ལྟ་བུར་གནས་པའི་མཆོག་མར་ཡི་གེ་འགོད་གསུངས། ཤ་དང་བདུད་
 ཅི་མཆོན་གྱེད་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཤའི་སྤྱང་མཉམ་དུ་འགོད་དམ། ཡང་ན་བདུད་ཅི་མཆོན་
 གྱེད་གྱི་ཡི་གེ་ཤའི་གཡོན་ཤ་བདུད་ཅིར་ལུབ་མཆམས་སྤྲུ་འགོད། ཤ་ཆེན་ནི་སྤྱིར་མི་ཤ་
 ལ་གྱེད་ཅིང་། ཐོད་པས་ཤ་བདུད་ནས་ཁྱུ་བ་ལྟ་བུ་དེར་ཤ་ཆེན་ཞེས་རྩམ་པ་དང་མཉམ་དུ་
 ཟ་བ་ཡོད་ལ། ས་སྤྱིའི་རྗེ་བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ཤའི་དྲངས་མ་ལ་གསུངས་པ་
 ལེགས་ཏེ་ཤ་ལྟའི་བཅུད་གྱི་དྲངས་མ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་གསལ་བཏབ་ན་གནད་ཆེན་པོ་
 ཡོད་རྒྱུ་རེད། རྒྱུད་ལས། “སྤང་པོའི་ཤ་དང་རྟ་ཡི་ཤ་ །དེ་བཞིན་དམ་པ་ཁྱི་ཡི་ཤ་ །ཟས་གྱི་
 ཕྱིར་ནི་བཟའ་བར་བྱ།”² ཞེས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལས་དོན་ལ་རིགས་ལྟ་ཡི་ཤེས་

¹ ཁྱིད་པ་ མཛོད་དཔར།

² ལྟ་བུ་གསལ་རྒྱུད་འདུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བྲག་པ། ཤོག་གངས་༤༤བ་3

ལྷ་ལོ་རང་བཞིན་ཡིན་པས་མི་གཙང་བའི་རྒྱས་སྤྱོད་མཉམས་པ་མིན། རྒྱས་དེ་དག་གི་སྤྱོད་ཐུན་
 མོང་དུ་མོ་དཀར་པོ་གཅིག་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་བཅུ་འཕྲོས་པ་ཤིང་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་
 ཟུག་པ་ལས་བདུད་ཅི་ལྷ་ལྷ་འབེབས་བཞིན་པ། དེའི་སྤྱོད་གི་བར་སྤྱང་ལ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་སྤྱོད་དུ་ཕྱི་ལོ་དཀར་པོ་ལས་དོ་རྩེ་དཀར་པོ་ཅི་ལྷ་པ་ལྷེ་བ་ལ་ཕྱི་གིས་མཆོན་
 པ་བསམ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པས་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་གྱི་ཉེན་
 འབྱུང་མཆོན་པ་དང་། འོག་གི་རྒྱུད་དཀྱིལ་གྱིས་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་བཅུ། མེས་
 གཏུམ་མོ། སྤྱོད་བྱས་སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ། ཐོབ་པས་བདེ་སྤྱོད་གི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱང་
 འཇུག་། ཤིང་གཤེགས་པ་ལྷ་དང་བདུད་ཅི་ལྷ་གཤེགས་མ་ལྷ་ལོ་རོ་བོ་དང་། ལྷ་ཡབ་ཡུམ་
 སྟོམས་པར་ཁྱེད་པའི་བདེ་ཆེན་ཐར་ལམ་གྱི་སྟོག་ཅ་ཡིན། དེ་ལས་སྤྱོད་ལུས་དང་འོད་
 གསལ་། དེ་ལས་བྱང་འཇུག་འབྱུང་བ་སོགས་སྤྱུགས་ལམ་ཆ་ཆང་མཆོན་ཚུལ་སྟོགས་ཅམ་
 བསྟན་པས་གཞན་ལ་དེས་ཤེས། བསྐྱེད་རིམ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་སྤྱར་ནས་ཤེས་
 དགོས་པས་གོ་བ་རྒྱུད་དང་མཐུན་ན་རྒྱུད་དོན་གདམས་པར་ཤར་བ་རེད། མིང་གྱི་དུས་གོ་
 བ་རྟེན་ཐུབ་པའི་ཆོད་རགས་རིམ་ལས་ཞིབ་པར་མི་གསུང་། དཔེར་ན་འོད་ཁང་དུ་མར་མེ་
 བསྟན་ནས་བབས་འདི་འབྲ་འདུག་སྟམ་པའི་ཆོད་ལས་རྒྱུད་དོན་དམར་རྩེན་ལ་དབྱུང་མི་
 རུང་བ། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ལས། “མེ་མར་ལ་ནི་བ་ཏུ་བཞག །”¹ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པར་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་གསུངས། ཐུག་དཀར་དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་ནང་མཆོད་ལྷ་
 སྤྱ་ལས་འཕྲོས་ནས་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་མང་པོ་གསུངས་ཏེ་དཀྱིལ་ལ་སྟེན་པའི་ཐད་ཀ་
 དེར་མདོར་བསྟུས་རེ་གནད་ནས་མང་པོ་བཤད་མི་རུང་། མེ་མར་ལ་བ་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་
 གསུངས། ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་བསྐྱེད་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་དོ་རྩེའི་ཆོག་བཀའ་དམ་པས་དཀྱིལ་གསུངས་
 བཤད་ན་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་མ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་

༡ ལུང་འདི་མ་རྟེན།

སྒྲོས་དང་བཅས་ཞིབ་པར་ཐོས་ཀྱང་མང་བས་མ་གྲིས་སོ།།

བཞི་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། སྟེང་གི་དོ་རྗེ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས།
 ལྷུང་དགྱིལ་ལ་ཐོག་པས་བསྐྱོད་དེ་ལྷུང་གཡོས་པས་སྟེང་གི་མེ་སྐར། ཐོད་པའི་ནང་གི་
 རྩམ་རྒྱུ་མས་ཟངས་ཆེན་པོའི་ནང་མར་ཁུ་ལྟར་ཁྱུ་ནས་ཁོལ། རྩམ་མཁར་གནས་པའི་དོ་
 རྗེ་ཉི་གདན་དང་བཅས་པ་རྩམ་གྱི་ནང་ལྷུང་ནས་གཡས་སྒྲོར་དུ་འཁོར་ཏེ་ལན་གསུམ་
 དཀྱགས་ཤིང་ཁྱུ་ནས་བདུད་ཅི་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེས་པས་རྩམ་གྱི་རོ་པོའི་སྟེང་མ་དག་
 པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་རྩམ་རྟོག་གིས་བསྐྱོད་པའི་ཁ་དོག་དེ་རོ་བྱས་པའི་སྐྱོན་གྱི་དེ་མ་སྦྱངས་
 ཏེ་ཁ་དོག་ཤེལ་ལྟར་དཀར་པོར་གྱུར། ཐོད་པའི་མཐེལ་གྱི་བརྒྱ་དམར་པོ་སྟེ་བའི་ལྷ་ལྷུང་
 བཅས་པ་ཁྱུ་ནས་བདུད་ཅི་དང་འབྲེས་པས་ཁ་དོག་དམར་པོར་དུ་གྱུར་ཏེ་བདུད་ཅིའི་རོ་
 པོར་རྟོགས་པར་བྱས། བདུད་ཅི་ལྷ་ཆོམ་སྟེང་གི་ཨོ་ཡིག་བདུད་ཅི་འབབས་བཞིན་པ་དེ་
 ལས་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱུ་ལྟ་དུ་ཕྱོགས་བཅུ་འེ་ཞིང་ཁམས་ཁྲབ་པར་འཕྲོས་ཏེ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་རྩམ་པ་ཤི་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷའི་རང་བཞིན་ལ་ངོ་པོ་
 ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདུད་ཅི་བཀྱགས་ཏེ་ཐོད་པའི་ནང་གི་བདུད་ཅི་དམ་ཆོག་པ་
 ལ་བསྐྱན་པས་རྒྱ་མཚོར་ཆར་བབས་པ་ལྟར་ཅི་ཅམ་བསྐྱན་ཀྱང་འཕེལ་བ་མི་མངོན་ཞིང་།
 ཁྱོན་པའི་ལྷ་ལྟར་ཅི་ཅམ་བཅུས་ནས་ལོངས་སྤྱད་ཀྱང་ཟད་མི་ཤེས་པར་བསམ། ཁོང་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་ཁྲིམ་ཆང་ཞིག་གི་མི་ལྷག་རྗེ་དར་དུ་སོང་བ་ལ་དེ་ཆང་འབར་
 གི་འདུག་ཟེར་བ་ལྟར་འབར་བ་དང་སྐར་བ་རྩམ་གྱངས་ཏེ་མང་པོར་སྟེལ་བའི་དོན་ཡིན་
 གསུངས། རྒྱུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་ཐུགས་དོ་རྗེའི་ས་བོན་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
 ཤེས་རྩམ་པར་དག་པའི་ལྷ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ལྷའི་ནང་ནས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བདེན་
 འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་། སྐྱོན་གྱི་རིགས་ཐ་མལ་སྤང་ཞེན་དང་དེ་བདེན་འཛིན་གྱི་
 ཅ་བ་ཅན་ཡིན་པས་རྒྱུ་གིས་དེ་མ་སྦྱོང་བ་དང་། ལྷ་ལྷུང་དཔག་མེད་དང་གསུང་དོ་རྗེའི་

ས་ཐོན་དང་། འོད་དཔག་མེད་འཆི་མེད་ཀྱི་བདུད་རྩི་མངའ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཡིན་པས་
 ལྷ་ལྷ་བདུད་རྩི་བསྐྱར་བ་དང་། ལྷ་ལྷ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ནམ་པར་དག་པ་ནམ་སྤང་དང་སྤྱི་
 རྩོམ་ལྷ་ལྷ་བདུད་རྩི་ནམ་སྤང་གཞུགས་པུང་ནམ་དག་གི་ལྷ་ཡིན་པས་གཞུགས་པ་མངའ་
 བསྐྱར་བས་ལྷ་ཀྱིས་མང་པོར་སྤེལ་བ་ཡིན། ཐང་སག་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་
 གསུམ་བཟོད་པར་གསུངས་པ་ལྷ་ཆོགས་སུ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་
 ལན་བདུན་བཟོད་ན་ལེགས་པས་དེའི་ཆེ་དམིགས་པ་ནི། རང་ཞེ་སྤང་རྩོམ་གསལ་བའི་
 ཐུགས་ཀའམ། མདུན་དུ་སྤྱོད་པའི་དབུས་སུ་རང་ཉིད་ཐ་མལ་བ་དང་། མཐར་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་བཀོད། ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་དང་པོའི་ཆེ་འོད་ཟེར་གྱིས་ཐོག་པས་རང་གཞན་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་རབས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྒྲིག་གཅོད་ཀྱི་སྤྱི་གྲྭ་སྤྱི་
 སྤྱོད་དང་བཅས་པ་ཐད་ཀྱིས་ཆད་ནས་ནང་མཆོད་དང་གཏོར་མ་སོགས་ལ་བསྐྱེམས་ནས་
 ལུལ་བས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་སྒྲིག་གཅོད་ཀྱི་སྤྱི་གྲྭ་སྤྱི་དང་བཅས་པ་ལས་གྲོལ་བར་
 བསམ། དེ་བཞིན་དུ་ལན་གཉིས་པའི་ཆེ་མ་བྱེན་ལེན། གསུམ་པས་ལོག་གཡེམ། བཞེ་བས་
 རྩོམ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་དུག་པས་ཆོག་རྩོམ་བདུན་པས་རང་གཞན་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་
 ཐད་ཀྱིས་ཆད་ནས་ཐེམ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱི་གྲྭ་སྤྱི་ལས་གྲོལ་བར་བསམ་ན་
 ཆོགས་བསགས་སྤྱི་བསྐྱར་སྤྱི་བསྐྱར་ཆེ་ཞིང་། ཉན་མོངས་སྤྱོད་བ་དང་བྱེན་ཆད་སྤྱི་གྲྭ་
 མི་གོས་པའི་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། གྲྭ་སྤྱོད་དང་བཅས་ན་མི་དགོས་བཅུ་སོགས་སྤང་བུ་
 ཐམས་ཅད་ཆང་ཡང་སྤྱི་ལུས་སྤྱི་བྱེད་ལུས་དག་གི་ལས་བདུན་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་སྤྱོད་
 བ་ཡིན་པས་གནད་ཆེན།

གསུམ་པ་སྤྱོད་འགྲོའི་གཏོར་མ་འབུལ་བ་ལ། ཐུགས་སྤྱོད་ཞལ་ཚུར་གཟིགས་པའི་
 གཡམས་ནས་མགོ་བཅམས་ཏེ་ཆུ་བཞི་བྱེད་པ་དང་། ཉན་སྤྱོད་ལྷ་གངས་དངོས་སུ་

༡ འགོ་བཅམས་ ཤིང་དཔག་

བཤམ་བཤམ་ཆར་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱིས་མང་པོ་བསམ་ཆོག །གངས་མང་ཅུང་
 ཅམ་ལ་ལྟོས་པ་ཅི་ཡོད། མཆོད་གཏོར་བསངས་¹སོགས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོན་གྱི་
 བཀོད་པ་ཡིད་ལ་བློ་ནས་ཆལས་རེས་ཀྱང་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་བྱུང་བར་
 ཅན་བསྐྱེད་ཚུལ་འཆར་དགོས། འྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་སྤར་ལྟར་བཞི་ལས་བསངས་
 སྤངས་གཉིས་འབྲ། བསྐྱེད་པ་ནི། སྤགས་དོན་བློ་ཏེ་མཆོད་ཇམ་མི་སྤང་བའི་བདེན་སྟོང་
 དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་གྱི་སྤང་ཆ་ལས་མཆོད་པའི་གོ་སར་མཆོད་པའི་གངས་མཉམ་
 གྱི་ཨ་ཡིག །དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཐོད་པ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་ཨ་རྒྱ་
 གྱི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཨ། སྤྱི་གྱི་སྤྱ།² སྤྱེའི་སྤ། རྒྱ་པའི་རྒྱ་སོགས་ལ་ཐིག་ལེས་བརྒྱན་པ་
 ཨི་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱ་ཨི་གི་ནི་ལོ་རྣམས་བཅོ་ལྔ་རེ་གནས་པ་ལས་མཆོད་ཡོན་ནས་རོལ་མའི་བར་
 གངས་དེ་སྟེང་གྲུབ་པར་བསམ། མཆོད་ཇམ་རྣམས་ཐོད་པའི་ནང་དུ་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་
 པ་ནི་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་རོལ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་
 དེ་གཞན་ལ་ཡང་འདྲོ། བཞི་བ་འྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་འྱིན་ནི་གཞི་འྱིན་དང་། བརྒྱབས་
 བྱི་གཞན་དུ་བསྐྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེད་དུ་སྤགས་དང་ཐུག་རྒྱ་ཏིང་འཛིན་གསུམ་
 གསུངས་པས་སོ་སོའི་སྤགས་བརྗོད། ཐུག་རྒྱ་བྲས། ཆོག་རིས་ལྟར་དེ་དང་དེར་གྱུར་པར་
 མོས་པ་ཏིང་འཛིན་གྱི་དོད་བྲས་ནས་མ་སྤངས་པར་དང་པོ་རང་ནས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
 ཤེས་རང་ཆས་སུ་ག་ལ་སྟེ། འྱིགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོ་དེ་ལྟར་སྤངས་ནས་
 རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་བྱུང་འདུག །དེས་ན་མཆོད་ཇམ་རྣམས་རོ་བོའི་བྱུང་པར་བདེ་
 སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས། རྣམ་པའི་བྱུང་པར་མཆོད་ཡོན་སོགས་རང་རང་གི་གཟུགས་ཅན། འྱིད་
 ལས་གྱི་བྱུང་པར་མཆོད་ཡོན་གྱིས་ཐུག །ཞབས་བསིལ་ཞབས། ཞལ་བསིལ་ཞལ།

¹ མཆོད་གཏོར་བསངས་ མཛོད་དཔར།

² སྤྱི་གྱི་སྤྱ། མཛོད་དཔར།

བསངས་གཏོར་སྐྱ་སྒྲི། མེ་ཏོག་དབྱ། བདུག་སྒྲོམ་ཤངས། མར་མེ་སྐྱ་ན། སྤེ་ཆབ་ཐུགས།
 ཞལ་ཟས་ལྷགས། རོལ་མོས་སྒྲན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྒྲར་བར་
 བསམ་ལ། མཆོད་རྗེས་རང་མིང་འབྲུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་སྒྲེལ་ནས་བཞོད་དེ་དོ་རྩེ་གསུམ་
 གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མོས་པ་བྱ། དེའང་རེ་རེ་བཞིན་ནམ་ཡང་ན་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐར་ལྷན་ཕྱི་
 བཏགས་པ་ལས་བྱེན་རྒྱབས་ལ་པ་ཕྱི་རྒྱ་མི་སྒྲོར། རང་ཅག་གི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ནམས་སྐྱའི་
 ཀུན་སྒྲོང་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད། རོ་བོ་ལས་ཉོན་གྱིས་ཟེན་པའི་སྐྱག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་
 བྱེད་ལས་ཟག་པ་ཁོ་ན་སྒྲེལ། ཟག་བཅས་སུ་འདྲིལ་ཆུལ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་
 ཏོག་པའི་ཟག་བཅས་གཉིས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས་ཟག་པས་བཅིངས་པ། ཟག་པ་དང་
 འབྲེལ་བ་¹སོགས་ཟག་པའི་སྒྲོ་དུག་བཞག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆ་ཤས་རེ་རེའི་སྒྲིང་དུ་ཆང་།
 སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བདེ་བ་སྐྱེད་དང་རོ་བོ་ལས་ཉོན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་རང་བཞིན། འབྲུལ་བའི་ཆོ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱག་བསྐྱེལ་སེལ་
 འདོད་དང་བདེ་བ་སྐྱབ་འདོད་གྱི་བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་བྱང་རྒྱབ་གྱི་སེམས་གྱིས་ཟེན་པས་ཀུན་
 སྒྲོང་ཟག་པ་དང་མ་འདྲེས། མོངས་སྒྲོད་པའི་ཆོའང་ཟག་པས་མ་བཅིངས། བྱེད་ལས་ཟག་
 མེད་གྱི་བདེ་བ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པ། “འདི་ལ་རོ་མི་ཞེས་པ་རོ་མཆོག་སྤང་།”² ཞེས་པ་ལྟར་
 ཆོགས་གཉིས་གོམས་པའི་ལག་རྩེས་ལས་བྱང་ཆུལ་རྒྱས་པར་སྐྱེལ་³ཡང་འདིར་མང་བས་
 འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། ཕྱོགས་སྒྲོང་གི་གཏོར་མ་བྱེན་རྒྱབས་གྱི་ཆོ་ག་ནང་མཆོད་དང་
 འབྲ། གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་ཟག་མེད་གྱི་བདུད་རྩིའི་རང་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ནང་མཆོད་བདུང་བ་
 དང་། གཏོར་མ་བཟའ་བའི་རྗེས་ཡིན་པས་ནམ་པ་ཞི་རྒྱས་སོགས་རང་རང་ལ་རྒྱུ་པོ་གྱུ་
 བཞི་ལྷ་གམ་བྱུར་གསུམ་སོགས་གྱི་དབྱིབས་ཅན། ལྷང་ན་ལས་མཐུན་གྱི་བདུད་རྩི་སྐྱེད་སྐྱེད་

1 འབྲེལ་བ་ ཤིང་དཔའ།

2 རྩེ་བསྐྱེད། ཤིང་ཕྱིན། ཀ རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མཛོན་ཏོགས་རྒྱན། ལྷབས་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་74ན3

3 རྒྱས་པར་བསྐྱེལ་ མཛོད་དཔའ།

ཡོད་པ་སྤྱར་བྱར་སྤྱངས་པ་ནི། “དམར་ཆེན་གཏོར་མ་རི་ལྟར་སྤྱངས་པ་ལ།”¹ ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ཞེས་སྐྱབས་མགོན་ཤོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས། གཏོར་མ་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་གཅིག་ཕྱི་
 ལ་ཡང་རྒྱུ་དང་གཏུམ་མོ། སྤྱོད་ཟུང་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་སོགས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་
 ཆང་བར་བྱས་ན་ལེགས། རང་རེ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་ཞལ་གྱི་བཅུད་ཟུང་བའི་
 གངས་སུ་ཡོད་པས་གདམས་ངག་གི་གནད་ངོས་ཟིན་ནས་སེམས་ལ་འཛིན་དགོས། ཟན་
 གཏོར་རྗེས་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྒྲོ་འཁོར་མི་དགོས་པར་དེ་ཉིད་དམིགས་ཏེན་བྱས་ནས་སྒྲོང་
 པར་སྤྱངས། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱབ་མཆོད་ལྟར་གཏོར་མ་མེད་ཀྱང་ཡིད་གྱིས་མོས་ཏེ་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཕྱལ་ཆོག །ཡོད་ན་དམ་ཆོག་གི་རྗེས་རེད། དེ་ནས་ཕྱོགས་སྒྲོང་གསལ་
 འདེབས་པ་ནི། རང་ཞེ་སྤར་རྗེ་རྗེར་གསལ་བའི་སྤྱགས་ཀའི་སྤྱི་ལས་འོད་ཟེར་ཅེ་མོ་ཅུང་
 ཟད་བྱུག་པ་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བཙུ་ལྷ་འཕྲོས་པ་ཕྱོགས་སྒྲོང་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་གར་
 རེག་པ་ཙམ་གྱིས་རྗོལ་བའི་གྱིས་ལྷགས་སྤྱེ་འབྲེན་པ་ལྟར་བྱངས་པ་ན་འཁོར་རྣམས་
 ཀྱང་རང་དབང་མེད་པར་བཀྱགས་ཏེ་གཏོར་སྒྲོང་དམ་རང་གི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་འཁོད་པ་རིམ་
 གྱིས་གསལ་འདེབས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲོན་རྒྱལ་བ་རྗོལ་རྗེ་འཆང་གིས་ཕྱོགས་སྒྲོང་བཙུ་
 ལྟར་དབང་བསྐྱར་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐར་བཀོད་པའི་དུས་ཀྱི་གསང་མཆོན་ནས་སྒྲོས་
 པ་ནི་དེའི་ཆོ་བཀའ་བསྒྲོས་པའི་དམ་ཆོག་རྗེས་སུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེ་ལ་ཕྱག་མཆོན་
 རྗོལ་ཅེ་བརྒྱུ་པ་འཛིན་པས་རྗོལ་མཆོན་ཆ་བརྒྱ་བྱིན་ཏེ། རེག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་
 མིག་སྒྲོང་དང་ལྷན་པ། སྤང་ཆེན་ས་སྤང་དཀར་པོ་ལ་ཞོན་པ། སྤྱུ་མ་རྗོལ་ཁྱབ་འཇུག་སྟེ་
 དབང་། ཞོན་པ་མཁའ་ལྷིང་ནི་ཁྱུང་། ཕྱག་མཆོན་ནོར་བུ་གོ་སྤྱུ་ཟླ་ནི་མཛོད་ལྷན། མེ་ནི་མེ་
 མཆོམས་ཏེ་ཤར་སྟོ། རྗོལ་མེ་ནི་མེ་ལྷ། རལ་པའི་ཐོད་སོགས་བྱང་སྒྲོང་གི་ཆ་བྱད་ཅན།

¹ རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འདུས། ༥ མགོན་བསྐྱང་། འཕྲུལ་དཔལ། ཤོག་གངས་ ༡༢ན ༤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དམར་ཆེན་གཏོར་མ་རི་ལྟར་སྤྱངས་པ་དང་།” ཞེས་སོ།

ཕྱག་མཆན་རིལ་བ་ནི་སྤྱི་སྤྱུག །དབྱུག་གུ་ནི་ལག་རྟེན་ལྟ་བུའི་དབྱུག་བ་རྩུང་བུའི་མིང་།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་སློག་སྤྱེ་འཆིའི་དུས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བདག་པོ་རྟོ་རྟོ་དུས་ནི་
 གཤེན་རྟོ་རྟོ་དུས་ཤིང་སྤྱི་པོ་རྟོ་ལ་ཞོན་པ། མི་དུས་ཀྱི་ཐོང་བ་འབྱུང་བ། རྟོ་རྟོ་སྤྱི་
 རྩུང་སྤྱི་ རྟོ་རྟོ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ བཞོན་པ་¹རི་དྲགས་རྩལ་ཡང་བའི་རྟོ་འབྲེལ་དང་། ས་
 ཁམས་ལྟར་ཁ་དོག་སེར་པོ། རྟོ་རྟོ་འཛིགས་བྱེད་གཞོན་སྤྱི་ཏེ་ཞོན་བདག་ཡིན་པས་ཕྱག་
 མཆན་ནེལ་ལ་གྱི་བྱར་གྱི་ལ་གྱིས་བ་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་སྤྱོད་མོང་ཡིན། བེ་རྩ་རྩ་རྩ་སྤོན་
 ཀྱི་བྱོང་བྱོང་ཏེ་འབྲས་སོགས་སྤྱི་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཅེས་སྤྱི་མས་གསུངས། ས་སྤྱིའི་
 བཀའ་འབྲུམ་དུ་ས་སྤོན་དུ་མ་བྱོང་བྱོང་ལྟར་ཆགས་བ་གསུངས་པས་ས་སྤོན་སྤྱི་ཆོགས་
 ཡོད་པའི་སྤྱི་མ་བསམ་ཆོག །ཞོན་རྩུན་མར་ཕྱག་མཆན་འབྲས་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཡོད་པས་མཐའ་
 གཅིག་དུ་ངེས་བ་མེད། རྟོ་རྟོ་སྤྱི་རིང་ནི་ཆོགས་བདག་སྤྱི་ བཞོན་པ་ཞོན་སྤྱི་པའི་རྟོ་
 འབྲེལ་དུ་གྱི་བ་སྤྱི་ཅི་གྱ། ཆོགས་བདག་སྤྱི་བ་ཐབས་སྤྱི་བ་གྱི་བ་ཞེས་ཡོད། ལ་དུ་ནི་རྩས་
 བརྒྱད་སྤྱི་བའི་བཟའ་བ་སྤྱི་ ཀྱན་མཁུན་གྱོང་མའི་འཛིགས་བྱེད་བསྤྱེད་རིམ་དུ་གསལ།
 རྟོ་རྟོ་སྤྱི་པོ་ནི་འབྲུང་པའི་བདག་པོ་དབང་ཕྱག་སྤྱི་ འདོད་ཁམས་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་
 ཀྱི་བདག་པོའི་འབངས་སྤྱི་རྩུང་ཡོད་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་ཆོག་གི་སྤྱི་བས་ཐོག་མར་
 དབང་ལྟན་ནས་བཀའ་བསྟོན་བ་སོགས་སྤྱི་ནང་སྤྱི་བའི་རྟོ་འབྲེལ་མང་། རྟོ་རྟོ་འབྲེལ་བ་
 ཉི་མ་སྤྱི་བསྟོན་གཉེན་ཡིན་པས་བསྟོན་ཕྱག་མཆན་དུ་བསྟོན་སྤྱི་ རྟོ་རྟོ་འོད་སྤྱི་བ་དང་མཛོད་
 ལས། “འདོད་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། གཡོ་སྤྱི་ཆངས་པས་འབྲིད་བྱིར་རོ།”² ཞེས་
 པའི་ཐད་དུ་འཕགས་བ་རྟོ་བུལ་གྱིས་ཆངས་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱོད་འཛིག་རྟོ་ཀྱི་བྱེད་བ་པོར་
 གྲགས་བ་བདེན་ནམ་དེས་པས། བདེན་ཞེས་འཕགས་བ་ལ་རྩུན་སྤྱི་མ་རུས། མི་བདེན་

¹ བཞོན་པ་ ཤིང་དཔང་།

² རྟོ་བསྟོན། མཛོད་པ། ཀྱི་སྤྱི་བ་དཔོན་དཀྱིལ་གཉེན། ཆོས་མཛོད་བ་མཛོད། གནས་ལྟ་བུ། ཤོག་གངས་༡༩༡

ཞེས་སྒྲིམ་ན་འདིག་རྟེན་ན་དེ་ལྟར་གྲགས་པས་ངོ་ཆ་ནས་ལན་འདེབས་མ་རྒྱས་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་མི་སྤྲོད་རྗེ་ཆངས་པ། ཐགས་བཟང་རིས་དང་། སའི་ལྷ་མོ་གཉིས་རང་
 མིང་ནས་སྒྲིམ་པ་དང་། དབང་པོ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་གསུངས་པ་སྤྲུལ་དེ་དག་ཕྱོགས་
 སྐྱོང་སོ་སོར་གོ་བའི་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཡིན། འདིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་གར་སྟངས་འོག་གི་
 ཕྱོགས་སྐྱོང་སྟངས་འོག་ཏུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཡང་རུང་མོད་ཀྱང་། འདིར་སྟངས་གི་ཕྱོགས་སྐྱོང་
 གསུམ་དབང་ལྡན་དང་ཉེ་དབང་གི་བར་དང་། འོག་གི་ཕྱོགས་སྐྱོང་གཉིས་ཚུ་ལྟ་དང་བདེན་
 བལ་གྱི་བར་དུ་བཀོད། ཕྱོགས་སྐྱོང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་དང་། ཕྱག་བཞི་སོགས་མི་
 འདྲ་བ་ཆོ་ག་སོ་སོར་ཡོད་ཀྱང་ཁོག་ཆ་འདྲ། འཁོར་དུས་གསུམ་གྱི་འདིག་རྟེན་པ་མ་ལུས་
 པ་བཀོད། མདོར་བསྟུན། བསྐྱེད་ཆོག་བཞག་ནས་ཕྱོགས་མཆོམས་རྣམས་སུ་གནས་པ་
 སྐྱེད་ཅིག་གིས་འོད་གསལ་དུ་བརྟག་པ་ལས། ཞེས་སྐྱར་ཆོག་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདིག་རྟེན་པའི་ཐུགས་མདོན་དུ་མཛད་པའི་ཆེ་སྲིན་བུ་ཕྱ་མོ་ཚུན་ཆད་
 ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཁྱེད་
 རས་ཕྱོགས་སྐྱོང་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་
 གསུམ་འོད་གསལ་དུ་བརྟག་སྟེ་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་རེལ་དུ་བསྐྱོམ་པ་ན་ཕྱོགས་སྐྱོང་འཁོར་
 དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཁྱེད་རྣམས་ནས་མ་དག་པའི་སྤང་ཆ་འགག་
 སྟེ་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྣམ་སྤང་ཡུམ་བཅས་སོགས་རང་རིགས་ཀྱི་འདུས་པའི་
 ལྷའམ། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཤེས་རབ་མ་སྟེ་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སྐྱར་
 བཞེངས་པའི་ལྷགས་འོད་གསལ་དུ་བརྟག་སྟེ་རྩྱུ་ལས་རྗེ་རྗེ་ཅེ་གཅིག་པ་དམར་པོ་འོད་ཀྱི་
 སྤྱུ་བུ་ཅན་དུ་བསམ། རྒྱ་གར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་ཟས་སྟོབས་པའི་ཐོག་མར་ཁྱེད་དང་
 བསངས་གཏོར་འབྱལ་བ་སོགས་དང་སྟོབས་སྦྱར་ཏེ་ཆུ་བཞི་ཕྱལ་བས་ཕྱག་ཞབས་བསྟུ་བ་
 སོགས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་པར་བསམ། གཏོར་སྤགས་ཨོ་ཨྲཱ་ཧྲཱའི་བར་དུ་བརྟག་

ཁོ་མོར་ཁ་པ་མོ་བཟང་ཁྲགས་པའི་གཏུར་པུམ་། ར་རྒྱལ་པ་མོར་དག་པའི། གཙང་དཔར། ཁོ་གྲངས་༥༩༣ པམ་རྒྱུར་པ་རྒྱར་མི་ཁང་མེ།
“ཁོ་མི་ རེ་མེ་མོར།། གཏུར་དང་མེམས་ཙན་གཏུར་ཡང་པའི་རྩ་མེ།” ཞེས་པོ།

ཞུགས་ཏེ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་གནས་པས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་གོ་མི་
 འགོག་པར། “རྩལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གཏུག་འདིག་རྟེན་དང་།” ཅུས། “རྩལ་རགས་མི་
 འགྱུར་འདིག་རྟེན་སྤྲོ་མི་འགྱུར།”¹ ཞེས་བ་ལྟར་སྤྲོ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞེ་ལྟག་བྱང་འབྲེལ་
 གྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ཐབས་ཤེས་བྱང་འདུག་གི་དབྱིངས་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་
 ལུགས་ཡོད་པས་མི་ཤོང་བའི་དོགས་བ་མི་དགོས། སྤྲོ་མོང་བའི་སྤྲོ་ཆོད་གཞིར་བཞག་
 དང་། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འབྲས་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་ན་ཁས་ལེན་ཟེན་དཀའ་ཡང་
 བྱང་འདུག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ས་བརྩ་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་
 གནས་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་དཀའ། དབྱུ་མའི་རིང་མོང་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུགས་
 རོར་བཞག་བ་ལས་དོན་ལ་མེད་ཟེར་མཁན་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་མིན། འདི་ལ་སྟོམས་ན་དེ་
 འཆར་སྤྱོད་བ་ལྟ་བུར་ཡོད། ཆོད་ཆོད་བྱས་ནས་འཆར་བ་ལས་ཆད་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཆོན་གཅོད་
 མི་རུས་བ་ལ་བརྟག་བ་མཐའ་བཟུང་བེད། བཅ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རྩལ་གཅིག་
 སྟེང་དུ་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཡོད་ཆོག་པ་ནི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་དང་།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་གསུངས་པར་ཉོར་
 ཆང་གསེར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། དེ་འདྲ་བསམ་ན་ཡིད་ལ་ཤར་ཆོག་པ་དཔེར་ན་ངས་
 བཟ་ཤེས་འབྲིལ་གྱི་རྟེན་བརྟེན་བ་མདུན་དུ་གསལ་བཏབ། འདིར་འཁོད་པའི་མི་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་མདུན་དུ་དེ་ལྟར་གསལ་བཏབ། དེ་ཐམས་ཅད་མི་གཞན་གཅིག་གིས་
 གསལ་བཏབ་ན་འཆར་བ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་མགྲོན་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ལྷ་ཡུམ་
 བཅས་ཀྱི་སྐྱུར་བཞེངས་ཏེ་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་པའི་བདེ་སྟོང་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
 པས་སྐྱུ་གསུང་ལུགས་གསུམ་ཀ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོར་གནས་པ་ནི། “སྟོམས་པར་

¹ སྟོབས་ལྷན། དབྱུ་མ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ལུགས་ལ། དབྱུ་མ་འདུག་ལ། ཤོག་གངས་༢༡༢ན ༥ས་བྱང་བ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ་འདིར་བཞོད་ན། “རྩལ་
 གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གཏུགས་འདིག་རྟེན་དང་།” འདིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཚོགས་བྲལ་རྩལ་སྟོན་མོད། རྩལ་རགས་མི་འགྱུར་འདིག་རྟེན་སྤྲོ་
 མི་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

འཇུག་པ་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ཡི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཡང་དག་པར་འདུ་ཞིང་།¹ ཞེས་པ་
 ལྟར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱར་བཞེངས་པའི་དོན་ནོ། ཞི་བ་ལ་ཐོད་པའི་བདུན་ཅི་
 དང་། ལྟའི་ལྷགས། འོད་ཟེར་སོགས་དཀར་པོ། རྒྱས་པར་སེར་པོ། དབང་ལ་དམར་པོ།
 མངོན་སྟོན་ལ་ནག་པོ་རྒྱུད་ཕྱེ་སྤྱི་འགོ་ལྟར་རེད། ཐོགས་སྟོང་ལ་སོ་སྟེ་ནས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་བར་ཡོད་པས་སྟོན་འགོ་འཁྱེད་ལ་འདས་མ་འདས་མ་སྟེ་བའི་ཡོངས་རྫོགས་ཆང་བ་
 དགོས། མཆོད་པ་ཆུ་བཞི་སོང་ཟེན་པས་འདྲིར་མེ་ཏོག་སོགས་ཉེར་སྟོན་ལྟ་དང་། གཏོར་
 མ་རྣམས་དབང་པོ་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་བདེ་སྟོང་གི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སྟུང་ནས་ཞེས་ཟུང་
 འཇུག་གི་མཆོད་པའི་དམིགས་རྣམ་ཆང་བར་བྱེད། མགོན་རྣམས་འདུས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་
 གྲང་འཛིག་ཉེན་པའི་ཚུལ་བཟུང་བ་ལྟར་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་འགྱུ་
 པའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བས་མཐར་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་སྟོར་བར་བྱེད། དེ་ཡང་བདག་
 གི་དབྱིག་གསེར་ཞེས་སོགས་སྟེ་གཉིས་འབྱུང་བས་དང་པོ་འགལ་རྒྱུན་སེལ་བ་དང་།
 ཕྱི་མ་མཐུན་རྒྱུན་སྐྱབ་པའི་འཕྲིན་བཅོལ་ཏེ། དབྱིག་གསེར་སོགས་མཆོག་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
 རྒྱུན་འཛོམས་པའི་མི་དང་མི་མིན་རྣམས་བྱ་བྱེད་སེམས་ལ་མི་བླ་བར་འཕྲོམ་ནས་པན་
 གཞོད་གང་ཡང་བྱེད་མི་རུས་པས་སྤོངས་པ། ཡན་ལག་བསྐྱུལ་བསྟོན་མི་རུས་པར་ཤིང་
 ལྟར་རེངས་པ། ཞགས་པ་དང་ལྷགས་སྟོག་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱམས་པ་དང་། ལུས་དག་ཡིད་
 གསུམ་གྱི་མཐུ་བཅིངས་ཏེ་གཡོ་འགྲུལ་མི་རུས་པ་དང་། རྣམ་པར་འཛིག་པ་སྟེ་འཕྲོར་བར་
 མཛོད་ཅེས་པ་དང་། བདག་ལ་དབྱིག་གསེར་སོགས་མཆོག་སྐྱབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་
 བ་མེད་པ་དུས་ད་རེས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་གནང་བ་དང་། སྟོང་གོགས་ཏེ་
 པན་པའི་གོགས་མཛོད་ནས་བདེ་ལེགས་འཕྲོག་པའི་གོགས་ཞི་བ་དང་། ལས་རབ་

1 རྩེ་ཅོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། ༤ རྣམ་འབྱོར་དག་ཅིམ། གཙང་དཔང་། ཤོག་གངས་3497

འབྲམས་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་དུས་རྒྱུ་ཏུ་བསྐྱེད་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་ལས་བཅོལ་བས་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས་པར་བསམ། སྤར་ཡང་ཞལ་བསིལ་དང་། མཆོད་ཡོན། སོ་ཅི། ཉེར་སྤྱོད། ཉན་
 མཆོད་རྣམས་ལུ། རྒྱལ་སྤྱོད་རང་རང་གི་སྤྱོད་པོར་རིགས་བདག་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་
 གསལ་བཏབ་སྟེ་ཡིག་བརྒྱ་བཞུས་པས་སྤྱོད་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས་མཆོད་ཇམ་མ་
 འབྱོར་བ་དང་། ཉམས་བ་དང་། སྤགས་བ་དང་། འབྲལ་ཚུལ་མ་ལེགས་བ་དང་། ཆད་ལྷག་
 སོགས་རང་གི་མ་དག་པའི་སྤར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁོངས་བ་མཐའ་དག་བྱང་ཞིང་དག་པར་
 བསམ། མཆོམས་གལ་ཆེན་སོགས་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་གཤེགས་གསོལ་གྱི་ཆེག་མི་བརྟེན་
 པའམ། བརྟེན་གྱི་སྤར་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་མཆོམས་སུ་བྱིར་བཀྱེད་
 དེ་བཞུགས་པའམ། རང་གནས་སུ་གཤེགས་ཏེ་ཞལ་རང་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་ནས་བར་ཆད་བསྐྱེད་
 པའི་བསམ་པས་བཞུགས་པར་མོས་གྱུར་བྱུང་ངོ་།།

བཞི་བ་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་རྒྱ་གཉིས་ཉེར་སྤྱོད་རོལ་མོ་འདོད་ཡོན་ལྷ་དང་
 བཅས་བྱིན་ཆུབས་སྤར་དང་འབྲེལ་བའི་ བ་རྒྱུད་ལ་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་རང་གི་
 གཡས་དང་། མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་འབྲལ་ལུལ་གྱི་གཡས་ནས་མགོ་ཚུམ་བ་^༡ཅི་
 གཡས་ཀྱིས་ཐབས་མཆོན་པས་སྤྱོད་ལས་ཅུ་དུ་འདོན་བ་དང་། བ་རྒྱུད་ལ་དེ་ལས་བསྒྲོག་
 པ་གཡོན་པས་ཤེས་རབ་མཆོན་པས་འོད་གསལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིག་པ་ཡིན།
 མདུན་བསྐྱེད་ལ་མཆོད་པ་ཆར་མར་པོ་ཡོད་ན་བ་རྒྱུད་ལ་ལྷའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་མཆོད་ཡོན་
 དང་། རང་རྒྱལ་སྤྱོད་སུ་ཞལ་ཟས་ལྟ་གངས་ཐད་བསྐྱིགས་དང་། བ་རྒྱུད་ལ་དེ་ལས་བསྒྲོག་
 པ་གསུང་བཤད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་ཡོད་ངོ་།།

ལྷ་པ་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་བསྒྲོམ་བཞུས་ལ། ཐོག་མར་སྐབས་འབྱོར་ཆོགས་ཞིང་
 ཅི། རང་གི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་ལྷ་མ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་འདུས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་

^༡ འགོ་ཚུམ་བ་ ཤིང་དཔལ།

པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་གསལ་བཏབ་པའི་རིགས་ལྷ་སངས་རྒྱུ་འཁོར་གཞན་
 རྣམས་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་། དེ་དག་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་ལམ་རྟོགས་པའི་ཆོས་
 དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྟོག་གི་ཁང་བུ་རྒྱུད་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲེགས་བཅ་ལུང་
 གི་ཆོས་སམ། ཡང་ན་སྐྱབས་ལུང་རང་རང་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་ལམ་སྒྲེགས་བཅ་
 ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་བྲག་རི་ལྟར་བཅེགས་པའི་གདོང་དར་དང་སྒྲེགས་ཤིང་སོགས་ལས་
 གྲང་བདུད་ཅིའི་ཆར་འབབས་ཤིང་རང་སྐྱོགས་བཞིན་པར་བསམ་ལ། ཡིད་ཀྱིས་རྩོལ་
 པ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་འཁོར་གྱི་ཐ་མ་ལུས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས། འཆིང་བ་རྣམས་ལས་
 སོགས་ཀྱིས་དག་འདུན་ལ་སྐྱབས་འགོ་བྱ་ཞིང་། བསམ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སོགས་ཀྱིས་
 སྒྲོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད། རང་གི་སྤྱོད་པར་སྐྱོ་མ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རྩོལ་སེམས་
 དབང་དཀར་པོ་རྩོལ་བའི་འཛིན་པས་ལུས་རྩོལ་དབྱེར་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་དཀར་པོ་རྩོལ་
 བའི་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པ་གཞུང་ལྟར་བསྐྱེད། ལྷ་གང་བསྐྱོམ་གྲང་སངས་རྒྱུ་འཁོར་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྐྱབས་ལུང་ཐུགས་རྩོལ་ལྟེ་རྩོལ་བཞིན་དང་། ལྷ་མའི་རྣམ་རྩོལ་དུ་བཏྲུག་པས་། “ལྷ་
 མ་མེད་པའི་གོང་རྩོལ་ན།། སངས་རྒྱུ་འཁོར་བའི་མིང་ཡང་མེད།།”² ཅེས་གསུངས། དེའི་
 དོན་ལྷ་མ་མ་སྐྱེས་པའི་དུས་དང་། མ་གྲུབ་པའི་དུས་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཆར་རྒྱུ་མ་ཡིན་
 པར་། སྐྱབས་པ་པོས་ལྷ་མ་མ་བསྐྱེན་པའི་གོང་ངམ། ཡིད་ལྷ་མ་མ་མ་ཤེས་པའི་གོང་ངམ།
 ལྷ་མ་དང་ལྷའི་སྐྱབས་ལུང་ཐུགས་དབྱེར་མེད་པའི་ངེས་པ་མ་རྟོག་པའི་གོང་དུ་སངས་རྒྱུ་
 འཁོར་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན། ལྷ་མ་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་དང་། སྐྱོབ་མ་འཕགས་པ་ཡིན་གྲང་ལྷ་
 སྐྱོབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སངས་རྒྱུ་འཁོར་གྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་། སོ་སྐྱེ་ཡིན་གྲང་ཡོན་ཏན་ཅི་རིགས་པའི་
 སྐྱོན་ས་དེ་ལ་བརྟེན་ན་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་གཞིགས་ནས་ལྷ་སྐྱོབ་དུ་མཆོམས་སྐྱོར་བའི་

¹ སྐྱབས་ལུང་རྩོལ་བའི་མཛོད་དཔར།
² ལུང་འདི་མ་རྟོག་པར་འདྲི།

གཉིས་པ་བྱང་པར་གྱི་སྒྲོན་འབྲོ་ལ། མཐུན་སྒྲུབ་བསྐྱེད་པ་ཆོག་གས་བསགས་པ་དང་།

འགལ་རྒྱུན་འགོག་པ་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པ་གཉིས། དང་པོ་(མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱེད་པ་ཚོགས་
བསགས་པ་)ནི། རང་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་སྣ་ཚོགས་བདེ་ཉི་ལ་གནས་
བའི་རྒྱ་རྒྱུན་པོ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་ཅེ་མོ་སྐྱགས་གྱུའི་ནམ་ཅན་དབག་མེད་འཕྲོས་པས་རང་
བཞིན་གྱི་གནས་ནས་སྒྲ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
དགྱིལ་འཁོར་བའི་ཚོགས་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྐྱུན་བྲངས་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་གྱིས་
དགྱིལ་འཁོར་གཅིག་གི་ནམ་པར་གྱུར་པ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞུགས། རྒྱོས་པའི་འོད་

ཟེར་སྒྲིབ་གཤིལ་ལ་བསྐྱུ་བ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་གལ་ཆེ། སྒྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་ལ་གཙོ་
 བོའི་རིགས་བདག་དང་། བདེ་མཆོག་ལ་ཕྱར་སྒྲིགས་ཀྱི་དྲར་ཁྲོད་དུ་གསལ་འདེབས་ཀྱང་
 འདིར་གཙོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་བྱེད། དེའང་འོད་ཟེར་གྱིས་རྒྱང་རིང་བསྐྱོད་དགོས་པ་མ་
 ཡིན་པར་འཕྲོས་མ་ཐག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱུ་ལས་གང་འདོད་
 ཀྱི་གཟུགས་སྐྱར་འཆར་བ་ཡིན། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་
 སྒྲིབ་པར་བྱུང་མེད་པས་རང་བཞིན་ལ་ངི་མས་བསྐྱེད་པ་མ་ཞུགས་པར་འབྲུག་པའི་སེམས་
 ཅན་གྱིས་འཛིན་ཚུལ་བདེན་གྲུབ་ཁོ་ནར་སོང་བས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་ངི་མ་ཉོན་
 མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པས་བསྐྱེད། ཉམ་པར་དེ་དང་འགྲོགས་ནས་དེས་བྱ་བ་བྱེད་
 པས་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་གྱིས་སྤྲིབ་ནས་མི་མཐོང་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་མ་རུས། “ཚུ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན།།” དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་
 འདོད།།”¹ ཅས་པ་ལྟར་སེམས་བདེན་མེད་ལ་རང་བཞིན་ནམ་དག་དང་། སྒྲོ་བྱར་ནམ་དག་
 གཉིས་ཡོད་པས་སྒྲ་མ་ཡོད་ཀྱང་བྱི་མ་མེད་པས་སྒྲོ་བྱར་གྱི་ངི་མས་གཡོགས་ནས་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་མངོན་སུམ་མ་མཐོང་བར་སྒྲ་དོན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་བཞེན་དགོས་པས་སོ་སྒྲེ་དང་། སེམས་
 ཀྱི་²ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལ་སྐྱར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུམས་
 པར་འཇུག་པ་ལ་སྤྲིབ་པའི་ངི་མ་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་འཇུག། དེས་ན་ངི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་ངོ་བོ་ལ་ཞུགས་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་།
 ངོ་བོ་སེམས་ཁོ་རང་ལ་བྱེད། སངས་རྒྱས་པ་ན་རང་བཞིན་ནམ་དག་དང་། ངི་མ་དང་བྲལ་
 བའི་སྒྲོ་བྱར་ནམ་དག་གཉིས་འབྲེས་ནས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོས་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ལ་སྐྱར་
 མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུམས་པར་ཞུགས་པས་ཉོན་མོངས་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཟད་པ་

1 རྒྱ་བསྐྱེད། སེམས་ཅན། བེ འཕགས་པ་བྱམས་པ། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་༧༡ན 3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་ལྷ་མ་ཚུང་མི་འབྲསྟེ། ‘ཚུ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས།།’ ཞེས་སོ།
 2 སེམས་ཀྱིས་ མཛོད་དཔར།

འགོག་བདེན་ལ་འཛོག་བའང་འདི་ལ་བྱུག་སྟེ། སྤྱིན་ནམ་མཁའ་ལ་ཟད་བ་ན་དགག་བྱ་ཐོག་
 རེག་བགག་ཅམ་གྱི་སྟོང་སང་¹ལས་གཞན་མེད་བ་ལྟར་ངི་མ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཟད་བ་ན་
 ཆོས་ཉིད་ལས་ཟད་ཆ་གཞན་མེད་བས་སོ།། དེས་ན་འདིའི་སེམས་བདེན་མེད་གྱིས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལེན་མེད་བས་སེམས་གྱིས་མ་བྱུང་། དག་བ་གཉིས་
 ལྟན་གྱི་ཆོས་སྐྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བྱུང་། ཆོས་སྐྱུའི་རང་བཞིན་དང་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་འབྲེས་ནས་དབྱེར་མི་བྱེད་བས་ཆོས་སྐྱུ་གར་བྱུང་ཡེ་ཤེས་
 དང་། དེས་གར་བྱུང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བཞུགས་པའི་རྒྱུ་གིས་བྱུང་བས་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་། དེའི་
 གདངས་གསུང་དུ་འཆར། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ཞེས་བ་དག་བ་གཉིས་ལྟན་གྱི་
 ཆོས་སྐྱུ་དེ་ལ་བྱས་ནས། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་ཡོད་བས་ནམ་མཁའ་གར་བྱུང་
 ཆོས་སྐྱུ་བྱུང་། ཆོས་སྐྱུ་གར་བྱུང་གཟུགས་སྐྱུ་བྱུང་བས་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་བཞིན་
 ཆོས་སྐྱུའི་དབྱིངས་ནས་གཟུགས་སྐྱུ་གར་འདོད་དུ་འཆར་བས་ལོངས་སྐྱུའི་གནས་སུན་
 མོང་གི་ལུགས་ལ་གནས་གཅོང་ལས་འདས་པའི་འོག་མིན་ཁོ་ན་དགོས་ཀྱང་འདིར་ལོངས་
 སྐྱུ་དང་དེའི་གནས་འོག་མིན་གྱིས་ཀྱང་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་དང་། འདི་ལས་
 འཕྲོས་ནས་ཀྱང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་རྣམ་གཉིས་སྤྱིང་བསྐྱེད་དུས་ཚོད་བ་མཛད་
 ཚུལ་ཀྱང་གསུངས། ལོངས་སྐྱུ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སུ་བྱས་ནས་གཟུགས་སྐྱུར་སྐྱུན་
 འབྲེན་བ་ནི། སངས་རྒྱས་རང་རང་གི་ལོངས་སྐྱུའི་ཞིང་ཁམས་ནས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུའི་རྣམ་པར་
 སྐྱུན་འབྲེན་བ་དཔེར་ན་ལོངས་སྐྱུ་རྣམ་སྤང་ཆེན་པོའི་བྱུགས་ཀ་ནས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལྟ་བུ་བ་
 སྐྱུན་འབྲེན་བ་ལྟ་བུ་དང་། གནས་བྱེ་བྲག་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ལས་
 སྐྱུན་འབྲེན་བ་ནི། འོག་མིན་སོགས་ལོངས་སྐྱུ་ལ་གྱི་སངས་རྒྱས་རང་རང་གི་ཞིང་ནས་སྐྱུན་
 འབྲེན་བ་དཔེར་ན་ལྷོ་གས་བདེ་བ་ཅན་ནས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་

¹ སྟོང་སངས་ མཛོད་དཔལ་

བཅས་པ་འདུས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ནུས་པར་སྦྱར་
 འབྲེན་པ་ལྟ་བུའོ།། མཆོད་པ་ལ། རང་གི་སྦྱིང་གའི་རྩྭ་ལས་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་
 མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་མཆོད་རྫས་ཐོགས་པ་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོན་མཐའ་ཡས་པ་
 སྤྲོས་ནས་ཆོགས་ཞིང་གི་སྦྱིང་རྩལ་སྤྲ་རབ་རེ་རེར། “སྤྲ་ཙམ་ཁྱོན་ལ་དུས་གསུམ་ཆོད་
 སྦྱང་གྱི།།”¹ ཞེས་སོགས་དང་། “པན་ཚུན་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་སོན་པ།།”² ཞེས་
 སོགས་ལྟར་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤར་བཞིན་བྱས་པའི་དད་གྲུས་ཀྱིས་སྤུལ་བས་བྱགས་རྒྱད་ལ་
 ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་འབྱུངས། བདེ་བ་དེས་སྦྱོང་བ་དེས་པའི་བདེ་སྦྱོང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བར་
 ཅན་སྦྱེས་པར་མོས། སངས་རྒྱས་ལ་སྤར་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་གསར་ཐོབ་མེད་ཀྱང་བརྟན་
 གཡོ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་འབྱོར་པས་མཆོད་རྫས་གསར་པ་སྤུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་
 དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསར་སྦྱེ་ཡོད་པར་རིགས་པས་འབྲུབ་ཐོ།།
 སྤྲགས་དོན་ནི། སུ་ཅ་ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། ཨ་རྒྱ་སོགས་མཆོད་པ་
 སོ་སོའི་མིང་། སྤུ་ར་མཆོད་པ། མེ་རྩ་ས་སུ་བྱ་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོན། སྤར་ཏ་འཕྲོ་བ། ས་མ་ཡ་ཤྱི་
 ཡེ་དམ་ཆོག་བཞིན་དུ་བཞེས། ཞེས་པ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་སྤེལ་བ་སྟེ། ཨོ་ཞེས་སེ་གོལ་
 པར་དེབ་ཅིང་སྦྱིང་གའི་རྩྭ་ལས་སྤྲོ་ཞིང་རྩྭ་ཞེས་བཟུ། བྲག་རྒྱའི་སོར་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྦྱིང་
 གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་མཆོན་པས་པད་ཀོར་གྱི་བརྒྱ་སྦྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་ལ་བྱེད། བྲག་རྒྱ་
 སྦྱིང་གའི་ཐད་བྱེད་ཅིང་མཆོད་ལྷ་དེ་ནས་སྤྲོ་བས་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་སེམས་
 དང་། མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་སེམས་དེས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པ་མཆོན་ཞིང་། རྩ་བ་དང་
 ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་བཅུ་སྦྱིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་སྤྱད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མཆོད་ལྷ་དེར་
 བཟུ་བ་དང་། བྲག་གི་སྐབས་ཀྱང་སྦྱིང་གར་རྩོ་རྩོ་ཐལ་མོ་སྤྱོད། བྲག་རྒྱའི་ཆེ་སོར་མོའི་

¹ རྩོ་བཟུན། ལྷ་ཆོགས། ཅི་བཟང་སྦྱོང་སྦོན་ལམ། ཤོག་གངས་༣༠༡བེ

² རྩོ་ཅོང་ཁ་བ་སྤྲོ་བཟང་གཤགས་པའི་གསུང་འབུམ། ༩ རྩལ་འབྱོར་དག་རིམ། གཅོད་དཔར། ཤོག་གངས་༣༤ན།

ཆོག་དབུས་མ་མན་ཆད་མི་འཛོར་བས་ཕྱག་དང་ཞབས་སོར་བས་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་པའི་
 ཉེན་འབྲེལ་དང་། མར་མའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་བུར་མཐེ་བོང་གི་སྐྱེད་པའི་རི་མོའི་ཐད་སོར་མོ་ལྟག་
 མ་བཏུད་པ་ལ་ཅ་རྒྱུད་གི་ཉེན་འབྲེལ་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་ཅེས་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 ཉན་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལ་གནད་བྱུང་བར་ཅན་རེ་ཡོད་པས་རང་གཅིག་
 བྱར་ཉམས་སུ་ལེན་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་དང་དབྱངས་ཏྲ་བས་ན་ལེགས། མཆོད་པ་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་
 ལ་ཡང་ངེ་ལས་བདུག་སྟོས། ཁ་དོག་ལས་མར་མེ། བསིལ་བའི་རེག་བྱ་ངེ། རོ་ཞལ་བས།
 རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་སྐྱ་རོལ་མོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དོ་རྗེ་མ་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་
 བ། མགིན་པའི་སྐྱ་དབྱངས་སྟན་པ། ལུས་ཀྱི་ངེ་ཞིམ་པ། མ་མཚུའི་རོ་མངར་པ། གཏུམ་མོ་
 བསྐྱལ་བའི་རེག་བྱ་བུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་སོགས་བཤད་པ་གཅིག་གིས་ཐམས་
 ཅད་ལ་རྒྱས་ཁེབས་པས་གཞན་ལ་སྦྱར་བ་དང་འབྲེལ་ཤེས་པ་དགོས། རྒྱལ་དབང་བསྐྱལ་
 བཟང་རྒྱ་མཆོས་ལྟ་ཐམས་ཅད་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱ་ཅན་ཡིན་པས་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 བྱང་འཇུག་གི་མཆོད་པ་བྱས་ན་ལེགས་གསུངས་པར་སྐྱབས་མགོན་དོ་རྗེ་འཆང་ནས་
 གསུངས་པས་མཆོད་ལུལ། མཆོད་པ་པོ། མཆོད་རྣམས་ཐམས་ཅད་བྱང་འཇུག་གིས་བྱེད་
 པའི་གནད་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མེད་ལ་རགས་ལས། འདི་ཤེས་དཀའ་ཡང་། གྲུང་ཐང་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ཉན། འབྲེལ་བ་བཞི་སྐྱགས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་ལས་སྤྱིའི་མཆོད་པ་དང་།
 བྱུང་བར་ཀྱི་མཆོད་པ་ཞེས་ས་བཅད་མཛད་པའི་བྱི་མའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་གསལ་དུ། “སྐྱ་
 ཅམ་ཁྱོན་གཅིག་ལ་ཡང་།”¹ ཞེས་སོགས་པལ་པོ་ཆེའི་མདོ་བྱངས་པ་འདི་བྱང་འཇུག་གི་
 ཡོན་ཏན་སྟོན་བྱེད་ཡིན། མདོ་ལུགས་ལ་བྱང་འཇུག་གི་ཐ་སྙད་མེད་ཀྱང་གནད་བྱང་འཇུག་
 ལ་གཞོལ་ཞིང་འབབ་གསུངས་པ་ས་སྟོང་ན་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་ལེགས་བཤད་རེད།
 མཆོད་སྐྱགས་ཀྱི་མེ་ལྟ་ས་སྐྱ་བྱ་ཡང་རྒྱ་མཆོ་སྤྱིན་ཞེས་པ་ཡིན་པས་བྱང་འཇུག་གི་མཆོད་

1 རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲེལ། 9 དབལ་ལྡན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། འབྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ཡེ་ཅུ་བྲག་པ། འོག་གངས་༤:354

བ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་གནད་དེ་ལྟར་གོ་དགོས་ཤིང་། འདི་དག་ཀྱང་སྐྱུ་ལུས་སློན་བྱེད་ཅལ་དུ་
འདོན་བ་ཡིན་ནོ། ། བྱལ་བྱ་བ་ནི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་གསུངས་པའི། “གང་ཞིག་གཟུགས་དང་
ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དང་།”¹ ཞེས་སོགས་ཏེ། གཟུགས་ལྷན་ཆུང་དག་རྣམས་སྤང་།
ཆོར་ལྷན་རིན་འབྱུང་། འདུ་ཤེས་འོད་དཔག་མེད། འདུ་བྱེད་དོན་གྲུབ། རྣམ་ཤེས་རྣམ་དག་
མི་བསྐྱོད་བ་སྟེ་ལྷན་པོ་ལྟ་རིགས་ལྟ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་དག་གཟུགས་དོ་རྩེ་
མ། སྐྱེ་སྐྱེ་མཆེད་སྐྱེ་དོ་རྩེ་མ། སྤེ་སྐྱེ་མཆེད་སྤེ་དོ་རྩེ་མ། རྩེ་སྐྱེ་མཆེད་རྩེ་དོ་རྩེ་མ། རིག་
བྱེད་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་དག་རིག་བྱེད་དོ་རྩེ་མ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ལྟར་ན་ཆོས་
དབྱིངས་དོ་རྩེ་མ་དང་དུག་དུ་བྱེད་ཀྱང་འདིར་ཆོས་དབྱིངས་དོ་རྩེ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲབ་
བྱེད་ལ་འགོ་བས། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་དག་ཀྱན་བཟང་དང་དུག །མིག་དབང་རྣམ་དག་
ས་སྟོང་། རྣ་བ་ལྷན་དོར། སྤྲ་ནམ་སྟོང་། སྟེ་འཛིག་ཏེན་དབང་ལྷན་ །ལུས་དབང་རྣམ་དག་
སྐྱིབ་སེལ། ཡིད་དབང་རྣམ་དག་བྱམས་བ་སྟེ་དུག་དང་། ས་ཁམས་རྣམ་དག་སྐྱུན་མ། ལྷ་
ཁམས་སྤྲ་མ་གྱེ། མེ་ཁམས་གོས་དཀར་མོ། ལྷང་ཁམས་སྐྱོལ་མ། རམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་
དག་འཇམ་དཔལ་ཏེ་དེ་དག་སྐྱེ་རྣམ་བ་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་བྱང་སེམས་དང་ལྟ་མོར་
བསྟན་ཀྱང་ངོ་བོ་བྱང་ལྷན་གྱི་སེམས་དོ་རྩེ་ནི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་མཆོན་གྱི་རྣམ་གངས་ཡིན་
པས་དེ་དང་སྤངས་ཏོགས་འདྲ་བ་སྟེ་མཉམ་པ། དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་ཏོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་རྣམ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟེ་འཁོར་ལོ་ཏེན་དང་བཏེན་པར་ཤར་བ་ལ་རང་ལུས་རྒྱ་མཆོ་སྟོན་
ལུ་མེད་བ་སྐྱུ་ནས་ལམ་རིམ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྟོན་གསུམ་གྱིས་ལྷན་འཆལ་བ་སྟེ་པར་
ཕྱིན་གྱི་བྱམས་གཞུང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དོན་ཀྱང་འདི་ཉིད་དོ། ། དེ་བཞིན་དུ་གཏི་ལྷན་རྣམ་
དག་རྣམ་སྤང་རིགས་ཀྱི་ཁོ་བོ་གཤེན་རྩེ་གཤེད། སྐྱེ་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་ཏེ་ཉེས་བ་ང་
རྒྱལ་རྣམ་དག་རིན་འབྱུང་རིགས་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད། འདོད་ཆགས་རྣམ་དག་

1 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྱུང་། 3 འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ཤེལ་བཙོ་བརྒྱུད་པ། ཤོག་གངས་142ན3

འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ཏྭ་མགྱིན། སྤག་དྲིག་རྣམ་དག་དོ་རྗེ་སྟེ་དོན་གྲུབ་རིགས་
 ཀྱི་ཁྲོ་བོ་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བའམ་བགེགས་མཐར་བྱེད་དེ་སྟོགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་བཞི། ཆོས་བཅས་
 བྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ། རིག་པ་ལྟ་
 མོ་བཞི་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་དང་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བས་བདེ་བ་
 དང་སྤངས་རྟོགས་མཐར་བྱིན་ཏེ། ལྟ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཀྱི་སྤང་བ་གང་ཤར་བདེ་སྦྱང་གི་
 དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཤར་བའི་སྟོན་ས་དོ་རྗེ་འཆང་དང་སྤངས་རྟོགས་
 འབྲ་བ་སོགས་སྤར་དང་འབྲ། སྤྱད་དང་ཞེས་པས་འདོད་རྒྱལ། དགའ་དང་ཞེས་དབྱུག་སྟོན་
 ཅན། རྣམ་པ་ཞེས་སྟོབས་པོ་ཆེ། དེ་བཞིན་མི་འགྱུར་ཞེས་པས་མི་གཡོ་བ་བསྟན། བསྐྱེད་
 རིམ་འགའ་ཞིག་ན་རྣམ་པ་དེ་བཞིན་ཞེས་སྤྱར་བའང་ཡོད། སེམས་སུ་རྗེས་སོགས་ཆོས་
 ཞེས་པས་སྦྱང་འོག་གི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་རྣམ་ཤེས་རྣམ་དག་གི་ལྟ་ཡིན་པར་སྟོན་པས་གཉིས་
 ཀའི་མཐར་སྤྱར་ཏེ། རྒྱུའི་རང་བཞིན་སེམས་སུ་རྗེས་སོགས་ཆོས་གཞོད་མཛེས་ཏེ། ཆོས་
 འབྱུང་བྱུང་བྱུང་དུ་བསྟན་པས་སོ་སྦྱེའི་སར་ཡོན་ཏན་ཅུང་རིམ་ནས་གོམས་པས་རྟོགས་པ་
 ཡར་འབྲེལ་བ་མཆོན་པ་ལྟར་མོས་སྦྱོད་ནས་རྒྱུའི་ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་འབྲེལ་ཏེ་འབྲས་
 གུ་སྟོབ་དགོས་པ་མཆོན། འབྲས་གུའི་རང་བཞིན་སེམས་སུ་རྗེས་སོགས་ཆོས་གཞུག་ཏྱིར་
 འཁོར་བསྐྱར་ཏེ་འབྲས་གུ་སྤངས་རྟོགས་མཐར་བྱིན་པ་མཆོན། “སྤངས་དང་ཞེ་སྤང་འདོད་
 ཆགས་སྦྱིབ་པ་དོ་རྗེ་སྟེ།”¹ ཞེས་པས་ཁྲོ་བོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དག་དང་ལྟ་གང་གི་རིགས་
 ཡིན་པ་སྟོན་ཏེ། མི་གཡོ་བ་ནི་སྤངས་པ་གཉི་ལྷག་རྣམ་དག་རྣམ་སྤང་རིགས། སྦྱང་འོག་
 གི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་ཞེ་སྤང་རྣམ་དག་མི་བསྦྱོད་པའི་རིགས། དབྱུག་སྟོན་ཅན་འདོད་ཆགས་
 རྣམ་དག་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས། འདོད་རྒྱལ་ནི་སྦྱིབ་པ་སྟེ་ང་རྒྱལ་རྣམ་དག་རིན་འབྱུང་
 རིགས། སྟོབས་པོ་ཆེ་སྤག་དྲིག་རྣམ་དག་དོ་རྗེ་སྟེ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཏེ་ཐམས་ཅད་བྱང་

༡ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲས། ༣ འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ། ཤེུ་བཙོ་བརྒྱུད་པ། ཤོག་གངས་༡༥༥ན།

ཆུབ་རྗེ་རྗེ་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་སྤར་ལྟར་རོ།། བཤགས་པ་ནི། གང་ཞིག་དུས་འཁོར་བ་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས། གནས་སྤྱིད་པའི་ཆུ་སྤྲུང་དུ། གུན་སྒྲོང་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པའི་གུན་རྟོག་
གིས་བསགས་པ། རོ་བོ་སྒོ་གསུམ་གྱི་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་རྟོག་པ་རྣམས། དུལ་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པ་སྤྲེལ་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྟ་ཆོགས་བྲིད་རྣམས་གྱི་སྤྱན་
སྤར། རྣམ་པ་རེ་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྤྲིག་ལྟར་དེ་དག་ཐམས་ཅད། བཤགས་ཚུལ་རྒྱལ་
བས་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏེ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཆང་ཞིང་འཁོར་གསུམ་
བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་བཤགས་པར་བགྱིད།། རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནི། རྗེགས་པའི་
སངས་རྒྱས་དང་། ཐེག་གསུམ་འཕགས་པ། གཞན་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཞུགས་གྱི་སོ་སྤྱིའི་
དགོ་བ་རྒྱ་གུན་སྒྲོང་རྣམ་དག་གིས་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྱོན་ཡིད་
འོང་འབྱུང་ཚུལ་ལ་བསམ་ནས་ཡིད་དགའ་བས་ཡི་རང་ཞིང་། དེས་མཆོན་པའི་རང་གི་
དུས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྒྱུར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བགྱིད།། ཞེས་
བ་སྟེ། བཟང་སྟོང་གྱི། “སྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་གུན་དང་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ།”¹ ཞེས་སོགས་
དང་དོན་འདྲའོ།། རྒྱབས་འགོ་ནི། ཡིད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་རིགས་པ་བརྒྱ་ཐུག་གིས་དཔྱོད་
པར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་ལ་རོལ་བ་ནི་ལམ་གྱི་རྟོགས་བ་སྟེ། དེས་ཆོགས་
སྟོར་དུ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་རྟོགས། ས་བཅུར་ངེ་མ་དག་པའི་སྒྲ་ཆོས་གྱི་འཕེལ་བ་
ལྟར་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་པ་ན་སྒྲ་བ་ཉ་གང་བ་
ལྟར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐིན་པ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། “ཅི་ལྟར་ཆོས་པའི་སྒྲ་བ་ནི།”
ནས། “ཆོས་གྱི་སྤྱུ་ཡང་རྗེགས་པར་སྤྲང་།”² ཞེས་མི་སྟོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་རབ་

¹ རྗེ་བསྟན། ལྟ་ཆོགས། ཉོ་བཟང་སྟོང་སྟོན་ལས། འོག་གངས་ ༣༠༠ན།

² རྗེ་བསྟན། བསྟོད་ཆོགས། ༡ མགོན་པོ་རྒྱ་སྤྲུལ། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ། འོག་གངས་ ༤༤བན ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཅི་ལྟར་ཆོས་
པའི་སྒྲ་བ་ལ།། སྤྱད་ཅིག་སྤྱད་ཅིག་རྒྱས་པར་མཐོང་།། དེ་བཞིན་ས་ལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱང་།། རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་།། ཅི་ལྟར་ཡར་
རོལ་བཅོ་ལྷ་ལ།། རྒྲ་བ་རྗེགས་པར་འགྲུར་བ་ལྟར།། དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན།། ཆོས་གྱི་སྤྱུ་ཡང་རྗེགས་ཤིང་གསལ།།” ཞེས་སོ།

གྱི་ཆ་དང་། གཞན་དོན་ཁུར་འབྱེད་གྱི་སྤྱིང་རྗེས་བྱངས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྦྱོན་
 སོགས་པར་སྦྱོར་དང་པོ་ལྟས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་སྦྱོད་བ་དཔག་མེད་གྱིས་སྦྱབ་པའི་
 ཐབས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་རང་རྒྱད་ལ་མངའ་བའི་བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱབས་སུ་འཆིའོ།། བདེན་འཛིན་སོགས་སྤང་བྱ་གཉིས་སྤང་གི་
 རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་ལས་ངས་བར་གྲོལ་ཞིང་། སེམས་དཔའ་དམ་པ་རྣམས་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་
 ལ་མངའ་བའི་སྤངས་རྟོགས་ཕྱན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གཞི་མཉམ་བཞག་ཡེ་
 ཤེས་¹གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་བདེན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་སྤྱོད་བ་ཉིད་
 དང་རྩི་གཅིག་ཞུགས་པའི་སེམས་དེའི་རྩི་བདེན་སྤྱོད་དུ་རྩི་བོ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉིད་
 འགོག་བདེན་ཏེ་སྤངས་རྟོགས་བྱུང་དུ་འབྱུག་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱབས་སུ་འཆིའོ།། ས་རང་རང་
 གི་རྩི་སྤྱོད་གྱི་སྤང་བུའི་²འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན། སྤྱིང་རྗེ་མཆོག་གིས་
 བསྐྱུན་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སོགས་རྟོགས་པའི་དཔལ་དང་ལྡན་པ། ས་སོ་སོའི་ཡོངས་
 སྤྱོད་གི་གཙོ་བོ་ཐབས་ཤེས་གྱི་ཆ་རྟོགས་པས་བསྐྱེད་པའི་ས་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པར་
 བཞུགས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་དབང་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱབས་སུ་འཆིའོ།། ཞེས་པའོ།། སེམས་
 བསྐྱེད་ནི། བསམ་དང་། དག་གྱུར་བ་གཉིས་བསྐྱེད་པས་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད། རྣམ་པར་སྦྱོན་བ་ཞེས་པས་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད། ཀྱང་བ་གཉིས་པས་
 སྦྱོབ་བ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད། གསུམ་པས་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 བསྐྱུན་ཏེ། མོས་སྦྱོད་དུ་སྤྱོད་ཉིད་དོན་སྦྱོང་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་གང་
 ཡིན་གྱང་རྟོག་པའི་མོས་རྩི་ཅམ་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་མོས་པ་
 སྦྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད། མ་དག་ས་བདུན་དུ་སྤྱིང་རྗེ་ལྷག་པར་འཕེལ་ཞིང་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་

¹ མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ ཤིང་དཔར།

² སྤངས་བུའི་ མཛོད་དཔར།

སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཅིས་ཟེན་པས་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད། དག་སར་བདེན་
འཛིན་མངོན་གྱུར་མེད་ཅིང་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐོལ་ལམ་གྱིས་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་
སྤངས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་རྟོ་རྟེའི་སྤྱད་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་
འདུག་ལྷང་སོགས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུབ་པའི་མགོ་བརྩམས་པས་¹རྣམ་པར་སྤྲིན་
པའི་སེམས་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་ཕྱ་མོ་ཚུན་ཆད་ཟད་
པས་སྤྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་བཞིར་མ་འདུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་
པས་སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་གི་ནང་ལམ་འབྲས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ལུས་པའི་དམིགས་
རྣམ་ཆང་བར་བྱས་ནས་སྒྲོན་འདུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲིང་ནས་ལམ་
རྟོགས་པར་འགྲོ་ལུགས་དེ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་བརྟེན་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། བདེ་གཤེགས་
སྤྲས་བཅས་ཀྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་སྤྲིན་སོགས་པར་བྱིན་བྱུག་དང་། དཀར་པོའི་
ལས་ལམ་བཅུ་ལྟེ། དེའང་སྤྱེས་བྱ་ཆུང་དུའི་སྐབས་ཀྱི་དཀར་པོའི་ལས་ལམ་བཅུ་འཕེལ་བ་
ལས་འབྲིང་གི་བསྐྱབ་གསུམ། དེ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྤྲིན་སོགས་གོང་དུ་འཕེལ་
བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། སྤྲགས་འབྲས་བྱ་ལམ་དུ་བྱེད་
པས་ཐུན་གཅིག་ལ་བསྐྱོམ་ཀྱང་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འབྲས་བྱ་ཡོངས་དག་བཞིའི་རང་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་ནས་སློ་རོར་
བསྐྱེད་དེ་སྤྲིན་སོགས་དཀར་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེར་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྟེ་
སེམས་བསྐྱེད་དང་བྱིན་བྱུག་འབྲས་བྱ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ། ། སྤྲུམ་
བཟུང་ལ་བདག་མིང་འདི་ཞེས་པའི་སྐབས་གསང་འདུས་ལ་མི་བསྐྱོད་རྟོ་རྟེ་དང་། ཀུན་
རིག་ལ་རྣམ་སྤྲིང་རྟོ་རྟེ་ཟེར་བ་གྲགས་ཆེ། འོན་ཀྱང་རང་ལ་གསང་མཆོན་གཞན་ཡོད་
བཞིན་དུ་དེ་འདྲ་བཟོད་ན་ལྷ་ལ་རྩུན་སྤྱི་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་ཞེས་བྲག་དཀར་དཀའ་བཅུ་རིན་

¹ འགོ་བརྩམས་པས་ ཤིང་དབང་།

པོ་ཆེས་གསུངས། གསང་མིང་སྤྲ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གསུང་བཤད་མེད་ཀྱང་། ཞི་
 རས་བར་དོ་གྲུབ་པའི་ཆོ་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་རང་གི་ལྷན་ཅིག་སྤྲེས་པའི་ལྷས་གསང་མིང་
 རས་འབོད་ལ། མ་སྤས་ན་མཉམ་སོར་འོངས་པའི་འདྲེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབོད་སྲིད་པས་དེའི་
 ཆེད་གསང་བ་ཡིན་ཞེས་དབུས་གཙང་ན་འགའ་ཞིག་གིས་ཟེར་ཞེས་གསོལ་དཔོན་བསྟན་
 བ་དར་རྒྱས་ལས་ཐོས་གསུངས། རིགས་ལྷ་སོ་སོའི་དམ་ཆོག་བཅུ་དགུ་ལས། འོད་དཔག་
 མེད་ཀྱི་དམ་ཆོག་ལ་བྱི་བྱ་སྤྱོད། གསང་བ་རྣམ་འབྱོར་རྒྱད་དང་ཁྲ་མེད། བར་བྱིན་ཐེག་
 པའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་བ་གཟུང་བའི་དོན་ཡིན་པས་བྱི་ནང་ཟེར་བ་མ་དག། །དོན་གྲུབ་ཀྱི་
 དམ་ཆོག་ལ་འགའ་ཞིག་ན་སྤྲོམ་བ་ཐམས་ཅད་ན་སྤྲར་ནས་འཛིན་པ། ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 རྟའི་ན་སོ་མཐོ་དམན་བརྗེ་བ་ལ་འཛིག་ཏེན་ན་ན་སྤོར་ཟེར་བ་ལྟར་འདིར་སྤར་བཟུང་བའི་
 སྤྲོམ་བ་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་འཛིན་པའོ།། “བདག་གིས་སྤྲོམ་བ་མ་ལུས་བཟུང་།”¹ ཞེས་
 པའི་སྐབས་ཙུ་ལྟར་བཅུ་བཞི། སྤྲོམ་པོ་བརྒྱད། བསྐྱར་བསྟེན་བཟའ་བའི་དམ་ཆོག་སྤྱི་བྱེ་
 བཀ་ཐམས་ཅད་བྲན་དགོས། མ་བསྐྱལ་བ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། ཆངས་བ་དང་བརྒྱ་
 བྱིན་སོགས་འཁོར་བ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་མ་བསྐྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་ལས་
 བསྐྱལ་བ་དང་། ཞེས་སྤྱི་བ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཉན་རང་རྣམས་དེ་ལས་སྤོལ་བ་དང་། ངན་
 སོང་གསུམ་དུ་ཆ་གང་²བཤེས་སྤོལ་སྟེན་ལྷག་གི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཏེ་དབུགས་མ་
 བྱིན་བ་རྣམས་དབུགས་དབྱུང་། མདོར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གནས་པའི་མྱང་
 འདས་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལ་འགོད། ཅེས་པའོ།། ཆོགས་ཞིང་ཀུན་རིག་ལ་མི་
 དམིགས་པར་བསམ་བ་དང་། འཛིགས་བྱེད་ལ་སྟོང་སྤྱངས། བདེ་མཆོག་ལ་རང་ལ་
 བསྟེམས་བ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་ཆོག་པ་མེད། འོན་ཀྱང་གྲུབ་ཆེན་རང་རང་གི་གཞུང་ལྟར་

¹ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། ། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་པ། སོག་གངས་ ༣༧བཤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤོམ་
 བ་མ་ལུས་གཟུང་བར་བཞི།” ཞེས་སོ།

² ཆ་གངས་ མཛོད་དཔར།

བྱས་ན་ལེགས་པས་འདིར་རང་གནས་སུ་གཤེགས་པར་བསམ་མོ།།

གཉིས་པ་འགལ་རྒྱུ་འགོག་པ་བསྐྱར་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཁྲོ་བོ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཚི་སྤྱ་ལྷ་མོགས་གཞུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་རའོ་ཞེས་ཆོས་སྤྱ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག། སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་རའོ་ཞེས་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་ལ་རའོ་ཞེས་པ་ཕྱོགས་འདྲ། “དངོས་པོ་མེད་པས་བསྐྱོམ་པ་མེད།།”¹ ཅས་སོགས་ཀྱི་དོན་རྒྱ་འབྲས་དོ་བོ་གསུམ་དང་། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ལ་སྐྱར་བ་གཉིས་ལས་སྤྱ་མ་སྐབས་འདི་དང་། བྱི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས། དེའང་། “བྲ་མོ་ཐབ་མོའི་ཚུལ་བསྟན་པ།།” སྤང་ཅི་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ཏེ།།”² ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་འཛིན་ཚུལ་གྱི་ནམ་འགྲུར་མང་བས་སྟོང་གཞི་རེ་རེ་བཞིན་རིགས་པ་མང་པོས་དབྱེད་ན་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་ངེས་པ་རེ་བཟོན་དུ་འགོ་བས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་ཉི་ཤུ་སོགས་བྱེ་བ་ཡིན། དེས་ན་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་དོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་བྱེ་ནས་རྒྱ་མེད་པ་ནམས་ལ་གདགས་གཞི་རྒྱ་དང་། རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བས་འབྲས་བྱ་ལྟ་བུར་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་པས་ཆོས་རང་གི་དོ་བོ་བདེན་སྟོང་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྤྱིར་རྒྱའི་སྤྱ་རྒྱ་དང་། རྒྱ་མཆོན་དང་། མཆོན་མ་ནམས་ལ་འཇུག་པས་དེ་ལྟར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི་སྟོ་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པ་བཀག་པས་རྒྱ་བདེན་པར་མེད་པ་མཆོན་མེད་དང་། འབྲས་བྱ་སྐྱེས་ནས་སྟོན་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེའི་སྟོ་ནས་བདེན་འཛིན་འགོག་པས་འབྲས་བྱ་བདེན་པར་མེད་པ་སྟོན་མེད་དེ། རྒྱའི་ཆ་ནས་བདེན་བྱུང་།

1 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲས། ཅ གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད། ཡེ་ཤུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༤༤ནོ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་ལ་སྐྱོམ་པ་མེད།། ཅས་སོ།།

2 རྟེན་བསྟན། སེམས་ཅམ། སི་རྟེ་བཙན་བུམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་ཐམ་སྐབས་དང་པོ། འོག་གངས་༤༤བཅ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྟེན་སྤྱ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྲ་མོ་ཐབ་མོའི་ཚུལ་བསྟན་ནི།” ཞེས་སོ།།

འགོག་པའི་རིགས་པ། རང་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་དང་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྦྲེ་བ་དང་། རྒྱ་
 གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་མིན། ཏུ་མས་ཏུ་མ་མིན་པ་སོགས་དཔྱེད་ལུགས་དེས་གཞན་
 གཉིས་ལ་འང་མཆོན། དེས་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དམིགས་ཡུལ་ཏུ་
 བྱས་ནས་དེ་རྣམས་བདེན་པར་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒོ་བཞག་ན་གངས་འབྲེན་ཏུ་རྣམ་
 ཐར་སྒོ་གསུམ་ཞེས་སོ་སོར་བགྲང་ཡང་སེམས་ལ་འཆར་ཆེ་དབྱེར་མེད་པ་དཔེར་ན་
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཀ་བ་མེད་པ་དང་། ཏུ་མ་མེད་སོགས་ཆོག་གིས་སོ་སོར་བརྗོད་ཀྱང་
 ཡིད་ལ་ཤར་ཆེ་སྟོང་སང་¹གཅིག་ལས་མེད་པ་དང་འབྲ། དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་
 ངོ་བོ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་བ་དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་ཏུ་ཞུགས་པ་
 ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རང་གི་གོ་སར་བརྒྱའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་བ་ལ་ཐིག་ལེས་
 བརྒྱན་པས་པི་ཡིག་² །དེ་ལས་སྣ་ཆོགས་བརྒྱ་ཕྱོགས་བཞིའི་འདབ་མ་དམར། མེ་རླུང་
 གཉིས་སེར། བདེན་བུལ་ལྗང་། དབང་ལྡན་ནག །ལྟེ་བ་ལྗང་། གེ་སར་སེར་བ། དེའི་ལྟེ་
 བར་ལྷུང་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་ཏུ་བྱྱ་སེར་པོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒོ་ཆད་
 ཅམ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་འཁོར་ལོ་སེར་པོ་ཅིབས་བརྩུ་བ། ཅིབས་རྣམས་སུ་གྱིའི་
 སོ་ལྟར་རྟོ་བ། སྟེང་འོག་གི་ཅིབས་གཉིས་མདུང་ཉིང་བ་སྦྱབས་སྦྱད་པ་ལྟ་བུའི་ཐད་
 མཆམས་ནས་ཕྱོགས་མཆམས་ཀྱི་ཅིབས་བརྒྱད་ཐོན་པ་རལ་གྱི་ལེབ་མོར་བགྲམ་པ་ལྟ་
 བུའི་ཡུ་བ་རྟོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་བུས་ཀྱང་ཆོག །སྦྱབས་ཀྱི་ནང་གི་དབུས་སུ་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱེད་པ་
 ལྟ་ཞི་བ་ཡིན་པས་སྣ་ཆོགས་བརྒྱ་དང་ཟླ་བའི་གདན། ཕྱོགས་མཆམས་ཀྱི་ཅིབས་བརྒྱད་
 ཀྱི་ཅེ་མོ་དང་། སྦྱབས་སྟོང་གི་གཙོ་བོའི་སྟེང་འོག་གི་ཆའི་རུང་ཟད་མདུན་རྒྱུ་ཏུ་སྣ་ཆོགས་
 བདེན་ཉིའི་གདན་བརྩུ་དགོད། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཁྲོ་བརྩུའི་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཁྲོ་བོ་ཡིན་པས་ཉི་

¹ སྟོང་སངས་ མཛོད་དཔེར་བུ།

² རྒྱན་པས་པི་ཡིག་ མཛོད་དཔེར་བུ།

གདན་དང་སུམ་བཅེགས་ཡོད་པ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཞུང་མི་འབྲ་བའི་ཁུང་པར་ཡིན།
གསང་འཛིགས་གཉི་གའི་ཆོ་གའི་ཆོག་རིས་ལ་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱུང་བསྐྱོག་ཅུལ་དུ་འདོན་པའི་
སྐབས་མ་གཏོགས་རྒྱུན་པར་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་དམིགས་པ་མི་དགོས་ཞེས་གྲུང་ཐང་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱོར་ན་གདན་ལ་རེག་པ་དང་། བསྐྱོར་
ཆོ་རུང་ཐད་མ་རེག་པ་བྱེད། འཁོར་ལོའི་རྒྱལ་ཕན་རེ་རེ་ལས་ཁོ་བོའི་དོ་རྗེ་རྒྱ་གདངས་པའི་
ནམ་པ་ཅན་¹གྱི་མེ་སྟག་དམར་ཚུབ་ཚུབ་འཕྲོ་བ་རྒྱལ་ཕན་ཅམ་གྱིས་རེག་པས་ཀྱང་སྲིད་པ་
གསུམ་གྱི་གདུག་ཅན་མ་ལུས་པ་བསྐྱལ་བའི་མེ་དང་ཅ་སྐྱར་ཕྱད་པ་བཞིན་བསྟེན་པ། བར་
མ་ཆད་པར་སྲིན་གྱི་སྤང་བ་ལྟར་འབྱུགས་པ། རྒྱུད་ལས། “ནམ་པར་སྤང་མཛད་མཚུངས་
འབྲའི་འོད།”² ཅེས་པ་ལྟར་གདན་དབྱས་མའི་སྤང་དོ་རྗེ་འཆང་དཀར་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་
དུག་པ་ལ་ཡུམ་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་དཀར་མོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དུག་པས་
འབྱུང་བ་དམ་ཆོག་སེམས་དབའ། དེའི་ཕྱགས་ཀར་སྤྲ་ཆོགས་བད་ཆེའི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དབའ་སྤྲ་མདོག་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་དོར་བྱིལ་འཛིན་པ། དམ་ཆོག་
སེམས་དབའི་མགྱིན་པའི་ཐད་དུ་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་མ་སྟེབ་³ཅམ་གྱི་ཆོད་ལྟ་བུ། རང་སྤང་
གི་ཤེས་རབ་མ་སྟེ། རང་གི་སྤང་ཆ་དང་། རང་འབྲའི་སྤང་བ་ཤར་བའམ། རང་གི་གཟུགས་
བརྟན་པར་ཤར་བ་ལྟ་བུ། ཞལ་ཕྱག་སོགས་རང་དང་འབྲ་བའི་ཡུམ་ལ་འབྱུང་པ། དེའི་
ཕྱགས་ཀར་སྤྲ་བ་ལ་དོ་རྗེ་སྤྲོན་པོ་ཅེ་ལྟ་བའི་སྟེ་བར་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དབའ་སྤྲ་སྤྲོན་པོ།
རང་གི་གནས་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཕྱགས་དོ་རྗེའི་ངོ་བོ་ཡི་གེ་

¹ རྒྱམ་ཅན་ མཛོད་དཔར།

² སྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲམ། ཅ གསང་འབྲས་ཅ་རྒྱུད། ཤེལ་བརྟ་གཅིག་པ། ཤོག་གངས་༡༠༩ན་3 ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འབྲ་སྟེ། “ནམ་པར་སྤང་མཛད་
འབྲ་བའི་འོད།” ཅེས་སོ།

³ མ་སྟེབ་ མཛོད་དཔར།

གསུམ་གྱིས་མཆན་པ། དེ་ལ་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། “རྡོ་རྗེ་ཡོངས་སྤྱོད་བཞི་དང་ལྷན།”¹ ཞེས་
 བ་ལྟར་སྤྱོད་རྡོ་རྗེ་ཡོངས་སྤྱོད། གསུང་རྡོ་རྗེ་ཡོངས་སྤྱོད། ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ཡོངས་སྤྱོད། ཡེ་
 ཤེས་སེམས་དཔའི་ཡོངས་སྤྱོད་དེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡོངས་སྤྱོད་བཞི་ལྷན་ཟེར། རང་རྡོ་རྗེ་འཆང་
 ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཐུགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཉུ་
 ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྱར་མཆམས་ནས་སྟོས་པས་ཕྱོགས་
 བཅུའི་ཞིང་ཁམས་ཁྲབ། “ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྩལ་སྤྲེས་དཀྱིལ་འཁོར་ནི།”² ཞེས་སོགས་
 ལྟར་ཞིང་ཁམས་རེ་རེ་ནས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་ཁོ་པོ་བཅུས་བསྐྱོར་བ་རྒྱ་མཆོ་སྤྱོད་གྱི་བཀོད་
 བ་རབ་འབྱམས་སྤྱན་དྲངས་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་གྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་ཁོ་བཅུས་བསྐྱོར་
 བ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བཞུགས། དེ་ནམས་ཡབ་གྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས།
 ཐུགས་ཀར་ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་ཞུ། རྡོ་རྗེ་ཡོངས་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ཞུགས་ཏེ། ཡུམ་
 གྱི་ཐུགས་ཀར་དབུས་དང་སྟེང་འོག་ཕྱོགས་མཆམས་ནམས་སུ་ལྷ་རང་མདོག་ཅན་གྱི་
 ཐེག་ལེ་བཅུ་གཅིག་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རང་མདོག་ཅན་གྱི་ཉུ་རིང་པོ་བཅུ་
 གཅིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་དབུས་ན་བཞུགས་པའི་ཁོ་པོ་
 བཅུར་གྱུར་པ་རིམ་གྱིས་གསལ་འདེབས། མི་བསྐྱོད་པ་ཡུམ་གྱི་མཁའ་ནས་རང་གི་གསང་
 གནས་བརྒྱད་དེ་ཐུགས་ཀར་དྲངས་ནས་གནས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བརྩོན་ཀའི་ཅེས་ཉེ་
 སྟེང་གིས་མཆན་ནས་བརྗེད་དེ་ཐུགས་རྒྱད་བསྐྱལ་བས་རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཕྱིར་ཐོན།
 གཅིག་ལས་གཉིས། གཉིས་ལས་བཞི། བཞི་ལས་བརྒྱད། བརྒྱད་ལས་བཅུ་དྲུག་སོགས་
 སེམས་ཅན་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྤྱལ་བ་རབ་འབྱམས་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས། འཛམ་
 སྐྱིང་གེ་བ་སྤག་བརྒྱར་སྟོན་པ་ཤྲུ་ཐུབ་པའི་སྤྱི་བཀོད་པ་གེ་བ་སྤག་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ཏུ་

¹ བྱང་འདི་མ་རྟེན།

² རྡོ་རྗེ་ཁ་བསྐྱོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འདུམ། ༤ རྣལ་འབྱོར་དག་རིམ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་༡༩༩༡

བསྟན་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་སྤྲོད་གྲོལ་ལ་བཀོད་པ་ལྟར་མཁའ་
 ཁུབ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་མཛད་པ་རབ་
 འབྲམས་ཀྱིས་བདུལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་པ་སྟེ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་སོགས་མཛད་པ་
 བཅུ་གཉིས་མཆོག་སྤྲུལ་སྤྱིའི་མཛད་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་མཛད་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་ཞེ་སྤང་རྣམ་
 དག་གི་ལྟ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཞེ་སྤང་རྒྱ་འབྲས་དང་བཅས་སྤྱངས་པ་ལ་སྒྲོས་མཛད་
 ཟེར། སྤྱངས་ཆུལ་གཉེན་པོ་བྱམས་པས་མངོན་གྱུར་ཅེ་བཅེལ་བ་ནས་ས་བོན་བག་ཆགས་
 དང་བཅས་པ་སྤྱོད་བའི་བར་གྱི་ལམ་ཆ་ཆང་བསྟན། དེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པས་¹ས་ལམ་
 རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་པ་དང་། མི་བསྐྱོད་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པ་ལའང་། གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་
 འདོད་ཀྱི་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད། སྐྱེས་ཟིན་གནས། གནས་པ་གོང་འཕེལ་སོགས་
 དམིགས་སྒྲོར་རེ་རེ་ལ་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཅིས་ཀྱང་འགྲོ་དགོས་པས་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་
 རིམ་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་འདི་འབྲེལ་ཡིན། དཔྱོད་ཤེས་ན་མི་བསྐྱོད་པའི་གོ་འཕང་ལ་
 བཀོད་ཅིས་པ་གཅིག་ཕུ་བསྒྲོམ་ཀྱང་ཟད་པ་མེད་མོད། དེ་ལྟར་ཡོང་བ་²དབྱུད་བསྒྲོམ་དང་
 ཐོས་བསམ་ལ་རགས་ལས། ཞེ་སྤང་ཅན་གྱི་ཞེ་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རི་
 སྟེད་པ་དེ་རེ་རེ་ཡུལ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་རྣམ་འགྱུར། དེ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་སྒོག་
 གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བ་བཅུས་མཆོན་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་རི་སྟེད་ཡོད་པ། ཞེ་
 སྤང་སྤྱངས་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་ཅམ་གྱིས་ཡིད་ལ་འཆར་དགོས་པ་ལས་དེ་ཐམས་ཅད་
 བརྫོད་ཀྱིས་མི་ལང་། ཐ་ན་ཟས་ཞིམ་པོ་ཁམ་གང་³གཞན་དོན་གྱི་བསམ་བསམ་མ་ཟིན་པར་
 སྟེད་པས་སྤྱད་ན་དེ་ལ་རྩལ་ཐུན་རི་ཡོད་དང་། དེའི་གཟུགས་སྤྱི་རྩོམ་རེག་བྱ་སོགས་ལས་
 སྐྱེས་ཆད་ཉོན་མོངས་དང་མི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལས་མ་འདས་པ། མཛོད་ལས། “འདོད་ན་

1 ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པས་ མཛོད་དཔལ།
 2 ཡོངས་པ་ མཛོད་དཔལ།
 3 ཁམས་གང་ མཛོད་དཔལ།

འཛིག་ཆོགས་ལྷ་བ་དང་།། ཉན། ལྷག་མ་རྣམས་འདྲི་མི་དགེ་བ།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྷར་རེད། མི་དགེ་བའི་ཀྱན་སྦྱང་གིས་ས་བོན་བཏབ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་
 འཕེལ་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་སྟོང་འགས་པའི་ཆོད་དུ་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་ཉེས་
 དམིགས་ཡིད་ལ་བྱུ། “སྦྱིན་སོགས་རྣམས་བཅུ་དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་ཚུལ།།”² ཞེས་སོགས་
 དགེ་བཅུ་དང་ཕྱིན་བྱུག་འབྲས་བུ་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་གསུངས་པས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཞེ་སྤང་རྣམས་འགྱུར་དང་བཅས་པ་སྦྱངས་ཏེ་དགེ་བཅུ་ལ་
 བཀོད་པས་རང་རྒྱད་ལ་ཕྱིན་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
 བ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་པན་བདེ་ལ་འགོད་འདོད་བྱམས་པའི་སྦྱིན་པ། པན་
 བདེ་ལ་བཀོད་པ་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ། སྦྱུག་བསྐྱེད་དང་གཞོན་པ་ལས་བསྐྱབས་པ་མི་
 འཛིགས་པའི་སྦྱིན་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཆོག་
 པས་སོ།། དེས་ན་རྩྱུ་ལས་འོད་འཕྲོས། འགྲོ་བའི་དོན་བྱས་ཞེས་སྐད་གསང་མཐོ་བས་གོ་
 མི་ཆོད། འགྲོ་བའི་དོན་ཅི་ལྷར་བྱེད་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་སྤྲུགས་འབྱུ་གཅིག་གི་སྟོང་ནས་ཀྱང་
 དགེ་བཅུ་དང་པར་ཕྱིན་བཅུ་འབྲས་བུ་ལས་བྱེད་ཡོང་བས་³གསང་སྤྲུགས་སྟོབས་ཆེ་བ་
 དང་སྦྱར་བྱེད་འདི་འདྲའི་སྟོང་ནས་ཐོན་དགོས། འདི་རྣམས་གལ་ཆུང་དུ་བྱས་ནས་སྟོའི་ང་
 རྒྱལ་གསལ་སྤང་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་རེག་མཐོང་གི་མཆོན་མ་རྟེན་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱ་ལས་
 མེད་པ། དཔེ་ཆོས་ལས། “སྦྱག་མོ་ཀེང་རུས་རྩ་དང་བྲག །”⁴ཅེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་།
 སྟོ་བྲག་བྲུབ་ཆེན་གྱིས། “བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱིས་མ་བེན་ན།། བཟླས་བརྗེད་མང་ཡང་རུ་

1 རྟེན་བསྐྱེད། མཛོན་པ། ཀྱུ་སྦྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད། གནས་ལྷ་བ། ཤོག་གངས་16བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།

“འདོད་ན་འཛིག་ཆོགས་ལྷ་བ་དང་།། མཐར་འཛིན་ལྷན་ཅིག་མ་རེག་པ།། ལྷག་མ་རྣམས་འདྲི་མི་དགེ་བའོ།།” ཞེས་སོ།།

2 རྩེ་ཅོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གསུམ་པའི་གསུང་འབུམ། 5 རྣལ་འབྱོར་དག་རིམ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་3བ3

3 ཡོངས་པས་ མཛོད་དཔར།

4 བྱང་འདི་པོ་རྟོ་བའི་དཔེ་ཆོས་ལས་མ་རྟེན་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་དཔེ་ཆོས་ཤིག་ཡོད་ན་ངོས་འཛོན་མ་བྱུབ།

ཏར་སྒྲེ།¹ ཞེས་ཆེ་འདིར་སྐྱུགས་ནུས་ཅམ་ཐོན་གྱང་སྤྱི་མར་གདོན་བགེགས་སོགས་སུ་
 སྒྲེ་བ་ལྷ་བ་དགུ་བཅེགས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བའི་ཅ་ན་
 ལྷའི་གཏམ་རྒྱུད། གྱེ་དོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་པ། དེ་ལ་བཏེན་པའི་རྩོ་བོ་
 རྗེའི་གསུང་སྒྲོས་སོགས་མང་བས་དེ་འབྲེལ་མགོ་མ་འཁོར་བར་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་
 ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སོགས་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་གནད་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་གལ་ཆེ། དེ་
 ལྷར་སྤྱུལ་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་
 ཡེ་ཤེས་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེས། ཆོ་ག་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་དམ་ཆེག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་
 པ་འབྱུག་པ་ཡིན་གྱང་འདིར་དམ་ཆེག་པ་པར་གཤེགས་ནས་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་དང་དབྱེར་
 མེད་དུ་འབྲེས། དེ་རྣམས་ཚུར་ཕེབས་ནས་རང་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ་ཐིམ་པས་སྤར་གྱི་
 མི་བསྐྱོད་པའི་གདན་ལྷ་བ་དེ་འདིར་ལྷ་ཁྱོ་བོ་ཡིན་པས་ཉི་གདན་དུ་གྱུར་པའི་སྟེང་དུ་ཆེག་
 རིས་ལྷར་ཞེ་སྤར་དོ་རྗེ་ཡབ་ཡུམ་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ང་རྒྱལ་
 བཞག་ནས་བསྐྱོམ། དེ་ཡང་ཞེ་བྲག་འབྲེས་པས་སྐྱུ་མདོག་ནག་པོ་ལ་དམར་མདངས་ཅུང་
 ཟད་ཡོད་པས་ཁྱོ་བ་དང་ཆགས་པའི་ཉམས་ཅན། ལྷག་མཆོན་ལྷ་ཞི་བ་ལ་དོ་རྗེའི་སྤྱོད་པས་
 རྒྱ་རྣམས་དབྱས་རྒྱ་ལ་བྱུག་པ་དགོས་གྱང་འདིར་ཁྱོ་བོའི་དོ་རྗེ་རྒྱ་གདངས་པ། ཅེ་དགུ་པ་ནི་
 རྣལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་དོན་ལ་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་བ་ཡིན་གྱང་ཡར་མར་གྱི་སྤྱོད་པས་རྒྱ་
 བཞི་བཞི་དང་། དབྱས་རྒྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཅིས་ནས་དགུར་འདོད་པའི་བཤད་པ་བཀོད་
 གྱང་། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་དུ་ཡོངས་གྲགས་གྱི་དོ་རྗེ་ཅེ་དགུ་པ་
 ལ་གསུངས་པ་འདིར་ཡང་འབྲེལ་སྟུང་སྟེ། ལྷ་མའི་གསུང་བཤད་མི་བྲན་པས་དོགས་པ་
 འདུག་གསུངས། ཡུམ་གྱི་རལ་བ་བྱེད་བཅིངས་ལ། དབྱ་སྐྱའི་བྱེད་ཐོར་ཅོག་དང་། བྱེད་
 ལྷག་པར་འཕངས་པ་གཅིག་དང་། དབྱ་སྐྱ་ཆང་མ་ཞུག་པ་བྱས་པའི་བྱེད་སྐྱ་རྒྱུ་ཏུ་ཉིལ་

1 རྗེ་བྲག་བྱུབ་ཆེན་གྱི་གསུང་འདི་ཉིད་ཡོངས་གྲགས་གྱི་གསུང་འབྲུམ་བོད་གཉིས་ལས་མ་རྟེན།

ཡོད་པའི་ལུགས་གཉིས་གང་རུང་བྱེད། ལང་ཆོ་དར་ལ་བབས་ཤིང་། གཞུགས་མཛེས་པ།
 སྒྲ་སྟན་པ། ལུས་ཀྱི་ངི་ཞེས་པ། མ་མཆུང་རོ་མངར་བ། དེག་བྱ་འཇམ་བ་སྟེ་འདོད་ཡོན་
 ལཱི་དགའ་བས་རོལ་བ། རྒྱན་གཞན་རྣམས་གོང་ལྟར་ལ། སྒྲ་མས་སྟན་གོང་དང་ལྷན་ལཱི་
 གདེངས་ཀ་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལྟར་སྟན་གོང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་གོང་བྱ་གསེར་གྱིས་
 བསྐྱམས་པ་དང་། དེའི་སྟེང་ངི་དང་ལྷན་སྟུང་ཆོགས་པའི་མེ་ཏོག་ལྷན་ལ་བཀོད་པ་དང་།
 སྟན་གོང་དང་ལྷན་ལ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་བཤམ་པའང་ཡོད་པས། སྟན་གོང་ཞེས་པ་སྟན་
 གྱི་གོང་དུ་ཡོད་པའི་དོན་མིན་ལ། ལྷ་ཞི་བ་རྣམས་ལ་འོད་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། ཁྱོ་བོ་
 རྣམས་ལ་མའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་དམར་པོ་འབར་ཞིང་འཁྲུགས་པ། སྤར་སེམས་
 དཔའ་སྟུང་བཅེགས་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཁྱོ་བོར་བསྐྱར་བ་ལ་དེ་ཡོད་མེད་གྱི་དོགས་པ་
 སེལ་ཆེད་སེམས་དཔའ་གསུང་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སེམས་
 དཔའ་དང་། དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་གཉིས་སྤར་དང་འབྲེལ། རྒྱད་གཞུང་དང་འདིའི་
 གཤེན་རྗེ་གཤེན་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མགོ་ལེན་ལ་སྐད་འདེགས་ཉིས་བཅེགས་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་
 བེ་སྤར་མ་དབྱེད་མཐར་འཛོག་སྒྲོམ་དང་། སྤེམས་ཅིབས་ཀྱི་ཁྱོ་བོ་རྣམས་གསལ་འདེབས་
 བར་བྱའོ་སྟུང་པའི་ཀྱན་སྒྲོང་དང་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱི་དབུ་ཅོམ་པ་སོགས་རྒྱད་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་
 ཕྱག་ལེན་ལ་འབྲེལ་མེད་མང་ཡང་རྒྱད་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་དང་མན་ངག་གི་བྱེད་ཡིན་པས་
 དགོས་པ་ཆེ། འདིར་ཡུམ་གྱི་ཐུགས་ཀར་ཁོ་བཅུ་སྤར་ནས་བྱུ་བེན་ཀྱང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་
 མཆན་སོགས་རིམ་གྱིས་གསལ་བཏབ། དེ་ལ་གཤེན་རྗེ་གཤེན་རྣམས་སྤར་གི་རིགས་ཀྱི་ཁྱོ་
 བོ་ཡིན་པས་དབུ་རྒྱན་རྣམས་སྤར་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་སོགས་གོང་གི་“གཏི་ཐུག་ཉིས་པ་
 འདོད་ཆགས་རྗེ་རྗེ་ཆོས་བཅས་གང་།”¹ ཞེས་དང་། “སྒོངས་དང་ཞེ་སྤར་འདོད་ཆགས་
 སྤྱིབ་པ་རྗེ་རྗེ་སྟེ།”² ཞེས་པ་དང་སྤར་ན་གོ་སྟེ། རྒྱད་ལས། ཉག་པོ། དམར་པོ། དཀར་པོའི་

1 རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གཤགས་པའི་གསུང་འབུམ། ༤ རྣལ་འབྱོར་དག་རིམ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ ༣༩7

2 རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གཤགས་པའི་གསུང་འབུམ། ༤ རྣལ་འབྱོར་དག་རིམ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ ༣༩༩

ཚུལ་དུ་ཞེས་སོགས་ལྟར་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པར་བྱས་པ་དོན་རྒྱུ་མེད་ཅེས་མེད་ཅེས་དོན་ལྟར་སྒྱུ་འོད་ཟུང་གསུམ་མཆོན་པའི་གནད་ཆེ། ཕྱག་མཆོན་གཞན་གོ་སྤྲོད་ཞིང་། དཔྱད་པ་ལེ་ཅོན་དང་འབྲ། གཏུན་ཤིང་ནི་གཏུན་དུ་འབྲས་རྩུང་གྱི་ཤིང་ལ་ཟེར། དོན་རྒྱུ་ལྟར་ཁུང་གཉིས་བསྐྱེད་ཏེ་རྒྱབ་སྒྱུར། མཐེལ་ཚུང་གཉིས་མདུད། མཐུབ་མོ་གཉིས་བསྐྱེད་ས་པ་རྩྱུ་མཛད་དང་། མཐུབ་མོའི་ཅེ་གཉིས་ཚུང་ཟད་བཀྱགས་པ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་རྩྱུ་མཛད་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། དོན་ལ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དགོས། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤོན་ལག་གི་སེན་མོ་མཐེ་བོས་མནན། གྲུང་མོ་གཉིས་ཅེ་སྒྱུར། མཐུབ་མོ་གཉིས་དོན་རྒྱུ་ལྟར་རྩྱུ་མཛད་ཅེས་གསུངས་པར་བཀྱགས། མཐེལ་ཚུང་གཉིས་བསྐྱེད་ས་ཏེ་ཁབ་ལྟར་བསྐྱེད་ས་པ་གཙུག་ཏྱིར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་ནལ་འབྱོར་དག་རིམ་ལས་གསུངས། གཤམ་རྒྱུ་ལྟར་གཤམ་ལྷུང་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཡབ་ལྷུང་གྱི་མཁའ་གསང་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་ཐུགས་ཀར་བྱངས། ཡ་སྤྲུག་གི་དེ་གཤམ་རྒྱུ་ལྟར་མཐུབ་ཀྱི་ཅེས་མཆོན་ནས་བཞུགས་དེ་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་པས་རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཕྱིར་འཕྲོས། སྤྱི་ལ་པ་རབ་འབྲམས་བཞུགས་རྒྱལ་པ་སྤྲུག་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བཞུགས་ཀྱང་འཛད་མི་རུས་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་མཛད་པ་མཐའ་ཡས་པ་མཛད། འཕར་ཅིབས་ཀྱི་ཅེ་མོའི་རང་གི་གདན་ལ་གཡོན་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཁོད།³ སྐབས་འདིར་ལྷུང་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཁོ་བོ་སྤྲུག་མ་དགུ་དང་། ཕྱིའི་འཁོར་ལོའི་ཅིབས་ལ་གཤམ་རྒྱུ་ལྟར་གཤམ་གཤམ་བུ་བུགས། དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་སྤྲུག་མ་ནམས་ཀྱང་སྤྱོད་ནས་རང་རང་གི་གདན་ལ་འགོད་ཚུལ་རིགས་འགྲོ། གཙུག་ཏྱིར་འཁོར་བསྐྱེད་ཡར་ཅེའི་སྤྱབས་སྤྱོད་གི་ནང་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་གི་ཚུང་ཟད་མདུན་དང་། གཞོད་མཛེས་མར་ཅེའི་སྤྱབས་གཙོ་བོའི་འོག་གི་ཚུང་ཟད་རྒྱབ་ལ་ཉེ་བའི་གདན་ལ་འཁོད། གཙོ་བོ་དང་སྤྱོད་འོག་

¹ གསུངས་ཡང་། ཤིང་དཔལ། མཛོད་དཔལ།

² གྲུང་མོའི་ཆེགས་། མཛོད་དཔལ།

³ འཁོར་། ཤིང་དཔལ།

གི་ཁྱོ་བོ་གཉིས་ཅིངས་ལ་མ་རེག་པ་དགོས། སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆན་སོགས་མི་འདྲ་བས་
 སོ་སོ་དང་། རྒྱན་ཆ་ལུགས་འདྲ་བས་འདིགས་གསང་གཉིས་ཀ་ལས་ཁྱོ་བོ་བཅུ་བོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ཞེས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གསུངས། དེ་ཡང་དབུ་སྐྱ་ཐོར་ཅོག་མ་ཡིན་པར་གྱུན་ཏུ་
 གཟེངས་པ་ཁ་དོག་དམར་སེར། སྐྱན་གྱི་གོང་དུ་སྦྱོན་མ་དང་། མཐར་ཇི་མ། ཞལ་གྱི་འགམ་
 དུ་སྐྱ་ར་མེ་ལྟར་འབར་བ། ཡོངས་གྲགས་ལ་གོང་མར་ཇི་མ་ཟེར། བཞིན་ཤིན་ཏུ་འགྱུར་བ་
 བྱི་ཞལ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ལོག་པའི་དོན་དང་། གསུས་བྲིས་ཆེ་བ་ནི་ལྟོ་བ་པན་ཚུན་རྒྱ་ཆེ་བ།
 གསུས་པ་འབྲུང་བ་ནི་ལྟོ་བ་མར་འབྲུང་བ། རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་དང་སྟག་ཤམ་¹གསོལ་བ།
 མཐའ་ཡས་སྟོན་པོས་དབུ་སྐྱ་ཡོངས་རྫོགས་བཅིངས་པ་མ་ཡིན་པར་དབུ་སྐྱ་ལ་འཁྲིལ་བ།
 སེ་རལ་ཁ་ནི་འདིགས་བྱེད་ལ་ཐུགས་ཀའི་ཐད་སྐྱལ་མགོ་མདུད་ནས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་
 སྐྱལ་ལྡང་གཏེ་²མགོ་མདུག་བསྟོལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆའི་མཆོད་སྤྱར་ཐོགས་ལ་འཁྲིལ་བ། འོར་
 རྒྱས་བདུད་ཅིའི་ཁ་དོག་སྟེ་³སྐྱལ་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱ་རགས་ལ་འཁྲིལ་བ་སོགས་ལྟག་
 མ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རིགས་འགྲེ། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱ་བརྒྱད་བཅུ་དུ་བཀོལ་བ་
 དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དུག་ལྷ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་དེ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དུག་ལྷ་
 བཅོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྐྱལ་རྒྱན་ཏུ་ཤར་བའོ། སྐྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཅེ་མོ་མེ་
 དབྱང་དུ་འབར་བའི་དབུས་ན་གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆར་གཅོད་པ་སོགས་སྐྱད་ཅིག་
 རེ་རེ་ལའང་མཛད་པ་རབ་འབྱམས་གྱིས་མཁའ་ཁྲབ་གྱི་འགོ་རྣམས་སྦྱོན་གྲོལ་ལ་འགོད་
 བཞིན་བཞུགས་པ་ལྟ་ཐམས་ཅད་ལ་འདའོ། ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་ཅེས་པ་ཡུམ་གྱི་
 ཁོག་པ་ལ་བྱེད་པ་རྩེ་ཡབ་སྐུས་གྱིས་གསུངས་ལ། འདིགས་བྱེད་གྱི་ཆོ་གར་ཡུམ་གྱི་བརྒྱ་
 ལས་སྟོས་ཞེས་ཡོད་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་བརྒྱད་དེ་རང་

¹ སྟག་ཤམས་ མཛོད་དཔར།

² ལྡང་ཁྱེའི་ མཛོད་དཔར།

³ ཁ་དོག་ཏེ་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

གི་ཐུགས་ཀར་བྲངས། དེ་ལས་ཕྱིར་སློབ་གོ་ཆེད་ཡུམ་ཞེས་པ་དོར་ནས་བརྒྱ་ལས་སློབ་
 ཟེར་བ་རྒྱུད་སྦྲད་པའི་ཕྱག་བཞེས་ཡིན་ནོ། ། སུར་གདབ་ལ། རང་ཞེ་སྤང་དོ་རྗེར་གསལ་
 བས་འོག་གི་གཞོན་མཛེས་ལ་སྐྱེན་ཏུར་རེ་གཟེགས་པས་དེས་རང་ལ་བཀའ་བསྒྲོ་བར་
 ཞེས་ནས་རང་འབྲུག་གཉིས་པ་ཞིག་སྐྱུལ་ཏེ་མདུན་དུ་འདུག་ནས་བདག་གིས་ཅི་བཟྱི་ཞེས་
 བཀའ་འོད་པ་འདི་ལ་བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་དཔོན་སློབ་བྱམས་པའི་ལད་མོ་
 གནང་ནས། འབྲས་སྤངས་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོས་རྒྱབ་ངོས་ལ་བལྟས་ནས་འདི་འབྲུག་
 ཏེ་དབྱུག་པ་བསྟན་པ་ན་ཁོ་རང་ཕྱག་བདེ་ལ་སློང་བའི་བཅར་གོ་ནས་ཏྲོག་ཏྲོག་ལངས་ཏེ་
 འགྲོ་བ་ལྟར་ཞེས་དཔེར་བཞོན་དེ་ཕྱག་གིས་སྤངས་ཀ་དང་བཅས་གནང་བ་ཉམས་དོད་
 ཅིང་འཆར་བདེ་བ་ཡོད་གསུངས། སྐགས་དོན་ནི། ཡོ་རྒྱུ་ལ་སྤྱུང་བའི་བདག་
 ཉིད། སུམ་རྩ་འདུལ་བའམ་གཞོན་མཛེས། བེ་སུམ་རྩ་མ་ལུས་པར་ངེས་པར་འདུལ་བའམ་
 ངེས་པར་གཞོན་མཛེས་ཏེ། བེ་སུམ་རྩ་ཞེས་མར་གཅོད་ཅེས་སྐྱབས་མགོན་དོ་རྗེ་འཆར་
 གིས་གསུངས། གི་རྩ་བུངས་ཤིག །གི་རྩ་པ་ལ་འཛིན་དུ་ཆུག་ཅིག །རྩྱུ་དོན་དེར་བསྐྱུལ་བ།
 རྩྱུ་ན་ལ་ཁྱུག་ཅིག །ཏྲོ་བེ་ཀྱེ། རྩ་ག་ལྷན་བཅོམ་ལྷན་འདས། བེ་རྩྱུ་རིག་བ། རྩ་རྩ་རྩལ་པོ།
 རྩྱུ་པར་བེ་གསོད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱུལ་བ་སྟེ། དོན་བསྐྱུས་ན་ཀྱེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བགོགས་ཀྱི་
 གཅོ་བོ་རྣམས་བྱངས་ལ་ཁྱུག་ཅིག །འཁོར་རྣམས་ཀྱང་འཛིན་དུ་ཆུག་ཅིག །ཅེས་གཅོ་བོའི་
 ཞལ་ནས་སྐགས་བརྗོད་དེ་བཀའ་བསྒྲོས་པས་གཞོན་མཛེས་ཀྱི་ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོའི་རྩ་
 རྩྱུ་དེ་དོ་རྗེ་ལྷགས་ཀྱང་བསྐྱུར་བ་འདིའི་མན་ངག་ལྟར་སྟེ་གཞན་དང་གཞན་ལའང་ལས་
 མཐུན་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་བསྐྱུར་ཆོག་པ་ཡོད། དེ་ལྟར་ཕྱག་གཡས་གཡོན་ཀྱི་དང་པོ་ན་
 ལྷགས་ཀྱི་དང་ཞགས་པ་ཐོགས་པའི་གཞོན་མཛེས་བཅུར་གྱུར་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུར་སོང་ནས་
 གདོན་བགོགས་ཀྱི་གཅོ་བོ་ནག་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་ཕྱོགས་སློང་བཅུའི་སྟོང་གར་ལྷགས་

༡ ཕྱག་སྟེ་ མཛོད་དཔལ་

གུས་བཏབ། མགྲིན་པ་ཞགས་པས་བཅིངས་ཏེ་དོ་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྷགས་འདྲོན་པ་ལྟར་
 སྐད་ཅིག་ལ་ཁྱིད་པ་ན་འཁོར་གྱི་གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པར་
 བཀུགས་ནས་ཉེ་འཁོར་དུ་སླེབ་པ་དང་ཁྱོ་བོ་རྣམས་ཞལ་སྤྱིར་འཁོར་བ་ལ་རང་སྤྱོད་ཀྱི་
 བགོགས་གཏད་པ་ན། ཁྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་རྩྱུ་ཞེས་བརྗོད་པས་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོམས་
 བརྒྱད་དང་། ཤར་གྱི་ཤར། ལུབ་ཀྱི་ལུབ་རྣམས་སུ་རྩྱུ་རེ་བྱུབ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་
 གདོན་བགོགས་སོ་སོའི་ལས་ལས་བྱུབ་པའི་ཁྱོན་པ་ཁ་དོག་ལ་གཏིང་ཡངས་ཤིང་ཐབ་པ་
 འབྲུབ་ཁུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་བཅུར་གྱུར་པའི་ནང་དུ་ཁ་སྤྱིར་བསྟན་ཏེ། སྤྱིའུ་ཆོགས་སུ་
 འཕངས་པ་ན་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་འབྲུབ་ཁུང་དུ་ཆུད་པར་བསམ། བྱང་གི་བདུད་ཅི་འབྲིལ་
 བས་སྐྱལ་པའི་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་དེ་ཉིད་སྟོད་ཁྱོ་བོ་ལ་སྟེ་བ་མན་ཆད་མདུང་ཅི་གཅིག་
 པའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཕུར་བྱ་མེ་དབུང་འབར་བ་བཅུར་གྱུར་པ་གཞན་གྱིས་བཏབ་པ་ལ་མ་
 ལྟོས་པར་བགོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་སྟོག་གི་ཀ་བ་བཅུག་པ་ལྟར་འཁོར་པར་བསམ།
 འདིར་ཕུར་ཁུང་དང་བགོགས་ཀྱི་ལུས་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་སེམས་
 ལ་ཤར་ཆོད་ཡིན་གསུངས། སྤར་སྤྱིའུ་ཆོགས་སུ་འཕངས་ཀྱང་འདིར་ཕུར་བྱ་སྤྱི་བོར་
 འཁོར་བ་དམིགས་པའི་འབྲུལ་འདེགས་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། རང་ཞེ་སྤར་དོ་རྗེས་
 ཟླ་ཟླ་སོགས་བརྗོད་དེ་ཕུར་བྱ་བསྐྱལ་བས་གཞོད་མཛེས་ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་དོ་རྗེ་ལྷགས་ཀྱི་
 དེ་དོ་རྗེ་ཐོ་བ་མེ་འབར་བར་གྱུར་ནས་ཤར་སོགས་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོམས་མཆོམས་བཞི།
 སྤང་འོག་གི་ཕུར་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་བརྒྱུད་བ་མ་ཡིན་པར་འདེབས་པའི་སྤངས་ཀ་ཅམ་
 བྱས་པས་འཛིམ་གོང་ཆེ་བ་ལ་ཕུར་བྱ་བཏབ་པ་བཞིན་སྤྱི་བོ་ནས་རྒྱང་མཐིལ་བར་བྱར་
 བྱར་བྱུག་པར་བསམ་ཞེས་དཔོན་སྟོབ་བྱམས་པས་གསུངས། ཁྱོ་བོ་དང་ཕུར་བྱ་བཅུ་ལས་
 དོ་རྗེའི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་སྤང་འོག་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོམས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲོས་པས་འཁོར་གྱི་
 བགོགས་ཕུར་ཁུང་དུ་མ་ཆུད་པ་རྣམས་ཆོག་སྟེ་ཐལ་བར་སོང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཆོག་སྟེ་

རྒྱུད་རིང་དུ་བློས་པར་བསམ་པ་ནི། རྒྱུད་ལས། “གདུག་པ་ཆོག་པས་པན་ཚུན་དུ། བྱེར་
བས་ནམ་པར་བློས་པར་གྱུར།”¹ ཅེས་པའི་དོན་ནོ། ལུང་བྱ་བཏབ་པ་ན་སྤར་གྱི་འབྲུག་
ཁུང་དེ་ཉིད་ལུང་ཁུང་ཁ་ཡངས་ལ་གཏིང་སྤར་བར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་དབྱིབས་བྱ་གསུམ་
དུ་འབྲེལ་ཡང་ཁུད་པར་ནི་དེ་ལོ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་བྱུང་རྒྱ་མཚོར་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུ་བ་
ཐབས་ཁུངས་སུ་བྲངས་ནས་ལུང་སྤྲུགས་གཞི་དམ་ཅེས་གྱིས་བརྗོད་པ་དང་། ཞེ་སྤར་དོ་
རྗེས་ཡིད་གྱིས་ལུང་བྱ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ལ། གུན་མཁུན་གོང་མའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་
གཞི་དམ་ཅེས་བཅུ་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཞེ་སྤར་དོ་རྗེས་ལུང་བྱ་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་
བསྐྱོས་པས་གཞི་དམ་ཅེས་གཅིག་པོ་དེས་ལུང་བྱ་ཞལ་བྱིར་བསྐྱེད་པའི་མདུན་ནས་ལུང་
སྤྲུགས་བརྗོད་དེ་རིམ་གྱིས་འདེབས་པར་གསུངས་སོ། སྤྲུགས་དོན་གསུང་བ་འབྲེལ་བ་
བཞི་སྤྲུགས། དངོས་བྱུང་རྒྱ་མཚོ། དུགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་སུ་གསལ་བས་མ་བྱིས་
སོ། ལྷེང་གི་བགེགས་ལ་ཤར་གྱི་ཤར་དང་། འོག་གི་བགེགས་ལ་རུབ་གྱི་རུབ་ཏུ་ལུང་
གདབ་བྱེད། ལུང་སྤྲུགས་ཆོགས་སུ་བདེ་མཆོག་ལ་གཉིས་དང་། འདིར་གསུམ་ལས་མི་
བརྗོད་ཀྱང་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་བཅུ་བརྗོད་ན་ལེགས། ཨ་རིག་དག་བཤེས་འོད་ཟེར་
ཆོང་གིས་སྐབས་འདིར་བགེགས་དེ་ནམས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་གསུམ་གཡོ་འགྲུལ་
མེད་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དོན་ཡིན། དེའི་ཆོ་
ནལ་འབྱོར་པའི་ངོར་སྤྲད་ཅིག་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་བགེགས་ཀྱི་སྤྲང་ངོར་གངས་མེད་
གསུམ་གྱི་ཆོགས་བསགས་པ་སོགས་འབྱུང་བ་དེ་ཆོའི་སྤྲང་ངོའི་བསྐྱེད་པ་ཡིན། གཡོ་
འགྲུལ་མེད་པ་འོད་གསལ་ལ་གཡོ་འགྲུལ་མེད་པའི་བརྗོད་ཡིན། བརྒྱུད་བརྒྱུད་ནས་བཞག་
གཏོང་རྒྱ་ཞིག་ག་ན་ཡོད་གསུངས་པས་ཚིན་པ་མང་དུ་བྱས་ཀྱང་དབྱེད་རྒྱ་ཆེ་ལོ། རང་

¹ རྗེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་མགོན་པོ་རྒྱ་སྤྲུག། མདོར་བྱས། འོག་གངས་ཤབ་མ་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་མི་འབྲེལ། “གདུག་པ་ཆོག་པས་པན་ཚུན་དུ། བྱེར་བས་ནམ་པར་བློས་པར་གྱུར།” ཞེས་སོ།

གཞན་གྱི་ལས་ཉོན་གྱི་སྤང་ཆ་གཏོན་བགལས་སུ་ཤར་བ་ལས་ཕྱི་ན་རྩ་བའི་པ་མེད་པར་¹
 བགལས་མཐར་བྱེད་ཕྱར་བྱར་ཤར་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལྷས་བདེན་འཛིན་དང་། དེས་བསྐྱེད་
 པའི་ལས་ཉོན་གྱི་སྤང་ཆ་འཛོམས་མི་རྒྱས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་
 ཅི་ལ་རྒྱས། དེས་ན། “རྗེ་བཙུན་ལྷ་མའི་སྐྱ་ཆེ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི།། བར་ཆད་གཏོན་རིགས་
 འབྱུང་པོའི་གཞོན་པ་བསྐྱོག།”² ཅེས་སོགས་ལྟར་བསྟན་པ་དང་བསྟན་འཛིན་ལ་གཞོན་བྱེད་
 བྱེད་འབྲེ་བྱེད་གཏོང་སོགས་སྐྱིབ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱར་གདབ་
 བྱེད་པ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་བར་ཆད་སེལ་བའི་ཐབས་མད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ།
 འཛིགས་གསང་གཉིས་ཀའི་ཁྱོ་བཙུང་ཁུངས། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། “ཀྱན་ནས་སེར་བའི་
 འཁོར་ལོ་ནི།། ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་བདག་ཉིད་བཙུང་ལས་བྱུང་།།”³ ཞེས་པ་སྟེ། ཤེས་
 བཙུང་འགྲེལ་པ་⁴ བཞེ་སྤྲལས་ལས་མཛོད་གནས་བདུན་པ་ལྟར་བགྲང་ཡང་ངོ་བོ་ཐུན་མོང་བ་
 དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་ཤིང་ཆེ། གང་ལྟར་དེས་སྤོངས་མི་རྒྱས་པའི་སྤང་
 བྱ་མེད། སྤང་བྱའི་རྣམ་འགྱུར་སྤྱོད་པ་བཙུང་ལ་མ་འདུས་པ་མེད། ཤེས་བཙུང་དང་
 ཁྱོ་བཙུང་མ་འདུས་པའི་གཉེན་པོའི་ལྷ་མེད་པར་ཤེས་ནས་བསྐྱོམ་བསྐྱུས་ལ་འབད་ན་དེ་
 ལས་ལྷག་པའི་རིམ་གྱི་མེད་པས་རང་ལ་ནོར་བུ་ཡོད་པ་ངོ་མི་ཤེས་པར་གཞན་ལ་འགྲམ་
 རྒྱ་ལྡང་བ་ནོར་བ་ཡིན། ཕྱར་གདབ་མི་བྱེད་ན་དེའི་གོང་དུ་སྤྲལས་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱོག་པ་
 བྱེད་དམ། གོ་ཆའི་རྗེས་སུ་ཡང་ཕྱར་གདབ་བྱས་ཆོག་གོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་བསྐྱུང་འཁོར་རོ།། འཛིགས་བྱེད་ལ་ཐུན་མོང་བའི་བསྐྱུང་འཁོར་སྤྲོན་དང་། འདིར་
 རྗེས་སུ་ཡོད་པ་རང་རང་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཁུངས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོས་

༡ མེད་པས་ མཛོད་དཔར།

༢ རྒྱུད་མཛོད་གསུང་རབ། ག རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་རྒྱ་ཆེ་ ཆོས་རྒྱལ་བསྐྱོག་ག། འབྲེལ་དཔར། ཤོག་གངས་༡བ།

༣ རྒྱ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅ འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱུད་པ། ཤོག་གངས་༡༥༡བ།

༤ འགྲེལ་པ་ ཤིང་དཔར།

འགྲོ་སྤྱི་རྩི་རྩི་ཞེས་རེས་པར་བརྗོད་པ་དང་འབྲུག་ཁྱུང་པར་བཞག་པའི་བསྐྱུང་འཁོར་སྐུ་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ལྷགས་ཀྱི་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་བ། དེའི་ཕྱིར་ཁོ་རྩི་ཁོལ་མ་མེ་སྐྱག་ཕྱིགས་
 བཅུར་འཕྲོ་བ་ཆ་ཤས་རེས་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་གདུག་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ་བསྐྱེག་
 པའི་རྩི་རྩི་རྩི་བ། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེལ་པ་འདིག་དུས་ཀྱི་མེ་ལྷ་བྱའི་མེའི་རྩི་བ། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེལ་
 པའི་རྩི་ལྷ་བྱའི་རྩི་ནག་འཕྲོ་བས་པའི་རྩི་བ་སྐྱེ་མེ་རྩི་གཉིས་འདྲེས་མར་འབྲུགས་པ།
 ཡང་གཙོ་བོས་སྤྱི་བརྗོད་པ་དང་རྩི་བའི་སྤྱི་རྩི་ཡིག་གུ། དེ་ལས་རྩི་རྩི་རྩི་ལྷ་པའི་རྩི་བ་
 རྩི་མ་པའི་སྤྱི་རྩི་རྩི་རྩི་གུར་མཆོད་རྩི་ལྷ་བྱ། རྩི་ཡང་སྤྱི་བརྗོད་པས་འོག་གཞིར་སྤྱི་ལས་
 རྩི་རྩི་ས་གཞི། དེའི་ཕྱིར་རྩི་རྩི་རྩི་ལྷ་པའི་མདེུ་ཅན་གྱི་མདེུ་འཕྲ། ཡང་ན་རྩི་རྩི་རྩི་ལྷ་པ་
 མེ་སྐྱག་འཕྲོ་བ་ཤར་བྱ་བ་སྤྱི་བྱུང་སྤྱི་རྩི་འོག་ཕྱིགས་མཆོམས་བསྐྱེལ་ཏེ་བར་མཆོམས་མེད་
 པར་རྩི་བའི་མདེུ་བ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་བས་གདུག་པ་ཅན་རྩིས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་བ་ཅམ་
 ཡང་མི་བྱས་པར་བསམ་པ་ནི་བསྐྱུང་འཁོར་སྐུ་མོང་བའོ། དེ་ནས་ཞེ་སྤྱི་རྩི་རྩི་ཁོ་བོ་
 བཅུ་དང་བཅས་པའི་གནས་གསུམ་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་བཞོད། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོ་ལྷོ་སྤྱི་
 ལན་གསུམ་བརྗོད་དེ་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་རྩི་བའི་སྤྱི་གསུང་སྐྱགས་དབྱེར་
 མེད་དུ་མོས་པ་ནི་གོ་ཆའི་བསྐྱུང་བའོ། སྐྱགས་བསྐྱེལ་བར་འདོད་ན་སྐྱབས་འདིར་གཙོ་
 འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱགས་ཀར་སྤྱི་གི་མཐར་གང་བསྐྱེལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱི་སྐྱགས་བཞོད་
 དེ་མན་ངག་གི་གནད་ལྷ་དང་ལྷན་པར་བསྐྱེལ་དགོས་པས། གཙོ་བོ་འཕྲོ་བའི་གནད་ནི་སྤྱི་
 གདོན་དང་བྱུང་བྱུང་བསྐྱེལ་པར་གཙོ་གཉིས་འཁོར་བསྐྱུང་དང་། བགེགས་ཞེ་བ་ཅམ་དུ་
 འདོན་ན་རང་ཞེ་སྤྱི་རྩི་རྩི་གསལ་བ་བགེགས་མཐར་བྱེད་དུ་ང་རྩི་འཕྲོ་ལ། གཙོ་
 འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་སྤྱི་གི་མཐར་དེའི་སྤྱི་སྐྱགས་བཞོད་ནས་
 བསྐྱེལ་ཞེང་། འཕྲོ་ལ་བ་བཞེ་སྐྱགས་ལྷར་ལས་ཆོགས་རྩིས་ཀྱང་ཉམས་སྤྱི་སྤྱི་ལས་ཆོག་
 སྤྱི་ཁོ་བོ་སྐྱག་མ་རྩིས་ལ་རིགས་འབྲ། འདུས་པའི་རྩི་རྩི་དུ་ཁོ་བོ་དགའི་སྤྱི་སྐྱགས་

ལས་མ་བྱུང་བ་སྒྲ་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་སྤྲོས་པ་ཡིན་པས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འཁོར་
 བསྐྱུར་ལ་གྱུར་ནས་འབྱུང་བའི་སྤོང་ཕྱགས་བཞུ་བར་གསུངས། འདིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱུར་
 འཁོར་ལ་གཙོ་བོ་གཞོན་མཛེས་དང་། དེའི་གནས་སུ་རང་འབྲེན་གཉིས་པ་རྫོང་མཛེས་འོག་
 བཞོན་པས་དབུས་ཀྱི་གཞོན་མཛེས་མེད་ཀྱང་ཁོ་བཏུ་ཆང་བ་འདིར་ཞེ་སྤར་རྫོང་མཛེས་གཙོ་བོར་
 བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་གང་དབུས་སུ་བཞོན་པའི་དོན་དུ་རང་འབྲེན་གཉིས་པ་དགོས་
 སོ།། བསྐྱུར་བྱ་སྤྲོས་པའི་གནད་ནི། གཙོ་བོའི་ཕྱགས་ཀའི་རྩྭ་གི་གཡས་སུ་པ་མ། གཡོན་དུ་
 ཆོས་ཐོགས་དང་སྤྱོད་བདག །རྒྱབ་དུ་གཉེན་བཤེས། ཞབས་ཀྱི་ལ་ཁོར་རྩས། ཐེག་ལའི་
 རང་དུ་རང་གི་སྒྲ་མ་འགོད་པའམ། ད་ལྟ་དམ་ཆེག་མ་ཉམས་པ་དགོན་པས་སྒྲ་མ་ལས་
 གཞན་རང་གི་མདུན་དུ་སྒྲ་གདན་ལ་བཞོན། བསྐྱུར་འཁོར་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྲོས་ཀྱང་ཆོག །རང་
 སྤྱོད་རང་ལྟར་གསལ་བའི་མདུན་ནམ། ཕྱགས་ཀའི་རྩྭ་གི་མདུན་དུ་རང་པ་མལ་པའི་རྣམ་
 པ་གསལ་བཏབ། ཁོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་ཕྱགས་ཀ་ནས་སྤྲོས་པའི་འོད་ཀྱི་གྱུར་ཁང་དུ་
 རྒྱུད་པས་བགོགས་དང་བར་ཆད་ལས་བསྐྱུར་བར་མོས། ཁོ་བོ་ཞལ་གཟིགས་པའི་གནད་
 ནི་བསྐྱུར་བ་ལ་ཁོ་བོ་རྣམས་ཞལ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་བསྐྱུར་བྱ་²ལ་གཟིགས་པ་དང་།
 བསྐྱོག་པ་ལ་ཕྱི། སྤོང་གདོན་ལ་ཁོ་བོ་སྤྱོད་དང་ཁྱད་པར་འཁོར་བསྐྱུར་ཀྱིས་སྤོང་དུ་རྒྱར་
 ཐབས་སུ་གཟིགས་པ་སོགས་སོ།། འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་གནད་ནི་ཕྱགས་བཞུ་བའི་ཆེ་
 གཙོ་བོའི་ཕྱགས་ཀ་ནས་ལས་མཐུན་ཀྱི་མཆོད་རྩས་སྤྱོད་ཆོགས་ཐོགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཏེ་
 ཁོ་བོ་རྣམས་ལ་མཆོད། འཕྲིན་ལས་འབྲུབ་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ཕྱགས་རྒྱུད་བསྐྱུས་
 པའི་ཕྱིར་སྤྲོས་བཞུས། ཁོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀ་ནས་སྤྱོད་པ་དཀར་མོ་བདུད་ཅི་དཀར་
 པོས་གང་བའི་བྱམ་པ་ཐོགས་པ་དཔག་མེད་སྤྲོས་པ་མཆོད་ལྟ་དང་ལམ་དུ་འདྲིངས་པའི་

² སྤྱོད་བྱ་ མཛོད་དཔལ་

³ སྤྱོད་བྱ་ མཛོད་དཔལ་

ཚུལ་གྱིས་རང་ངམ་བསྐྱབ་བྱ་¹ཆེ་བ་ལ་གནས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་རྒྱ་ལས་ངན་སྤྲིག་
 སྤྲིབ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ། རྒྱུ་ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་ཉམས་པ། ཤ་རུས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་
 འབྲིག་པས་རྣལ་ཁྲག་རྒྱ་སེར་བསགས་པ་སོགས་རྒྱུ་ངན་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་པ་
 དང་། ཁྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱུ་ལས་བདུད་ཅི་འབེབས་སྦྱངས་དང་། ཉན་གདོན་བར་ཆད་སོགས་
 འོད་ཟེར་གྱིས་སྦྱངས་ཏེ་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་གྱིས་རྒྱས་བཏབ། འོད་ཟེར་གྱིས་ལུས་
 ཀྱི་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྡོ་རྗེའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་གྱིས་བར་
 མཆམས་མེད་པར་གཏམས་པས་བདུད་སྤྲེའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་མོས་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ལྷ་མོ་སེར་མོས་བདུད་ཅི་སེར་པོས་དབང་བསྐྱར། སྦྱུ་ལས་འོད་དང་བདུད་ཅི་
 སེར་པོས་ཆེ་བསོད་ཆོས་ཉོར་རྒྱས་པ་དང་། ལྷ་མོ་དམར་མོས་བསྐྱབ་བྱར་²ཁྲུས་བྱས་
 བས་དབང་དུ་འདུ་བའི་གོགས་བྱེད་སྦྱངས། བདུད་ཅིའི་གསེབ་ནས་ལྷ་མོ་དམར་མོ་ལྷགས་
 གུ་ཐོགས་པ་སྟོ་བའམ། ཡང་ན་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་གུས་དབང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་བ་གྲགས་ནས་
 རང་གི་རྒྱུང་མཐིལ་ལམ་གདན་ལ་ཐིམ་པར་བསམ། ལྷ་མོ་ནག་མོས་བདུད་ཅི་ནག་པོའི་
 ཁྲུས་གྱིས་བགོགས་དང་བར་ཆད་མོངས་པ་དང་། བདུད་ཅིའི་གསེབ་ནས་ཁྱོ་བོ་ཁྱོ་མོ་
 མཆོན་ཆ་ཐོགས་པའམ། ཡང་ན་མཆོན་ཆའི་ཆོགས་སྟོས་ནས་བསམ་བསྐྱད་སོགས་དག་
 ལས་³སྐབས་སུ་གང་བབས་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ནད་གདོན་སོགས་ཤ་ཁྲག་གི་རྣམ་པར་
 ཁྱོ་བོ་ཁྱོ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་དུ་དམར་ཆེལ་ཆེལ་གསོལ་བར་བསམ་མོ། འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
 བའི་གནད་ནི་བསྐྱར་བ་ལ་གཡས་དང་། བརྒྱུག་པ་ལ་གཡོན་དུ་འཁོར་བ་དང་། འཁོར་ལོ་
 གྲབ་གྲབ་དང་ཡིང་ཡིང་འཁོར་བ་མ་ཡིན་པར་དོང་ཆེ་དང་མགལ་མེ་ལྟར་བར་མཆམས་
 མི་མངོན་པར་འཁོར་བ་དགོས་ལ། ཕྱིར་བརྒྱུག་ལ་གོང་ལྟར་གཞོད་མཛེས་སམ་ཞེ་སྤང་རྟོ་

¹ སྐྱབ་བྱ་ མཛོད་དཔལ་།
² སྐྱབ་བྱར་ མཛོད་དཔལ་།
³ དག་ལས་ མཛོད་དཔལ་།

རྗེས་བཀའ་བསྐྱོས་ཏེ་གཞོན་མཛེས་སྟོབ་འཛིགས་བྱེད་དང་འདི་གཉིས་ཀར་སྦྲར་ཆོག །
 བགཟུགས་དང་བར་ཆད་མི་ལམ་ངན་བ་སོགས་དེའི་གཟུགས་དང་། བ་རོལ་པོས་རང་ལ་
 བྱེད་པའི་གཞོན་འཆེ་བྱེད་མཁན་རྣམས་བྱེད་འདྲེ་དང་། དེ་བྱེད་མཁན་གྱི་བྱེད་མ་ལ་ཚོད་
 གཏོང་བེར་བས་དེ་དག་སྟོས་པའི་གཞོན་མཛེས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱས་འགྲུགས་པའམ། གཞོན་
 མཛེས་མི་སྟོན་ཁོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱུ་ལས་སྟོས་པའི་འོད་བེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་བཀྲུགས་ནས་
 ཁོ་བོ་རྣམས་ཞལ་བྱིར་གཟུགས་པ་ལ་གཏད་པས། དམིགས་རྣམ་འཆར་བདེ་བྱིར་དེ་དག་
 གི་རྒྱུ་མཐིལ་དུ་རང་རང་གི་སྒྲིག་སེམས་ལས་བྱུབ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་སོར་བཞི་
 བ་རེ་བྱུབ་པ་བྱུག་གཉིས་ཀྱིས་བཟུང་ནས་མགོ་མཇུག་བསྐྱར། ཁོ་བོ་གདན་དང་བཅས་
 རྣམ་མཁར་འཕགས། འཁོར་ལོ་གཡོན་དུ་བི་རི་རི་འཁོར་བའི་ཅིབས་ལ་བསྐྱོན་ཏེ་འཐག་
 པའི་བྲེ་མ་རྣམས་ཉི་གདན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཐལ་བ་རྒྱུད་གིས་གཏོར། རྣམ་ཤེས་ཆོས་སྦྱུའི་
 ངང་དུ་གནས་པར་མོས་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག །འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་སྒྲིག་
 གྲང་གདུག་ཅན་རྣམས་སྒྲིག་དངངས་བརྒྱལ་བར་བསམ་པ་འདི་དག་སྦྲར་སྟན་བརྒྱུད་ཁོ་
 ར་ཡིན་གྲང་ད་ལྟ་ཅི་རིགས་པ་ཡི་གེར་འཁོད་པའང་མཐོང་ངོ་།། དེ་ལྟར་གཙོ་བོ་རྟོ་རྟོ་
 འཆར་ཞི་བ་དུག་པོར་བསྐྱར་བའི་མངལ་ནས་ཁོ་བཏུ་སྟོབ་ནི། རྒྱུད་ལས། “ཁོ་བོ་ཞི་སྦྲང་
 གནས་ལས་སྦྱེས།”² ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་གཙོ་བོའི་བཀའ་བཞིན་འཁོར་བས་
 བཀའི་འཁོར་ལོ་བེར། དེ་ལ་གསལ་བའི་བཀའི་འཁོར་ལོ་སོགས་ལས་སོ་སོའི་སྦྱུ་ལྟལ་
 དང་། ཁ་སྦྱོར་དབྱེ་བ་སོགས་མང་ཡང་ཞིབ་པར་འགྲེལ་བ་³བཞི་སྒྲགས་སོགས་སུ་གསལ་
 ཞེས་ཞལ་འཕངས་མཛད་ནས་མན་ངག་དམར་རྗེ་དུ་བཤད་མི་རུང་བས་གཞན་འདི་དང་
 འདི་ན་གསལ་ཞེས་སྒྲ་མས་ཁུངས་བསྟན་པས་མན་ངག་དེ་དང་དེའི་ཁྱིད་ཐོབ་ཅིང་ཉམས་

¹ སྟན་རྒྱུད་ མཛོད་དཔར།

² རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འདུམ། ཅ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཏུ་གསུམ་པ། འོག་གངས་༡༡ རྟན་

³ འཕྲེལ་བ་ འཕྲེལ་བཤད།

སུ་ཡིན་པ་ལ་དབང་བ་སྤང་རྒྱུ་དོན་རྗེ་འཆང་གི་གསུང་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཀུན་མཁྱེན་གོང་
མས་གསུངས། ཅ་རྒྱུ་ཡེ་ཕུ་བཅུ་བཞི་བ་ལས་གཞོན་མངོས་ཀྱིས་བྱ་མོ་འགྲུགས་པའི་
ལས་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས། “དོན་ཞུགས་པ་ལྷགས་ཀྱི་ཡིས། བྱ་མོ་རྣམས་ནི་འགྲུགས་པའི་
མཆོག།”¹ ཅེས་པའི་མན་ངག་གིས་གཞོན་མངོས་ཀྱི་བྱ་མོ་མཆོན་དང་པོ་དོན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུ་
བསྐྱར་ཏེ་བགྲོགས་འགྲུགས་པ་དང་། “དོན་ཞུགས་ཅི་ཁྱོ་པོ་ཆེ། དོན་ཞུགས་བསྐྱོམ་པར་
བྱ།”² ཞེས་སོགས་དང་། “མེ་སྟག་འབར་བ་འབྲ་བ་ཡིས། ལྷོགས་བཅུ་འདྲེ་དཀྱིལ་འཁོར་
དབབ་པར་བྱ།”³ ཞེས་པས་བདུན་ཅི་འབྱིལ་བའི་ཕུར་གདབ་བསྟན། ཡེ་ཕུ་བཅུ་གསུམ་
པར་། “བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་དམ་བཅས་པས།”⁴ སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་འཁོར་བསྐྱོམ་
པའི་དགོས་པ་བསྟན་ཏེ་ཞིབ་པར་རྒྱུ་འབྱེལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ཡན་ཆད་སྒྲིབ་འཕྲོ་
སྟེ། སྒྲིབ་ལམ་དང་སྐྱར་ན། “དེ་ལྟར་སྐྱུ་མ་རྗེ་བཞེན་”⁵ སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོ་
བྱའི་དགོ་ཅ་ངོས་བཟུང་། རང་ཉིད་སྤྱོད་མཆོར་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་སྐྱོ་
སྐྱུངས་ནས་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོབ་ཚུལ་དང་། ཕུན་མོང་ལམ་སྐྱུངས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱགས་ཀྱི་
འཇུག་སྐྱོད་བང་ཞོད་དེ་དམ་ཆོག་དང་སྐྱོམ་པ་དག་པར་བྱེད་ཚུལ། ཐ་མལ་སོགས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་རིམ་མདོར་བསྟན། ཞིང་གི་ཕུལ་བྱུང་སོགས་ཀྱིས་ཆོགས་ཞིང་བསྟན་ཏེ། ཕུགས་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། དཔལ་ལྷན་ཞེ་སྤང་དོན་ཞུགས་

1 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ཡེ་ཕུ་བཅུ་བཞི་བ། ཤོག་གངས་༡༣༣ན༡ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཕུ་ལ་དོན་ཞུ་ཞུགས་
པས། ལྷ་མེན་བྱ་མོ་འགྲུགས་པའི་མཆོག །” ཅེས་སོ།

2 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ཡེ་ཕུ་བཅུ་གསུམ་བ། ཤོག་གངས་༡༡༥ན༦ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དོན་ཞུགས་ཅི་ཁྱོ་པོ་
ཆེ། དོན་ཞུགས་བསྐྱོམ་པར་བྱ།” ཞེས་སོ།

3 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ཡེ་ཕུ་བཅུ་གསུམ་བ། ཤོག་གངས་༡༡༥ན༦ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྷོགས་བཅུ་འདྲེ་དཀྱིལ་
འཁོར་མཆོག་རྣམས་ལ། མེ་སྟག་འབར་བ་འབྲ་བས་གདབ།” ཅེས་སོ།

4 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ཡེ་ཕུ་བཅུ་གསུམ་བ། ཤོག་གངས་༡༡༥ན༥ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “བསམ་གཏན་ལས་
བྱུང་དམ་བཅས་པས།” ཞེས་སོ།

5 རྟེན་ཆོང་ཁ་བ་སྐྱོ་བཟང་གཤགས་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་མོར་བྱ། གསང་འདུས་སྒྲིབ་ཤིས། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་36ནན3

ཀྱིས་བསྐྱར་འཁོར་བསྟན་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱི་སྟེང་ནས་ཤར་སྒྲོམ་རེ་བྱས་ཀྱང་ཡིགས་ལ།
འཛིགས་བྱེད་ལ་ཆོགས་ཞིང་སྟེས་ནས་སྟོང་འབྱུང་གྱི་ལས་བསགས་བ་དང་ཆོས་མཐུན་
སྐྱར་ཀྱང་འདིར་ཆོགས་ཞིང་སྐྱངས་གཞི་དང་མི་སྦྱར་བ་རྒྱད་དང་བྱབ་ཆེན་རང་རང་གི་
གསུང་ཚུལ་གྱི་སྐྱས་ཐིན་དང་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་བ་དངོས་གཞི་ལ། རང་དོན་སྤུན་ཆོགས་སྐྱབ་བྱེད་དང་པོ་སྦྱར་བའི་ཉིང་
རེ་འཛིན། གཞན་དོན་སྤུན་ཆོགས་སྐྱབ་བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ལས་རྒྱལ་
མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གསུམ། དང་པོ་(རང་དོན་སྤུན་ཆོགས་སྐྱབ་བྱེད་དང་པོ་སྦྱར་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
)ལ། འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འཁྱེར་བའི་ནལ་འབྱོར་ལྷག་མོས། བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་འཁྱེར་བའི་
ནལ་འབྱོར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ། སྟེ་བ་སྤུལ་སྐྱར་འཁྱེར་བའི་ནལ་འབྱོར་སྤུལ་
སྐྱ་དོར་སེམས་སུ་བསྐྱར་བ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་བཀོད་ནས་སྒོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་
སེམས་དབའ་སུམ་བཅེགས་བྱ་བ། དེ་འབྲེལ་སྐྱ་གསུམ་ཡང་འདོད་ཆགས་གྱི་ཆོས་
གྱིས་ཐོབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རིག་མ་འདུ་བྱ་བའོ། དང་པོ་(འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འཁྱེར་བའི་ནལ་འབྱོར་
ལྷག་མོས)ལ། སྟོད་སྤྲ་མ་ཞིག་ནས་སྟོང་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་
བསྒྲོམ་པ། སྟོད་བྱི་མ་ཆགས་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞལ་
ལས་ཁང་གདན་བཅས་བསྐྱེད་པ། དེར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་ལྷ་བསྐྱེད་དེ་ཅི་ལྟར་འཆང་རྒྱ་
བའི་ཚུལ་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པའོ།།

དང་པོ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བསྒྲོམ་བ་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ལས་འཁྱེར་དངོས་གཞི་མ་
ཡིན་པར་འཛམ་བྱ་སྤྱིར་དུ་སྟེ་བ་ལ་གང་དུ་སྟེ་བའི་གནས་སྟོན་དུ་བྱབ་དགོས། དེ་ཡང་སྟོད་
སྤྲ་མ་ཞིག་པའི་ཤུལ་གྱི་བར་སྤྱང་སྟོང་སངས་གྱིས་སྟོད་བྱི་མ་ཆགས་པའི་རྟེན་བྱེད་བ་ལྟར་
ནམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པས་ཡིད་དོའི་རྟེན་བརྟེན་བ་འབྱུབ་པའི་གཞི་བྱེད་
བས་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་ཞེས་བཤད། སྟོད་སྟོང་པའི་སྟོན་དུ་མནར་མེད་ནས་བཅུམས་

ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གཉིས་བའི་རྒྱ་སྟོབས་འཇུག་
 བསྐྱེད་དེ་དེར་སྐྱེས་བའི་བར་ཀྱིས་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྟོངས། དེ་ནས། “མེ་ཡིས་
 བདུན་ལོ་ཆུ་ཡིས་གཅིག །”¹ ཅེས་སོགས་དང་། “ས་དང་ལྷན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཉི་མ་བདུན།”²
 ཞེས་སོགས་ལྟར་རིག་བྱ་སྤྲུལ་ལས་སྤྱི་མ་ཚེ་བའི་ཉི་མ་བདུན་ཀྱིས་ཅི་ཤིང་ནགས་ཆལ་
 ནས་བཟུང་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་མན་ཆད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་མེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་གཞལ་མེད་ཁང་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པས་མེ་
 ལྷེ་གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་སྟོང་སངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དེ་
 སྟོང་བྱེད་དང་། དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། ཅུ་རྒྱུད་ལས། “དངོས་པོ་མེད་པས་
 སྐྱོམ་པ་མེད།”³ ཅེས་སོགས་ལ་ཆུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ཡིག་དོན་
 དང་། སྤྱི་དོན་ཀྱི་བཤད་པ་གཉིས་སྐབས་སུ་བབས། སྐབས་མགོན་དོ་རྩེ་འཆང་དབུས་
 བེབས་རྗེས་མའི་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་འདི་ལ་བས་འཕུལ་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་བཀའ་འདི་གནང་བར། འདི་ལ་ཡོད་དེ། བསྐྱོམ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ལ་མེད་དེ།
 སྐྱོམ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ལན་སྤུལ་བས་བྱུགས་དབྱེས་ནས་བྱུག་
 ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་རིགས་གནས་མཐར་སོན་པའི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་གནང་ཆུལ་ཞབས་ཁུ་དག་
 ལས་ཐོས་སོ།། “པོ་ནི་འདས་དང་གཞན་སྐབ་བྱིར།”⁴ སོགས་ལྟར་སྐྱོམ་བྱེད་ལ་བདག །
 བསྐྱོམ་བྱ་ལ་གཞན་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱས་ནས་སྐྱོམ་པ་བདག་གི་ལས་དང་། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ནི་
 བསྐྱོམ་བྱ། སྐྱོམ་པ་པོ་སྐྱོམ་བྱེད་ལ་བྱས་ན་དང་པོ་ལ་བས་འཕུལ་དགོས་སམ། གང་ལྟར་

1 རྩེ་བསྐྱེད། མདོན་པ། ཀུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས་གསུམ་པ། འོག་གངས་ཀྱི་འབྲུག་པ་༡༠བ།

2 རྩེ་བསྐྱེད། སྤྱིང་ཡིག་དེ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱུ་བ། བཤེས་སྤྱིང་། འོག་གངས་ཀྱི་འབྲུག་པ་༩ ནྟེ།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འཕུམ། ཅ གསང་འདུས་ཅུ་རྒྱུད། ཡེུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ཀྱི་འབྲུག་པ་༩ ནྟེ། ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དངོས་པོ་མེད་ལ་སྐྱོམ་པ་
 མེད།” ཅེས་སོ།།

4 རྩེ་བསྐྱེད། ལྷ་ཆོགས། ཅ སྟོབ་དཔོན་ཨ་ཁུ། ཉགས་འཇུག་འོག་གངས་ཀྱི་འབྲུག་པ་༡༤ནྟེ།

དངོས་པོ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་དུ་བསྐྱོམ་ན་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་སྟེ་བསྐྱོམ་
 པ་མིན་ལ། བསྐྱོམ་བྱ་བ་དེན་གྲུབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་འདྲ་དེ་མིན། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་
 དང་། དངོས་མེད་གཏན་མེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་མིན་པས། བསྐྱོམ་
 པ་ཆོག་རིས་ལ་ཐོན་ནས་གཞན་གཉིས་ལྷགས་ལ་བསྟན་ཏེ། གང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་
 དང་། གང་གིས་སྐྱོམ་པ་པོ། ཅེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་གསུམ་དམིགས་མེད་དུ་སྐྱོམ་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་
 སྐྱོམ་པའོ་ཞེས་སྒྲས་ཐིན་གྱི་ཐོན་ཆོད་བཤད་པ་ཡིག་དོན་དང་། “དངོས་པོ་མེད་པས་སྐྱོམ་
 པ་མེད།”¹ ཅས་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་
 བཀག་ནས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱོམ་
 པ་མེད་པས་དེ་ཉིད་བདེན་མེད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐྱོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ།
 ཞེས་པས་བསྐྱོམ་བྱ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་མཆན་མའམ་གདགས་གཞིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 པར་བརྒྱུད་ནས་སྐྱོམ་པ་འདྲ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱོམ་པ་མིན་པས་དེ་ཉིད་བདེན་མེད་རྣམ་པར་ཐར་
 པའི་སྐྱོ་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། “དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པས།”² ཞེས་པས་འབྲས་
 གུའི་དངོས་པོ་སྟོན་པར་བྱ་བ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐྱོ་སྟོན་
 མེད་བསྟན་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་བདུན་བཞག་ཅམ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་སྟེ། མྱོད་
 བཅུད་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་གཏན་ཆོགས་སུ་བྱས་ནས་
 བསྐྱོམ་པ་ལས་དང་། བསྐྱོམ་བྱ་ཡུལ། སྐྱོམ་པ་པོ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་ཐར་
 སྐྱོ་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཏེ། རང་གིས་སྟོང་ཉིད་མཛོན་

9 གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཅ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གྲངས་(༤༩ནོ།) ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དངོས་པོ་མེད་ལ་སྐྱོམ་པ་
 མེད།” ཅས་སོ།

10 གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཅ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གྲངས་(༤༩ནོ།) ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དངོས་
 མེད་དེ།” ཞེས་སོ།

སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ནའང་རྟོགས་པའི་མོས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་དུ་མ་ཞུགས་
ནའང་ཞུགས་པའི་མོས་པ་དང་། རང་སེམས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་རོ་གཅིག་
དུ་སོང་བ་མེད་ཀྱང་སོང་བའི་མོས་པ་སྟོང་དགོས་ཞེས་དཔོན་སྟོབ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་
ཡང་ཡང་གསུངས། རྟོང་མ་སོགས་ལྟ་བུ་སྟོབ་པའི་ཐོག་མར་སྐ་སྐ་ཕས་སྟོང་སྐངས་མེད་
པའང་འབྱུང་བ་རྒྱལ་དབང་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་རྟ་མགིན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཀ་དག་མ་ལྟ་བུ་སྟེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀ་ནས་དག་པས་སྤང་བུ་ཡི་ནས་དག། ཡོན་ཏན་ཡི་ནས་རྫོགས་པ་ལ་སྟོ་
བུར་གྱི་བྱི་མས་སྐྱབ་ནས་རོ་མ་འཕྲོད་པ་དེ་རོ་སྤྱད་དགོས་པར་བཤད། ཁ་ཅིག་སྟོང་སྐངས་
བྱས་པས་སྟོད་བཅུད་གང་ཡང་མི་སྤང་བའི་ཅང་མེད་དུ་བསྟོམ་པ་ནི་སྐྱར་འདེབས་གྱི་ལྟ་
བར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་གཏན་མེད་དུ་སོང་བ་མིན་ཡང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་
ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རོར་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་མེད་ལ། དེ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་
དང་འབྲེས་ནས་ཡོད་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རོར་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་
དུ་འདོད་པ་འདི་གལ་ཆེ། ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་རང་རེར་དབང་མེད་དུ་སྤང་བས་མི་སྤང་བའི་
མོས་པ་བྱེད་པ་ལས་ཐབས་མེད། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རོར་ཀུན་
རྫོབ་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པ་དེ་སེམས་ལ་འཆར་བཅུག་ན་ལས་དང་པོ་པས་སྟོང་ཉིད་
བསྟོམ་པའི་མན་ངག་ཡིན་པར་གསུང་རྒྱན་ལས་འབྱུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་སྟོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་འབྱུང་བཞིའི་
དགྱིལ་འཁོར་གཞལ་ལས་ཁང་གདན་བཅས་བསྐྱེད་པ་ནི། སྟོང་པའི་ངང་ལས་སྐྱད་ཅིག་
གིས་རྫོ་རྫེའི་ས་གཞི་རྩ་བ་གྱུར་སྒྲ་རེ་མེ་རི་དང་བཅས་པའི་བསྐྱུང་འཁོར་ཐུན་མོང་བ་དང་།
ཆོ་ག་དང་བསྐྱེད་རིམ་དུ་མི་གསལ་ཡང་བགེགས་གྱི་བར་ཆད་ཆེ་ན་སྐབས་འདིར་ཁོ་
བཅུའི་བསྐྱུང་འཁོར་ཕྱར་ཁུང་དང་བཅས་བདག་མདུན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་གྱིས་གསལ་
བཏབ་ཆོག་ཅེས་གསུང་རྒྱན་ལས་འབྱུང་། དེའི་ནང་དུ་ཆོས་འབྱུང་བསྟོམ་པ་ནི། ཅ་རྒྱད་

ལས། “ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར། སངས་རྒྱལ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་
 པར་བྱ།”¹ ཞེས་དང་། དེའི་དབྱིབས་ནི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། “ཆོས་འབྱུང་བ་ནི་ཅི་ལྟར་
 བསྐྱོམ་”² ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། “སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། བྱ་གསུམ་དུ་ནི་
 རྣམ་པར་བསྐྱོམ།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་འབྱུང་ཕྱི་དཀར་བས་ཐབས་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་
 ཤེས། རང་དམར་བས་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད། དེ་ཆོས་འབྱུང་གཅིག་ལ་ཆང་བས་བདེ་སྟོང་
 དབྱེར་མེད་དང་བྱུང་འདུག །ཟུར་གསུམ་གྱིས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མམ་རྣམ་ཐར་སྐོ་
 གསུམ་ཡུལ་བཅས། གདེངས་ཀ་ཆེ་བ་གྲུན་དུ་སྤྱོད་པས་ས་གོང་མར་ཡོན་ཏན་རྩེ་རྒྱས་
 སུ་འགོ་བ། ཅེ་མོ་སྤྱ་བ་ཐུར་དུ་བྱུག་པས་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་སར་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་བ། ཉེན་བཟློན་
 བ་ཀྱན་དེའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་མཆོན་ཞིང་། ཡེ་
 ཤེས་དེ་ཉིད་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་འདི་ཅམ་ཤར་སྐྱོམ་བྱས་ཀྱང་ས་
 ཆོད་ཆེའོ། ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་དབང་ལྡན་ནས་བཅུམས་ཏེ་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་སྤེལ་
 བའི་སྒྲ་ཆོགས་པར་འདབ་མ་རེ་བཞེའམ་དཔག་མེད་ཅེས་བཤད་པའང་ཡོད། པརྒྱའི་ཉེ་བ་
 ལྗང་། གེ་སར་སེར་བ། དེའི་ཉེ་བར་ཅ་རྒྱུད་ལས། “ནམ་མཁའ་རྩོམ་རྩི་དབྱུས་གནས་པར།
 ‘དཀྱིལ་འཁོར་རྩོམ་རྩི་ཀྱན་སྐྱེས་བསམ།’”⁴ ཞེས་བ་ལྟར་རྩི་ཡི་རྩི་སྟོན་པོ་ལས་རྒྱུད་དཀྱིལ་
 སྟོན་པོ་གཞུ་ལྟ་བུ་བཅད་ཁ་ཤར་དུ་བསྐྱུར་བ། དེའི་སྟོང་རྩི་རི་རྩི་དམར་པོ་ལས་མེ་དཀྱིལ་
 བྱ་གསུམ་ཟུར་གཅིག་ཤར་དུ་བསྐྱུར་བ། དེའི་སྟོང་རྩི་བི་རྩི་དཀར་པོ་ལས་རྒྱུད་དཀྱིལ་དཀར་
 པོ་རྒྱུམ་པོ། དེའི་སྟོང་རྩི་ལི་རྩི་ལས་ས་དཀྱིལ་སེར་པོ་བྱ་བཞེ་བ། རྩི་རྣམས་མགོ་བུ་བུ་

1 ཉེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུམ། ཅ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་དག་བ། ཤོག་གངས་10339

2 ཉེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུམ། ཅ འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱུད་བ། ཤོག་གངས་10433

3 ཉེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུམ། ཅ འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱུད་བ། ཤོག་གངས་10433

4 ཉེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུམ། ཅ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཙོ་གཅིག་ཤར་བ། ཤོག་གངས་10436 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྩི་མ་རྩུང་མི་འདྲ་
 སྤྱི་རྩོམ་ཀྱན་སྐྱེས་དཀྱིལ་འཁོར་བསམ། ཞེས་ཤོ།

བསྟན་ནས་ཉལ་སྟབས་སུ་གནས་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བཞིའི་ས་བོན་གྱི་འབྱེད་ཀྱི་གཉིས་
 ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་འོག་གི་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་བ་ནམས་ཀྱང་ཁ་དོག་འབྱུང་བཞིའི་རང་མདོག་ཉལ་
 སྟབས་སུ་གནས་པས་བདེ་སྟོང་དབྱེད་མེད་མཆོན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ནམ་
 རོལ་ལས་མི་འདའ་བའི་བདར་གོ་ནས་དེས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་བསྐྱོམ་བ་དང་། ས་སྐྱོན་ལ། ལྷ་
 ལྷ་མ་གྱི། མེ་བོས་དཀར་མོ། ལྷ་སྐྱོལ་མའི་རོ་བོ་དང་དེ་དག་ནི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་དུ་མོས། འདིགས་བྱེད་ལ་བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་འོག་དུ་འབྱུང་བ་རིམ་བཅེགས་
 བསྐྱོམ་བ་རྒྱད་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་མན་ངག་གི་བྱུང་པར་རོ། ། འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 གཅིག་དུ་འབྱེས་བ་ལས་སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེ་རྩ་གསུམ་མམ་ལྷ་ལ། ཁ་དོག་ཕྱོགས་མདོག་གམ་
 ར་ཁ། ལྷེ་བ་བྲེ་ཞབས་ལྷར་བྱུང་བཞི་མདོག་སྟོན་པོ་རྒྱར་སྟོ་ཆད་བཅུ་གཉིས་བ་བསྐྱོམ་བ་ནི།
 རྒྱད་ལས། “ཞི་བ་དོ་རྩེ་འདྲིན་འདོད་ན། བསྐྱུ་བ་དག་ཀྱང་རབ་དུ་བྱ།”¹ ཞེས་སོ། དོ་
 རྩེ་ལྷེ་བར་སྐྱུང་གཞི་གཟུགས་སུ་ནམ་པར་དག་བ་ནམ་སྐྱུང་གི་ས་བོན་གྱི་ཡིག་དཀར་
 པོ་ཆེ་རྒྱར་སྟོ་ཆད་གསུམ་སོགས་ཅི་ལྟར་འཆོམས་པ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་འོད་
 ཟེར་འཕྲོ་བའི་དོན། སྟོམ་ཡེ་ཤེས་དག་ལེགས་ཀྱིས་རྒྱད་བ་བསམ་གཏན་སེལ་ཆང་ལ་
 དེས་བར། སྐྱི་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་གསེབ་ན་སངས་རྒྱས་རིགས་ལྷའི་ཆོགས་ནམ་
 མཁའ་ལ་སྟོན་འབྲིགས་བ་ལྷར་དོ་རྩེ་ལྷེ་བའི་རྒྱ་ཁྲོན་ཐམས་ཅད་གང་ནས་ཡོད་བ་ནི།
 རྒྱད་ལས། “དོ་རྩེ་སྟོན་ནི་འཕྲོ་བསྐྱེད་པ། དེ་རུ་ཡི་གེ་སྐྱི་བསམ་མོ།”² ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་པས་སྟོན་རྒྱད་པས་རྒྱད་གཞུང་གི་དེའི་ཐད་སྐྱི་ཞེས་གདངས་རིང་པོ་འཐེན་ནས་
 དཔྱད་སྟོམ་མཛད་བ་ཡིན་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་ཡང་སངས་རྒྱས་

¹ རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ཅན་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེའུ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་༡༩༧༤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཞི་བ་དོ་རྩེ་འདྲིན་འདོད་
 པས། བསྐྱུ་བ་དེ་ཡང་རབ་དུ་བྱ།” ཞེས་སོ།

² རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ཅན་གསང་འདུས་རྩ་རྒྱད། ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། ཤོག་གངས་༡༠༩༧ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་རུ་ཡི་གེ་སྐྱི་བསམ་
 མོ། དོ་རྩེ་སྟོན་ནི་འཕྲོ་བསྐྱེད་པའོ།” ཞེས་སོ།

རིགས་ལྔའི་ཚོགས་སྡོད་བར་གསུངས་ལ། ལྷང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེས། རྣམ་སྒྲུང་ཞལ་གསུམ་ཐུག་
 གྲུག་པའི་ཚོགས་འོད་ཟེར་དུ་སྡོས་པས་རྩ་བའི་ནང་གང་བ་བསམ་གསུངས་འདུག་གོ། སྤྱི་
 ཡིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིན་ཀྱི་ཚོགས་དང་བཅས་བའོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་བའ་ལས་
 གཞལ་ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི་སྟོ་བཞི་ལ་སོགས་བའ་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བའ་
 གདན་སོ་གཅིག་དང་བཅས་རྫོགས་བར་གྲུབ་བའ་རིམ་གྱིས་གསལ་འདེབས་བའ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་མཛོད་ལས། “ཆགས་བའ་དང་པོའི་རྒྱུད་ནས་ནི།” དཔྱལ་བའི་སྤྱིད་པའི་བར་དུའོ།”¹
 ཞེས་སྟོད་བཅུད་ཆགས་པའི་ཡུན་ལ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པས་སྟོད་མ་མེ་འཛིག་གི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་བའ་ནས་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་འོག་ཏུ་བབས་བའ་ལ་བཞེན་
 ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འཐབ་བྲལ་བར་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ཡས་རིམ་གྱིས་
 ཆགས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་རྒྱུད་འཇམ་བྱ་དལ་གྱིས་ལྷང་བ་ནས་མགོ་བརྩམས་ཏེ་
 འོག་གཞི་རྒྱུད་དཀྱིལ་དང་། དེར་ཆར་བབས་པས་རྒྱ་དཀྱིལ་ལས་གྱིས་ཕྱིར་མི་འཕོ་བར་
 གནས། དེའི་སྤྱིང་གསེར་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་གྱི་ཆར་བབས་བའ་རྒྱུའི་ཁར་སྤྱིས་མ་ལྟར་ཆགས་
 པས་གསེར་དཀྱིལ། གསེར་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་གྱི་ཆར་བབས་བའ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱབ་པས་
 ཁམས་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་ལས་རི་རབ་གསེར་རི་སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕན་བརྒྱད་ལུགས་རི་དང་
 བཅས་ཆགས་ཀྱང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ད་དུང་མེད་པས་སྟོད་གང་གིས་སས་བསྐྱུས་སུ་
 འཛིག་དབྱུད་དགོས་མོད། སྐྱབས་མགོན་རྗེ་རྗེ་འཆང་དགོན་ལུང་དུ་ཕེབས་སྐྱབས་ཤིག་
 གསོལ་དཔོན་གཙང་བའ་རབ་འབྱམས་བའ་བསྟན་བའ་དར་རྒྱས་སོགས་སུ་མ་རྩ་ཡེ་ཤེས་
 དཔལ་འགྱུར་པའི་དུང་དུ་མཇལ་ཏེ་ས་རིས་ལས་བརྩམས་པའི་དོགས་བའ་ཁ་ཤས་ཞུས།
 ཁོང་གིས་ང་ལ་གཏན་ནས་མ་ཆོད་པའི་དོགས་བའ་ཞིག་ཡོད། མདུན་གྱི་ཀ་བ་²འདི་ད་ལྟ་ང་

¹ སྤྱི་བསྟན། མཛོན་ལ། ཀུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་བའ་མཛོད། གནས་གསུམ་ལ། ཤོག་གངས་༡༠བུ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་མ་རྩ་ཅི་འདྲ་སྟེ། “འཆགས་བའ་དང་པོའི་རྒྱུད་ནས་ནི།” ཞེས་སོ།

² ཀུ་བ་ མཛོད་དཔལ།

ཆོས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་རེད། ཁང་པ་འདིར་སུ་ཡང་མེད་དུས་གང་གིས་རྟོག་པས་
 བཏགས་ཅམ་ཡིན་གསུངས་པར། གཙང་པ་རབ་འབྱམས་པས་ཐུགས་བདེན་པར་འདུག །
 དེ་གཏན་ནས་ཆོད་རྒྱུ་འདོགས་པ་ཞིག་མ་རེད། དཀའ་མོ་འདུག་ཞུས། སུང་དེ་ནས་སྤྱིར་
 འོང་ཞོར་ཁོ་ཆེའི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཁྱ་པོ་ཁ་དམར་ལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་ན་འདོགས་
 བྱེད་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཁོ་རང་གི་ལོགས་ལ་སྐྱར་ནས་སྤྱོད་དགོས་པས་ཁྱབ་པ་ཨེ་ཡོད་ན་ཟེར་
 བ་ལྟར་གནས་སྐབས་གང་ཟག་དེར་མེད་ཀྱང་སས་བསྐྱས་བཞག་ཆོག་པ་འདྲ། དེ་ལྟར་
 འོག་གཞི་རྒྱུད་དཀྱིལ་ནས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་ཆགས་པ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གཞལ་ཡས་ཁང་གཏན་བཅས་བསྐྱེད་པས་མ་དག་པའི་སྤྱོད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་
 ལས་ཉོན་ཅི་བཅས་སྤྱོད། ལམ་དུས་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་ཞིང་སྤྱངས་པའི་དགོ་ཅ་སྤྱིན་བྱེད་
 དང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་ཡེ་ཤེས་རང་སྤྱང་ལས་བྱུབ་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་
 འབྲུབ་པའི་བག་ཆགས་ཁྱད་པར་ཅན་བཞག་པར་མོས། གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་བྲིད་གྱི་
 སྐབས་ཐེག་དང་སྒོས་བསྐྱང་ཅིགས་ཐུབ་ན་རབ། མ་མཐའ་སྒོས་བཅེངས་ནས་ཕྱག་བྲིད་
 མཛད་པ་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱན་ཡིན་པས་སྤྱད་རྒྱུ་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་ཀྱན་མཁུན་གོང་མར་
 གནང་སྐབས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞེས་ཀྱང་སྒྲ་མའི་ཕྱག་ལེན་ཡིན་ཞེས་ཕྱག་འདར་ཐིམ་
 ལི་ཅ་འཇག་མ་བསྐྱམས་ནས་ངོ་སྤྱོད་གནང་ཚུལ་འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་དོ་རྗེས་
 གསུངས་པ་དཔོན་སྒོའི་བྱམས་པའི་ཟེན་གྱིས་སུ་བཀོད་འདུག །དེའང་ཅིག་པ་དང་ཕྱོགས་
 མདོག་ནམ་སྤང་ནས་གཙོ་བོའི་བར་གྱི་སྐྱུ་མདོག་དང་མཚུངས་པར་དཀར་སེར་དམར་
 ལྗང་སྟོ་བ་དང་། འཇམ་དོར་སོགས་གཞན་ལ་རིགས་བདག་གི་སྐྱུ་མདོག་གིས་བྱས་པའང་
 ཡོད། བོད་སྐུ་མ་ལ་ཅིག་པ་ཁ་དོག་ལྷ་བཅེགས་པའི་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྤྱི་དཀར་ལ་
 རང་སྟོ་བ་དར་གྱི་ཡོལ་བ་ལྷ་བཅེགས་ལྟ་བུ། ཤེལ་ལྟར་དྲངས་པས་ངོས་གཅིག་ནས་པན་

ལྷན་སྐྱེའ་མེད་དུ་མཐོང་བ་དཔངས་སུ་ཆ་ཕན་¹བཅུ་གསུམ། ཉང་གི་རྒྱར་ཆ་ཕན་སོ་གཉིས།
 ཕྱོགས་གཅིག་གི་སྒོ་ལོགས་གཡས་གཡོན་གྱི་བར་དུ་ཅིག་རྒྱན་མེད་པའི་ཉར་སྒོ་ཡིན་
 པས་ཅིག་པ་དུམ་བུ་བཞི་མ་འབྲེལ་བ། ཅིག་པའི་ཁར་ཐོག་ཁར་གི་དོ་ཡབ་གཤམ་མའི་
 དོད་ལྟ་བུ་བརྒྱ་རྒྱ་ག་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་དམར་པོ་ཤིང་ལེབ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲུབ་བྱ་ཟེར་བས་དེ་
 འབྲ་བུ་བཞིར་བཏང་བའི་དོས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བུ་བཞི། ལྷུ་པོ། ལྷ་གམ། ལུར་གསུམ་ལ་
 སོགས་པས་སྤྱ་བཏབ་པའི་པ་གྲ། དེའི་སྤྲོང་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ལྡན་གྱི་ཀ་བ་གཉིས་རིམ་ ²
 གྱིས་བཏེག་པའི་³གསེར་སྒྲུབ་རིམ་པ་བཞི་འམ། ལུགས་གཅིག་ལ་གསེར་སྒྲུབ་ཉིས་
 བཅེགས་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ཀ་ཆར་⁴གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་བཞིར་བགྱང་བ་དང་། དེའི་སྤྲོང་
 བོད་པའི་སྐད་ལ་ལྷུ་མ་དང་། རང་རེའི་གྲབ་བསྐྱིགས་པའི་སྤྱེ་ཕྱིར་ལྷག་པ་ལ་ཚུ་སྤྱན་མ་ཀ་
 རའི་ཁ་ནས་འབྱང་བའི་ལུ་ཏིག་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་ལམ་བྱ་བ་དང་། དོ་ཤལ་བྱེད་
 པའམ་བྱ་བྱེད་གསུམ་མམ་ལྷ་གཤེབ་འབྱང་བས་གསེར་གྱི་སྐར་གས་གྱི་ཁོང་སེང་སྐྱེའ་
 བས་ཡོད་པ། དེའི་སྤྲོང་སྤུ་ཁུང་གི་གྲབ་སྤྱེ་ཉིས་བཅེགས་ལྟར་ལྷུ་མ་བཏང་བ་བྱ་འདབ་སྤྱེ།
 བྱ་འཕུར་བའི་མཐུག་སྒོའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་འབྲ། ལྷུ་མ་སྤྱེ་
 ལས་རིན་པོ་ཆེའི་ཤར་བུ་དཀར་པོ་སྤྱི་སྤྱེ་ལ་ཚུ་མེད་མགོ་ལུར་དུ་བསྐྱན་པ་ལྟ་བུ་ཁོར་
 ཡུག་དུ་བཅུག་པ་ཚུ་འབབ་པའི་བད་མཚུའི་དོད་ཡིན་པས་སྤྱེ་མོ་འདོད་སྒྲུབ་ལས་ཅུང་ཟད་
 ཕྱིར་ཐོན་པ་བྱེད། དེའི་སྤྲོང་བརྒྱ་འདབ་མ་བྱེད་པ་བསྐྱང་བ་ལྟ་བུ་བསྐྱིགས་པ་བྱ་ཤུའི་དོད་
 དེ། རྒྱའི་མཁར་ལ་དེའི་འཁྲིས་སུ་ཡིབ་ནས་མཆོན་འཁེན་པས་མདའ་ཡབ་ཟེར། མདའ་
 ཡབ་གྱི་ཁར་གསེར་བུམ་བསྐྱིགས་པའི་ནང་རྒྱལ་མཆོན་ཕྱོགས་རེར་བརྒྱད་དམ་བཅུ་དུག་

¹ དཔངས་ཆ་ཕན་ མཛོད་དཔལ།

² ཀྱ་བཉིས་རིམ་ མཛོད་དཔལ།

³ བཏེགས་པའི་ མཛོད་དཔལ།

⁴ ཀྱ་ཆར་ མཛོད་དཔལ།

ཁང་སྟེང་དུ་ཐུག་ནག་བཅུག་པ་སྟར་ཡོད། སྤྱགས་བཞིར་སྟེ་ཁྱེད་ཁྱེད་བསྟན་གྱིས་བཟུང་
 བའི་གདུགས་བཞི། ཅིག་པའི་ཕྱི་འགྲམ་དུ་འདོད་སྟེ་དམར་པོ་བྱ་བཞི་བས་བསྟོར་བ་
 ལ་མཆོད་པའི་སྟེ་མཆོད་རྩལ་ཐོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་པ། སྟོ་དང་
 སྟོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱི་མཆོས་དང་ཅིག་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཟུར་བཞིར་ཆུ་བྱེད་ལ་གནས་པའི་དོ་རྩེ།
 སྟོ་བཞིའི་མདུན་དུ་སྟེ་གས་བྱ་བཞི་བ། དེའི་སྟེང་བུམ་པ་ནས་ཐོན་པའི་ཀ་བ་¹བཞི་བཞི།
 དེས་བཏེག་པའི་²སྟེ་གས་བྱ་བཅུ་གཅིག་སྟེ་སྟེ་གས་དང་པོ་རྒྱ་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གསེར་
 སྟེ་གས་ཤིག་ལྟ་བུ་དེ་མེ་ཆེ། ཏྲ་མིག་གི་སྟེ་གས་བྱ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དེ་འབྲུ་བའི་རི་མོ། དེའི་སྟེང་
 ཀ་བ་³བཅུ་གས་ཏེ་བར་སྟོང་ཡོད་པའི་ཐུན་སྟེ་གས། དེའི་སྟེང་མ་རྩུ་⁴ལ་འབོལ་རིས་སམ་
 བྱེད་ཐུག་⁵ཁང་བསྐྱེགས་པའི་རི་མོ་ཞེས་དང་སྟེ་ཁྱེད་པོ་བཅེགས་པའི་རི་མོ་སྟེ་གས། དེའི་སྟེང་
 ཐུན་སྟེ་གས། དེའི་སྟེང་ལྟ་བུ་⁶སྟེ་གས་གསུམ་དང་མདའ་ཡབ་སྟེ་བཞི་བར་མ་ཆད་དུ་གནས་
 པ། སྟོ་འི་ནང་ཁོ་ཁང་། ཅིག་པའི་ཐད་ཁང་སྟོ་འི་དུ་བཞི་སྟོ་སྟེ་གས་དང་བཅས་འབྱེད་སྟེ་གས་
 བར་ནས་བྱེད་པ། དེ་ནས་ཕྱིར་ཆ་རྒྱུད་བཞི་སོང་བ་སྟོ་ཁྱེད་ཀྱི། དེ་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་
 རྒྱུད་བཞི་བཞི་སོང་བ་སྟོ་འགྲམ། དེ་ནས་ཕྱིར་ཆ་རྒྱུད་བཞི་བཞི་སོང་བ་སྟོ་འགྲམ་ཏེ་
 འགྲམ་འགྲམ་སྟོ་དང་མཉམ་པའི་ལུགས་སོ།། གཞན་དུ་ནང་མ་སྟོ་འགྲམ་དང་། ཕྱི་མ་སྟོ་
 འགྲམ་དུ་དོས་འཛིན་པའི་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་མིང་འདོགས་ཅིམ་ལས་དོན་ལ་འབྲ། ཏྲ་བབས་
 ཀྱི་སྟེང་པད་ཆུ་ལ་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་དམ་བཅུ་པ་རི་དྲགས་པོ་མོ་དང་བཅས་པ་ནི་
 ཆོས་འཁོར་བསྟོར་བ་དང་། གདུག་བྱ་འདུ་ཞིང་ཆོས་ལ་འདུན་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་

༡ ཀྱ་བ་ མཛོད་དཔལ་

༢ བཏེགས་པའི་ མཛོད་དཔལ་

༣ ཀྱ་བ་ མཛོད་དཔལ་

༤ མ་རྩུ་ མཛོད་དཔལ་

༥ བྱེད་ཐུག་ མཛོད་དཔལ་

༦ ལྟ་བུ་ མཛོད་དཔལ་

མཐུན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཏེ། སྔོན་སྔོན་པས་ཆ་ར་རྒྱ་སིར་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྐྱོར་བའི་ཆེ་
 ཆོངས་པ་ཆེན་པོས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་ཕུལ་བ་ལ་ནགས་ནས་རི་དྲགས་རུ་
 རུ་མོ་མོ་གཉིས་བྱང་སྟེ་མིག་མི་འདྲུམ་པར་ལྟ་བུ་ནི་དུད་འགོ་པལ་བ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུལ་བ་
 ཡིན་པས་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་དགོས་པའི་བརྒྱུ་ཡིན་པས་འདི་ཡང་དེ་དང་ཆ་མཚུངས་ཤིང་།
 དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྒྲོས་བཀྲགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཅུ་ཤར་བས་སྒྲགས་ལ་སྟོང་ཉིད་
 གྱི་ལྟ་བ་འཆོལ་བའི་ཐབས་མདོ་ལས་ལྟག་པ་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་བའདི་འདྲའི་སྟོང་ནས་གོ་
 དགོས། ཏྲ་བབས་གྱི་གཡས་གཡོན་བྱམ་པ་ལས་ཐོན་པའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་བརྒྱད་གྱི་
 ཡལ་གར་དབུས་སུ་རྒྱལ་སྤྱི་སྒྲ་བདུན་གང་སོང་བའི་མཐར་གཞན་བྱུག་གིས་བསྐྱོར་བ།
 དེ་དག་གི་བར་དུ་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུག་པ་བརྟེས་པ་ཡོངས་
 གཤམ་གྱི་བྱུག་པའི་ཆ་ལུགས་སམ། ཤར་ཕྱོགས་པ་རྣམ་སྟངས་སོགས་ལྟ་བུ། དེའི་སྟོང་གི་
 རམ་མཁར་སྤྱིན་གསེབ་ནས་ལུས་བྱེད་ཐོན་པའི་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་བ་བྱེད་བཞིན་
 པ། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱོགས་བཞིའི་ཆོངས་ཐིག་ནས་ནང་དུ་སྒྲོ་ཆོད་རེ་འོང་བའི་
 མཆོམས་ནས་གཡས་གཡོན་ཆ་སྟན་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་བ་¹དཔངས་ཆ་སྟན་བཅུ་བྱུག་པ་གཉིས་
 གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་བཅུ་ག་པ་ལ་གདུང་རིང་བཞི་བཅུང་བ་ལ་ལྷུ་མ་སྟེ་ནང་མ་དང་། ཕྱི་མ་
 གསེར་སྟུང་ལ་བཀལ་ཏེ་ཕྱི་བྱུངས་བྱུ་བཞི་བ་ཕུབ། སྒྲོ་བྱེད་གཡས་གཡོན་གྱི་སྟོང་ཕྱི་ནང་
 དུ་གདུང་གཉིས། སྒྲོ་ལོགས་གྱི་ཅིག་གའོང་གཡས་གཡོན་དུ་ཀ་བ་²གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་
 བཏེག་པའི་³གདུང་སྤྱི་དུ་ཆ་སྟན་བཅུ་གཉིས། ཀ་བ་⁴གདུང་བཅས་གྱི་དཔངས་ཆ་སྟན་
 བཅུ་བྱུག་པ། དེ་དག་ལ་ལྷུ་མ་བཀལ་ཏེ་ཁྲོ་ཁང་དང་སྒྲོ་ཁང་གི་ཐོག་དབུབ། དབུས་སུ་

¹ ཀྱ་བ་ མཛོད་དཔལ་

² ཀྱ་བ་ མཛོད་དཔལ་

³ བཏེགས་པའི་ མཛོད་དཔལ་

⁴ ཀྱ་བ་ མཛོད་དཔལ་

གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྤྱེད་ཆད་ཀྱི་ལྷུ་མ་སྒྲོར་ཆ་ཆུང་བཅུ་དྲུག་པ་ནི་གར་བུ་ལྷུ་མ་པོའི་རྒྱ་
 ཆད་དེ། དེ་ལ་རྫོ་རྗེའི་སྤྱེད་བ་ཆ་ཆུང་གཅིག་ཀྱི་ཆངས་ཐིག་གི་གཡས་གཡོན་ཆ་ཆུང་གཉིས་
 གཉིས་སོང་མཆམས་ཆ་སྤན་རེས་རེའུ་མིག་དགྲུང་བཅད། དེ་ལ་ཀ་ཆུང་¹་བྲེ་གཞུ་དང་
 བཅས་གཉིས་གཉིས་བཅུགས་པའི་སྤྱེད་གདུང་འཁོར་རེའུ་མིག་དགྲུ་དང་བཅས་ཐོག་
 དགྲུབ་པ་ལ་པོ་བྱང་ནང་མཐམ་གཞོད་མཛེས་ཀྱི་ཁང་བུ་ཆུང་ངམ་གར་བུ་ལྷུ་མ་པོ་ཞེས་
 དཔངས་ཆ་ཆུང་དྲུག་གོ། དེའི་སྤྱེད་སྒྲར་ཡང་སྤྱོད་པས་བཞིར་ཀ་བ་བྲེ་གཞུ་²་གདུང་འཁོར་
 རེའུ་མིག་དགྲུ་དང་བཅས་དཔངས་ཆ་སྤན་སྤར་ཀྱི་ཀ་ཆུང་བརྒྱད་³་ཀྱི་སྤྱེད་ཐད་ཀར་ཡོད་
 ལ། སྤྱེད་གི་རེའུ་མིག་དགྲུ་པའི་གཟུགས་བརྟན་མཐིལ་དུ་ཤར་བ་ལྟར་སྤྱེད་འོག་གི་ལྷུ་མ་
 སྒྲོར་གསུམ་ཐད་སོར་འབབ། ཀ་བ་འདི་དག་⁴་ལ་སྤྱེད་དུ་འཁོར་ལོའི་རི་མོ་ཅམ་བྲི་ཡང་
 སྒྲོམ་དོན་རྒྱལ་སྤན་ཚུན་ཆད་འཁོར་ལོ་སོགས་ལས་བྱུབ་པ། རེའུ་མིག་དགྲུ་པའི་སྤྱོ་བྱང་
 གི་ཀ་བའི་སྤྱེད་དུ་ཀ་བ་⁵་གསེག་ཁ་གཉིས་ཅེ་མོ་ཤར་བྱུབ་ཏུ་དུད་དེ་བཅུགས་པའི་ཅེར་
 གདུང་ལེབ་སྤྱེད་ཆ་སྤན་བཅུ་དྲུག་ཀྱི་ཞེད་སྒོ་ཆད་གཅིག་པ་སྤྱོ་བྱང་དུ་བཏང་བའི་ཀ་བ་
 གདུང་⁶་དང་བཅས་པའི་དཔངས་ཆ་ཆུང་དྲུག་གོ། ཕྱི་བྲམས་བྱུ་བཞི་པའི་སྤྱེད་ཀ་བ་བྲེ་
 གཞུ་⁷་དང་བཅས་པའི་སྤྱེད་གདུང་བྱུ་བཞིར་འཔངས། ཤར་བྱུབ་ཏུ་མར་སྤྱེ་གདུང་དེ་ལ་
 བརྟེན་ཞིང་། ཅེ་མོ་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་གདུང་རིང་ལ་བྱུག་པའི་ལྷུ་མ་བཏང་། ཀ་བ་གསེག་ཁ་⁸་
 གཉིས་ཀྱི་སྤྱོ་བྱང་གི་ཞེད་པར་སྒོག་གདུང་བཏང་ནས་དེ་དང་ཕྱི་བྲམས་ཀྱི་གདུང་ལ་

¹ ཀ་ཆུང་ མཛོད་དཔལ།

² ཀ་བ་བྲེ་གཞུ་ མཛོད་དཔལ།

³ ཀ་ཆུང་བརྒྱད་ མཛོད་དཔལ།

⁴ ཀ་བ་འདི་དག་ མཛོད་དཔལ།

⁵ ཀ་བའི་སྤྱེད་དུ་ཀ་བ་ མཛོད་དཔལ།

⁶ ཀ་བ་གདུང་ མཛོད་དཔལ།

⁷ ཀ་བ་བྲེ་གཞུང་ མཛོད་དཔལ།

⁸ ཀ་བ་གསེག་ཁ་ མཛོད་དཔལ།

བཀལ་བའི་ལྷམ་བཏང་སྟེ་ཐོག་བཀལ་བས་རྒྱ་མིབས་ཀྱི་དབྱིབས་ཐོན། གཏུང་ལེབ་སྟེང་
 རྒྱད་བཞུགས་པའི་ཁང་བྱ་རྒྱུ་བཞི་དཔངས་ཆ་ཐོན་གཉིས། དེའི་སྟེང་ནོར་བུ་ཆ་དགྲ་
 བ་ཆ་ཐོན་གཅིག །དེའི་སྟེང་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་བ་ཆ་ཐོན་གཅིག་དང་བཅས་པ་ལ་དོ་རྩེ་ནོར་བུ་
 རིན་པོ་ཆའི་ཉྱལ་ཅས་བཞད། གཏུང་རིང་ཐུང་གི་ཐོག་འགོ་བུགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་འདུག་
 སྟེ། ཞིབ་པར་སྒོས་བསྐྱང་ཁྱིད་པའི་ཐོན་པོ་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་སོ། ། རེ་བྱ་མིག་
 དགྲ་པའི་ཕྱིར་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་འོད་སྟེང་སྒོམ་དོན་ལ་མཐའ་མེད་དུ་འཕྲོ་བ། གར་བྱ་
 ལྷམ་པོ་རིམ་པ་དང་པོར་བྱས་ནས། དེའི་ཕྱི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་གཡས་གཡོན་དུ་བྱང་རྒྱབ་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་གང་བའི་བྱམ་པ་གཉིས་གཉིས་དང་། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 གཟུང་ནམ་དེར་ཤར་བས་ལྷ་མའི་རྣམས་ལས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ཤར་ནས་
 རུབ་དང་། དབྱས་ནས་སྒྲིགས་མཆམས་ཀྱི་འོད་སྟེང་གི་བར་སྐྱིབ་མེད་དུ་མཐོང་བས་ཕྱི་
 བལྟས་ནང་དང་། ནང་བལྟས་ཕྱི་གསལ་བ། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྟེང་འོག་ཀྱན་རུང་ཐིག་
 གིས་བཅད་པའི་ཀ་བ་སོགས་^༡ཐམས་ཅད་ཤར་དཀར། སྟོ་སེར། རུབ་དམར། བྱང་ལྗང་།
 དབྱས་སྟོ་བ། ཀྱན་མཁྱེན་གོང་མའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་རིགས་ལྷའི་གནས་སུ་ལྷ་སྣམ་ཅུང་ཟད་
 འབྱར་བ་བྱ་བཞི་ལ། ཡུམ་བཞིར་རྒྱ་གམ། དོ་རྩེ་མ་བཞིར་རུར་གསུམ། བྱང་སེམས་བརྒྱད་
 དང་ཁྱོ་བཅུར་རྒྱུད་གདན་ལྷ་བྱ་ཞེང་ཆ་ཐོན་གསུམ་པ་སྒྲིགས་བཞིར་འཁོར་བ། སྒྲིའི་ཁྱོ་
 པོའི་གནས་སུ་འང་ཞེང་ཆ་དེ་ལྷ་བྱ་སོང་བ། ཞེས་གསུངས། དེའི་སྟེང་སྣ་ཆོགས་བརྒྱའི་
 གདན་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པས་སོ་གཅིག་སྟེ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གདན་གཅིག་ཀྱང་ས་
 པོན་སོ་སོ་ལས་བསྐྱེད་པས་གཉིས་སུ་བགྱང་། དེ་ཡང་རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་སོ་སོས་
 གསུངས་ལུགས་ཡིན་པས་ངས་པ་མེད། དེའི་སྟེང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདན་གཙོ་བོ་
 དང་ཁྱོ་བོ་བཅུ་ལ་ཉི་མ་སོགས་ཆོག་ལྟར་ལ་གོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོམ་རུབ་བྱས་པ་ལྷ་བྱའོ།

^༡ ཀྱ་བ་སོགས་ མཛོད་དཔར།

གསུམ་པ་དེར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ལ། ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ། ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་པ། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པའོ།

དང་པོ་སྒྲུང་གཞི་བཅུད་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་ཆགས་པའི་རིམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་ཞིག་ཆེ་འཕོས་ནས་ཆངས་པ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པ་ནས་བཅུམས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་དང་འདྲིན་ལྷ་དུག་ཡས་རིམ་དང་། བྱང་། རུབ། འཤམ། ལྷོ་འཕྱེད་མི་རྣམས་དང་། དུད་འགོ། ཡི་དུགས། ཆ་གང་གི་དཔལ་བ་རྣམས་རིམ་བར་ཆགས་ཏེ་མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་པ་ན་ཆགས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཛུགས་ལྷོགས་ཏེ་སྒྲོད་ཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱེད་གཅིག་དང་། བཅུད་ཆགས་པ་ལ་བཅུད་དགུ་སྟེ་ཉི་ཤེས་། དེ་ལས་འཛམ་གླིང་གི་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་རྩལ་སྐྱེས། རང་འོད་ཀྱིས་སྒྲུང་བ། རྩ་འབྲུལ་ཀྱིས་ནམ་མཁར་འགོ་བ། དགའ་བ་ཟས་སུ་བ་བ། ཆེ་ལོ་གངས་མེད་ཐུབ་པ། མཆོན་དཔེ་རྗེས་མཐུན་པ། དབང་པོ་ཆང་ཞིང་ཡན་ལག་ཅིག་ཅར་རྫོགས་པ་ལས་རིམ་ཀྱིས་ཁམས་ཟས་ལ་སྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་སད་དེ་ཟས་རགས་པ་བསྟེན་པས་འོད་ཉམས། ཆེ་ལོ་གྲི། པོ་མོའི་དབང་པོ་དོད། མངལ་ནས་སྐྱེ་བའི་བར་དུ་བྱང་བས་འདྲིན་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་སྐྱེས་ཡན་ལག་རྣམས་ཅིག་ཅར་རྫོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་ས་བོན་ཕྱག་མཆོན་སོགས་ལས་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ལྷག་པར་མོས་པ་ཅམ་ཀྱིས་ཆུ་ལས་ཆུ་བྱར་རྒྱུ་ལ་ལྷ་སྐྱ་སོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་རྫོགས་ཀྱིས་བཞེངས་པར་མོས་ལ་རིམ་ཀྱིས་གསལ་འདེབས། དེའང་གར་བྱ་རྒྱུ་པོའི་སྟེང་གི་རེའུ་མིག་དགུ་པའི་དབྱུས་ཀྱི་ཉི་གདན་ལ་རིགས་དུག་པ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ། འོགས་བཞེར་རྣམས་སྒྲུང་སོགས་བཞི། མཆོམས་བཞེར་སྐྱུན་མ་སོགས་བཞི། རིམ་པ་གཉིས་པའི་མཆོམས་བཞེར་རྗེ་རྗེ་མ་བཞི། འཤར་སྒྲོའི་ཁ་ནང་བསྐྱེད་ཀྱི་གཡས་སུ་བྱམས་

༡ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔལ་

༢ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔལ་

༣ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔལ་

བ་དང་། གཡོན་དུ་ས་སྟེང་། ལྷོ་སྟོང་གཡམ་སུ་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གཡོན་དུ་ནམ་སྟེང་། ལུབ་
 ལྷོང་གཡམ་སུ་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་དང་། གཡོན་དུ་འཇམ་དབལ། བྱང་སྟོང་གཡམ་སུ་
 སྒྲིབ་སེལ་དང་། གཡོན་དུ་ཀུན་བཟང་། ལྷོ་བཞིར་གཤེན་རྩེ་གཤེན་སོགས་བཞི། བྱ་བཞིར་
 མི་གཡོ་བ་སོགས་བཞི། གར་བྱ་རྒྱུ་པོའི་འོག་གི་ཅུང་ཟད་རྒྱབ་དུ་གནོད་མཛེས་གཙོ་བོ་
 དང་ཞལ་ལྷ་ཕྱོགས་མཐུན་པ། སྟེང་གི་རེའུ་མིག་དགུ་པའི་ཅུང་ཟད་མདུན་དུ་གཙུག་ཏྱིར་
 འཁོར་བསྐྱར་ཞལ་གཙོ་བོ་ལ་ཕྱོགས་བ་སོགས་ཆོ་གའི་ཆོག་རིས་ལྟར་ལ། ལྷ་རེ་རེ་ལའང་
 རིགས་དུག་གི་ཕྱག་མཆན་ཆང་བས་རྣམ་སྟངས་རང་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་འཁོར་ལོ་དང་
 བོ་བྱས། བརྒྱ་འོད་དབག་མེད་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་སྟངས་གིས་བསྐྱམས་པས་ཁ་
 རྟོག་དཀར་པོ། སྐྱུན་མ་ཡུམ་ཡིན་པས་བརྒྱའི་དོད་ལ་ལྷུངས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 སོགས་གོང་འོག་ཀུན་དུ་རང་རང་ལ་མི་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་བྱུང་བའོན་ནས་སྐྱུན་མོང་
 བ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱེབས་བྱས་པས་ཆོག་ཅུང་ལ་དོན་འདུས་ཆེ་ཞིང་། རྒྱུད་དང་དགོངས་
 འབྲེལ་ཆད་ལྷན་གྱི་མན་ངག་སྤྲོ་མོ་ཚུན་ཆད་དམིགས་བྱེད་པར་ཐོན་བ་རྗེའི་གསུང་རབ་ཀྱི་
 ཁྱད་ཆོས་སུ་གོ་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མིའི་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་
 བར་བསྟོམ་པ་སྟེ། ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བྱ་
 དབག་མེད་སྟོས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཀུགས་ཏེ་སྟེང་འོག་ཕྱོགས་མཆོམས་
 ཐམས་ཅད་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་ལ་རང་རྩི་རྗེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་གངས་མཉམ་སྟོས་པའི་སྟེ་ལ་རྣམ་སྟངས་ལྷན་མ་དང་སྦྱོར་བ་སྟོས་ཏེ་སེམས་ཅན་རེ་
 རེའི་སྦྱོ་བོར་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ལུས་གང་། སྟོག་སྒྲིབ་དག་
 ནས་ཐག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་སྟེ་རྣམ་སྟངས་གི་སྦྱར་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་རིན་

འབྱུང་དང་སྐྱེ་མ་གྱི་ཡབ་ཡུམ། འོད་དཔག་མེད་དང་གོས་དཀར་མོ་ཡབ་ཡུམ། རོན་གྲུབ་
 དང་སྐྱོལ་མ་ཡབ་ཡུམ་དང་། མི་བསྐྱོད་བ་ཡབ་ཡུམ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱོས་ཏེ་སེམས་ཅན་
 སོ་སོའི་སྤྱི་པོར་བྱོན་ནས་དབང་བསྐྱར་སྤྱི་བ་པ་སྤྱད་ས། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་སྟེ་སྟོན་
 གོལ་ལ་བཀོད་ནས་དེ་དང་དེའི་སྐྱར་གྱུར། འོད་ཟེར་རང་གི་སྟིང་གར་སྤྱད། དེ་ནས་སེམས་
 ཅན་རྣམས་རིགས་ལྗེའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པའི་ཤར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
 རང་གི་ཤར་གྱི་རྣམ་སྟངས། ལྟོ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་རིན་འབྱུང་། རུབ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་འོད་
 དཔག་མེད། བྱང་ཕྱོགས་པ་རྣམས་དོན་གྲུབ། དབུས་མ་རྣམས་རྩི་རྩེ་འཆང་གི་ཐུགས་ཀར་
 བསྟེམས་པ་ནི་རང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་
 གཤེགས་པ་མིན་ནོ།། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་བྱད་པར་མཛོད་དང་བསམ་གཟུགས་
 ལས། བདེ་བ་ལུས་ཆོར་དང་། ཡིད་བདེ་སེམས་ཆོར་ལ་བཤད་པ་ལྟར་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
 མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་བ་ན་དང་པོར་ལུས་ཆོར་བདེ་བ་དང་། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡིད་བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་སྤྱེས། བདེ་བ་དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་དོ།།
 དགྲིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་ཚུལ་བཞི་ལས། སྐྱབས་འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཀྲུགས་ཏེ་
 གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྟོང་འོག་ཕྱོགས་མཆོམས་ཐམས་ཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི་རྩི་རྩེ་སེམས་
 དཔའི་འཇུག་པ། ཆོ་ག་སྤྱི་བྱུང་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དམ་ཆོག་པའི་སྤྱི་པོ་ནས་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔའི་འཇུག་པ། ཀྱན་རིག་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་ཤར་སྐྱོན་ནས་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་རྩི་རྩེ་སྟོབ་
 མའི་འཇུག་པ། དབང་གི་སྐྱོད་བྱེད་སྐྱབས་ཅིག་པ་བཏེག་པའི་འོག་ནས་འཇུག་པ་རྩི་རྩེ་
 རྒྱགས་འཇུག་དང་བཞི་ལས་འདིར་དང་པོ་འོ།། དེ་ལ་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱད་
 ལས། “དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་རྩི་རྩེའི་བདག་པོ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་

དབྱས་སུ་བཞག་པར་གྱུར་ཏི།”¹ ཞེས་པ་དང་། ལྷག་མོས་གྱི་ལྷ་འགོད་པ། ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་
དང་པོ་ལས། “གསལ་བ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད།” ཅེས་པ་ནས། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་
གནས།”² ཞེས་དང་། ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པར། “ཡི་གེ་རྩྭ་གྱིས་གནས་བསྐྱོམ་སྟེ། རྩེ་
གསུམ་འབྱུང་བསྐྱོམ་པར་བྱ།”³ ཞེས་པས་བསྟན་ཏི།

གསུམ་པ་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་འགོད་པ་ནས་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འབྱེར་དངོས་
གཞིའི་མགོ་ཚུལ་སྟེ།⁴ དེ་ཡང་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་ཟེར་ལྷགས་གྱུའི་རྣམ་པ་
ཅན་སོ་གཅིག་སྟེ་རྣམ་སྤང་ནས་གཞོད་མཛེས་གྱི་བར་གྱི་ལྷག་མོས་གྱི་ལྷ་རྣམས་
བཀུགས་ཏེ་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་འགོད་དགོས་པས། འོད་ཟེར་གྱིས་
ཤར་གྱི་རྣམ་སྤང་བཀུགས་ཏེ་རང་གི་སྤྱི་བོར་གཟུགས་སྤང་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་
བཞུགས། དེ་བཞིན་དུ་མགྱིན་པར་འོད་དཔག་མེད་རང་གི་འདུ་ཤེས་དང་དབྱེར་མེད། རིན་
འབྱུང་ལྟེ་བར་ཆོར་སྤང། རོན་བྱུབ་གསང་གནས་སུ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་དང་དབྱེར་མེད།
སྤྱན་མ་རིན་འབྱུང་ལ་ཕྱོགས་པ་ས་ཁམས། ལྷ་མ་གྱི་སྟོང་གར་ཞལ་རྒྱབ་ལ་ཕྱོགས་པ་ཆུ་
ཁམས། མགྱིན་པར་གོས་དཀར་མོ་འོད་དཔག་མེད་དང་ཞལ་སྟོར་མེ་ཁམས། སྤྱི་བོར་
སྟོལ་མ་རྣམ་སྤང་དང་ཞལ་སྟོར་རྒྱུང་ཁམས་དང་དབྱེར་མེད། ས་སྟོང་ཆ་གཉིས་སུ་སོང་བ་
ཅ་ཞལ་གྱི་སྤྱན་འབྲས་གཉིས་སུ་མིག་དབང་དང་དབྱེར་མེད། ཕྱག་རྩོར་ཆ་གཉིས་སུ་སོང་
བ་ན་བ་གཉིས་སུ་ན་དབང་། རམ་སྟོང་སྤྱ་དབང་། འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་སྟེ་དབང་། འཇམ་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་༩༡ན། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྩེ་རྩེའི་བདག་པོ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དམ་ཆེག་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
དབྱས་སུ་བདག་ཉིད་བཞག་པར་གྱུར་ཏི།” ཞེས་སོ།

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་༩༠བ།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པ། འོག་གངས་༡༠༩ན། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡི་གེ་རྩྭ་གྱིས་གནས་
བསྐྱོམ་སྟེ། རྩེ་རྩེ་གསུམ་བྱུང་བསྐྱོམ་པར་བྱ།” ཞེས་སོ།

4 འགོ་ཚུལ་སྟེ། ཤིང་དཔར།

དཔལ་སྤྱིང་གའི་ཅུང་ཟད་རྒྱབ་ཏུ་ཡིད་དབང་། སྤྱིབ་སེལ་གསང་གནས་སུ་ལུས་དབང་།
 ཀུན་བཟང་ཆོགས་ནམས་སུ་དེ་དང་དབྱེར་མེད། སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བྱམས་པ་ཙ་རྒྱས། མིག་ཏུ་
 གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་གཉིས་ས་སྤྱིང་ལ་འབྱུང་བ་ཡུལ་གཟུགས་དང་དབྱེར་མེད། རྣ་བར་སྐྱོད་
 རྩེ་མ་གཉིས་ཕྱག་དོར་ལ་འབྱུང་བ་ཡུལ་སྤྱ། རྣར་བྱི་དོ་རྩེ་མ་ནམ་སྤྱིང་ལ་འབྱུང་བ་ཡུལ་བྱི།
 བྱེར་རོ་དོ་རྩེ་མ་འཛིག་ཉེན་དབང་ཕྱག་ལ་འབྱུང་བ་ཡུལ་རོ། གཙོ་བོའི་ཡུམ་རེག་བྱ་དོ་རྩེ་
 མ་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱངས་ཏེ་སྤྱིབ་སེལ་དང་འབྱུང་བ་ཡུལ་རེག་བྱ་དང་དབྱེར་མེད། ལག་བ་
 གཡས་ལ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་སོགས་འོག་ཏུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་འཆད་འབྱར་ལྟར་ལུས་
 གྱི་ཆ་དེ་དང་དེར་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནི། ཙ་རྒྱད་ལས། “དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་།” ནས། ‘བྱང་རྒྱབ་གྱི་སེམས་དོ་རྩེའི་ཐུགས་ལ་ཞུགས་སོ།’¹ ཞེས་
 པས་བསྟན་ཏོ།།

བཞི་པ་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པ་ལ་ལྷག་མོས་དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་གཞུག་པ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྩལ་སྤྱིས་རིམ་གྱིས་ཐ་
 མལ་བར་གྱུར་ཏེ། བ་ལས་ཐོབ་པའི་རུས་བ་རྒྱ་ཁྱབ་གསུམ། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤ་ཁྱག་
 བགས་བ་གསུམ་མམ། འབྱུང་བཞི་ཙ་ཐིག་གི་ཁམས་དུག་ལྟར་དུ་གྱུར་བ་རགས་བ་ཉེར་ལྔ་
 ཐེམ་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རང་གི་སྤང་ཁམས་
 སྤྱོད་མཆེད་སོགས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པའི་ལྷག་མོས་གྱི་ལྷ་སྤྱིང་གར་བསྟུད་པ་སྤང་
 སོགས་ཐེམ་རིམ་དང་སྐྱར་ཏེ་གཙོ་བོ་ཐེམ་པས་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་སྟེ་བསྐྱོད་རིམ་
 པའི་ཆོས་སྐྱའི་ནལ་འཁྱོད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་རྒྱབ་པ་འབྱུང་ངོ།། རགས་བ་ཉེར་ལྔ་ནི།
 སྤང་པོ་ལྔ། ཁམས་བཞི། དབང་པོ་དུག་ལྔ། ཡུལ་ལྔ། གཞི་དུས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔའམ། ཁས་ལེན་
 གྱི་རྒྱན་ལ། གཟུགས་སྤང་གིས་བསྐྱས་པ་ལྔ། ཆོར་སྤང་གིས་བསྐྱས་པ་ལྔ། འདུ་ཤེས་གྱི་

¹ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། 3 གསང་འདུས་ཙ་རྒྱད། ལེའུ་དང་པོ། སོག་གངས་༢༡ན

སྤང་པོས་བསྐྱས་པ་ལྟ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྐྱས་པ་ལྟ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྐྱས་
 པ་ལྟ། ཞེས་འབྲེན་པ་འཆར་བདེའོ། དེ་ཡང་རང་གི་སྤང་སོགས་ལྟ་དང་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་
 བྱས་ལ་འཕེན་པ་བྲག་ཏུ་བཅང་། འོད་ཟེར་གྱིས་བྲངས་ཏེ་ལྟ་ཆེན་པ་རེ་རིམ་གྱིས་ཞུ་ནས་
 སྤྱགས་ཀའི་རྩྱ་དང་ཉེ་བ་ན་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་དུ་གྱུར། རྩྱ་ལ་ཐིམ་པ་དང་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་
 ཞེས་པའི་ཆོག་དུས་མཉམ་པ་བྱེད། སྤྱི་རྟགས་ཀྱང་བཞུག་ན་སྤྱར་ངོ་འཕྲོད་པ་ལ་བྱང་
 ཆེ་བས། དེ་ལ་རྣམ་སྤྱང་ཐིམ་པས་གཟུགས་སྤང་། སྤྱན་མ་ཐིམ་པས་ས་ཁམས། སའི་སྤྱང་
 པོ་ཐིམ་པས་མིག་དབང་། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཡུལ་གཟུགས་ཐིམ་པས་གཟུགས་
 རྩོམ་མ། བྱམས་པ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་མི་གཡོ་བ་གསུམ་ཐིམ་པས་དཀར་པོ་དང་སྤྱན་པོ་
 ལ་སོགས་པ་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་མཐོང་བའི་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་གཞི་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་
 ཤེས་ཏེ་གཟུགས་སྤང་གིས་བསྐྱས་པ་ལྟ་ཅིག་ཅར་ཐིམ་པའི་སྤྱི་རྟགས་གཟུགས་སྤང་ཐིམ་
 པས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་སྤྱར་ལས་སྤྲ། ས་ཁམས་ཐིམ་པས་ལུས་ས་ལ་བྱིངས་
 པའི་ཉམས་སྒྱུ། མིག་དབང་ཐིམ་པས་གཟུགས་མི་མཐོང་། ཡུལ་གཟུགས་ཐིམ་པས་བཀྲག་
 མདངས་ཉམས་སྒྲོབས་ཟད། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཐིམ་པས་མིག་མི་གསལ་ཞིང་རབ་རིབ་ཅན་
 དུ་འགྱུར། རང་རྟགས་སྤྱིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཤར་བར་མོས་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག །དེ་བཞིན་དུ་
 རིན་འབྱུང་ཐིམ་པས་ཆོར་སྤང་། ལྷ་མ་གྱི་རྩ་ཁམས། སྤྱག་རྩོར་ན་དབང་། སྤྱོད་རྩེ་མ་ཡུལ་
 སྤྱོད་གཞན་གྱིས་མི་སྤྱབ་པ་དང་འདོད་རྒྱལ་ཐིམ་པས་གཞི་དུས་ཀྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཏེ་
 ཆོར་སྤང་གིས་བསྐྱས་པ་ལྟ་ཅིག་ཅར་ཐིམ་པའི་སྤྱི་རྟགས་རིམ་བཤང་དབང་ཤེས་འཁོར་
 ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་མི་བྲན། ཁ་རྩ་དང་སྤྱ་རྩ་སྤྱུ། ར་བའི་ཕྱར་སྤྱ་འཆད། སྤྱ་མི་ཐོས།
 ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་མི་བྲན། རང་རྟགས་དུ་བ་ལྟ་བུ་ཤར་བར་མོས་ལ་ལྟ་

༡ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔལ།

༢ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔལ།

བ་བློ། འོད་དཔག་མེད་ཐེམ་བས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ། གོས་དཀར་མོ་མེ་ཁམས། རྣམ་
 སྤྱིང་སྤྱ་དབང་། རི་རྩོུ་མ་ཡུལ་ནི། རྩ་མགིན་དང་དབྱུག་སྤོན་ཅན་ཐེམ་བས་གཞི་དུས་ཀྱི་
 སོར་རྩོག་ཡེ་ཤེས་ཏེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྐྱུས་བ་ལྷ་ཅིག་ཅར་ཐེམ་བའི་སྤྱི་རྩགས་
 རིམ་བར་ཉི་དུ་སོགས་ཀྱི་མིང་མི་བློ། བཟའ་བརྒྱུང་འབྱུང་དཀའ། སྤྱ་བྱུག་གི་རྒྱ་བ་འཆད།
 སྤྱས་ཤི་མི་ཆོར། ཉི་དུ་སོགས་ཀྱི་དོན་མི་བློ། རང་རྩགས་མཁའ་སྤྱང་མེ་བྱིར་ལྷ་བྱ་ཤར་
 བར་མོས་ལ་ལྷ་བ་བསྐྱུངས། དོན་གྲུབ་ཐེམ་བས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ། སྤྱོལ་མ་རྒྱུང་ཁམས།
 འཛིག་རྩན་དབང་བྱུག་སྤྱེ་དབང་། རི་རྩོུ་མ་ཡུལ་རོ། སྤྱི་བ་སེལ་ལུས་དབང་། རེག་བྱ་རྩོ་
 རི་མ་ཡུལ་རེག་བྱ། ཀུན་བཟང་། བགེགས་མཐར་བྱེད། སྤྱོབས་པོ་ཆེ་རྣམས་ཐེམ་བས་
 གཞི་དུས་ཀྱི་བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྐྱུས་བ་ལྷ་དང་སྤྱག་མ་གཉིས་
 ཐེམ་བའི་སྤྱི་རྩགས་རིམ་བར་ལུས་བསྐྱུལ་བསྐྱོད་མི་བྱས། ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུང་རང་
 གནས་ནས་བྱིར་འཕོ། ལྷེ་སྤོལ་ཞིང་བྱང་ལ་ལྷེ་ཅ་སྤོ། ལྷེས་རོ་མི་སྤོང་། ལུས་ཤེས་ཀྱིས་
 རེག་བྱ་མི་ཆོར། བྱིའི་བྱ་བ་དང་དགོས་བ་རྣམས་མི་བློ། རང་རྩགས་མར་མེ་ལྷར་འབར་
 བའི་སྤྱང་བ་ཤར་བར་མོས་ལ་ལྷ་བ་བསྐྱུངས། དེ་ནས་གཙུག་ཏྲོར་འཁོར་བསྐྱུར་ཐེམ་བས་
 སྤྱང་བ་དཀར་ལམ་བ། གཞོད་མཛེས་ཐེམ་བས་མཆེད་བ་དམར་ལམ་བ། འཇམ་དཔལ་
 ཐེམ་བས་ཉིར་ཐོབ་ནག་ལམ་བ་ཤར་བར་མོས། དེའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ། གཞི་དུས་
 ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། ཡིད་དབང་གསུམ་ཀྱི་ཆ་རེ་ཐེམ་བ་ཡིན། རྣམ་ཤེས་སོགས་ལ་
 སྤྱ་རགས་མང་བས་ཡོངས་རྫོགས་དུས་གཅིག་ལ་ཐེམ་མི་བྱུབ། རགས་བ་སྤར་ནས་ཐེམ་
 བཞིན་བ་དང་། སྤྱ་བ་ཉིར་ཐོབ་དང་ལྷན་ཅིག་ཐེམ་བས་སྤར་ལྷར་ལྷ་རེ་དང་སྤྱར་དགོས་བ་
 མིན་ཏེ། ཞིབ་བར་མཐའ་དཔྱོད་སྤྱ་གུའི་མཆུག་ན་གསལ་ལོ། ཆོས་ཁམས་འདུས་མ་བྱས་

༡ སོར་རྩོག་ཡེ་ཤེས་ ཤིང་དཔག་ མཛོད་དཔག་

༢ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔག་

རྣམས་ལ་ཐེམ་རྒྱ་མེད་ལ། འདུས་བྱས་རྣམས་དེ་དག་ཏུ་འདུས་པས་ལོགས་སུ་མ་བགང་
 རོ།། དེ་ནས་གཙོ་བོ་ཡབ་རྒྱུ་ལྷོད་སྦྲད་ནས་སྤྱི་གཤི་བར་དུ་བསྐྱས་པས་ཉེར་ཐོབ་
 འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པར་མོས་ལ་ལྷ་ཅུ་ཏུ་འེ་སྤྲུགས་དོན་ཅན་ནས་རང་སེམས་ཆོས་སྐྱེད་
 དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེད་རྣལ་
 འབྱོར་ཏེ། དེས་གཞི་ལ་མ་འོངས་པ་¹ན་རང་ལ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཐ་མལ་གྱི་འཆི་བ་སྦྱང་།
 ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་འབྱུབ་པའི་དགེ་ཅ་སྟེན་
 བྱེད་དུ་འབྱུང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་འབྱུབ་པའི་བག་ཆགས་
 ཁྱད་པར་ཅན་བཞག་པ་ཡིན་སྟེ་དུ་སྦྱང་གཞི་སྦྱང་བྱེད་རོ་འཕྲོད་པར་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་
 དགོས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་གོང་འོག་ཏུ་སྦྱང་གཞི་སྦྱང་བྱེད་རོ་
 འཕྲོད་པར་བྱས། ཡིད་དོར་ཐ་མལ་གྱི་སྦྱང་ཞེན་བཀག། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཤར་པའི་
 ལྷོད་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱངས་ན་བསྐྱེད་རིམ་གོམས་པར་འབྱུར་གྱི། ཆོ་ག་དག་ནས་ཐོན་པ་
 ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག། རྒྱུད་སྦྲད་པས་མཆོམས་འདྲིར་ཨ་རྩ་གོ་ཉེ་ཞེས་ཅུང་ཟད་བཞུགས་
 བས། གདན་དབུས་མའི་སྟེང་དུ་ཞེས་མགོ་ལེན་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉམ་འདོན་
 གནང་བ་ཆོས་སྐྱེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་འོད་གསལ་ལས་བར་མ་ཆད་དུ་ལོངས་སྐྱུར་
 ལྷང་བའི་བད་ཡིན། སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོད་སྟོབ་མ་སྟོ་བཟང་བསྟན་པས་རྒྱུད་བཏབ་པ་རྩ་བ་
 སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་བསྐྱངས་ཏེ་སྐྱབས་འདྲིར་ལུས་གནད་དང་བཅས་ཡུན་རིང་མཉམ་
 པར་འཛོག་པའི་སྟོལ་ཚུགས་པའི་ལོ་རྒྱས་བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།
 གསང་འདུས་རྒྱས་པ་ལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གདན་སྐྱབས་དེར་མི་སྦྱང་བ་ལས་བསྐྱུ་བ་མིན། དང་
 སྦྱོར་ལ་གཙོ་བོའི་གདན་བཞག་ནས་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་གདན་དང་བཅས་བསྐྱུ་བའོ།
 ཆོས་སྐྱེད་རྣལ་འབྱོར་ལས་ལངས་ནས་གཙོ་བོའི་གདན་ལས་འཁོར་གྱི་གདན་གསལ་མི་

1 མ་འོངས་ ཤིང་དབལ། མཛོད་དབལ།

འདེབས། འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འབྱེད་ཚུལ་སེམས་དབེན་གྱི་སྐབས་དངོས་སུ་འབྱུང་ཞིང་།
 དེ་མཐུན་དུ་དོན་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤྱི་ཡོད་པར་དོ་བྱུང་ཡང་ཡིད་དོར་སྐྱབས་ལུས་དང་བསྐྱེད་བ་
 ཡོད་ལ། འདི་ལྟར་ཡང་ཡང་གོམས་པས་འཆི་ཁར་ས་ཚུལ་ཐིམ་པའི་སྤྱི་ནང་གི་རྟགས་
 འདར་བ་ན་ལུས་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུ་སྤྱང་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པ་སོགས་སྒོ་རྒྱས་དང་འཆམས་པར་
 བསྐྱུངས་ན་སྤྱི་མའི་དགོ་སྦྱོར་དང་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ཆེ། རྒྱུད་པ་བསམ་གཏན་སེམས་ཆང་
 སྐྱེ་འདུལ་ཁར་བདེ་གསལ་གི་ཆོ་ག་ཉིན་བདུན་རེ་དང་། འདིགས་བྱེད་ཉིན་ལྔ་གསུངས།
 དེའི་སྤྱར་ནས་དྲགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྟ་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱུངས་ནས་འོད་གསལ་དུ་
 གཞུགས་པའི་སྒྲོལ་དེ་ཉིན་རེ་བཞིན་གསལ། མཆན་མོ་གཟིམས་ཁར་སྐྱད་ཅིག་དཀྱིང་བསྐྱེད་
 དང་། དེའི་སྤྱི་བོར་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ནས། རྒྱུད་པ་ཐིམ་གཉིས་སུ་གཞོན་མཛེས་རྒྱལ་
 བོ་ཞེས་ལུས་ལ་ལྟ་བུ་བཞུགས། བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུ་སྤྱང་ཞེས་དལ་བྱས་གསུངས་ཏེ།
 གཙོ་བོ་ཡང་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པར་གྱུར་ཅེས་གཟིམས་པས། མཆན་མོ་མི་ལམ་ལ་སྐྱེ་
 ལུས་དང་། སད་དུས་སྐྱེ་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་སྦྱོར་བར་ངེས། ཞལ་ནས། རྒྱུད་རིམ་འདི་དག་
 ལ་མོས་པ་རེ་བྱས་ན་སྐྱབས་ལུས་དུ་འབྱེད་མ་བྱུང་ཡང་སྤྱི་མར་བན་སོང་དུ་མི་སྤྱི་ཐག་ཆོད་
 རེད་མོད་གསུངས། ལྟ་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པ། ཅ་རྒྱུད་ལས། “དམ་ཆེག་ཁྱབ་ཆོ་
 ག་བཞིན། འབྲས་བུ་འདོད་པས་བཏུང་བར་བྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོགས་གསལ་བྱ། དངོས་བྱུང་རབ་མཆོག་ཐོབ་པར་འབྱུང་།”¹ ཞེས་དང་། ལྟ་རྒྱུས་སྤྱི་ཆོན་དུ་ཐིམ་པ།
 བཞད་རྒྱུད་དོར་བྱེད་ལས། “གཞུགས་བྱུང་རྟོག་དང་མེ་ལོང་དང་།”² སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
 ལ། རྒྱུད་རིམ་ལ་སྤྱི་ནང་གི་རྟགས་དང་། རྒྱུད་སྦྱོར་ཚུལ་པཎ་ཆེན་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་སུ་

¹ རྟོག་པའི་རྒྱུད་འབྱུང་། 3 གསལ་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བདུན་པ། རྟོག་གངས་༡༠༡ནཱ། ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དམ་ཆེག་ཁྱབ་ཆོ་ག་
 བཞིན། འབྲས་བུ་འདོད་པས་བཏུང་བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོགས་གསལ་བྱ། དངོས་བྱུང་རབ་མཆོག་ཐོབ་པར་འབྱུང་།” ཞེས་སོ།

² རྟོག་པའི་རྒྱུད་འབྱུང་། 2 མཐོན་པོ་རྒྱ་སྐྱབས། མཐོར་བྱས། རྟོག་གངས་ 3བ། གཞུང་དུ་བཞད་རྒྱུད་དོར་བྱེད་ལས་ཞེས་བཞུགས་ཡུང་དེར་མ་རྟེན་
 པས་སྐྱབས་ཐབས་མཐོར་བྱས་ཁྱུངས་སྤྱད་པའོ།

ཅུང་ཟད་འབྲ་མིན་ཡོད་ཀྱང་སྒྲ་མས་དྲགས་པོའི་བསྐྱེད་རིམ་ལྟར་གནང་བ་ཡིན་གསུངས།
 གཉིས་པ་བར་དོ་ལོངས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་དང་པོའི་མགོན་པོ་མངོན་བྱང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་
 སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་སྐྱ་ལུས་ཅལ་དུ་འདོན་པ་སྟེ། སྤར་གྱི་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ནལ་
 འབྱོར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། གདན་དབུས་མའི་སྟེང་སྤྱི་ལས་ཉི་མ། དེའི་སྟེང་
 ཨོ་ལས་སྒྲ་བ། དེའི་སྟེང་ལྷ་ལས་བསྐྱེད་པར་པོ་འདབ་བརྒྱད། ལྟེ་བར་མས་རིམ་ནས་ཨོ་
 ལྷ་སྤྱི་བཅེགས་པ། ཉི་ཟླ་བསྐྱེད་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་འབྲས་པ་ལས་སྒྲ་བ། དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་
 སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་ལ་ཐེམ། སྤགས་བརྗེད་ལ་རྒྱང་སེམས་ཅམ་སྒྲ་བར་
 སྤང་བ་ངའོ་ཞེས་སྐྱ་ལུས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་རྒྱང་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་སྒྲ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་འདོག་
 པ་སྒྲ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། ཟླ་བའི་སྟེང་སྒྲ་བ་ལས་ཐོན་པའི་སྤྱི་སྟོན་པོ། དེའི་གཡས་སུ་
 ལྷ་དམར་པོ། གཡོན་དུ་ཨོ་དཀར་པོ། དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རིགས་ལྷའི་སངས་རྒྱས་སྐྱེན་
 བངས་ཏེ་འབྲུ་གསུམ་ལ་ཐེམ། གཡས་གཡོན་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་སྤྱི་ལ་ཐེམ་པས་སྤྱི་དཀར་
 པོ་བྱུབ་པ་ས་པོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། དེ་ལས་དོ་རྩེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྟ་བུ་ལྟེ་བར་ཨོ་ལྷ་སྤྱི་
 བཅེགས་པས་མཆོན་པ་ཐུག་མཆོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། དེ་ལས་རང་ཉིད་དང་པོའི་མགོན་
 པོ་ཆོ་ག་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱ་རྩོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་འདིའི་མངོན་བྱང་གི་བྱངས་སུ་
 ཉི་མ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་མེད་དོ།། འོག་མིན་དུ་དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ལོངས་སྐྱ་ལ་དང་
 པོའི་མགོན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བའི་ཐོག་མར་ཐུགས་ཀར་དོན་
 དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་བུ་པ་ཞིག་འབྱུབ་པས་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་བུ་ལ་དང་པོའི་
 དོ་རྩེ་ཞེས་ནལ་འབྱོར་རྒྱད་ལས་བཞུད། འདིའི་བར་དོ་ལོངས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་རྩོགས་
 རིམ་ལ་སྐྱར་ཚུལ་ངོ་མཆར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཆོ་གའི་ཆོག་རིས་སོགས་ལ་དབྱེད་ནས་ཤེས་
 དགོས་གསུངས་ཏེ། ཉི་ཟླ་བདག་གསུམ་གྱིས་གཞི་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལངས་པའི་
 ལུགས་ལྟོག་གི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ལམ་ལ་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྤྱ་ལོགས་

གྱི་¹ལྷགས་ལྷོག་གི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ། འབྲས་བྱ་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཆོས་སྤྱི་ལོགས་གྱི་²སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་མཆོན། ཡེ་གོ་གསུམ་གྱིས་དེ་དག་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དང་རང་དུས་གྱི་བཞིན་པའི་རྒྱང་གསུམ་མཆོན། ལྷ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་
 གཞི་ལ་བར་དོའི་སྤྱབ་གཞི་རྒྱང་སེམས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་དང་། ལམ་ལ་དཔེ་དོན་
 གྱི་འོད་གསལ། འབྲས་བྱ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་མཆོན། ལྷོད་བཅུད་ལྷ་བར་ཐིམ་པས་དེ་ཐམས་
 ཅད་གྱི་ཅ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ཡིན་པ་མཆོན། ལྷ་བའི་སྤྲོད་གི་ས་བོན་ལས་
 བྱང་ཆུབ་པའི་ཡེ་གོ་གསུམ་གྱིས་གཞི་ལ་བར་དོའི་དག །ལམ་ལ་དག་མ་དག་གི་སྤྱུ་ལུས་
 པའི་གསུང་། འབྲས་བྱ་ལ་ལོངས་སྤྱིའི་གསུང་དང་། སྤྱབ་པ་པོའི་ཅ་རོ་རྒྱང་དབྱ་གསུམ་
 ཡང་མཆོན་པར་བཤད། དེ་ལས་འོད་ཟེར་སྣོ་བསྐྱུ་བར་དོའི་བྱ་བ་དང་། ལམ་འབྲས་གྱི་
 ལོངས་སྤྱིའི་མཛད་པ། དུག་མཆོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་བར་དོའི་ཡིད། ལམ་འབྲས་གྱི་
 ལོངས་སྤྱིའི་ཐུགས། རྩོམ་ཅེ་ལྷ་པས་ལོངས་སྤྱིའི་ཐུགས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་ལྷོག་ཆས་
 ཡེ་ཤེས་ལ། རྩོམ་ཅེ་ལྷ་བའི་ཡེ་གོ་གསུམ་གྱིས་ལོངས་སྤྱིའི་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་རྩོམ་གསུམ་
 དབྱེར་མི་བྱེད་པ། སྤྱི་རྩོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་གཞི་ལ་བར་དོ་བ། ལམ་གྱི་དག་མ་
 དག་གི་སྤྱུ་ལུས། འབྲས་དུས་གྱི་ལོངས་སྤྱི་ཉིད་མཆོན། བར་དོ་བ་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྷ་ལས་
 བྱབ་པ་ལྟར་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ཅན། བར་དོ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་ཡིད་
 ལུས་ཅན་ལྟར་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་འཇམ་ལུས་ཅན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད། ལྷ་བ།
 ས་བོན། དུག་མཆོན། སྤྱི་རྩོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ལྷས་མི་ཤིགས་པའི་སེམས་དང་།
 མི་ཤིགས་པའི་རྒྱང་། དག་དཔེན་རྩོར་བཞུས། དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ། དག་མ་དག་གི་
 སྤྱུ་ལུས་ནམས་མཆོན་པར་ཡང་བཤད་དོ། རིགས་དུག་ཀའི་³བར་དོ་ལོངས་སྤྱིའི་ལམ་

¹ ལྷོག་གི་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

² ལྷོག་གི་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

³ རིགས་དུག་ཀའི་ མཛོད་དཔར།

འབྱེད་འདི་འབྲེག་ས་གཞན་གཙོ་བོར་འཕོས་པ་ལ་མེད་པས་ཁྱད་ཆོས་མང་བར་མཐའ་
 དཔྱོད་སྒྲ་གྲུ་ལས་གསུངས། དེའི་གནད་ཀྱིས་གསང་འདུས་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་
 བར་དོའི་ལམ་འབྱེད་ལ་དབྱུང་དགོས་པ་ལྟར་ཡོད། དེ་དག་གཞི་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་
 གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་ལས་ལུགས་སྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་དང་། བར་དོ་དུས་མཉམ་གྲུབ་པ་དང་
 ཆོས་མཐུན་ཞིང་དེ་སྦྱང་བར་བྱེད། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དག་མ་དག་གི་སྒྲ་མའི་
 སྒྲ་འགྲུབ་པའི་དགོ་ཅ་སྟེན་བྱེད་དུ་འགྱུར། འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལོངས་སྒྲ་འགྲུབ་
 པའི་བག་ཆགས་ཁྱད་པར་ཅན་བཞག་སྟམ་དུ་སྦྱང་གཞི་སྦྱང་བྱེད་དོ་འཕྲོད་པར་བྱས་ནས་
 སྟོམ། འདི་ནི་ཅ་རྒྱུད་ལས། “རྡོ་རྗེ་གསུམ་ཡིག་སྟགས་ཀྱི་མཆོག་། རྟུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམ་
 བསྟོམ་པ།། ‘བྱང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་བྱའི་བྱིར།།’ ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་དག་གིས་བྱ།།”¹ ཞེས་
 པས་བསྟན་ཏོ།།

གསུམ་བ་སྟེ་བ་སྒྲུལ་སྒྱུར་འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། སྒྲུལ་སྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བསྟེན་པ།
 དེ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་འགོད་པ། སྒྲ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་བརྒྱབ།² སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་
 བྱ་བ། རིགས་བདག་གི་རྒྱས་བཏབ་པའོ། དང་པོ་(སྒྲུལ་སྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བསྟེན་པ་)ནི། དམིགས་བ་
 འཆར་བདེ་བའི་ཆེད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྟེང་གི་གདུང་རྒྱུམ་གྱི་བར་སྦྱང་ལ་རང་བཞིན་
 གྱི་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མེད་པའི་མི་བསྟོད་
 པ་ཡབ་ཡུམ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་གཞི་ལ་པ་མ་གཉིས་སྟོམས་
 འཇུག་དང་ཆོས་མཐུན། ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་འོད་ཟེར་སྟོས་པས་བྱང་རྒྱལ་
 གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ལས་གྲུབ་པའི་མི་བསྟོད་པ་ཡབ་ཡུམ་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་
 མཉམ་སྟོ་བ་ནི་བྱང་འཇུག་གི་གནད་དེ་གཞི་ལ་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་སྟེང་ཐག་དོན་གཉིས་

¹ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བརྒྱ་གཅིག་པ། ཤོག་གངས་༡༠༩༡༥ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུས་པ་རྩེད་མི་
 འཛ་སྟེ། ‘བྱང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འཕོབ་པ་ནི།’ ཞེས་སོ།།

² བྱིན་རྒྱབས། མཛོད་དཔར།

བྱང་སེམས་ཀྱིས་གང་བ་དང་ཆོས་མཐུན། མི་བསྐྱོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱས་པ་བསྐྱས། བསྐྱས་པ་སྤྲོན། སྤྲོན་པ་གྲོལ། གྲོལ་བ་
 ལམ་མཐར་བྱིན་པར་མཛད་དེ་བདེ་སྟོང་བྱང་འདུག་ལ་བཀོད་པ་ནི་གཞི་ལ་ཕོ་མོ་བདེ་
 བས་བརྒྱལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲོན་པར་བྱས་
 པ་ལ་འདིའི་གནད་ཆང་དགོས། སྤྲོས་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 མི་བསྐྱོད་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གདུང་ལྷུང་གི་དབྱས་
 སྤྱུ་འབྲེས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར། རང་དང་པོའི་མགོན་པོ་གདན་ལ་བཞུགས་པ་བྱང་པོར་གདུང་
 འཁོར་འོག་གི་བར་སྤང་ལ་འཕགས། མི་བསྐྱོད་པ་དང་པོའི་མགོན་པོའི་གདན་ལ་བཞུགས།
 རང་དང་པོའི་མགོན་པོ་ནམ་མཁར་བཞུགས་པ་དེ་མི་བསྐྱོད་པའི་སྤྱི་གཙུག་ནས་ཞུགས་
 པ་ནི་གཞི་ལ་བར་དོ་པའི་ཁའམ་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་ཏེ་མའི་མངལ་དུ་བྱང་པོ་རྫོགས་པ་དང་
 ཆོས་མཐུན། དེ་ཡོངས་སྤྱུ་གྱུར་པ་ལས་རང་ཉིད་སྤྱལ་སྤྱོད་རྗེ་འཆང་ཡབ་རྒྱུང་ཞལ་བྱུག་
 མི་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཆོ་ག་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞི་ལ་མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཕྱིར་བཅས་པ་
 དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་། དེས་རང་ལ་མ་འོངས་པ་¹ན་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཐ་མལ་གྱི་སྤྱེ་བ་སྤྱོད་།
 ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སྤྱུ་དག་མ་དག་གི་སྤྱུ་ལུས་པས་རགས་པའི་སྤྱལ་སྤྱོད་འཛིན་
 པའི་དགོ་ཅ་སྤྲོན་བྱེད་དུ་འབྱུར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
 སྤྱུ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་གར་ཡོད་ཀྱི་སར་སྤྱལ་སྤྱོད་བ་ཐེར་འབྲུམ་འབྱེད་
 པའི་རྣམ་པ་དང་བག་ཆགས་བྱུང་པར་ཅན་བཞག་སྟམ་དུ་སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་རོ་འསྟོང་
 པར་བྱས་ནས་བསྐྱོམ། དེ་ལྟར་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྤྱོད་བསྐྱུར་བ་ནི་ཐེལ་གཞོན་རྗེ་
 རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་རྗེ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེ་རྗེ་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་གཞིགས་པ་

༡ མ་འོང་བ་ མཛོད་དཔར།

སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ལུས་དགྱིལ་ལ། ལུས་ཉེན་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། སྤང་སོགས་བཏེན་
བ་སྟར་བསྐྱེམ་བ་གཉིས། དང་པོ་(ལུས་ཉེན་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་)ནི། རང་སྤྱལ་སྤྱོད་རྩེ་འཆང་དུ་
གསལ་བའི་ལུས་ཀྱི་མདུན་རྒྱབ་གཡས་གཡོན་ལས་དེ་དང་དབྱིབས་འབྲ་བའི་འོད་ཟེར་
ཆད་ནས་ཕྱི་དགྱིལ་གྱི་སྒྲིའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ངོས་བཞི་ལ་ཐེམ་བ་སྒྲ་མའི་གསུང་རྒྱན་
ཡིན་སྟེན་བ་འཆང་། བསྐྱེད་རིམ་དུ་བྱུང་བཞི་ལ་ཐེམ་གསུངས་བས་གང་སྟར་ཡང་ལུས་
ཀྱི་ཆ་དེས་ཉེར་ལེན། ཕྱི་དགྱིལ་གྱི་རིགས་འབྲ་སྒྲ་མས་སྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་བ་ལ་
བཏེན་ནས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱུང་བཞི་བྱབ་བས་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཕྱི་དགྱིལ་དང་ལུས་དགྱིལ་
ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དབྱེར་མེད་དུ་འཛོག་བ་ལས་སོ་སོ་བ་མེད། སྤྱད་རྒྱུད་བས། ཁ། སྒྲ།
བཤང་གཅིའི་ལམ་གྱི་བྱག་བ་བཞི་ནི་སྒྲོ་བཞི་ཞེས་བཅད་དེ་གསུངས། དེ་བཞི་ལས་དེ་
མཚུངས་ཀྱི་འོད་ཆད་ནས་ཕྱི་དགྱིལ་གྱི་སྒྲོ་བཞི་ལ་ཐེམ་བས་སྤར་སྟར་ལུས་དགྱིལ་གྱི་
སྒྲོ་བཞི། རྣམ་ཏོག་གི་བཞོན་བ་རྒྱུད་ཁ་དོག་ལྷ་ལས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དག་པའི་
འོད་ལྷ་ཆད་ནས་ཕྱི་དགྱིལ་གྱི་ཅིག་བ་རིམ་བ་སྤར་ཐེམ་བས་ལུས་དགྱིལ་གྱི་ཅིག་པའི་ཁ་
དོག་ལྷ། ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྣམ་བ་འོད་དམར་པོ་ཆད་ནས་ཕྱི་
དགྱིལ་གྱི་པ་གྲུ་ལ་ཐེམ་བས་ལུས་དགྱིལ་གྱི་པ་གྲུ། རྒྱ་མ་ནས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་བ་
བ་བ་བྱེད་རྒྱན་དང་བཅས་བ། རྩེ་ངར་གཉིས། བསྐྱེད་གཉིས། ལག་ངར་གཉིས། དཔུང་བ་
གཉིས་ཉེ་རྒྱུད་ལས་ཀ་བ་བརྒྱད་¹ནི་བདེ་མཆོག་ལྷ་བྱའི་ནང་གི་ཀ་བའི་གངས་²ལ་
མི་འགྲིག་བས་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་³ཅིག་གའོང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་⁴ལ་བྱེད་བ་གསུང་རྒྱན་ལས་

¹ ཀྲ་བ་བརྒྱད་ མཛོད་དཔར།

² ཀྲ་བའི་གངས་ མཛོད་དཔར།

³ སྒྲོ་ལོག་གི་ མཛོད་དཔར།

⁴ ཀྲ་བ་བརྒྱད་ མཛོད་དཔར།

འབྱུང་ཞེས་བདེ་གསང་གཉིས་ཀའི་¹སྐྱབས་གསུངས། ལྷང་སྐྱུང་ག་དབང་ཆོས་ལྷན་དང་།
 ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དེས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་གསུངས་
 བ་སྔད་རྒྱུད་གོང་མའི་གསུང་རྒྱུན་ཡིན་ལ། མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་བ་
 དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། བཏུ་ཆེན་བསོད་གྲགས་བ་སོགས་པལ་ཆེ་བས་བྱི་དཀྱིལ་གྱི་ཆ་སྤྱ་
 མས་ཉེར་ལེན་དང་། ལུས་ཀྱི་ཆས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། གཉིས་
 ཀལ་སྤྱུལ་བྱ་དཀར་པོ་ཞིག་བཅོད་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་དཔེར་མཛད་ཀྱང་། དང་པོས་སྤྱུལ་
 བྱ་ལུས་དང་། གཉིས་པས་བཅོད་ལུས་ཀྱི་དཔེར་བྱེད་དོ། ། གང་བྱས་ཀྱང་གནས་སྐྱབས་
 ཀྱི་སྒྲོམ་ལུགས་ལ་འཛོལ་ཆེར་མི་འོངས་ཀྱང་²ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་གནད་ཆེ་སྟེ། དེ་
 ལྷར་བསྒྲོམ་པས་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཆེ་སྐྱུ་ལུས་བ་གཉིས་དང་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱུའི་ཆ་
 ཤས་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྤྱུལ་བའི་ལག་རྩེས་འཛོག་པར་གསུངས་པ་དང་། རས་
 བྱིས་དང་། ལུས་དཀྱིལ་ལ་སྐྱབ་གཞི་བཅོས་པ་དང་མ་བཅོས་པའི་བྱེད་པར་དང་། བཤད་
 རྒྱུད་དོར་ཐེང་ལས། “ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར།” སངས་རྒྱུས་ཀུན་གྱིས་ཡང་
 དག་བཏེན།”³ ཞེས་དང་། “དེ་དག་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྒྲོམ།”⁴ ཞེས་དང་། ཆོ་གར་
 ཡང་། “ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་སོ་སོར་གྱུར་”⁵ཅེས་⁶དང་། ཡིག་
 རྒྱུད་ཉེར་གཅིག་དང་། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལབ་སྤྱས་ཀྱི་གསུང་མང་
 པོར་དེར་འགྱུར་བར་གསུངས། རང་གི་རྣམ་རྒྱུན་དུ་རྣམ་སུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་ཉེར་ལེན་

¹ གཉིས་གའི་ མཛོད་དཔེར།

² མི་འོང་ཀྱང་ ཤིང་དཔེར། མཛོད་དཔེར།

³ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས་ ཅེས་བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་ཐེང་ག། ལེའུ་རེ་བརྒྱུད་ག། འོག་གངས་324(33 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

⁴ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས་ ཅེས་བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་ཐེང་ག། ལེའུ་རེ་བརྒྱུད་ག། འོག་གངས་324(36

⁵ རྒྱུད་སྐྱེད་ཆོས་སྒྲོན། རོད་དང་པོ། བཏུ་ཆེན་སྐྱེ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ། གསང་འདུས་དབང་གི་རྒྱུད་འདེབས་དང་བདག་བསྐྱེད། འབྲུལ་དཔེར། འོག་
 གངས་71བ6

⁶ གྱུར་ཞེས་ མཛོད་དཔེར།

གྱི་དོན་ཡིན་ཞིང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལྟེན་འབྲས་བྱ་དེར་འགྱུར་བར་མ་བཤད་དོ། ། གང་ལྟར་
 དབྱེད་ན་ཆོག་འཁྲི་ཆོད་དཀའ་ཡང་། མོས་སྒྲོམ་དང་ལམ་འབྲས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐའ་མེད་
 པས་དབྱེད་པ་མ་ཐལ་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། ལྷ་ལ་ཤ་རུས་ཅ་རྒྱས་སོགས་མེད་ཀྱང་ཐ་མལ་གྱི་
 བེམ་ཆོས་སྤངས་ཆེད་ནམ་རྟོག་གིས་བཏགས་ནས་བསྒྲོམ་པས་དོན་འགྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །
 བོད་ལྷ་མ་དག །རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ནམས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ངོ་བོར་མོས་པ་ཅམ་
 དང་། ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བྱུང་བ་གདོད་ནས་གསལ་འདེབས་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་
 གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་བྱེད་བཅུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་དཀྱིལ་སྟོང་པར་སྤངས་ནས་ལུས་
 དཀྱིལ་བསྒྲོམ་པ་¹སོགས་མི་འཐད་པའི་དགག་བཞག་ལེགས་པར་ཤེས་ན་རང་ལུགས་ལ་
 དེས་པ་སྟེ་བས་མཐའ་ཆོད་པར་ཤེས་པ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་འདྲིས་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་
 ལ་རགས་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་བསྒྲོམ་པ་ནི། ལུས་ལ་ལྷ་བཀོད་པ་ཅམ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཆ་
 ཤས་དང་ལྷ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་ལུས་དཀྱིལ་བསྒྲོམ་པའི་གོ་མི་ཆོད་
 པས་ལྷ་བཤོས་ལ་མར་རྒྱན་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་སྦྱབ་གཞིར་བྱས་
 བས་དེས་ཉེར་ལེན་ལས་ལྷ་བྱུང་བ་ན་ལུས་དང་དབྱེར་མེད་པ་རབ་ལྷགས་བསྐྱེད་པ་མེད་
 ངོ་བོར་སོང་བའོ། ། མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟ་བུ་མ་མཐའ་དགོས་ཞེས་གྲུང་
 ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། དེ་ལ་གཅིག་ཤེས་ན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་ཁེབས་
 པས་རང་སྦྱལ་སྦྱོར་རྗེ་འཆང་དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་གཙུག་ནས་སྒྲུ་མཆམས་ཀྱི་བར་གྱི་ནང་
 དུ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། དེ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཚི་
 ཡིག་གིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་སྤང་སྦྱར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་བསྐྱེད་
 རིམ་དུ་འང་འབྱུང་བ་ལྟར་གསུངས་ལ། ཁྱིད་ལན་གཅིག་གི་ཆོ། གཟུགས་སྤང་དང་ངོ་བོ་

¹ སྒྲོམ་པ་ མཛོད་དཔལ་

དབྱེར་མེད་པའི་ཨོ་གྲིས་ཉེར་ལེན་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྲིས་ལྟན་
 ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ལས། ཞེས་གསུངས། གང་ལྟར་དེ་ལས་རྣམས་སྤང་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུ་
 མཆམས་ནས་མགྲིན་པའི་བར་རང་གི་འདུ་ཤེས་གྲིས་ཉེར་ལེན། དེ་དང་དབྱེར་མེད་སྤང་
 གྲུ་འདུ་ཤེས་གནས་སྤྲུང་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་¹ གྱི་ངོ་བོ་ལྷུང་ཡིག་གི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ལས་
 འོད་དཔག་མེད་ཐོར་ཅོག་རྣམས་སྤང་གི་འཕོང་ལ་མ་རེག་ཅམ་དང་། མགྲིན་པ་ནས་རུ་མ་
 གཉིས་གྱི་དབྱུས་གྱི་སྤྲིང་གའི་བར་རྣམ་ཤེས་དང་ཞེ་སྤང་རྣམ་དག་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ངོ་བོ་རྩྱུ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་ཐོར་ཅོག་འོད་དཔག་མེད་གྱི་འཕོང་ལ་མ་རེག་ཅམ། སྤྲིང་
 ག་ནས་ལྟེ་བའི་བར་ཆོར་སྤང་དང་རྒྱལ་རྣམ་དག་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་སྤྲུ་སེར་
 སོ་ལས་རིན་འབྱུང་ཐོར་ཅོག་མི་བསྐྱོད་པའི་འཕོང་ལ་མ་རེག་ཅམ། ལྟེ་བ་ནས་བརྒྱའི་ཅ་
 བའི་བར་འདུ་བྱེད་དང་སྤྲུ་དོག་རྣམ་དག་གྲུ་སྤྲུབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་རྩྱུ་ལྡང་གྲུ་² ལས་དོན་
 གྲུབ་ཐོར་ཅོག་རིན་འབྱུང་གི་འཕོང་ལ་མ་རེག་ཅམ་སྟེ། དེ་ལྟ་ཅ་འཁོར་གྱི་གནས་སུ་ཞལ་
 གཙོ་བོ་དང་ལྟ་སྤྱོད་མ་ཐུན་པ། བདེ་ལམ་དུ་ཆོག་མཁའ་ཞིང་གི་གནས་ལྗང་ལྟ་ལྟ་བུ་བཞོད་
 པའི་གནད་འདི་ཡིན་ལ། ལུས་གྱི་རྟེན་ཀྱང་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སྤྱི་བོར་གནས་པས་དེར་
 གཟུགས་སྤང་རྣམ་དག་རྣམས་སྤང་བཞོད། འདུ་ཤེས་མང་ཡང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་བྱ་བྱེད་
 གྱི་ཅ་བ་རག་དང་གསུང་ལ་རགས་ལས་ཤིང་། རག་སྤྲུ་བ་མགྲིན་པ་ནས་འབྱུང་བས་དེར་
 འདུ་ཤེས་རྣམ་དག་འོད་དཔག་མེད། རུ་མ་གཉིས་ནས་ནང་དུ་གཞལ་བའི་དབྱུས་བྲང་གི་
 རུས་པ་སུམ་སྤྲུ་གི་ཐད་གྱི་སྤྲིང་གའི་པ་མའི་ཁུ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པའི་³ དབྱུས་སུ་རྣམ་ཤེས་
 ཐོག་མར་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེར་རྣམ་ཤེས་རྣམ་དག་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། མཛོད་

1 སོར་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་ ཤིང་དཔག། མཛོད་དཔག།
 2 ལྡང་གྲུ་ མཛོད་དཔག།
 3 ཐིགས་པའི་ མཛོད་དཔག།

ལས། “སྟོག་ནི་ཆེ་ཡིན་ཟློན་དང་ནི།། རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ།།”¹ ཞེས་ཟློན་སྟོག་གི་
 རྟེན་དུ་བཤད་ལ། ཆོར་བ་གསུམ་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་གཞི་རྟེན་ཟློན་དང་། ཟློན་གྱི་གཙུག་པོ་
 གཏུམ་མོ་ལྟེ་བར་གནས་པས་དེར་ཆོར་བྱང་རྣམ་དག་རིན་འབྱུང་དང་། ཆོར་འདུ་གཉིས་མ་
 གཏོགས་པའི་སེམས་སྤང་ཞེ་དགུ་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ལ། འཁོར་བ་འདུ་བྱེད་པའི་
 ཅ་བ་ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་བྱེད། དེའི་རྟེན་དང་བཞེན་པའི་རྒྱུང་པལ་ཆེར་ལྟེ་བ་མན་ཆད་
 དུ་རྒྱ་བས་གསང་གནས་སུ་འདུ་བྱེད་རྣམ་དག་དོན་བྱུང་བའོད་ལ། ལྟེ་བ་སྟོགས་སུ་འབྱུང་
 བཞིའི་ཁམས་ཀྱི་དྲངས་མ་གནས་པས་སྤུན་སྟོགས་བཞི་བའོད་དེ། ལྟེ་བར་སྤུན་མ་རིན་
 འབྱུང་དང་ཞལ་སྟོར། ལྟེ་གར་ལྷ་མ་གྱི་མི་བསྟོན་པ་ལ་འབྱུང་བ། མགྱིན་པར་གོས་དཀར་
 མོ་འོད་དཔག་མེད་དང་ཞལ་སྟོར། ལྟེ་པོར་དམ་ཆེག་སྟོལ་མ་རྣམ་སྤང་དང་ཞལ་སྟོར་དང་།
 བྱེ་སྤྲུམ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་མ་ཁབས་པའི་གཟུགས་ཅན་དྲངས་པ་²ཟར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ།
 རྣ་བའི་བྱུག་པར་གྲོ་ག་གཟུམ་ནས་བཅད་པ་ལྟ་བུ། ལྷར་དབྱལ་བྱར་གཉིས་གཤིབ་ལྟ་
 བ། ལྟེ་འི་དཀྱིལ་རྩ་བྱེད་³བཀས་པ་ལྟ་བུ་དབྱལ་སྟོང་པ་རྣམས་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་
 བ་སྟོགས་སུ་བཞག །བྱུང་མཐའ་གོང་མས་དབང་པོའི་རྟེན་དེ་ལྷར་འཛོག་པས་ཡུལ་དང་
 ཡུལ་ཅན་པར་བརྟེན་ཚུར་བརྟེན་ཡིན། མིག་འབྲས་ནང་ས་སྟོང་གཉིས་དང་། མིག་གི་སྟོར་
 གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་གཉིས་པན་ཚུན་འབྱུང་བ། རྣ་བ་གཉིས་སུ་བྱུག་དོར་གཉིས་རྣ་བའི་ནང་
 བས་ཞལ་བྱེ་ལ་གཟིགས་པ་སྤྱོད་རྩེ་མ་ལ་འབྱུང་བ། ལྷ་བྱུག་ནང་གི་བྱུག་འཛོམ་མདོར་
 བས་སྟོང་ཞལ་བྱེར་གཟིགས་པ་བྱེ་རྩེ་མ་ལ་འབྱུང་བ། ཐང་སག་པས་སྤེའི་ཅེ་མོར་བསྟོམ་
 པར་གསུངས། གླུ་པས་འདིར་ལྟེ་འི་དབྱལ་སུ་འཛོག་རྟེན་དབང་བྱུག་ཞལ་བྱེར་གཟིགས་
 པ་རོ་རྩེ་མས་འབྱུང་བ། མི་བསྟོན་པའི་མདུན་རྒྱུ་གང་རུང་ལ་འཇམ་དཔལ་ཡབ་རྒྱུང་

¹ ལྟེ་བསྟན། མདོན་བ། ཀྱ ལྟེ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས་གཉིས་བ། ཤོག་གངས་༥བ།

² དྲང་བ་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

³ ལྟེ་འི་དཀྱིལ་རྩ་བྱེད་ མཛོད་དཔར།

གཙོ་བོ་དང་ལྷ་ཕྱོགས་མཐུན་པ། གསང་གནས་སྤྱད་ཀྱང་ནག་གི་མཆོམས་སམ། རྟོན་
 བྱལ་གྱི་འོག་ཙམ་མམ། རྟོ་རྟོ་རྟོ་རྟོ་དབྱུང་སྤྱི་བ་སེལ་ཞལ་བྱིར་ཕྱོགས་པ་ལ་རེག་བྱ་
 རྟོ་རྟོ་མས་འབྱུང་པ། སྤྱབས་མགོན་རྟོ་རྟོ་འཆང་ནས་སྒྲ་མཆོད་དང་། བྲག་དཀར་དཀར་
 བཅུ་རིན་པོ་ཆའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྱིད་གྱི་སྤྱབས་ཆེགས་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ལ་ཀུན་
 བཟང་འགོད་པ་གསུངས་ཀྱང་གངས་འབྲེན་མ་གསུངས། སྒྲ་མཆོད་ཟིན་བྲིས་སུ་མ་གཅིག་
 ཁྱི་ནུལ་བཤད་དང་། དགའ་བོ་མངལ་འབྱུག་གི་མདོ་མགོ་སྟོས་ཙམ་བཀོད་ཀྱང་དེ་རུས་
 པའི་དུམ་བྱ་བཅིས་པ་ཡིན་འདུག ། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་གསུང་ཐོར་བྱར་ཆེགས་དངོས་
 བཟང་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ། ཆེགས་ཐམས་ཅད་ལ་འགོད་མ་རུས་ན་བྲང་གི་རུས་པ་སུམ་
 བྲག་ཆེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་འདུས་མདོ་ཡིན་པས་དེར་ཀུན་བཟང་
 གཅིག་བསམ་ནས་དེ་ལས་ཆེགས་གར་ཡོད་དུ་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟར་
 ཀུན་བཟང་རེ་བསམ་ན་འཆར་བདེ་བ་སྤྲད་རྒྱུ་དེ་རྟོ་རྟོ་འཆང་གིས་གསུངས། སྤྱི་གཙུག་
 ཏུ་ཅ་རྒྱུས་གྱི་རོ་བོ་བྱམས་པ་ནུལ་སྤྱང་གི་རྒྱལ་ཏུ་ཞལ་ནུལ་སྤྱང་ལ་བལྟ་བ། ལག་མཐེལ་
 གཉིས་སུ་དེའི་རོ་བོ་རྩྱུ་ལས་གཤིན་རྟོ་གཤེད་དང་གཞན་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དབྱུ་མཐེ་བོང་
 ལ་བལྟན་ནས་ཞལ་ལག་པའི་མཐེལ་ངོས་ལ་གཟིགས་པ། ཁ་དང་སོའི་བར་རམ། སྤྱེ་དང་
 སོའི་བར་རྟ་མགིན་བྱིར་ལྟ། རྟོ་རྟོ་རྟོ་རྟོ་དབྱུང་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་ཞལ་བྱིར་ལྟ། དབྱུང་
 བ་གཡས་གཡོན་གྱི་མགོ་སོག་པའི་དཀར་ཡོལ་ནས་ཐོན་པའི་ནང་མི་གཡོ་བ་དང་འདོད་
 རྒྱལ་དབྱུ་བྱེན་བསྟན། ཞབས་སྤྱིལ་ཀྱང་གི་བྱས་མའི་ལྷ་ང་གཉིས་གྱི་ནང་དབྱུག་སྟོན་དང་
 སྟོབས་པོ་ཆེ། སྤྱི་གཙུག་ནུལ་སྤྱང་གི་སྤྱེང་མདུན་གཙུག་ཏྱིར་འཁོར་བསྐྱར་གཙོ་བོ་དང་
 ལྷ་ཕྱོགས་མཐུན་པ། ཞབས་སྤྱིལ་ཀྱང་གི་མཐེལ་དུ་གཞོད་མཛེས་གཉིས་ཞབས་ཀྱང་པའི་
 རྒྱལ་དང་། དབྱུ་ཀྱང་པའི་ནང་གི་རྒྱ་ཆེགས་ལ་བསྟན། ཞལ་རྟོ་རྟོ་ལ་ཕྱོགས་པས་གཞོད་

མཛེས་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བཟླ་བ་ཟླ་བུ་སྟེ། ལུས་མོར་ཡང་འདི་ལྟར་འགོད་སྟེ་བ་དང་། ལྟ་བཞིངས་སྟབས་སུ་བཞུགས་པ་ལ་བཞིངས་པའི་སྐྱའི་བབས་དང་མཐུན་པར་འགོད་དམ་སྟེ། བསྐྱོམ་པའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་ཙུང་པའི་ཞལ་ཕྱག་ལས་གཞན་ལ་མི་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་ལུས་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནི། རྟོག་མེད་ལས་། “ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར།” ཅེས་བ་ནས། “དེ་དག་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱོམ།”² ཞེས་པས་བཟླན། བརྟེན་པ་ཕྱང་པོ་ལྟ་རིགས་ལ། ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞི། སྐྱེ་མཆེད་ཙུང་ལྟུང་ཆོག་མཆོག་རྣམས་བྱང་སེམས་བརྒྱན། ཡུལ་ལྟ་རྟོ་རྟོ་མ་ལ། ཡན་ལག་རྣམས་ཁོ་བོའི་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནི། ཙུང་ལས། “རུ་མའི་དབུས་བར་སྤྱི་གཙུག་མཐའ་ཡི་བར་།”³ སོགས་ཞོ་ལོ་ག་གཅིག་དང་། ཡེལ་བཅུ་དྲུག་པར། “མདོར་ན་ཕྱང་པོ་ལྟ་རྣམས་ནི།། སངས་རྒྱས་ལྟར་ནི་རབ་དུ་བསྐྱོམ།”⁴ ཞེས་བ་ནས། “གཟུགས་སྤྱི་དེ་སོགས་སྟགས་བ་ཡིས།། ལྟ་ཉིད་དུ་ནི་རྟག་དུ་བསྐྱོམ།”⁵ ཞེས་དང་། རྟོག་མེད་ལས། “རྟོ་རྟོ་སྟོབ་དཔོན་

2 ཞེས་པ་ མཛོད་དཔེ་

- 1 རྟོ་བཀའ། རྟོད་འདུམ་ ཅ བཀའ་རྒྱུད་རྟོ་རྟོ་མེད་པ། ཡེལ་པུ་བརྒྱུད་པ། འོག་གངས་མཚམས་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ་འདིར་བཀོད་ན། “ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར།། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡང་དག་བརྟེན།། ལུང་བཞི་པ་ཡི་མདུན་རྒྱབ་དང་།། གཞལ་དང་གཡོན་གྱི་དཀྱིལ་སོ།། ལྟར་འགྲོ་སྟོ་ཡི་དཀྱིལ་ཡིས།། སྐྱོ་བཞི་ཞེས་ནི་བཀའ་བ་ཡིན།། ལྟ་ཙུང་བཞི་ཡི་དཀྱིལ་ཡིས་ནི།། རྟོ་བབས་བཞི་ནི་བཛོད་པར་བྱ།། བ་བ་ཙུང་བར་ཡང་དག་བཀའ།། རྒྱས་པར་གྱུར་བ་བྱ་བྱེད།། ཆ་ནི་ཆ་བྱེད་པ་དང་།། ལུས་པ་ལྟོ་བར་ཡང་དག་ཤེས།། རྟོ་རྟོ་བརྒྱུད་ལག་དར་ནི།། ག་བ་བརྒྱུད་ཡང་དག་བཀའ།། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མེ་ལོང་སོགས།། སྤྱི་ཡི་རྣམ་ཤེས་རོལ་མོ་དང་།། སྤྱི་ཡི་རྣམ་ཤེས་མེ་རྟོག་མེད།། རིན་ཆེན་པ་གྲུ་ལྟོ་རྣམ་ཤེས།། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རས་འབན་དང་།། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རི་དགས་སོ།། མིག་ནི་འཁོར་ལོང་མཆོན་པ་དང་།། རྟོ་བ་ཀྱན་ནས་རྟོ་རྟོ་རྣམས་།། ལྟ་ནི་བ་དན་དུ་ནི་བཀའ།། ལྟ་ནི་དེའི་བྱ་དུ་ནི་གསུངས།། རྟོ་ཡལ་ལ་སོགས་རྣམ་དག་པ།། ལུས་ཀྱི་ཆོག་ཞེས་བྱ་བར་བཀའ།། ཡིད་ནི་དབུས་ཀྱི་བརྒྱུད་གསུངས།། རྣམ་རྟོག་རྒྱུད་ནི་ཡང་དག་བརྟེན།། ཡེལ་སྟེ་ལྟ་རྣམ་དག་པ།། རྟོ་ལྟ་ལྟ་ནི་ཡང་དག་བརྟེན།། ཕྱང་པོ་ལྟ་ནི་རྣམ་དག་ལ།། རྣམ་དག་ཁ་རྟོག་ལྟ་ནི་དཀྱིལ།། དེ་དག་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱོམ།” ཞེས་སོ།།
- 2 རྟོ་བཀའ། རྟོད་འདུམ་ ཅ བཀའ་རྒྱུད་ཙུང་ལྟུང་པ། འོག་གངས་མཚམས་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རུ་མའི་དབུས་བར་སྤྱི་གཙུག་མཐའ་དབུས་སྟེ།” ཞེས་སོ།།
- 3 རྟོ་བཀའ། རྟོད་འདུམ་ ཅ བཀའ་རྒྱུད་ཙུང་ལྟུང་པ། འོག་གངས་མཚམས་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མདོར་ན་ཕྱང་པོ་ལྟ་རྣམས་ནི།། སངས་རྒྱས་ལྟར་ནི་རབ་དུ་བསྐྱོམ།” ཞེས་སོ།། གཞུང་དུ་ཡེལ་བཅུ་དྲུག་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་ལུང་ཁྲངས་སུ་ཡེལ་བཅུ་བདུན་དུ་གསལ་བས་དེར་ཁྲངས་སུ་བྱངས་ཡོད།
- 4 རྟོ་བཀའ། རྟོད་འདུམ་ ཅ བཀའ་རྒྱུད་ཙུང་ལྟུང་པ། འོག་གངས་མཚམས་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཟུགས་སྤྱི་དེ་སོགས་སྟགས་བ་ཡིས།། ལྟ་རྣམས་ཉིད་དུ་རྟག་དུ་བསྐྱོམ།” ཞེས་སོ།།

ལུས་འདི་ལ།། རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་ནི་རིམ་བཞིན་གནས།།¹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱད་དང་དགོངས་འབྲེལ་ཆད་ལྡན་གྱི་ཁུངས་དང་སྐྱར་ཏེ་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་ཚུན་ཆད་དེ་དང་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་དང་། ཁྱད་པར་འདུས་པའི་ཆོ་ག་རྒྱད་དང་འབྱོར་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་དཀའ། ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱད་རེ་དང་རོ་སྟོད་རྒྱ་མེད་པའི་ཆོག་དགོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱད་ཀྱི་རྗེ་རྗེའི་ཆོག་རོ་མ་ཅ་བཤད་སྐྱར་བའི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་ལམ་གྱི་ལུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ། རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཁོར་བའི་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་འདྲ་དང་མཇུག་པ་སྐྱུལ་བ་བཟང་པོ་རེད་སྟེ་སྐྱེ་ནས་འབད་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་ཚུབས་ནི། རང་གི་སྐྱེ་བའི་ནུལ་སྐྱར་གི་ཐུགས་ཀའམ་དེ་དང་གོ་ས་ཐ་མི་དད་དུ་གནས་པའི་ཨོ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་བའི་སྟེང་དུ་ཨོ་དཀར་པོ་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྷ་པ་མཆོན་པའི་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ་ལས་སྐྱེན་མའི་ཆོགས་མཁའ་བྲུབ་ཏུ་སྟོས་པས་སྐྱེ་རྗེ་རྗེ་ནུལ་སྐྱར་གི་སྟེང་ཆོགས་ནུལ་མཁའ་གང་བ་དང་། དེ་རེ་རེའི་སྐྱུལ་པའང་ནུལ་མཁའ་གང་བ་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་གོ་མི་འགོག་པ་སྐྱར་མ་གོམས་པའི་སྟོ་ལ་མི་བདེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱེད་ན། “དེ་ཆེ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་།།”² ཞེས་སོགས་ས་དང་པོར་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ནས་རིམ་བར་གོང་དུ་འཕེལ་བས་ནུལ་རྟོག་རགས་པ་ཞི་ནས་ས་བཅུ་པར་རུལ་རི་སྟེད་པའི་གངས་དང་། བ་སྐྱེའི་ཁུང་བྱར་³སངས་རྒྱས་བྱང་མེམས་བགང་ཡས་སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་ཅིག་ལ་སྟོན། སངས་

1 རྗེ་བཀའ་ལླན་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ བཤད་རྒྱུད་རྗེ་རྗེ་ཐེང་ག། ལེའུ་རེ་བཞི་ལ། འོག་གངས་པ་༡༠ནས་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱད་ལྟ་བུ་མ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་སྐྱེ་ལ་ནི།། ཞེས་སོ།།
 2 རྗེ་བསྐྱེད་ལླན་ལ། འ དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་ལ། དབྱེ་མ་འཇུག་ལ། སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་ལ། འོག་གངས་པ་༡༡༥བེ ལས་བྱུང་བ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཆེ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་།།” ཞེས་སོ།།
 3 བ་སྐྱེའི་ཁུང་བྱར་ མཛོད་དཔལ།

རྒྱས་ནས་རྣམ་རྟོག་སྤྲོ་མོ་ཡང་ཞི་བས། “རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་མཐའི་བར།”¹
 ཞེས་སོགས་ལྟར་ཆོས་སྐྱུ་ལས་མ་གཡོས་པར་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྐྱད་ཅིག་རེ་ལ་རྒྱལ་
 བའི་མཛད་པ་རབ་འབྱམས་སྲིད་མཐའི་བར་སྟོན་པར་གསུངས་ལ། སྤྲུགས་ཀྱི་བྱུང་འདུག་
 གི་སྐྱུ་ཡང་འདི་འདྲ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་དགོས་ཞེས་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་
 གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་རང་གིས་སྟོས་པའི་སྤྱན་མ་རྣམས་སྤྱན་དངས་པའི་རྣམ་སྤང་ནམ་
 མཁའ་གང་བ་དང་ཞལ་སྟོར་དུ་བྱོན་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐེམ་གྱིས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་
 གདུང་འཁོར་གྱི་རེའུ་མིག་དགུ་པའི་ཐད་དེར་དབྱས་སུ་གཅིག་། རྟོགས་མཆོམས་སྟེང་འོག་
 ཏུ་རེ་རེ་སྟེ་ཆོན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འཁོད། རང་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་རྩོར་སེམས་སུ་གསལ་བའི་སྐྱུ་ལས་
 རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཐོན་ནས་གཙོ་བོའི་མདུན་དུ་འཁོད་དེ། “དབལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་
 སྐྱུ་འཆང་བ།”² སོགས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་དང་། འོ་འོ་ཀ་གཉིས་པས་འཁོར་རྣམས་ལ་གསོལ་
 བ་བཏབ་པས་དེ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་ཆགས་པས་སྟོམས་པར་ཞུགས། བདེ་སྟོང་
 གི་ཉིང་འཛིན་བྱུང་པར་ཅན་བྱགས་ལ་འཁྱུངས། འོད་ཟེར་དཀར་སོར་ཞུ། རང་གི་རྣམ་སྤང་
 གི་སྟོ་ཀྱན་ད་ལྟ་བུའི་³བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐྱུ་བོར་བྱོན། ཐོར་ཅོག་གི་ཐད་ཆ་སོ་གཉིས་
 སུ་སོང་བའི་ཆ་ཆེ་བ་སྐྱུ་བོའི་རྣམ་སྤང་དང་། གཞན་སོ་གཅིག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་སོ་སོ་ལ་
 ཐེམ་པས་བདེ་བས་ཆོམ། ལྷག་མས་གཞིའི་རྩོར་སེམས་ཀྱི་སྐྱུ་གང་བས་སྐྱུ་ལུས་བདེ་བས་
 ཁྱབ། རང་སེམས་བདེ་ཆོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སོང་བ་དེས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྟོམས་པར་
 ཞུགས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཐོབ་ཅེས་བཤད། དེའི་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་རྩོ་རྗེ་དང་རང་ལུས་དབྱེར་མེད་པའི་སྐྱུའི་དབང་བྱུག་ཐོབ་

¹ རྟོ་བཟླན། དབྱུ་མ། འ་དབལ་ལྷན་ཆུ་བ་བྲགས་པ། དབྱུ་མ་འདུག་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། འོག་བྱངས་པ་༡༧༥ན་༣

² རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱམས། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། འོག་བྱངས་པ་༡༧༧༠ཙ་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་སྐྱུ་འཛིན་
 དབལ་དང་ལྷན།” ཞེས་སོ།།

³ ཀྱན་ཏ་ལྟ་བུའི་ མཛོད་དཔར།

བར་བསམ་ལ་སློན་ལམ་གྱི་ཆོག་ས་བཅད་བཟློ། སྤྲུལ་གྱིས་སྤྱོད་ཅེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་
 གོ། སྤྱིར་བྱི་ཆེན་ལ་ནམ་སྤྱད་དང་། བྱི་ཆུ་ལ་མི་བསྐྱོད་བ་ཞེས་འདིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་གི་
 མཁའ་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རོང་ཤིག་ཅོད་པའི་སྤྲུལ་སྤྱད་བ་ལྟར་བོད་སྤྲུལ་ནམ་སྤྱད་གི་
 སློ་དེ་ལ་བྱེད་བ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནམ་སྤྱད་སྤྱི་བོར་བཀོད་བས་སྤྱི་གཙུག་ལ་ནམ་སྤྱད་གི་སློ་
 ཞེས་བཤད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་གསུང་བྱིན་རྒྱལ་ལ། རང་གི་མགྱོན་པའི་འོད་དཔག་མེད་
 གྱི་ཐུགས་ཀའམ། ལྷའི་དབུས་གྱི་འདིག་ཏེན་དབང་ཐུག་གི་ཐུགས་ཀའམ་གོ་ས་ཐ་མི་དད་
 དུ་ཞུ་ལས་བརྒྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་ལྷེ་བར་ཞུ་དམར་པོ་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ་
 ལས་གོས་དཀར་མོའི་ཆོག་ས་སྤྱོད་བས་གསུང་དོ་ཅེ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་ལྷའི་ཆོག་ས་ནམ་
 མཁའ་གང་བ་སྤྱན་དངས་བ་སྤྲོམས་བར་ཞུགས་ཏེ་གདུང་འཁོར་དུ་ཆོན་བ་བཅུ་གཅིག་དུ་
 བཞུགས་པའི་གཙོ་བོའི་མདུན་དུ་རང་འབྲུག་གཉིས་བ་འཁོད་དེ་བདག་གི་དག་གསུང་དོ་ཅེར་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་བས་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་ཞུ་བ་རང་གི་
 ལྷེ་ལ་ཞུགས་ཆ་སོ་གཉིས་སུ་སོང་བའི་ཆེ་བ་མགྱོན་པའི་འོད་དཔག་མེད་དང་། གཞན་
 ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་སོ་སོ་ལ་ཐེམ། ལྷག་མས་གཞིའི་རྫོང་སེམས་གྱི་སྤྱོད་གང་བས་བདེ་བས་
 ཆོམ། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་གསུང་དང་རང་གི་དག་དབྱེར་
 མེད་པའི་གསུང་གི་དབང་ཐུག་ཐོབ་བར་བསམ་ལ་སློན་ལམ་གྱི་ཆོག་ས་དང་སྤྲུལ་གྱིས་
 གསུང་དོ་ཅེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག །ཐུགས་བྱིན་རྒྱལ་ལ། ལྷེར་གའི་མི་བསྐྱོད་པའི་ཐུགས་
 ཀའམ་དེ་དང་གོ་ས་ཐ་མི་དད་དུ་རྩྱུ་ལས་ཉི་མའི་སྤྱོད་དུ་རྩྱུ་སྟོན་པོ་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ་
 ལས་སྤྲུལ་མ་གྱིའི་ཆོག་ས་སྤྱོད་བས་ཐུགས་དོ་ཅེ་མི་བསྐྱོད་པའི་ལྷའི་ཆོག་ས་ནམ་མཁའ་
 གང་བ་སྤྱན་དངས་བ་གདུང་འཁོར་དུ་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་དུ་འཁོད་པའི་གཙོ་བོའི་
 མདུན་དུ་བདག་གི་ཡིད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གཙོ་འཁོར་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་
 བས་སྤྲོམས་བར་ཞུགས། བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་ཞུ་བ་ཆ་སོ་གཉིས་སུ་སོང་བའི་ཆ་ཆེ་བ་

སྤྱིང་གའི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ལྷག་མ་ལུས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཐེམ་པས་ཐུགས་རྒྱུད་བདེ་བས་
 ཆོམ་། ལྷག་མས་གཞིའི་རྫོང་སེམས་ཀྱི་སྐྱུ་གང་བས་བདེ་སྤྱིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་སྟེ་སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཐུག་ཐོབ་
 པར་བསམ་ལ་སྒྲོན་ལམ་དང་། ཐུགས་ཀྱིས་ཐུགས་རྫོང་ལ་རྒྱལ་བཞག་གོ། །སྐྱུ་གསུང་
 ཐུགས་ཐུན་མོང་དུ་བྱེན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ནི་སྤྱི་མ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་ལྟ་བུར། རང་ཉིད་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ནས། ཨ་ལྷ་གོ་ཉྱེད། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མེད་ལ། འདིའི་དམིགས་རིམ་
 ལ་སྤྱི་མས་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་སོ་གཉིས་ལས་རིགས་ལ། སེམས་དཔའ་བརྒྱད། ཁྱོ་ཐོ་
 བརྒྱ་སྟེ་ཡབ་ཉེར་གསུམ་གྱིས་རང་འབྲས་སྒྲོས་ཏེ་ཡུམ་དགུ་སྟུན་འབྲེན་པ་དང་། རྫོང་མ་ལ།
 སྟུན་སོགས་བཞི་སྟེ་ཡུམ་དགུས་རང་འབྲས་སྒྲོས་ཏེ་རང་རིགས་ཀྱི་ཡབ་ཉེར་གསུམ་སྟུན་
 འབྲེན་པར་གསུངས་པས། སྟུན་མས་རང་འབྲས་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྒྲོས་ཏེ་རྣམ་སྤྲང་། དེ་
 བཞིན་དུ་སྤྱི་མ་གྱིས་རིན་འབྱུང་། གོས་དཀར་མོས་འོད་དཔག་མེད། སྒྲོལ་མས་དོན་གྲུབ།
 གཟུགས་རྫོང་མས་བྱམས་པ་ས་སྤྱིང་གཤེན་རྫོང་གཤེད་མི་གཡོ་བ་བཞི། སྤྱི་རྫོང་མས་
 ཐུག་རྫོང་ནམ་སྤྱིང་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་འདོད་རྒྱལ་བཞི། དེ་རྫོང་མས་འཛིག་ཉེན་དབང་
 ཐུག་འངམ་དཔལ་ཏྲ་མགིན་དབྱུག་སྟུན་ཅན་བཞི། རོ་རྫོང་མས་སྤྱིབ་སེལ་ཀུན་བཟང་
 བགེགས་མཐར་བྱེད་སྟོབས་པོ་ཆེ་བཞི། དེག་བྱ་རྫོང་མས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་སྤྱིང་འོག་གི་
 ཁྱོ་ཐོ་གཉིས་སྟུན་འབྲེན་པ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆེག་རིས་ལྟར་རོ། ། ཡབ་
 ཉེར་གསུམ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་སྤྱིང་འོག་གི་ཁྱོ་ཐོ་གཉིས་ཀྱིས་དེག་བྱ་རྫོང་མ། རྣམ་
 ལྷང་སོགས་བཞིས་སྟུན་སོགས་བཞི། ཤར་དང་ཤར་སྟོའི་སེམས་དཔའ་དང་ཁྱོ་ཐོ་བཞིས་
 གཟུགས་རྫོང་མ། ལྷ་དང་ལྷ་རུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་དང་ཁྱོ་ཐོས་སྤྱི་རྫོང་མ། རུབ་དང་རུབ་
 བྱང་གི་སེམས་དཔའ་དང་ཁྱོ་ཐོས་དེ་རྫོང་མ། བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་སེམས་དཔའ་དང་ཁྱོ་
 ཐོས་རོ་རྫོང་མ། སྟུན་འབྲེན་པ་སྤྱི་མའི་རིགས་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་

བོ་འཕོ་བའི་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ།། གུན་མཁའ་ཁོང་མའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་ཡབ་ཉེར་གསུམ་
 ལས་རིགས་ལྡས་སྤྱན་སོགས་བཞི་དང་རེག་བྱ་དོ་རྗེ་མ། ས་སྤྱིང་སོགས་སེམས་དཔའ་
 བཞིས་དོ་རྗེ་མ་བཞི་སྤྱན་འདྲེན་བ་ལས། ཁོ་བོ་བཙུ་དང་བྱང་སེམས་ལྷག་མ་བཞིས་ཡུམ་
 སྤྱན་འདྲེན་བ་མ་སྤྱད་ཀྱང་། འོག་ཏུ་སྤྱན་འདྲེན་ལུགས་ཡབ་ཉེར་གསུམ་དང་། ཡུམ་དགུ་
 རྣམས་སྟོས་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བས་ཁོ་བཙུ་དང་བྱང་སེམས་ལྷག་མ་བཞིས་ཀྱང་རང་འདྲ་
 སྟོ་བར་གསལ་ལོ།། ལྷང་སྤྱ་རིན་པོ་ཆའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་རིགས་ལྡས་ཡུམ་ལྷ། ཡུམ་ལྡས་
 རིགས་ལྷ། དོ་རྗེ་མ་བཞིས་ས་སྤྱིང་སོགས་བཞི། རྩོགས་མཆོམས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་དང་
 ཁོ་བོ་བཞིས་གཟུགས་དོ་རྗེ་མ་སོགས་བཞི་བཞི། སྤྱང་འོག་གི་ཁོ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་རེག་བྱ་
 དོ་རྗེ་མ་གཉིས་སྟོས་ནས་འདུས་པའི་ལྷ་ཆོགས་སྤྱན་འདྲེན་བར་གསུངས། དེ་ཐམས་ཅད་
 ལ་མཐའི་གསལ་བྱེད་སྟོས་ཞེས་བ་གཅིག་ཏུ་ལས་མ་བྱུང་བས་ཡབ་ཀྱིས་ཡུམ་སྟོ་བ་ལྷ་
 ཏུ་ཞིག་འདུག་པ་ཡི་གེ་མ་དག་བཤམ། གསུང་རྒྱན་མི་འདྲ་བའི་བྱང་བར་གང་ཡིན་དཔྱད་
 དགོས་སོ།། རིགས་ལྡས་རང་འདྲ་སྟོས་ཏེ་ཡུམ་ལྷ་སྤྱན་འདྲེན་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་
 བ་སྤྱད་པ་དང་མི་མཐུན་བ་ཆེར་མེད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡབ་རྣམས་ཀྱིས་རང་འདྲ་ནལ་མཁའ་
 གང་བ་སྟོས་བས་ཡུམ་དང་ཡུམ་རྣམས་ཀྱིས་རང་འདྲ་སྟོས་བས་ཡབ་ནལ་མཁའ་གང་
 བ་སྤྱན་བྱངས་བ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐེམ་ཀྱིས་འདུས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར་བ་གཏུང་
 རྒྱུ་ཀྱི་བར་སྤྱང་ལ་འཁོད། རང་འདྲ་གཉིས་བ་སྟོས་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་བས་སྟོམས་བར་
 རྒྱགས། བདེ་སྟོང་གི་དོ་བོར་ཁྱེ་བ་ཆ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར་ནས་ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་
 ཐེམ་བས་སྤྱ་གང་། ཕྱིར་སྟོས་བས་གཞིའི་དོར་སེམས་ཀྱི་སྤྱ་གང་བས་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་
 དཔྱར་མི་བྱེད་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་ཐོབ་པར་མོས་ལ་སྤྱགས་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་བཟུང་། དེ་དག་ནི་རྩ་
 རྒྱུད་ལས། “དོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱས་གནས་བས། ‘ཁྱི་ཞེས་བྱ་བ་རབ་ཏུ་བསྟོམས།” 1

1 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྱུང་། 3 གསུང་འདུས་ཙ་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་གཅིག་ག། འོག་གངས་ 706ན6 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་མ་བྱུང་མི་འདྲ་

ཞེས་སོགས་དང་། ལེའུ་བྱུག་པར། “དོ་རྩེ་གསུམ་པོ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པས་གསང་།”¹
 ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་ལ། ལེའུ་གཉིས་པར་“ཁྱེད་གྱིས་སེམས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་
 སེམས་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཆེག་ཏུ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་ཅིག་”²ཅེས་པ་བྲང་དོན་དུ་
 བཤད་པས་བསྟན་ཏེ། ལྟ་བུ་ཞེས་པ་རྣམས་ལ་བྱས་ནས་སྒོ་གསུམ་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 པར་བསྐྱེད་ཅིག་ཅེས་པ་གསུམ་ཀ་ལ་སྦྱར་བས་སོ་སོ་བ་དང་། བསྐྱེད་ཅིག་ཅེས་པ་གཅིག་
 ཐུན་མོང་དུ་སྦྱར་བས་ཐུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྟོན་ཏོ། ། “སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་སྦྱ་
 གང་ཡིན།”³ སོགས་སྟོན་ལམ་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བདུན་པ་དང་། “དཔལ་ལྷན་
 སངས་རྒྱས་སྦྱ་འཆང་བ།”⁴ སོགས་གསོལ་འདེབས་རྣམས་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས་
 འབྱུང་ཞིང་། སྒྲགས་ཆོན་པ་གསུམ་ཀྱང་ལེའུ་བྱུག་པའི་རྒྱུད་ཆེག་ཡིན་པས་ཆེག་དོན་སྟོན་
 གསལ་མཆན་སྒྲགས་ལས་ཤེས་སོ། །

བཞི་པ་⁵སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་བྱ་བ་ནི། རང་དམ་ཆེག་སེམས་དཔའ་དོ་རྩེ་
 འཆང་དུ་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཆོ་ག་ལྟར་ལ། ཁ་སྦྱར་ནི་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པ། ལུས་རྒྱས་པ་རིགས་བདག་གི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ་དང་འབྲ། དེའི་ཐུགས་
 ཀར་ཆོ་བ་ལ་དོ་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྟ་བུའི་ལྟོ་བར་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་རྩྱུ་ཡིག་སྟོན་པོ།
 ཐོག་མེད་ནས་རྒྱན་མི་འཆང་དུ་འོང་བའི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གི་བཞོན་པ་ཅན་གྱི་ལྟན་

སྟེ། “ཡི་གེ་རྩྱུ་ནི་རབ་ཏུ་བསྟོན།” ཞེས་སོ། །

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲམ། ཅ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བྱུག་པ། ཤོག་གངས་༥༩བན ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དོ་རྩེ་གསུམ་པོ་དེ་བཞེན་
 གཤེགས་པའི་གསང་།” ཞེས་སོ། །

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲམ། ཅ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༥༩ན ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱེད་གྱིས་སེམས་ལུས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་དང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། སེམས་ཆེག་ཏུ་བརྟེན་པས་སྐྱེད་ཅིག །” ཅེས་སོ། །

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲམ། ཅ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་༡༠༡ན ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་སྦྱ་
 གང་ཞིག །” ཅེས་སོ། །

4 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲམ། ཅ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༡༡༠ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་སྦྱ་འཛིན་
 དཔལ་དང་ལྷན།” ཞེས་སོ། ། གཞུང་དུ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས་འབྱུང་ཞེས་འབྱུང་ཡང་ལུང་ཁྲངས་སུ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་སུ་གསལ་ཡོད།

5 བཞི་པར་ ཤིང་དཔལ།

སྒྲེས་ཀྱི་སེམས་སམ་གཉུག་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་¹ ཉག་ཏུ་འཆར་བ། དཔེ་ཁ་
 ཅིག་ཏུ་ཉག་ཏུ་འཆར་བ། ཞེས་བཅོས་བ་ལྟར་ན་འོད་འཕྲོ་བའི་དོན་དུ་འགྲོ་བས། ད་དུང་
 དག་ཏུ་འཆར་བ་བྱས་ན་བདེ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་པ་ལས།
 “ཡི་གེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཆོག །དེ་ཡི་དབུས་སུ་བསམ་བར་བྱ། རྩོམ་ཆེན་པོ་ཅེ་ལྔ་
 པ། ཉག་ཏུ་སྤྱོད་བས་ནམ་པར་བསྒྲོམ།”² ཞེས་ཉག་ཏུ་ཞེས་པ་ཆོག་ཟིན་ལ་ཐོན་འདུག་
 ཅིང་། མར་མེ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འོད་འཆར་བ་གསལ་བར་བསྟན་པས་མིན་
 པ་འདྲའོ། མི་ཤེས་པའི་སྤྲུལ་པ་འཛོམས་པའི་འོད་དང་འོད་ཟེར་འབར་བ་ནི། འཇིགས་
 བྱེད་ཀྱི་ཆོ་གར་འོད་ཟེར་ལྔ་འཕྲོ་བ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། སེམས་དབང་
 སུམ་བཅེགས་ཀྱིས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རགས་སྤ་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་གསུམ་སྤྱོད་བ་སྤ་མའི་
 གསུང་བཤད་ཡིན་པས་འདི་གནད་ཆེ། མདོ་ལུགས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་ལས་ཉོན་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་སྤྱིས་མི་ལེན་ཀྱང་ཤེས་སྤྱིབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་པས་དེས་
 བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ལུས་འཁོར་བ་སྤ་མོ་སྤངས་མ་རུས། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་ཉོན་
 སྤྱིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ། དེས་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
 ཀྱི་གཞི་བྱེད་པས་ས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཁས་ལེན་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན། རྒྱུད་སྤ་མ་ལས། “འཕགས་
 པས་ན་དང་རྒྱ་བ་དང་།”³ ཞེས་སོགས་ལྟར་ས་དང་པོར་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ཀྱིས་ཟིན་
 པའི་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡི་གེ་སྤྱོད་པས་ཆེ་བས་ལས་ཉོན་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཟད་
 པར་སྤངས། ས་བརྒྱུད་པར་ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་ནས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱོད་པའི་མགོ་རྩོམ་ཞིང་མ་
 རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་པའི་རྩོམ་ཞིང་ལུས་དང་པོར་ཐོབ། དེ་ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་

1 མིན་པས་ མཛོད་དཔེ།

2 རྩོམ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཅུན་པ། ཤོག་གངས་༡༠༥བཟ ལས་བྱུང་བ་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ཡི་དབུས་སུ་རྒྱུད་པར་ནི།
 ཡི་གེ་མཆོག་གི་ཆོག་བསམ་མོ། སྤྱོད་བརྩོམ་ཆེན་པོ་ནི། ཅེ་མོ་ལྔ་པ་ཉག་ཏུ་བསྒྲོམ།” ཞེས་སོ།

3 རྩོམ་སྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་རྩོམ་ཐུན་བྱས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤ་མ། སྤྱོད་པར་ཐོ། ཤོག་གངས་༥༡བཟ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང་།” ཞེས་སོ།

བའི་རིམ་བས་རྗེ་བཟང་དུ་སོང་སྟེ་རྒྱན་མཐའི་ལུས་ལོངས་སྤྱིའི་མཆན་དཔའི་སྤྱིའི་རིགས་
 འདྲའི་རྒྱར་བཤད། དེ་ལྟར་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་རགས་སྤྲ་མདོའི་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་ཡང་
 ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་སྤྱོད་མི་རུས། ས་བཅུ་མིད་བ་ཐ་མ་བ་དེས་ཤེས་སྤྱིབ་པལ་ཆར་སྤངས་ཟེན་
 བས་རང་ལམ་གྱིས་མ་དག་པའི་སྤྱི་ལུས་མན་ཆད་ཀྱི་དོད་བྱལ། དེ་ལ་སྤྱོད་པས་བཅུའི་རྒྱལ་
 བ་རྣམས་གྱིས་དབང་གསུམ་བ་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སེམས་ལྷན་སྤྱིས་
 ཀྱི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སོང་བ་དེས་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 ཐོབ་པ་ན་རྒྱང་སྤྲ་མོ་ཐེམ་བས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྲ་བ་སྤངས་ཏེ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་
 བ་སྤྱོད་རུས་པས། བྱལ་མཐའ་རྩ་བར། “མདོ་སྤྱགས་གཉིས་ཀས་ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱན་ཟད་རུས།།
 ཤེས་སྤྱིབ་རྒྱང་སྤྲ་སྤྱགས་ལས་མདོས་མི་རུས།།”¹ ཞེས་གསུངས། དེའི་རྒྱ་མཆན་མདོ་
 ལས་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཡུལ་སྤྱོད་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་བདེ་ཆེན་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་སྤྲས། སྤང་བྱ་ཤེས་སྤྱིབ་རྟོགས་པར་བསྟན་ཀྱང་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱང་དང་གཉེན་
 ཐོ་ཤིན་སྤྲའི་སེམས་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་དེ། དེས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་སྤྲས་པ་དང་།
 འདིའི་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་རགས་བ་གནས་
 སྐབས་པའི་ལུས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་
 དཔའ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སེམས་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་། དེ་ལྟར་བསྟོམ་པས་ད་ལྟ་ནས་གཞིའི་
 སེམས་དཔའ་གསུམ་སྤྱོད་། ལམ་འབྲས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་གསུམ་འབྲལ་བའི་དགེ་རྩ་སྤྱིན་
 བ་ལྟ་བུས་མཆོན་ནས་བྱང་རྒྱལ་རྒྱུར་དུ་འབྲལ་བའི་ཐབས་ཐབས་མོ་མང་བས་བྱངས་མེད་
 གསུམ་གྱི་ཆོགས་ལ་མི་སྟོས་པར་ཆེ་གཅིག་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་འབྲལ་བའི་གནད་དང་
 རྟོན་འབྲེལ་ཉམས་ལེན་རེ་རེ་ལའང་ཆང་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “ཡུལ་མཆོག་

¹ ཀྱན་མཐའི་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་འབྲས། བ་བྱལ་མཐའི་རྩ་བ། སྐབས་བཅུ་གསུམ་པ། བྱལ་འབྲེལ་དཔའ་མ། ཤོག་གངས་༡༤བཤ
 ལས་བྱང་བ་འདིར་བཞོད་ན། “མདོ་སྤྱགས་གཉིས་ཀས་ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱན་ཟད་རུས།། ཡུལ་མཆོག་བསྟན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་མཆོག་སྤྲས་བཞིན།། རི་གཙོ་
 བསྟན་ཀྱང་གཉེན་ཐོ་མཆོག་སྤྲས་ཕྱིར།། ཤེས་སྤྱིབ་རྒྱང་སྤྲ་སྤྱགས་ལས་མདོས་མི་རུས།།” ཞེས་སོ།

བསྟན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་མཆོག་སྤྲུལ་བཞིན།། རི་གཙོ་བསྟན་ཀྱང་གཉིན་པོ་མཆོག་སྤྲུལ་
 བྱེད།།”¹ ཞེས་དང་། “ཐབས་ཐབས་མང་སྤྱིར་ལམ་ལའང་སྒྲུབ་བྱུང་ཆེ།།”² ཞེས་སོ།། འདི་
 དག་ནི་ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པར། “རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི།། བདག་ཉིད་སྒྲུབ་གསུང་
 ཐུགས་དོན་རྒྱུ་ཡི།། དམ་ཆོག་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་དང་།།”³ ཞེས་དང་། ལེའུ་བཙུ་བ་སྤྲུང་
 བྲངས་པ་དང་། བཙུ་གཅིག་པར། “སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་གནས་པར།། མི་
 བསྐྱོད་དོན་རྒྱུ་རབ་བསྐྱོམ་བྱ།། སྤྱིང་གར་ཡི་གེ་རྩྱུ་བསམ་ནས།། སེམས་ནི་ཐིག་ལེར་གྱུར་
 པར་བཞག།”⁴ ཅེས་པ་བྲང་དོན་དུ་བཤད་པས་བསྟན་ཏོ།།

ལྷ་པ་རིགས་བདག་གི་རྒྱས་བཏབ་པ་ནི། ཆོ་ག་གཞན་ལ་དབང་ལྷ་སྒྲུབ་བྲངས་ཏེ་ཆུ་
 དབང་བསྐྱར་བའི་ལྷ་ག་མས་རིགས་བདག་འབྱུག། འདིར་ཐོག་མར་རིགས་བདག་བསྐྱེད་
 དེ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱུན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་པས་རང་
 དོན་རྒྱུ་ཡི་འཆང་དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་བོར་ལྷ་མའི་དོ་བོ་དོར་སེམས་དཀར་པོ་དོར་བྱིལ་འཛིན་
 པས་རང་འབྲེལ་ཡུམ་དོན་རྒྱུ་ཡི་དབང་ཐུག་མ་ལ་འབྱུང་བ། ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་
 ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རྒྱུན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བས་བྱི་མ་ཐམས་ཅད་དག་པར་
 བསམ། ཐུགས་ཀར་ལྷ་གཞན་ལ་རྩྱུ་གི་⁵མཐར་སྤྲུལ་ཐོང་བཞོད་ནས་ཡིག་བརྒྱ་བཞས་
 ཀྱང་ཆོག་ལ། རྒྱས་པར་བྱེད་ན། རང་དོན་རྒྱུ་ཡི་འཆང་དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་བོར་ཡོ་ལས་འོད་ཟེར་
 ལྷེ་པོ་ལ་ཡོ་དཀར་པོ་ཡོད་པ་དཔག་མེད་འཕྲོས། ཐུགས་བཙུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

1 ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་འབུམ། བ་བྱུ་མཐའི་ཙ་བ། སྤྲུལ་བཙུ་གསུམ་པ། བཀྲས་འབྲེལ་དཔར་མ། འོག་གངས་ཀྱང་བལྟ་
 2 ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་འབུམ། བ་བྱུ་མཐའི་ཙ་བ། སྤྲུལ་བཙུ་གསུམ་པ། བཀྲས་འབྲེལ་དཔར་མ། འོག་གངས་ཀྱང་བལྟ་
 3 རྩྱུ་བསྟན། རྒྱུང་འབྲེལ། དེ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་བ་ཐུགས་པ། དོན་རྒྱུ་ཡི་མཐའ་དཔེ་སྤྱི་བོར་ཐབས། འོག་གངས་ཀྱང་བལྟ་བཙུ་གཉིས་པར་
 ཞེས་གསལ་ཡང་དེར་ཆོག་རི་བཞིན་མ་རྟེན་པས་དོན་རྒྱུ་ཡི་མཐའ་དཔེ་སྤྱི་བོར་ཐབས་སུ་ལུང་བྲངས་པ་དེ་ཞུངས་སུ་བཙུའི་ཡོད།
 4 རྩྱུ་བཀྲས། རྒྱུང་འབུམ། ཅ་གསང་འབུས་ཙ་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པ། འོག་གངས་ཀྱང་བལྟ་བཙུ་གཉིས་པར་མི་འབྲེལ། “སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་
 དབུས་གནས་པའི།། དོན་རྒྱུ་ཡི་འཆང་དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་བོར་ཐབས་སུ་ལྷེ་པོ་ལ་ཡོ་དཀར་པོ་ཡོད་པ་དཔག་མེད་འཕྲོས།” ཅེས་སོ།།
 5 རྩྱུ་གི་ མཛོད་དཔར།

སྤྱི་པོའི་ཨོ་ལ་པོག་པས་དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱོད་ཅེ་ནམ་སྤང་གི་ལྟའི་ཆོགས་ནམ་མཁའ་གང་
 བའི་ནམ་བར་སྤྱན་ངངས། སྟོམས་བར་ཁྱགས་པས་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་ཁྱ་བ་རང་གི་སྤྱི་
 པོ་ནས་ཁྱགས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྤྱི་པོ་ནས་ཐེམ་པས་སྐྱ་གང་། སྤྱིར་ཐོན་ནས་དམ་
 ཆོག་སེམས་དཔའི་སྐྱ་གང་། ལྷག་མ་སྤྱི་པོར་ལུང་བ་ལས་དྲོ་ཅེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ལུམ་
 སྤར་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི་ལུས་རྒྱས་བར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ་དེས་རིགས་བདག་གི་རྒྱས་
 གདབ་བྱུབ། ཡང་རང་གི་མགིན་པའི་ཞུལ་ལས་འོད་ཟེར་སྟེ་མོ་ལ་ཞུལ་དམར་པོ་ཡོད་པ་
 དཔག་མེད་འཕྲོས། སྤྱགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགིན་པའི་ཞུལ་པོག་པས་
 དེ་ཐམས་ཅད་གསུང་དྲོ་ཅེ་འོད་དཔག་མེད་ཡབ་ལུམ་གྱི་ལྟའི་ཆོགས་ནམ་མཁའ་གང་བའི་
 རམ་བར་སྤྱན་ངངས། སྟོམས་བར་ཁྱགས་པས་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་ཁྱ་བ་རང་གི་སྤྱི་པོ་
 རས་ཁྱགས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྐྱ་གང་། སྤྱིར་ཐོན་ནས་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་སྐྱ་
 གང་། ལྷག་མ་སྤྱི་པོར་ལུང་བ་ལས་རིགས་བདག་གི་སྤྱགས་ཀར་ཆེ་གདན་བྱུབ་པ་ནི་དག་
 རྒྱས་བར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ཡང་རང་གི་སྤྱགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་ཟེར་སྟེ་མོ་ལ་
 རྩྭ་སྟོན་པོ་གནས་པ་དཔག་མེད་སྟོས། མཁའ་བྲུབ་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་ཀའི་
 རྩྭ་ལ་པོག་པས་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱགས་དྲོ་ཅེ་མི་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ཡབ་ལུམ་གྱི་རམ་བར་སྤྱན་
 ངངས་པ་སྟོམས་བར་ཁྱགས། བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་ཁྱ་བ་རང་གི་སྤྱི་པོ་ནས་ཁྱགས། ཡེ་
 ཤེས་སེམས་དཔའི་སྐྱ་གང་། སྤྱིར་ཐོན་ནས་དམ་ཆོག་པའི་སྐྱ་གང་། ལྷག་མ་སྤྱི་པོར་ལུང་
 བ་ལས་རིགས་བདག་གི་སྤྱགས་ཀའི་ཆེ་གདན་གྱི་སྟེང་རྩྭ་ཡིག་བྲུབ་པ་ནི་ཡིད་རྒྱས་བར་
 བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། སྤར་ཡང་རང་གི་སྤྱགས་ཀའི་རྩྭ་གི་རྒྱ་དཔལ་འོད་ཟེར་སྟེ་མོ་
 ལ་རྩྭ་ཡིག་ཡོད་པ་དཔག་མེད་འཕྲོས། སྤྱགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་
 ཀར་པོག་པས་དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱོད་གསུང་སྤྱགས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དྲོ་ཅེ་འཆང་ཡབ་ལུམ་
 གྱི་རམ་བར་སྤྱན་ངངས་ཏེ་སྟོམས་བར་ཁྱགས། བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་ཁྱ་བ་རང་གི་སྤྱི་པོ་

ནས་ཞུགས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྐྱུ་གང་། ཕྱིར་ཐོན་ནས་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་སྐྱུ་
གང་། ལྷག་མ་སྐྱེ་བོར་ལུད་པ་ལས་རིགས་བདག་གི་ཐུགས་ཀའི་ཆེ་བ་དན་གྱི་སྙིང་རྩི་གི་
མཐར་ཡིག་བརྒྱའི་སྐྱགས་སྤེང་བྱུང་བ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྟན་མོང་དུ་རྒྱས་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་པས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སེམས་དཔའ་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྐྱོང་བ་
དང་། མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་པར་བྱེད་པས་དབང་བཞི་བསྐྱུར་བ་དང་དོན་འབྲ་
བར་གསུངས། རྩི་ཡིག་སྐྱགས་སྤེང་དང་བཅས་པ་ལས་བདུད་ཅིང་རྒྱན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
བབས། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་ལས་ཉོན་སྤིག་སྤིབ་དང་བཅས་པ་སྟན་ཁུང་དུ་སློན་
མེ་སྤར་བ་ལྟར་དག་སྟེ་ལུས་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་ངོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་མོས་
པ་དང་བཅས་དམིགས་པ་འདི་ལྟར་ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱས་ན་གཞན་ལས་བྱེད་པར་འཕགས་
པའི་ཐབ་བྱེད་ཡིད་ཅེས་སྤྲད་རྒྱུ་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་
ལ་སྟན་བརྒྱུད་¹དུ་གནང་བ་ཡིན། འདི་ནི་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “དོ་རྗེ་འཇིན་
མཆོག་ཅོད་པན་ལའོ།” སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོམ་བྱེད་པའི། དམ་ཆོག་འདི་ནི་དམ་
པའོ།”² ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ།

བཞི་པ་དེ་འབྲ་བའི་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རིག་མ་འདུ་བྱ་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་རྗེས་ཆགས་དང་མཆོད་
པ་བྱ་བ་ནི། འདི་ཡན་ཆད་³རང་ཉིད་སྐྱུལ་སྐྱུ་དོ་རྗེ་འཆང་ལུས་ལ་སྟ་སོ་གཉིས་བཞོད་པའི་
ཡབ་རྒྱུད་ཡིན་པས། སྐབས་འདིར་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་རྣམ་སྤྲང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་

¹ སྟན་རྒྱུད་ མཛོད་དཔལ།

² རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འབྱེད། ༤ དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུ་ཐབས། ཤོག་གངས་༢༠༡བཟ ༥ས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་
སྤེལ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། དོ་རྗེ་མཆོག་འཇིན་ཅོད་པན་ལའོ།” ཞེས་སོ།

³ མན་ཆད་ ཤིང་དཔལ།

བཅོ་ལྔ་པ་མཁན། རིན་འབྱུང་ལ་ཐེང་རྒྱད་མཁན།¹ འོད་དཔག་མེད་ལ་གར་མཁན། འོན་
 བྱལ་ལ་བཟོ་བྱེད་མཁན། མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ལ་གདོལ་བའམ་རིགས་ངན་གྱི་བྱ་མོ་
 སྒྲེ་ཤ་ཅན་དགོས་པས་རང་གི་སྒྲིང་ག་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་ཆ་རང་རིགས་ཀྱི་ཐ་མལ་
 པའི་བྱ་མོ་ཞིག་གི་རྣམ་པར་ཐོན། སྟོང་པར་སྦྱངས། ཆོ་ག་གསུམ་གྱིས་རེག་བྱ་དོ་རྗེ་མར་
 བསྐྱེད། དེའི་ལུས་ལ་ས་པོན་ལས་ལྷ་ཉེར་དབྱ་ཆོ་ག་ལྟར་བཀོད། བུམས་འངམ་དབྱངས་
 ཀུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡུམ་ཅ་རྒྱུད་ལས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས་འདིར་མ་བཀོད་ལ།
 སྦྱར་སོགས་ལྷ་མོ་བཞེད་དང་། རྗེ་རྗེ་མ་ལྷ་ཡུམ་དང་ལྷ་ཕྱོགས་མཐུན་བ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་པར་
 འབྱུང་བ། ཁྱོ་མོ་བཅུ་ནི་ཁྱོ་བཅུའི་ཡུམ་ཡིན་པས་འདུས་པའི་ལྷ་བྱངས་སུ་མི་གཏོགས་པའི་
 ཟུར་པ་མིན་པས་ཞལ་ཕྱག་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཆན་སོགས་དེ་དང་འབྲ། གཞོད་མཛེས་དང་
 རྗེ་རྗེ་ས་འོག་འོན་གཅིག་པ་ཡུམ་ས་འཛིན་ལྷ་མོ་ཞེས་པའི་མཆན་གྱིས་ཀྱང་ཤེས། ལས་
 རྒྱ་ཡིན་ན་རང་གིས་སྦྱང་སོགས་ལྟར་བསྐྱེད་པས་ཡུམ་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་
 ཀྱང་། ཡེ་རྒྱ་ལ་སྦྱབ་གཞི་སྒྲོས་བཅོས་བ་ཅམ་ལས་མེད་པས་ལུས་ལ་ལྷ་བཀོད་བ་ཅམ་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་ལྷ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གཅིག་པས་ཡབ་ལ་བསྐྱེད་བ་དེས་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་
 ཆོད་དོ། མཁའ་གསང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་སྟོང་པར་སྦྱངས་ཏེ་བྱི་
 ཐ་མལ་པའི་རྟགས་ལ་ནང་དོ་རྗེ་དང་བསྐྱེད། རྗེ་རྗེའི་དབྱུས་རྩ་དང་བསྐྱེད་སྦྱབས་འོད་ཟེར་
 ཀྱི་སྦྱ་གྲ། བྱ་ག་ཟུར་སེལ་གྱི་རྒྱུང་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་པར་སེར་པོ་མགོ་²ནང་བསྐྱར་གྱིས་
 བཀག་པས་ཟུར་སེལ་གྱི་རྒྱུང་རེངས་པར་བྱས་ཏེ་བྱང་སེམས་བྱིར་འཕོ་བ་འགོག་། ཁ་དོག་
 ཟུར་སེལ་གྱི་རྒྱུང་དང་མཐུན་པར་སེར་པོ་བྱས། སྟོན་པས་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ཆོ་འཁོར་
 རྒྱལ་སྤྱས་དཔག་མེད་བཞུགས་ཀྱང་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་རིན་འབྱུང་དང་། མཆོད་པའི་

¹ ཐེང་རྒྱུས་མཁན། ཤིང་དཔག་

² འགོ་ ཤིང་དཔག་

ང་རྒྱལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་འདིར་རིན་འབྱུང་དང་དོན་གྲུབ་ཏུ་
 བྱུང་ཞེས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དང་དེའི་ང་རྒྱལ་འཛིན་པ་ལས་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་སྤྱི་ནལ་པ་བསྐྱར་
 བ་མིན། རིན་འབྱུང་གི་ང་རྒྱལ་ཀྱིས་འབྱུང་པ་སོགས་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཅུམས་ལ།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་ཆགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་འཛོམས་
 ང་རྒྱལ་བཟུང་། དེ་ནས་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོས་ལ་སྤྱི་ཞེས་ངག་ཏུ་བཟོད་ཅིང་
 སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་ལས་ལ་གནས་པས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཁམས་རྒྱས་ཏེ་རྗེ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་
 བ་རིགས་ལྟ་ཡེ་ཤེས་ལྟའི་རང་བཞིན་འོད་ཟེར་ནལ་པ་ལྟས་གང་སྟེ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་
 ཐོབ། རྒྱུད་པ་བསམ་གཏུན་སེལ་ཆང་གིས་འདི་ལ་སྤྱི་ཞེས་གདངས་རིང་པོ་གནང་བ་ཕྱིས་
 རྒྱུད་དུ་མེད་ཀྱང་འབྲེལ་པ་བཞི་སྟགས་སོགས་ལས་སྤྱི་སྤྱར་སྤངས་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། དེ་
 ནས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ཀྱིས་པཌ་ཅེས་བཟོད་པས་ཡིད་ཀྱིས་ཐིག་ལེ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་
 བསྐྱར་པའ་པས་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་ནལས་བདེ་ཆེན་ཀྱིས་མཆོད་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་
 དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་པ་རྗེ་རྗེའི་བདག་ཉིད་
 དེ་འཛོམས་ང་རྒྱལ་བཟུང་། བདག་བསྐྱེད་ལ་འདི་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་
 གསང་མཆོད་སྐབས་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལས་བྱུབ་པའི་ཡུམ་གྱིས་ཡབ་དང་
 ཡམ་གྱིས་ཡུམ་ནལ་མཁའ་ཁྲབ་པ་སྟོས་ཏེ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་མཆོད། དང་སྦྱོར་ཅམ་
 བྱེད་ན་སྐབས་འདིར་ལྟ་མི་བཞུ་བར་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་སོ་སོའི་བྱགས་ཀར་སྟགས་སྟེང་
 བཀོད་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་མུང་བ་ཉེར་བསྟུ་སོགས་བྱའོ། དེ་དག་
 སྟོན་ལམ་ལས། “གང་དུ་འཆང་རྒྱུ་ཞིང་ཀུན་དག་བྱས་ནས།”¹ ཞེས་པས་གཞལ་ཡས་
 ཁང་བསྟུས་ཏེ། མ་དག་པའི་ཞིང་སྤངས་ནས་དག་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་འབྲུབ་པས་མདོ་
 ལུགས་ཀྱི་ཞིང་དག་སྦྱོར་བའི་ཉམས་ལེན་ཆང་། “དེར་ནི་སྤྱི་གསུམ་གོ་འཕང་མདོན་གྱུར་

1 རྗེ་ཅོང་ཁ་བ་སྟོན་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྱུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བུ། གསང་འདུས་སྟོན་ཤིས། གཙང་དཔར། འོག་གངས་མཆོད་མཆོད་པར་༢༤༩ན

བའི་།”¹ སོགས་ཀྱི་སྐད་པ་བདུན་གྱིས་སྐྱ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་གྱི་ཉིང་འཛིན། རྩོམ་མཆོག་
 ཅེས་རྩོམ་པའི་བསྐྱེད་གྱི་ཆོ་གའི་ཆིངས་དང་། ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་ལི་བར་དོ་གསུམ་སྦྱང་བྱེད་
 དང་པོ་སྦྱར་བའི་ཉིང་འཛིན་བསྟན། “རང་དོན་སྤྱད་ཆོགས་དེ་ཡི་སྦྱར་བའི་ལམ།”² ཞེས་
 ཞོ་ལོ་གས་རང་དོན་སྤྱད་ཆོགས་སྐྱ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གཞན་དོན་
 སྤྱད་ཆོགས་སྐྱབ་པའི་སྦྱར་ལམ་ནི། བྱུ་མཐའ་ཅ་བར། “ཐབས་ཐབ་མང་སྦྱར་ལམ་ལའང་
 སྦྱར་བུལ་ཆེ།”³ གསུངས་བ་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བདེ་བ་
 ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་བྱི་ནང་གི་ཐབས་རང་རིགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་
 མཁའ་གསང་བསྐྱབ་སྟེ་རྩོམ་ཆགས་དང་མཆོད་པའི་ང་རྒྱལ་བཟུང་བ་ནམས་བསྐྱུས་ནས་
 བསྟན་ཏོ། །འདིར། “འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱི་ཉིང་འཛིན་གྱིས།”⁴ ཞེས་བ་ལེན་
 དང་པོའི་རྒྱད་ཆོག་ངོ་མ་ཡིན་པས་དེ་དང་། བཅུ་བདུན་པར་“འདོད་བ་ཐམས་ཅད་ལོངས་
 སྦྱོང་བའི་དཔལ་གྱི་ཉིང་འཛིན་”⁵དང་། ལེན་བདུན་པར། “དབང་པོ་གཉིས་ནི་མཉམ་སྦྱར་
 བས།”⁶ སོགས་གྱིས་མཁའ་གསང་བསྐྱབ་སྟེ་སྟོམས་འཇུག་གི་ཚུལ་དང་། བཅོ་ལྔ་པར།
 “སྟེ་ཤ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེ།”⁷ སོགས་གྱིས་ཕྱག་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་བ་སྐྱེའི་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 བཤད་པ་ལ། དང་སྦྱོར་ལ་སྐབས་འདིར་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་མི་བཞུ་བར་མ་ཟད། བདག་
 བསྐྱེད་རྒྱས་པ་ལའང་གསང་མཆོད་སྐབས་དང་། མདུན་བསྐྱེད་སྐབ་ན་དེའི་མཆོད་པའི་

1 རྩོམ་པ་པོ་སྐྱོ་བཟང་གསུང་པའི་གསུང་འདུས། རྩོམ་པ་པོ་སྐྱོ་བཟང་གསུང་པའི་གསུང་འདུས་སྐྱོན་ཤིས། གཙང་དཔལ་། འོག་གངས་363ན3

2 རྩོམ་པ་པོ་སྐྱོ་བཟང་གསུང་པའི་གསུང་འདུས། རྩོམ་པ་པོ་སྐྱོ་བཟང་གསུང་པའི་གསུང་འདུས་སྐྱོན་ཤིས། གཙང་དཔལ་། འོག་གངས་363ན3

3 གུན་མཁྱེན་འཇུག་དབང་པོ་པའི་གསུང་འདུས། བྱུ་མཐའ་ཅ་བར། སྐབས་བཅུ་གསུམ་པ། བཟུང་འཁྱེལ་དཔལ་མ། འོག་གངས་705ན3

4 རྩོམ་པ་པོ་སྐྱོ་བཟང་གསུང་པའི་གསུང་འདུས། རྩོམ་པ་པོ་སྐྱོ་བཟང་གསུང་པའི་གསུང་འདུས་སྐྱོན་ཤིས། གཙང་དཔལ་། འོག་གངས་363ན3

5 ཕྱི་བཀའ། རྩོད་འདུས། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྩོད། ལེན་བཅུ་བདུན་པ། འོག་གངས་705ན3 ལས་བྱུང་བ་རྩོད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདོད་བ་ཐམས་ཅད་
 ཉེ་བར་ལོངས་སྦྱོང་བའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་” ཞེས་སོ།

6 ཕྱི་བཀའ། རྩོད་འདུས། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྩོད། ལེན་བཅུ་བདུན་པ། འོག་གངས་705ན3

7 ཕྱི་བཀའ། རྩོད་འདུས། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྩོད། ལེན་བཅོ་ལྔ་པ། འོག་གངས་714ན4

སྐབས་དང་། བདག་འདུག་དང་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་བྱེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ཀ་སྟོན་
 དགོས་པས་གསང་དབང་སྐབས་ལས་བཞུ་བ་མིན། དེས་ན་འདིར་ལུས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་
 བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་གཤུངས་པས་ཆོམ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་ལས་རྩལ་ཚུ་ལྟར་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་བབས། རྟོར་བུའི་བྱ་གཤེ་པའ་ཡིག་གི་བྱར་ཡོད་ཅམ་བྱེན་པས་ཡིད་
 ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཕྱ་མོ་ཡུམ་ཀྱི་བསྐྱར་བབ་པ་རིགས་ལྷ་སོགས་ལྷ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་བསམ། འདིར་ལས་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཡུམ་ཀྱི་བསྐྱར་དངོས་སུ་
 འཕོ་བ་མི་བྱུང་ངོ་།། ཐེག་ལེ་ཡིད་ཀྱིས་བབ་པ་དེ་ཡུམ་ཀྱི་བྱགས་ཀར་ཆ་གཉིས་སུ་སོང་
 བའི་ཆ་གཅིག་སྐྱེ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་ཤར་སྟོར་ལ་བསྟན་པ། ཆ་གཅིག་
 གདན་དེ་ནམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་ལས་དབྱས་ཀྱི་གདན་ལ་ཨོ་ལྷུང་ལྷུ་
 ལྷུ་དང་། དེའི་མདུན་དུ་ཨོ་ལྷུའི་ལྷུ། དེ་བཞིན་དུ་ཤར་ཀྱི་གདན་ལ་ཨོ་ལྷུ་ཨོ་ལྷུ། ལས་
 གར་བུ་རྒྱུ་པོའི་འོག་གི་གདན་ལ་ཨོ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་གི་བར་འབྲུ་གསུམ་དང་ས་བོན་སྟེལ་བའི་
 ལྷགས་སོ་གཉིས་ལྷགས་སྟེང་ལྟར་རྒྱུ་སྟོར་མ་ཡིན་པར་ལྷའི་ཞལ་ལྷ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
 པར་ཐད་བསྐྱེགས་སུ་བཀོད། དེ་ལས་དོ་རྩེ་སོགས་ཕྱག་མཆོན་སོ་གཉིས། དེ་ལས་གཙོ་
 བོ་མི་བསྐྱེད་པ་ཞི་བ་སོགས་ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོ་བདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་པོ་བསྐྱེད་
 པའི་སྟོའོ།། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་ལ་རང་གིས་ར་རྒྱལ་འཛིན་
 དགོས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཅེས་མ་སྐྱར་ལ། འདིར་རང་ཉིད་ཅེས་ཆོག་ལ་ཐོན་པར་བྱས་
 པ་སྐྱེ་ལུས་རྩལ་དུ་འདོན་པས་ཡིན། སྐབས་མགོན་དོ་རྩེ་འཆང་ནས་མི་བསྐྱེད་པ་
 དང་། དོ་རྩེ་འཆང་ལ་སུ་བཞི་གསུངས་ཀྱང་མཆོན་གཞི་ཡིད་ལ་མ་ངེས། གཞན་ལ་བྱིས་
 པས་། དང་པོའི་མགོན་པོའི་གོ་སར་བཞུགས་པ་དེ་མི་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན། སྐལ་སྐྱེད་དོ་རྩེ་འཆང་
 དོ་རྩེ་འཆང་ཁོ་ན། བསྐྱར་འཁོར་དང་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཞེ་སྒང་དོ་རྩེ་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པ། རྣམ་སྒྲུང་སོགས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་ཟེར། དྲུགས་པོའི་བསྐྱེད་

རིམ་སོགས་སྤྱི་ལོ་མེས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དོན་མཆོད་ཁོ་ན། ལུས་དཀྱིལ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་
 རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱང་། དེ་ལྟར་ན་རེག་བྱ་དོན་མཆོད་པ་དང་། དོ་
 རྩེ་སྒྲུལ་མ་དང་། དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷན་མ་སོགས་ལའང་སྤྱི་ཅི་འཕྲོད་དེ།
 དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྤྱི་ལོ་མེས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྤྱུགས་ཀའི་གཞུང་ཡས་ཁང་
 གི་དབྱས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་དེ་རང་དོན་མཆོད་ཡབ་ལུས་ཀྱི་མཁའ་གསང་བརྒྱད་
 དེ་ཡབ་ཀྱི་སྤྱུགས་ཀར་བྱངས། བཟླ་སྤྱི་ཀ་ཅེས་བསྐྱེད་བས་རང་གི་སྤྱུགས་ཀ་ནས་ཐོན་ཏེ་
 མི་བསྐྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཔག་མེད་སྤྱུགས་བཅུར་འཕྲོ་བ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱོད་བ་སོགས་སྤྱི་དང་། ཞེ་སྤང་སྤངས་བ་སྤྱོད་མཆོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་
 བསྐྱོད་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པ་མཆོད་པའི་སྤྱོད་སྤྱུལ་བ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་བསྐྱེད་
 བའི་སྤྱོད་སྤྱུགས་བཅུའི་མི་བསྐྱོད་པ་ཡེ་ཤེས་བ་དང་འབྲེས་བ་ནི་འབྲེས་པའི་སྤྱོད་རིགས་
 བདག་རང་ཆོས་སྤྱི་ཡོད་པས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར་བ་དབང་བསྐྱུར་བའི་སྤྱོད་དེ་
 ཐམས་ཅད་སྤྱི་ཐོན་ནས་རང་གི་མདུན་ཏུ་འདུག་པ་ལ་རྒྱལ་བཞག་། རང་གི་སྤྱི་དག་
 རྒྱགས་པས་སྤྱི་གདན་ལྷ་བ་དེ་ཉི་གདན་ལ་ཐིམ་པའི་སྤྱི་རང་དོན་མཆོད་ཞི་བ་དེ་
 བསྐྱུང་འཁོར་ཀྱི་སྤྱུགས་ལྟར་ཞེ་སྤང་དོན་མཆོད་པ་ལ་སྤྱི་ཀྱི་ལུས་རེག་བྱ་དོན་མཆོད་པས་
 འཕྱུད་དེ་བཞུགས་པ་ནི་གདན་ལ་འཁོར་པའི་སྤྱོད་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་
 བདུན་བསྐྱེད་སྤྱི་ལྟེ་པའི་སྤྱི་ཐོན་ལས། “གལ་ཏེ་རྒྱལ་གཞན་དབྱས་མར་བྱུང་། དེ་
 ཡི་གནས་ལ་མི་བསྐྱོད་འགྱུར། གང་ཆེ་འཁོར་གཙོ་སངས་རྒྱས་འགྱུར། སྤྱི་བ་དེ་ནི་
 བསྐྱེད་པས་བར་བྱ།”¹ ཞེས་སོགས་ལྟར་རེག་བྱ་དོན་མཆོད་པ་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་འཕྱུད་
 པའི་སྤྱི་སོ་གཉིས་སོགས་སྤྱི་རང་རང་གཙོ་བོར་འཕྲོས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱོད་བ་སོགས་

¹ རྩེ་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཀྱི་སྤྱི་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩེ་ལྷ་ཀར་ལྟེ་སྤྱི་སྤྱི་པའི་མེ་ཏོག་ལེའུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་ན་པ་ལ་ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀར་བྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྤྱི་སྤྱི་བ་དེ་ནི་བསྐྱེད་པས་བར་བྱ།” ཞེས་སོ།

ཆོ་ག་ལྟར་ལ། རེག་བྱ་རྩོམ་མ་གཙོ་བོའི་ཡུམ་ལ་བསྐྱེམས། རྣམ་སྤང་སོགས་རང་རང་གི་གདན་ལ་བཀོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྔ་ལས་གཞན་རྣམས་དོན་ལ་བྱང་ཆུབ་རྩོམ་དང་སྤངས་རྟོགས་འདྲ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞུགས་པས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོགས་མ་བཤད། སྤྱོད་པའི་ལྟ་རྣམས་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་སྤྱི་བོར་བཞུགས་ནས་ངན་སོང་ན་གནས་པ་རྣམས་མཐོ་རིས་ལ་བཀོད། སྐབས་འགྲོ་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྤང་དོར་ཉམས་སྤྱི་བསྟར། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་ནས་ལམ་བསྐྱབ་གསུམ་ལ་བཀོད། དེ་རང་བདེ་དོན་གཉེར་ལས་བསྒྲིག་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཀོད། དེ་ལ་དབང་བསྟར། རིམ་གཉིས་བསྟན་ནས་མི་བསྐྱོད་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པ་སོགས་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་སྤང་ནས་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མོས་པ་བཟན་པོ་བྱེད་ཅེས་སྒྲ་མས་གསུངས། ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྤང་བྱམས་པས་ཅེ་བཅེལ་བ་ནས་ཞེ་སྤང་སྤྱི་བའི་གཞིའི་ང་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པ་རྩལ་ཅོམ་མེད་པར་ལྟ་བས་ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་སྤྱོད་བའི་བར་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཆ་ཆང་ལ་ཤར་སྒྲིམ་དགོས། དགའ་ལྡན་པ་སྒྲོ་མའི་དགེ་བཤེས་དཔལ་ལྡན་གྱིས་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་འོད་ཟེར་ཆང་ལ་ཁམས་གོང་མར་ཞེ་སྤང་མེད་པས་འདྲིའི་ཞེ་སྤང་སྤངས་ཞེས་པའི་སྐབས་སྤྱི་མི་འོང་ངམ་ཞུས་པར། དེའི་ཀུན་སྤྱོད་གི་སྐབས་སྤྱི་མི་ཅེ་ནས་མནར་མེད་བར་གྱི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི་ཞེ་སྤང་ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་འཕེན་པ་བཏང་ནས་ཁམས་གོང་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་གི་ས་བོན་བག་ཆགས་རྣམས་སྤངས་དགོས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས། མཛོད་ལྟར་ན་ཞེ་སྤང་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྲུག་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཞེ་སྤང་རྒྱས་ཏེ་འཐབ་ཅོད་སོགས་ཡོད་པས་དམིགས་བྱེད་པ་དགའ་བར་སྤང་། སེམས་ཅན་རེག་བྱ་ལ་ཞེན་པ་སྤངས་ཚུལ་མི་སྤྱུག་པ་དང་འདོད་ཡོན་ལྡེའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་ནས་དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་སོགས་སྤང་དང་འདྲ། རྒྱལ་བ་རྣམས་རེག་བྱའི་བདེ་བས་མཆོད་པ་སོགས་གསང་བའི་འཁོར་ལོ་མ་ལྟར་

གོ་དགོས། བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་མིག་གི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཅ་རྒྱས་སྦྱངས་པ་སོགས་ལ་དེ་
 དག་གི་རྒྱང་བསྐྱད་པའི་གནད་དང་། མིག་ན་བ་ལ་མིག་ཏུ་མིག་དབང་གི་ངོ་བོ་སྒྲིལ་ས་
 སྒྲིང་བསྐྱེད་དེ་སྒྲགས་བརྒྱས། འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱས་མིག་ནད་རྒྱ་རྒྱེན་བཅས་སྦྱང་བ་དང་།
 སྦྱན་སོགས་ཡུམ་བཞིར་སེམས་ཅན་ནད་གདོན་གྱི་གདུང་བ་ཞི་བ་སོགས་དང་། ཁྲོ་བརྩུར་
 དབང་པོའི་གདོན་འཛམས་པ་སོགས་དང་། ཆ་བའི་ནད་ལ་མི་གཡོ་བ། རྒྱང་ནད་ལ་དབྱུག་
 སྒྲོན་ཅན། སྒྲིང་གདོན་ལ་འཁོར་བསྐྱར། ས་གནོད་རྒྱ་གནོད་ལ་གནོད་མཛེས་ལྟ་བུ་རང་
 རང་གི་མཛད་པ་དང་མཐུན་པའི་ལས་ཆོགས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྒྲགས་གྱི་ལུ་བརྩུ་གསུམ་
 བ་དང་བརྩུ་བཞི་བ་སྒྲགས། བྱུ་ཆེན་སོ་སོའི་ལུགས་གྱི་མན་ངག་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས་
 དང་བཅས་པ་སོགས་གསུང་བཤད་ཐོབ་ན་མན་ངག་གི་གནད་ཤེས་རྒྱ་མང་ཞེས་ཀྱང་
 བོ་གཅིག་གིས་རྒྱན་མ་བདས་པའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱང་གསུངས། ཁྱིད་གཅིག་གི་ཆེ་མཆོམས་
 འདིར་མགོ་མཇུག་¹ཏུ་བཤགས་པ་ཆར་གསུམ་རེ་བཏང་ནས་ཀྱན་མཁྱེན་གོང་མའི་ལས་
 ཆོགས་དེའི་ལུང་དང་ངོ་སྟོན་མཛད་དེ་བར་རྟིང་གི་མཇུག་ཅུང་ཟད་མ་ཆར་བ་པར་གསར་
 ཏུ་ཁ་བསྐྱང་ཡོད་གསུངས། གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སྒྲགས་ཟུར་བ་མེད་པས་འབྲུ་གསུམ་
 གྱིས་འབྲེན་སྒྲགས་མཛད་པ་ལྟར་རྒྱུད་སྒྲེན་སྒྲགས་མི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འདིས་ཁ་
 བསྐྱང་ཆོག་པ་རྒྱུད་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན། རིགས་བྲུག་དོ་རྩེ་གསུམ་ཏུ་བསྐྱེན་རིན་འབྱུང་
 སྒྲོ། དོན་བྱུ་གསུང་། རིགས་བྲུག་པ་མི་བསྐྱོད་པར་འདུ། དོ་རྩེ་གསུམ་ཏུ་མ་འདུས་པའི་
 ལྟ་མེད་པ་ལྟར་ཡི་གེ་གསུམ་ཏུ་མ་འདུས་པའི་ས་བོན་དང་སྒྲགས་མེད་པས་ལྟ་ཐམས་
 ཅད་ལ་འདི་བརྒྱས་ཆོག །མི་ཏ་དོར་ཐོང་། རིན་འབྱུང་སོགས་ལྟ་མང་པོའི་རིགས་བསྐྱས་
 གྱི་བསྐྱེན་པ་ལ་ཨོ་ཨུཾཱོ་གི་²བརྒྱས་པ་བྱས་ཆོག་པ་དམ་པ་སྒྲ་མའི་བྲུག་བཞེས་ལ་ཡོད།

¹ འགོ་མཇུག་ ཞིང་དཔལ་།

² རྒྱ་གྱི་ མཛོད་དཔལ་།

གཞུང་ཡས་ཁང་གིས་མ་དག་པའི་སྟོང་གི་རིམ་སྤྱངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱང་བའི་
 དགོས་པ་ཆེ། ཨ་རིག་དགོ་བཤེས་ཀྱིས། ཟུང་འཇུག་པས་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་
 ལྷ་སྤྱལ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགོད་ཀྱས་པས་དེ་
 ཏུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཡིན། དེ་ལ་པར་བྱིན་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་
 ཡོད། ལྷན་དེ་ལ་འདུག་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་དེའི་ངོར་གངས་མེད་གསུམ། ཟུང་འཇུག་པ་དང་
 གང་ཟག་གཞན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྤང་བ་སྐད་ཅིག་བསྐལ་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 ཚུལ་ཡིན་གསུངས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་མཛད་པ་མོས་ངོ་ཅམ་
 ཡིན་ཀྱང་། ཟུང་འཇུག་པས་དངོས་སུ་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད་པ་ཡོད་དམ་སྟུམ། གཅིག་
 བཀོད་ལ་གཞན་མི་འགོད་པ་དཀའ་འང་རང་རང་གི་སྐལ་བ་ལ་རགས་ལས་སམ། སྐད་
 ཅིག་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་འཛིན་བྱིན་སྤང་ངོར་ཡུན་རིང་འཆར་བ་སྟོ་སྟེད་
 ཆེ་སྟུམ་པ་ཡོད་གསུངས། དེ་ནི་སྟོན་ལམ་ལས། “མཁའ་དབྱིངས་རྩོམ་སྤྱར་བས་སྤྱར་བ་
 ཡི།”¹ སྟགས་ལོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་སྤྱར་ཏེ་གཏུམ་
 མོ་སྤྱར་བས་བྱང་སེམས་ཁྱེ་བའི་ཆུགས་ལས་རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྲུབ་པ་དང་།
 དེའི་སྤྱལ་པའི་གཞུང་ཡས་ཁང་གིས་སྟོང་དང་། ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་བཅུད་ཀྱིས་མ་དག་པ་
 སྤྱངས་ཏེ་དག་པའི་རྟེན་བརྟེན་པར་འཆར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་འཛིན་
 འགྲུབ་པ་སྟགས་མ་མཐའ་སྟོན་ལམ་འདིའི་སྟེང་ནས་ཆོ་ག་དང་སྤྱར་ཏེ་ཡིད་གཤམ་བྱས་
 བ་ལམ་རིམ་གཉིས་དང་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རབ་འབྱུངས་ལ་བག་ཆགས་འཛིན། །བསྐྱེད་
 རིམ་སྐབས་ཅུ་དབུ་མ་ནས་བྱང་སེམས་འབབ་པ་ངས་ཅན་མིན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟོམ་པས་
 དབུ་མར་གཞོལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད། འདིའི་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཐེག་ལེ་པབ་པ་འབྱུ་གསུམ་

1 རྩོམ་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། ཞབས་འདུས་སྟོན་ཤིས། གཙང་དཔར། ལོག་གངས་མཆོ་མཆོ།

དུ་གྱུར་བ།¹ ལྷ་མོ་བཞི་ལྷས་ལས། “ཆ་གཉིས་བཞི་དགུ་བཞི་ཀྲིས་བཤད།”² ཅེས་
 སོགས་དང་། གཙོ་བོ་བསྐྱེད་བ། མདོར་བྱས་ལས། “རང་སྤྲུགས་ཡི་གེ་ལས་བྱུང་བ།”
³སོགས་དང་། མངལ་གྱི་ལྷ་ལ་རང་གིས་ང་རྒྱལ་འཛིན་བ། ཅ་རྒྱུད་ལས། “དེ་ཉིད་བྱང་
 མེད་གྱི་གཞུགས་འཛིན་པར་གྱུར་ཏེ་”⁴ཅེས་དང་། སྟོན་གསལ་ལས། “བཙུག་ལྷན་འདས་
 རྩོམ་འཆང་བ་དེ་ཉིད་སྤྲུལ་མ་གྱི་འཇུགས་སུ་གྱུར་ནས་”⁵ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།
 དེས་ན་རྒྱུད་པ་བསམ་གཏན་སེལ་ཆང་གིས། རྒྱུད་གཞུང་གི་སྤྱི་ཚུལ་རིམ་གཉིས་བསྟོམ་
 པ་ཡིན་གསུངས་པ་གོ་རྒྱུ་ཆེ་གསུངས།

གསུམ་བཤུ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ལ་སྤྱན་དངོས་དང་། སྤྱན་མཆོམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 གཉིས་དང་པོ་(སྤྱན་དངོས་)ལ། སྤྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར། བསྐྱེད་བ། ལྷ་བ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་བ། མཆོད་
 བསྐྱེད་བདུད་ཅི་བྱུང་བ། ཉེར་བསྐྱེད་དང་ལ།

དང་པོ་(སྤྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། སྟོན་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་མཛད་པ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛིན་པ་
 དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཏེ། ཆོ་གར་མི་གསལ་ཡང་། སྟོན་ལམ་ལས། “སྟོན་འཛིན་སྤྱད་སེལ་
 ལམ་གྱི་སྤྱ་ཅེར་ནི།” ཅེས། ‘མཉམ་པར་འཛིན་པའི་སྤྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།’⁷ ཞེས་
 གསུངས། དེ་ལ་སྟོན་འཛིན་གྱི་ལམ་ནི་གདོང་གི་སྤྱ་ཅེར་དང་། སྤྱད་སེལ་གྱི་ལམ་གསང་

¹ འགྱུར་བ། མཛོད་དཔར།

² སྤྱ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། 5 དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོ་གསུངས་པ། འབྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་70ན6 གཞུང་དུ་ལྷ་མོ་བཞི་ལྷས་ལས་
 ཞེས་འབྱུང་ཡང་དེར་མ་རྟེན་པས་འབྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ཁུངས་སུ་བཙུག་ཡོད།

³ སྤྱ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 མགོན་པོ་སྤྱ་ལ། མདོར་བྱས། འོག་གངས་6ན3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་སྤྲུགས་ཡི་གེ་ལས་བྱུང་བ།”
 ཞེས་སོ།

⁴ སྤྱ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 3 གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་43ན4

⁵ སྤྱ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། 5 དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོ་གསུངས་པ། འབྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་74ན6

⁶ མ་དཔེ་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་གཉིས་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་གོང་གི་ཅ་བའི་ས་བཅད་ལ་གཞིགས་ན་གསུམ་པ་ཡིན་དགོས།

⁷ རྩོམ་འཆང་པ་སྟོན་བཅུང་གསུམ་པའི་གསུང་འབྲེལ། 1 གསུང་ཐོར་བྱ། གསང་འདུས་སྟོན་ཤིས། གཙོ་བོ་དཔར། འོག་གངས་36ན 2 ལས་བྱུང་བ་
 ཅུང་མི་འདྲ་བ་སྟེ་འདྲིར་གཏོང་ན། “སྟོན་འཛིན་སྤྱད་སེལ་ལམ་གྱི་སྤྱ་ཅེར་ནི།” གནས་ནས་འོད་ཟེར་བྱ་བ་འབྱེད་པ་ཅན། བདེ་གཤེགས་ལྷ་བདག་
 རིན་ཆེན་ཁ་དོག་ལ། ལྷ་མཆོན་བྱང་སེམས་སྤྱ་མོ་ལུངས་འབྱུང་ཅན། དེ་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ཡོངས་རྩོགས་ཤིང་། མ་འདྲེས་གསལ་ལ་
 རི་མིང་འདོད་ཀྱི་བར། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྤྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།” ཞེས་སོ།

བའི་སྣ་ཅེ་ལ་བྱེད། གདོང་གི་སྣ་ཅེ་འདུས་པར་སྣ་བྱུག་གི་འདུས་མདོ་སྟོན་སྟག་གི་ནང་
 དང་། འཛིགས་བྱེད་ལ་ཡོངས་བྲགས་ཀྱི་སྣ་ཅེར་བཤད་པ་མང་ཡང་གཉིས་ཀ་རུང་། དང་
 བོ་ནས་འཕེན་པ་བཏང་སྟེ་སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་འོ་འཕྲོད་པའི་སྣོ་ནས་ཆོ་གའི་ཆོག་རིས་
 ལྟར་དམིགས་པ་གསལ་ཞིང་རྒྱལ་བཏན་པས་སྤྲ་མ་མཁུང་བར་བྱི་མ་གསལ་མི་གདབ་
 ཅིང་། བྱི་མ་གསལ་འདེབས་པའི་ཆོ་སྤྲ་མ་རྒྱུར་སྤྱོད་མི་བྱ་བར་སྤྲ་མའི་སྟེང་དམིགས་པ་བྱི་
 མ་བསྟན་ཏེ་གསལ་སྤྱང་ཤར་བ་ན་མཐར་རྒྱལ་དེ་འཛོགས་པ་བྱུང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱུངས། དེའི་
 ཆོ་ལས་དང་པོ་བས་སྟེང་འོག་གི་སྤྲ་མོ་ཅུང་ཟད་དེ་བསྟོམ་ན་བྱིང་ཁྲོད་གཅོད་པ་ལ་བྱུང་ཆོ་
 བས་། བྱིང་ཤས་ཆོ་ན། སྟེང་གའི་རྩྱ་གི་རྒྱ་ད་ལས་དོ་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅེ་སྤྲ་འོད་ཟེར་སྤྲ་འཕྲོ་བ་
 ཡུངས་འབྱུངས། དེ་མི་གསལ་ན་ནས་འབྲས་ཅམ་མགིན་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་སྣ་བྱུག་གཡས་
 ནས་ཐོན། གདོང་གི་སྣ་ཅེར་ཉི་གདན་སྟན་མ་བྱེད་གཤག་ཅམ་ཀྱི་སྟེང་བྱེན་འབྲེང་དུ་འཁོད་
 པ་ལ་བྱུང་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོགས། ཁྲོད་ཤས་ཆོ་ན། ཏྲགས་ཀྱི་བྱུག་པའི་
 ནང་ཉི་གདན་ལ་སྟེང་ག་ནས་ཐེག་ལེ་སྤྲ་མོ་འོད་ཟེར་སྤྲ་འཕྲོ་བ་ཡུངས་འབྱུངས་ནས་འབྲས་
 ཅམ་པ་བ་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲ་ལྟར་བསྟོམ། བསྟེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་བྱིན་པར་སྟོ་
 བསྟེ་སོགས་སྤྲ་མོ་ལ་ཆོག་བྱེད་མི་དགོས་པས་བྱིང་ཁྲོད་ཆོད་པ་ན་སྤྲ་ཀྱི་དམིགས་པ་
 ལ་འདུག། ཐོག་མར་སྟེང་གི་སར་ཐོ་ཡོར་འབྲ་བ་དེ་ཤར་ནའང་གིམ་ཆ་དང་གསལ་ངར་
 ཡོད་ན་སོགས་ཐོན་སྤྲ་བས་དེ་ལ་དབྱ་དང་བྱུག་ཞབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཏོད་དེ་འཆར་བྱེན་
 པ་ཞིག་དམིགས་ཏེ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་བསྟོམ། གཅིག་ལེགས་པར་ཤར་ན་དེས་སྟག་
 མ་ལ་རྒྱས་ཞིབས་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་འོད་སྟེང་བར་རིམ་པར་བསྟན་ཏེ་རྩྱགས་པར་
 ཤར་བ་ན་བྱི་ནས་ནང་། ནང་ནས་བྱི། ཤར་བྱུག་སྟོ་བྱུང་རྣམས་སུ་ཡིད་དོར་འཆར་བ་ལ་

¹ རྒྱུང་བསྟུར་ ཤིང་དཔལ།

² ཐོག་ཐོན་ ཤིང་དཔལ།

བསྐྱབ་། བྱིང་རྒྱུ་ཆོད་ཆོད་ན་འཕྲོ་ཐུགས་ཞར་ལ་ཁེགས་པས་རྩེ་ཞིབ་ལ་བཏང་ནས་དམིགས་
 པ་ལ་བྱིང་རྒྱུ་དང་བྱལ་བར་འཛོག་ཚུལ་ཞིབ་པར་ས་སྡེ་དང་ལམ་རིམ་ལྟར་ཡིན། དེས་
 རྩོམ་ཉིད་དང་། ལྷང་ཆ་རྟེན་བརྟེན་པར་ཤར་བའི་ནང་གི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་
 ལྷའི་ནལ་འབྱོར་བྱང་འབྲེལ་མེ་ལོང་ལ་བྱད་བཞིན་དང་ཚུའི་ཆླ་བ་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་བྱལ་
 པ་ལྟར་སྤང་སྟོང་བྱང་འདུག་ཐོགས་བཅས་སྤྲ་འཐས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་མ་བྱལ་བའི་ནལ་
 འབྱོར་ཁོ་ན་ལ་ཡིད་ཅི་འགོ་བྱ། ཐབས་ཤེས་དང་ལྷ་སྤྱུ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟོམ་པ་ཐད་ཀ་
 ཐད་ཀར་བན་ནས་ཆོ་གའི་མགོ་མཐུག་¹འབྱོངས་པ་དགོས་པས་རྟོར་བྱིལ་བྱུག་རྒྱའི་དམ་
 ཆོག་གསུམ་དང་མ་བྲལ་བར་བྱེད་གསུངས་པ་ལས་རྟོར་བྱིལ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཆད་པ་
 ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ག་ལ་ཡིན། དམིགས་སྟོར་རེ་རེ་ལ་ཆོ་གང་ཐོར་འབད་ནས་ཉམས་སྟོང་
 བན་བུན་རེ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད། བསྐྱེད་རིམ་སྤྲ་རགས་མཐར་བྲིན་ཀྱང་། “ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་རྩ་
 མི་འཆད།། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་ཡོངས་མི་ལྷུང་།།”² ཞེས་པར་ད་དུང་མ་སྟེབ་པས་ལས་
 འབྲས་སྤྲ་ཞིང་ཐབ། འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་རིང་བས་ཅི་འདྲ་བའི་ཆོད་ཐེག་དཀའ། དེ་བས་
 བཀའ་པོད་ལྷ་ལ་ཐོས་བསམ་ཀྱི་དབྱེད་པ་གཞིར་བཟུང་། སྤགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཏབ་སྟེ་མདོ་
 སྤགས་ཡོངས་རྫོགས་དམིགས་འོག་ཏུ་བྱུག་གི་ཚུད་པ་བྱས་ནས་སོ་སྟེ་ནས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སའི་བར་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་བ་དང་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་བྱས་ན་ས་ཆོད་
 དང་སྟོབས་ཆེ་བ་སྟེས་བྱ་དམ་པའི་གསུང་རྒྱན་ཡིན། དེ་ལྟར་གོམས་པས་རགས་པ་ལྷའི་
 འཁོར་ལོ་ལ་ང་རྒྱལ་གསལ་སྤང་ནས་འདོད་དུ་འཆར་ཡང་། སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་སོགས་དེ་
 ལྟར་འཆར་མི་རུས་པ་ལས་དང་པོ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་ལས། སྟེ་མཆེད་དང་
 ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་ཀྱི་དཀར་ནག་ཚུན་ཆད་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཆོན་མ་རྟེན་ནས་

¹ འཕྲོ་འདུག་ ཤིང་དཔར།

² རྩེ་བསྟན། མདོན་པ། ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མདོན། གནས་བྱུག་པ། ཤོག་གངས་¹ལེན་ལས་བྱང་བ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཅེ་
 མོ་ཐོབ་པ་རྩ་མི་འཆད།། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགོའོ།།” ཞེས་སོ།

གྱིང་ཁྱོད་དང་བྲལ་བར་ཉིན་ཞག་གི་དྲུག་ཆར་སྐྱོང་རྒྱས་པ་ན་རགས་པ་བྱ་བ་གཅིག་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཅི་འདོད་དུ་འཛོག་ཐུབ་ཆེ་རགས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའམ་
 མཐར་ཐྱིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྤ་ཐིག་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་པས་རྩ་བའི་དམིགས་ཏེན་ལས་རྩོ་
 རྩེ་སྤ་མོ་གཅིག་ལས་གཉིས། གཉིས་ལས་བཞི་སོགས་ཞལ་ཁེབས་པ་དང་ནམ་མཁའ་བྱབ་
 པའི་བར་དུ་སྤོ་ཞིང་མཐར་སྤ་བྲུག་ནས་ཞུགས་ཏེ་སྤྱིང་གའི་རྩྱི་གི་རྒྱ་དུ་ལ་བསྐྱད་པ་དང་།
 འོག་སྤོའི་ཐིག་ལེ་སྤ་མོའི་ནང་ཏེན་དང་བརྟན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་གཙུག་པོ་ཡབ་
 ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་གི་ཐིག་ལེར་ཡང་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་སོགས་བྱ་དང་ཆ་བོ་ཡང་ཆའི་
 རྩལ་གྱིས་སྤོ་ཞིང་བསྐྱད་པ་དང་། དེ་དག་སྤ་མ་མ་བརྟན་པར་བྱི་མ་མི་སྤོ་ཞིང་། སྤོས་པའི་
 གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་བྱིར་བསྐྱད་པ་དགོས། སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གྱིང་ཁྱོད་དང་བྲལ་
 བར་ཉིན་ཞག་གི་དྲུག་ཆར་སྐྱོང་རྒྱས་ན་སྤ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པ་དང་། དེ་ལ་
 ལོ་རྒྱ་སོགས་ཅི་ཙམ་འདོད་ཀྱི་བར་མཉམ་པར་འཛོག་པ་སྤ་མོ་ལ་དབང་ཐོབ་པའམ་སྤ་མོ་
 མཐར་ཐྱིན་པའི་ཆད་དེ། འདི་ལྟར་སྐྱུངས་པས་དམིགས་ཏེན་སྤ་བ་དང་། སྤོ་བསྐྱུ་ལ་དབྱེད་
 འཛོག་གི་ཉམས་ལེན་ཆད་པའི་གནད་ཀྱིས་སྤ་གས་ལྷགས་ཞི་ལྷག་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་ཡོད་
 པར་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོར་གསུངས། འདི་ལ་སྤོང་རྩོལ་སྤ་མས་དོགས་པ་གནད་བར་
 ཐོས་ལ། རྒྱད་སྤ་དཔོན་སྤོབ་མཐུ་སྤོབས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་བྱེད་མོད། དེ་ལྟར་
 ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་སྤ་གས་རིམ་སོགས་སུ་གསལ་ལོ། ། འདི་དག་གི་ཆེ་དབང་པོ་རབ་
 ལ་རྒྱང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་ཡོང་བ་²རིམ་གཉིས་གང་ཡིན་ཅོད་པ་དང་། རྒྱང་དབྱེད་
 མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་གྱིས་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་ན་སྤོར་ལམ་དུ་འཛོག་དགོས་པས།
 བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་ཀྱི་འདི་སྤོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་མིན་ནོ། ། བསྐྱེད་

¹ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔལ།

² ཡོངས་པ་ མཛོད་དཔལ།

རིམ་སྐབས་དབུ་མ་ནས་སྟོ་བསྟུ་མི་དགོས་ཀྱང་ཕྱ་མོ་མཐར་ཕྱིན་ནས་ནོར་བུའི་དབུས་
 གྱི་ཅ་འཁོར་དུ་དམིགས་རྟེན་གསལ་བཏབ་སྟེ་དབུ་མ་ནས་སྟོ་བསྟུ་སྐྱངས་ན་རྫོགས་རིམ་
 གྱི་རྟོགས་པ་འདྲེན་ནོ།། འདི་ནི་ཅ་རྒྱུད་ལས། “རིན་ཆེན་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་ལ། ཡུངས་
 ཀར་གྱི་ནི་འབྲུ་ཆད་ཅམ། ལྷ་ཡི་ཅེ་མོར་ནན་ཏན་དུ། ‘རྣལ་འབྱོར་རིག་པས་རྟག་ཏུ་
 བསམ་པ། རིན་ཆེན་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་སྟོ།། བརྟན་པར་མ་གྱུར་ཡོངས་མི་སྟོ།།”² ཞེས་
 བས་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་བརྒྱས་པ་ནི་སྟོན་པའི་གསུང་གི་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་། སྟོན་
 ལས་ལས། “ཕྱི་ནང་བརྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤོག །”³ ཅེས་ནང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་
 རྟོར་བརྒྱས་སམ་ཡིད་བརྒྱས་དང་། ཕྱི་ངག་བརྒྱས་གཉིས་ལས་ཡིད་བརྒྱས་བྱས་ན་སེམས་
 གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་སྟགས་སྒྲིང་དང་དམིགས་པ་འཆར་བའི་དགོས་པ་ཆེ། དེ་ནི་
 སྟགས་ངག་ནས་མི་བརྗོད་ཅིང་ལྷེ་མཆུ་མི་འགྲུལ་བར་ཡིད་གྱིས་བརྒྱ་བ་ཡིན་པས་འདིར་
 ཡིད་གྱིས་ཨོ་ཨུའི་ཆར་ཁ་ཤས་བྲན་པར་བྱེད། རྒྱུད་པས་སྟོ་བ་དང་བསྟུ་བའི་མཛད་པ་
 ཅན་དུ་གྱུར། ཅེས་ཅུང་ཟད་བཞུགས་ནས། དེ་ནས་སྒྲ་མཐམ་བྱིང་འདྲེན་གྱིས་དབུ་བསྟུལ་
 ནས་སྟགས་བརྒྱ་བ་ནི་འབྲུ་གསུམ་ལ་ཡིད་བརྒྱས་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་རྒྱུད་ཀྱི་དག་ལས་
 ཐོས། དེའི་ཆེ་མུགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་རྒྱུད་ཀྱི་གི་གདངས་གྱིས་བྱིར་འཕྲོ་བ་དང་ལྷ་སོ་
 གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོས། འཕྲོ་བའི་དོན་བྱས། ཨོ་གྱི་གདངས་གྱིས་ལྷའི་ཆོགས་དང་
 ལྷན་ཅིག་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་སྟགས་ཀའི་ས་བོན་ལ་ཐེམ། ཨུའི་གདངས་གྱིས་གནས་
 པར་བསམ། ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་སྟགས་ཀྱང་ཡིད་བརྒྱས་བྱས་ན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

² ཡུངས་དཀར་ མཛོད་དཔལ།

³ རྟེན་གཤམ་ རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༤༤ནམ་ལས་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་གསུམ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 ‘རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ནི་རྟག་ཏུ་བསྟོས། རིན་ཆེན་བརྟན་པར་གྱུར་ན་སྟོ།། བརྟན་པར་མ་གྱུར་ཡོང་མི་སྟོ།།’ ཞེས་སོ།།

³ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོབ་བཟང་གཤགས་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བྱ། གསང་འདུས་སྟོན་ཤེས། གཙང་དཔལ། ཤོག་གངས་363བམ

གཉིས་པ་ངག་བརྒྱས་ལ། དམ་ཆོག་གི་བརྒྱས་པ། རོ་མིའམ་ཁྱོགས་ཀྱི་བརྒྱས་པ། ཁྱོས་
 པའི་བརྒྱས་པ། ཁྱོ་བོའི་བརྒྱས་པ། བོང་བྱའམ་འགོག་པའི་བརྒྱས་པ་དང་ལྷ་ཡོད་དེ། ཡིག་
 ཆ་རྣམས་སྲུགས་ལ་ལོ།། དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་སྙིང་གའི་མི་བསྐྱོད་པའི་སྲུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔའ། དེའི་སྲུགས་ཀར་རྡོ་རྗེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྷ་པའི་སྟེ་བར་ཉི་གདན་ལ་རྩྱ་གི་མཐར་
 སྲུགས་འགོད་དམ། མི་བསྐྱོད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་བོ་ས་ཐ་མི་དད་ཀྱི་སྲུགས་
 ཀར་ཉི་མ་ལ་རྩྱ་གི་མཐར་སྲུགས་སྤང་སོ་སོར་བཀོད་ཀྱང་ཆོག །དེ་དང་ཡུམ་ཀྱི་སྙིང་
 གའི་མི་བསྐྱོད་པའི་སྲུགས་ཀར་ས་བོན་ཀྱི་མཐར་ཉི་སྙིང་བརྩྱ་རྩྱ་ཁ་ཤས། དེའི་མཐར་
 སྙིང་པོ་ཨོ་ཨུའབ་རྩྱ་རྩྱ་རྩྱ་དང་། དེའི་མཐར་ན་མོ་རྩྱ་ཏ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་རྩྱ་ལྷ་ཡོད་ཀྱི་
 མའི་སྲུགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་པས་དོར་ནས། ཨོ་ཀི་ཀ་ནི་མན་ཆད་བཀོད་པ་འདྲུས་པའི་
 ཅ་སྲུགས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་དཀྱིལ་ཀྱི་ཡུམ་དང་། ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་
 མའི་སྲུགས་ཀར་ས་བོན་ཁྱི་གི་མཐར་དེའི་སྙིང་པོ་དང་ཉི་སྙིང་། ཤར་ཀྱི་རྣམ་སྤྱང་དང་།
 ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱང་གསུམ་ཀའི་སྲུགས་ཀར་ཨོ་ཀྱི་མཐར་དེའི་སྲུགས་དང་།
 གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ་དང་། ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་སྐུ་འབྲས་ཀྱི་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ་བཞིའི་སྲུགས་ཀར་
 ས་བོན་ལ་དེའི་སྲུགས། ཕྱིའི་ཀུན་བཟང་དང་། ཆོགས་ཀྱི་ཀུན་བཟང་རྣམས་ཀྱི་སྲུགས་ཀར་
 དེའི་སྲུགས་དང་། ཡུམ་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཁྱོ་མོ་བཅུའི་སྲུགས་ཀར་རྩྱ་གི་མཐར་ཡབ་ཀྱི་སྲུགས་
 བཀོད་ནས་བརྒྱ་བ་སོགས་དེའི་རེགས་པས་ལྷ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་སྲུགས་འགོད་ཚུལ་ཤེས་
 སོ།། བགེགས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་སྲུགས་གཙོ་བོའི་སྲུགས་སྤང་གི་མཐར་བཀོད་ཆོག །ཐོག་
 མར་རང་སེམས་ས་བོན་རྩྱ་དང་དབྱེར་མེད་བྱས་ནས་དེས་མཐའ་སྒྲོར་ཀྱི་སྲུགས་སྤང་
 གྲོག་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཡིད་ལ་འཆར་དུ་བཅུག་སྟེ་ཅུང་ཟད་བརྒྱས། དེ་བཟུང་པ་ན་རྩྱ་གི་འོད་
 ཟེར་ཀྱིས་སྲུགས་འཁོར་གསལ་བར་བྱས། སྲུགས་སྤང་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔའི་སྐྱ་གང་། འོད་ཟེར་ཕྱིར་འཕྲོས། དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་སྐྱ་གང་། ལུན་ཁུང་

དུ་སྒྲོན་མེ་སྤར་བ་ལྟར་འོད་གྱི་གོང་བྱར་གྱུར་པའི་བ་སྤྱི་བྱ་ག་ནས་འོད་ཟེར་ཕྱིར་འཕྲོས།
 གཞལ་ཡས་ཁང་འཁོར་གྱི་ལྷ་དང་བཅས་གསལ་བར་བྱས། ཕྱིའི་འོད་སྤང་དང་འབྲེས་པ་
 ཡང་ཚུར་བསྐྱས། དེ་ལྟར་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱ་གོམས་ནས་ཅེ་མོ་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་
 མེད་བ་གཅིག་ལས་གཉིས་འཕྲོས་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་པ་བཅུ་ཉི་ཞེད་ཁམས་ཐམས་ཅད་
 འབྲལ་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲེལ་སྤྱལ་བ་རབ་འབྱམས་གྱིས་སྤྱོད་པ་བཅུ་ཉི་ཞེད་ཁམས་ཐམས་ཅད་
 སྒྲོ་བསྐྱ་གྱིས་སྤྱོད་པ་འཆལ་བ་དང་། ཉེར་སྤྱོད། ཕྱི་ནང་གི་འདོད་ཡོན་སོགས་མཆོད་རྗེས་
 དེ་དེའང་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་གང་བ་སྤྱལ། དེ་དེའི་སྤྲེལ་ནས་སྤྲེལ་བ་འགགས། དགོ་བ་ལ་ཡི་
 རང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ། ལྷ་དང་ལས་མི་འདད་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ།
 བསྐྱོ་བའི་ཡན་ལག་ནམས་སྤྱལ། ཡན་ལག་དེ་དེའི་ནང་མགོ་བཤེས་གཉེན་¹བསྐྱེན་ཚུལ་
 ནས་མཐུག་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཐུག་གི་བར་གྱི་ལམ་ལ་འགར་སྒྲོམ་བྱེད། ཡང་འོད་ཟེར་གྱི་
 སྤྲེལ་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས། ལྷ་ཞལ་གཅིག་སྤྱལ་གཉིས། ལྷ་སོ་སོའི་ས་བོན། སྤྱལ་
 མཆོན་། ལམ་སྒྲོན་པའི་སྒྲ་མ། ལམ་སྤྱལ་བའི་སྤྱོད་པ། ལམ་གྱི་མཐུན་སྤྱོད་སོགས་གང་
 འདུལ་གྱི་བཀོད་བ་སྒྲོས། “འགྲོ་ནམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི།”² ཞེས་སོགས་ལྟར་འཕྲིན་
 ལས་ཉེར་བདུན་གྱིས་ངན་སོང་བ་བདེ་འགྲོ་ལ་བཀོད། ཆོས་བསྐྱེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་
 དེའི་དམིགས་ནམ་བྱེད་ལས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་བ་སྤྱུངས་ནས་ལམ་དང་འབྲས་བྱ་ལ་
 བཀོད་བ་དང་། གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས། ཆེ་གཟུངས་གྱི་བུ་ཆེ་ལྷས་པར་ཕྱིན་
 དང་པོ་ལྷ་རྒྱ་ལྷ་ལྷེས་རབ་སྤྲེ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྤྱུར་བ་ལྟར་སྤྱལ་སྤྱོད་པ་དོན་གྱི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་
 ལ་འགར་སྒྲོམ་ནན་ཏན་བྱས་ན་ས་ཆོད་ཆེ་བས་སྤྱལ་གྲངས་གསོག་བ་ལས་སྒྲོ་བསྐྱེད་
 དམིགས་པ་མཆོག །བདུད་ཅི་འབེབས་སྤྱུངས་དེས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན། ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་

¹ འགྲོ་བཤེས་གཉེན་ འོད་དཔལ་

² སྤྲེལ་སྤྱལ། འོད་ཕྱིན། ༡ ཚུལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་ཉོགས་ཀྱི། ལྷ་ལས་བརྒྱད་པ། འོག་གྲངས་༡༩བ།

སྒྲུང་སྒྲུང་ས། ཞེས་པའི་སྐབས་དེའི་ངོ་བོ་དམིགས་ནམ་སྤྱི་ཚུལ་རྒྱ་འབྲས་དང་བཅས་པ་
 དང་། གཉེན་པོ་ལམ་གྱི་དམིགས་ནམ་སྤྱི་ཚུལ་དང་བཅས་མ་ཞེས་པར་ཅི་ལྟར་སྤྱིངས།
 དེས་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་གནད་དུ་འགྲོ་བ་ཐོས་བསམ་ཁོ་ན་ལ་རགས་ལས་སོ།། གཙོ་འཁོར་
 སོ་སའི་སྤྱགས་བཟུང་བའི་སྐབས་སྤྱགས་ཀ་ནས་ལྟ་དེ་དང་དེ་གཙོ་བོར་འཕོས་པའི་ལྟ་སོ་
 གཉེས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱོད་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་ལྟར་རང་རང་གི་
 སྤྱི་དང་སྤྱོད་གྱི་མཛད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟ་རང་རང་གི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད།
 སྤྱི་འདུས་ནས་སྤྱགས་སྤྱོད་ལ་བེམ་པ་ཡང་ཡང་གོམས་པ་ཡིན་ཏུ་གནད་ཆེ། སྤྱགས་
 བཛྲོད་པ་ན་སྤྱི་སྤྱོད་ཞིང་། རྫོགས་པ་ན་བསྐྱུ་བ་ནི། ལེའུ་བཙུ་གསུམ་པ་ལས། “བཛྲོད་ནས་
 རྫོང་རྫོང་བ་ནི།། རྫོགས་ནས་རབ་ཏུ་བསྐྱུ་བར་བྱ།།”¹ ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དཔྱགས་
 འབྲུང་རྒྱུ་རེ་སྤྱགས་གྱི་སྤྱོད་བསྐྱུ་རེའམ། རྒྱུང་པར་འགྲོ་བ་སྤྱགས་ཆར་གཅིག །རྒྱུང་རྒྱུ་
 པ་ཆར་གཅིག་ལྟ་བུ་བྱེད། ཆོས་བསྟན་ཉེ་ལམ་ལ་བཀོད་པ་སོགས་ནི་མཆོག་གི་དངོས་
 གུབ་སྤྱོད་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་མོང་བ་ཞི་སོགས་གྱི་ལས་སྤྱོད་པ་ལ། རང་ཞེ་
 སྤྱི་རྫོང་རྫོང་གསལ་པའི་མདུན་དུ་བསྐྱུ་བ་བྱེད་པོས་དཀར་པོ་དེ་མ་མེད་པ་གྲོན་ནས་ཆེ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཁོད་པ་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱགས་ཀའི་
 ས་བོན་སྤྱགས་སྤྱོད་དཀར་པོ་ལས་ལྟ་མོ་དཀར་མོ་བདུད་ཅི་དཀར་པོས་གང་བའི་བུམ་པ་
 ཐོགས་པ་དཔག་མེད་སྤྱོད་ནས་ཁྱུས་གསོལ་བས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་
 བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་ནད་གདོན་བགོགས་གྱི་བར་ཆད་ཐམས་
 ཅད་ཞི་ནས་ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ལྟ་ཐམས་ཅད་གྱི་
 སྤྱི་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་རྫོང་རྫོང་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་གྱིས་ལུས་གྱི་སྤྱི་ནད་གི་བསྐྱེད་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་

¹ སྤྱི་བཀའ། རྒྱུང་འབྲས། ཅ གསལ་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༡༡༩བ། ལས་བྱུང་བ་ཙུང་མི་འད་སྟེ། “བཛྲོད་ནས་རྫོང་རྫོང་བ་
 ཞིང་།། རྫོགས་ནས་རབ་ཏུ་བསྐྱུ་བར་བྱ།།” ཞེས་སོ།།

² སྤྱོད་བྱ་ མཛྲོད་དཔལ།

བར་མཆོམས་མེད་པར་གཏམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་ལ་སེར་པོ་སོགས་སྤར་
 བསྐྱར་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། སྐབས་འདིར་ཡང་ཁོ་བཅུའི་བསྐྱར་འཁོར་
 གསལ་བཏབ་ཡོད་ན་དེ་དང་། བྱི་དཀྱིལ་དང་། ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལུས་གྱི་ཁོ་བོ་དང་ཁོ་མོ་སོ་
 སོའི་སྤྱགས་ཀར་སྤྲོད་པོ་དང་། རང་རང་གི་སྤྲོད་སྤྱགས་འདི་དང་གྲུར་ནས་འབྱུང་བ་བཞོད་
 བས་བཞུ་ཞིང་། སྤྱགས་བཅུའི་བགེགས་འཛོམས་པའི་དམིགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
 མཆོག་སྐབས་ལྟར་དང་། གནད་ལྗེའི་དམིགས་པ་བསྐྱར་ས་པས་ཆོག་གོ །མཐར་ཡིག་
 བརྒྱ་བཞུ་བ་ལྟར་སྤྱི་ཚེ་གར་ཆད་འདུག །ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཞི་ཤ་ཐིག་དང་བཞུས་
 བ་ཡིན་པས། སྟོན་ལམ་ལས། “དེས་ནི་རྩས་སྤྱགས་འབྱུང་འཁོར་བསམ་གཏན་ལ།”¹
 ཞེས་པོ་ལོ་གས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མཛུགས་བསྟུས་ཏེ། རྩས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིན་སྤྱིག་དང་། ལྷ་
 མོ་བཞི་ཞུས་ལས། “རྩས་བརྒྱད་ཡན་ལག་སྦྱབ་པ་བཤད།” ཅེས་པ་ནས། ‘འཆི་བ་མེད་
 དང་ནད་འཛོམས་སོ།’² ཞེས་པ་ལྟར་རལ་གྱི་སོགས་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་དང་། སྤྱགས་དང་།
 འབྱུང་འཁོར། བསམ་གཏན་གྱི་ལས་སྦྱོར་རྣམས་རྒྱད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་བཞིན་
 ཉམས་སུ་སྦྱངས་ན་གདམས་ངག་པལ་གྱི་དོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་ངེས་པར་བྱུང་འཛུགས་འགྲུབ་
 པའི་བག་ཆགས་བྱུང་པར་ཅན་འཛོག་གོ །གསང་འདུས་སྤྱིན་སྤྱིག་ལ་རྩས་གཙོ་བོ་ལ་གང་
 མང་། ཡུམ་ལ་གང་འཆོམས།³ འཁོར་ལ་བཞི་ཆེན་དུ་བཅད་དེ། སྤྲོད་འོག་གི་ཁོ་བོ་གཉིས་
 མཆོམས་གྱི་ཁོ་བོ་བཞིའི་སྤྲོད་དུ་བསྐྱན་ཏེ་འབྱུང་བར་བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་⁴རིན་པོ་ཆེའི་
 ཟེན་ཐོ་ལས་འབྱུང་བ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤྱག་བཞེས་ཡིན་པས་
 བདེ་མཆོག་ལ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱེད་པ་བྱུང་ན་ལེགས་གསུངས།

1 རྩ་ཚིང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་སྤྱགས་པའི་གསུང་འབྱུང་། 10 གསུང་ཐོར་བྱ། གསང་འདུས་སྟོན་གིས། གཙང་དཔལ། འོག་གངས་363བ 3

2 སྤྱི་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། 3 ལྷ་མོ་བཞེས་ཞུས། ལེན་བཞེས། འོག་གངས་310ན2

3 གང་མཆོམས། མཛོད་དཔལ།

4 བཀའ་བཅུ་ མཛོད་དཔལ།

གསུམ་པ་ཁྱེ་བ་སྤྱུ་བ་སྤྱུ་ལ་ནི། སྟོན་པ་ཞིང་འདྲིར་འདྲའ་ཚུལ་བསྟན་ཀྱང་ཞིང་
 ཁམས་རབ་འབྱུམས་སུ་མཛད་པ་མཐའ་ཡས་པས་རོལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། གཙོ་བོ་
 འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལྷ་མོ་བཞེས་སྤྱུ་བ་སྤྱུ་ལ་ཏེ་བཞེངས་པ་ལ་ཆོག་སྤྱད་བྱས་
 ནས་ཁྱེ་བ་སྤྱུ་བ་སྤྱུ་ལ་ཟེར། སངས་རྒྱུ་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་སྤྲུ་མི་ལྟང་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་གཡོ་བ་མེད་ཀྱང་མཛད་པ་སྟོན་ཞུགས་གྱིས། ཤེར་སྟོང་
 ལས་། ཟབ་མོ་སྤྱང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོན་པར་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ལས་བཞེངས་པར་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་འཇུག་སྤྱང་མི་སྤྱང་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་།
 འདྲིར་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་བཞུགས་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྟོན་པར་¹ཞུགས་
 པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡུམ་ཡབ་ལ་ཐེམ་པ་ནས་རྒྱ་དེ་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པའི་སྤྱད་རིམ་གྱིས་སྟོན་
 སྟོས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་མཛད་པའི་སྟོན་པར་གྱིས་
 སྤྱུ་མི་སྤྱང་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་གོང་ལྟར་ཆོས་སྤྱུ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་བསྟོན་པར་
 བྱའོ།། དེ་ནས་བྱམས་པའི་ངོ་བོ་སྤྱན་མས། སེམས་ཅན་ཁམས་ན་ཞེས་སོགས་དང་། སྟོང་
 རྗེའི་ངོ་བོ་སྤྱ་མ་གྱིས། རྗེ་རྗེའི་སྤྱུ་ཁྱོད་སོགས་དང་། དགའ་བ་ཆད་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གོས་དཀར་
 མོས། ཁྱོད་ནི་རྗེ་རྗེའི་གསུང་སྟོན་སོགས་དང་། བཏང་སྟོན་མཆད་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དམ་ཆོག་
 སྟོན་པས། ཁྱོད་ནི་རྗེ་རྗེའི་འདོད་པ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྤྱུ་དབྱངས་གྱིས་
 བསྤྱུ་བས་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་དམ་ཆོག་གིས། “ཡོངས་སུ་མ་དག་གནས་རྣམས་སུ།
 མིད་པ་ཇི་མིད་གནས་པར་སྟོན།”² ཞེས་པ་ལྟར་འོད་གསལ་ཆོས་སྤྱུ་ལས་གཞུགས་ཀྱི་
 སྤྱུར་བཞེངས་ནས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་
 བསྟོན། ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པའི་རྒྱུད་རིག་ཏུ་གསལ་ལོ། གྱེ་རྗེར་དང་

¹ སྟོན་པར་ ཤེར་དབང་། མཛོད་དཔར།

² སྟོན་པས་སེམས་ཅན། མི་རྗེ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་ཐུ་མ། སྤྱུ་ལས་གཉིས་པ། ཤོག་གྲངས་༤༤བཅུ་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། མིད་པ་ཇི་མིད་གནས་པར་སྟོན།” ཞེས་སོ།

འདུས་པ་ཡི་ཤེས་ཞབས་ལུགས་སོགས་ལ་བར་དོ་ཡོངས་སྐྱེའི་ལམ་འབྱེར་སྐབས་ཞུ་བ་
སྤྱི་བསྐྱེལ་སྤྱད་གཞི་དང་སྤྱད་ཀྱང་། འདིར་དང་པོ་སྤྱོད་བའི་མཐུག་གི་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་
མན་ཆད་སྤྱད་གཞི་དང་སྤྱད་རྒྱ་མེད་པས་ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱོད་བྱེད་དང་འབྲས་བྱ་དང་
ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་བསྟོད་མཆོད་བདུན་ཅི་ཐུང་བ་ནི། འདི་ག་ཉེན་དུ་སངས་རྒྱས་བྱེན་པ་ལ་
བསྐྱགས་པ་དང་། མཆོད་པ་དང་། བསྟོན་བཀུར་བདག་གིར་བཞེས་ནས་ཡོན་གནས་
མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། “མི་བསྟོད་རྟོ་རྟེ་ཡི་ཤེས་ཆེ།”¹ ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ལྷ་སོ་གཉིས་རིགས་ལྷ་ར་བསྐྱེལ་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་
བསྟོད་པ་ཡིན་པས་ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་མི་བསྟོད་པ། གཉིས་པས་རྣམ་སྤྱང་། གསུམ་པས་
རིན་འབྱུང་། བཞི་པས་འོད་དཔག་མེད། ལྷ་པས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷའི་ཆོགས་ཐམས་
ཅད་ལ་བསྟོད་ན་དེར་མ་འདུས་པའི་ལྷའི་ཡོན་ཏན་དང་། བསྟོད་ལུལ་གྱི་ལྷ་མེད། ཡི་ཤེས་
ལྷ་སྟོན་ཆས་སྤྱེ་བས་རེ་རེ་ལའང་ལྷ་རེ་འབྱེད་རྒྱ་ཡོད་པས། མེ་ལོང་ཡི་ཤེས་བཞིན་ལག་
གི་རྣམ་པར་ཤར་བ་རྣམ་སྤྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱིས་གསུང་ཚུལ་གཅིག་གི་སྟེང་
ནས་བསྐྱོམ་ན་རིགས་ལྷ་འབྲུབ་པས། རྫོགས་རིམ་སྐབས་དམ་པ་རིགས་བརྒྱ་པོ་དེ་ཉིད་
རིགས་ལྷ་དང་། དེ་གསང་བ་རིགས་གསུམ། དེ་གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་བས་
ལྷ་རེ་རེ་ལའང་ཐམས་ཅད་འདུ་དགོས་པར་འདི་དག་གིས་ཤེས། ལས་དང་པོ་བ་རྒྱུད་ཐ་
དད་པའི་ཡན་གར་བ་རེ་ལས་མི་འཆར་བ་སྤྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པའི་སྟེང་ནས་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་སྤྱང་ཞེན་གྱི་སྟོབས་རེད། སངས་རྒྱས་བྱགས་ཆོས་སྐྱེའི་སྟེང་ནས་འཛིན་དགོས་པས་
ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྤྱར་མི་ལྷ་དང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་² ཞུགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཛོན་

¹ རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཅུ་གསང་འདུས་ཅུ་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་ ༡༣༤ནང་།

² སྟོམས་པར་ ཤིང་དཔག་ མཛོད་དཔག་།

དུ་བྱས་པའི་ཆོད་ཡིན། དུལ་བྱི་བྱལ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིང་དང་ཡུལ་ཅན་མཐར་ཐུག་པའི་བདེ་
 ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་གྱི་སྒྲོང་ནས་འབད་ཚོལ་བྱལ་ཡང་གང་འདུལ་གྱི་གཞུགས་
 སྐྱ་སྐྱ་ཆོགས་འཆར་བ་ལ་སྐྱའི་ནམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ལྷ་སོ་སོའི་ཐ་སྙད་སྐྱར་བར་གོ་ན་འདིའི་
 བསྟོད་པའི་གནད་ཤེས་¹སོ།། དེས་ན་རང་གི་སྙིང་ག་ནས་ལྷ་སོ་དཔག་མེད་སྟོས། བསྟོད་
 པ་སོ་དང་བསྟོད་ཡུལ་གཉིས་ཀར་ང་ཀྱལ་བཟུང་ནས་བྲག་ཆའི་དབྱངས་ལྟར་ཡོན་ཏན་
 རྫོགས་པར་བྲན་ནས་བསྟོད། ཡོན་ཏན་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བས་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་འདོད་དང་།
 ཐོབ་པར་²གསོལ་བ་འདེབས། དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བསམ། འདིའི་ཆོག་དོན་ལེའུ་
 བཅུ་བདུན་པའི་རྒྱུ་འབྲེལ་དུ་གསལ་ཞིང་། བསྟོད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། རྒྱུ་ལས། “སངས་
 རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་ཡི།། བསྟོད་ཆོག་ཞི་བ་འདི་ནམས་ཀྱིས།། རྗེ་རྗེ་ལོངས་སྟོན་
 བསྟོད་ན་ནི།། ‘དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་འདྲ་བར་འགྱུར།།”³ ཞེས་སོ།། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིང་གི་མཆོད་པ་བཞི་ལས། ཕྱིའི་རྗེས་གྱི་མཆོད་པ་དང་། བྱམ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་
 པ། བསྐྱེད་རིམ་སློན་བྱེད་གྱི་མཆོད་པ་ནི་ཕྱི་མཆོད་དང་། ནང་གི་རྗེས་གྱི་མཆོད་པ་དང་།
 གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ། ཀྱན་རྫོབ་སྐྱེ་མའི་རྫོགས་རིམ་སློན་བྱེད་དང་། རྒྱ་
 ལུས་གྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་མཆོད་པ་ནི་ནང་མཆོད་དང་། གསང་མཆོད། ཤེར་དབང་དང་འབྲེལ་
 བའི་མཆོད་པ་དང་། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་སློན་བྱེད་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་
 གྱི་མཆོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིང་གི་མཆོད་པ་ནི། དབང་བཞི་བ་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ།
 རྩང་འདུག་གི་སློན་བྱེད་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་མཆོད་པ་སྟེ། རང་གི་སྙིང་ག་ནས་མཆོད་
 ལྷ་རྒྱ་མཆོ་སྟོན་རབ་འབྱམས་འདོད་སྣམ་སོགས་སུ་སྟོས། ལྷ་ནམས་གྱི་བ་སྐྱ་རེ་རེར་ཡང་

¹ གནས་ཤེས་ ཤིང་དཔར།

² ཐོབ་པར་ མཛོད་དཔར།

³ ཕྱི་བཀའ། རྒྱུ་འབྲེལ། ཅེས་གསལ་འདུས་ཅུ་རྒྱུ། ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། ཤོག་གྲངས་ ༡༣ རབ་༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། ‘དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་མཉམ་པར་འགྱུར།།’ ཞེས་སོ།།

མཆོད་ཡུལ་དེ་སྟོན་བསམ་ནས་ཉེར་སྦྱོང་འདོད་ཡོན་སོགས་ཕུལ་བས་ཟག་མེད་ཀྱི་དགའ་
བདེ་བྱུང་པར་ཅན་འཁྲུངས་ཏེ་མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེ་སྟོང་གི་ནམ་རོལ་ཏུ་འཆར་
བཤེས་བསྐྱབ། དེ་ཡང་ཨོ་ཞེས་མཆོད་ཡོན་སོགས་བ་དཔག་མེད་སྟོན། སྐྱོ་སོགས་ཀྱིས་
མཆོད། སྟོ་ཞེས་བསྐྱབ་པ་ཡང་རྒྱུད་ལས། “བརྟེན་ནས་རྟོ་རྟོ་སྟོ་བ་ནི། རྟོ་གས་ནས་རབ་
ཏུ་བསྐྱབ་བར་བྱ།”¹ ཞེས་པའི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །ཕྱག་རྒྱའི་སོར་མོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྟོང་
གའི་རྩ་འདབ་མཆོན་ཞིང་། མཆོད་ལྟ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ག་ནས་སྟོ་ཞིང་དེར་བསྐྱབ་
པ་དང་། ཕྱག་རྒྱའང་སྟོང་ག་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པ་འཁོར་འདས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ནམ་
རོལ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་སྟོང་གར་བསྐྱབ་པའི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འཆར་
བའི་སྟོན་བྱེད་དང་། བད་ཀོར་པར་འགོ་དུས་དལ་བ་དང་། ཚུར་སྐྱར་བ་བྱས་ནའང་རྒྱུད་
སྐྱར་དུ་འདུ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་དུ་འགྱུར་བ་འོད་ཟེར་སྟོ་བསྐྱོ་སོགས་ལའང་འབྲེལ། སྟོ་མཆོད་
ཡིན་ཀྱང་རང་གིས་འབྲེལ་ཚུལ་གྱིས་ནང་གི་འདོད་ཡོན་སོགས་ཀྱི་གནད་ཆོང་བ་བྱས་
ཆོག་གོ །ནང་མཆོད་ལ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས། མཐེ་བོང་སུམ་ལས་རི་རབ། མིང་མེད་
ལྟོ་ལས་ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་མཆོར་བྱེད་པ་གདན་བཞིའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་
ལ། བཅ་ཆེན་བསོད་གྲགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དཀྱིས་སུ་མཐེ་བོང་ལྟོ་ལས་ས་གཞི་ཞེས་
སོགས་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་བཀོད་ནས། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོའི་བཤེད་པ་དེ་
མཆན་བྱར་མཛད་འདུག་པས་བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་²རིན་པོ་ཆེས་ནང་མཆོད་མཐེ་བོང་
གིས་ཡར་འཛོར་བ་གནང་། འདོན་ཆ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ལ་ལག་པ་ཁ་ཡར་བསྐྱར་ནས་
མཐེ་བོང་གིས་འཛོར་བ་རྒྱུད་པའི་ཕྱག་ལེན་ཡིན་པར་རྒྱུད་པ་བསམ་གཏན་སེང་གོ་ཆོང་།

༡ སྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅ གསར་འདུས་རྩ་རྒྱུད། མེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༡༡༩བཟ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འད་སྟེ། “བརྟེན་ནས་རྟོ་རྟོ་སྟོ་བ་
ཞིང་། རྟོ་གས་ནས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་བར་བྱ།” ཞེས་སོ།

༢ བཀའ་བཅུ་ མཛོད་དཔལ།

གིས་གསུངས། གང་ལྟར་བདེ་མཆོག་ཙུང་ལས། “སྒོམ་པོ་མཐའ་ལྟག་ཅེ་སྒྱུར་བས།”¹
 ཞེས་པའི་སྒོམ་པོ་མཐའ་བོང་། མཐའ་མཐའ་ཅུ་ཆུང་། དེའི་ལྟག་མ་སྒྲིན་ལག་ཡིན་པས་མཐའ་
 སྒྲིན་སྒྱུར་ནས་ལན་གསུམ་དགུགས་ཏེ་འབྲུལ་བའི་ཆེ་མཐའ་སྒྲིན་ཁ་བྱེ་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་
 ཆོག་ཅེས་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་
 ལྟར་མཇོད་དོ། ལྷ་མོའི་བསྐྱང་བར། “སྒོམ་པོ་ལས་བྱུང་བའི།”² ཞེས་པའང་འདི་
 དང་དོན་འདྲ། ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་བདུད་ཅི་བྱུང་། ཞེས་པ་སྒྲིན་ལྷ་རྣམས་གྱིས་
 རི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱབ་ཤིང་དང་། ལྷ་ལོར་རྒྱས་སྤྱལ་གྱི་རྣམ་པས་སྤྱབ་ཐག་བྱས་ནས་འོ་མ་ཅན་
 གྱི་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་པ་ལས་བདུད་ཅི་བྱམ་པ་གང་ཐོན་པ་བརྟུང་བས་ཆེ་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་
 མེད་པ་སོགས་བྱུང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྒྱུར་བ་སྟེ། གང་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབ་པའི་བདུད་
 ཅི་མཐའ་སྒྲིན་དོ་རྗེ་དང་བསྐྱབ་པའི་བདུད་ཅི། གཤམ་བདུད་ཅི་ལྷ་སྒྱུངས་ཏོགས་སྒྱུར་
 གསུམ་བྱས་པའི་ཐོད་པའི་བདུད་ཅི་རྣམས་འདྲེས་པ་མཐའ་སྒྲིན་གྱིས་ལྷངས་ཏེ་ཕུལ་བས་
 སོར་མོ་སྤད་མཆམས་སུ་ལྷགས་གྱི་འོད་ཟེར་རྒྱག་པ་ལས་བྱངས་ཏེ་གསོལ་བར་བསམ་པ་
 འདུས་པའི་སྐབས་གསུང་བཤད་ལ་གནང་། སྟིང་ག་ནས་ལྷ་མོ་རོ་དོ་རྗེ་མ་སྒྲོས་ཏེ་འབྲུལ་
 བར་བཤད་པ་ཡོད། དེ་ལ་སྟེང་གི་རེ་མིག་དགུ་པའི་ཤར་གྱི་གདུང་རྒྱུ་སྟེང་སེལ་བརྒྱད་
 གྱིས་བཏེག་པའི་³རིན་པོ་ཆའི་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་ལམ་འདིའི་དབང་བསྐྱུར་རྒྱུད་བཤད་མན་ངག་
 གནང་བའི་བཀའ་འདྲིན་གསུམ་ལྟན་གྱི་ལྷ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་དང་། དེའི་གཡས་སུ་ཆོ་གའི་ལྷ་
 བརྒྱུད་དང་པོ་རྒྱལ་སྤྱུ་སྒྲོ་སྒྲོས་རིན་ཆེན་སོགས་དབང་བརྒྱུད་དང་། གཡོན་དུ་བྱག་ན་
 དོ་རྗེ་སོགས་བཤད་བརྒྱུད་གྱི་ལྷ་མ་རྣམས་གདུང་མའི་སྟེང་རྒྱུ་པོར་གྲལ་བསྐྱེགས་ནས་

¹ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། ༡ བདེ་མཆོག་ཙུང་། ལུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༡༡༣༡ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མིང་མེད་མཐའ་པོ་ཅེ་སྒྱུར་བས།” ཞེས་སོ།

² རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲུམ། ༡ ལྷ་མོ་དམག་ཐོར་གྱི་མན་ངག་ ཤོག་གངས་༡༤༥ན

³ བཏེགས་པའི་ མཇོད་དབང་།

བཞུགས་པ་ལ་སྒྲིན་མཆོམས་ཀྱི་ཐད་ནས་སྤུལ། འདུས་པར་ལྷ་སོ་སོའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་བདག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལ་འབྲུལ་བའི་གསུང་བཤད་མཛད། སྤྱིང་མགྱིན་སྤྱི་བོར་ཐེག་ལེ་བྱས་ནས་
 རང་དང་། ཅུ་བའི་སྒྲ་མ་དང་། བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མས་བསྟེན་པའི་ཡི་དམ་ལ་འབྲུལ་བར་བསྐྱེད་
 རིམ་ནམས་སུ་གསུངས། གསུང་བཤད་མེད་ཀྱང་སྒྲ་མའི་སྤྱིའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་རེ་རེ་ལའང་
 རྒྱད་ཕྱེ་བཞིའི་ཡི་དམ་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་བཞུགས་པས་དེ་ལ་སྤྱིང་གའི་ཐད་ནས་སྤུལ། བད་
 རུའི་སྤྱིང་ཆོས་སྤྱང་བསམ་སྟེ་སྟེ་བའི་ཐད་ནས་འབྲུལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱི་
 རོལ་ཏུ་བཀྱགས་ནས་རྫོ་རྫོ་འཆང་དུ་གསལ་བ་ལ་འབྲུལ། སེམས་ཅན་རང་གནས་སུ་བྱུང་
 བར་བསམ་ན་སྟབས་བདེ་བ་ལྟ་བུ་གསུངས། རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཤུལ་
 བྱའི་དབང་གིས་ནམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་དོན་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལྷ་དང་འབྲུལ་བས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
 ལྷའི་རྩལ་འབྱོར་ལ་གནས་ནས་རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མའི་ལྷ་ལ་ནང་མཆོད་སོགས་སྤུལ་ཆོག །
 རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མའི་ལྷའི་རྩལ་འབྱོར་ལ་གནས་ནས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལྷ་ལ་ནང་མཆོད་སོགས་སྒྲ་
 མེད་ལྟར་སྤུལ་མི་ཆོག ། ཨ་མྱི་ཏས་རང་གིས་བདུད་ཅི་བྱང་བས་ལུས་ལ་གནས་པའི་ལྷ་
 ཐམས་ཅད་ཆོམ་པར་བསམ། མཆོག་དམན་ཀྱི་མགྲོན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲུལ་བ་སྟོད་བཅུད་
 དག་པ་རབ་འབྲུམས་འབའ་ཞིག་གི་སྤྱང་བ་གོམས་བྱིར་ཡིན་ནོ། ། མཆོད་པ་བྱི་མ་གཉིས།
 མཁའ་གསང་བརྒྱབས་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ནས། མཉེས་
 པར་གྱུར་ཅེས་པས་བསྟན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཆེར་མི་གསལ། འདིའི་རང་ཉིད་མི་
 བསྐྱེད་པར་གྱུར་ཅེས་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞེས་པ་དང་སྟོར་
 ལ། གཙོ་བོ་སྤུལ་སྤྱི་རྫོ་རྫོ་འཆང་ཡིན་པས་རང་ཉིད་རྫོ་རྫོ་འཆང་དུ་གྱུར་ཅེས་དང་། འཁོར་
 མེད་པས་ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞེས་སྤྱར་དགོས། གསང་མཆོད་ལ་བརྟེན་
 ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པར་གྲགས་ཆེ་ཡང་། བྱང་

ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་ཆོ་གའི་ཆོག་ལ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གཅིག་པུའི་¹སྟེང་ནས་
 མཆོད་པ་གཉིས་ཀ་འཛོག་དགོས་པ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 མཆོད་པ་གསང་མཆོད་དང་། དེ་ལ་བཞེན་ནས་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱར་བཞེངས་
 པའི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པར་གོ་དགོས། འདི་རྗེ་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲུང་ཡང་མ་ཐོན། རང་གི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་
 ཀྱི་རྟོགས་པ་འབྲུལ་དགོས་པས་དེ་ལ་གོ་བ་རྟོན་པའམ་མ་ཐའ་གོ་བ་སྐྱེས་པར་མོས་ནས་
 འབྲུལ་གསུངས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཀྱང་ད་དུང་གོ་དགོས། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་
 བེད་ཀ་པའི་སྐྱེ་ལུས་དང་དོན་དམ་འོད་གསལ་སྐྱེ་ཐུགས་སུ་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པས་
 རང་གིས་དེ་ཐོབ་པའི་མོས་པ་བྱས་ནས་འབྲུལ་ལམ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 བཞེན་པའི་རྒྱུ་སྐྱེ་ལུས་སུ་ཤར་བ་དེ་ཐུགས་དོན་དམ་འོད་གསལ་དང་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ལ་
 རང་གིས་ང་རྒྱལ་བྱེད་དམ་དཔྱད་དགོས་ཀྱང་། མདུན་བསྐྱེད་ལྟར་རང་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་
 པར་²ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩལ་ཤ་རབ་ལས་བྱུང་པའི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ནམ་
 མཁའ་གང་བ། དེའི་ཡབ་ཀྱིས་ཡུམ་དང་། ཡུམ་ཀྱིས་ཡབ་སྟོས་ཏེ། ཡབ་ཡུམ་ནམ་མཁའ་
 གང་བ་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱར་བཞེངས་ནས། “རྒྱ་མཆོ་སྤྲིན་ཀྱི་བཀོད་པ་རབ་འབྲུམས་ཀྱི།”
³ཞེས་པ་ལྟར་མཁའ་བྱུང་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མེད་པའི་ཟུང་
 འཇུག་གི་བདེ་ཆེན་མཛོད་དུ་མཛད་པ། རྒྱུད་ལས། “དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་དག་
 ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྗེའི་དམ་
 ཆོག་གི་བྱ་བས་ཡོངས་སུ་གང་སྟེ་བྱམ་པ་རྟོ་རྗེ་རྒྱས་གང་བ་ལྟར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ།”⁴

1 དབྱེར་མེད་པ་ཅིག་པུའི་ ཤིང་དཔར།

2 སྟོམ་པར་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

3 རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྲུམ། 3 ལལ་འབྱོར་དག་ཅིམ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་349

4 རྟེན་གཤེགས་རྒྱུད་འབྲུམ། 3 གསང་འབྲུམ་ཙུ་རྒྱུད། ཡེ་ལྷ་བཙུ་བདུན་པ། འོག་གངས་749ན 3 ལས་བྱུང་བ་ཙུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་ནམ་མཁའི་
 དབྱིངས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཉི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྗེའི་དམ་ཆོག་གི་བྱ་བས་ཡོངས་སུ་གང་སྟེ། བྱམ་

ཅེས་བ་ལྟར་བསྐྱངས་ན་ལེགས་སམ་སྟུང་མོ།།

ལྷ་བ་ཉེར་བསྐྱུ་ལ། རང་གི་སྤྱུགས་ཀའི་རྩྱ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་གཙོ་བོའི་ཡུམ་མ་གཏོགས་པའི་འཁོར་གྱི་སྟ་རྣམས་སྟག་མོས་ལྟར་ལུས་ལ་བཀོད། མདུན་བསྐྱེད་དང་བདག་འཇུག་དབང་བསྐྱར་ལ་གསང་མཆོད་སྐབས་ལུས་དགྱིལ་མི་བཞུ་བས་འདིར་འཁོར་རྣམས་ལུས་དགྱིལ་དང་དབྱེར་མེད་བྱེད། བདག་བསྐྱེད་ལ་སྟོང་གར་མི་བསྐྱོད་བ་ཞེས་བ་མེད་ལ། མདུན་བསྐྱེད་ལ་ཡོད་བ་བསྐྱེད་ཆོག་གི་བྱུང་བར་རོ།། གཞལ་ཡས་ཁང་ལུས་གྱི་ཆ་གང་ལས་སྟོས་པའི་གནས་དེ་དང་དེར་ཐེམ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་¹ཞུགས་པའི་སྟོར་མཆོམས་ནས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར། སྒྲིབ་བ་སྐྱངས་ཏེ་རྩྱ་དུ་བྱུར། དེ་རྗེ་རྗེ་འཆར་དུ་བྱུར་བ་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱངས་ནས་རང་ལ་ཐེམ། རྣལ་འབྱོར་དག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་དག་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ངོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཞག །ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་²ཞུགས་པས་སྟོད་བཅུད་སྐྱང་བསྐྱར་བྱུང་མཆོམས་སུ་ཡང་ཡང་བྱས་ཆོག །སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཅུབ་ནས་ཡབ་ཡུམ་བྱང་གཅིག་ལས་མེད་བ་དག་པ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་མ་གཏོགས་མེད་པའི་དོན་རེད། ལུས་གྱི་སྟ་བཞག་པས་ཆོག །བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྟངས་ཆ་དག་པ་རབ་འབྱུངས་གྱི་སྟོད་བཅུད་དུ་འཆར་བ་སྒྲ་མ་མཆོད་བ་ལྟར་ཡིན་པས་མདུན་བསྐྱེད་ལྟར་དག་པའི་སྟོད་བཅུད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཆོག་པས། ཁོར་དགའི་ངག་སྟོས་དང་། “ལུས་གྱི་གཡོ་བ་དག་གི་བརྗོད་བ་དང་།”³ ཞེས་སོགས་ལྟར་སྟོ་གསུམ་ཐ་མལ་བར་མ་ཤོར་བར་གང་སྟངས་དག་པའི་རྣམ་རྟེན་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

བ་རྗེ་རྗེ་རྒྱས་གང་བ་ལྟར་གནས་པར་བྱུར་ཏོ།།” ཞེས་སོ།།

¹ སྟོམ་པར་ ཤིང་དཔལ། མཛོད་དཔལ།

² སྟོམ་པར་ ཤིང་དཔལ། མཛོད་དཔལ།

³ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྱུང་། ཁ་གསུང་མོར་བྱ། གསང་འདུས་སྟོན་ཤིས། གཙང་དཔལ། ཤོག་གངས་༣༤༥

གཉིས་པ་སྐྱུ་མཆོམས་¹ལ་གཏོར་འབྱུལ། ཁ་ཟས། ཉལ། ལྷང་། ལྷུས། ལྷུས་བརྟས་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལས། གཏོར་མ་བཟོ་ན་ལས་མཐུན་གྱི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཅན་
 བས་ཚུ་དང་སྤྱི་གཙང་ཅམ་ཡང་རུང་བ་རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་གྱིས་གསུངས། གཏོར་མ་སྐྱུ་
 བོ་ལ་རུང་ཟད་འདྲེས་པས་སྣོད་དུ་འོ་མ་སྤྲུག་པའི་ནང་མར་འདྲིག་པ་ལའང་རྒྱ་མཆོན་
 ཡོད། དེས་ན་ལོ་གཏོར་སྐྱུ་པོ་ལ་རྒྱ་གཙང་སོགས་བྲན་ན་ལེགས་པ་འདྲ། གཏོར་མ་ནང་
 མཆོད་ལྟར་བཟའ་བའི་རྣམས་སྤྱི་བྱིས་བརྒྱབ།² བདག་བསྐྱེད་ལ་འབྱུལ་བ་མིན་པས་
 མདུན་བསྐྱེད་ཡོད་ན་དེ་དང་། མེད་ན་འགྲེལ་གཏོར་ལྟར་ལ་སྤྱི་རྣལ་ཏུ་ཁྱོ་བཅུ་ཕྱོགས་སྐྱོང་
 བཅས་བཀོད་པ་རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡང་གཏོར་མ་སྤྲུག། དེ་ལ་སྐྱུ་མོང་
 བའི་བསྐྱེད་འཁོར་བསམ་ཆོག་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་ལ་རང་གིས་བསྐྱོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་ནང་དུ་གསལ་བཏབ་པ་ལྟར་ཡོད་པས་ཆོག་ལ་མི་གསལ། བསྐྱུ་ན་གཙོ་རྒྱུ་ཅམ་ཀྱན་
 འདུས་སྤྱི་མོས་ནས་གཏོར་མ་སྤྲུག་ཏེ་ཁྱོ་བཅུ་སོགས་བཞག་ཀྱང་རུང་། བགོགས་ཞི་བ་
 དང་ལས་འབྲུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཆོ་ག་མ་ལྟོག་ན་སྐྱེད་ཅིག་དགོང་བསྐྱེད་ཅམ་གྱི་སྣོ་
 བས་འགྲེལ་གཏོར་བཏང་ན་རྒྱུ་ལས་བཞད་པའི་ཉམས་ལེན་ཆ་ཆང་ཞིག་ཡིན། སྤྱད་རྒྱུད་
 པའི་སྤྱི་མ་རྒྱུད་མཆོད་སྤྱི་མ་ལ་ཉེར་བསྐྱེད་དང་སྤྱར་གདབ་མེད། སྤྱི་མ་ལ་ཁྱོ་མཆོད་དང་
 སྤྱར་གདབ་ཡོད་ཀྱང་ཉེར་བསྐྱེད་མེད་པས་གཏོར་མ་གྲོན་གཞལ་ཡས་ཁང་བཅས་རང་ལ་
 བསྐྱེམས། ཁྱོ་བཅུ་དང་ཕྱོགས་སྐྱོང་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྤྱིང་འོག་ཕྱོགས་
 མཆོམས་སྤྱི་འཁོར་ནས་བགོགས་དང་བར་ཆད་བསྐྱེད་བར་བསམ་པ་ཡིན། རང་གི་ཉམས་
 ལེན་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་བྱས་ཆོག །གཞལ་ཡས་ཁང་མེད་ན་རང་གི་སྤྱིང་
 འོག་ཕྱོགས་མཆོམས་སྤྱི་འཁོར་པའི་ཆོག་གི་འདོར་ལེན་ཤེས་དགོས་སོ།།

¹ སྐྱུ་མཆོམས་ མཛོད་དཔར།

² སྤྱི་བྱིས་རྒྱབས། མཛོད་དཔར།

ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱས་པ་ལྟ་མོ་བཞི་ཞུས་ལས་འབྱུང་བ་ནི། བཟའ་བཏུང་ནང་
 མཆོད་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ།¹ རང་མི་བསྐྱོད་པ་སོགས་རིགས་གང་ཡིན་དུ་གསལ་བའི་
 མགྱིན་པ་ཟངས་དུང་མེས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་དམར་བའི་ནང་སྤྱི་ལས་བརྒྱ་དམར་པོ་འདབ་
 བརྒྱད་ཀྱི་ལྟེ་བར་རྩྱ་སྟོན་པོ་ལས་རྩོམ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྟ་བུ་འོད་ཀྱི་སྤྱུ་གྲུ་ཅན་གྱི་ཅེ་མོར་ཨོ་
 དཀར་པོ་འོད་ཟེར་ཟས་ལ་འཕྲོ་བ་བསམ་བ་ནི་སྟོག་མཁའ་མགྱིན་པ་སྤྱངས་པའོ།། ལྷགས་
 ཀར་སྤྱ་ཆོགས་པད་ཉི་ལ་རྩྱ་སྟོན་པོ་མེ་ལྟེ་གསུམ་འབར་བར་བསམ་བ་ནི་སྤྱིང་ག་སྤྱངས་
 པའོ།། སྤྱིང་གའི་རྩྱ་སྤྱ་མ་ཡི་དམ་ཀྱན་འདུས་སམ། ཐེག་ལའི་ནང་སྤྱ་མ་ལ་རྒྱུད་སྤེ་བཞི་
 ཆང་བའམ། སྤྱ་མ་ཡི་དམ་ཐམས་ཅད་བཀོད། གསང་གནས་སྤྱ་ཡི་ལས་རྒྱུད། ལྟེ་བར་རི་
 ལས་མེ། སྤྱིང་གར་ལི་ལས་ས། མགྱིན་པར་བི་ལས་རྒྱ་དཀྱིལ་རྣམས་ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་
 མཆོན་པ། ཨོ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཟས་དངས་ཉེ་སྤྱིང་གའི་ལྟ་ལ་ཕུལ་བས་གསང་གནས་ཀྱི་
 རྒྱུད་གཡོས། ལྟེ་བའི་མེ་འབར། སྤྱིང་གའི་ས་བསྐྱེད། མགྱིན་པའི་རྒྱ་ཁོལ་བས་ཟས་རྣམས་
 མགྱིན་པར་དྲངས་སྤྱེགས་ཕྱེ་སྤྱི་དྲངས་མས་སྤྱ་རྣམས་ཆེན་པར་བསམ། ཟས་ཅུང་ཟད་ཞུ་
 བས་ཁ་སྤྱོར་བུམ་པ་ཅན་ཅུང་ཟད་རེ་འཛིན་པ་འདི་སྟོག་པའི་སྟོབ་དཔོན་བསམ་གཏན་
 སེའྲེ་ཆང་གིས་ཀྱན་མཁྱེན་གོང་མའི་བསྐྱོད་རིམ་གྱི་ཆེག་རིས་ལྟར་རྒྱན་པར་གསུངས་
 པས་དགྲུང་ལོ་དོན་བདུན་བཞེས་ཀྱང་སྤྱ་དཀར་དང་གཉེར་མ་མེད་པ་སོགས་པན་ཡོན་དུ་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་དོ།། བསྐྱུ་ན་ཁ་ཐབ་ཁུང་། ལག་པ་དགང་གཟར་སྤྱུག །བཟའ་བཏུང་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྱ་མོས་ལ་བདུད་ཅིར་བརྒྱབ་ནས་རང་ལྟར་གསལ་བའམ། ལྷགས་ཀའི་རྩྱ་
 མམ། ཐེག་ལའི་ལྟ་ཐམས་ཅད་བཀོད་དེ་ཕུལ་བར་མོས་པའི་པན་ཡོན་གདན་བཞི་ལྟར་ལ།
 ལྟེ་རྣལ་འབྱོར་དང་བུལ་ཞིང་ཟས་ལ་སྤེད་པས་རང་དོན་དུ་བཟའ་བ་ཁམ་རེ་²དང་བཏུང་

¹ བྱིན་གྱིས་རྒྱབས། མཛོད་དཔལ།

² ཁམས་རེ་ ཞིང་དཔལ། མཛོད་དཔལ།

བ་རྩལ་དེ་ལ་བྱང་སྒྲིམ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་བྱས་དེ་དང་། སྤྲུགས་ཀྱི་ཅ་ལྷུང་བཅུ་གསུམ་
པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པོ་དེ་འབྱུང་ཞིང་། སྒྲིམ་འབྱུང་སོགས་སུ་ཉེས་དམིགས་གཞན་
ཡང་མང་དུ་གསུངས་ལ། བཟའ་བཏུང་རྒྱན་དུ་བསྟེན་དགོས་པས་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེད།

ཉལ་བའི་ཆེ་རང་ལྟར་གསལ་བའི་ལུས་ལ་ལྟ་བུ་གོད་ནས་ལྟག་མོས་ལྟར་བསྐྱས་ཏེ་
སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག །དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་རྒྱལ་པས་ཉལ་ཏེ་གཉིད་ཆོས་སྐྱེ་
ནལ་འབྱོར་སྟོང་།

ཐོ་རངས་ལྟར་བ་ན་ལྟ་མོ་བཞིས་ཞུ་བ་སྐྱས་བསྐྱལ་བས་མི་ལམ་ལོངས་སྐྱེའི་ནལ་
འབྱོར་ལས་སྐྱད་ཅིག་གིས་ལྟ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་ལྟར་བྱལ་ན་རབ། མིན་ཀྱང་ཞེ་སྟངས་དོ་རྩེ་
ཡབ་ལུམ་དུ་བཞེངས་པར་མོས། རྒྱད་པའི་བཅའ་ཡིག་ཏུ། དགོ་བསྐྱོས་ཀྱིས་¹མཁར་བད་
ཞུ་བ་སྐྱས་བསྐྱལ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དལ་བྱས་རིམ་ཀྱིས་གཏོང་གསུངས་བ་འོད་གསལ་ལས་
སྟོ་བྱར་དུ་སྟོང་མི་བྱང་བས་ཐོག་མར་བྱག་འཆོལ་བའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན། དགོ་སྟོང་ནལ་
འབྱོར་སྟོད་བ་ཏིང་དེ་འཛིན་ལས་བཞེངས་པར་བསྐྱལ་བ། གཞིའི་སྟོན་དུའང་བྱག་འཆོལ་
བ་དང་། དམིགས་བཅེ་མའི་གེ་སངས་དང་པོ་ཆོས་སྟོང་བཞེངས་བད་ཟེར་ཀྱང་ཆོས་སྟོད་
བཞེངས་བད་ཡིན་འདུག །འབྲས་སྐྱངས་རྒྱལ་རིར་གྲགས་རྒྱལ་མ་གནས་པས་དེར་བྱག་
འཆོལ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་བ་དེ་ལས་ཀྱང་ཐལ་ཆེད།

ཁུས་ཀྱི་ཆེ་མདུན་ཀྱི་ནམ་མཁར་དབང་ལྟ་གསལ་བཏབ་དེས་སྟོས་པའི་ལྟ་མོ་
ནམས་ཀྱིས་དབང་རྩས་བུམ་རྒྱ་སོགས་ཐོགས་ནས་དབང་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱར་བས་སྟོ་
གསུམ་ཀྱི་སྟོབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་དག་པར་བསམ། སྐྱན་དང་སྐྱན་མཆོམས་བྱང་
པར་མེད་པར་ཉམས་ལེན་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་དགོས་པས་སྐྱན་མཆོམས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་

¹ དགོ་བསྐྱོས་ཀྱིས་ ཤིང་དབང་།
དགོ་བསྐྱལ་ཀྱིས་ མཛོད་དབང་།

ནམས་ཐུན་གྱི་ཉམས་ལེན་མི་བརྟེན་ཅིང་སོགས་འདོན་པའི་ཆེད་ཡིན། ཐུན་མཚམས་རྒྱ་
ཡན་དུ་སོང་ན་ཐུན་གྱིས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་པས་ལས་དང་པོ་བ་ལ་ཐུན་ལས་ཐུན་མཚམས་
གྱི་རྣལ་འབྱོར་གལ་ཆེད།

ལུས་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་རི་ཁྲོད་པ་མཐུན་རྒྱུན་མེད་པ་དང་བཅུད་ལེན་པ་ལ་
ལྷག་པར་མཁོ། བདེ་འཛིགས་སོགས་ལའང་ཡོད་ཀྱང་གསུང་བཤད་འདུས་པའི་སྐབས་
ཡོང་།¹ དེའང་སྤྱི་ཐོར་མཐོ་གང་ཅམ་གྱི་བར་སྤྱང་ལ་ཤ་ཡིག་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་
ལས་ལྷ་བ་ཉ་གང་བ། དེའི་འོག་གི་དབུས་སུ་ཨོྭ་དཀར་པོ་མགོ་ཐུར་བསྟན། ཨོྭ་ལྷ་བ་དང་
བཅས་པ་ལས་རིགས་ལྗེ་རོ་པོ་བདུད་ཅི་སྟེ་ལྗེ་རྒྱུན་བབས། ལུས་གང་། ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་བདེ་བས་ཆོམ་པར་བསམ་པ་ཐུན་དང་ཐུན་མཚམས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་དང་
ཉམས་ལེན་གང་ལའང་བྱས་ཆོག །ཞིབ་པར་འབྲེལ་བ་བཞི་སྟགས་སུ་གསལ་ལོ།

ལམ་ཁྲིད་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་གང་ལ་ཡང་ཆོས་ཐུན་རེ་རེ་དང་། ཁྱད་པར་ཐུན་ཐ་མ་
ལ་མགོ་ནས་²བཅམས་ཏེ་བཤད་པ་ཆར་གསུམ་རེ་བྱེད་པ་དཔོན་སྟོབ་བྱམས་པས་གནང་
བ་དུས་དབང་གིས་ཁྲིད་ཐོབ་པ་ཉུང་བས་ཆོས་ཐུན་ཐ་མ་ཅམ་ཐོབ་པ་དེས་ཀྱང་ཁྲིད་རྒྱུན་
ཅམ་³ཐོབ་རྒྱུའི་ཐབས་མཁས་མཛད་པ་ཡིན་འདུག །དེ་ལ་ཐོག་མར་སྐད་ཅིག་དགོང་བསྐྱེད།
རྟོག་བྱེད་དང་ནང་མཆོད་བྱིན་རྒྱབས། ཕྱགས་སྦྱོང་ལ་གཏོར་མ་སྤུལ་ཏེ་འཕྲིན་ལས་བཅོལ།
བདག་བསྐྱེད་གྱི་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས། རྟོག་སེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱས་དང་། ཆོགས་ཞིང་
མཆོད། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཁོ་བཅུའི་བསྐྱེད་འཁོར། ཐུར་གདག། ཐུན་མོང་བ་རྩ་གྱུར། གོ་
ཆའི་བསྐྱེད་བ། འདོད་ན་ཁོ་བཅུའི་སྟགས་བགྱང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བསྐྱོམ། འབྱུང་བ་རིམ་
བཅེགས་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་དང་། དེར་ལྷག་མོས་གྱི་ལྷ་བསྐྱེད། ལྷག་མོས་གྱི་

¹ འདུས་པའི་སྐབས་ཡོངས། མཛོད་དཔལ་།

² འགོ་ནས་ ཞིང་དཔལ་།

³ དེས་ཀྱང་རྒྱུན་ཅམ་ ཞིང་དཔལ་།

མཛད་པ་དང་། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བཀོད། རགས་པ་ཉིང་ལྷ་ཐེམ་རིམ་དང་སྒྱར་ཏེ་ལྷག་
 མོས་ལུས་ལ་བསྐྱས་ནས་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་འབྱེད། མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་དང་པོའི་
 མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་བར་དོ་ཡོངས་སྐྱེའི་ལམ་འབྱེད། མི་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་
 ཁང་གི་ནང་དུ་འདྲེས་པ་ལ་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཞུགས་ཏེ་སྤྱལ་སྐྱོད་རྗེ་འཆར་བསྐྱེད་པ་སྐྱེ་
 བ་སྤྱལ་སྐྱེའི་ལམ་འབྱེད། ལུས་ཉིན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། ལུང་སོགས་བཏེན་པ་ལྷར་
 བསྐྱོམ། སྐྱ་གསུང་བྲགས་སོ་སོ་དང་བྱུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བཤུབས།¹ སེམས་དབའ་སུམ་
 བཅེགས། རིགས་བདག་། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཡིག་
 བརྒྱ་བཤུབས། རིག་མཆོག་གསུམ་བསྐྱེད་གྱི་ལུས་ལ་ལྷ་བཀོད། མཁའ་གསང་བྱིན་ཤེས་སྤྱོད་
 རྗེས་ཆགས་དང་མཆོད་པའི་ང་རྒྱལ་བཟུང་། ཐེག་ལེ་ཡིད་གྱིས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་པ་བ་སྟེ་
 ཡུམ་གྱི་བྲགས་ཀར་དགྱེལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་བསྐྱེད། མཛད་པ་མཛད་དེ་རང་
 གནས་སུ་བཀོད། གནས་སྐབས་བཞི་ལས་དང་པོ་གསུམ་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པའི་སྐབས་
 དང་། ཐ་མར་སྤྲོ་མོ་ལ་ཆིག་བྲིལ་བྲ། ཡིད་བཤུས་དང་ངག་བཤུས། ཡིག་བརྒྱ། ལུ་བ་སྤྱུས་
 བསྐྱལ། བསྟོད་པ། བྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་མཆོད་པ་དང་། ཉིང་བསྐྱེད་པ། བྱུན་
 མཆོམས་སུ་གཏོར་མ་ཁ་ཟས་ཉལ་ལྡང་བྱས་དང་ལུས་བཏེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཅས་ཆོ་
 ག་རྒྱས་པའམ་མ་ལྟོག་ན་དང་སྒྱུར་དང་། དེ་ཡང་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་ཆོས་བྱུན་རེ་རེ་བཞིན་
 རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པའི་བཤད་པ་སྟོབ་མའི་ཡིད་ལ་འཆར་བྱེན་པ་ཅལ་དུ་བཏོན་ཏེ་གསུང་
 གི་ཉམས་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་བཤད་པ་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱལ་ཀྱང་འདྲིར་སྤྱོད་གསུང་གཅིག་ཏུ་
 ཡིད་ལ་འདྲིལ་བའི་སྟོམ་ལྟ་བུར་མིང་ཐོ་ཅམ་སྤྲར་ཡང་བྲིས་སོ། ། དེ་ཡང་རྗེ་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོས། “གང་ཞིག་རྟོགས་ན་མཐའ་དག་གསུང་རབ་ལ། མི་འཛིགས་སྟོབས་པ་མཆོག་

1 བྱིན་གྱིས་ཤུབས། མཛོད་དབུ་བ།

སྟེར་འདུས་པའི་ལམ།།¹ ཞེས་མདོ་སྡགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷག་པར་
 འདུས་པ་ཅུ་བརྟེན་པ་ལ་གནད་ཆེ་བས་བྱུ་བ་མཐའ་ཆེན་མོར་“དཔལ་གསང་བ་འདུས་
 པས་མདོ་སྡགས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱེ་བ་མཐོང་ནས་”² ཞེས་དང་། དེས་མཆོན་རྒྱུད་སྟེ་དང་དགོངས་
 འབྲེལ་རྣམས་སུ་གཞན་དང་མི་མཉམ་པའི་བསྡགས་བརྗེད་མཛད་པ་ལྟར་བྱང་ཆོས་ཤིན་
 ཏུ་མང་། རྗེའི་གཞུང་དང་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་དང་བྱུ་བ་ཆེན་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་
 མེད་དང་། བྱང་པར་འདིའི་ཆོ་གའི་ཆོག་ཟུར་ཕྱ་མོ་རེ་ཚུན་ཆད་བྱུ་བ་ཆེན་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་
 ཟད་རང་གི་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་མ་དང་དངོས་སུ་སྦྱར་རྒྱ་ཡོད་པ་ལེགས་པར་ཤེས་ན་ཡིད་
 ཆེས་དང་དད་པ་ལྷག་པར་སྦྱེ་བས་ཅུང་ཟད་རེ་སྦྱར་བ་འདིས་མཆོན་ནས་འབྲེལ་བ་བཞི་
 སྡགས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཞིབ་པར་སྦྱར་བ་ཤེས་དགོས། བྱུ་བ་མཐའ་ཆེན་མོར་
 ལྷག་ཆང་བ་འགོག་སྐབས། འདི་ལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གསང་ལུགས་དང་འདུས་ལུགས་
 ཤེས་དགོས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་དེའི་རེ་བ་མི་སྦྱང་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འདུག་
 པས། མདོར་ན་མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པས་རྒྱུད་དོན་མཐའ་ཆེད་པར་ཤེས་ནས་
 མདོ་སྡགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལ་མི་འབྲེལ་བའི་གདེངས་རྟེན་པ་དགོས་པའི་དོན་
 ཡིན་པས། ཆོག་སྦྱི་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་མདོ་སྡགས་ཡོངས་
 རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱེ་ནས་སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་བསྟན་པའི་
 སྦྱོང་པོ་དེ་མ་མེད་པ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་བྱའོ།། སྦྱས་པ། སྦྱོང་ཕྱག་སུམ་ཅུ་
 གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅེ།། བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྦྱོང་ཆོས་ལུང་སྦྱོང་པོའི་བཅུད།། མཆོན་ཅམ་འཛིན་
 པའང་བྱང་ཚུབ་དོ་རྗེ་དང་།། འབྲ་བར་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་ཡང་ཡང་བསྡགས།། བསྐྱེལ་པར་
 རྟེན་དཀའ་གོང་ན་མེད་པའི་ལམ།། སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་ཆེས་དགོན་དོ་རྗེ་ཐེག་། མཆོག་

1 རྗེ་ཅོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། ༤ རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན། གཙང་དཔར། འོག་གངས་339

2 ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་འབུམ། བ བྱུ་བ་མཐའ་ཆེན་མོ། བཟུང་འབྲེལ་དཔལ་མ། འོག་གངས་134 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། དཔལ་གསང་འདུས་ཀྱི་བཤད་པས་མདོ་སྡགས་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱེ་བ་མཐོང་ནས་” ཞེས་སོ།།

གི་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་སྡོད་ཉིད་ལས། གཞན་གྱིས་ཐོབ་མིན་གདོང་ལྡེའི་འོ་མ་བཞིན།
 བདག་ཅག་སློང་དང་བསམ་པའི་སྟོབས་ཞན་པས། ཆོས་ཚུལ་འདི་འདྲ་སྟོད་པའི་འོས་ཉིད་
 དུ། འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་མཆོན་ཅམ་ཉིད་དཀའ་ཡང་། ཐུགས་རྗེ་གཏེར་ཆེན་ཡབ་རྗེ་དམ་པ་
 དེའི། གསང་གསུམ་བསམ་མི་བྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི། འོད་དཀར་ཟེགས་མ་¹སྤྲོང་ལ་
 འཛོར་བ་ལས། ཡོངས་རྫོགས་མདོ་ཐུགས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། རྩ་བའི་ལམ་དུ་བྱང་
 བའི་སྐལ་བཟང་ཉིད། འདིར་འབད་དུས་གསུམ་དགེ་ཆོགས་རྫོགས་ལྷན་སྤྱོད། མཁའ་
 བྱུང་དག་དང་མ་དག་ཞིང་ཁམས་བརྒྱུད། འཆར་བའི་སྒྲ་འབྲུལ་བྱ་ཆར་འབྲུམ་བཞེ་
 བས། བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེའི་དགའ་ཆའ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །རབ་འབྲུམས་རྒྱལ་བའི་མདོ་
 བྱང་མཛད་པའི་ཁྲ། གཅིག་ཏུ་འབྲེར་བའི་རྒྱལ་ཆེན་སྤྲོད་སྟོབས་ཀྱིས། རམ་མཁའ་
 རི་སྤྲོད་འགྲོ་རྣམས་སྒྲོལ་བ་ལ། རྒྱལ་སྤྲུལ་འཇམ་དཔལ་སྤྲོད་པོ་ལྷན་གྱུར་ཅིག །སྤྲེ་བར་
 སྒྲ་མ་ཡི་དམ་གཙུག་བསྟན་ནས། ལམ་བཟང་འདི་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། སྤྲུལ་
 བཅས་རྒྱལ་བའི་མཛད་འཕྲིན་སྟོན་ལམ་དང་། ལྷན་ཉོགས་དམ་ཆོས་འཛིན་ལ་དབང་
 འབྱོར་ཤོག །ཅེས་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་པ་དང་པོའི་བརྗེད་བྱང་མི་བསྟོད་མགོན་པོའི་ཞལ་ལྷན་ཞེས་བྱ་
 བ་འདི་ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་དེས་པར་ཐུགས་རྗེ་དང་བཀའ་བྲིན་མཚུངས་སྒྲ་མ་
 མཆིས་པ་སྟན་བརྒྱུད་²རྒྱ་མཆོའི་མངའ་བདག་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་མཆོན་བརྗེད་པར་དཀའ་བ། ཡ་རྗེ་
 བཙུན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་བཀའ་བྲིན་ལས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་མཐོས་པའི་སྐབས་
 བརྗེད་ཐོ་ཅུང་ཟད་གིས་པ་དེ་བཞིན་ཡི་གེར་འཁོད་པ་དགོས་པའི་བསྐྱལ་མ་འདེབས་མཁན་མང་དུ་བྱུང་ཡང་
 བདག་འདྲ་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟེ་ཐེན་ཅམ་ལ་ཡང་སྟོ་སྤངས་མ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་སྟན་བརྒྱུད་³ཀྱི་
 གདམས་པ་འདི་འདྲ་འགོད་པ་ལ་སྒྲག་པས་བཞག་ཀྱང་། ཉེ་ཆར་ཐུགས་རྗེ་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ཡབ་སྤྲུལ་རྣམས་

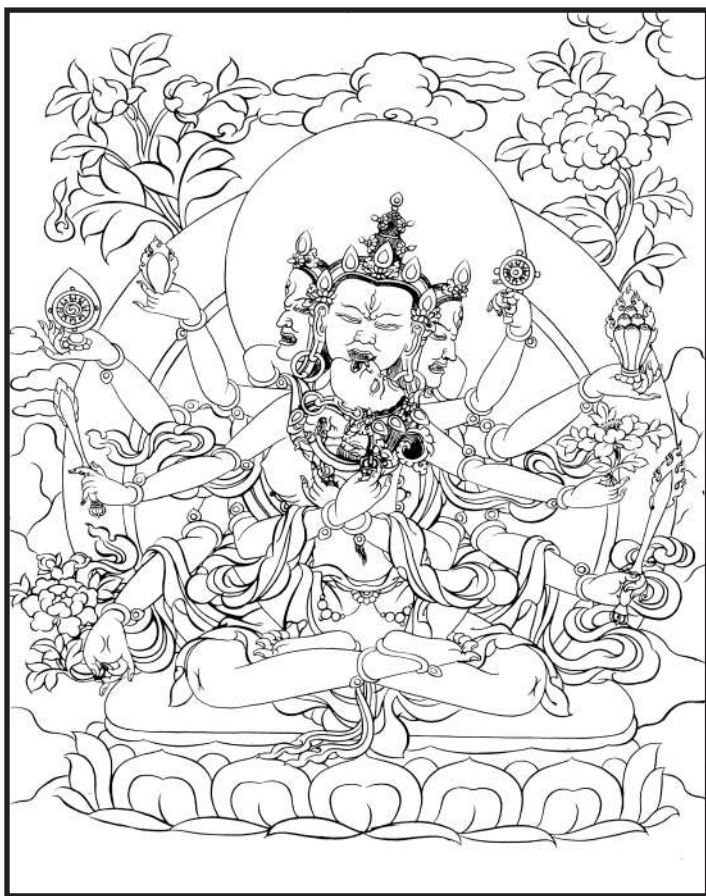
¹ ཟེགས་མ་ ཤིང་དཔལ། མཛོད་དཔལ།

² སྟན་བརྒྱུད་ མཛོད་དཔལ།

³ སྟན་བརྒྱུད་ མཛོད་དཔལ།

གྱིས་གྱིས་ཆོག་པའི་བཀའི་གནང་བ་སྦྱལ་བ་མི་བསྐྱོད་མགོན་པོ་རང་གི་གསུང་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་
 གྱིན་རྒྱལ་ས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས། དགེ་སློང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ཟེན་མོ་སྤྱི་ཕྱོགས་བསྐྱེད་ས་སུ་བྱས་པ་ལ་
 རང་ཉིད་སྦྱངས་པ་ཞན་པའི་སློ་སྐྱོན་གྱིས་སྤགས་པ་དང་། ཞལ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་གསལ་བར་གྱིས་པ་སོགས་
 འོངས་པ་མཐའ་དག་ལྷ་མ་སྤྲུག་པའི་ལྷ་བཀའ་སྔོན་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱིང་ནས་འཆགས་ཤིང་། དགེ་བས་ཆེ་
 རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷ་མ་སྤྲུག་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བའི་ལམ་བཟང་པོ་འདི་སྐྱོད་པའི་སྔོན་དྲན་
 དུ་གྱུར་ནས། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་སུ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་བའི་
 དགོངས་པ་བཞིན་དུ་འཛིན་བྱས་པར་གྱུར་ཅིག །མདྲ་ལོ། །

༡༡། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཚོགས་དེ་མ་
དེ་མ་ལྟའི་དམར་བྲིད་གྱི་བརྗེད་བྱང་
མི་བསྐྱོད་ཞལ་གྱི་བདུད་ཕྱི་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། ལྷ་མ་དང་བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་བསྐྱེད་རྩི་རྩེའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།། བཙེ་བ་ཆེན་པོས་རྩེས་སུ་བབྱང་དུ་གསོལ།

འདིར་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩིགས་རིམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྡོན་འགྲོ་དང་།
དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་(སྡོན་འགྲོ་)ལ་ཐུན་མོང་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོན་འགྲོ་
གཉིས་ལས།

དང་པོ་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱད་སྒྲུངས་པ་སྡོད་རུང་དང་པོ། དབང་ཐོབ་ནས་
དམ་ཆེག་ལེགས་པར་བསྐྱང་བ་སྡོད་རུང་གཉིས་པ། བསྐྱེད་རིམ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས་
སོང་བ་སྡོད་རུང་གསུམ་པའོ།། དེ་ལ་ཡང་དག་པར་རྩིགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཛིག་ཉེན་དུ་
བྱོན་པའི་དགོས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྲིད་པའི་ཆེད་ཡིན་པས།
“ཡོངས་སུ་མ་དག་གནས་རྣམས་སུ།། སྲིད་པ་དེ་སྲིད་གནས་པར་སྟོན།།”¹ ཞེས་སྟོང་
རྩེའི་དབང་གིས་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་མི་གཞོལ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པས་གསར་
དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་སུ་སྲིད་པ་དེ་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་སྟོན་
པར་གསུངས། སངས་རྒྱས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་གསུངས་པ་ལས་སྡིག་པ་ཆུས་འཁྱུ་བ་དང་
སྐྱག་བསྐྱལ་ཕྱག་གིས་སེལ་བར་བྱར་མེད། ཆོས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་སྟོང་དང་འཆམས་པར་
སྟོན་དགོས་པས། རིན་ཆེན་ཕྱེང་བར། “དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆོས།།”² སོགས་
ཉམས་གདུལ་བྱའི་འདོད་བྱ་བདེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ཐོབ་བྱིར་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྤང་སྤང་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུའི་ཆོས་
སྟོར། ངེས་ལེགས་ལ་གཉིས་ལས་ཉན་རང་གི་ཐར་པ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་ཐེག་དམན་

1 རྩི་བསྐྱེད། སེམས་ཅན། བེ་རྩི་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱད་ལྔ་མ། སྐབས་གཉིས་པ། འོག་གངས་༤༤བལ་ལས་བྱང་བ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ།

“ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ།། སྲིད་པ་དེ་སྲིད་གནས་པར་སྟོན།།” ཞེས་སོ།།

2 རྩི་བསྐྱེད། རྩིས་རབས། བེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་ཕྱེང་བ། འོག་གངས་༡༠༩ན་3

གྱི་ཆོས་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་འབྲིང་གི་ཆོས་སྒྲོར། ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་མོས་པའི་གདུལ་བྱར་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲོར་གསུངས་ཤིང་། ཆོ་འདི་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གསུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་སྤྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་དོན་སེམས་པ་ཞིག་མེད་མི་
 རུང་དུ་དགོས། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན། དག་ཚུལ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་སྒྲངས། བྱ་ས་
 ཆེན་པོ་འགྲིམ་ནས་ཆོ་འདི་ཁོ་ནའི་བསམ་སྒྲུར་བསྟེན་ན་དེ་ལས་ངོ་ཆ་བ་དང་མཆང་ཆེ་བ་
 མེད། དེ་ལས་ཆོ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱ་ལུས་པའི་སྐལ་ལྷན་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུངས་
 ཏེ། སྤྱི་འཆིའི་བྲང་བ་རིམ་པར་བརྒྱད་པ་ལ་ཡིད་སྲུན་ནས་གཞན་དོན་དུ་ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་
 དོན་དུ་གཉེར་བས་ཆོའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་སྟེ་ཉེན་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་
 གསུམ་ཀྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་པལ་ཆར་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་ཕྱོགས་འདྲ། ཡུན་རིང་པོའི་
 བར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱལ་དག་པོས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱི་རྗེ་ལྷགས་
 དག་པོས་བསྐྱལ་ཏེ་སྟན་འདི་ལ་སྟོད་བཞིན་དུ་རྫོགས་བྱང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཡོད་ནའང་དོན་
 དུ་གཉེར་བའི་གདུལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་དབང་རྩོན་ལ་ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་སྟེ་གསུངས། དེ་ལས་པ་རྒྱད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅེ་མོའམ་མཐར་ཐུག་འདུས་པའི་རྒྱད་ནི། སྟོན་པ་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་
 པ་ལྷག་ན་དོ་རྗེས་བསྐྱལ། རྒྱད་དོན་སྒྲར་ཡང་ཁྱས་པས་བཤད་རྒྱད་ཆེན་པོ་ལྔའམ་དུག་
 གསུངས་པ་པལ་ཆར་བོད་དུ་འགྱུར། ཐུན་མོང་བའི་ལྷགས་ལ་ཟས་གཙང་སོགས་སྤྱི་བྲང་
 མང་པོར་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་བཤད་པ་མང་ཡང་། དོན་ལ་ཡབ་ཡུམ་དང་སྤྱད་པ་པོ་སོགས་
 རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་ཐ་མི་དད་པར་བཤད། ཅ་བཤད་ཤན་སྒྲར་ནས་གང་བྱང་གིས་བཤད་
 མི་རུས་ལ། བཤད་ཀྱང་རྒྱད་དོན་དང་འགྱོར་དཀའ་བས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྐྱབ་
 ཀྱིས་འདིའི་སྐྱབ་ཐབས་མདོར་བྲས་ཞེས་པ་མཛད། དེ་རྒྱད་དོན་མདོར་བསྐྱལ་པའི་དོན་
 ཡིན། དེར་གསུངས་པའི་ཆོ་གའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདིའི་ཞེས་རྒྱད་དང་སྐྱར་བ་
 མདོ་བསྟེ་དང་། རྫོགས་རིམ་སྟོན་པ་རིམ་ལྔ་མཛད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་མཐུག་ཅུང་

ཟད་མ་ཆང་བ་ཤུ་བཤེས་གཉིན་གྱིས་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་། ལྷ་བྱང་གི་རྣམ་གཞག་རིམ་བ་
 དང་དགྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། ལྷ་བའི་སྟོན་གསལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་སྤྱི་མཐོང་མཁས་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུས་པའི་སྐྱོར་མང་། དེ་ལས་མར་མའི་གདམས་པ་འབྲུལ་
 མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་ཕྱིས་མན་ངག་ཁ་འཐོར་ནས་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་བྱང་། རྗེ་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོས་རྟོགས་བཞིན་འདུན་ལེགས་མ་ལྟར་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྤྱན་ལྷའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་
 བས་བཤད་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ལྷ་དང་སྐྱར་ཏེ་རྒྱུད་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་།
 གསང་རྣམ་ལྟར་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྤྱན་སོགས་པའི་བྱུང་དང་། དཔེན་ས་བཀའ་འབྲུལ་དུ་
 སྤྲུགས་བཅུ་ལྔ་སངས་རྒྱས་ལས་གདམས་པ་གསུང་པར་གསུངས་ལ། བྱུད་པར་རྗེ་བཙུན་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མདོ་སྤྲུགས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གདམས་པའི་གནད་ཉིན་བཞིན་བསྐྱེད་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས། “བྱ་སྤྱའི་གོང་གི་ཅན་ཅི།”¹ ཞེས་སོགས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་འཇམ་
 པའི་རྗེ་རྗེའི་གཙོ་མཛད་པའི་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་མན་ལ་
 ལམ་ངོ་མཆར་བ་བྱང་ཞིང་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གནད་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ངེས་པ་རྟོན་ནས་
 ལེགས་བཤད་མང་དུ་སྤྱེལ། དེ་ཡན་ཆད་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྷོངས་སུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འདྲ་བ་
 མ་བྱང་བ་ནི། རྗེ་བཙུན་ལ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་གང་ལ་བསྟེན་ན་ལེགས་ཁུས་
 པས་། རེད་འདའ་བ་ལས་དཔག་པ་མེད། དེས་ཀྱང་རྗེ་གསུང་པར་སྟོན་མི་བྱུང་གསུངས་པས་
 ཤེས་། ལྷག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་པའི་སྒྲ་མ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་གིས་བསྐྱེད་ཏེ་ལམ་རིམ་
 ཆེན་མོ་མཛད་པས། ལྷག་ལོས་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་ཤིན་ཏུ་ལེགས། ལྷག་མཐོང་སྐྱོར་ལ་
 དབྱུང་རྒྱ་ཡོད་² ཅེས་སེམས་བསྐྱེད་དུག་པའི་ཐད་འགལ་ཁུར་བཙོ་བརྒྱུད་བཅིས་ཀྱང་།
 ཕྱིས་གསེར་ཐོང་སོགས་གཟིགས་པས་ང་རྒྱལ་ཆག་སྟེ། “ཁྱོད་སྟོན་མས་གཞོན་བུའི་དུས་

1 རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོན་བཟང་ཐུགས་པའི་གསུང་འབྲུལ། ཁ་གསུང་ཐོར་བུ་ལས་གསང་རྣམ་ཆོགས་བཙན་མ། གཙང་དཔར། ཤོག་གྲངས་ ༩༡༤

2 མོད་ཅེས་ ཤིང་དཔར།

གྱི་ཆོ།།”¹ ཞེས་སོགས་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མཐའ་མེད་པས་ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཏེར་
 དང་། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་
 གཏེར་དུ་བསྒྲགས་ཤིང་། སྤྱིས་ལྟ་བུར་དོར་ནས་རྗེའི་ལུགས་ལྟར་བཟུང་བ། “སྤྱོད་ལ་
 གསོལ་བྱས་ཏེ་ཅང་མཆོག་འཛིན་གྱིས།།”² ཞེས་སོགས་ཏེ། རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་དོར་
 ནས་བསྟན་འཛིན་མཐུན་པ་ནི་ལྟ་སྟོན་སྤྱོད་གསུམ་མཐུན་པ་ལ་བྱེད་པས་དགེ་འདུན་
 སྤྱགས་མཐུན་ཞེས་པའང་དེ་ལ་གོ་དགོས་སོ།། དེས་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རྒྱལ་བ་རང་
 ཉིད་དང་མཚུངས་པའི་མཛད་པ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཞེས་མཆོན་
 གསོལ་བ་དོན་དང་མཐུན་ལ། དེ་ནས་སྤྱད་དང་དབེན་སའི་མཁས་གྲུབ་རིམ་པར་བརྒྱད་
 པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་པ་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུ་སྦྱབ་ནའང་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
 མ་ཞོར་བ་ལག་དུ་ཆུད་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆུད་། ཤེས་རབ་དམན་པས་དེ་ལ་ཆོས་སུ་མི་ཅི་
 བར་མན་ངག་སྤྲོ་མོ་རེ་ལ་གདམས་ངག་རེ་བ་འབྲུལ་བ་ཡིན། སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དངོས་
 རྫོགས་རིམ་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་དང་། དེའང་ལམ་ཐུན་མོང་བ་མེད་ན་གདམས་
 ངག་ཟབ་པས་གང་ཡང་མི་འོང་བས་དེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་
 དང་། དེའི་གཞི་སྦྱབས་འགྲོ་ནས་གལ་ཆེ་བས་རིམ་གཉིས་ལ་ཡིད་གཤམ་གྱིས་བག་
 ཆགས་བཞག་ནས་གཙོ་ཆེར་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རིམ་ལ་སྤྱོད་བ་འདོན་དགོས། གནས་
 བཟུང་ཞལ་མར་གཟིགས་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མ་ཆུད་ན་མཆོང་ཆེ་བས་ལམ་གྱི་མང་དོ་
 ལ་གཟབ་ནས་ཁྱིད་ཉན་པ་ཅུམ་ལ་མ་བཞག་པར་དགེ་བལྟས་དང་ཡིད་གཤམ། མ་མཐའ་
 འང་རྗེའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མགོ་ལ་བཞག་ནས་སྟོན་ལམ་འདེབས་དགོས། ད་ལྟ་
 རྫོགས་རིམ་དངོས་ཉམས་སུ་ལོན་པ་དཀའ་འང་བཀའ་གདམས་གོང་མས། ཉམས་སུ་ལོན་

1 ལྟག་ཆང་ལོ་རྒྱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ། 10 རྗེའི་རང་ཆུལ་བརྟེན་པ། ཤོག་གངས་693

2 ལྟག་ཆང་ལོ་རྒྱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ། 10 རྗེའི་རང་ཆུལ་བརྟེན་པ། ཤོག་གངས་693

ལུས་པ་རྣམས་ལག་ལེན་དུ་བཏབ། མི་ལུས་པ་རྣམས་སྤེམ་ཚུན་ཆད་ལ་ཆད་བར་སྒྲིབ་
 ལམ་འདེབས་གསུངས་པ་སྐབས་སུ་བབས། རང་ལ་དགེ་ཅ་གང་ཡོད་བསྒྲིམ་ཆོག་གྲང་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉེར་ལེན་ལྟ་བུ་ཁྲིད་ལེགས་པར་ཉན། སེམས་ལ་བརྩུང་། ཡང་ཡང་
 གོམས་འདྲིས་ཀྱིས་བག་ཆགས་ཁྱད་པར་ཅན་བཞག། །དེ་གཞིར་བརྩུང་ནས་གང་བྱས་ཀྱི་
 དགེ་ཅ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་མཐར་ཐུག་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱར་
 བསྒྲིམ་ན་ལེགས། དེའི་གནད་ཀྱིས་སྟོ་བྲག་མར་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཐུན་སྟོད་ལ་བསྐྱེད་
 རིམ་དང་། ཐུན་སྐྱད་ལ་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་རྒྱ་གར་བྱབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་
 ལས་མི་འབྱུང་ཡང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དེ་བཀོད་ནས་དགག་པ་མ་མཛད་པ་ལས་དང་པོ་
 བས་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ལ་དགོངས་པར་འདུག། །མི་རྟག་པ་
 རགས་པ་རྫོགས་པའི་སྒྲོ་ཡང་མེད་པས་རྫོགས་རིམ་ག་ནས་ཡོང་སྟམ་ནས་འཛོག་ན་རྩམ་
 པ་མེད་པས་གསེར་དཔུལ་དོར་བར་རིགས། སྐྱབ་ཁང་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོས་སེམས་
 བསྐྱེད་མཆོད་པ་གནང་བའི་སྤྱི་ཉིན་དེ་རིང་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམ་སྒྲོ་ཐོངས། སྒྲིབ་
 སེམས་དམ་བཅའ་ཅན་བརྩུང་ནས་ཉིན་མཆོན་དུས་བྱུག་དུ་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་བསྐྱབ་
 ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ། སྒྲིབ་པ་ཅམ་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་བསྐྱབ་གྲང་ཆོག་གསུངས། བྱམས་
 པ་རིན་པོ་ཆེར་སྒྲོ་བོ་ཞིག་གིས་ཁྲོད་ཀྱིས་གང་བྱེད་བྲིས་པས། ཁོ་བོས་དམ་བཅའ་ཅན་
 འཛིན་རྒྱ་ཡིན་གསུངས། འོ་ན་སྒྲ་མས་དམ་བཅའ་ཅན་བརྩུང་ནས་བསྐྱབ་བྱར་སྒྲོ་བ་མ་ལུས་
 ན་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་གསུངས་པ་ལ་མི་སྐྱག་གམ་བྱས་པས། ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་ངན་འགྲོར་
 གངས་མེད་སྐྱེས་གྲང་སེམས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་ཅན་བརྩུང་ནས་སྐྱེ་བ་མིན། ད་རེས་
 སེམས་ལན་གཅིག་བསྐྱེད་རྒྱ་བྱུང་བ་སྐྱལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱར་སྒྲོ་བ་མ་ལུས་
 པར་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་གྲང་ཐབས་མེད་པས་ཅིས་གྲང་འཛིན་དགོས་གསུངས། བཅ་ཆེན་
 དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དང་སྒྲོང་རྟོག་སྒྲ་མ་སོགས་ཀྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་རྩ་ལྷུང་དང་བཅས་ཏེ་

ཞི་ན་མནར་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐག་ཆོད། འོན་ཀྱང་ཐོག་མེད་ནས་མནར་མེད་རང་གི་སྟོད་
གནས་ལྟ་བུར་སོང་བ་དབང་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིན་པས་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་དགོན་
པའི་རྩོམ་ཐེག་པ་དང་ལན་གཅིག་མཇུག་པའི་དུས་འདིར་དབང་ཅིས་ཀྱང་ཉན་དགོས་
གསུངས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། རང་ཅག་མི་དགོ་བ་ལ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཁྱེད་པས་ཅི་
དགར་འདུག་ཀྱང་དགོ་པའི་ཕྱོགས་ལ་འདྲེས་པ་གཞི་ནས་ཆོས་ལ་དོན་གཉིར་ཞན་པས་
ལན་ད་ལྟ་རང་གི་ནས་དཔྱུལ་པའི་ཆ་གང་གི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཕྱོད་བ་ལྟ་ཞོག། ལྟར་སྐྱེས་ཀྱང་
རྩི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གདམས་པ་བྱུན་གཅིག་ན་བས་ཐོས་པའི་གོ་སྐབས་
ག་ལ་ཡོད། དབུགས་བྱེད་བྱེད་བ་འདི་མ་ཆད་པར་གདན་འདི་ལ་འདུག་བཞིན་དུ་དགོ་པའི་
བཤེས་གཉིན་གྱི་བཀའ་བྱིན་ལས་རང་ལ་བཟོ་ལྟ་མ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་
གསུང་རབ་ཐང་མར་བཞུགས་པའི་གདམས་པ་སྒྲུག་པར་ཐོབ་སྟེ་བག་ཆགས་བྱུང་བར་ཅན་
འདྲིལ་རྒྱ་བྱུང་བ་སྐྱེས་པ་ཆེ། དེ་ཡང་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བར་བག་ཆགས་
འདྲིལ་ལུགས་མེད་པས་རྩུང་དུས་ལས་འབྲས། འབྲིང་གིས་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ། ཆེན་
པོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོད་པ་བྱིན་དུག་དང་བཅས་པ་དང་། སྒྲགས་ལ་དབང་ཐོབ་དམ་
ཆོག་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུང་སྟེ་རིམ་གཉིས་ཉམས་སུ་བྲངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྐྱབ་
ལུགས་མང་པོ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སྟོན་པ་པོར་འདྲིན་ཚུལ་ལ་ཡང་ལམ་ཡོངས་
རྩོགས་ཆང་། ཆོས་ཀྱིས་སྐྱབས་དངོས་བྱེད་ཚུལ་ཡང་ལས་འབྲས་ཀྱི་བྲང་དོར་སྐྱབ་པས་
རན་སོང་གི་འདྲིལ་པ་ལས་སྟོབ།¹ ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པས་བདག་འདྲིན་
ལས་སྟོབ།² བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོད་པ་དང་བཅས་པར་བསྐྱབ་པས་ཤེས་སྐྱིབ་ལས་སྟོབ།³
ལམ་རིམ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པས་མདོའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་མི་རུས་པའི་ཤེས་སྐྱིབ་པ་ཞིང་

¹ སྟོབས། མཛོད་དཔལ།

² སྟོབས། མཛོད་དཔལ།

³ སྟོབས། མཛོད་དཔལ།

ཕ་བ་ལས་སྐྱོབ་པར་¹བྱེད། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱལ་སྐུ་སྐུ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་སྤང་སྤང་འདི་ལག་ལེན་ལ་བཏབ་ནས་ལས་བཟོད་པ་ཡིན་པས་སྤང་དོར་དེ་ལྟར་
 བསྐྱབ་སྐྱབ་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་དང་འགྲོགས་
 རས། བཟའ་བཏུང་དང་ཅེད་གྲོགས་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་དང་། བསམ་
 པ་ཆོས་དང་མཐུན་པར་བྱས་ན་དགོ་འདུན་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་གྲོགས་སུ་འཛིན་ལུགས་
 ཡིན། བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོད་པ་མ་རྟོག་ཀྱང་བདེན་སྐྱབ་དུ་ལེགས་ཉེས་སྒོ་ལ་བཀལ། སེམས་
 འོར་འབྲིས་པ་བྱུང་ན་²ཅེ་མ་བྱུང་སྐྱབ་དུ་ཁ་སེམས་ཆོས་ལ་བྱོགས། ཆོས་ཀྱི་ཉིང་དགོས་
 མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ཞེ་ལུག་ལ་བཅུག་ན་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་གང་བྱས་
 དོན་ལྟར་དུ་འགོ། རྟོ་རྟོ་རིན་པོ་ཆེ་ཆག་ཀྱང་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྐྱོག་ལ་རྟོ་རྟོ་
 རིན་པོ་ཆེ་འེ་མིང་ཡང་མི་འདོར་བའི་དཔེས། སྦྱོད་པ་ཉམས་ལེན་དང་བྲལ་ཡང་སྦྱོན་པ་
 ཅམ་ལའང་པན་ཡོན་ཆེ་བར་བསྐྱབ་བཏུས་ལས་གསུངས་པས། “བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་
 པ་ལ། སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྦྱོད་ལུག་འབྱུང་།”³ གསུངས་པ་བཞིན་སེམས་དེ་གོང་དུ་
 སྦྱོལ་བའི་ཐབས་ལ་འབད། འོན་ཀྱང་སྒྲོམ་པས་གདུང་བས་ཚུ་བཏུང་འདོད་ཅམ་གྱིས་སྒྲོམ་
 པ་སེལ་མི་རུས་པ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ཉམས་ལེན་དང་བྲལ་ན་བསམ་པ་བཟང་བ་ཅམ་ཡིན། ཚུ་
 བཏུང་ཚུལ་ཡང་རྒྱབ་དོ་གསུམ་ནས་སྒྲོམ་པ་སེལ་བའི་བར་རིགས་མང་བ་ལྟར་སྦྱོད་པ་
 ཉམས་ལེན་ལའང་རིགས་མང་ཡང་འདིར་སེམས་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྒྲོམ་དམ་པ་
 ལས་དབང་འོད། དེའི་ཆེ་ཡང་སྤྲུགས་མོས་པའི་ལམ། ཞེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་
 དང་རྟོག་པས་བཞག་ཅམ་ཡིན་པས་ད་ལྟ་འདི་བྱས་པས་མ་འོངས་པ་⁴ན་འདི་འབྲུག་ཅེས་

1 སྐྱོབས་པར་ མཛོད་དཔར།

2 འབྲིས། བྱུང་ན་ མཛོད་དཔར།

3 རྟོ་བཟུན། དབུལ། ལ་རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྟ། སྦྱོད་འཇུག་ལེའུ་བཏུན་པ། ཤོག་གངས་37ན6

4 མ་འོངས་པ་ མཛོད་དཔར།

ལམ་འབྲས་ཀྱི་གནད་དང་སྐར་ནས་ཉན། དབང་དུས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་ཆེག་ཚུལ་
 བཞིན་བསྐྱང་ན་མདའ་གཞུ་འཕྲོད་པ་ལྟ་བུ། ཟུང་འདུག་གི་གོ་འཕང་འབེན་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་
 ཉམས་ལེན་གནད་དུ་ཁེལ་ན་འབེན་ལ་མདའ་ཕོག་པ་ཡོངས། མདོ་ལུགས་སྦྱིན་པའི་ཉམས་
 ལེན་ལ་ལུས་ལོངས་སྦྱོད་ལག་གིས་སྟོབས་པ་སོགས་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལ་རྒྱ་
 སྐྱབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གཙོ་ཆེ། སྐགས་ལ་རང་ལྟར་བསྐྱོམ། མེ་ཏོག་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཁྱད་
 པར་གསུམ་ལྟར་དུ་བརྒྱབས། སྐགས་ཀ་ནས་མཆོད་ལྟ་སྦྱོས་ཏེ་ནམ་མཁའི་ཁྲོན་གང་བའི་
 མི་བསྦྱོད་པའི་ལྟའི་ཚོགས་ལ་མཆོད་པས་སྐགས་རྒྱད་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བས་ཆེས་ནས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་དབུལ་བ་དང་བྲལ་བའི་མགོན་སྐྱབས་ཁྱེས། སྦྱོ་
 ལས་སྦྱུལ་བ་རབ་འབྲས་བཞེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་ཅིང་གྲོལ་ཏེ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པ་མཆོད་པའི་སྟེང་ནས་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་ཉམས་སུ་ལེན་
 ཚུལ་ཏེ། ལམ་འབྲས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་ད་ལྟ་ནས་མོས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱངས།
 སེམས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡང་རྣམ་འགྱུར་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བས་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་
 འབྲས་བུ་འབྱེན་པ། “སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འདིག་ཏེན་དང་།” ཅས། ‘སེམས་
 སྐྱངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།”¹ ཞེས་དང་། “ལས་ལས་འདིག་ཏེན་སྣ་ཚོགས་
 སྦྱེས་ཏེ།”² ཞེས་པ་བྱུང་མཐའ་གོང་འོག་གི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ལས་དོན་གྱི་འབབ་ས་གཅིག །
 སེམས་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཆར་ཚུལ་
 གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱང་བཤད་ཚུལ་དང་འཆར་ལུགས་མི་འདྲ་ཡང་གནད་གཅིག་ལ་
 འབབ་སྟེ། བདན་པར་མེད་ཀྱང་ཀྱན་རྩོབ་སྣ་ཚོགས་སུ་འཆར། འཆར་བྱེད་སེམས་ལས་
 གཞན་མེད་པས་སོ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་རང་སེམས་འདྲེས་པ་དེས་སྟོང་ཉིད་

¹ རྗེ་བསྟན་ དབུ་མ། འ དབལ་ལྟན་ཆུ་བ་གསུམ་པ། དབུ་མ་འདུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། འོག་གངས་མོ་ལོ་བཟུང་།

² རྗེ་བསྟན་ མདོན་པ། ཀྱ སྦྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས་བཞི་པ། འོག་གངས་མོ་ལོ་བཟུང་།

ལ་མཉམ་པར་བཞག །ལུས་ལྟའི་སྒྲ། དག་སྒྲགས་ཀྱི་གདངས། ཡིད་རྒྱལ་བའི་སྒྲགས་
 ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དང་འཕྲིན་ལས་ལྟན་གྲུབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བསྐྱངས། སྤྱད་རིམ་
 སོགས་དང་སྒྲགས་ཏེ་ཡིད་རྩོད་གཞིའི་སྒྲ་གསུམ་སྐྱངས་ནས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་སྒྲ་གསུམ་
 འབྲུབ་པའི་ཉེན་འབྲེལ་བསྐྱེགས། བསྐྱེད་རིམ་ཉམས་ལོག་ཏུ་ཆུད་ནས་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་
 སར་དམིགས་པ་བྲག་ཏུ་གཏད་དེ་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱུན་ནས་བསྐྱོམ་པས་རྒྱུད་
 དབྱ་མར་དངོས་གནས་ལ་ཐིམ་པ་ལས་ཆོས་སྒྲ། རྒྱུད་རྒྱུད་ཤར་བ་ལས་ལོངས་སྒྲ། རྒྱུད་
 ཕྱིར་གྲུས་པ་སྒྲུལ་སྒྲུར་རོ་སྤྱད་དེ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་པའི་མཐར་ལམ་འབྱེར་གསུམ་དངོས་
 གནས་ལ་འབྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོན་འགྲོ་ལ། འགལ་རྒྱུན་སྤྱི་གླིབ་སྦྱོང་བ་རྟོར་
 སེམས་བསྐྱོམ་བརྒྱས་དང་། མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་བསགས་པ་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་གཉིས།
 དང་པོ་(འགལ་རྒྱུན་སྤྱི་གླིབ་སྦྱོང་བ་རྟོར་སེམས་བསྐྱོམ་བརྒྱས་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན་
 བས་རྫོགས་རིམ་ལ་འཇུག་ན་སྐབས་འདྲིར་རྟོར་སེམས་བསྐྱོམ་བརྒྱས་དང་། སྒྲ་མའི་ནལ་
 འབྱོར་ངེས་པར་དགོས་པ་མིན་ཀྱང་བོད་ཏུ་མར་མི་སོགས་དམ་པ་གོང་མས་གདུལ་བྱ་
 རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་མཁས་སུ་གནང་བ་ཡིན། གོ་རིམ་ཡང་ངེས་ཅན་མེད་ཀྱང་པལ་
 ཆར་རྟོར་སེམས་སྡོན་ཏུ་མཛད་དེ། བཤད་པ་གཞན་ཏུ་བྲིས་ཐིན་ཏོ།

གཉིས་པ་(མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་བསགས་པ་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་)ནི། རང་གི་མདུན་ནམ་སྤྱི་བོར་སེང་
 གོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་¹རིན་པོ་ཆའི་ཁྲི་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱིང་ཏུ་སྒྲ་
 ཆོགས་པད་ཉི་ལྔ་བའི་གདན་ལ་རོ་བོ་རང་གི་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནམ་པ་རྒྱལ་
 བ་རྟོ་རྟོ་འཆང་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དུག་ཡུམ་རེག་བྱ་རྟོ་རྟོ་མས་འཁྱུད་པའམ། རྟོ་རྟོ་འཆང་སྒྲ་
 མདོག་དཀར་པོ་འམ་སྡོན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཡུམ་རྟོ་རྟོ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་

¹ བཏེགས་པའི་ མཛོད་དབང་།

དཀར་མོའམ་སྒྲོན་མོས་འབྱུང་བའམ། སང་ཁྱིའི་སྟེང་གཞལ་ཡས་ཁང་མཆན་ཉིད་ཐམས་
 ཅད་རྫོགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ལྷ་ཡོངས་རྫོགས་སམ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དང་། གཞལ་
 ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་སང་གའི་ཁྱི་ལ་སྒྲ་མ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རྫོ་རྩེ་འཆང་ཡུམ་བཅས།
 དེ་དག་ལ་ལུས་དཀྱིལ་བཀོད་ཀྱང་རུང་། སྒྲ་མ་ཞལ་མཇལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། རྫོ་རྩེ་
 འཆང་ཡབ་རྒྱུ་བྱས་ཆོག་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིན་བྱེད་དང་། དབང་བཞི་རྒྱས་པར་ལེན་
 བྱ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ལུས་དཀྱིལ་དང་བཅས་པ་བསྐྱོམ་ན་ལེགས། གང་ལྟར་
 སེམས་དཔའ་སྤྱོད་བཞེགས་བྱ། མཐའ་སྒྲོར་དུ་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་
 བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་བསྟན་སྤྱང་ཡེ་ཤེས་པའི་ཆོགས་གསལ་བཏབ་ཀྱང་ཆོག །
 གནས་གསུམ་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་བཀོད། གཙོ་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་ཐུགས་ཀའི་རྩྱི་གི་འོད་ཟེར་
 གྱིས་སྐྱབས་གནས་མ་ལུས་པ་སྤྱན་དངས་ནས་ཐེམ་པས་ཀུན་འདུས་ལོར་བུ་ལུགས་ལྟར་
 བྱ། རྒྱས་པར་བྱེད་ན་རྒྱ་ཆེན་སྒྲོད་བརྒྱད། ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད། ཉམས་ལེན་བྱིན་སྒྲབས་
 བརྒྱད་དང་། ཁྱད་པར་འདུས་པའི་དབང་བཤད་ཁྱིའི་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་
 སྤྱན་དངས་ནས་ཐེམ་པས་སྒྲ་མ་ཀུན་འདུས། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་དང་ཁྱད་པར་འདུས་པའི་ལྷ་
 ཆོགས་ཐེམ་པས་ཡི་དམ་ཀུན་འདུས་ཏེ། རྒྱུད་སྟེ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བསྐྱེམས་ཀྱང་རུང་།
 ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་བསྐྱེམས་པས་སངས་རྒྱས་ཀུན་འདུས། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་
 བློགས་བམ་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེམས་པས་དམ་ཆོས་ཀུན་འདུས། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་
 ཉན་རང་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྤྱང་རྣམས་བསྐྱེམས་པ་རྒྱས་བསྐྱེམས་སྐྱབས་དང་སྤྱར།
 ཆོགས་ཞིང་རྣམས་ལ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་ཐུགས་བཞེད་མེད་པ་དང་། བཞེད་ན་བྱིན་གྱིས་
 སྒྲོབ་མི་རུས་པ་དང་། རུས་ཀྱང་ཡལ་ཡོལ་ལེ་ལོ་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བས། སྤྱན་མ་
 དངས་ཡང་། “ཅུ་ཆེ་བཞིན་དུ་གར་དམིགས་དེར་སྤང་བས།”¹ ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲ་མའི་སྒྲོ་

༡ རྫོ་རྩེ་འཆང་ཡུམ་གྱི་བཞེད་བྱང་གསུང་འབྱུང་། ཐ སྤྱོད་ཐམས་པའདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ཤོག་གངས་༡༣བ

གསུམ་རྩོམ་གསུམ་དུ་མོས་པ་བྱིན་རྒྱལ་པ་འཇུག་པའི་རྟེན་ཡིན་ཞིང་། དེར་མོས་པ་ཅམ་
 གྱིས་རྒྱལ་པ་ནམས་བྱོན་ཏེ་བྱིན་རྒྱལ་པ་འཇུག་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཡང་། ཐ་མལ་བའི་སྤང་
 བའི་གཉེན་པོར་སྤྱི་རྒྱུ་པ་དང་། ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྤྱི་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་།
 ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དངས་ནས་བསྐྱེམས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ལ། ལྷ་
 གཉིས་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱི་ལོ་ཉིད་སྤྱོད་དུ་ལྷས་ལྟར་ལ། རང་གི་ཉིད་སྤྱོད་གསང་བའི་འཁོར་
 ལོ་མ་ལྟར་དམིགས་ནམ་འཕྲོད་པ་བྱས་ནས་སྤུལ་ན་རྩོགས་རིམ་གྱི་རྩོགས་པ་སྤྱི་བའི་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཕྱི་ལོ་འདོད་ཡོན་གཟུགས་མཆོག་འབྲིང་དམན་པ་གསུམ་
 གཟུགས་རྩོམ་མེ་ལོང་ཐོགས་པ་སོགས་སྤྱོད་ནས་འབྲུལ་བ་དང་། རང་གི་འདོད་
 ཡོན་སྤྱོད་མོ་ནམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་ཡོན་གྱི་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ།
 “འདོད་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ལྷ་ལྟར་ལྟ་བཞི་ལ་མཁས།”¹ ཞེས་སོགས་ལྟར་དང་། རིན་ཆེན་དབང་
 རྒྱལ་མ་སོགས་ལ་ཡང་བྱི་ནང་གི་འདོད་ཡོན་སྤྱོད་ནས་ཡོད་པ་ཆོག་དོན་ལ་དཔག་ན་
 ཤེས། འབྲུལ་རྒྱལ་གཟུགས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་རྩོམ་མེ་ལོང་བསྐྱེད་ནས་ས་
 སྤྱོད་གི་ཡུལ་ལ་ཐིམ། ས་སྤྱོད་ཡབ་ཡུལ་སྤྱོད་མས་པར་ཞུགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་སྤྱོད་
 ཆོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བས་དགྱེས་ཤིང་ཆོས་པར་བསམ་པ་གཞན་ལ་རིགས་འདྲ།² རང་
 མཆོད་ནི། ཡབ་ཡུལ་སྤྱོད་མས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདུད་ཅིར་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་པ་སྤུལ་བས་བདེ་བས་རྒྱུད་གང་སྟེ་³སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ལུས་
 ཀྱི་རྩོགས་པ་ལ་གནས་པར་བསམ། བསང་མཆོད་ནི། རང་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མ་སྤྱོད་ནས་
 ལྷ་མའི་སྤྱི་ལོ་ཆ་ཤས་ལ་གནས་པའི་སྤྱོད་ནམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཐིམ། ཡབ་ཡུལ་སྤྱོད་མས་པར་
 ཞུགས་པའི་བདེ་བས་སྤྱོད་པ་ངེས་པའི་བདེ་སྤྱོད་གི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་སྤྱིས་པར་མོས།

1 རྩོམ་ཁ་བ་སྤྱོད་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྲུམ། 10 གསུང་ཐོར་བྱ། གསང་འདུས་མཆོད་འབྲུལ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་369བཅ

2 རིག་འདྲ། མཛོད་དཔར།

3 གང་ཏེ་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་ནི། རང་གི་བྱང་འཇུག་ལ་གོ་བ་རྟེན་པ་དེ་འབྲུལ་བའམ། བསང་
 མཆོད་ཕུལ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ལྷ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་སྐྱ་ཐུགས་
 བྱང་འཇུག་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོད་ཀྱི་བཀོད་པ་རབ་འབྲུམས་ནས་མཁའི་མཐའ་གླས་པར་བསྟན་
 བས་འགྲོ་བ་ནམས་སྤྱོད་གྲོལ་ལ་བཀོད་པས་དབྱེས་པར་བསམ། “གང་ཞིག་གཟུགས་
 དང་”¹སོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་ནམས་ལམ་ཁིད་ལྟར་ལ། ཚོགས་ཞིང་གི་སྐྱ་ལས་བདུད་
 ཅིའི་རྒྱུ་བབས་པས་བཞེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ནས་བྱང་འཇུག་གི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་འགལ་
 རྒྱུ་སྤངས་ནས་ཉོགས་པ་སྤྱིས་པར་བསམ་པ་མ་ཉི་དམིགས་བཅེ་མ་འདོན་པ་ཚུན་ཆད་
 ལ་འདྲ། མཐུལ་ཉེར་གསུམ་མའམ། སོ་བདུན་མ་ཕུལ། དེ་ནས། “དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་
 ཐུབ་དབང་རྟོ་རྗེ་འཆང་།”² ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་གསོལ་འདེབས། གཞན་བྱས་ཀྱང་ཆོག་ལ།
 ཡོངས་གཤམ་ལ། ལྷ་མ་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷ་མ་རྟོ་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ།
 སངས་རྒྱུ་ཀྱན་འདུས་× དམ་ཆོས་ཀྱན་འདུས་× དག་འདུན་ཀྱན་འདུས་× ཡི་དམ་ཀྱན་
 འདུས་× ཆོས་སྤང་ཀྱན་འདུས་× ཞེས་དང་། ཡང་ན། སངས་རྒྱུ་ཀྱན་འདུས་× དམ་ཆོས་
 བདུད་ཅིའི་འབྱུང་གནས་× སྤྱིད་གསུམ་འདྲན་པའི་གཙོ་བོ་× དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་
 གནས་× བདག་གི་རེ་སའི་སྐྱབས་གནས་× ཞེས་པའམ། བསྐྱ་ན། དུས་གསུམ་སྐྱབས་
 གནས་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷ་མ་རྟོ་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། ཞེས་བརྗོད། གང་
 ཡིན་ཀྱང་མཇུག་ཏུ། བདག་གི་སྒྲོ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། ཆོས་
 ལམ་དུ་འགྲོ་བར་× ལམ་ལ་འཇུག་པ་ཞི་བར་× འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བར་× ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་གི་སྒྲོ་སྒྲ་མཐའ་དག་འགག་པར་× ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒྲོ་སྒྲ་མཐའ་དག་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་
 བར་× རྒྱུ་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་རྒྱུ་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་× ལམ་རིམ་པ་

¹ རྟོ་རྗེ་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གསུམ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བུ། གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་བྱ་ཚུལ། གཙང་དཔེར། ཤོག་གངས་༥༧༥

² རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་རག་དབང་སྒྲོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ། བ་སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁིད་ཡིག་འབྲུལ་དཔེར། ཤོག་གངས་༤༣ བཟ

གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་མ་བྱུང་བར་བདག་གི་ལུས་བདེ་བ། ཅ་
འཇམ་པ། རྒྱུད་དལ་བ། རྒྱུད་དབྱ་མར་འཇུག་ཅུས་པ། བདེ་བྱོང་འབར་བ། བདེ་སྒྲིང་གི་
རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེ་བ་སོགས་དམིགས་སྒྲོར་གང་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་པ་དེ་དང་འབྲེལ་
བའི་སྐྱབས་ཐོབ་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་སྦྱར། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་གསོལ་འདེབས་
འདིའི་གོང་འོག་གང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པས། བསྐྱུས་པ། སྒྲ་མའི་གནས་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་
གསུམ་ལས་འོད་དང་བདུད་ཅི་དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་¹བྱུང་བ་རང་
གི་གནས་གསུམ་དུ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་²ཐེམ་པས་སྒྲོ་གསུམ་སོ་སོ་དང་ཐུན་མོང་གི་སྐྱེ་བ་
པ་དག། སྒྲ་མའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཞུགས། དབང་
བཞི་ཐོབ། ལམ་རིམ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱས། འབྲས་
བུ་སྐྱེ་བཞི་འབྲུབ་པའི་ཅུས་པ་བཞག་པར་བསམ། ཨོ་སྐྱེའི་ས་བོན་དང་། སྐྱེ་བོ་ན་ལུས་ཀྱི་
དྲངས་མ་གནས། དེར་བདུད་ཅི་བབས་པས་ལུས་ཐ་མལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲིང་ཞེན་གྱི་བྱི་མ་
དག་ནས་ལུས་སྒྲའི་སྐྱར་བསྐྱར་བའི་ལག་རྗེས་འཛིན། །དེ་ལ་བྱམ་དབང་གི་བྱེད་ལས་ཆང་
བས་བྱམ་དབང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས། ཅ་རྒྱུད་ལས་རུང་དུ་བྱས་པའི་ལག་རྗེས་ལ་ཡོངས་སྐྱེ་
འབྲུབ་པས་དེའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལ་གསང་དབང་། ཡིད་ཆོས་སྐྱར་འབྱར་བ་ལ་
དབང་བར་བྱས་པ་དེའི་སྐྱིན་བྱེད་ཡིན་པས་ཤེར་དབང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས། “ལུས་རག་
ཡིད་གསུམ་རགས་སྤ་ཤིན་ཏུ་སྤ།”³ ཞེས་པ་སྐྱར་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་
སྐྱེ་བ་རགས་པ་དང་། བཞི་པའི་སྐྱབས་སྤ་བ་སྦྱངས་ནས་རུང་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ་དབང་
བར་བྱས་པས་དབང་བཞི་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་བཞི་རྒྱས་པ་ལ། གོང་
དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ལུས་དཀྱིལ་བཅས་གསལ་བཏབ། མཐུལ་གྱི་མཐུག་སྒྲ་

¹ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔར།

² གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔར།

³ ཀུན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་འབུམ། ༥ བྱུང་མཐའི་རྩ་བ། སྐྱབས་བཅུ་གསུམ་པ། བཀྲས་འཁྲིལ་དཔར་མ། ཤོག་གངས་༡༩བ།

མའི་རྗེས་སུ་རྫོགས་པར་མོས་ནས་ཆོ་ག་ལན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་བྱང་སྡེ་དང་སྤྲུགས་སྡེ་བཟུང་། དབང་བཞིའི་དོན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ། ལྷ་མ་དང་སྟོང་གའི་ལྷའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱལ་ཏེ་སྤྲུགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་འཁོར་བཅས་སྤྱན་དྲངས་པ་ནས་མཁར་འཁོད། ལྷ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་དགོངས་པ་མཛད། སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པའི། རས། བགེགས་བསྐྱད་པར་གྱུར་པའི་བར་དབང་ཆོག་ལྟར་ཆོགས་བཅད་དང་སྤྲུགས་ཙམ་གྱིས་རིགས་ལྗེའི་དབང་། དམ་ཆོག་གསུམ་གྱིན་ནས་རྗེ་རྫོགས་དཔོན་གྱི་དབང་། རང་གིས་མཆོན་ལྡན་གྱི་བྲག་རྒྱ་ལུལ་བ་དེ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའམ། གང་ལྟར་ལྷ་མ་ཡལ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གནད་བ་མུང་བས་གསང་དབང་། གཙོ་བོའི་ཡུམ་ལས་རང་འབྲུག་གཉིས་པ་གཏད་པ་དང་འདྲུའེས་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་དགའ་བཞི་དྲངས་པ་འེར་དབང་། ལྷ་མའི་ཞལ་ནས་ཁྱོད་གྱིས་དབང་གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ། ཞེས་སོགས་བྱང་འབྲུག་གི་བརྟེན་སྤྲུག་དེ་གོ་བ་ཆགས་པ་དབང་བཞི་བ་སྟེ། འདིས་སྤྲུགས་སྡེ་སོར་ཚུད་པ་དཔེན་ས་སྟན་བརྒྱུད་གྱི་གསུངས་རྒྱུན་ཡིན་པར་རྗེ་རྫོགས་བཟང་ཆོས་གྱི་ཉི་མས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་མགོན་རྗེ་རྗེ་འཆང་ནས་པཎ་ཆེན་རྫོགས་བཟང་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་གསང་བ་འདུས་པའི་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟར་ཡིན་གསུངས་པའི་གནད་གོ་ནས་ཞིབ་ཆ་ཅུང་ཟད་དགོས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པ་མིན། དེ་ནས། “དབལ་ལྡན་ཅ་བའི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ།། བདག་གི་སྟོང་གར་པད་རྫའི་གདན་བཞུགས་ལ།།”¹ ཞེས་སོགས་བརྟེན་ཀྱང་རུང་། གང་ལྟར་མཐར་ཆོགས་ཞིང་མང་པོ་གསལ་བཏབ་ཡོད་ན་གཙོ་བོ་ལ་བསྐྱུས། དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཡོད་ན་བཀོད་པ་མ་བསྐྱུས་པར་སྟོང་གར་སྤྱན་དྲངས་ཀྱང་ཆོག་ཆོད་

¹ རྒྱུད་སྤྲུག་ཆོས་སྟོན། ཐོད་དང་པོ། པཎ་ཆེན་རྫོགས་བཟང་ཆོས་རྒྱུན། གསང་འདུས་དབང་གི་རྒྱུད་འདེབས་དང་བདག་བསྟེན། འཕྲུལ་དཔལ། ཤོག་གངས་ ༡བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་ལྷ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདག་གི་སྟོང་གར་པད་རྫའི་སྟོང་བཞུགས་ལ།།’ ཞེས་སོ།

རེད། མདུན་དུ་གསལ་བཟུང་ཡོད་ན་སྤྱི་བོར་སྤྱོད་བྱེད་སྤངས། སེང་ཁི་སྤྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་ལ་
 ཐེམ་པས་སྤྱིང་བསྐྱེད་འདབ་བརྒྱད་དང་། ཉི་གདན་མི་ཞིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་དམར་ཆ་ལ་ཐེམ་
 པས་ཉི་གདན་དང་། རྩ་གདན་དཀར་ཆ་ལ་ཐེམ་པས་རྩ་བའི་གདན་དུ་གྱུར། རྩ་མ་སྤྱིང་
 དབུས་ཀྱི་ཞིན་ཏུ་སྤྱོད་བའི་རྩ་སེམས་ལ་ཐེམ་པས་དེ་ཉིད་རྩ་མའི་སྤྱིང་དགོང་གིས་
 བཞེངས་པར་མོས། བསྐྱེད་བྱས་སྤྱིང་བྱས་ཀྱང་ཆོག །གསུང་རྒྱན་གཅིག་ལ་སྤྱིང་གའི་མི་
 ཞིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གྱི་དམར་པོ་གདན་དང་། དཀར་པོ་གོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རང་
 སེམས་རྩ་མ་ཡི་དམ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་གསུངས། དུས་རྒྱུན་སྤྱིང་གར་བཞུགས་པར་མོས་
 ན་དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་དུ་བྱེད་པ་དང་། བྱིན་རྒྱལ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཆོག་དང་། ཟས་
 གོས་མཆོད་པར་བྱལ་བས་དགོར་གྱིས་མི་ཚུགས། གཞན་གྱིས་རང་ལ་བྱུག་མཆོད་
 སོགས་བྱེད་པ་རྩ་མར་བསྐྱབ་ན་ཆོགས་རྩོགས་པའི་ཡན་ལག་མཆོག་དུ་འགྱུར། སྤྱིང་གར་
 སྤྱོད་བྱེད་སྤངས་ཐེན་ཀྱང་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ལ་སྤྱིང་ཞིང་། སྤྱིས་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་
 བྱུང་བའི་མཛད་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྤྱིར་ཡང་མདུན་དུ་བཞུགས་པར་བསམ་པ་ལ་འགལ་བ་
 མེད། “རྩལ་གཅིག་སྤྱིང་ན་རྩལ་སྤྱིང་སངས་རྒྱས་ནམས།”¹ ཞེས་བ་ལྟར་བརྟན་གཡོ་རབ་
 འབྱམས་ཀྱི་རྩལ་གངས་ལྟར་བཞུགས་པའི་མོས་པ་བྱས་ན་གནད་ཆེ་བ། རྩ་བཅུན་མི་ལས།
 “ངས་མང་པོའི་གསེབ་དུ་རྩ་མ་བྱོ།”² ཞེས་སོགས་དང་། བཤ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་
 ཤར་གངས་རི་མ་ལྟར་ལ། བྱན་ཚུལ་ཡང་རང་རེས་པ་མ་བྱན་པ་ལྟ་བུ་ཐ་མ་དང་། ཡི་དམ་
 དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱན་པ། འཇུགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྱི་བཅས་དང་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱན་
 པ། སྤྱིང་བཅུད་དག་པ་རབ་འབྱམས་སུ་མོས་ནས་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་རྩ་མའི་རྩལ་
 རོལ་དུ་བྱན་ཚུལ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་གང་སྤངས་རྩ་མ་བྱན་པའི་རྒྱུན་དུ་འཆར་བ་རྒྱལ་

1 རྩ་བཟུགས་ བལ་ཆེན། ཨ་ རྩོང་པོ་བརྒྱན་པའི་མདོ། ཤོག་གངས་ 360ན6 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྩལ་གཅིག་སྤྱིང་ན་རྩལ་སྤྱིང་ཞིང་ནམས་
 ཉི།” ཞེས་སོ།
 2 ལུང་འདི་མ་རྟེན།

དབང་བསྐྱེད་བཟང་ཆུ་མཆོ་སོགས་ཀྱི་གསུང་མགྱུར་ལྟར་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་དེའི་
 རིགས་འདྲ། མཐུག་ཏུ། སྤྱི་བ་ཀུན་ཏུ་སོགས་སྒྲ་མས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བསྐྱོ་སྐྱོན་གྱིས་
 མཆོམས་སྦྱར། ཉམས་རྟོགས་འདོད་ན་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་མཐུལ་སོགས་རྗེས་སུ་
 འཛིན་པའི་མཆོན་མ་བྱུང་བར་ཅན་མ་བྱུང་བར་དུ་འབད་དགོས། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་
 གསང་རྣམ་དུ། “ཆུ་མིག་ལུང་དུ་རྒྱུད་རྒྱལ་འདུས་པའི་ལམ།”¹ ཞེས་སོགས་ནི་སྒྲ་མའི་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྟོགས་བྱུང་ཅན་གསུངས་པ། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་དུ། “རིན་ཆེན་དུ་
 མས་སྦྱས་པའི་ཁྱི་སྟེང་ན།”² ཞེས་སོགས་དང་འདྲ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གནས་དེ་ནས་
 རྩེད་ཐེབས་པ་ན་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལྟ་ཆོགས་ཀྱིས་ཞལ་བསྟན་པ་ལ། སྤྱིར་
 གཞིགས་པས་སྤྱི་མིག་ལུང་བྱུང་ཆག་ཅས་ཟེར། དེ་ལྟར་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྱི་སྟེང་གི་
 མ་མེད་པར་སྤུལ་བ་འདི་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་བརྒྱུ་མ་དང་སྒྲ་མཆོད་སོགས་ལའང་སྦྱར་ཆོག
 །གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལ་ལོ་གསུམ་སྟོགས་གསུམ་གྱི་མཆོམས་དང་། སྐྱོན་འགྲོ་ཁྱིད་ཆེན་
 བཞི་ལ་གྲངས་གསོག་པའི་ལག་ལེན་དར་སོ་ཆེ། རི་པོ་དགེ་ལྡན་པ་ལ་ཁྱིད་བཞི་མེད་པ་
 དང་ཁས་མི་ལེན་པ་ག་ལ་ཡིན་ཀྱང་། སྤུན་དུག་རྣལ་འབྱོར་དང་སྦྱོར་བའི་ཆོས་དུག་གི་
 ཁོངས་སུ་སྦྱོན་གྱིས་གྲུབ་ཡོད་པས་བྱུང་དུ་སྤྱི་ནས་རྩལ་འདོན་མ་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་གྲུང་
 ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། རང་རེས་ད་ལྟ་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ཐོབ་ནས་
 རྟོམ་པས་ཤི་སྟེ་སྤྱི་མར་ལག་སྟོང་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་སྐྱེད་བ་དཔལ། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱུད་དང་
 སྤུལ་བའི་དལ་བ་རྟེན་ཀྱང་རྣམ་གཡེད་གི་བྱ་བས་བྲེལ་ནས་ཆོས་སྦྱོབ་པའི་ལོང་མེད་པ་
 འདི་མི་ཁོམ་པ་དགྲ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གསུངས་པ་གྲུང་
 ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་ཡང་ཡང་བྱངས། ཞབས་བརྟན་རིམ་གྱོ་ལྟ་བུའི་གྲོང་ཆོག་གི་

1 ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་འབུམ། བ་གསང་རྣམ་ལོག་མིན་མ། བཟུམ་འབྲེལ་དཔའ་གསང་། འོག་གྲངས་༤ན།

2 རྗེ་ཆོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གཞན་པའི་གསུང་འབུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བུ། གསང་བའི་རྣམ་ཐར། གཙང་དཔལ། འོག་གྲངས་༤ན།

རིགས་མང་བ་ཆ་གཅིག་ནས་ཆོས་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ལ་ལྟོས་ནས་དམན་ལས་སྤང་
བྱར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རང་རང་གིས་དགག་བྱ་དང་དགོས་པ་ལ་བརྟག་ནས་འདོར་ལེན་བྱ་
བཤེས། “རང་བས་ཚུ་ལས་འོ་མ་ལེན་པ་ལྟར།། ‘རང་གི་འདོད་པ་དང་དུ་སྤང་བར་གྱིས།།”¹
ཞེས་པ་ལྟར་དགོས་སོ།། བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉེར་བསྐྱེད་མཛུགས་ལྗོན་རིམ་གྱི་ཁྱིད་སྐྱོར་ན་
ཆོ་གའི་སྐབས་སུ་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱུས་དང་། ཆོགས་ཞིང་གི་སྐབས་མདུན་དུ་སྤང་མ་
དམ་ཆེག་པ་གོང་ལྟར་རྒྱས་བསྐྱུས་གང་རིགས་སམ། བསྐྱུ་ན། རང་གི་མདུན་གྱི་ནམ་
མཁར་དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྲུབ་པར་
གྱུར། ཅེས་དམ་ཆེག་པ་གསལ་བཟུང་། རང་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེར་གསལ་བའི། ཞེས་པ་ནས།
མི་བསྐྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱུན་བྱངས། རྩི་ལྷོ་ལྷོ་འོད་ཟེར་རང་གི་སྤྱིང་གར་ཐེམ།
ཞེས་ཆོགས་ཞིང་སྐྱུན་བྱངས་པ་དེ་ལ་བསྐྱེམས། མཆོད་པ་ནས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་བར་
གོང་ལྟར་ལ་རྒྱས་བསྐྱུས་རང་གིས་བབས་དང་བསྐྱུན་པས་ཆོག །མཐར་ཆོགས་ཞིང་མི་
གཤེགས་པར་སྤར་ལྟར་སྤྱིང་གར་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ་བཞུགས་པར་མོས་ན་སྐབས་བདེའོ།།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ། ལས་བསྐྱོད་པའི་རིམ་པ།
འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་རྗོགས་རིམ་གྱི་ས་བཅད་མདོར་བསྐྱུས་ཡིན། འདི་
སྤར་རྟེན་མ་སོགས་ལ་མེད་ཀྱང་། དུས་ཕྱིས་དགེ་ལུགས་པའི་ཁྱིད་ཡིག་རྣམས་ཁྱབ་ཆེ་
ཞིང་། འོལ་ཁ་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་མའི་གཞུང་དུ་ས་བཅད་འདིས་མཆོན་
རྗེའི་གསུང་བསྐྱེད་པ་མང་བས། བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས། བྲུབ་མཐའ་གཙང་
བ་གལ་ཆེ། ཡིན་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ལ་བལྟ་མི་རུང་། དམ་ཉམས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་གཞི་དངོས་
པོའི་གནས་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་བྱིས་འདུག །ཨ་ཁ་ཁ་²གསུངས། སྤྱོན་གྱི་རྟེན་མའི་ཆོ་ག་

¹ རྩི་བསྐྱུན། དབྱ་མ། ཁི་རྩོ་ཐོ་རྩི། བྱང་ཚུབ་ལས་སྤྱོན་གྱི་དཀར་འཕྲེལ། ཤོག་གངས་ན་༡༠བན ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་ཕྱི་མ་རྩུང་མི་འདྲ་
སྤྱོད་ ‘འདོད་པའི་དངོས་པོ་དང་ལས་སྤང་བར་བྱ།།’ ཞེས་སོ།།

² ཨ་ཁ་ཁ་ མཆོད་དབང་།

དམ་དུམ་ལས་མེད་ཀྱང་། སྒྲིན་སྒྲིང་ལོ་ཆེན་ཕྱིན་ཆད་རྟོང་མའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་བརྟེན་
 ཆོག་གས་འདྲེས་པ་ལས་ཆོག་སྦྱར་ལེགས་པ་མང་བས་དེ་འདྲས་འཁྲུལ་གཞི་བྱེད་མི་རུང་
 གསུངས།

གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ། ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ།
 ལུས་སེམས་ཐུན་མཛུགས་པའི་གནས་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་(ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་)ལ་ལུས་
 རགས་པ། སྤྱོད་པ། སྤྱོད་པ་ལྟར་བ་གསུམ་ལས། མངལ་སྦྱེས་ཁམས་བྱུག་ལྟར་ཀྱི་ཤ་རུས་
 གདོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་ནི་ལུས་རགས་པ། གནས་པ་ཅ། གཡོ་བ་རྒྱུད་། བཀོད་བ་བྱང་
 རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དཀར་དམར་ནི་ལུས་སྤྱོད་པ། སྦྱོང་བ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་པར་སྤྱོད་པ་
 བའི་སེམས་ཀྱི་བཞེད་པའི་རྒྱུད་ནི་ལུས་སྤྱོད་པ་བའོ། དང་པོ་གྲུབ་མཐས་སྒོ་བསྐྱར་མ་
 བསྐྱར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་པས་རགས་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་སྒྲིང་མའི་མན་ངག་དང་ལྟན་པ་
 མ་ཡིན་པས་ཞིབ་པར་མི་ཤེས་པས་སྤྱོད་པ་དང་། སྦྱོང་བ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ཅ་རྣམས་གནས་དེ་དང་
 དེར་ལུས་གྲུབ་ཅུ་ནས་རང་ལྟགས་ཀྱིས་གནས་པ་རྟོན་སྒོར་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་གནས་པ་
 ཅ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུད་ནི་བཅུད་ལྟ་བུ་སྦྱོང་བ་ནས་རྒྱུད་མཐུན་པར་སྦྱོང་བ་དུ་འབྱུང་
 འདུག་སོགས་གཡོ་འགྲུལ་ཡོད་པས་གཡོ་བ་རྒྱུད་དང་། ཅ་རྒྱུད་ལེགས་པར་ཤེས་ན་དེ་
 ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་སེམས་ཤར་ཡོང་བས་¹ ཅ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱིས་བཀོད་དེ་
 དམིགས་པ་གཏད་པའི་གནས་ཡིན་པས་བཀོད་བ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བཤད། སྦྱོང་
 བུ་འབྲིང་གིས་ཉེར་ལེན་ཀྱི་བྱང་པོ་སྦྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྒྲིམ་པ་ནས་ལུས་
 རགས་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་སྦྱོང་བ་ཞི་ཡིག་བསྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ནས་ལུས་སྤྱོད་པ་སྦྱང་
 བའི་འགོ་བཅུམས་ཤིང་། སྤྱོད་པ་ལྟར་བ་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་སྒོ་ནས་དུལ་
 བར་བྱེད་དགོས་སོ།

༡ ཡོངས་བས་ མཛོད་དཔར།

གཉིས་པ་སེམས་ལའང་རགས་པ། སྤྲ་བ། འིན་རྟུ་སྤྲ་བ་གསུམ་ལས། སྒོ་ལྗེ་དབང་
ཤེས་སེམས་རགས་པ། ཅ་ཉོན་བྱུག་ཉེ་ཉོན་ཉི་བྱ། གུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱི་ཡིད་སེམས་སྤྲ་བ། འཆི་ཆེ་འཆི་སེམས་དང་སྐྱེ་ཆེ་སྐྱེ་སེམས་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་དུ་
འགྱུར་ལ་དུས་རྒྱུན་བག་ལ་ཞ་བའི་གཉུག་སེམས་ནི་འིན་རྟུ་སྤྲ་བའོ།། དང་པོ་ཐོས་བསམ་
ལ་མི་ལྟོས་པར་ངོ་འཕྲོད་པས་རགས་པ་དང་། སྤྲི་མ་གཉིས་དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངོས་ཟེན་
དཀའ་བས་སྤྲ་ཞིང་། ལམ་རིམ་སྐབས་དབང་པོའི་སྒོ་སྒྲོམ་པ་ནས་སེམས་རགས་པ་བརྟུལ་
བའི་མགོ་བརྩམས། སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གིས་སྤྱུག་བདེན་གྱི་ཅ་བ་ལས་ཉོན་དང་། དེ་མ་རིག་
པ་ལ་སྤྱུག་པ་ཤེས་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་སེམས་སྤྲ་བ་འདུལ་ཐབས་དང་། རྫོགས་རིམ་
སྐབས་སྟོང་གར་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་སེམས་འིན་རྟུ་སྤྲ་བ་འདུལ་བའི་ཐབས་སོ།།

གསུམ་པ་ལུས་སེམས་སྤྱན་མོང་གི་གནས་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཐོག་མེད་ནས་རང་ཆས་སྤྱ་ཡོད་པའི་འིན་རྟུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུང་སེམས་དབྱེར་མེད་མེད་ཆ་བ་
དང་། རྒྱུང་གཤེར་བ་ལྟར་འབྲལ་མི་རུང་དུ་གནས་པ་སྟེ་མེ་བཞག་ནས་ཆ་བ་དང་། ཆ་བ་
བཞག་ནས་མེ་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་མེད་པ་ལྟར་ལུས་སེམས་སྤྲ་བ་གཉིས་དབྱེར་མེད་
པའི་སྤྱན་མོང་གི་གནས་ཚུལ་སྤྲ་མ་ལས་བྱར་དུ་བཤད་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་གང་ལ་
གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་གཞི་དོན་ཟེན་པའི་ཆེད་ཡིན། མདོ་ལུགས་འིན་རྟུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུང་སེམས་
གསལ་བར་མ་བྱས་པར་སེམས་རགས་པ་ནས་བརྟུལ་བར་བྱེད་པ་སྟོང་པོའི་ཡལ་ག་ནས་
བརྩམས་ཏེ་དུམ་བྱར་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ལམ་བྱལ། སྤྱུགས་གྱི་སྐབས་དང་པོ་ནས་
རྒྱུང་སེམས་སྤྲ་བ་བརྟུལ་བས་རགས་པ་རང་བྱུགས་གྱིས་ཁེགས་པ་སྟོང་པོ་ཅ་བ་ནས་
བཏོན་ན་ཡལ་ག་གཅོད་པའི་ངལ་བ་བསྟེན་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ལམ་སྤྱར་བྱེད་
ཆེ། མདོ་ལུགས་བདེན་འཛིན་འཁོར་རྩར་བཞག་ཀྱང་ལུགས་འདིར་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུང་
དང་བཅས་འཛིན་དགོས། ཁྱ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། ཀ་བུམ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སོགས་

རྒྱན་གཅིག་མི་གཅིག་མདོ་སེམས་ཀྱིས་བརྩད་ནས་¹དབྱ་མ་བས་ལན་བཏབ་བ་པོ་ཉིར་
ལོངས་པ་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་ཐག་ཚད་དཀའ་བས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་ལ་གཏུགས་ན་
སེམས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་གཅིག་གམ་ཐ་དད་དབྱད་དཀའ། གཞན་སྟོགས་པས་སེམས་ལ་
མཉམ་པར་འཛོག་ཟེར་བའང་འདྲིའི་སྟོགས་འཁྲུ་ཞིག་རེད། རྫོགས་རིམ་རྣམས་སུ་གནད་
དུ་བསྐྱུན་ས་དང་དམིགས་ཉེན་རྒྱང་སེམས་དབྱེར་མེད་ལ་བྱེད་པར་འབྲེལ་བའང་གནས་སྤྱི་
མགིན་ལྟེ་གསང་སོགས་མི་འདྲ་བ་ལ་སོ་སོའི་གདུལ་བྱའི་ཅ་རྒྱང་གི་ཉེན་འབྲེལ་གྱིས་
རྒྱང་འདུལ་སྤྲ་བའི་གནད་ཡོད། ལུས་སེམས་རགས་བ་སྦྱངས་ནས་སྤྲ་བ་མདོན་དུ་གྱུར་ན་
ཉོགས་བ་སྦྱེས་བས་ཐོག་མར་ལུས་སེམས་སྤྲ་རགས་གསུམ་གསུམ་བྱེ་ནས་མཐུག་ལུས་
སེམས་སྐྱ་མོང་གི་སྤྲང་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་བ་འདྲི་རྫོགས་རིམ་བསྟོམ་པའི་གཞིར་གལ་
ཆེད་།

གཉིས་པ་(ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་)ལ། དབེན་བ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་དང་། བདེན་བ་
གཉིས་གྱི་རྫོགས་རིམ་མོ། དང་པོ་(དབེན་བ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་)ལ། ལུས་དབེན་སྐྱ་དོ་རྗེའི་
ཉིང་རེ་འཛིན། དག་དབེན་གསུང་དོ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན། སེམས་དབེན་སྐྱགས་དོ་རྗེའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(ལུས་དབེན་སྐྱ་དོ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་)ནི། རིམ་ལྔ་བསྐྱས་བ་གསལ་བ་ལས། “ལུས་དང་
དུས་དང་ལུལ་རྒྱང་གི། གནད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་²ཤེས་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར།
ལུས་ཀྱི་གནད་རྣམ་སྤང་གི་ཆོས་བདུན་ལྟར་དུ་འཁོད། དུས་ཀྱི་གནད་སྤྱིར་རྒྱན་དུ་དང་།
ཁྱད་པར་བྱེ་དོ་མའི་དུས་ཐོ་རངས་སམ་སྤྱོད་རིག་བ་དྲངས་དུས་བསྟོམ། རྒྱང་གི་གནད་

¹ བརྩད་ནས་ ཤིང་དཔར།

² གཞིར་ མཛོད་དཔར།

³ སྤྲ་བསྐྱུན། རྒྱད་འབྲེལ། ཞི་དབལ་ལྟན་ལྟོ་རྩེ་པ། རིམ་ལྔ་བསྐྱས་པ། ཤོག་གངས་326བཅ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “ལུས་དང་དུས་དང་ལུལ་
གྱི་ནི། གནད་ནི་བཞི་དུ་ཤེས་པར་བྱ།” ཞེས་སོ།

རྒྱུ་རྩེ་དགུ་ལྷན་དང་དབྱུགས་ཁྲག་པ་ཉེར་གཅིག་བགྲངསྟེ་ཆམ་ལ་པབ་ནས་རྒྱུ་རྩེ་
 བག་ཅན་དང་སྒྲ་ཅན་མ་ཡིན་པར་དལ་བའི་དུས་བསྐོས། རྒྱུ་རྩེ་དགུ་ལྷན་ལ་ཅ་འཁོར་མི་
 དགོས་པས་རྩེ་རྒྱུ་དབྱུགས་ཅམ་གསལ་བཏབ་ནས་སྒྲ་བྱག་གཡས་གཡོན་དང་། གཉི་
 ག་ནས་རྩབ་འཕེན་གསུམ་གསུམ་བྱས་པས་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་པར་བསམ། ཞིབ་
 པར་གཞན་དུ་བྲིས་བྲིན་ཏོ། ། གང་ལ་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་ཡུལ་གྱི་གནད་ནི། གང་ལ་
 དམིགས་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་མ་ཞོར་བ་གལ་ཆེ་བས་འདི་ལོན་དུ་དཀའ། དབྱུ་མ་དང་
 ཅ་འཁོར་ངོས་མ་བྲིན་པར་དེའི་དབྱུས་གལ་ཤེས། དེས་ན་ཐོག་མར་རྩེའི་ཆགས་ལུགས་
 ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་པས་ཅ་གསལ་འདེབས་པ་ཡིན། དེ་ལ་རང་གསང་ཆེན་དོ་རྩེ་
 འཆང་དུ་གསལ་བའི་ལུས་ཤེས་ཁྲག་གདོས་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པར་སྤུ་མ་སྤུས་བཏབ་
 པའམ་ཤེས་བྱུ་མར་མེ་སྤར་བ་ལྟར་བྱི་བལྟས་ནང་གསལ་ཞིང་ནང་བལྟས་བྱི་གསལ་
 བའི་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དེའི་ལུས་ཀྱི་དབྱུས་བྲང་པོ། མིའི་སྤྲེལ་ཆེགས་
 བྲང་དུ་ཅུང་ཟད་འབྱར་ནས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱབ་ལ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བར་ཅ་དབྱུ་མ་
 བྱི་སྒྲེ་ལ་ནང་དམར་བ། ཡར་སྟེ་ཆངས་བྱག་གམ་སྟེན་མཆམས་དང་སྒྲ་བྱག་གི་འཛོམ་
 མདོར་ཁ་བྱི་ནས་ཡོད་པ། དེའི་གཡས་སུ་རོ་མ་དམར་མོ། གཡོན་དུ་རྒྱུ་མ་དཀར་མོ་
 གཉིས་ཡར་སྟེ་ཐོད་པའི་འོག་ཁྲད་ཤུན་ཅས་སྟེལ་བ་ལ་ཁྲད་རྒྱ་བེར་བས་དེ་ནས་མར་
 འཁྱོག་སྟེ་སྒྲའི་རུས་པའི་བྱ་ག་དང་ཁ་ད་ཆད་དུ་གནས་པ། མར་སྟེ་ལྟེ་བ། ལྟེ་འོག་སོར་
 གསུམ་མམ་སོར་བཞི། གསང་གནས། རྒྱུ་མཐེལ་བར་གནས་པའི་བཤད་པ་གཞན་དུ་
 འབྱུང་ཡང་འདིར་རྩེ་རྒྱུ་དབྱུགས་ལུས་ཀྱི་གཞུང་ཤིང་དུ་མཛུབ་མོ་སུམ་གཤིབ་ཀྱི་
 རྩེ་དུ་སོང་བའི་མར་སྒྲ་ཉགས་ཀྱི་ཅེར་གནས་པ། གཞི་ལ་རྩེ་གི་མདུད་པས་དབྱུ་མ་
 བྲས་རྒྱུ་རྩེ་བ་བཀག་ནས་¹ཡོད་ཀྱང་། རྩེགས་རིམ་བསྐོས་པའི་སྤྲེལ་ཅ་མདུད་གྲོལ་ཏེ་

¹ བཀགས་ནས་ མཛོད་དཔར།

དབྱ་མ་རྒྱུད་གིས་གང་ནས་སྤྱ་གུའི་རྣམ་པ་དང་། རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་འགག་སྟེ་དབྱ་མ་ལ་
 འབྱར་བའི་རྣམ་པ་གསལ་འདེབས་དགོས་པས། རྫོགས་རིམ་རྣམས་སུ་རོ་མ་དམར་ཞར་
 དང་རྒྱུད་མ་དཀར་ཞར་ཞེས་བཤད་དོ། ། པ་མའི་ཁུ་ཁྱག་གི་དྲུངས་མའི་དབྱས་སུ་རྣམ་
 ཤེས་ཞུགས་ཏེ་ཐོག་མར་གང་དུ་ཆགས་པའི་གནས་སྟོང་ག་དང་། དེ་ནས་ཡར་སྤྱོ་བོ་དང་།
 མར་རྒྱུད་མཐེལ་བར་རིམ་པས་ཆགས། སྟོང་མགིན་སྤྱོ་བོ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་བཞི་སྤྲ་མ་སྤྲ་
 མ་ལས་བྱངས་ཉིས་འགྱུར་དང་། གསང་གནས་སྤྱོ་བོ་དང་། ཁོར་བུའི་དབྱས་ཀྱི་རྩ་འདབ་
 སྟོང་ག་དང་འབྲ། དབྱ་མ་ལྷོན་ཤིང་ལ་རྩ་འཁོར་ཡལ་ག་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྱོ་བོར་སྦྱད་པའི་སྟོང་
 སྦྱད་རྒྱའི་འོག་དབྱ་མ་ལས་སྤྱོགས་བཞིར་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྲེས་
 པས་བརྒྱད། དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྲེས་པས་བརྒྱད་བྱལ། །དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་
 གྲེས་པས་སྤྱོ་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་རྩེ་མོ་རྩུང་ཟད་ཐུར་དུ་སྤྱོགས་པ་
 གདུགས་ཁ་སྤྱབས་པ་ལྟ་བུ། མགིན་པའི་ཨོལ་མདུད་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་དབྱ་མ་ལས་སྤར་ལྟར་
 གྲེས་པས་མགིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བརྒྱད་བྱལ་གདུགས་ཁ་གྱེན་དུ་བསྐྱང་
 བ་ལྟ་བུ། སྟོང་གའི་བྱང་གི་རུས་པ་སུམ་སྤྱག་གི་ཐད་ཀྱི་དབྱ་མ་ལས་གྲེས་པའི་སྟོང་ག་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ་གདུགས་ཁ་སྤྱབ་པ་ལྟ་བུ། ལྟེ་བའི་བྱལ་པའི་ཐད་ཀྱི་
 དབྱ་མ་ལས་སྤྱོགས་བཞིར་བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད། དེ་ལས་བརྒྱད་བྱལ། །དེ་ལས་སོ་གཉིས།
 དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྲེས་པས་ལྟེ་བ་སྤྱལ་བའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་རེ་བཞི་གདུགས་
 གྱེན་བསྐྱང་ལྟ་བུ། ལུགས་གཅིག་ལ་བརྒྱད་བྱལ་གི་མཆོམས། དེ་རེ་རེ་ལས་བཞི་བཞི་གྲེས་
 པས་རེ་བཞི་ཟེར་བ་རྩུང་ཟད་འཆར་བདེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྩ་འཁོར་རྣམས་པན་ཚུན་འཛིངས་
 བས་ཡོད་པ་འབྲ། བརྒྱའི་རྩ་བའི་ཐད་ཀྱི་སུམ་མདོ་རྟགས་ཀྱི་གོང་ཅམ་དུ་དབྱ་མ་ལས་སྤར་
 ལྟར་གྲེས་པས་གསང་གནས་བདེ་སྟོང་གི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་གདུགས་ཁ་སྤྱབ་
 ལྟ་བུ། ཁོར་བུའི་རྩེ་ནས་ཡར་སོར་གང་ངམ། སོར་བྱེད་དང་དོ་ནས་དབྱ་མ་ལས་སྤར་ལྟར་

གྲེས་པས་ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་ཙུང་ལང་བ་བརྒྱད་པ་གཏུགས་གྲེན་བསྐྱར་ལྟ་བུར་སྤྱོད་འོག་གི་
 ཙུང་ལང་རྣམས་ཨེ་མི་ཁ་སྐྱོར་དུ་གནས་པ། ཙུང་གསུམ་ལའོར་ལོ་བཞི་རྩེ་གསུམ་རིམ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡོད་ཀྱང་འདུས་པར་ལའོར་ལོ་དུག་གསལ་འདེབས་དགོས། ཙུང་ལའོར་གྲེས་ཚུལ་
 སྤྲུལ་དང་མི་འདྲ་བར་ཆེགས་ཅི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་ལ། སྤྲུལ་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་
 བ་འདུག་པ་ལྟར་སྤྲུལ་པས་གནང་སྐྱུ་པ་འཆར། ཙུང་ལའོར་རྣམས་མདུད་མཆོམས་ནས་ཐོན་
 བར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤྲུལ་པར་རྩལ་སྤྱོད་ལྟར་གནས་ཐོན་པར་གསུངས། ཙུང་ལའོར་གྱི་དཔེ་
 རིས་ཡོད་ན་ལེགས་ཀྱང་དག་པོ་མི་རྟོག། གཙང་དུ་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་དཔེའི་ཁྲིད་
 བ་ཡོད་འགྲོ་བས་དུས་ལའོར་ཕྱགས་དང་གཉིས་ཀ་དགོས་ཞེས་གྲུ་གི་ཡོངས་འཛིན་ལ་
 ལུས་ནས་བསྐྱར་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཅུམ་མི་འདུག། “དེ་ལ་འདྲ་དབྱེ་བར་དཀའ་བ་ཡི།། དབུས་སུ་
 མདུད་པ་གསུམ་གྱིས་དགྲིས།།”¹ ཞེས་སྤྱོད་གར་རྩལ་གི་མདུད་པ་གཉིས་གཅིག་དུ་
 བཅིས་ན་གསུམ་དང་། སྤྱི་བོ་སོགས་གནས་གཞན་དུ་རེ་རེ། སོ་སོར་བཅིས་ན་སྤྱོད་གར་
 དུག། གནས་གཞན་དུ་གཉིས་རེ་ཕྱ་གྲུ་རྒྱད་དུ་ཡོད་པར་བཤད། ཐུ་མེད་དོ་རམ་པ་ཆོས་
 སྤྱོད་པོས་ཕྱ་གྲུ་རྒྱད་ནི་ཕྱག་ཐམ་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ཡིན་པར་རྒྱལ་དབང་བསྐྱལ་
 བཟང་རྒྱ་མཆོས་གསུངས་ཟེར་ཀྱང་། རིགས་གྲ་²ཆང་གིས་མདུད་པ་ཕྱ་གྲུ་རྒྱད་དུ་འགྲོ་བ་
 ཕྱག་སྤྱོད་ཚུལ་རེད། གཡུང་བྱང་ཕྱ་གྲུ་རྒྱད་ཟེར་བ་དང་འབྲེག་གསུངས་པ་ལྟར་ལུག་མདུད་
 དུ་སོང་ནས་དབུ་མ་རྒྱུད་གིས་གར་བ་ན་སྤྱོད་ཡོང་བ་³ཡིན། དེ་ལ་ཙུང་བའི་རྒྱུད་ལྔ་ནི།
 མགོན་པོ་ལྔ་འཕམ་རིགས་ལྔའི་རྒྱུད་སྟེ། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་བཞི་དང་ལྔ་པ་རགས་བཤད་
 ལ་རྣམ་ཤེས་དང་ནམ་མཁའི་རྒྱུད་ལྟ་བུ་དང་། ཙུང་བའི་རྒྱུད་བཞི་གཙོ་ལའོར་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲུལ་

¹ སྤྱི་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། 3 བཤད་རྒྱུད་དོ་རེ་ཐེང་ག། ལུ་ལྟ་བུ་ག། འོག་གཏངས་37 བཅུ་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལ་འདྲ་དབྱེ་བར་དཀའ་བ་
 ཡི།། དབུས་སུ་མདུད་པ་གསུམ་གྱིས་དགྲིས།།” ཞེས་སོ།

² རིགས་གྲ་ འིང་དབང་། མཛོད་དབང་།

³ ཡོངས་བ་ མཛོད་དབང་།

བྱུག་ནས་ཅིག་ཅར་¹རྒྱ་བའི་ཆེ་ལྷ་མོ་བཞི་ཞར་ལ་ཐོན་ཞིང་། དེའང་། “སྟོང་དང་གསེག་དང་
 ཐད་ཀ་འོག་།”²ཅེས་པ་ལྟར་རྩ་བའི་རྒྱུང་གཅིག་ལའང་རྒྱ་ཚུལ་གྱིས་ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུང་རིམ་
 པར་འབྱུང་ངོ་།། གྲེན་རྒྱ་དང་སྟོག་འཛིན་སྟོང་དང་། མཉམ་གནས་དང་ཐུར་སེལ་སྟོང་གི་
 རྒྱུང་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་བྱུག་ནས་རྒྱ་ལ། འབྲེད་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲེད་ཀྱང་ཐམས་པ་ལ་སྟོན་
 བྱུག་ནས་འཆི་དུས་མ་གཏོགས་མི་རྒྱུའོ།། དེ་ལས་རག་སྟོན་བ་དང་བཟའ་བཏུང་གྲེན་རྒྱ། ཆེ་
 རིང་བ་སྟོག་འཛིན། བཤང་གཅི་འཕེན་འཛིན་ཐུར་སེལ། རྟོང་དང་ཟས་དྲངས་སྟོགས་
 འབྲེད་པ་མཉམ་གནས། ལུས་གྱི་གཡོ་འགྲུལ་སོགས་བྱ་བྲེད་པལ་ཆེར་འབྲེད་གྱི་བྲེད་
 ལས་ཡིན་པས་གཞི་ལ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུང་གིས་བྲེད་ངོ་།། དབང་པོ་ལྔའི་རྒྱུང་ནི་མིག་
 སོགས་རང་རང་གི་སྟོར་རྒྱ་བས་ཡན་ལག་གི་རྒྱུང་ལྷ་སྟེ་དེ་དག་ལ་རྒྱུང་བཅུ་བྱེད། སྟོང་
 གའི་སྟོགས་བཞིར་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། མཆོམས་བཞིར་གཟུགས་སོགས་མཆོད་པ་བཞིའི་
 རྒྱུང་ནི་རྒྱུང་དེ་དག་གི་གཞི་ལྷ་བྱ་སྟེ། སྟོང་རྒྱུང་དང་དབྱེར་མེད་པས་བྱུར་དུ་མ་བཟངས་
 སོ།། འབྲེད་དང་སྟོག་འཛིན་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་གཉིས་འཆི་དུས་དང་ནལ་འབྱོར་པ་མ་
 གཏོགས་རྒྱུན་དུ་སྟོར་མི་རྒྱ་ཞིང་། གལ་ཏེ་འབྱུང་ན་དབྱེར་མ་ལས་རྒྱ་བས་ལས་དང་པོ་བ་
 ལ་འབྲེད་ཆེ་རྒྱུང་མེད་ན་འཆི་རྒྱུང་ཡིན། རྒྱ་བར་སྟོན་གཅན་ཞུགས་ན་མཉམ་རྒྱ་རགས་པ་
 དང་། ཉི་མར་དེ་ལས་ཤིག་ཆེ་ཙམ་འབྱུང་བ་ཕྱིའི་ཉི་མཱ་སྟོན་གཅན་གྱི་ལམ་དུ་རྒྱུད་པའི་རྟོན་
 འབྲེལ་གྱིས་ཡིན་ལ། རྒྱུང་འབྲེད་པ་དང་། བརྒྱལ་བ་སོགས་ལ་མཉམ་པ་ལྟ་བུ་ཡོང་
 ཡང་³འབྲེད་ཆེ་རྒྱུང་ཐན་ཆེགས་ངེས་པར་ཡོད་ངོ་།། སྟོང་གར་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་རྒྱུང་སེམས་
 གནས་པའི་རྟོན་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དཀར་པོའི་དྲངས་མ་སྟོང་དང་། མ་ལས་ཐོབ་པའི་

1 གཅིག་ཅར་ མཛོད་དཔལ།

2 སྟོང་ལྷ་སྟེ། རྒྱུང་འབྲེལ། ཉ དབལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འབྲེལ་པ་སྟོན་གསལ། ཤེལ་གསལ་པ། སོག་གངས་ ༢༠བཟེ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “སྟོང་དང་གསེག་དང་ཐད་ཀ་འོག་།” ཅེས་སོ།།

3 ཡོངས་ཀྱང་ མཛོད་དཔལ།

ཁམས་དམར་པོའི་དྲངས་ཆ་སྒྲན་མ་སྤྱེད་གཤག་ཅམ་འོག་ཏུ་བྱས་ནས་གཏུ་ཁ་སྤྱོར་གྱི་
 ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ལ་མི་ཞིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། དེ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་པའི་
 ཞིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་རྒྱང་སེམས་ལ་རྒྱང་སེམས་མི་ཞིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཟེར་ཏེ་གང་ལ་དམིགས་
 པ་གཏོད་པའི་ཡུལ་ནི་དེ་ཉིད་དོ། དེ་ནས་ཅ་ལམ་སྤྱད་བ་ནི། རང་གི་ཞིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་རྒྱང་
 སེམས་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གྱི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་སྒྲན་མ་འབྲིང་པོ་འམ་
 ཡུངས་འབྲུ་ཅམ་སྤྱིང་གར་ཡོད་པ་དེས་སྤྱི་བོའི་ཅ་འཁོར་ཆགས་ལུགས་སོགས་ལ་བཟུ་
 བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་དང་ལྡན་པས་འོད་གྱི་གོང་བྱར་འབྲིལ་ནས་དབྱ་མའི་ནང་
 བརྒྱད་དེ་སྤྱི་བོའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་སོང་། ལུས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཅ་རྒྱང་ཐིག་ལེའི་
 གནས་ཚུལ་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་སྤྱི་བོའི་ཅ་འཁོར་གནས་ཚུལ་ལ་བཟུ་རྟོགས་དང་དབྱད་པ་
 བྱས་པས་གསལ་བར་མཐོང་། ཞིབ་ཏུ་དབྱོད་པའི་སྤྱིར་ཤར་གྱི་ཅ་འདབ་གྱི་སྤྱོན་སྤྱངས་
 པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་དང་ལྡན་པས་དེའི་ཅེ་མོའི་བར་སྤི་ལི་ལི་འབྲིལ་ནས་དེར་རུང་
 ཟད་བསྐྱད། སྤྱིར་ཡང་དབྱས་སུ་འོང་ནས་ངལ་བསོས། དེ་འབྲུ་ཡང་ཡང་བྱས་པས་ཤར་གྱི་
 ཅ་ཆད་པ་མཐུད། ཡོ་བ་བྱང་པོར་བསྐྱངས། ཞར་བ་བསལ། འཁྱམ་པ་རེངས། རྒྱག་ཁྱག་ཚུ་
 སེར་ནད་ཆང་ཆིང་ལྡན་སྤྱིན་གྱིས་འགགས་པ་བསལ། ཁྱོང་བ་མཉེན། བྱམ་པ་ཐར་བཅད་
 བས་ཚུ་ཞིང་གི་སྤོང་པོ་ལྟར་འབྲོང་བར་བྱས་ཏེ་ཤར་གྱི་ཅ་འདབ་ནས་རྒྱང་ཅི་ལྟར་བསྐྱ་
 འདོད་ཀྱང་ཆེགས་མེད་པར་བསྐྱས་ཆོག་སྟམ་པ་བྱས། དེ་ལྟར་ཅ་འཁོར་སོ་གཉིས་ལ་འགྲོ་
 འོང་སོ་གཉིས་གྱིས་སྤྱི་བོའི་ཅ་འཁོར་སྤྱངས། དེ་ནས་མགྱིན་པའི་ཅ་འཁོར་སྤྱངས་པར་
 བྱའོ་སྟམ་དུ་དེའི་དབྱས་སུ་བབས་ནས་སྤྱིར་ལྟར་སྤྱངས། སྤྱིང་ག་ལྟེ་གསང་ནོར་བུའི་
 དབྱས་གྱི་ཅ་འཁོར་རྣམས་གྱི་སྤྱོན་སྤྱོང་ལུགས་དེ་དང་འབྲ། རྟོགས་རིམ་ཅལ་དུ་འདོན་ན་
 ཞག་གངས་མང་པོར་ཅའི་གསལ་སྤང་སྤྱབ་སྟེ། དབྱ་མའི་ཡར་སྟེ་ནས་རྒྱང་བྱས་ན་ཅ་

འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅེ་མོ་ནས་རྒྱང་མི་རི་རི་འབྱུང་བའི་¹ཆོད་ལྟ་བུ་དང་། ཅ་གནས་ཐམས་ཅད་བུ་ག་ཏེ་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་དོན་སྤྱི་ཡིད་དོར་འཆར་ངེས་ཀྱི་བར་སྤྱངས་ན་ལེགས། མི་ལའི་མགུར་འབྱམ་དུ། “ཅ་རྒྱང་བ་མིག་གི་འཁོར་ལོ་ཡོད།”² ཅེས་བ་ཅ་ལམ་སྤྱངས་པའི་མན་ངག་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་དཔོན་སློབ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པས་མཆོན་ནས་པལ་ཆེ་བ་མར་མིའི་གདམས་ངག་འབྲུལ་མེད་ནམས་དང་སྦྱར་རྒྱ་ཡོད། གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་མན་ངག་ཆོད་ལྟ་བུ་ཀྱི་རིགས་ལ་རྩེ་ཡབ་སྤྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དུ་མ་ཐོན་པ་གང་ཡང་མེད་པ་རང་གིས་ངོས་ཟིན་ན་མན་ངག་ཟབ་ཟེར་བ་གང་ལ་ཡང་འབྲམ་རྒྱ་ལྡང་དགོས་པ་མེད། བྱང་བ་རྒྱལ་ཆབ་པས། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་འདི་ལ་རྩེ་བཅུན་མི་ལ་ལྟར་གྱི་བཙོན་འགྲུས་ཤིག་ཅོམ་རུས་ན་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཅམ་ལ་འཆར་རྒྱ་བར་ཐག་ཆོད་ཀྱང་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཁ་ནང་དུ་འདེབ་རྒྱ་ཆོས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་འདུག་གསུངས། ལོ་གསུམ་ནི་གོ་སྤྲ། ཕྱོགས་གསུམ་ནི་རྒྱ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་དང་དམར་ཕྱོགས་རེ་རེར་བཅིས་པས་རྒྱ་ཕྱེད་གསུམ་སྟེ། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་བའི་གང་ཟག་ལོ་བརྒྱར་སྟོད་པ་ཞིག་ལ་ཉི་མ་རེར་རྒྱང་ད་དུག་རྒྱང་བཅས་རེ་དབྱུ་མར་རྒྱ་བ་དེ་བསགས་ན་དབྱུ་མའི་རྒྱང་གི་ཞག་གངས་དང་འགྲིག་པ་དུས་འཁོར་གྱི་བདུན་ཡིན། དེ་ལ་བཞེན་ནས་རྩེ་ནང་བ་སོགས་ལ་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་མཆམས་སྟོན་པ་གྲགས་ཆེ། བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྟ་བ་ཆོད་ལྟ་དཀར་བ་ལས། དེ་ཡོད་ན་ཅི་ཅམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལའང་ལོ་ལས་རིང་བ་མ་བཤད་པས་རྒྱ་ཆོགས་ཆང་ཞིང་བཙོན་པ་བསྐྱེད་ན་ལོ་གཅིག་ལ་ཞི་གནས་མི་འགྲུབ་པ་མི་སྤྲ། རྒྱ་རེ་ཚུན་ཆད་ལ་ཐོབ་པའང་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་མོ་ལོ་གཅིག་། སྤྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་ན་རྫོགས་རིམ་ཤིན་དུ་སྤྲ། རྫོགས་རིམ་ཐོབ་ནས་རྒྱ་བ་བཅིས་

¹ འགྱུར་བའི་ མཛོད་དཔལ་།

² དཔལ་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་མགུར་འབྱམ་རྣམས་ཕྱོགས་སྟོན་གྱི་གསུང་པས་བཞེ་བ། རྩེ་བཅུན་མི་ལའི་མགུར་འབྱམ། བལ་ལུལ་འབྲུལ་དཔལ། ཤོག་གངས་ ༣༩༤ན ༣ པས་བྱང་བ་རྒྱང་མི་འད་སྟེ། “ཅ་རྒྱང་བ་མིག་འཁོར་ལོ་ཡོད།” ཞེས་སོ།

འདུག། སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་ན་ཆེ་དེར་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པས་དེ་ནས་ཞག་བརྩེས་འདུག་པས་
འབྲུལ་མེད་གི་གདམས་པ་དང་སྐལ་ལྷན་གི་གང་ཟག་ངོ་འཕྲོད་ན་དེ་འབྲ་རེད། གདམས་པ་
དེ་ལྟ་བུ་དང་མངལ་ནས་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱར་ན་རང་གིས་ནོངས་པས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་རྒྱས་ཀྱང་
ཐུན་རེ་ལ་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་ལས་གི་སློག་ཏུ་བྱས་ནས་ལམ་བུ་བྱས་པ་སྐྱུས་འཆོམས་
པ་རེ་དང་། འདུས་པའི་ཆོ་ག་དང་སྦྱོར་ཅན། རྫོགས་རིམ་ལའང་མ་མཐའ་སློན་ལམ་གི་སྟེང་
ནས་ཤར་སློམ་རེ་བྱས་ཏེ་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལམ་བཟང་པོ་འདི་དང་མི་འབྲལ་བའི་
སློན་ལམ་ངེ་མ་མེད་པའི་མཆོམས་སྦྱོར་ལ་འབད་ན་བྲིད་ཉན་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

ལུས་དབེན་དངོས་ལ། རང་རྫོང་མེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་ནོར་བུའི་དབུས་
གི་ཅ་འདབ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་དུ་ཅ་འཁོར་གི་བྱག་པ་བཀག་པའི་¹ཚུལ་དུ་ཉི་མའི་
དགྲིལ་འཁོར་དམར་འབྲིལ་ལེ་བ་²སྐྱ་མའམ་ཡུངས་ཀར་བྱེད་གཤག་ཅན་གི་སྟེང་རང་
གི་རྒྱུང་སེམས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ངོ་བོ་པ་ལས་ཐོབ་པའི་དེ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་པ་དེ་
འབྲ་མ་ཡིན་པར་ཁ་དོག་སྒྲོན་སོ། འོད་ཟེར་ལྷ་ལྷན། དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་སྟེ་བྱེད་པར་གསུམ་
ལྷན་ཡུངས་འབྲུ་ཅན་དུ་འབྲིལ་ནས་ཅ་འཁོར་གི་དབུས་སུ་གནས་པ་ལ་རང་སེམས་
ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་ལོ་རྒྱའི་བར་ཡང་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་པས། ³མདོ་ལུགས་སེམས་
གནས་བརྒྱུད་དགྲའི་སྐབས་སེམས་དམིགས་རྟེན་དང་འབྲེས་པའི་ཉམས་འཆར་བར་
གསུངས་པ་ལྟར་ཐིག་ལེ་དང་སེམས་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེས་པའི་ཉམས་འབྱུང་། དེ་ལྟར་
གོམས་པ་ན་རྒྱུང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པས་སེམས་གནས་པ་ན་རྒྱུང་དེར་འཇུག་པ་
ཆོས་ཉིད་ཡིན། དེ་དུས་ཅ་མདུད་མ་ལྟོད་ཀྱང་སེམས་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་རྒྱུང་སྐྱ་མོ་ཞིག་

¹ བཀགས་པའི་ མཛོད་དཔལ།

² དམར་བྲིལ་ལེ་བ་ མཛོད་དཔལ།

³ མཉམ་པར་གཞག་པས། ཤིང་དཔལ།

དབུ་མར་ཞུགས་པ་རེས་ཡོང་རེས་མི་ཡོང་བ་ཡོད། རམ་ཞིག་དམིགས་རྟེན་ལ་དམིགས་
 བ་གཏད་རེས་ཀྱིས་སྒྲ་བྲག་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱང་མཉམ་རྒྱ་ཤེད་མཚུངས་རེས་ཅན་དུ་ཐེངས་
 བ་བྱང་ན་བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་ཡིན། ལན་གཅིག་ཞུགས་
 གྱུར་དེར་མི་གནས་པར་བྱིར་འགྲོ་བས་ཡང་ཡང་གོམས་ཏེ་གནས་པའི་རྟགས་སུ་སྒྲ་བྲག་
 གི་རྒྱ་བ་འཆད། བྱིངས་པ་སྤ་མོ་བསགས་པ་ལའང་དེ་འབྱུང་སྲིད་བས་ལྟོ་བ་མི་འགྲུལ་བ་
 དང་གཉིས་ཆོགས་བྱང་ན་རྟགས་འབྲུལ་མེད་དུ་གསུངས། ཅ་ཡུང་ག་དབང་ཆོས་འཕེལ་
 ཆང་གིས་ལྟོ་བ་མི་འགྲུལ་བའང་དེ་ཅམ་དགའ་བ་ཞིག་མ་རེད་གསུངས་ཟེར། དེ་ཉིད་ཡང་
 ཡང་གོམས་ཏེ་རྒྱང་རིམ་བར་ཐིམ་དགོས་པས་ས་རྒྱ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་རྟགས་ཅན་བརྒྱུད་
 དང་། སྒྲིག་རྒྱ་སོགས་ནང་རྟགས་བརྒྱུད་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་རེས་ཅན་དུ་བྱང་ན་རྒྱང་
 དབུ་མར་ཐིམ་པའི་རྟགས་ཡིན་གྱི། གོ་རིམ་རེས་པ་མེད་པའི་ཆ་འདྲ་དབང་ཤོར་སོགས་
 ལའང་འབྱུང་སྲིད་བས་ཡིད་བརྟན་མེད། གོ་རིམ་ཁྲིགས་ཆགས་སུ་འཆར་བ་དང་སྤར་ངོས་
 ཐིམ་པའི་ཆེད། འདི་དུ་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་སུ་འདུག །འདིའི་སྟོན་དུ་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སོང་། རེས་
 ལ་མཁའ་སྤང་མེ་ཁྱེར་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་སྟུང་དུ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་
 གསུམ་ཀ་སྤྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཆེ། འཆི་བའི་ཆེ་རགས་པ་ཉེར་ལྷ་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་
 བོས་བསྐྱས་པ་ལྷ་ཐིམ་པ་ན་བྱི་དབུགས་ཆད་པས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་
 རྣམས་ལ་བྱི་རྟགས་མེད། ས་རྒྱ་ཐིམ་པ་སོགས་བཞི་ལ་བྱི་ནང་གི་རྟགས་གཉིས་རེ་ཡོད་
 བས། “ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་འབྱུང་བ་རིམ་ཀྱིས་ཐིམ།”² ཞེས་སོགས་ལྟར་ས་རྒྱ་ལ་ཐིམ་པའི་བྱི་
 རྟགས་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤོར། ཡན་ལག་སྤར་ལས་སྤར་བྱེད་ཀྱི་ནང་རྟགས་དབང་ཤེས་མ་
 ཡིན་པར་ཡིད་ངོར་གང་སྤར་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱ་མེད་པའི་ཐང་ཡངས་པོ་འཕྲ། བྱི་མ་ཉི་

༡ རེས་ཡོངས་རེས་མི་ཡོངས་ མཛོད་དཔར།

༢ ཐེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཞུ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་བ་ཆོས་ཀྱི་རྫོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་གཏན་ལ་ཐབ་བ། ལྟར་
 བརྒྱུད་དོན་འཛིན་ཆེད་ཀྱི་ ཤོག་གངས་ ༣༠༤ནས།

ཆཅན་གྱིས་གདུངས་པས་ཚུ་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ། ཚུ་མེ་ལ་ཐེམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་ཁ་སྒྲ་སྒྲམ་ཞིང་
 བརྗེས། རང་རྟགས་དུ་བ་དག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་གྲོང་བྱིར་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་དུ་དུད་ཞགས་
 འབྲིལ་བའམ། ཁང་པ་སྒྲོ་བཅད་པའི་ནང་དུ་བ་འཁྲིགས་པའི་རགས་པ་ཡལ་ཏེ་དུ་བ་སྤབ་
 མོས་སྒྲོ་བྲིབ་བྲིབ་གང་བའི་སྤང་བ་ལྟ་བུ། མེ་རྒྱུང་ལ་ཐེམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་བྲོད་བསྐྱས་པས་
 ལུས་གང་། རང་རྟགས་སྤོན་བྱ་མེ་བྱིར་གྱི་ཆར་བབས་པའམ། ཅ་གདུབ་པའི་མེ་ཐུར་ནམ་
 མཁར་འཐོར་བས་དམར་ཚུབ་ཚུབ་འོང་བ་ལྟ་བུ། རྒྱང་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་པར་ཚོམ་པ་ན་ཕྱི་
 རྟགས་དབུགས་ཕྱིར་རིང་དུ་རྒྱ་ནང་དུ་རུབ་པ་བྱང་ལ་ངར་སྒྲ་འབྲེན། རང་རྟགས་མེ་ཐུ་
 འབར་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དོང་ཞབས་སུ་མར་མེ་སྤར་བའི་འོད་ལ་དོང་ཁ་ནས་ཐད་སོར་
 བལྟས་པས་དམར་ལམ་ལམ་པའི་མར་མེ་ལྟར་འབར་རམ། མར་མེ་སྤྱིང་འབར་གྱི་སྤང་བ་
 འབྱུང་། རྒྱང་སྤང་བར་ཐེམ་པས་སྤང་བ་རང་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཆླ་འོད་
 གྱིས་བྲབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དགར་ལམ་བ། སྤང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐེམ་པས་མཆེད་པ་རང་
 དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཉི་འོད་གྱིས་བྲབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དམར་ལམ་བ།
 མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐེམ་པས་ཉེར་ཐོབ་རང་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་སྟོད་གྱི་
 སྤག་འབྲུག་པོས་པན་ཚུན་གྱི་གདོང་ལ་བལྟས་ན་མི་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྤག་ལྟ་བུའི་སྟོང་
 སང་ནག་ལམ་བ། ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐེམ་པས་འོད་གསལ་རང་དུས་སུ་སྟོད་བྱེད་གྱི་
 སྟོན་ཆླ་ཉི་སྤག་གསུམ་དང་བལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་
 འཆར། དེའི་ཆེ་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ལ་རྒྱང་ཐེམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གདུམ་མོ་རང་འབྲུགས་ཀྱིས་
 འབར་ཏེ་བྱང་སེམས་ཁྱེན་ས་དགའ་བཞི་འདྲན་པ་ནི། “སྟོང་བཞིའི་དུས་སུ་སྟོག་གི་རྗེས་
 འགྲོ་བའི།”¹ སོགས་ལྟར་ཏེ། སྟོང་བཞི་ནི་སྟོང་པ། སྟོང་པ་ཆེན་པོ། བེན་ཏུ་སྟོང་པ།
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་བཞི་དང་དོན་འབྲ་བས། དེའི་

1 བཀ་ཆེན་ཆོ་བཟང་ཚས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབུམ། 3 བར་དོ་འཕྲང་སྟོལ། ཤིང་དབར། ཤོག་གངས་ 397

དུས་གསང་གནས་སུ་མདོ་བྱ་གསུམ་གྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་ཆངས་པའི་མེའམ་གཏུམ་
 མོ་འབར་ཏེ་སྤྱི་བོའི་རི་བོང་ཅན་ཏེ་ཆོ་བ་ཁམས་དཀར་པོ་ལྷ་བ་ལས་སེམས་བདེ་བའི་རོ་
 བོར་སྤྱེས། བདེ་བ་དེས་སྟོང་བ་ངས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་
 འཛོག་པ་སྤྲུགས་གྱི་ཟབ་གནད་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་དངོས་རེད། ལས་དང་པོ་
 བས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་འབའི་དུ་ཉགས་དང་ཉགས་ཅན་བརྒྱད་རིམ་པར་ཤར་
 བའི་མོས་པ་དང་། གཏུམ་མོ་ལའང་དམིགས་རིམ་སྟོང་བ་ལས་ཐབས་མེད་དོ། གཏུམ་མོ་
 སྟོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་འོག་དུ་ཆོ་གདན་སྤྲུལ་པ་བྱེད་གཤམ་ཅན་གྱི་འོག་དུ་ཉི་
 དཀར་པོ་མགོ་ཐུར་བསྟན་རྩ་བ་ཆོ་བ་ལ་བྱུག་པ། རོ་རྒྱུད་གི་མར་སྟེ་ཞོར་བུའི་ཅེའི་དབུ་
 མར་བཅུག །རང་རྩོ་རྩེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་ནས་རྒྱུད་
 སྟོས་རིང་གི་དུ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡབ་གྱི་ཞོར་བུའི་ཅེ་ནས་དབུ་མར་ལྷགས། རང་གི་སྟེ་
 བུག་གཉིས་ནས་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་རྒྱུབ་པ་རོ་རྒྱུད་བརྒྱུད་དེ་དབུ་མར་ལྷགས་པ་གཉིས་ཞོར་
 བུའི་རྩ་འདབ་དབུས་གྱི་ཉི་གདན་ལ་ཐེམ་ཞིང་བུས་པས་ཉི་གདན་དམར་ཏ་ར་ར་བྱེད་ཅིང་།
 ཐེག་ལེ་ལས་མེ་དམར་ཆག་ཆག་འཕྲོ་བ་ནི་གཏུམ་མོའི་མེ་གསོ་བའོ། སྤར་ཡང་རྒྱུད་སྤར་
 ལྟར་རྒྱུབ་པས་དམིགས་ཉེན་ལས་མེ་སྟོམ་སྤར་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆུ་ཁབ་ཅན་རེག་བྱ་ཤིན་དུ་ཆ་བ་
 མོར་གང་སོགས་ཅི་ལྟར་འཆམས་པ་འབར་བས་གསང་གནས་གྱི་གཏུམ་མོ་ཁྲག་གི་ཐེག་
 ལེ་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྤར། དེ་ལས་མེ་འབར་བས་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་ཨ་ཐུང་ཤད་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་ལ་སོགས། དེ་ལས་མེ་སྤར་མོ་རིམ་པར་འབར་བར་བསམ་པ་ནི་གཏུམ་མོ་སྤར་
 བའོ། དེ་ལྟར་ལྟེ་གསང་གི་གཏུམ་མོ་སྤར་ཏེ་རེག་བྱ་ཆ་རང་དང་ལྡན་པའི་མེ་ལྟེ་བུའི་སྟོ་
 ཀླང་ལྟ་བུ་སྟོང་ག་དང་མགྱོན་པ་བརྒྱུད་དེ་གྲེན་དུ་སོང་ནས་སྤྱི་བོའི་ཉི་ཡིག་ལ་སོགས་པས་
 སྟོན་བྱ་ལ་ཤིང་བུས་རེག་པ་ལྟར་ཉི་ཡིག་འགྲུལ། མེ་སྟེས་མར་ལ་གདུངས་པ་ན་ཐེགས་

བ་¹འབབ་བ་ལྟར་ཉི་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེགས་བ་འབབས་²ཉེ་གསང་བརྒྱད་དེ་དམིགས་
 ཉེན་ལ་རེག་བས་ཆེར་འབར། ཉི་ལ་སེམས་བསྐྱོལ་ཉེ་ཐེགས་བ་³བབས། ལུས་ཀྱི་ཅ་སྟོང་
 སྤག་དོན་གཉིས་ནས་ཀྱང་བྱང་སེམས་བསྐྱུས་བ་དང་། སྤྱི་པོའི་ཅ་གནས་ཐམས་ཅད་ནས་
 བྱང་སེམས་མགྱིན་པར་བབས་བས་དགའ་བ་སྤྲེས། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག །⁴
 དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གར་བབས་བས་མཆོག་དགའ། ཉེ་བར་བབས་བས་བྱང་དགའ། གསང་
 གནས་ཀྱི་ཐེག་ལེར་ཐེམ་བས་ལྟན་སྤྲེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྤྲེས། དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མ་
 འཕོས་པར་འཛིན་དགོས་བས་བྱུབ་ཐོབ་དུ་ཁས་འཆེ་ཞིང་བྱ་བྱ་མོ་འཁྲིད་བ་ག་ལ་རེགས།
 མར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྲས་སྤྲུལ་བ་ཡིན་བས་དེ་དག་ལ་ཡོད་པའི་བྱུབ་རྟགས་དང་ཡོན་ཏན་
 གཞན་ཡང་དགོས་ཀྱི། བྱ་དང་བྱ་མོ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། དེ་ནས་འབབ་ཆུ་བྲག་པོ་གྲེན་
 དུ་བརྒྱུག་བ་བཞིན་བྱང་སེམས་གསང་གནས་ནས་ཉེ་བར་སྤེབ་བ་ན་དགའ་བ། སྟོང་གར་
 སྤེབ་བ་ན་མཆོག་དགའ། མགྱིན་པར་སྤེབ་བ་ན་བྱང་དགའ། སྤྱི་པོར་བརྟན་བ་ན་མས་
 བརྟན་གྱི་ལྟན་སྤྲེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྤྲེས། ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་ལས་མས་བརྟན་གྱི་
 དགའ་བཞི་བྱང་པར་འཕགས་ཉེ། ལྟན་སྤྲེས་ཀྱི་དགའ་བ་ཉིད་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་བ་དང་།
 ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་བཞིར་བྱེ་བས་སོ། ། དེ་རེ་རེའི་སྐབས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་
 པར་བཞག་བས་⁵རྒྱལ་བའི་བྱགས་ཆོས་སྐྱེ་འབྱུབ་པར་བྱེད་པས་བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་ཆོས་
 སྐྱེའི་ལམ་འབྲེང་དང་། རྫོགས་རིམ་སྐབས་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེའི་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སད་
 བ་གཞིར་བཞག་ལ་འབྱུང་བ་ཐེམ་རིམ་འོད་གསལ་བར་བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བས་
 སོ། ། དགའ་བཞི་འོད་གསལ་དུས་དངོས་དང་། དེ་མན་ཆད་རྒྱུད་དབྱ་མར་ཞུགས་བས་ཆ་

1 ཐེག་བ་ མཛོད་དཔར།

2 ཐེག་བ་བབས་ མཛོད་དཔར།

3 ཐེག་བ་ མཛོད་དཔར།

4 མཉམ་པར་གཞག ། ཤིང་དཔར།

5 མཉམ་པར་གཞག་བས་ ཤིང་དཔར།

འབྲ་དང་། ལས་དང་པོ་པ་ལ་རྩ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གིས་ངེས་མེད་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ནས་སྤར་ཆས་
 སྤྱུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག །¹དེ་ལས་ལོངས་སྤྱུ་ལ་དུ་ལྷང་སྤྱུ་པའི་འཕེན་པ་བྱས་
 ལ་མཉམ་བཞག²དེ་ལས་ལྷང་བར་ཚྱམ་པ་ན་གཞི་ལ་སློག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་ལས་བར་དོའི་
 ལུས་འབྱུག་པ་ལྟར་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་གིས་ཉེར་ལེན་དང་།
 སེམས་གྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ལས་ཡིད་ངོར་ལུགས་སྒྲོག་གི་ཉེར་ཐོབ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
 ལུང་པོ་རྟིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ལོངས་སྤྱུ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་། སྤྱུ་བ་གཞི་སློག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་
 དང་མཐུན་པའི་སྤྱུ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་བྱུག་གཉིས་སམ་ཞལ་གསུམ་བྱུག་བྱུག་
 ཉེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བཞེན་པ་ལྟ་དང་བཅས་པའི་སྤྱུར་བཞེངས་པ་ནི་སད་དུས་གྱི་ལོངས་
 སྤྱུའི་བསྐྱེ་བ་དང་། ལོངས་སྤྱུ་དེས་རིམ་འཛིན་དང་རྩིས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་སོགས་སྤྱགས་
 དམ་ལ་འཇུག །དེ་ལས་ལྷང་བར་ཚྱམ་པ་ན་ལུང་པོ་རྟིང་པ་དམ་ཆོག་པར་གསལ་བའི་
 སྤྱགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་རྩྱལ་གྱིས་ཞུགས་པ་ན་ཉེར་ཐོབ་ནས་སྤྱིག་རྒྱུའི་བར་
 འཆར་ཞིང་། སྤྱུ་སྤྱུ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་སེམས་དཔའ་སྤྱུ་བཅེགས་སུ་བཞེངས་པ་སད་དུས་གྱི་
 སྤྱུ་སྤྱུའི་བསྐྱེ་བ་སྤྱེ་སད་དུས་གྱི་བསྐྱེ་བ་སྤྱོར་གསུམ་མོ།། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤྱ་བྱུག་
 ཅས་རྒྱུད་རྒྱ། དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ལ་འཇུག །ཡུལ་གང་སྤྱང་སྤྱོང་པའི་རྣམ་རེལ་དུ་འཆར།
 སྤྱོང་པ་དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རང་སེམས་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་འཆར་བས་སྤྱོང་པ་
 བདེ་བ་དང་། བདེ་སྤྱོང་དབྱེར་མེད་དེའི་སྤྱང་ཆ་ལྟ་སྤྱར་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལས་དཔེན་
 གཞིའི་ལུས་རང་གི་ལུང་པོ་ལྷ། ཁམས་བཞི། དབང་པོ་བྱུག །ཡུལ་ལྷ་སྤྱེ་ཉི་ཤུ་པོ་རེ་རེར་ལྷ་
 ལྷར་བྱེ། བྱམས་པ་དང་ཀུན་བཟང་མ་གཏོགས་པའི་ལྷ་ཞི་བ་ཉི་ཤུ་ལ་ལྷ་ལྷར་བྱེ་ནས་
 གཟུགས་ལྷ་རྣམ་སྤྱང་རིགས་ལྷ། ཆོར་བ་ལྷ་རིན་འབྱུང་རིགས་ལྷ་ནས་རེག་བྱ་ལྷ་རེག་བྱ་

¹ མཉམ་པར་གཞག ། ཞིང་དཔར།

² མཉམ་གཞག ། ཞིང་དཔར།

དོ་རྩེ་མ་རིགས་ལྟེ་བར་གང་སྤང་རིགས་བརྒྱའི་དོ་བོར་བལྟས་ཏེ་བདེ་སྤྲོད་གིས་རྒྱས་
 བཏབ་ནས་བསྐྱོམ་བ་དམ་བ་རིགས་བརྒྱའི་ལུས་དཔེན་ནོ།། དེ་དག་གི་སྐྱུ་མདོག་རིགས་
 ལྟ་སྤྱི་འགོ་ལྟར་ལ། སྤྱི་ཉམས་དང་ཞལ་བྱག་གི་གངས་བྱག་མཆོན་སོགས་རང་རང་གི་
 ཅ་བའི་ལྟ་དང་འདྲའོ།། ལུས་དཔེན་གྱི་ལྟ་སྐྱུ་ལ་དེ་གང་རྒྱུད་གིས་མ་བྱལ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་གྱི་
 ཆོག་ཟེན་ལ་ཐོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་བ་ཡིན་ཏེ། དོར་སྤོང་ལས་ལྟ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་དཔེན་
 བཤད་པས་སོ།། གཞུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་གཞུགས་སྤང་དང་། རྣམ་སྤང་ཉི་ཤུ་རྣམ་སྤང་དུ་
 བསྐྱས་ཏེ་གང་སྤང་རིགས་ལྟེ་དོ་བོར་བལྟས་ནས་བདེ་སྤྲོད་གིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་བསྐྱོམ་
 བ་དེ་ཉིད་རིགས་ལྟེ་ལུས་དཔེན། དེན་འབྱུང་སྐྱོད་རྩིང་རྣམ་སྤང་། དོན་བྱལ་གསུང་དོ་རྩེ་
 འོད་དཔག་མེད། རྒྱག་བ་དོ་རྩེ་འཆང་ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱེད་པར་བསྐྱས་ཏེ་གང་སྤང་དོ་རྩེ་
 གསུམ་དུ་བལྟས་ནས་བདེ་སྤྲོད་གིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་བསྐྱོམ་བ་གསང་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་
 ལུས་དཔེན། དེ་གསུམ་ཡང་གསང་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱས་ནས་གང་སྤང་དེའི་དོ་བོར་
 བལྟས་ཏེ་བདེ་སྤྲོད་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བསྐྱོམ་བ་གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་
 དཔེན་ནོ།། དེ་ཡང་ཁྱིད་རྒྱུན་ལ་སྒྲོན་ལམ་དང་སྤྱར་ནས་གནང་བ་མིན་ཡང་སྒྲོ་ལ་ཡོད་
 པས་འཆར་བདེ་བས། “སོ་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་སྟོག་ཅོལ་དང་།”² སོགས་མདོར་
 བཏྟན་དང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱོད་བ་ཡན་ལག་རྒྱག་རིམ་ལྟས་བསྐྱས་ཚུལ་
 སྟོན་ཏེ། སོར་བསམ་ལུས་དཔེན། སྟོག་ཅོལ་དག་དཔེན། འཛིན་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ།
 རྩིས་བཏན་ཏིང་འཛིན་གཉིས་བྱང་འབྱུག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་རྒྱག་བསྐྱུ་བྱ་དང་རིམ་
 ལྟ་སྤྱད་བྱེད་ཡིན་པས། ཡོངས་སུ་སྤྱད་པའི་ཞེས་གསུངས། དེམ་ལྟ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་དང་།
 ལུས་དཔེན་དག་དཔེན་གཉིས་སེམས་དཔེན་ལ་བསྐྱས་ནས་སེམས་དཔེན་གྱི་རིམ་བ་

² གསུམ་ཡང་ མཛོད་དཔར།

³ རྩི་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གཞུགས་པའི་གསུང་འབྲུག། ཁ་གསུང་ཐོར་བྱ། གསང་འདུས་སྒྲོན་ཤིས། གཅོང་དཔར། འོག་གངས་མཚོ་མཚུངས་

ཞེས་གངས་གཅིག་ཏུ་བཅེས། སྐྱེ་འོད་ཟུང་གསུམ་དང་ལྷ་ར་བྱེད་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་། རྫོགས་
 རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལུས་དབེན་ལ་རིམ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆ་
 ངག་དབེན་དུ་བསྐྱས་ནས་ངག་དབེན་ནམ་རྟོག་བཞུས་ཀྱི་རིམ་པ། སེམས་དབེན་ནམ་
 དགོངས་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རིམ་པ། སྐྱེ་ལུས་སམ་བདག་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་རིམ་པ། འོད་
 གསལ་ལམ་མངོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པའི་རིམ་པ། ཟུང་འདུག་གི་རིམ་བ་དང་ལྟོ།། “ཁོར་བྱ་
 ཐེག་ལེ་སྤྲ་མོར་སེམས་བརྟན་པས།”¹ སོགས་ཤོ་ལོ་ཀས་ལུས་དབེན་མཉམ་བཞག་²དང་།
 “དེ་ལས་ལངས་ཆེ་གང་ཤར་སྤང་བ་ཀྱན།”³ སོགས་ཤོ་ལོ་ཀས་ལུས་དབེན་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་
 ཉམས་ལེན་བསྟན། ཁོར་བྱའི་དབྱས་ཀྱི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་པ་དང་། ཐེག་ལེ་སྤྲ་མོ་དམིགས་
 རྟེན། ཉི་མ་ནི་གཏུམ་མོ། རྒྱ་བ་བྱང་སེམས་ཏེ་ཁོར་བྱའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་པའི་ལྟེ་བར་ཐེག་
 ལེ་སྤྲ་མོར་དམིགས་བ་བརྟན་པས་གཏུམ་མོས་བྱང་སེམས་བཞུས་ཏེ་ལུགས་འབྱུང་ལྷོག་
 གི་དགའ་བཞི་བྱངས་བ་ནི་ལུས་དབེན་སྐྱེ་རྗེ་རྗེའི་ཏིང་འཛིན་དུ་བསྟན་ཏོ།། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
 དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ལ་ཞུགས་བ་ན་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་ཡུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་བདེ་
 སྟོང་གི་ངོ་བོར་སྤྲོམ་བའམ་སྤྱད་པས་སོར་སྤྱད་དང་སྤྱང་སོགས་རིགས་ལྷ་སོགས་སུ་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམ་པས་བསམ་གཏན་ཏེ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ལྷ་ལས། ལྷའི་རྣམ་པ་ཅིང་ཞིབ་ཏུ་
 བསྐྱོམ་པས་རྟོག་དཔྱད་གཉིས། བྱིན་སྦྱངས་སྦྱེ་བའི་སྤྲ་ལྷས་ཀྱི་དགའ་བ། བྱིན་སྦྱངས་
 དུས་ཀྱི་བདེ་བ། མཉམ་བཞག་གི་⁴སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་བཅས་ཅེ་གཅིག་
 པའི་ཡན་ལག་དང་། སྤྲ་མ་གཉིས་རྗེས་ཐོབ་དང་། སྤྲི་མ་གསུམ་ལུས་དབེན་མཉམ་བཞག་

1 རྗེ་ཅོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བྱ། གསང་འདུས་སྟོན་ཤིས། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་363བ4 ལས་བྱང་བ་
 ཟུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁོར་བྱ་ཐེག་ལེ་སྤྲ་མོར་སེམས་བརྟན་པས།” ཞེས་སོ།

2 མཉམ་གཞག་གི་ཤིང་དཔར།

3 རྗེ་ཅོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བྱ། གསང་འདུས་སྟོན་ཤིས། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་363བ6

4 མཉམ་གཞག་གི་ཤིང་དཔར།

གིས་¹བསྐྱུས་པར་བཤད་དོ། དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་འབྱོར་བ་དེས་མཆན་མོ་གཉིད་དུ་འགྲོ་ཁར་
 མི་ལམ་ངོས་ཟིན་ནས་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་བསྐྱོམ་པའི་འཕེན་བ་དྲག་པོ་བཏང་།
 གཉིད་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ན་གཉིད་ཐ་མལ་པར་མ་ཤོར་བར་ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་
 དམིགས་རྟེན་སྟོང་གར་དངས་ཏེ་ཉི་གདན་སྒན་མ་བྱེད་གཤག་ཅམ་ཀྱི་སྟེང་ཐིག་ལེ་ཡུངས་
 འབྲུ་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་དེ་བསྐྱོམ་པས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་དང་། སྟོག་རྒྱ་
 རས་ཡོད་གསལ་བར་ཆ་འདྲ་ཡོད་པ་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་
 བརྒྱད་སྦྲར་ཏེ་གཉིད་འཁྲུག་གི་དུས་སུ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་
 གཉིད་ཆོས་སྐྱུའི་བསྐྱེད་བ། གཉིད་རྗེ་སྤང་ཏུ་སོང་སྟེ་མི་ལམ་མི་བར་ཅོམ་པ་ན་སྦྲར་ཀྱི་
 འཕེན་པས་མི་ལམ་ཀྱི་ལུས་ལྷང་པོ་རྟེང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ལོངས་སྐྱོད་རྗེ་འཆང་
 དཀར་པོའི་རྣམ་པར་ཡིད་ངོར་བཞེངས་ཏེ་རིལ་འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་གི་སྦྲད་རིམ་
 སོགས་བྱགས་དམ་ལ་འཇུག་པ་མི་ལམ་ལོངས་སྐྱུའི་བསྐྱེད་བ། རྣམ་འབྱོར་འདིའི་སྐོར་ནས་
 མི་ལམ་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་ཡུལ་གཞན་དུ་བསྐྱོད་པ་སྦྱར་སྒྲུང་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟ་བུ་དང་། མི་ལམ་
 ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་རགས་པའི་ལུས་བཟུང་ནས་ཡུན་རིང་པོར་གནས་ཀྱང་ལྷང་པོ་རྟེང་པ་གཉིད་
 མ་སད་པར་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱས་མང་ངོ་། དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་འབྱོར་བ་དེ་གཉིད་སད་པར་
 ཅོམ་པ་ན་སྦྲར་པོ་རྟེང་པ་དམ་ཆེག་པར་གསལ་བའི་བྱགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་
 རྩལ་ཀྱིས་ཞུགས་ཏེ་ཡིད་ངོར་སྦྱལ་སྐྱོད་རྗེ་འཆང་དུ་བཞེངས་པ་དང་གཉིད་ལས་སད། ལྷ་
 བྱག་ནས་རྒྱུད་རྒྱ། དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ལ་འཇུག །གང་སྤང་སྟོང་བ། སྟོང་པ་བདེ་བ། བདེ་བ་
 ལྷ་སྦྲར་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི་སད་པ་སྦྱལ་སྐྱུའི་བསྐྱེད་བ་སྟེ་མི་ལམ་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་སྐྱོར་
 གསུམ་མོ། དེ་ལྟར་ཉིན་མོ་སད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་དང་མཆན་མོ་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་

¹ མཉམ་གཞག་གིས་ ཤིང་དཔལ།

བསྐྱེལ་སྟོབས་ཀྱིས་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེལ་བ་གསུམ་ཡོང་¹དགོས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་
 པ་དེ་ལམ་གོང་མའི་ཚྭ་ལྔ་པའི་ལྷ་ལོ་དཔར་ཁྱིའི་བཞེད་བྱང་ན། སྐྱེའཆི་བར་དོ་གསུམ་
 ཐ་མལ་པར་མ་ཤོར་བར་སྐྱེ་གསུམ་དང་བསྐྱེལ་དུས་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་འཕེན་པ་བྲག་
 བོ་བཏང་། རྟོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་དམིགས་ཉེན་སྙིང་གར་བྲངས་ཏེ་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་དང་
 དབྱེར་མེད་བྱས། དེ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་²
 རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་པས་ཉག་དང་ཉག་ཅན་བརྒྱུད་དངོས་སུ་འཆར་བ་
 དེ་མ་ཡིག་ལྟ་བུ། རང་གིས་སྤར་བསྐྱེལ་པ་དེ་བུ་ཡིག་ལྟ་བུར་ངོ་སྤྲད་ནས་བསྐྱེལ་སྟོབས་ཀྱི་
 བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སྤྲ་བ་དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་བྱས་ན་
 འོད་གསལ་མ་བུ་འཕྲོད་པ་དང་། ད་ལྟ་བུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ཞེས་གྲགས་པ་སྟོབས་ཀྱི་བ་
 ཆོས་སྐྱུའི་བསྐྱེལ་བའོ། དེ་ལ་ཐ་མལ་པས་ཞག་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་པས་འཕེན་པའི་དབང་
 གིས་ཅེ་ཅམ་འདོད་ཀྱི་བར་མཉམ་པར་བཞག་ནས།³ དེ་ལས་ལྷང་བར་ཚུམ་པ་ན་འོད་
 གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་
 ལས་ལོངས་སྐྱེ་དོ་རྗེ་འཆར་གི་སྐྱུར་བཞེངས་ཏེ་རིལ་འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་གི་སྐྱུད་རིམ་
 སོགས་བྱགས་དམ་ལ་འཇུག་པ་བར་དོ་ལོངས་སྐྱུའི་བསྐྱེལ་བ། དེ་ནས་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་
 བ་ལེན་པར་ཚུམ་པ་ན་པ་མ་གཉིས་སྐྱུལ་སྐྱེ་དོ་རྗེ་འཆར་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་བྱགས་
 ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་ཡིད་ངོར་སྐྱུལ་སྐྱེ་དོ་རྗེ་འཆར་གི་རྣམ་པར་
 བཞེངས་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱུའི་བསྐྱེལ་བ་སྟོབས་ཀྱི་བསྐྱེལ་བ་སྐྱོར་གསུམ་མོ། ཕྱིར་བཅས་
 རྣམ་མངལ་གྱི་བ་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་བཞེད་ཀྱང་གོམས་སྟོབས་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་དགོ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་དང་མངལ་ཏེ་ལམ་ལྷག་མ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་འོང་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྟོན་ལམ་

¹ གསུམ་ཡོངས་ མཛོད་དཔར།

² མཉམ་པར་གཞག་པས་ ཤིང་དཔར།

³ མཉམ་པར་གཞག་ནས། ཤིང་དཔར།

ལས། “སྐྱུ་མ་ཡོངས་སྐྱུ་ཡོད་གསལ་ཆོས་སྐྱུ་དང་།” ཅས། ‘ཡོངས་རྫོགས་མན་ངག་གནད་
ལ་མཁས་གྱུར་ཏེ།”¹ ཞེས་དང་། “གལ་ཏེ་འདི་དང་བར་དོར་མཆོག་གྲུབ་པའི།”² སོགས་
ཀྱི་དོན་ཏེ་བསྐྱེད་བ་དགྲུ་ཡོད་ན་མན་ངག་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཁས་པར་གསུངས་པས་འདི་
རྫོགས་རིམ་གྱི་དམིགས་སྐྱོར་པལ་ཆེ་བའི་མཐར་སྐྱུར་དགོས་ཤིང་དམིགས་སྐྱོར་གཅིག་
ལེགས་པར་སྐྱོར་ཤེས་ན་ལྷག་མ་དེའི་རིགས་འགྲེ་ཡིན་པས་སྤོའོ། ཞལ་ཤེས་རྣམས་
བཀའ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དམ་པས་ཐམས་ཅད་གོ་རིམ་ཁྲིགས་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་འཆད་མི་
རུང་ཞིང་། གེགས་སེལ་བོགས་འདོན་གྱི་ཞིབ་ཆ་མཁས་གྲུབ་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུང་དང་།
ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་གསང་འཛིགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཉམས་སུ་བླངས་
པས་ཆོག་ཀྱང་ཕྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཆེ་བས་ཟུར་ཅམ་ཁུ་ན། གེགས་བྱུང་ན་སེལ་ཚུལ་དང་། རྐྱེད་
མེད་ན་བོགས་འདོན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ལམ་གོང་མ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བར་རྒྱུང་དང་གཏུམ་
མོ་སོགས་དག་སྐྱོར་བྱས་ན་གེགས་མང་བས། གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལ་གེགས་སེལ་དང་
ལུས་སྐྱོར་འབྲུལ་འཁོར་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། སྐབས་སུ་བབས་ཆེ་རྒྱུང་འཇམ་སྐྱོར་སོགས་
མེད་མན་ངག་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་གནད་ལ་མཁས་ན་གེགས་ཉུང་ཞིང་། རྒྱུང་ཡང་འབྲུལ་
འཁོར་སོགས་ལ་ཆེར་མ་ལྟོས་པར་དམིགས་པས་སེལ་སྤྲ། ལུས་ཐམས་ཅད་ཁྲོལ་ཆག་
ལྟར་ཕྱི་ནང་དུ་བྱག་པ་ཏ་རེ་ཡོད་པ་ནས་རྒྱུང་འགོ་འོང་གིས་ནད་བྱང་བ་ཁོང་ཆོས་སྐྱོར་
གྲུབ་ཡིན་རྒྱ་རེད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱུང་སྤར་འདུ་བ་བྱས་ནས་འགོ་བས། སྤར་འདུས་པ་
དང་ཕྱིས་ཀྱང་འདུ་བ་ལ་མི་གཞོད་པར་བོགས་ཐོན་པའི་གེགས་སེལ་ལ་མཁས་དགོས་
པར་རིམ་ལྡན་གསལ་སྤོན་ལས་གསུངས་ཤིང་། སེམས་དབེན་ཐོབ་ནས་ཅ་རྒྱུང་གི་གེགས་
སེལ་མི་དགོས་སོ། དེའང་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཆེ་³སྤོན་མེད་ཀྱང་ཕྱང་པོ་

1 རྩ་ཅོད་ཁ་བ་སྐྱོ་བཟང་གེགས་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བྲ། གསང་འདུས་སྤོན་ཤིས། གཅོད་དཔར། འོག་གངས་མེ་ལྗོངས་

2 རྩ་ཅོད་ཁ་བ་སྐྱོ་བཟང་གེགས་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བྲ། གསང་འདུས་སྤོན་ཤིས། གཅོད་དཔར། འོག་གངས་མེ་ལྗོངས་

3 མཉམ་པར་གཞག་ཆེ་ ཤིང་དཔར།

བསྐྱལ་བསྐྱོད་བྱས་ན་ན་ཟུག་ཡོད་པ་ཅ་གོགས་དང་། རང་དགར་བསྐྱེད་ན་སྐྱོན་མེད་ལ།
 དམིགས་པ་བསྐྱངས་ན་ལུས་ཅེད་ཡམ་ཡམ་བ་དང་། ལུས་འཆག་པ། ཆ་བ་སྦྱས་བྱེད་པ།
 ན་རམ་རམ་པ། ཅ་ཅ་འདོར་དཀའ་བ་སོགས་སྤྱང་གོགས་ཏེ། སྤྲ་མ་ལུས་བསྐྱོད་པས་ཅ་
 གཡོས་བ་དང་། བྱི་མ་དམིགས་པ་གཏད་པ་ན་སྤྱང་བསྐྱལ་བས་སྐྱོན་མཛོན་དུ་བྱུར་པའོ།
 སྤྱང་གོགས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་མང་ཡང་དེ་དང་དེར་དམིགས་པ་ཅལ་དུ་འདོན་ཅུལ་གྱི་བྱང་
 བར་ཅམ་ལས་དོན་འབྲ་བས། གཟེར་མིག་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་སྤྱིང་གའི་རྩྱུ་ལས་གཟེར་གར་ཡོད་
 གྱི་སར་ཅ་གསལ་བཏབ། ཅའི་ཁར་ན་ཟུག་དེ་སྤྱོད་ཁག་གི་བའམ་སྤྱི་ཤད་དེ་གནས་པ་རྩྱུ་གི་
 འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་བྱངས་ནས་དམིགས་ཏེན་ལ་རོ་མེད་དུ་ཐིམ་བའམ། རྩྱུ་ལ་ཐིམ་
 པས་རྩྱུ་ཡང་ཞབས་ཀྱ་ནས་རྒྱ་དའི་བར་དང་། དེ་ཡང་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་བསྐྱེས་
 གཞིག་གི་དམིགས་པ་ཡང་ཡང་བསྐྱངས་ན་པལ་ཆེར་དེས་བྱབ་ལ། སོ་སོ་ལ་ལག་བ་ན་
 ན་དེར་དམིགས་པ་སོགས་འབྲ། སྤྱང་བ་ལྟ་བུ་ལ་རང་¹དང་གྲོགས་གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱང་
 སྤྱང་བཟུང་ནས་སྤྱང་བ་ལ་བྱར་བྱར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་བཏེན་ནས་བདེ་ཆམས་གྱིས་སོང་
 བར་བསམ་ལ་བདེ་ཉམས་བསྐྱེད། སྤྱང་ནད་དང་བུམ་ཅན་བྲག་ཏུ་བཟུང་བས་མིག་འོང་བ་
 དང་། རྒྱ་བ་འོན་པ་སོགས་ལ་དེ་དང་དེར་དོར་བསྐྱེས་གལ་ཆེ། ལུས་དུམ་བྱར་ཆད་པ་དང་།
 ལུས་ལས་སྤྲོམ་སྤྲིག་སོགས་སྤྲོག་ཆགས་གྱི་རིགས་ཐོན་པའི་ཉམས་བྱུང་ན་སྤྱང་འདུ་མི་
 འདོད་པའི་ཉྐགས་དང་། ནད་གྱིས་ཀྱང་དེ་འབྲ་སྤྱིད་པས་འོད་ཟེར་གྱིས་བཀྱགས་ནས་
 དམིགས་ཏེན་ལ་རོ་མེད་དུ་བསྐྱེམས་པ་སྤྱར་དང་འབྲ། བྱི་ཆེན་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཅུ་
 མིག་ལུང་དུ་རིམ་ལྔའི་བྱིད་ལ་བཞུགས་སྐབས་ཉ་ཞིག་འོག་སྤྱོད་ནས་ཞུགས་པའི་ཉམས་
 བྱུང་བ་སྤྱང་འདུ་བའི་ལྟས་དང་། འབེ་བན་བསྐྱེན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་སྤྱལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་
 མིད་ནས་མགོ་ཅམ་བྱིར་ཐོན་པ་མིས་པས། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་མགོ་ཡང་མིད་ན་ཆེ་

¹ སྤྱང་བ་ལྟ་བུས་རང་དང་ མཛོད་དཔལ།

འདིར་རྟོགས་པ་བྱུང་འཕགས་རྟེན་ཅེས་གསུངས་ཟེར། ཅ་གོགས་ལ་ཅ་ལམ་སྐྱུངས་པའི་
 མན་ངག་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལུས་དང་ཅ་ཐམས་ཅད་དྲངས་གསལ་འོད་གྱི་
 རང་བཞིན་ཅན་ཤེས་བྱམ་དུ་མར་མེ་སྤར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཅ་རྣམས་གྱིང་བ་དང་ཞར་
 འབྲུམས་སོགས་མེད་པར་འཇམ་ཞིང་མཉམ་ལ་ལས་སུ་རུང་བ་བསམ། ཡང་ཐོས་བསམ་
 སྒྲོམ་པ་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་སྤྱོད་ཐུང་ཐུང་དང་། ཉིན་སྤྱིར་གསལ་མི་གསལ་བྱུང་བ་
 དམ་ཉམས་གྲིབ་ཅན་དང་བྱུང་བྱུང་འདྲེས་པ་དང་། དཀོར་ཟས་ལ་ལོངས་སྐྱུད་པའི་སྒྲོན་
 ཡང་ཡིན་སྲིད་ལ། བྱུང་པར་སྒྲ་མ་ནི་ཡུལ་གཉན་པས་དེ་དང་དམ་ཆེག་འགལ་བའི་མི་དང་
 གདོང་སྤང་བ་དང་། དེའི་ཟས་གོས་ལ་ལོངས་སྐྱུད་པས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ལ་གཞོན་པས་
 ཆོས་སྐྱོང་སོ་སོའི་ཆོ་གར་དམིགས་གྱིས་བཀར་ནས་བཤགས་པ་མཛད་འདུག་པས་དེ་
 དག་ལ་ཤིན་ཏུ་འཛེམ་པ་གལ་ཆེད། ཡང་དགའ་བཞི་དྲངས་ཆེ་ཆགས་པའི་སྒྲོན་བྱུང་ངམ།
 ཅ་ཐེག་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གིས་ཐེག་ལེ་འཆོར་བ་ལ་འདྲེན་དང་འགྲེམ་གྱི་དམིགས་པ་དགོས་
 པས་དགའ་བཞི་ལ་མི་སྐྱུག་པར་གནས་མཐོ་ས་ནས་བྱིར་ཕྱོག་པ་དང་། སྟིང་གའི་རྩྱ་གི་
 ཞབས་ཀྱ་ནས་རྩྱ་མགོ་བྱར་བསྟན་གཉིས་མགར་བས་སྐྱམ་པས་ལྷགས་འདྲེན་པ་ལྟར་
 ཐེག་ལེ་རྩྱ་གིས་ཐུག་པར་སྤངས་ཏེ་སྐྱེ་བོའི་རྩྱ་ཡིག་ལ་སྟེན་སྟེན་གྱི་བར་དུ་དྲངས་པར་
 བསམ་པ་འདྲེན་དང་། ཐེག་ལེ་གྲུན་དུ་དྲངས་པ་ལུས་ལ་མ་བཟམ་ན་ནད་སྐྱེད་པས་གཡང་
 མོ་ལྷག་ལྟར་སྐྱུག་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱིས་ཐེག་ལེ་དེ་ཅ་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་
 བཟམ་སོང་བར་བསམ་པ་འགྲེམ་གྱི་དམིགས་པའོ། རྩས་གྱིས་བསྐྱུང་བ་ཡུག་ས་མོའི་
 སྤྱི་རེ་བས་¹པོ་མཆན་འཆིང་བར་གསུངས་ཀྱང་། སྒྲ་མས་ཡུག་ས་མོ་བྲིམ་ནས་ཉལ་བའི་
 གདོང་གིས་ཁེབས་ཆོད་གྱི་སྤྱི་རེ་བ་²ནག་པོ་གསུངས། སྤགས་གྱིས་བསྐྱུང་བ་ཆོས་ཆེན་

༡ རེས་བས་ མཛོད་དཔར།

༢ རེས་བ་ མཛོད་དཔར།

ནམ་བཙེད་གྱིས་བཙོས་པའི་སྐྱད་པ་དམར་པོ་རྫོང་མདུད་ཅན་ལ་སྒྲགས་བསྐྱས་ནས་
 མཆན་ཕྱེད་སྐྱེད་པར་བཅིངས་པའི་¹སྒྲགས་རྫོགས་རིམ་དུ་གསལ། ལས་དང་པོ་བ་ལ་ཟས་
 ལྷ་མདངས་ཟ་བ་དང་། མངལ་ཟ་བའི་གདོན་གྱི་དབང་གིས་ཐིག་ལེ་འཇག་པ་ལ་ཡང་རྫས་
 སྒྲགས་འདི་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སོ།། དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་མི་བརྟན་པ་ལ། དམིགས་
 རྟེན་ལྷ་བ་དང་། གཡོ་འགྲུལ་མེད་པ། གདན་ལ་ཟུག་པར་བསམ་པ་གནས་པའི་པོགས་
 འདོན་དང་། ཐིག་ལེ་འོད་འཆར་བ། འོད་ཟེར་གྱིས་རྩ་ནང་ཐམས་ཅད་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་
 གསལ་བ། རང་སེམས་ཐིག་ལེ་ལས་འོད་བྱེད་པའི་མཆམས་དེར་སིབ་གྱིས་ཞུགས་པར་
 བསམ་པ་དམིགས་རྟེན་མི་གསལ་བ་གསལ་བའི་པོགས་འདོན་ནོ།། དག་སྦྱར་གང་ལ་
 ཡང་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བའི་གཏམ་དང་ལོང་གཏམ་སྤྲ་ཆོགས་ལ་འཛེམ། བཅའ་ཡིག་དུ་
 ཤག་གཅིག་²དུ་འཆོགས་ནས་ལོང་གཏམ་སྤྲ་བ་དང་། ཅིང་མོ་ཅེ་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གྱུང་
 ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས། “ནགས་གྱི་མེ་དང་མེ་སྟག་རི་བཞིན་དུ།”³ ཞེས་སོགས་
 རྒྱལ་སྤྱི་པའི་གསུང་བྱངས་ནས་མེ་སྟག་སྤྲ་མོ་རྒྱུང་ཅུང་ཟད་གྱིས་གསོད། ནགས་གྱི་མེ་
 རྒྱུང་བྱ་པོ་པོག་པས་སྟག་པར་མཆེད་པ་ལྟར་ལས་དང་པོ་བ་ལ་རྣམ་གཡེངས་སྤྲ་
 ཆོགས་རེས་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བས་སྤང་བ་གལ་ཆེ། བརྟན་པ་ཐོབ་ན་རྣམ་གཡེངས་ཆེ་བ་
 དང་། འདུ་ལོང་དང་རྒྱུ་རྩ་སྤྲ་བས་སྟག་པར་སྟོབས་འཕེལ་བ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྤྱི་
 སོགས་ལ་འདུ་ལོང་གིས་ཆོས་སྤྲིད་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱབས་རེ་ཆེར་འཕེལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 གསུངས། ལྷ་མ་གཞན་རྣམས་གྱིས། བརྟན་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་འདུ་འཛིའི་གཞོན་པས་དབེན་
 པའི་ནགས་ཁྲིད་བསྟེན། ཞེས་རྫོ་བོ་ཆེན་པོས་གསུང་བ་བྱངས་ནས་དབེན་པ་གལ་ཆེ་ཡང་

¹ བཅངས་པའི་ མཛོད་དཔར།

² གཤག་གཅིག་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

³ རྫོང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་གསུང་འབྱུང་། ཅན་པོ་ལོ་རྒྱུ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལོ་རྒྱུས། ཤིང་དཔར། ཤོག་གངས་ཉབལ་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “ནགས་གྱི་མེ་ལྷེ་འབར་ཞིང་མཆེད་པ་ལྟར།” ཞེས་སོ།།

སེམས་ཀྱི་གཡེངས་པ་མ་ཆོད་ན་ནགས་ཁོད་བསྟེན་པས་ཅི་ལ་པན། རང་གི་ཤག་གི་¹སྒྲི་
བཅད་དེ་གཅིག་ཤུར་ནམ་གཡེང་གི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་ཐོས་བསམ་ལ་འབད་ན་དེ་རེད་
གསུངས། སྐབས་མགོན་དོ་མེ་འཆང་ཐེག་པ་མཆོག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འགྲན་ཆེ་
དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་འདི་ན་སྐྱེ་ཞབས་²ཀྱི་སྤྲུགས་རྗེར་དག་མོད་ཟེར་བའི་དག་རྒྱུན་ཞིག་
སྟོན་ནས་ཡོད། དེ་སྒྲ་མ་གཞན་ནམས་ངན་པར་གོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་སྒྲ་མའི་སྤྲུགས་རྗེ་ལ་
བཞེན་ན་དག་མོད་ཟེར་བ་རེད། སྒྲ་མ་གཞན་ཅི་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་མགོན་མཆོག་གི་
སྐུ་ལ་བ་དང་དེའི་ངོ་བོར་ལྟ་དགོས། སྒྲ་མ་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་ཙ་བ་ཡིན་པས་མཆམས་མེད་
ལྟ་བསགས་པ་ཡང་སྒྲ་མ་ལ་བཞེན་ནས་དོ་མེ་ཐེག་པའི་ཉམས་ལེན་ཀྱང་ཚུགས་པ་བྱས་ན་
ཆེ་དེར་སྤྲིག་པ་དག་ནས་འཆང་རྒྱ་³བྱས། སྒྲ་མ་དང་འགལ་ན་ཐབས་མེད་པ་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི།
“སེམས་ཅན་མཆམས་མེད་ལ་སྟོགས་པའི།”⁴ ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ། ད་ལྟ་
རང་རེ་ལ་མཆམས་མེད་ལྟ་དང་མཉམ་པའི་སྤྲིག་བསགས་པ་ཡོད་ཀྱང་མཆམས་མེད་ལྟ་
དངོས་སུ་མ་བྱུང་འདུག །པལ་ཆེ་བས་སྒྲ་མ་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལས་དགེ་འདུན་མཆོད་
པ་ལེགས་སྟམ་པ་སྐྱེ་སྤྲི། མཛོད་དགའི་རི་ཁོད་པ་མཁས་བྱུ་བ་སྟེན་འཛིན་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་པ་ལ་འགྲན་ཆེ་མེད་པར་གྲགས་ཆེ། སྐྱེ་འདའ་ཁར་ཡོ་བྱད་གང་ཡོད་སྐྱེ་
ཞབས་⁵ལ་སྤུལ་གསུངས། མང་ཇ་རེ་མི་དགོས་སམ་ཁྱེས་པས། ངས་སྤར་མང་ཇ་གཉིང་
མ་ཁྱོང་། གང་ཡོད་ཀྱིས་སྐབས་མགོན་དོ་མེ་འཆང་མཆོད་དེ། “མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་

¹ ཤག་གི་ ཞིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

² སྐྱེ་ཞབས་ མཛོད་དཔར།

³ སངས་རྒྱ་ མཛོད་དཔར།

⁴ སྤྲི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཅ གསང་འདུས་ཙ་རྒྱུད། ཡེ་ལྟ་ལ། ཤོག་གངས་(༤༡ན) ལས་བྱུང་བ་རྩང་མི་འད་སྟེ། “སེམས་ཅན་མཆམས་མེད་ལས་
སོགས་པ།” ཞེས་སོ།

⁵ སྐྱེ་ཞབས་ མཛོད་དཔར།

ཁ་ནང་བསྟན་ཐང་བསྐྱེགས་སུ་བཀོད། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་རིམ་བ་སྤྱི་མཐེ་ཤར་དུ་ཨ་
 ལྷོ་ལྷོ་ར་ཨི་ཨྱི། ལུ་བ་དུ་ཨྱི་ཨྱི། བྱང་དུ་ཨི་ཨྱི། ཤར་ལྷོ་ར་ཨྱི། ལྷོ་ལུ་བ་དུ་ཨྱི། ལུ་བ་བྱང་
 དུ་ཨྱི། བྱང་ཤར་དུ་ཨྱི་རྣམས་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པའི་ཁ་དོག་དཀར་པོ། བར་མཐེ་
 ཤར་དུ་ཀ་ཁ་ག་ཟ། ལྷོ་ར་ཅ་ཆ་ཇ་རྣ། ལུ་བ་དུ་ཏ་ཐ་ཏ་རྣ། བྱང་དུ་ཏ་ཐ་ཏ་རྣ། ཤར་ལྷོ་ར་བ་
 བ་བ་རྣ། ལྷོ་ལུ་བ་དུ་ཡ་ར་ལ་ལ། ལུ་བ་བྱང་དུ་ཤ་ཤ་ས་ཏ། བྱང་ཤར་དུ་ཏ་ཏ་ཏ་རྣམས་
 ཡི་གེ་བཞི་བཞི་མཆེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པའི་ཁ་དོག་དམར་པོ། མ་ནི་ཨྱི་མ་གཏོགས་
 བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེག་ལའི་རྩལ་དུ་སོང་ཞིང་། ལྷ་མེད་བ་གསལ་བྱེད་རྒྱས་བསྐྱེས་ཀྱི་བྱང་
 བར་རྒྱུད་ཀྱི་གསུང་རྩལ་དང་བསྟན་པའོ། ། རིམ་བ་ནང་མཐེ་ཤར་དུ་རི་ཐུང་དུ། ལྷོ་ར་རྫི་
 རིང་པོ། ལུ་བ་དུ་ལི་ཐུང་དུ། བྱང་དུ་ལྷི་རིང་པོ་རྣམས་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པའི་
 ཁ་དོག་ནག་པོ། མཆོམས་བཞི་སྟོང་བ་དང་། ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་རྩེ་ཆེས་ཐེག་ལའི་རྒྱ་ད་དང་
 བཅས་པ། ལྷེ་བར་ཤིན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཐེག་ལའི་དཀར་དམར་ཀྱི་དབྱས་ཨ་ཐུང་ཤར་ཀྱི་རྣམ་བ་
 ཅན་¹ རྩེ་ཆེས་ཐེག་ལའི་རྒྱ་ད་དང་བཅས་པ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་བསམ་ལ། ཅ་འདབ་དང་ཡི་གེ་
 ལ་སྤྱི་ནས་ནང་དུ་རིམ་བར་གསལ་སྤང་སྤངས་ཏེ་མཐར་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལའི་ཨ་ཐུང་
 དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་གཏུམ་མོ་སྤར་བས་རྒྱུང་དང་བྱང་སེམས་མཐའ་ནས་ནང་
 དུ་འདུས་ཏེ་ཅ་འདབ་སྤྱི་མ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་བར་ཆ་བཞིར་བགོས་པས་སྤྱི་ག་རྒྱ་སོགས་ཏྲགས་
 བཞི། འདབ་མ་དང་པོར་སྤྱོད་པས་སྤང་བ་དཀར་ལམ་པ། གཉིས་པར་སྤྱོད་པས་མཆེད་བ་
 དམར་ལམ་པ། གསུམ་པར་སྤྱོད་པས་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ། རྩེ་ཆེས་ཐེག་ལའི་དང་བཅས་
 པར་ཐེག་པས་དགའ་བཞི་བྱངས་ཏེ་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བས་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག་པ་²སོགས་སྤྱགས་ཐེག་ལ་བརྟེན་པའི་བསྐྱེ་བ་དབྱ་དང་། རེས་ཐོབ་དུ་

¹ རྣམ་ཅན་ མཛོད་དཔར།
² མཉམ་པར་གཞག་པ་ ཤིང་དཔར།

གང་སྤང་སྤྱང་བ། སྤྱང་བ་བདེ་བ། བདེ་བ་ལྷ་སྤྱང་འཆར་བའི་བར་སྤང་དང་འབྲ།

གཉིས་པ་སྤྲགས་ཐིག་ཉི་ཆེ་བ་ནི། རང་གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆར་དུ་གསལ་བའི་
སྤྱང་གའི་དབྱུ་མ་ལ་མདུད་པ་གསུམ་དགུས་ཀྱི་དབྱུས་མའི་ཐད་ཀྱི་ཙུ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་མི་
ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གྱི་ནང་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་ཁ་དོག་སྤྱོད་པོ་རྒྱ་
ཆེས་ཐིག་ལེ་རྒྱ་ད་དང་བཅས་པར་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པས་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་
དང་བསྐྱེ་བ་སོགས་སྤང་དང་འབྲའོ།། འདི་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ཡིག་ཆུང་ལའང་རིམ་ལྔ་
འཁོར་ལོ་ཅན་དང་། འཁོར་ལོ་མེད་པ་ཞེས་འབྱུང་ལ། འདི་དག་སྤྱང་གའི་ཙུ་མདུད་འགྲོལ་
བྱེད་ཡིན་པས་བསྐྱུ་རྒྱུའི་རྒྱང་ཡང་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་སོགས་གཟུང་བ་ཡུལ་གྱིས་
ནམ་ཉོག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནམ་ཉོག་གི་བཞོན་པའི་རྒྱང་ངམ། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་
བལྟས་པས་མིག་ཤེས་ལ་ཡུལ་འཆར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱང་ལྷ་བྱ་ཡུལ་དུག་གཡོ་བྱེད་གཟུང་
བའི་རྒྱང་དུག །མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་པ་གཡོ་ཞིང་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱང་ལྷ་བྱ་
ཆོགས་དུག་གཡོ་བྱེད་འཛིན་པའི་རྒྱང་དུག་གོ། གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་ཉོག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱང་
བཅུ་གཉིས་ནི། རྟོང་སྤང་ལས། “འོད་འཕེལ་འོད་ཟེར་གཟེ་བརྟེན་མ།། གསལ་བ་འབར་
མ་འོད་འབར་མ།། མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་བཞེན་ནས།། བྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་འཛིན་
པའོ།། འོད་ཟེར་འོད་མ་སྤང་བ་མ།། གསལ་མཛེས་གསལ་འོད་ཉི་མ་གསལ།། བྱི་རོལ་
གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའོ།།”¹ ཞེས་པས་བསྐྱེན་པར་རིམ་ལྔ་གསལ་སྤྱོད་ཀྱི་བཤད་ལུང་
གི་སྐབས་སུ་གསུངས་སོ།། འདི་ནི་རྗེ་འུགས་ལས། “ཐིག་ལེའི་རྒྱལ་པོ་སྤྲགས་ཀྱི་ཐིག་
ལེ་མཆོག །”² ཅེས་ཤོ་ལོ་གས་བསྐྱེན་ཏེ། སྤྱང་གའི་སྤྲགས་འཁོར་ངམ། ཨ་ཤད་རྒྱང་པ་
ལའང་སྤྲགས་ཐིག་ཟེར་རོ།།

9 ཐིག་གཤམ་རྒྱུད་འབྲམ། ཅ བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་སྤང་ག། ཤེའུ་ཉེར་བརྒྱད་ག། ཤོག་གངས་367བ9 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་གསུམ་
རྒྱང་མི་འབྲས། ‘སྤྱོད་པའི་འོད་མ་སྤང་བ་སོ།། གསལ་མཛེས་གསལ་འོད་ཉི་མ་གསལ།། བྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་ནམ་པའོ།’ ཞེས་སོ།།

3 རྗེ་ཆོང་ཁ་བ་རྫོང་བཟང་གཟུགས་པའི་གསུང་འབྲམ། ཁ གསུང་ཐོར་བྱ། གསང་འདུས་སྤྱོད་ཤིས། གཅང་དཔར། ཤོག་གངས་363བ6

གཉིས་པ་གདོང་གི་སྒྲ་ཅེར་འོད་ཀྱི་ཐེག་ལེའི་སྒོག་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་ནི། རང་གསང་
 ཆེན་དོན་རྗེ་འཆང་དུ་གསལ་བའི་སྒྲིང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཉི་གདན་སྒྲ་མ་བྱེད་
 གཤག་ཅམ་གྱི་སྒྲིང་དུ་རང་གི་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཨ་ཐུང་
 ཤད་གྱི་ནམ་པ་ཅན་རྒྱ་ཆེས་ཐེག་ལེ་རྒྱ་ད་དང་བཅས་པ། དེའི་རྒྱ་ད་ལས་འོད་དཀར་པོ་
 སྒོས་རིང་གི་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་ཁ་དོག་དཀར་པོ་གཙོ་
 ཆེ་ལ། འཁོར་གྱིན་རྒྱ་ཡན་ལག་དང་བཅས་རྒྱ་གི་གདངས་ཀྱིས་མགྱིན་པར་མ་སྒྲེབ་ཅམ་
 དུ་སོང་བ་རལ་གྱི་སོགས་ལུབས་ནས་བཏོན་པའི་རྒྱང་གདངས་ལྟ་བུ་ཁྱིད་ཡིག་ལས་ལུག་
 ལྷའི་སྒྲ་ལ་དོ་རྒྱབ་པ་ལྟར་ཞེས་དཔེ་བཞེད་པ་དེ་མ་ཐག་སྤྱིར་སྒོག་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཨོ་
 གྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་འཇུག་པ་བྲག་ཕྱག་ཏུ་རྒྱང་སོག་པའི་གདངས་ལྟ་བུ། དམིགས་
 རྟེན་ལ་ཐེམ་པ་ལྷན་པའི་གདངས་ཀྱིས་གནས་པ་ལི་ཏིང་ལ་ཕྱ་བཏབ་པས་ཏིང་ཞེས་སྒྲ་འབྱུང་
 བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའང་དག་ནས་བརྗོད་པ་དང་། ཡིད་བརྒྱས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་
 འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རྒྱང་གི་གདངས་འབྱུག་གསུམ་དུ་བྲགས་པ་རང་གིས་ཐོས་པ་ལྟ་
 བུར་བཅོས་ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱེལ་ན་ཕྱིས་རྒྱང་མ་བཅོས་དོན་རྗེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་རང་
 ལུགས་ཀྱིས་ཤར་ནས་གསུང་དོན་རྗེའི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོ་ཐུབ་པ་འབྱུང་ལ། ད་ལྟ་རྒྱང་ལྟར་
 འཇུག་ལས་གནས་པ་མེད་ཀྱང་རང་གིས་རྒྱང་ལྟར་འཇུག་དང་ཆད་མཉམ་པའི་གནས་པ་
 དེ་ཆེད་དུ་བཅོས་ནས་བསྐྱེལ་བས་རིམ་གྱིས་གནས་པ་དང་། ལྟར་འཇུག་གནས་པ་ཆད་
 མཉམ་པ་དང་། ལྟར་འཇུག་རྗེ་ཐུང་དུ་སོང་སྟེ་གནས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡང་འབྱུང་
 རོ་།། སྒྲ་མ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་རྟེན་ནས་རྒྱ་གི་གདངས་ཀྱིས་མགྱིན་པའི་ཅ་འཁོར་བར་དང་།
 དེ་ནས་སྤྱི་ཐོའི་ཅ་འཁོར། གདོང་གི་སྒྲ་ཅེའི་བར། སྒྲ་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་སོང་བཞི། མཐུབ་
 གང་། མཐོ་གང་། ལྷ་གང་། འདོམ་གང་། དེ་ལས་རིང་བ་དཔག་ཆད་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་
 སྒྲ་མ་ལ་སྤྱོད་བཞེད་པ་ན་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ཏེ། ལྟར་འཇུག་གནས་གསུམ་ལུན་ཆད་མཉམ་པ་

བྱས་ནས་གོམས་བས་སྐྱབ་མའི་སྐབས་སམ་འགགས་པ་ཐུར་མས་བསལ་བ་ལྟར་ཅ་རྒྱུ་
 གི་སྟོན་སྤངས་ཏེ། དབང་ཐོབ་པ་ན་འོད་ཟེར་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོང་
 བ་སྟེང་འགྲོའི་རྫོང་བཞུས་ཏེ་སྟོང་མགིན་སྐྱེ་བའི་ཅ་མདུད་འགྲོལ་ཐབས་སོ།། དམིགས་
 ཏེན་གྱི་ཅ་བ་ནས་སྤར་ལྟར་རྒྱུ་སྟེ་བར་མ་སྟེབ་ཅམ་དང་། སྟེ་བ་དང་། གསང་གནས་དང་།
 དབྱ་མའི་མར་སྤ་དང་། དེ་ནས་ཕྱིར་སོར་བཞི་སོགས་སྐྱ་སྤར་ལྟར་འོག་འགྲོའི་རྫོང་བཞུས་
 བྱེད་པ་སྟེ་གསང་གི་ཅ་མདུད་འགྲོལ་བའི་ཐབས་སོ།། རག་དབེན་གྱི་སྐབས་ཁྲབ་བྱེད་མ་
 གཏོགས་པའི་རྒྱུ་དགྲུ་ལ་དངོས་སྐྱ་རྫོང་བཞུས་བྱས་ཆོག་ལ། ཁྲབ་བྱེད་སེམས་དབེན་
 བསྐྱེད་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་ཅལ་དུ་འདོན་མི་དགོས་ཤིང་མོས་པ་ཅམ་ལས་བྱེད་ཀྱང་
 མི་རུས་སོ།། ཅ་བའི་རྒྱུ་བཞི་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཞན་འཁོར་དུ་རྒྱ་ཡང་སོག་འཛིན་དང་གྲེན་
 རྒྱ་ལ་སྟེང་འགྲོ་དང་། ཐུར་སེལ་དང་མཉམ་གནས་ལ་འོག་འགྲོའི་རྫོང་བཞུས་གཙུག་ཆེད།
 ཅ་བའི་རྒྱུ་བཞི་རེ་རྫོང་བཞུས་སོང་ནས། ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྔ་ལ། རྒྱ་བ། རྣམ་པར་རྒྱ་
 བ། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ། རབ་ཏུ་རྒྱ་བ། དེས་པར་རྒྱ་བའོ།། རྫོང་མེད་དང་དགོངས་པ་ལྟར་
 སྟོན་ལས། རྒྱ་དང་། རུས་སྤལ་དང་། ཅངས་བ་^༡དང་། ལྷ་སྐྱེན་དང་། གཞུ་ལས་རྒྱལ་ཞེས་
 འབྱུང་ཡང་དོན་ལ་གཞུགས་སོགས་ལུལ་ལྔ་འཛིན་པའི་ཞེས་པ་ལྔ་བསྐྱེད་པ་མིག་སོགས་
 དབང་པོ་ལྟར་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་སོག་འཛིན་རགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་སྟོང་ག་ནས་དབང་
 པོའི་སྒོ་སོ་སོར་འབྱུང་འབྱུག་བྱེད་དོ།། དེས་ན་སྟོང་གའི་དམིགས་ཏེན་ལས་མིག་འབྲས་
 གྱི་དབྱས་གྱི་བར་ཅ་བ་དབྱ་མ་ལ་བྱག་ཅིང་ཅེ་མོ་མིག་འབྲས་དང་ཁ་ད་ཆད་དུ་ཡོད་པའི་
 ཅ་གསལ་བཏབ་ལ་མིག་གི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་ཡན་ལག་དང་བཅས་སྟེ་གི་གདངས་གྱིས་ཕྱིར་
 སོང་། ཚི་གྱི་གདངས་གྱིས་ནང་དུ་ཞུགས། ལྷུང་གདངས་གྱིས་གནས་པ་དང་། དེས་ན་
 བ་སོགས་ལ་རིགས་འདྲ། ལུས་གྱི་རྒྱུ་ལ་སྐྱེ་གཙུག་ནས་རྒྱང་མཐིལ་བར་གྱི་བ་སྐྱེའི་བྱ་

^༡ ཅངས་བ་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

ག་ཐམས་ཅད་དུ་ལུས་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུ་རྒྱ་བའི་ཅ་རྣམས་ཅ་བ་སྟོང་གའི་དབྱ་མ་ལ་
 ཟུག་ཅིང་ཅེ་མོ་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་སོ་སོ་དང་ཁ་ད་ཆད་དུ་ཡོད་པ་བསམ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་རྟོག་
 བཞུས་སྤར་ལྟར་བྱ། ཡང་པལ་ཆེར་དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་སེན་མོ་ཚུན་ཆད་ལུས་ཀྱི་ཆ་དང་།
 ཅ་གར་ཡོད་དུ་རྒྱུ་ཟིལ་བ་ལྟར་ཆགས་པ་རྒྱ་དང་སྤེམ་མ་འབྲེས་བ་ལྟར་གནས་ཐམས་ཅད་
 བས་ལྟག་མེད་དུ་སྤྱད་པ་དང་། ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་རྒྱུ་གིས་མཆོན་བཏྲན་གཡོ་མཐའ་དག་
 གི་རྒྱུ་དཔེགས་ཉེན་ཀྱི་སྟོད་སྤྲད་བར་གསུམ་སོགས་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ལྷང་འདུག་
 གནས་བ་སྤར་འདྲ་འབྲེལ་བ་བཞི་སྒྲགས་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལུགས་ལ་དབག་ན་ཡོད་
 འདུག་ཀྱང་འདིར་སྐབས་སུ་མ་བབས་པས་རེ་ཞིག་དེ་ཅམ་མོ། ། སྟོག་ཐུར་བསྐྱེས་པའི་
 རྟོག་བཞུས་འདིར་ཡང་བྱས་ཆོག་ཅིང་། འདི་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྤྲས་གཉིས་ལ་མན་
 དག་གནང་ཚུལ་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། སྟོང་འོག་གི་སྤྲ་ཅེ་ནས་རྒྱུ་ཨྱི་གདངས་ཀྱིས་
 བར་དུ་ཞུགས། ལྷ་ལྷེ་གདངས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་གནས། རྩི་གི་གདངས་ཀྱིས་ཕྱིར་འཁྲོ་བ་
 རྒྱལ་ཆབ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཀྱིས་སམ་ལྟག་སྟོད་ཀྱི་རྟོག་བཞུས་དང་། ཐུར་སེལ་དང་མཉམ་
 གནས་རྩི་གི་གདངས་ཀྱིས་ཕྱིར་སོང་བ་དང་། སྟོག་འཛིན་དང་གེན་རྒྱ་སྟོང་གི་སྤྲ་ཅེ་ནས་
 ཨྱི་གི་གདངས་ཀྱིས་བར་དུ་ཞུགས་ཏེ་ལྷ་ལྷེ་གདངས་ཀྱིས་གནས་པ་མཁས་བྱུང་ལུགས་
 ཀྱི་འགྲོས་འདེད་ཀྱི་རྟོག་བཞུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་འོག་སྟོ་འབྲེད་འཇུག་ཀྱི་རྟོག་བཞུས་ཀྱང་
 ཟེད། ཅ་བའི་རྒྱུ་ལྷའི་རྟོག་བཞུས་ཀྱིས་མཆོག་འབྱུང་ལ། སྟོག་ཐུར་གེན་རྒྱ་མཉམ་གནས་
 བཞི་སོ་སོའི་རྟོག་བཞུས་ཀྱིས་ལས་བཞི་འབྱུང་བ་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྷའི་རྟོག་བཞུས་
 བྱས་པས་མཛོན་ཤེས་ལྷ་འབྱུང་བ། རྒྱུད་ལས། “གཞུང་གི་སྟོད་སངས་རྒྱས་རྣམས།”¹
 ཞེས་སོགས་ཏེ། མདོ་ལུགས་མིག་རྣ་གཉིས་ཡུལ་ཐག་རིང་པོ་ན་གནས་ཀྱང་ཡུལ་འཛིན་
 རུས་པས་མཛོན་ཤེས་བཞག། །སྤྲ་སྟེ་ལུས་གསུམ་ཀྱིས་ཡུལ་དང་སྤྲད་ནས་འཛིན་དགོས་

1 རྟོག་ཐུར་རྒྱུད་འབྱུང་། 3 གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་གཉིས་པ། སྟོག་གདངས་117ན7

བས་མངོན་ཤེས་མ་བཞག་པ་རྒྱུ་གི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞག་པའི་དབང་གིས་ཡིན། སྐྱགས་
 ལུགས་དབང་ཤེས་ལྷ་ཀའི་རྒྱུ་ཐོགས་མེད་དུ་རྒྱ་བས་ལྷ་ཀར་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་ཚུལ་
 བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་མིག་ས་སྟིང་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་ཤེས་སོགས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྐྱགས་
 སུ་གསལ་ཞིང་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་བཀོད་པའང་དེའི་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། རྟོན་བཞུགས་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་པས་གཉིད་ཀྱི་དགོ་སྦྱར་སྦྱོང་ན་སྒྲ་མ་ཡི་དཔལ་ལ་གཏོར་མ་ལུལ། མི་ལམ་ཐེན་
 བ་དང་། མི་ལམ་དུ་དགོ་སྦྱར་སྦྱོང་རུས་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། དེའི་
 འཕེན་བ་ཡང་ཡང་བཏང་། ཉིན་མའི་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ཀྱི་སྒྲ་བར་གོམས་པར་
 བྱས། ཉལ་ཁར་ཡང་འདུན་པ་ལུགས་བྱག་བཏང་ནས་མི་ལམ་བྱང་ཆེ་མི་ལམ་ཀྱི་ལུས་སྟིང་
 ག་ནས་མགྲིན་པའི་བར་འགྲོ་ཞིང་ཕྱིར་སྟོག་པ་རྟོན་བཞུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷ་འདུག་གི་དོད་ཐུབ་
 ལྷ་བུའི་ཉམས་ལེན་གོམས་ན་མི་ལམ་དུ་དག་ཞིང་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་རོ། སྟོན་
 ལམ་ལས། “གདོང་གི་སྒྲ་ཅེར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལའི་གདངས།”¹ ཞེས་སོགས་དམིགས་ཏེན་
 ལས་འོད་ཟེར་དང་སྐྱགས་རྒྱུ་འོད་ཟེར་ལྷ་བ་སྟིང་གི་སྒྲ་ཅེར་བྱིན་པ་ལ་འོད་ཐིག་ཅེས་
 གསུངས། སྐྱགས་ཐིག་འོད་ཐིག་ཤུས་ཐིག་ཅེས་པའི་ཐིག་ལའི་ནི་རྒྱུ་པོའམ་གྲ་རྒྱར་མེད་
 པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམ་པས་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་
 གྲ་རྒྱར་འཛོམས་པས་སོ། མ་རིག་སྟོང་འི་སྐབས་ནི་སྟིང་གའི་ཅ་མདུད་ཀྱི་དབྱས་དང་།
 དེ་མ་གྲོལ་ན་གཉུག་སེམས་ཀྱིས་སྟིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་འབྱུང་
 ལ། སྐབས་འབྱེད་པ་ནི་སྟིང་གའི་ཅ་མདུད་གྲོལ་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། སྒྲ་ཅེ་གསུམ་ཀྱི་རྣལ་
 འབྱོར་ནི་དེ་འགྲོལ་བའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་གསང་བའི་སྒྲ་ཅེར་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྟོག་ཅོལ་བསྟོམ་པ་ཡེ་རྒྱ་དང་།
 ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས། བྱག་རྒྱ་དངོས་མེད་པར་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་ཆ་ལ་

1 རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོང་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བུ། གསང་འདུས་སྟོན་ཤིས། གཙང་དཔར། འོག་གངས་པ་༤༦༡

ཕྱག་རྒྱ་མ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྦྱངས་པའི་
 བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྒྱའོ།། དེ་གཉིས་གཅིག་བཤད་པས་གཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་
 གོ་བས། ལས་རྒྱ་ལ་བསྐྱེད་ན། དྲུང་ཅན་མ། སྤང་པོ་ཅན་མ། རི་དྲགས་ཅན་མ་སྟེ་རྩ་མི་འབྲ་
 བའི་བྱང་པར་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞི་གསུངས་པའི་རྩ་མཆོག་ནི་བསྐྱེད་ཅོད་ཀྱི་ལོ་
 གོ་བརྟག་ཐབས་དང་། རྩ་འཛུགས་པའི་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་པར་ཡིག་ཚུང་ཉེར་གཅིག་སོགས་
 སུ་གསལ། གསུང་བཤད་དངོས་སུ་མ་མཛད་ཀྱང་གཞུང་འདི་ན་ཡོད་ཅེས་དོ་སྤྲད་ན་མིང་
 ཀྱི་གོ་ཚེད་པས་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྦྱངས་ཆོག་པ་གོང་མའི་གསུང་རྒྱུན་ཡིན། དེ་ལྟར་ཕྱག་
 རྒྱ་མཆོན་ལྟ་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་སྤྱོད་མོང་ལམ་སྦྱངས་དང་། དབང་བསྐྱུར་ཏེ་
 དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ། རྫོགས་རིམ་རང་དང་རྫོགས་པ་
 མཉམ་པ་བསྐྱེད་ནས་ཡབ་ཀྱིས་རང་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡུམ་ཀྱིས་རང་རེག་བྱ་དོན་རྫོང་མར་
 བསྐྱེད་ན་གཉིས་ཀས་ཉོན་མོངས་ཐེལ་གྱིས་མཐོང་ཏེ་སྤྱི་རིང་རྒྱལ་གསལ་སྤང་ཅན་ཡིན་
 པས་ཆགས་པ་ཐ་མལ་པར་འགྲོ་མི་མེད་པས་ཡབ་དོན་རྫོང་མེའི་སྤྱི་ལ་ཀྱང་ལ་ཡུམ་བསྐྱེད་སྤྱི་ལ་
 ཀྱང་གིས་འཁྱུད་པའི་ཡབ་ཀྱི་རྩ་དབུ་མའི་མར་སྤྲ་ཉགས་ཀྱི་རྩ་དང་ཁ་ད་ཆད་དུ་གནས་པ།
 ཡུམ་ཀྱི་གསང་གནས་བྱ་རོག་གཤོང་ངམ་མཁའ་འགྲོ་གཤོང་ལས་དབུ་མའི་མར་སྤྲ་སོར་
 གང་ངམ་བྱེད་ཅམ་བྱེད་ཐོན་པ་ཡབ་ཀྱི་རྩ་ནང་བཅུག་པ་རྩ་དོན་རྫོང་མེའི་སྤྱི་ལ་ཀྱང་། ཡབ་ཡུམ་
 ཀྱི་དབུ་མ་ནས་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུང་ཅུང་ཟད་རྒྱ་ཏིའི་མར་སྤྲ་པ་ཐུང་དོན་རྫོང་མེའི་སྤྱི་ལ་
 ཀྱང་། ཡབ་ཀྱི་དབུ་མ་ནས་རྒྱུང་སྤོས་རིང་གི་དུ་བ་ལྟ་བུ་ཡུམ་ཀྱི་དབུ་མར་ཞུགས་པས་དེའི་
 ཁམས་བསྐྱལ། ཡུམ་ཀྱི་དབུ་མ་ནས་རྒྱུང་སྤོས་རིང་གི་དུ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོན་པ་ཡབ་ཀྱི་དབུ་
 མར་ཞུགས་པས་དེའི་ཁམས་བསྐྱལ་ཏེ་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་གཏུམ་མོ་འབར་བས་ཡབ་ཀྱི་དབུ་མ་
 ནས་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་སྤྲོད་མ་བྱེད་ཅམ། ཡུམ་ཀྱི་དབུ་མ་ནས་ཁམས་དམར་པོ་སྤྲོད་མ་བྱེད་
 ཅམ་རྩ་ཐུང་མཆོམས་སུ་ཁ་སྐྱོར་དུ་གནས་པ་ཐིག་ལེ་དོན་རྫོང་མེའི་སྤྱི་ལ་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟན་ནས་

གཟུགས་ཕྱང་རྣམ་དག་གི་ལྷ་ཡིན་པས་དེའི་བཞུགས་སྐྱེས་ཀྱིས་སྦྱོང་ལམ་དག་པ་དང་།
 རྫོང་སྦྱིལ་¹ ཀྱིས་སྦྱིལ་ཀྱང་བཞི་ལྷན་འབྲུབ། མཉམ་བཞག་² གིས་བདེ་སྦྱོང་གི་ཏིང་འཛིན།
 མཐེབ་ཅེ་སྦྱར་བས་གཏུམ་མོ་འབར། མཆན་གསང་བྱེ་བས་བྱིངས་སྤྲུགས་འགོག་པ་དང་།
 སྐལ་མ་འདིར་རྒྱུད་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱང་ཡོད་སྟེ། ལུས་འཛོང་བས་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་རང་
 མལ་དུ་འབབ། ཐིག་སྣ་ཅེར་པ་བས་སྣ་ཅེ་གསུམ་གྱི་ཏིང་འཛིན་འབྲུབ། དགུ་བྱུག་གིས་
 རྣམ་རྟོག་བཞོན་པའི་རྒྱུད་བཅས་སྦྱོང་བ་སོགས་འདི་དག་རྫོགས་རིམ་ལ་སྤྲུག་པར་གལ་
 ཆེ། དེ་དེ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་བ་དེ་ཡོད་པས་སྦྱོ་བྲག་མར་པས་བོད་ཀྱི་གདམས་ངག་
 ཐམས་ཅད་བསྒྲུམས་ཀྱང་ཁོ་བོའི་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་དོ་རྒྱུ་མི་ཐེར་གསུངས་སོ། ། རྟེ་བའི་བྱུམ་པ་
 ཅན་ནི། རྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སྤྱོ་མམ། ཐིག་ལེའམ། ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་ཅན་གང་
 ཡིན་ཀྱང་འབྲ། སྣ་བྱུག་ནས་རྒྱུད་རྒྱུ་པ་དབྱ་མར་ཞུགས་ཏེ་མཆིལ་མ་སྦྱ་མེད་ཅིག་མིད་
 པ་དང་མཉམ་དུ་སྦྱང་རྒྱུད་དམིགས་རྟེན་གྱི་ཅེ་ནས་མར་ཐིམ། རྒྱུད་གི་རྣམ་འབྱོར་བྱུང་བ་
 ཡིན་ན་མ་གཏོགས་འོག་རྒྱུད་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཛེན་མི་རུས་པས་འོག་སྒོ་བསྐྱམས། ལྷ་
 བཞི་བསྐྱེམས་ཏེ་སྦྱང་གྱི་བྱེད་བཅེངས་བསྐྱམས་ནས་འོག་རྒྱུད་ཡར་བྱངས་ཏེ་དམིགས་
 རྟེན་གྱི་ཞབས་ནས་ཐིམ། དེ་ནས་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་
 བབྱང་། རྒྱུད་མི་བྱུམ་པ་ན་ཁ་ནས་མ་འོར་བར་སྣ་བྱུག་ནས་དལ་བྱས་གཏོང་དགོས་ཀྱང་
 བྱིར་ཐོན་པར་བསམ་པ་མིན། གཞན་དག་གི་སྦྱོང་འོག་གི་རྒྱུད་རྒྱུ་ཕྱེད་ཁ་སྦྱོར་དང་། རྟེ་
 པ་རྒྱུད་གིས་བཀང་སྟེ་བྱུམ་པ་ལྷ་བྱ་སོགས་བཤད་པ་ནད་འཇུག་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་སྟེ།
 རིམ་ལྡན་གསལ་སྒོན་དུ་རྒྱུད་མ་བབྱང་ནའང་དམིགས་རྟེན་ལ་ཅེ་གཅིག་དམིགས་ན་རྒྱུད་
 སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པས་གང་དུ་དམིགས་པའི་གནས་དེར་རྒྱུད་འདུ་བར་ཡང་ཡང་

¹ རྫོང་དཀྱིལ་ མཛོད་དཔར།

² མཉམ་བཞག་ འཛིན་དཔར།

གསུངས་པ་འདི་ཁོ་ན་གཤམ་ཆེ། དེ་ལ་ལག་པས་མགོ་ལ་བྱུགས་པ་གསུམ་དང་། སེ་གོལ་
 སྤྱག་རྟེན་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བཅིས་ནས་དེ་འབྲ་སོ་སྤྱག་བུམ་ཅན་རྒྱུད་དུ།¹ དེའི་ཉིས་འགྱུར་
 གོན་གཉིས་བུམ་ཅན་འབྲིང་། སུམ་འགྱུར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་བར་འཛིན་ལྷན་ན་བུམ་ཅན་
 ཆེན་པོ་འབྲོངས་པའི་ཆད་ཡིན། ཁམས་མི་སྟོམས་པ་དང་ཟས་མི་འཕྲོད་པ་སོགས་ལའང་
 ལྟེ་བའི་བུམ་ཅན་བསྐྱེལ་ན་ལེགས། བསོད་གྲགས་དོ་རྩེ་འཆང་ནས་གཟེར་ཅན་ཆོ་ལ་བུམ་
 པ་ཅན་བཟུང་སྟེ་ཕྱང་པོ་དཀྱུས་ནས་དཀྱུགས་བཅུག་སྟེ་རྒྱུར་སྒྱུར་གྱི་རིགས་འདི་ཁམས་
 མི་སྟོམས་པ་ལ་པན་གསུངས། དེ་ལྟར་སྐབས་གཞན་དུ་ལྟེ་གསང་སོགས་སུ་བསྐྱེལ་པ་
 ཡོད་ཀྱང་སེམས་དབེན་གྱི་སྐབས་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་གར་གནད་དུ་བསྐྱེན་པས་
 སྟོང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་མི་ཞིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་སྟོང་འོག་གི་རྒྱུར་ཐམས་ཅད་
 ལྷག་མེད་དུ་བྲངས་ནས་བསྐྱེལ་སྟེ་ཁ་སྒྱུར་བུམ་ཅན་བསྐྱེལ་ཚུལ་དེ་དང་འབྲ། སེམས་
 དབེན་སྟེ་བ་ལ་རྒྱུར་འཆི་རིམ་ལྟར་ཐིམ་པ་དགོས་པས་སྟོང་གའི་ཁ་སྒྱུར་བུམ་ཅན་སོགས་
 ལ་ཆེག་དེལ་བུམ་ཆོག་ལ། ལས་དང་པོ་པས་ཅུང་ཟད་རེ་འཇམ་སྒྱུར་ལས་བཅན་ཐབས་
 སུ་ཡུལ་རིང་བཟུང་ན་སྟོང་གར་རྒྱུར་འདུས་ཏེ་དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུར་འགོ་བས་
 མི་བྱང་ཞེས་དཔོན་སྟོབ་བུམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཡང་ཡང་གསུངས།

གསུམ་པ་(བསམ་གཏན་གཉིས་དང་འབྲ་བའི་སྤྱད་རིམ་)ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་ནི་རིམ་འཛིན་
 དང་། རྩེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་སོ། ། རང་ལྟར་གསལ་བའི་བྱུགས་ཀའི་འོད་
 ཟེར་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་པོག་པས་སྟོད་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ཁྱེ་བ་བཅུད་ལ་ཐིམ།
 བཅུད་ཀྱི་འཛིན་ཉེན་རྣམས་རང་ལ་ཐིམ། ཡུམ་ཡབ་ལ་ཐིམ། དེ་བྱུགས་ཀའི་རྒྱུ་ལ་ཐིམ་
 པ་ནས། རྒྱ་ད་ཡང་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པ་ནི་ཕྱིའི་སྟོད་བཅུད་སྟོན་དུ་བསྐྱེས་ནས། རང་གི་
 ཕྱང་པོ་རྩེས་སུ་གཞིག་པས་ན་རྩེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་ཞེས་བཤད། སྟོད་བཅུད་སྤྱད་

¹ སུམ་ཅན་རྒྱུད་དུ་ མཛོད་དཔལ།

བ་བཞག་ནས། རང་རྗེ་རྗེ་འཆང་དུ་གསལ་བའི་ཡུམ་ཡབ་ལ་ཐེམ་བ་ནས་ལྷ་དཔོན་གསལ་
 དུ་ཐེམ་བའི་བར་རང་གི་ཡུང་པོ་རིལ་པོ་ཅམ་འོད་གསལ་དུ་དག་བར་བྱས་པ་ལ་རིལ་
 འཛིན་གྱི་བསམ་གཏན་ཞེས་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་ཡོད། འདིར་
 ལྷོད་བཅུད་མི་སྤྱད་བར་དེ་དག་གི་ཆུང་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་སྤར་ལྷར་སྤྱད་རིམ་བྱས་བས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་དང་འབྲ་བའི་སྤྱད་རིམ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་གི་
 འོད་ཟེར་གྱི་ཐུགས་ཀྱས་ལྷོད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཆུང་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་བཅུད་ཀྱི་ཆུང་
 ལ་ཐེམ། བཅུད་ཀྱི་ཆུང་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆུང་ལ་བསྟེམས། ལུས་ཀྱི་
 ཆུང་ལ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐའ་ནས་བསྐྱུས་ཏེ་སྟེང་གའི་རྩ་འཁོར་ལ་སྟེན་བའི་བར་སྟོག་
 རྒྱ་སོགས་ཏྲགས་བཞི་དང་། རྩ་འཁོར་གྱི་འདབ་ནས་དམིགས་རྟེན་ལ་ཐེམ་བའི་བར་སྤྱང་
 མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་བཅས་ཤར་བ་གསུང་བཤད་ཡིན། ཐེག་ལེ་ཅམ་ལས་མེད་
 གྲང་དེའི་རིགས་འགྲེལ། དེ་ནི་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་དང་འབྲ་བའི་སྤྱད་རིམ་མོ།
 ལྷོད་བཅུད་ཀྱི་ཆུང་སྤྱད་བ་བཞག་ནས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཡུལ་ཉེར་བཞེད་ཆུང་སོགས་སྤར་
 ལྷར་བསྐྱུས་ནས་འོད་གསལ་བར་ཏྲགས་དང་ཏྲགས་ཅན་བརྒྱད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་བའི་
 སད་དུས་དང་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་སོགས་སྤྱར་བ་རིལ་འཛིན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་འབྲ་
 བའི་སྤྱད་རིམ་མོ།

བཞི་བ་འོག་སྟོ་འབྲེད་འཇུག་གྱི་རྫོར་བཞུས་ནི། དབེན་གསུམ་གྱི་དམིགས་བ་པལ་
 ཆེ་བའི་སོགས་འདོན་དུ་འགྱུར་བས་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ། སྟེང་འོག་གི་རྫོར་བཞུས་
 གཉིས་བསྐྱེད་ཏེ་འོག་གི་ཕྱེད་བཅེངས་བསྐྱུས་ཏེ་སྤྱད་ཀྱི་ཆུང་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་ཨོ་གྱི་
 གདངས་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་། སྟེང་ཆུང་རྩྭ་གི་གདངས་ཀྱིས་ཕྱིར་འགོ་བ་སོགས་རྒྱབ་གྱེས་
 དང་འགོས་འདེད་ཀྱི་རྫོར་བཞུས་སྤར་ལྷར་བྱའོ།

ལྷ་པ་ལས་རྒྱ་ནི། བོད་གི་གསང་བའི་རྗེས་ཐེག་ལེ་རྒྱ་ཡིན་གྲང་ཆོག་ལ། སྐབས་

འདིར་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་དངོས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ་རྒྱུ་ཐམས་
 ཅད་འཆི་རིམ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་སྟོང་གར་ཐིམ་ནས་ཅ་མདུད་ལྷག་མེད་དུ་གྲོལ་བ་དགོས་
 པས་ལས་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་ཆེན་ལན་གཅིག་ཅུམ་བསྟན་པ་མེད་ན་
 ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷག་མེད་དུ་སྤྱད་མི་རུས། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རྗེས་འཇུག་རྣམས་
 ཆངས་སྟོང་ཀྱི་ཐུག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པ་ལག་ལེན་དུ་བཏབ་སྟེ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་རྣམ་
 ཐར་གཅང་མ་སྟོང་བའི་ཆེད་སྟོང་པ་མ་གྲུབ་པས་བར་དོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་
 ལྟ་བུ་རེད། རྫོགས་པའི་སྐབས་ལ་སྟེབ་ན་འཆི་བའི་དུས་ཁྱབ་བྱེད་རང་དབང་དུ་ཐིམ་པས་
 དེས་སྟོང་བའི་དོད་ཐུབ་པས་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་བར་དོའི་དོད་ལ་མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་
 སྒྱར་བཞེངས། སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་ཉེན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བཉེན་ནས་ལམ་ལྷག་མ་མཛོན་དུ་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཆེ་འདིར་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་རྫོགས་པ་སྟེ་བའི་སྐབས་ལ་སྟེབ་
 བ་དག་སྟོང་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གཉེན་པོས་མགོ་མནན་
 ཉེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་བསྐྱེད་པར་ལམ་ཀྱི་གོགས་སུ་བསྐྱར་བྱས། གང་སྤང་བདེ་
 སྟོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལས་མི་འདའ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བཏྲན་པོ་ཡོད་པས་ལས་རྒྱ་དང་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་ཀྱང་གང་སྤང་སྟོང་པ། སྟོང་པ་བདེ་བ། བདེ་བ་ལྷ་སྒྱར་འཆར་ཞིང་། ལས་རྒྱའི་
 རྒྱུ་གིས་གོགས་བྱས་ནས་རྒྱུ་འདུ་དཀའ་བའི་རིགས་བསྐྱུས་ནས་ཐིམ་པའི་དགོས་པ་ཆེ་
 བས། རིམ་ལྔ་ལས། “སྐྱུ་མ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། བྱད་མེད་སྐྱུ་མ་བྱད་པར་འཕགས།
 ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། ‘གསལ་བར་འདི་ལས་མཆོན་པར་བྱས།’”¹ ཞེས་སོགས་
 གསུངས། དེ་ལྟར་སེམས་དབེན་པ་དེས་ལས་རྒྱ་དང་སྐྱེལ་བྱུང་བཞི་ལྷན་གྱིས་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་པའི་རང་ནས་ཁྱབ་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་རྫོང་བརྒྱས་སོགས་བསྐྱངས་པས།

¹ རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲེལ། རིམ་ལྔ་འོད་ཀྱི་སྐྱུ་ལྔ་ རིམ་ལྔ་ རིམ་པ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༩ (ནང་༢) ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། ‘གསལ་བར་འདི་ལས་མཆོན་པར་འབྱུང་།’ ཞེས་སོ།

བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་བྱེད་སོགས་རྒྱུ་ལྡན་མོ་མ་ལུས་པ་མི་ཤིགས་པ་ལ་ལྷག་མེད་དུ་
 བྲིམ་པས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བརྒྱད་ཆ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་འཆི་རིམ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞུགས་པར་
 ཉེ་གཉེན་སེམས་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་འོད་གསལ་ནི་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་། ཤིན་ཏུ་
 སྤྲ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒོ་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 མཆོན་པའི་དཔེར་འགྲོ་བས་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་། ཐ་མལ་གྱི་འཆི་བ་ཞིགས་ནས་ཆོས་
 སྤྱིའི་བསྐྱེད་པ་དངོས་སུ་བྱུང་བས་ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་ཞེས་བྱའོ། ། འདི་མན་ཆད་ལྷ་མེད་
 ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སོ་སོ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ལ། འདི་ནས་པལ་ཆེར་འདྲ་བས་སྐྱུ་ལུས་ཡན་
 ཆད་ལ་རྒྱད་པའི་ལག་རྗེས་ཞེས་ཐ་སྙད་སྟོར་རོ། །

གཉིས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལ། ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་དང་། དོན་དམ་འོད་
 གསལ་དང་། གཉིས་མེད་ཟུང་འབྲུག་གི་རྫོགས་རིམ་མོ། ། དང་པོ་(ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་)ནི། འདིར་སྐྱུ་
 ལུས་མཆོད་པའམ་སྐྱུ་ལུས་སྟོན་མོ་ཞེས་སྒྲ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཆོད་བསྟོད་
 ཆོགས་འཁོར་མཐུལ་ལུས་ཉེ་གསོལ་འདེབས་སོགས་བྱེད། སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་
 དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བར་རྩོམ་པ་ན་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་གིས་ཉེར་
 ལེན་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ལས་དཔེའི་འོད་གསལ་འགག་
 སྟེ་ལུགས་ལྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་བྱུང་བ་དང་ཡིད་ངོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ལུང་པོ་རྟིང་པ་ལས་
 གོ་ས་ལོགས་སུ་ལོངས་སྐྱུ་དོ་རྗེ་འཆང་སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་རྟིན་དང་བརྟིན་པར་བཅས་
 པའི་སྐྱུར་དངོས་གནས་ལ་བཞེངས་པ་ནི་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་། ཉོན་མོངས་
 མ་སྤངས་པས་མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་དང་། བར་དོ་ཞིགས་ཉེ་ལོངས་སྐྱུའི་བསྐྱེད་པ་དངོས་
 སུ་བྱུང་བས་ལམ་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། རོ་རྗེའི་སྐྱུ་

༡ མཉམ་པར་གཞག་པའི་ ཤིང་དབང་།

རྗེས་མཐུན་པའོ། ། སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་ཤེས་དགོས་པས། སྐྱུ་
 དེ་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་རྒྱུ་མེས་ཅེས་ལས་བྱུང་བའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་པ་ནི། སྐྱུ་མའི་རྟ་སྤང་རྗེས་སྤྲུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོའི་སྤང་ཆ་ལས་
 བྱུང་བ་ལྟ་བུ། གདུལ་བྱ་གར་ཡོད་དུ་སྤྲུལ་བ་སྟོན་པ་ཚུ་ཆུ་ལྟ་བུ། མེ་མཆོན་སོགས་ཀྱིས་
 བསྐྱེད་གཅོད་མི་རུས་པས་མིག་ཡོར་རམ་གྱི་བ་མ་ལྟ་བུ། གཅིག་ལས་དུ་མ་དང་། དུ་མ་
 ལས་གཅིག་སྤང་བ་མིག་འཕྲུལ་ལྟ་བུ། ལྷགས་སྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་དང་དུས་མཉམ་བྱུང་ནས་
 སྤྱར་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ན་སྤྱིན་ལྟར་ཡལ་བ་སྟོག་རྒྱ་ལྟ་བུ། བྱང་པོ་ལས་ལོགས་
 སུ་སྤྱེ་ཡང་ལུས་སེམས་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་མ་ཆད་པས་སྤྱར་ཡང་ལུང་པོ་རྟིང་བ་ལ་
 དེས་པར་འཇུག་པ་མི་ལམ་གྱི་ལུས་བྱང་པར་བ་ལྟ་བུ། བྱང་པོ་རྟིང་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་
 གིས་བསྐྱས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་སྤྱང་བ་བྲག་ཆ་ལྟ་བུ། རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅིག་ཅར་¹
 བྱུང་བ་དྲི་བའི་གྲོང་བྱིར་ལྟ་བུ། ཐོགས་བཅས་སྤྱ་འཐས་མ་ཡིན་པར་རྒྱུང་འོད་ཐེར་ལྟ་བུའི་
 རང་མདངས་ཤར་བ་འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུ། བྱང་པོ་རྟིང་པའི་ཁྲོད་ནས་བྱུང་བ་དང་ཕྱིར་ཐོན་
 བ་དུས་མཉམ་པ་སྤྱིན་རུམ་གྱི་སྟོག་འཕྲུག་པ་ལྟ་བུ། དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་ཐོལ་གྱིས་
 བཞེངས་པ་ཚུ་བྱར་ལྟ་བུ། མཆོན་དཔེ་གསལ་ལ་རྫོགས་པ་མེ་ལོང་ནང་གི་དོར་སེམས་
 ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའོ། ། ཐོག་མར་ལྟ་གང་གི་ནལ་འཁྱོར་ལ་སྤྱངས་པ་དེའི་སྐྱར་
 བཞེངས་ཀྱང་ཕྱིས་ཡི་དམ་གང་འདོད་ཀྱི་སྐྱར་བཞེངས་ཆོག ། འདི་ལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་ཀྱང་སྤྱད་རིམ་སོགས་
 སྤྲུགས་དམ་ལ་འཇུག ། སྤྱར་ཡང་ལུང་པོ་རྟིང་བ་དམ་ཆོག་པར་གསལ་བའི་སྤྲུགས་ཀར་ཡེ་
 ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་པས་ཐ་མལ་གྱི་སྤྱེ་བ་ཞེགས་ཏེ་སྤྲུལ་སྐྱུའི་བསྐྱེ་བ་
 དངོས་སུ་བྱུང་ཅིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རིགས་གསུམ་མམ་རྩོ་རྩོ་གསུམ་གྱི་སེམས་དཔའ་སུམ་

¹ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔལ་།

བཅེགས་བསྐྱོམ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྦྱང་ངོ་།། དེའི་ཡན་ལག་གི་གདམས་པ་མཉམ་གཞག་སྦྱུ་མ་དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་པ། མི་ལམ་སྦྱུ་མ་ལ་མི་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་འཛིན་ཚུལ། སད་འབྲམས་དང་འབྲུག་འབྲམས་གཅོད་པ། མི་ལམ་རྒྱུད་སྟོབས་དང་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ། མི་ལམ་བཅན་ཐབས་སུ་འཛིན་པ། ཟེན་ནས་དགེ་སྦྱོར་སྦྱོང་བ། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྦྱུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ། གང་ཟག་གསུམ་གྱི་བར་དོ་སྦྱུ་མ་བཟུང་བ་དང་། སྦྱང་བ་དང་། གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་། འཕོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་རྗེའི་གསུངས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་ལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་འབྲུག་པའི་མཆན་མ་མཐོང་བ་ན་སྒྲ་མ་ལ་ཆོགས་འཁོར་དང་། མཆན་བྱེད་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་ཏེ་གདམས་ངག་སོག་པའི་ཕྱིའི་དུས་ཐོ་རངས་འོད་གསལ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ཕྱིའི་མངོན་བྱང་དང་། རང་གི་ལུགས་འབྱུང་གི་སྤང་གསུམ་འདས་ནས་ལུགས་ལྟོག་གི་ཉར་ཐོབ་མ་ཤར་བའི་གོང་དེར་མངོན་དུ་འགྱུར་བས་ནང་གི་མངོན་བྱང་ཞེས་བཤད། ཕྱི་ནང་གི་མངོན་བྱང་ཡང་ངེས་པར་བཅོ་ལྗེའི་ཐོ་རངས་དང་གཟའ་འཛིན་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ནང་གི་མངོན་བྱང་ནམ་¹གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཕྱིའི་མངོན་བྱང་འཆར་རམ་ཞེས་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སུམ་རྩ་ཆང་ལ་བྱི་བ་གནང་བའི་ནང་དུ་ཡོད་དོ།། དེའང་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་འཛིགས་བྱེད་རྫོགས་རིམ་གཅེས་པ་དུག་གི་དམར་ཁྲིད་ལས། “འཛིགས་གསང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དཔའ་དགུ་བཅེགས་ཀྱི་རྫོར་བཞུས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།”² ཞེས་གསུངས་པ་

¹ མངོན་བྱང་ནས་ ཤིང་དཔར།

² ཀུན་མཁྱེན་འཛིན་དབྱངས་བཞུད་པའི་གསུང་འབྲས། 10 འཛིགས་བྱེད་རྫོགས་རིམ་གཅེས་དུག་དམར་ཁྲིད། བཟུང་འབྲེལ་དཔར་མ། ཤོག་གྲངས་ 345-346 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གསང་འཛིགས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་ཅན་གྱི་རྫོར་ཞུས་ནི་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་

ལྷར་སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སེམས་དབའ་སྐྱུ་བཅེགས་སམ། སེམས་དབའ་
 དབྱ་བཅེགས་ཀྱི་རྫོང་བརྒྱས་དང་། རིལ་འཛིན་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་གཙོ་བོར་སྐྱོང་
 དགོས་པས། དེ་ལ་རང་གི་ལུས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་
 རྣམ་སྤྱང་དུ་བསྐྱོམ་བ་སྐྱུའི་དམ་ཆོག་སེམས་དབའ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཨོ་བསྐྱོམ་བ་སྐྱུའི་ཡེ་
 ཤེས་སེམས་དབའ། དེར་རྒྱ་ཆེས་ཐིག་ལེ་རྒྱ་ད་བསྐྱོམ་བ་སྐྱུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དབའ།
 རང་གི་རག་དང་སེམས་ཅན་ཀྱི་རག་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་འོད་དཔག་མེད་དུ་བསྐྱོམ་བ་གསུང་
 གི་དམ་ཆོག་སེམས་དབའ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཨུམ་གསུང་གི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ། དེར་
 རྒྱ་ད་བསྐྱོམ་བ་གསུང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དབའ། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཡིད་དབྱེར་མེད་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམ་བ་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་སེམས་དབའ། དེའི་ཐུགས་
 ཀར་རྒྱ་བསྐྱོམ་བ་ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ། དེ་ལ་རྒྱ་ཆེས་རྒྱ་ད་བསྐྱོམ་བ་ཐུགས་
 ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དབའ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་གི་གནས་གསུམ་མཐ་སྟོང་གར་གཅིག་
 གི་ཐིག་ལེའི་ནང་གཅིག་བཀོད། ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དབའ་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་
 པས་སྒོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ཁྱུ་ནས་དམ་ཆོག་སེམས་དབའ་རྣམས་ལ་ཐིམ། དེ་
 རྣམས་འོད་དུ་ཁྱུ་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་རྣམས་ལ་ཐིམ། དེ་རྣམས་འོད་དུ་ཁྱུ་ནས་ཉིང་
 ངེ་འཛིན་སེམས་དབའ་རྣམས་ལ་ཐིམ། དེ་ཡང་རྒྱ་དའི་བར་དང་། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་
 འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རིལ་འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་
 གསུམ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་རྫོང་བརྒྱས་བྱེད་ཚུལ་སྤྱར་དང་འབྲོ། ཡང་གསུང་བཤད་
 གཅིག་ལ། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུང་དང་རང་གི་ལུས་
 ཀྱི་རྒྱུང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་རྣམ་སྤྱང་དུ་བསྐྱོམ་བ་སྐྱུའི་དམ་ཆོག་སེམས་དབའ། དེའི་ཐུགས་
 ཀར་ཨོ་བསྐྱོམ་བ་སྐྱུའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ། ཐིག་ལེ་ལ་ཨུམ་གསུང་བསྐྱོམ་བ་སྐྱུའི་ཉིང་ངེ་

འཛིན་སེམས་དབང་དང་། ལྷག་མ་གཉིས་ལ་དེའི་རིགས་འདྲ་ཞིང་། དེ་རྣམས་གཅིག་གི་
 ཐུགས་ཀར་གཅིག་བཅེགས་ནས་བསྒྲུལ་བའང་ཡོད་ཆོད་ཡིན་སྟེ་མ་པ་འཆར་གསུངས།
 འདི་བདེ་མཆོག་སོགས་ལ་མ་གསུངས་ཀྱང་¹ བྱས་མི་ཆོག་པ་མིན་གསུངས། དེ་ལྟར་སྤྱད་
 རིམ་བསྐྱུངས་པའི་མཐར་མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་ལྟར་དག ། ཐུགས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཉིས་སྤང་ཕྱ་མོས་ཀྱང་མ་ཆོད་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 མཉམ་པར་བཞག་² རྟེ་སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་མངོན་དུ་བྱས། དེའི་ཆེ་ལུགས་འབྱུང་གི་ཉེར་ཐོབ་འགག་པ། སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ། མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་ལྟར་
 ཡལ་བ། ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་འབྱུང་ངོ་། ། མདོ་ལུགས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐྱད་
 ཅིག་མ་དང་། ས་བརྒྱད་པར་ཞི་མཐར་ལྷུང་ག་ལ་སྤིད་ཀྱང་ཡུན་རིང་སྟོམས་པར་ཞུགས་
 བ་གཞན་དོན་ལས་ཉམས་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བས། “རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སྤོང་
 བར་མཛད།”³ ཅེས་ཐོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་བསྐྱང་
 བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱལ་བར་གསུངས་ལ། ཐུགས་ལུགས་ལ།
 “ཐུན་ནམ་ཡང་ན་ཆེ་ཕྱིད་དམ། ཆེ་གཅིག་ཆེ་བ་ལོ་དང་ནི། བསྐྱལ་བ་བསྐྱལ་བ་སྤོང་དག་
 ཏུ། ཡེ་ཤེས་མངོན་སྤྱོད་ཀྱིས་གནས་བྱ།”⁴ ཞེས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ནས་བསྐྱལ་

¹ གསུང་ཀྱང་ ཤིང་དཔར། མཛོད་དཔར།

² མཉམ་པར་བཞག་ ཤིང་དཔར།

³ རྟེ་བཞུན། དབྱ་མ། འདཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱུད་པ། ཤོག་གངས་པ་༢༡༥ན།

⁴ རྟེ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པ་དབལ་འཛིན། གཤིན་རྗེ་ནག་པོའི་སྐྱུ་བ་ཐབས། ཤོག་གངས་པ་༢༢ན། ལས་བྱུང་བ་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ཐུན་ནམ་ཡང་ན་ཉིན་མཆོན་ནས། ཆེ་ཕྱིད་ཆེ་གཅིག་ལོ་དང་ནི། བསྐྱལ་བའོ་བསྐྱལ་བ་སྤོང་དག་ཏུ། ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་སྤྱོད་བས་གནས།”
 ཞེས་སོ།

པའི་བར་མཉམ་པར་བཞག་ཀྱང་མཉམ་བཞག་¹དེ་ལ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་འགོག་པའི་
 ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལག་རྗེས་ཡོད་པས་ཞི་མཐར་ལྷུང་བ་དང་། གཞན་དོན་རྒྱུ་
 འཆད་པའི་ཉེན་མེད་ཅེས་སྐྱབས་མགོན་དོ་རྗེ་འཆང་ནས་འདུ་ཁང་དུ་འཛིགས་བྱེད་བཅུ་
 གསུམ་མའི་དབང་གནང་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས། དེ་ཡང་སྡོན་དུ་གཞུགས་སྐྱའི་རྒྱ་གངས་
 མེད་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་དོད་བྱུ་ལུས་བྱུ་བེན་པས་གཞུགས་སྐྱ་
 མ་བྱུ་བར་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་འདྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་སྐད་ཅིག་བསྐལ་བ་
 དང་། བསྐལ་བ་སྐད་ཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བྱས་པས་གཞན་སྤང་ལ་བསྐལ་བ་གཅིག་འགོ་དགོས་
 པའི་ངེས་པ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་དབྱེར་མེད་བྱང་འཇུག་གི་རྫོགས་རིམ་ལ་དངོས་དང་། འཕྲོས་དོན་ལམ་
 ལ་ཐོགས་འབྱེན་པའི་སྦྱོད་པའོ། དང་པོ་(དངོས་)ནི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་
 རྒྱུ་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལས་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་འགག་སྟེ་ལུགས་སྟེ་གི་ཉེར་ཐོབ་བྱུ་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལུང་པོ་རྟིང་བ་ལས་
 གོ་ས་ལོགས་སུ་ལོངས་སྐྱོད་རྗེ་འཆང་སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ་རྟིན་དང་བརྟིན་པར་བཅས་པའི་
 རྒྱུར་དངོས་གནས་སུ་བཞེངས་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཉོན་སྤྱི་བ་ཐད་པར་སྤངས་པའི་དག་པའི་
 རྒྱུ་མའི་སྐྱེ་ཐོབ་པ། ཉོན་སྤྱི་བ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་རྣལ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ། དབྲ་བཅོམ་
 ཐོབ་པ། འཁོར་བ་མ་སྤྱངས་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་མཆན་ཉིད་པ་
 ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་ངོ་། འདི་དུས་ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་པའི་སྤང་
 བ་དང་། དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་སྤང་བ་བྱང་འཇུག་ཐོབ་ཀྱང་བྱང་འཇུག་གི་
 གཙོ་བོ་རྟོགས་པ་བྱང་འཇུག་མ་ཐོབ་པས་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་པ་མིན་ཞེས་སྡོན་གྱི་ཁས་
 ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན། སྤགས་གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བས་ཉོན་མོངས་ལ་མཐོང་སྟོམ་གྱི་སྤང་བྱ་

¹ མཉམ་པར་གཞག་ཀྱང་མཉམ་གཞག་ ཤིང་དཔལ།

གཉིས་མི་འབྱེད་པར་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་¹སྤངས་ལུས། དེས་
 ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པས་སྤར་ཕུང་པོ་རྩིང་པ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཆོག །གཞན་ས་རྩོལ་
 བྲག་ལྟ་མིའི་ལུས་སོགས་བརྟན་གཏོའི་རྩལ་སྤན་རེ་རེ་ལ་ཡང་གང་འདོད་དུ་འཇུག་ལུས་
 པས་རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་གྱི་བཀོད་པ་སྟོན་པའི་ཅ་བ་འདི་ལ་ཐུག །རགས་པའི་རྟོན་ལ་བརྟོན་ན་
 གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེ་བས་བྱ་ཐམ་སྟོན་གིང་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་མཚོན་སྤྲུལ་པ་རབ་འབྱམས་བཞེ་
 བས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་ཀྱང་། གཙུ་བོ་ཆོས་བསྟན་ནས་རྒྱུད་སྤྲིན་དགོས་པས་སྒྲ་མའི་
 སྤྱིའི་རྣམ་པ་རགས་པ་བ་མ་ཉོག་དང་སྤྱུ་ལུས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། “རྩོ་
 རྩེའི་སྤྱུ་ལ་སྤྱེ་འཆི་མི་མངའ་ཡང་།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་
 སྒྲ་མ་རྩོ་རྩེ་འཆང་དུ་ལྟ་བ་ལ་གོ་བ་འཆར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྤྱུ་རགས་པའི་ཁམས་
 ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཐུགས་ཀ་ན་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ལོངས་སྤྱུ་ཡོད་ཅེས་ཁྱི་དགེ་
 འདུན་ཕུན་ཆོགས་གསུངས། ལོ་གྲུ་ཉུན་གྱི་པམ་མཐིང་པའི་གདུང་སྤྱུ་མའི་སྤྱིའི་ཕུང་པོ་
 རྩིང་པ་ཡིན་དགོས་པས་ད་དུང་དེར་བཞུགས་ཀྱང་སྲིད། ཀྱང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 དེར་ཐེབས་དུས་འདི་སྤྱུ་གདུང་དང་གང་ཟག་གང་ཡིན་ཞུས་པས། མཉམ་བཞག་³པ་ཟེར་
 དགོས་རྒྱ་རེད་གསུངས། དེས་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་ལུས་རྩིང་པ་
 འཁོར་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་ལྟངས་སྤྱུ་རོལ་པའི་རྩོ་རྩེས་གསུངས། ལམ་འདིའི་གདུལ་
 བྱ་རེན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཆེ་འདིའམ་བར་དོ་དང་། གཞན་བཞི་སྤྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་འཆང་རྒྱ་ཞིང་།
 ལྟ་ཀ་ལ་པོ་མོ་གཉིས་རེ་ཡོད་པས་བུད་མེད་ཀྱི་རྟོན་ལ་སངས་རྒྱུ་ཡང་དག་པའི་སྤྱུ་ལུས་
 སྤྱེས་པའི་གཞུགས་སུ་ལྷུང་དགོས། སྤྱུ་ལུས་པ་དེས་སྤར་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་

¹ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔར།

² བཅ་ཆེན་ཐོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབྲས། ༡ གླ་མཚོད། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ལྗོན་

³ མཉམ་བཞག་ ཤིང་དཔར།

ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དོན་དམ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་སྐྱུ་དག་པ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་
 དང་། ཐུགས་དག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ཆོགས་པའི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་དཔལ་
 བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྟོགས་པ་བྱང་འཇུག་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་འོད་གསལ་དེ་ཤེས་
 སློབ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེའི་ལུགས་སྟོག་གི་ཉར་
 ཐོབ་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེའི་ཆེ་དོན་ལ་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱང་
 ཡིད་ངོར་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱར་བཞེངས། དེ་ལ་བྱང་དུ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་བྲེ་བྲག་
 གིས་ཉར་ལྷ་ཡོད། འདི་ནས་སྐྱུ་ཐུགས་གཉིས་ཀ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བས་མཉམ་
 རྗེས་གཉིས་ཀ་བྱང་འཇུག་པར་བཞག་ཆོག་སྟེ། རྗེས་ཐོབ་དུ་དོན་དམ་འོད་གསལ་མངོན་
 གྱུར་པ་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་འོད་གསལ་ཡོད་པས་སོ།། སློབ་པ་འཕགས་པ་རྗེས་ཐོབ་པའི་
 རྒྱུད་ལ་སློང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་མངོན་གྱུར་པ་མེད་ཀྱང་དེ་ཡོད་ཅེས་ཁས་
 ལེན་པ་དང་འདི་གཉིས་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབ་པས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཡིག་ཆར་བཅའ་ན་
 ཁུངས་རྟེན་རྒྱ་རེད། རྗེས་ཐོབ་དུ་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
 གི་ལྷ་སྐུལ་པ། བཟའ་བཏུང་ལ་ལོངས་སྟོན། ལས་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་། རི་དྲགས་
 བ་ཤོར་བ་སོགས་པར་བལྟས་ཆོད་ལ་འདི་མི་བྲེད་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་གང་བྱས་ཐབས་ཤེས་
 ཁུད་པར་བས་ཟེན་པས་མེ་ལ་བྱད་ཤིང་བསྐྱན་པ་བཞིན་རྟོགས་པ་འཕེལ་བའི་གྲོགས་སུ་
 འགྱུར། ལྷ་འདི་མི་སྐུལ་བྱ་བ་མེད་པས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རབ་གནས་དུས་སློབ་མི་
 སློབ་ཀྱི་བྱང་འཇུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་གནས་པར་མོས་ན་ལེགས། བྱང་
 འཇུག་པ་དེས་ངན་སོང་དགྲ་གྲུག་ཏུ་བྱས་ན་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་འཕྲེན་ཐུབ་ཅེས་ཁྱི་ཆེན་དག་
 དབང་བཀའ་ཤེས་པའི་གསུང་ཟེན་གྱིས་ལས་འབྱུང་། ཁྱ་དགེ་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་དགེ་འདུན་
 འདུ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཅི་འདྲ་དགོས་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་

བཞད་པར་ཁྱུས་པས། དེའི་དབང་གིས་འདུས་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་གནས་དམན་པ་
གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་བཅོན་ཐབས་ཀྱིས་འབྲེན་ཐུབ་པ་དགོས། དེད་ཀྱིས་བཟུལ་གྱིས་དགོ་འཕེལ་
ནས་སྐྱབ་པས་དགོ་འདུན་ཡང་ཁྱི་ཁྱག་བརྒྱད་འདུ་བའི་མཆོན་མ་ཤར་གསུངས། མཆོན་
ཉིད་བྱ་ཆར་ལ་ཁྱུས་ཆོག་སོགས་མི་དགོས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་དགོས་དབང་ངམ་སྒྲུལ་པ་
རང་གི་ཡིད་ལ་ཤར་ཆོད་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་ཆེ་བྱུག་གམ་བཅོ་བརྒྱད་¹སོགས་སུ་སྦྱོད་
པ་རེ་དང་སྐྱགས་ནས་ས་བཅུའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལྷག་མས་ཤེས་སྐྱིབ་སྒྲོར་དགུ་རིམ་
པར་སྦྱོར་བ་ཡིག་ཆ་པལ་ཆར་དུ་གསལ། དུགས་པོ་ནམ་མཁའ་གཤགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་
ལས་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོར་དགུ་ཐབས་ཀྱིས་འབྱེད་པར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོབ་པ་མཐའི་
དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཅིག་ཅར་སྦྱོར་བར་འདོད་མཁན་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་གོང་དུ་ཞུགས་
གནས་ཐེམ་གསུམ་དེ་སྟེད་ལ་སྤང་བའི་ཀུན་རྟོག་ཐེམ་པ་ཤེས་སྐྱིབ་ལས་འོས་མེད་པས་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྐྱིབ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པའང་འདིས་འགྲུབ། སྦྱིར་སྐྱབས་
འདི་དག་གི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ལ་ལམ་ཡང་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་ལམ་ལ་སོགས་འབྱེན་པའི་སྦྱོད་པ་ལ། རྫོགས་རིམ་པས་སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་
སྐྱབས་གསུམ་སྟེ། སེམས་དབེན་པས་སྐྱུ་ལུས་དང་། སྐྱུ་ལུས་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
དང་། སྦྱོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་པས་མི་སྦྱོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་སྦྱོས་
བཅས་ནི་ཁང་པ་སུམ་ཐོག་གི་འོག་མ་བཟའ་བརྟུང་གཡོས་ཁང་། བར་མ་ཉར་སྦྱད་ཁང་།
སྟང་མ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པའི་ཆོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གདན་དང་། དར་རྟོགས་
པ་མཉམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་པོ་མོ་ལྟ་གངས་སོ་སོའི་ཆས་སུ་ཞུགས། ཉིང་འཛིན་གསུམ་
ལ་གནས་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་ཆོགས་འཁོར་ཆེན་པ་བྱུག་ལྟན་དུ་རོལ། རྒྱུད་

¹ ཆེ་བྱུག་བཅོ་བརྒྱད་ མཛོད་དཔར།

² གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔར།

ལྷ་ལྷ་དང་ལྷའི་ལན། གར་དང་གར་གྱི་ལན། བར་དང་བར་འི་ལན་སོགས་འདོད་ཡོན་
 ལ་རིམ་པའི་སྤྱད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བདེ་སྤྱད་གི་ཉིང་འཛིན་བསྐྱེད་དེ་གང་སྤང་སྤྱང་བ། སྤྱང་
 བ་བདེ་བ། བདེ་བ་ལྷ་སྤྱར་འཆར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཐུན་བཞིར་བསྐྱབ་པས་ལམ་ལ་སོགས་
 འབྱེན་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། སྤྱོས་མེད་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་རྒྱས་པ་པལ་ཆར་
 སྤང་དང་འབྲ། འབྱིང་རིགས་ལྷའི་ལྷ་བྱངས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། བསྐྱུས་པ་ལས་རྒྱ་གཅིག་དང་
 ལྷ་ཅིག་སྤང་སྤྱང་སྤྱད་པའོ། འིན་ཏུ་སྤྱོས་མེད་ནི་བཟའ་བཏུང་། གཉིད། བཤང་གཅིར་
 འཁྱོ་བའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་ལས་མེད་པར་ཉིན་མཆན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་འོད་གསལ་གྱིས་སྤྱང་
 ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་¹བདེ་ཆེན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཉིད་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱའི་གོ་ཆོད་
 པས། སྤྱང་ཉིད་ལ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དང་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཐ་སྤྱད་སྤྱོར་བའི་རྒྱ་མཆན་མཐར་ཐུག་
 འདི་ཡིན་ནོ། བསྐྱེད་རིམ་པས་བྱུང་ཆེན་བརྒྱད་བསྐྱུས་པ་སོགས་ལ་སྤྱོས་བཅས་གྱི་སྤྱད་
 བ་སྤྱོད་བ་ལ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་གསལ་སྤང་མ་བོར་བའི་རྫོགས་པ་གདེངས་སུ་རྒྱུད་པ་དགོས་
 འིང་། དོགས་པའི་གནས་ཆེ་བས་མན་ངག་བྱད་པར་ཅན་མེད་པར་མི་རུང་ལ་དབྱད་རྒྱ་
 ཡང་མང་། སྤྱོམས་པར་འཇུག་ཚུལ་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་མཁའ་གསང་བརྒྱབས་ཏེ་པན་
 ཚུན་སྤྱོར་བ་དང་། བྱ་ག་ཡི་གེ་པར་གྱིས་བཀག་ནས་བྱང་སེམས་འཕོ་མེད་དུ་འཛིན་པ་
 དང་། རྫོགས་རིམ་ལ་སྤྱིལ་ཀྱང་བཞི་ལྷན་སོགས་མན་ངག་ལྷར་དགོས་གྱི། ཐ་མལ་བ་ལྷར་
 བསྐྱེན་ག་ལ་རུང་། རུ་ལོ་རྩ་བའི་རྣམ་ཐར་བྱངས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་གྲགས་
 ཆེ་ཞིང་། མཛད་པ་ལ་དཔག་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པ་འདྲ་གསུངས།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྷ་བུའི་བྱང་འཇུག་པ་དེས་དབང་
 ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་སོགས་མི་སྤོབ་པའི་བྱང་འཇུག་འབྲུག་པའི་མཆན་མ་མཐོང་བ་ན་
 སྤྱོ་མ་ལས་དབང་བཞི་པའི་གདམས་པ་ནོད། རང་གིས་སྤྱོས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་

¹ མཉམ་པར་གཞག་པས་ འིང་དཔར།

སྟོམས་པར་ཞུགས་བཞིན་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་མཉམ་པར་བཞག་པས་¹སྟེག་རྒྱ་ནས་སྟོབ་པ་
མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྟོམ་ལམ་དོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་མངོན་དུ་བྱས། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་བྱི་ནང་གི་མངོན་བྱང་ཤེས་སྟོབ་སྤྲ་
ཞིང་སྤྲ་བ་ཟད་པར་སྤངས་ནས་དེ་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་འོད་གསལ་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེ་དང་། མཆོན་དཔེས་སྤྲས་པའི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་སྐྱ་གཉིས་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་
མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སྐད་ཅིག་དེ་
ཉིད་ལ་གདུལ་བུའི་དོན་དུ་སྤྲལ་སྐྱ་བྱེ་བ་ཐེར་འབྲུམ་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་འགྱེད་པ།
མཁྱེན་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་རི་ལྷ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཅར་²གཟིགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ངོ་། དེ་འདྲ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་
སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་ཡ་གཉིས་སོ་
སོར་སྐྱབ་དགོས་པས་དག་པའི་སྐྱ་ལུས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་སྐྱ་དེ་གང་ལས་
སྐྱབ་པའི་གཞི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་གང་འོད་གསལ་དུ་
དག་པར་བྱས་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་མ་དག་པའི་སྐྱ་ལུས་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་གང་ལས་
སྐྱབ་པའི་གཞི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་འཆི་རིམ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཐིམ་པའི་སེམས་དཔེན་མཐར་
བྱུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་སྐྱ་ཅེ་གསུམ་གྱི་སྟོག་ཅོལ་གྱིས་ཅ་
མདུད་པལ་ཆར་གྲོལ་ཉེ་རྒྱང་རགས་པ་རྣམས་དབྱ་མར་ཐིམ་པའི་དག་དཔེན་སྟོན་དུ་འགྲོ་
དགོས། དེ་ལ་ནོར་བུའི་དབྱས་ཀྱི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་པའི་རྩ་ཉིའི་དབྱས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་
བརྟན་པར་བྱེད་པ་ལུས་དཔེན་སྤྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་སྤྲངས་གཞི་
སྟེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྐྱ་གསུམ་དུ་འབྱེར་བའི་བསྐྱེད་རིམ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་དབང་ཐོབ་

¹ མཉམ་པར་གཞག་པས་ ཤིང་དཔར།

² གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔར།

ཅིང་དབང་དུས་སུ་ཁས་སྤངས་པའི་སྤྱི་བྱེ་བྱག་གི་དམ་ཆོག་བསྐྱེད་བ་དགོས། བྱང་ཚུབ་
 གྱི་སེམས་དང་ལྟ་བ་མེད་ན་ཐམས་ཅད་ནལ་འབྱོར་གྱི་སེམས་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་མི་ཡོང་
 བས་¹སེམས་གཉིས་ལ་སྒྲོ་སྐྱེད་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེའི་སྒྲོན་དུ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་
 ལ་ཞེན་བ་ལོག་པའི་ངེས་འབྱུང་དགོས། དེ་ལ་ཆེ་འདི་ཕྱི་ལོ་སྤང་ཤས་ལས་ལོག་ནས་སྤྲིག་
 སྒྲོང་དགོ་སྐྱབ་ལ་བཙོན་བ་དགོས། དེ་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་
 གྱི་གནད་རིག་ནས་ངོ་བོ་མ་ཞོར། གོ་རིམ་མ་འབྲུགས། བྱངས་མ་ཆད་པར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
 བ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་བ་ཞིག་བསམ་སྒྲོར་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེན་
 ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་བཙོན་བ་ལ་རགས་ལས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་རིམ་
 བ་འདི་ནི་མགོ་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེན་ཚུལ་ནས་མཐུག་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཐུག་གི་བར་གྱི་
 ལམ་ཆ་ཆང་བ། གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཐུང་གཅིག་ལ་
 སངས་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཆ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་ཡིན་ལགས་ཞེས་མཐུག་འདི་ལྟར་ངེས་ཅན་
 དུ་གནང་བས་ཡིན་ལགས་ཞེས་ཐག་བཅད་པ་ཉམས་སྦྱང་གི་གསུང་ཡིན། དེ་ལྟར་མདོ་
 སྤྲགས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་དང་མཇལ་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཉིད་པ་ལ་ཟན་ཆང་གཅིག་
 གི་འདུལ་ཤེས་མེད་པར་ཡལ་བར་བོར་ན་རང་གིས་ཞོངས། ཅི་བྱས་ཆེ་འདིའི་ལག་ཆ་འབའ་
 ཞིག་ཏུ་སོང་བ་མཐར་གཏུགས་ན་ལྟོ་རྒྱུ་གཉིས་ལ་ཐུག། །འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་མེད་པས་
 ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བྲངས་ཡོངས། ཆེ་འདིའི་ལྟོ་རྒྱུ་གྱི་མཐོ་དམན་ཅུ་ལ་ངེས་པ་ཅི་
 ཡོད། འཆང་རྒྱ་བ་²ལས་འཁོར་བའི་གནས་འདིར་སྐྱེད་པོ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་ན་བདེ་སྐྱེ་བ་
 ཡང་སྐྱེ་སྤི། སྐྱེ་འཆི་མེད་ན་དེ་ལུགས་བྱས་པས་ཆོག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་མི་བརྟན་
 བ་ལ་བསམ་ནས་སྒྲོ་ཆོས་སུ་བསྐྱེད་དགོས། ཆོས་རིམ་གཉིས་ཟབ་ཀྱང་ལམ་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་མ་

¹ མི་ཡོངས་པས་ མཛོད་དཔར།

² སངས་རྒྱས་བ་ མཛོད་དཔར།

སྐྱབ་གཞི་ཡིན་པས་ཉམས་སྤྱོད་ཆད་ལྡན་སྐྱེས་ན་ལམ་སྤྱི་མ་རྣམས་སྐྱེ་སྤྱོད་བཏྲན་ལ་
 འབྱུལ་མེད་ཡོང་བས་¹ལམ་འོག་མ་རྣམས་གཙོ་བོར་ལག་ལེན་དུ་ཅི་ཐེབས་བྱས། གོང་མ་
 རྣམས་ཀྱང་མ་དོར་བར་ཐུན་རེ་བཞིན་སློན་ལམ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱུངས་ན་ལེགས། མིང་
 ཐམས་ཅད་ཆར་ཕྱད་རྒྱུན་ཆགས་སུ་དཀའ་བས་ཐོ་ཅམ་རེས་འགོ་ལྷགས་ཤེས་དགོས།
 དཔེར་ན་བསྐྱུས་གྲུའི་ཁ་དོག་དཀར་དམར་དུ་གཟུགས་སྐྱ་བྱི་རོ་རེག་བྱ་ལ། གཟུགས་ལ་
 ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་སོགས་བསྟན་སྟམ་བ་ལྟ་བུའི་རགས་བ་རེ་ཡིད་ལ་བཞག །
 མིང་སྐྱོང་ནའང་²ལུས་དཔེན་གྱི་དམིགས་སྐྱོར་རྒྱས་བ་དང་། གཞན་བསྐྱུས་བ་དག་དཔེན་
 ལ་སྒྲགས་འཁོར་ཡོད་མེད་གང་རུང་རེ་ལྟ་བུ། རྒྱང་དགྲུའི་དོར་བསྐྱེས་རེས་མོས་སོགས་
 རང་ཉམས་དང་སྦྱར་ཏེ་བརྗེད་འགོ་བའི་རིགས་ཅལ་དུ་འདོན། ཐེལ་བ་ཅི་ཅམ་ཆེ་ཡང་
 ཡིད་ཀྱིས་མ་བོར་ཅམ་རེ་བུ། ལས་དང་པོ་བས་རྫོགས་རིམ་ལ་བག་ཆགས་ཅམ་རེ་འཛོག་
 ན་ནོར་བུའི་དབྱས་གྱི་དམིགས་རྟེན་ལ་དམིགས་བ་གཏད་ནས་རྒྱང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་
 གསུམ་བྱུང་། ཏགས་དང་ཏགས་ཅན་བརྒྱད་ཤར། འོད་གསལ་དུས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་
 བར་བཞག །³དམིགས་བས་གཏུམ་མོ་འབར། སྤྱི་བོའི་བྱང་སེམས་ཞུ་ནས་ལྷགས་འབྱུང་
 སྤྱོག་གི་དགའ་བཞི་བྱངས་པའི་མོས་བ་སོགས་སྒྲག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འདྲ། ལག་
 རྗེས་ལའང་འཆི་རིམ་བཞིན་རྒྱང་ཐམས་ཅད་སྟོང་གར་ཐིམ་སྟེ་དཔེའི་འོད་གསལ་ཤར་
 བའི་མོས་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་མ་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱར་བཞེངས། ཕྱང་པོ་རྟིང་
 བར་ཞུགས་ཏེ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་སྤྱོད་བ་བསྐྱུངས། མ་དག་པའི་སྐྱ་ལུས་སྐྱུངས་ནས་དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་ཐོབ། དེའི་བཞིན་པའི་རྒྱང་ལས་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱར་བཞེངས། སྐྱར་ཡང་
 འོད་གསལ་ལ་ཞུགས་ནས་རྟོགས་བ་བྱང་འཇུག་ཐོབ། སྤྱོད་བ་དང་སྒྲགས་ནས་ཤེས་སྐྱེབ་

¹ ཡོངས་བས་ མཛོད་དཔར།

² སྐྱོངས་ནའང་ ཤིང་དཔར།

³ མཉམ་པར་གཞག ། ཤིང་དཔར།

རིམ་པར་སྤངས། མཐར་མི་སློབ་པའི་བྱང་འདུག་ཐོབ་པའི་མོས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཤར་
 སྤང་གི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་དགོས། དེ་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་སློན་ལམ་འདིའི་སྟེང་ནས་
 ཤར་སྤང་བྱས་ན་དོན་འདུས་ཆེ་ཞིང་འཆར་བདེ། དེ་ལྟར་སྤངས་པས་སྐྱེ་བ་རྗེས་མར་ལམ་
 ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ས་ཆོད་ཆེ་ཞིང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་
 ཡོད། མདོར་ན་ཆ་རེ་རེ་ལའང་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡོད་ན་སྤང་བྱ་མ་ལུས་
 བ་སྤངས། ཐོབ་བྱ་མ་ལུས་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གནད་ཆོང་བས་ཉམས་ལེན་གྱི་མཆོག་
 ཡིན། དེ་དག་སེམས་ལ་བབྱང་ནས་རིམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་¹དགོས་པ་བཀའ་གདམས་
 གོང་མས། མིག་རྒྱ་བསྐྱང་།² ཡིད་རྒྱ་བསྐྱེད། ཁོང་སོ་སྟོད་ཅེས་ལམ་རིམ་སྐབས་སུ་
 གསུངས་པ་རིམ་གཉིས་ལ་སྤྱར་ན་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པས་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཉོར་ཁོངས་སུ་
 མ་ལུས་པར་གོ་བ་ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ། དེ་ལྟར་རྒྱན་པའམ་རྒྱ་རེ་ཆོར་གཅིག་བྱ་
 བར་བྱས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བས། “སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ལུས་དང་སྟོག་ལ་ཡང་། མི་ལྟ་
 སྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན་བབྱང་ནས།”³ ཞེས་སོགས་སློན་ལམ་འདེབས་པའི་རྟེན་འདི་
 འདྲ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་དགོན་པས་སྐྱུ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་ཀྱི་གནད་བྱ་ནས་སེམས་
 འོར་འཕྲོད་པར་བྱས་ཏེ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་མདོ་སྟགས་བྱང་དུ་འདུག་པའི་ལམ་བཟང་
 འི་མ་མེད་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ན་རབ། མ་མཐའ་བག་ཆགས་བྱུང་པར་ཅན་ཐེབས་ངེས་རེ་མེད་
 མི་རུང་དུ་གཤམ་ཆེ་བས་ཡིད་ལ་བཅངས་དགོས་གསུངས་སོ།། “མདོ་བྱང་ལམ་འདི་རང་
 ཉིད་གཅིག་ལུས་ཀྱང་། སྟོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་མི་རུབ་རྒྱས་བྱེད་ཅིང་། ལམ་འདིས་རྗེ་རྗེ་
 འཆང་གི་གོ་འཕང་ལ། འགྲོ་བ་མ་ལུས་བདེ་ལྷག་འགོད་པར་འོག་།”⁴ཅེས་དཔལ་གསང་བ་

¹ ཉམས་སུ་ལེན་ མཛོད་དཔར།

² མིག་རྒྱ་བསྐྱང་ མཛོད་དཔར།

³ མཁས་བླ་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་འབྲུམ། ཉ་གསུང་ཐོར་བྲ། རྣམ་དག་གངས་རིམ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ཆེན་ལས་བྱང་
 བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་མི་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མ་བཟླ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན་བབྱངས་ནས།” ཞེས་སོ།།

⁴ རྒྱུད་སྟངས་རྟོག་ ཁོད་དང་པོ། ཁང་ཁྱེད་པ་ཆོས་དབང་གཉགས་པ། འཛིགས་བྱེད་སློན་ལམ། འབྲུལ་དཔར། འོག་གངས་ཆེན་ནང་།

འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔའི་དམར་ཁིད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་མི་བསྐྱོད་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 ཡང་། རིམ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་པའི་བང་མཛོད་འཛིན་པ་ལྷ་བྲལ་སྤྱི་བའི་དབང་ལྷག་ལ་རྗེ་བཙུན་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་བཀའ་བློན་ལས་འདིའི་ཉམས་ཁྲིད་ཐོབ་
 པའི་སྐབས་བརྗེད་ཐོ་ཅུང་ཟད་བྱིས་པ་ལ། བྱིས་སུ་ལྷ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
 ཡི་གེར་བཀོད་ཆོག་པའི་བཀའི་གནང་བ་སྤྱི་བོར་སྦྱལ་བའི་བྱིན་རྒྱལ་སྤོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས། དགེ་སློང་
 ཞེས་རབ་རྒྱུ་མཆོས་ཟེན་ཐོ་སྤྱི་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱེད་སུ་བྱས་པ་ལ་རང་གི་སློ་སྦྱོན་གྱིས་སྤྲུགས་
 པ་དང་། ཞལ་ཞེས་རྣམས་གསལ་བར་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ལ་སྤྱི་བ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཆེ་
 རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷ་མ་སྤྲུག་པའི་ལྷས་བཅེ་བས་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་
 དབང་ལྷག་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྤྲུག་གང་ནས་གཤེགས་པའི་ལམ་བཟང་འདི་དང་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་འབྲལ་
 ཞིང་། བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་དེ་མ་མེད་པ་བཞུགས་ཟུང་གིས་སློ་ནས་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་
 བྱེད་ཀྱས་པར་གྱུར་ཅིག །མཁྱེ་ལོ།།

༩ ཟླ་རྒྱ་དང་པོ།

དཔར་མ་ཁག་གཉིས་མཚུངས་བསྟར་ཞུས་པའི་བསྟར་འབྲས་རེའུ་མིག

དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་བསྟེན་རིམ་གྱི་བསྟར་འབྲས་རེའུ་མིག

ཨང་།	ཤིང་དཔར།	ཤོག་གྲངས།	མཚོན་དཔར།	ཤོག་གྲངས།	དེབ་གཞུགས་ཤོག་གྲངས།
1	ཐུན་མོང་བ་	༣ནམ	ཐུན་མོང་བ་	༣ནམ	༥།༩
2	རྒྱུད་དེ་	༤ན་༩	རྒྱུད་དེ་	༤ན་༤	༨།༤
3	ཐུན་བརྒྱུད་	༤ནམ	ཐུན་རྒྱུད་	༤ན་༤	༡༠།༩
5	འབྲེལ་བ་	༤བཤ	འབྲེལ་བ་	༤བ་༤	༡༡།༤
6	མི་རྒྱ་རྒྱུ་ཉིས་	༨ནམ	མི་རྒྱ་རྒྱུ་ཉིས་	༨བམ	༡༩།༩
7	མིང་ལའི་	༤ནམ	མི་ལ་	༤བཤ	༡༤།༡༡
9	རྫོག་ཐོན་	༤ན་༩	རྫོག་ཐོན་	༤བཤ	༡༤།༡༡
10	ཅིག་ཅར་	༤བ༤	གཅིག་ཆར་	༤ན་༤	༡༥།༡༤
11	ཀ་བའི་	༤ན་༤	ཀ་བའི་	༤བ་༩	༡༤།༡༩
12	ཀ་བ་དེ་	༤ན་༤	ཀ་བ་དེ་	༤བ་༩	༡༤།༡༩
13	ཀ་བ་ཞེས་	༤ན་༤	ཀ་བ་ཞེས་	༤བ་༩	༡༤།༡༩
14	འདོར་འོས་	༤བཤ	འདོར་སྟེས་	༡༠ནཤ	༡༨།༥
15	འཁྲུངས་ཀྱང་	༤བམ	འཁྲུངས་ཡང་	༡༠ནཤ	༡༨།༨
16	བསྐྱེལ་ཉེ་	༡༠བམ	བསྐྱེལ་ཉེ་	༡༡ནམ	༡༤།༤
18	སྟེལ་བས་	༡༡ན་༤	བསྟེལ་བས་	༡༡བམ	༩༠།༤
19	ཐུན་བརྒྱུད་	༡༡བམ	ཐུན་རྒྱུད་	༡ནན་༩	༩༠།༡༤
20	ད་ལྟ་སྟེན་རྒྱུད་	༡༡བམ	ད་ལྟ་སྟེན་རྒྱུད་	༡ནབཤ	༩༡།༡༠
21	ཐུན་བརྒྱུད་	༡༡བ༤	ཐུན་རྒྱུད་	༡ནབམ	༩༡།༡༩
22	བསྟེན་བརྒྱུད་	༡ནན་༩	ཐུན་བརྒྱུད་	༡ནབམ	༩༩།༡
23	ཡོང་བས་	༡ནབཤ	ཡོངས་ལས་	༡་ནན་༩	༩༩།༡༩
24	ཐབས་ཀྱིས་ཞེས་	༡ནབཤ	ཐབས་ཀྱིས་ཞེས་	༡་ནན་༩	༩༩།༡༩
25	ཤིས་རྒྱུད་	༡ནབམ	ཤིས་རྒྱུད་	༡་ནན་༤	༩༩།༡༤
26	སྟེ་ཞབས་	༡༤ན་༤	སྟེ་ཤོགས་	༡༥ནམ	༩༥།༡༩
27	གཞན་ཤེས།	༡༤ནམ	གཞན་ཤེས།	༡༥ན་༤	༩༥།༡༤
28	ཡོང་གསུངས།	༡༥བཤ	ཡོངས་གསུངས།	༡༤བཤ	༩༨།༡༤
29	བ་ར་ཏ་ནི་	༡༥བ༤	བ་ར་ཏ་ནི་	༡༤བ༤	༩༩།༡༠
30	བ་ར་ཏ་ནི་	༡༥བ༤	བ་ར་ཏ་ནི་	༡༤བ༤	༩༩།༡༡
31	མིང་ལའི་	༡༥བ༤	མི་ལའི་	༡༤བ༤	༩༩།༡༡
32	རྩ་བ་ལ་རྟུང་།	༡༥ནཤ	རྩ་བ་ལ་རྟུང་།	༡༤ན་༤	༩༩།༥
33	མགོ་རྒྱགས་ཡོང་	༡༥ན་༩	མགོ་རྒྱགས་ཡོངས་	༡༤ན་༤	༩༩།༡༠

34	ཡོང་ཐབས་མེད།	༡༩ན་༣	ཡོངས་ཐབས་མེད།	༡༩ན་༤	༣༩།༡༡
35	མི་ཡོང་།	༡༩བ་༤	མི་ཡོངས།	༢༠ན་༢	༣༩།༡༢
36	ཉམས་ཆག་	༡༩ན་༣	ཉམས་ཆགས་	༢༠བ་༡	༣༤།༡
37	འགོ་བཤེས་གཉེན་	༡༩ན་༣	མགོ་བཤེས་གཉེན་	༢༠བ་༢	༣༤།༩
38	འཆར་རྒྱ་བའི་	༡༩བ་༤	སངས་རྒྱ་བའི་	༢༡ན་༤	༣༩།༡༠
39	འབྲད་	༡༩བ་༥	འབྲད་	༢༡ན་༥	༣༩།༡༥
40	དག་སྒྲིམ་	༢༠ན་༢	དག་བསྒྲིམ་	༢༡བ་༣	༣༤།༥
41	མན་ཡོན་དགའ་བ་	༢༠བ་༢	མན་ཡོན་དགའ་བ་	༢༢ན་༣	༣༡།༡
42	ཐུའུ་བཀུན་	༢༡ན་༢	ཐུ་བཀུན་	༢༢བ་༤	༣༩།༡
43	གང་ཡོང་ཞེས་	༢༡ན་༤	གང་ཡོངས་ཞེས་	༢༢བ་༤	༣༩།༤
44	བསྐྱར་དགོས།	༢༡བ་༣	བསྐྱར་བགོས།	༢༣བ་༡	༣༩།༢
45	རྩོམ་ཆེ་འཆར་གིས་གསུངས་	༢༢ན་༥	རྩོམ་ཆེ་འཆར་གི་གསུངས་	༢༤ན་༣	༤༠།༤
46	འགོ་བརྒྱུ་	༢༣བ་༤	མགོ་བརྒྱུ་	༢༥བ་༥	༤༩།༡༩
47	མི་ཆེན་པོ་	༢༤ན་༥	མི་ཆེན་པོ་	༢༤བ་༡	༤༤།༡
48	བཀའ་བརྒྱུད་	༢༥ན་༢	བཀའ་རྒྱུད་	༢༡ན་༤	༤༥།༣
49	ཡུངས་ཀར་	༢༥ན་༤	ཡུངས་དཀར་	༢༡བ་༡	༤༥།༡༠
50	སྒྲིམ་གསུམ་ལྱི་རི་མོར་	༢༥ན་༤	སྒྲིམ་གསུམ་རྩོམ་གསུམ་ལྱི་རི་མོར་	༢༡བ་༣	༤༥།༡༥
51	འགོ་རྩོམ་བ་	༢༥བ་༥	མགོ་རྩོམ་བ་	༢༩ན་༣	༤༤།༡༢
52	འདི་ལྟར་	༢༤ན་༢	འདི་ལྟར་	༢༩བ་༡	༤༡།༢
53	མ་འོངས་བ་	༢༡ན་༡	མ་འོང་བ་	༢༤བ་༡	༤༩།༡༥
54	ཕྱི་མཐའི་	༢༡ན་༤	ཕྱི་མཐའི་	༢༤བ་༤	༤༤།༥
55	མ་ཕྱི།	༢༡ན་༥	མ་ཕྱི།	༢༤བ་༥	༤༤།༩
56	ཕྱིངས་སྒྲོང་	༢༡བ་༤	ཕྱིངས་སྒྲོང་	༢༠ན་༥	༥༠།༡
57	འཆར་རྒྱ་བུང་	༢༩ན་༢	སངས་རྒྱ་བུང་	༢༠བ་༢	༥༠།༡༤
58	འགོ་མཐུག་	༢༩ན་༣	མགོ་མཐུག་	༢༠བ་༣	༥༡།༡
59	སྒྲོང་མི་དེ་ལས་	༢༩བ་༢	སྒྲོང་མི་དེ་ལས་	༢༡ན་༣	༥༡།༡༥
60	སྒྲིམ་ནས་	༢༤བ་༥	སྒྲིམ་ནས་	༢༢བ་༡	༥༣།༡༩
61	མ་སྒྲིམ་	༢༤བ་༥	མ་སྒྲིམ་	༢༢བ་༡	༥༣།༡༩
62	མི་འདྲ་བ་ཡོང་བའི་	༢༠ན་༤	མི་འདྲ་བ་ཡོངས་བའི་	༢༢བ་༤	༥༤།༡༢
63	དར་དབྱེངས་ནི་	༢༠ན་༥	དར་དབྱེངས་ནི་	༢༣ན་༢	༥༤།༡༥
64	འཆམས་གོས་	༢༡ན་༣	མཆམས་གོས་	༢༣བ་༥	༥༤།༣
65	སྒྲིམ་ཤེས་	༢༡ན་༤	སྒྲིམ་ཤེས་	༢༤ན་༡	༥༤།༤
66	སྒྲིམ་ཤེས་	༢༡ན་༤	སྒྲིམ་ཤེས་	༢༤ན་༡	༥༤།༡
67	ཐེབས་ཡོང་།	༢༢ན་༤	ཐེབས་ཡོངས།	༢༥ན་༡	༥༡།༡༤
68	འགོ་བཤེས་གཉེན་	༢༢ན་༤	མགོ་བཤེས་གཉེན་	༢༥ན་༤	༥༩།༤
69	འགོ་བཤེས་གཉེན་	༢༢བ་༥	མགོ་བཤེས་གཉེན་	༢༥བ་༣	༥༩།༡༤
70	འགོ་	༢༣ན་༢	མགོ་	༢༥བ་༤	༥༤།༩

71	མཚུག་འཁྱེདས་པ་དགོས།	3393	འཚུག་འཁྱེདས་པ་དགོས།	3456	4416
72	ཨེ་ཤ་སྟོ་	3396	ཨེ་ཤ་སྟོ་	3694	6077
73	བརྩོ་གརྩོ་	3399	བརྩོ་གརྩོ་	3697	6074
74	ཡོང་བས་	3396	ཡོངས་པས་	3694	6071
75	རྒྱ་ད་སྟ་ལྷ་མེ་	3696	རྒྱ་ད་སྟ་ལྷ་མེ་	3793	6794
76	མྱིགས་དམ་པ་	3697	འཁྱིག་དམ་པ་	3796	6796
78	ཤིན་བརྒྱུ་	3696	ཤིན་ཆུབས་	3796	6794
79	བྱང་བ་	3797	བོང་བ་	3797	6791
80	རེས་དོན་ལ་	3793	རེས་དོན་ལ་	3793	6797
81	དགོ་སྟོས་ཀྱིས་	3796	དགོ་བསྟོས་ཀྱིས་	3794	6796
82	གཞན་གྱིས་སྟོར་	3693	གཞན་གྱིས་བསྟོར་	3693	6696
83	རྩིད་པ་	3696	རྩིད་པ་	3694	6697
84	འགོ་བརྩམས་	3693	མགོ་བརྩམས་	6696	6690
85	མཚོད་གཏོར་བསངས་	3693	མཚོད་གཏོར་བསང་	6697	6693
86	མ་རྩི་གྱི་ལྷ།	3694	མ་རྩི་གྱི་ལྷ།	6693	6696
87	འབྲུལ་བ་	6097	འབྲུལ་བ་	6794	6794
88	རྒྱས་པར་བསྟུལ་	6093	རྒྱས་པར་བསྟུལ་	6793	6796
89	གཞིན་པ་	6096	བཞིན་པ་	6696	6794
90	འགོ་རྩོམ་པ་	6693	མགོ་རྩོམ་པ་	6693	6793
100	སྟུ་གསུང་བྲགས་རྩོ་རྩི་	6693	སྟུ་གསུང་རྩོ་རྩི་	6793	6793
101	སེམས་ཀྱི་	6694	སེམས་ཀྱིས་	6696	6793
102	སྟོང་སང་	6697	སྟོང་སངས་	6693	6793
103	མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་	6693	མཉམ་བཞག་ཡི་ཤེས་	6794	6796
104	སྤང་བུའི་	6693	སྤངས་བུའི་	6796	6790
105	འགོ་བརྩམས་པས་	6693	མགོ་བརྩམས་པས་	6794	6796
106	ཚོ་བྱང་	6797	ཚོ་བྱངས་	6694	6794
107	སྟོང་སང་	6794	སྟོང་སངས་	6693	6791
108	བརྒྱན་པས་པི་ཡིག་	6796	རྒྱན་པས་པི་ཡིག་	6696	6790
109	རྣམ་པ་ཅན་	6794	རྣམ་ཅན་	6696	6796
110	མ་རྩེབ་	6793	མ་རྩེབ་	6697	6793
111	བར་ཤར་བ་	6793	བར་ཤར་བ་	6697	6794
112	ཐོས་བསམ་སྟོན་པས་	6796	ཐོས་བསམ་བསྟོན་པས་	6796	6791
113	ཡོང་བ་	6793	ཡོངས་བ་	6693	6793
114	ཁམ་གང་	6793	ཁམས་གང་	6693	6791
115	ཡོང་བས་	6693	ཡོངས་པས་	6793	6693
116	འཁོར།	6694	འཁོར།	6696	6694
117	སྟུག་ཤེས་	6693	སྟུག་ཤེས་	6694	6691

118	ལྷང་གུའི་	༥༩༩	ལྷང་ཁུའི་	༩༠༩	༡༠༡༡༠
119	དབྱུག་པ་བསྟན་	༥༩༩	དབྱུག་པ་བསྟན་	༩༠༩	༡༠༡༡
120	ཕྱག་བདེ་	༥༩༩	ཕྱག་སྟེ་	༩༠༩	༡༠༡༡
121	མེད་པར་	༥༩༩	མེད་པས་	༩༠༩	༡༠༡༡
122	འབྲེལ་པ་	༥༩༩	འབྲེལ་པ་	༩༠༩	༡༠༡༡༠
123	བསྟན་བྱ་	༥༩༩	བསྟན་བྱ་	༩༠༩	༡༠༡༡
124	བསྟན་བྱ་	༥༩༩	བསྟན་བྱ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
125	བསྟན་བྱ་	༥༩༩	བསྟན་བྱ་	༩༠༩	༡༠༡༡
126	བསྟན་བྱར་	༩༠༩	བསྟན་བྱར་	༩༠༩	༡༠༡༡
127	དག་ལས་	༩༠༩	དག་ལས་	༩༠༩	༡༠༡༡
128	སྟན་བྱུང་	༩༠༩	སྟན་བྱུང་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
129	འབྲེལ་པ་	༩༠༩	འབྲེལ་པ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
130	སྟོང་སངས་གྱིས་	༩༠༩	སྟོང་སངས་གྱིས་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
131	སྟོང་སངས་པས་	༩༠༩	སྟོང་སངས་པས་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
132	ཀ་པ་	༩༠༩	ཀ་པ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
133	དབང་སྟེ་ཆ་སྟན་	༩༠༩	དབང་སྟེ་ཆ་སྟན་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
134	ཀ་པ་གཉིས་པས་	༩༠༩	ཀ་པ་གཉིས་པས་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
135	བདེག་པའི་	༩༠༩	བདེག་པའི་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
136	ཀ་ཆར་	༩༠༩	ཀ་ཆར་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
137	ཀ་པ་	༩༠༩	ཀ་པ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
138	བདེག་པའི་	༩༠༩	བདེག་པའི་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
139	ཀ་པ་	༩༠༩	ཀ་པ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
140	ཆ་རྟེན་	༩༠༩	ཆ་རྟེན་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
141	ཕྱི་ཕྱག་	༩༠༩	ཕྱི་ཕྱག་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
142	ཤར་བྱ་	༩༠༩	ཤར་བྱ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
143	ཀ་པ་	༩༠༩	ཀ་པ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
144	ཀ་པ་	༩༠༩	ཀ་པ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
145	བདེག་པའི་	༩༠༩	བདེག་པའི་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
146	ཀ་པ་	༩༠༩	ཀ་པ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
147	ཀ་ཆར་	༩༠༩	ཀ་ཆར་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
148	ཀ་པ་ཐེ་གཞུ་	༩༠༩	ཀ་པ་ཐེ་གཞུ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
149	ཀ་ཆར་བསྟན་	༩༠༩	ཀ་ཆར་བསྟན་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
150	ཀ་པ་འདྲི་དག་	༩༠༩	ཀ་པ་འདྲི་དག་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
151	ཀ་པའི་སྟེང་དུ་ཀ་པ་	༩༠༩	ཀ་པའི་སྟེང་དུ་ཀ་པ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
152	ཀ་པ་གཞུང་	༩༠༩	ཀ་པ་གཞུང་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
153	ཀ་པ་ཐེ་གཞུ་	༩༠༩	ཀ་པ་ཐེ་གཞུ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩
154	ཀ་པ་གསེལ་ཁ་	༩༠༩	ཀ་པ་གསེལ་ཁ་	༩༠༩	༡༠༡༡༩

155	ཀ་བ་མོགས་	༤༡ན	ཀ་བ་མོགས་	༨༣ན	༡༩༩༡
156	ཅིག་ཅར་	༤༡ན	གཅིག་ཅར་	༨༣བ	༡༩༩༡
157	ཅིག་ཅར་	༤༡བ	གཅིག་ཅར་	༨༣བ	༡༩༩༡
158	ཅིག་ཅར་	༤༡བ	གཅིག་ཅར་	༨༣བ	༡༩༩༡
159	བཏེག་པའི་	༨༠ན	བཏེག་པའི་	༨༤ན	༡༩༩༡
160	མགོ་ཚུལ་སྟེ།	༨༠ན	མགོ་ཚུལ་སྟེ།	༨༤ན	༡༩༩༡
161	ཅིག་ཅར་	༨༡ན	གཅིག་ཅར་	༨༤བ	༡༩༩༡
162	བྱིངས་པའི་	༨༡ན	བྱིངས་པའི་	༨༤བ	༡༩༩༡
163	ཅིག་ཅར་	༨༡བ	གཅིག་ཅར་	༨༤བ	༡༩༩༡
164	ཅིག་ཅར་	༨༡བ	གཅིག་ཅར་	༨༤ན	༡༩༩༡
165	རིགས་བྱུག་ཀའི་	༨༤ན	རིགས་བྱུག་ཀའི་	༨༤བ	༡༩༩༡
167	གནད་གྱིས་	༨༤བ	གནད་གྱིས་	༨༤བ	༡༩༩༡
168	བྱིན་བཞུག་	༨༤བ	བྱིན་བཞུག་	༨༤བ	༡༩༩༡
169	མ་འོངས་པ་	༨༤ན	མ་འོངས་པ་	༨༤བ	༡༩༩༡
170	ཀ་བ་བརྒྱུད་	༨༤ན	ཀ་བ་བརྒྱུད་	༨༤བ	༡༩༩༡
171	ཀ་བའི་བྱངས་	༨༤ན	ཀ་བའི་བྱངས་	༨༤བ	༡༩༩༡
172	ཀ་བ་བརྒྱུད་	༨༤ན	ཀ་བ་བརྒྱུད་	༨༤བ	༡༩༩༡
173	གཉིས་ཀའི་	༨༤ན	གཉིས་ཀའི་	༨༤བ	༡༩༩༡
174	བྱུང་ཅས་	༨༤ན	བྱུང་ཅས་	༨༤བ	༡༩༩༡
175	བསྐྱོལ་པ་	༨༤བ	བསྐྱོལ་པ་	༨༤ན	༡༩༩༡
176	ལྷ་ལྷ་	༨༤ན	ལྷ་ལྷ་	༨༤བ	༡༩༩༡
177	ཐེག་པའི་	༨༤བ	ཐེག་པའི་	༨༤ན	༡༩༩༡
178	བྱེད་ཀྱིས་ཐེག་	༨༤བ	བྱེད་ཀྱིས་ཐེག་	༨༤བ	༡༩༩༡
179	ཐུང་བཏེན་	༨༤བ	ཐུང་བཏེན་	༨༤བ	༡༩༩༡
180	ཅས་པ་	༨༤བ	ཅས་པ་	༨༤བ	༡༩༩༡
181	བསྐྱེད་ཐུང་བྱུང་	༨༤ན	བསྐྱེད་ཐུང་བྱུང་	༨༤ན	༡༩༩༡
182	ཀྱན་ཏ་ལྷ་བྱེད་	༨༤བ	ཀྱན་ཏ་ལྷ་བྱེད་	༨༤བ	༡༩༩༡
183	བཞི་པ་	༨༤ན	བཞི་པ་	༨༤བ	༡༩༩༡
184	ཡིན་པས་	༨༤ན	ཡིན་པས་	༨༤བ	༡༩༩༡
185	རྒྱ་གྲི་	༨༤བ	རྒྱ་གྲི་	༨༤ན	༡༩༩༡
186	མཐས་དཔལ་	༨༤ན	མཐས་དཔལ་	༨༤ན	༡༩༩༡
187	ལྷན་བརྒྱུད་	༨༤བ	ལྷན་བརྒྱུད་	༨༤ན	༡༩༩༡
189	མན་ཆད་	༨༤བ	མན་ཆད་	༨༤ན	༡༩༩༡
190	བྱེད་ཀྱིས་མཐུན་	༨༤བ	བྱེད་ཀྱིས་མཐུན་	༨༤བ	༡༩༩༡
191	མགོ་	༨༤ན	མགོ་	༨༤ན	༡༩༩༡
192	མགོ་མཐུག་	༨༤ན	མགོ་མཐུག་	༨༤བ	༡༩༩༡
193	རྒྱ་གྲི་	༨༤ན	རྒྱ་གྲི་	༨༤ན	༡༩༩༡

194	ལྷུང་བ།	༤༩༩	འལྷུང་བ།	༤༩༩	༡༩༩༡
195	ལྷུང་བསྐྱེད་	༤༩༩	ལྷུང་སྐྱེད་	༤༩༩	༡༩༩༡
196	འགོ་འཇུག་	༤༩༩	མགོ་མཇུག་	༤༩༩	༡༩༩༡
197	ཅིག་ཅར་	༤༩༩	གཅིག་ཅར་	༤༩༩	༡༩༩༡
198	ཡོང་བ་	༤༩༩	ཡོངས་པ་	༤༩༩	༡༩༩༡
199	ཡུངས་ཀར་	༤༩༩	ཡུངས་དཀར་	༤༩༩	༡༩༩༡
201	འགོ་བཤེས་གཉེན་	༤༩༩	མགོ་བཤེས་གཉེན་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
202	བསྐྱེད་བྱ་	༤༩༩	སྐྱེད་བྱ་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
203	གང་འཆོས་པ།	༤༩༩	གང་མཆོས་པ།	༡༩༩༩	༡༩༩༩
204	དཀར་འཇུག་	༤༩༩	འཇུག་འཇུག་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
205	གནས་ཤེས་	༤༩༩	གནད་ཤེས་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
206	ཐོབ་པར་	༤༩༩	ཐོབ་སར་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
207	དཀར་འཇུག་	༤༩༩	འཇུག་འཇུག་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
208	བཏེག་པའི་	༤༩༩	བཏེགས་པའི་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
209	དཔེར་མེད་པ་ཅིག་ལྟེ་	༤༩༩	དཔེར་མེད་གཅིག་ལྟེ་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
210	ཐུན་མཆོས་པ་	༤༩༩	ཐུན་འཆོས་པ་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
211	ཕྱིན་ཕྱིས་བསྐྱེད་	༤༩༩	ཕྱིན་ཕྱིས་སྐྱེད་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
212	ཕྱིན་ཕྱིས་བསྐྱེད་	༤༩༩	ཕྱིན་ཕྱིས་སྐྱེད་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
213	དཔེ་རྒྱུ་ཕྱིས་	༤༩༩	དཔེ་བསྐྱེད་ཕྱིས་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
214	འདུས་པའི་སྐྱེད་པ་ཡོང་།	༡༩༩༩	འདུས་པའི་སྐྱེད་པ་ཡོངས་།	༡༩༩༩	༡༩༩༩
215	འགོ་ནས་	༡༩༩༩	མགོ་ནས་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
216	དེས་ཀྱང་རྒྱན་ཅོམ་	༡༩༩༩	དེས་ཀྱང་ཁྱིད་རྒྱན་ཅོམ་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
217	ཕྱིན་ཕྱིས་བསྐྱེད་	༡༩༩༩	ཕྱིན་ཕྱིས་སྐྱེད་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
218	སྐྱེད་བསྐྱེད་	༡༩༩༩	སྐྱེད་བྱེད་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
219	སྐྱེད་བསྐྱེད་	༡༩༩༩	སྐྱེད་བྱེད་	༡༩༩༩	༡༩༩༩
220					

༥ དཔེ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་བསྐྱེད་འབྲས་རེའུ་མེག

ཨང་།	ཤིང་དཔར།	ཤོག་གྲངས།	མཆོད་དཔར།	ཤོག་གྲངས།	དེབ་གཞུགས་ཤོག་གྲངས།
1	བཞུགས་མོ།	༡༩༩	བཞུགས།	༡༩༩	༡༩༩༩
2	ཡོད་ཅེས་	༣༩༩	མོད་ཅེས་	༣༩༩	༡༩༩༩
3	སྐྱེད་	༤༩༩	སྐྱེད་	༤༩༩	༡༩༩༩
4	སྐྱེད་	༤༩༩	སྐྱེད་	༤༩༩	༡༩༩༩
5	སྐྱེད་	༤༩༩	སྐྱེད་	༤༩༩	༡༩༩༩
6	སྐྱེད་པར་	༤༩༩	སྐྱེད་པར་	༤༩༩	༡༩༩༩
7	འདིས་པ་བྱེད་ན་	༤༩༩	འདིས་བྱེད་ན་	༤༩༩	༡༩༩༩

8	མ་འོངས་པ་	༥བཅ	མ་འོང་པ་	༤ན་མ	༡༤༥༡༡
9	བཞེག་པའི་	༤བ་མ	བཞེགས་པའི་	༨ན་ཅ	༡༤༨༡༡
10	རིགས་འདྲ།	༨བ་མ	རིག་འདྲ།	༤ན་ཅ	༡༤༤༡༤
11	ཅིག་ཅར་	༤བ་མ	གཅིག་ཅར་	༤ན་ཅ	༡༠༡༤
12	ཅིག་ཅར་	༤བ་མ	གཅིག་ཅར་	༤ན་ཅ	༡༠༡༨
13	ཨ་ཁ་ཁ་	༡༡ན་མ	ཨ་ཁ་ཁ་	༡༡ན་མ	༡༠༥༡༤
14	ཡོང་བས་	༡༡བ་མ	ཡོངས་བས་	༡༡བ་མ	༡༠༤༡༥
15	བརྩོད་ནས་	༡༡ན་ཅ	བརྩོད་ནས་	༡༡ན་ཅ	༡༠༥༡༡
16	བཞིར་	༡༡བ་མ	གཞིར་	༡༡བ་མ	༡༠༥༡༤
17	བཀག་ནས་	༡༡ན་ཅ	བཀགས་ནས་	༡༤ན་ཅ	༡༠༤༡༡
18	ཡོང་བ་	༡༤ན་ཅ	ཡོངས་བ་	༡༤བ་མ	༡༡༡༡༤
19	ཅིག་ཅར་	༡༤ན་ཅ	གཅིག་ཅར་	༡༤བ་མ	༡༡༡༡༡
20	ཡོང་ཡང་	༡༤བཅ	ཡོངས་ཡང་	༡༤ན་ཅ	༡༡༡༡༤
21	འབྱུང་བའི་	༡༤ན་ཅ	འབྱུང་བའི་	༡༤བཅ	༡༡༤༡༡
22	བཀག་པའི་	༡༤ན་ཅ	བཀགས་པའི་	༡༨བ་མ	༡༡༥༡༤
23	དམར་འབྲེལ་ལེ་བ་	༡༤ན་ཅ	དམར་འབྲེལ་ལེ་བ་	༡༨བ་མ	༡༡༥༡༠
24	མཉམ་པར་གཞག་པས།	༡༤ན་ཅ	མཉམ་པར་བཞག་པས།	༡༨བཅ	༡༡༥༡༤
25	རེས་ཡོང་རེས་མི་ཡོང་	༡༤ན་ཅ	རེས་ཡོངས་རེས་མི་ཡོངས་	༡༨བཅ	༡༡༤༡༡
26	མཉམ་པར་གཞག་	༡༨བ་མ	མཉམ་པར་བཞག་	༡༤ན་ཅ	༡༡༥༡༥
27	ཐིག་པ་	༡༤ན་ཅ	ཐིག་པ་	༡༤བཅ	༡༡༥༡༠
28	ཐིག་པ་འབབས་	༡༤ན་ཅ	ཐིག་པ་བབས་	༡༤བཅ	༡༡༤༡༡
29	ཐིག་པ་	༡༤ན་ཅ	ཐིག་པ་	༡༤བཅ	༡༡༤༡༡
30	མཉམ་པར་གཞག་།	༡༤ན་ཅ	མཉམ་པར་བཞག་།	༡༠ན་ཅ	༡༡༤༡༤
31	མཉམ་པར་གཞག་པས་	༡༤བ་མ	མཉམ་པར་བཞག་པས་	༡༠ན་ཅ	༡༡༤༡༤
32	མཉམ་པར་གཞག་།	༡༤བ་མ	མཉམ་པར་བཞག་།	༡༠བ་མ	༡༡༠༡༡
33	མཉམ་གཞག་	༡༤བ་མ	མཉམ་བཞག་	༡༠བ་མ	༡༡༠༡༡
34	གསུམ་ཡང་	༡༤བ་མ	གསུམ་ཡང་	༡༡ན་ཅ	༡༡༡༡༡
35	མཉམ་གཞག་	༡༤བཅ	མཉམ་བཞག་	༡༡བཅ	༡༡༡༡༤
36	མཉམ་གཞག་གི་	༡༠ན་ཅ	མཉམ་བཞག་གི་	༡༡ན་ཅ	༡༡༡༡༤
37	མཉམ་གཞག་གིས་	༡༠ན་ཅ	མཉམ་བཞག་གིས་	༡༡ན་ཅ	༡༡༡༡༨
38	གསུམ་ཡོང་	༡༠བཅ	གསུམ་ཡོངས་	༡༡བཅ	༡༡༤༡༡
39	མཉམ་པར་གཞག་པས་	༡༠བཅ	མཉམ་པར་བཞག་པས་	༡༡ན་ཅ	༡༡༤༡༤
40	མཉམ་པར་གཞག་ནས།	༡༡ན་ཅ	མཉམ་པར་བཞག་ནས།	༡༡ན་ཅ	༡༡༤༡༡
41	མཉམ་པར་གཞག་ཆེ་	༡༡བཅ	མཉམ་པར་བཞག་ཆེ་	༡༤ན་ཅ	༡༡༤༡༤
42	སྐྱང་བ་ལྟ་བུ་རང་དང་	༡༡ན་ཅ	སྐྱང་བ་ལྟ་བུ་རང་དང་	༡༤ན་ཅ	༡༡༤༡༡
43	རེ་བས་	༡༡བཅ	རེས་བས་	༡༤ན་ཅ	༡༡༨༡༡
44	རེ་བ་	༡༡བཅ	རེས་བ་	༡༤ན་ཅ	༡༡༨༡༤

45	བཅིངས་པའི་	ཤ་ནག་	བཅངས་པའི་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
46	སྐྱ་ཞབས་	ཤ་ནའཔ་	སྐྱ་ཞྱགས་	ཤ་ནའཔ་	ཤ་ཤ་ཤ་
47	འཚོང་རྒྱ་	ཤ་ནའཔ་	སངས་རྒྱ་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
48	སྐྱ་ཞབས་	ཤ་ནའཔ་	སྐྱ་ཞྱགས་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
49	ནམ་པ་ཅན་	ཤ་ནུ་	ནམ་ཅན་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
50	མཉམ་པར་གཞག་པ་	ཤ་ནུ་	མཉམ་པར་གཞག་པ་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
51	ཕྱ་བྱ་	ཤ་ནུ་	ཕྱ་བྱ་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
52	མཉམ་པར་གཞག་པས་	ཤ་ནུ་	མཉམ་པར་གཞག་པས་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
53	རྫོང་ཕྱིལ་	ཤ་ནུ་	རྫོང་ཕྱིལ་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
54	མཉམ་གཞག་	ཤ་ནུ་	མཉམ་གཞག་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
56	བྱས་ཅན་ཅུང་བྱ་	ཤ་ནུ་	བྱས་ཅན་ཅུང་བྱ་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
57	མཉམ་པར་གཞག་པའི་	ཤ་ནུ་	མཉམ་པར་གཞག་པའི་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
58	ཅིག་ཅན་	ཤ་ནུ་	གཅིག་ཅན་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
59	མཉམ་གཞག་	ཤ་ནུ་	མཉམ་གཞག་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
60	མཛོད་བྱང་ནས་	ཤ་ནུ་	མཛོད་བྱང་ནས་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
61	མཉམ་པར་གཞག་	ཤ་ནུ་	མཉམ་པར་གཞག་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
62	མཉམ་པར་གཞག་གྱང་མཉམ་གཞག་	ཤ་ནུ་	མཉམ་པར་གཞག་གྱང་མཉམ་གཞག་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
63	ཅིག་ཅན་	ཤ་ནུ་	གཅིག་ཅན་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
64	མཉམ་གཞག་	ཤ་ནུ་	མཉམ་གཞག་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
65	མཉམ་པར་གཞག་པའི་	ཤ་ནུ་	མཉམ་པར་གཞག་པའི་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
66	རྒྱ་བྱག་གས་བཅོ་བརྒྱད་	ཤ་ནུ་	རྒྱ་བྱག་གས་བཅོ་བརྒྱད་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
67	ཅིག་ཅན་	ཤ་ནུ་	གཅིག་ཅན་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
68	མཉམ་པར་གཞག་པས་	ཤ་ནུ་	མཉམ་པར་གཞག་པས་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
69	མཉམ་པར་གཞག་པས་	ཤ་ནུ་	མཉམ་པར་གཞག་པས་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
70	ཅིག་ཅན་	ཤ་ནུ་	གཅིག་ཅན་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
71	མི་ཡོང་བས་	ཤ་ནུ་	མི་ཡོང་བས་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
72	མི་སྐྱོབ་པའི་	ཤ་ནུ་	མི་སྐྱོབ་པའི་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
73	ཐག་བཅད་པ་	ཤ་ནུ་	ཐག་བཅད་པ་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
74	འཚོང་རྒྱ་བ་	ཤ་ནུ་	སངས་རྒྱ་བ་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
75	ཡོང་བས་	ཤ་ནུ་	ཡོང་བས་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
76	སྐྱོང་ནའང་	ཤ་ནུ་	སྐྱོང་ནའང་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
77	མཉམ་པར་གཞག་	ཤ་ནུ་	མཉམ་པར་གཞག་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
78	ཉམས་སྲུ་ལོན་	ཤ་ནུ་	ཉམས་སྲུ་ལོན་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་
79	མིག་རྒྱ་བསྐྱེད་	ཤ་ནུ་	མིག་རྒྱ་བསྐྱེད་	ཤ་ནུ་	ཤ་ཤ་ཤ་

༥ ཟུང་རྒྱན་གཉིས་པ།

གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་སྐོར་གྱི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་དཔེ་གང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་བྱང་།

རྒྱ་དཔེ།

- ༡ འདུས་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རིམ་པ། སྐོབ་དཔོན་སྤྱི་ལོ་མཇུག་མཛད།
(སྡེ་བསྟན། རྒྱ་འགྲེལ། རི ༡༩༡༩-༡༩༡༩)
- ༢ རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པ་སྐོམ་པའི་ཐབས་མདོ་དང་
བསྐེ་བ་ཞེས་བྱ་བ། མགོན་པོ་སྤྱི་ལོ་མཇུག་མཛད།
(སྡེ་བསྟན། རྒྱ་འགྲེལ། རི ༡༩༡༩-༡༩༢༡)

བོད་དཔེ།

- ༡ རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། མཁས་
གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད།
(བོད། བ་སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། ༩༩-༩༩)
- ༢ རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་།
རྩོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྐོན་གཉིས་ཀྱི་གསུང་བཤད་ཞེས་པའི་ཐུན་ཐོ་འགའ་ཞིག་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་པ། བ་བོད་ཁ་བ་བདེ་ཆེན་སྤྱི་ལོ་མཇུག་མཛད།
(བོད། ག་ཤིང་དཔར། ༩-༩)
- ༣ རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཁས་པའི་ཡིད་
འཕྲོག་ བཅའ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད།
(བོད། ཤིང་དཔར། བ ༩-༩)

- ༤ རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་
མཆོའི་སྤྲེང་པོ། བཤེན་ཆོས་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད། (པོད། ཁ་ཤིང་དཔར། ༡༩༩-༢༥)
- ༥ རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གནད་ཀྱི་དོན་གསལ་བ། རྩི་ཙོང་ཁ་
བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།
(པོད། ཆ་སྤྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ། ༡-༡༨༣)
- ༦ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་བཤད་པོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་སུ་བཀོད་པ་རིན་
པོ་ཆེའི་སྤྲེང་བ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།
(པོད། བཅུ་བཤེན་འབྲུལ་དཔར། ༣༣༣-༣༤༢)
- ༧ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་སྒྲུལ་བཟང་འཇུག་དོགས། ཁྲི་ཆེན་སྒོ་བཟང་
བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་གྱིས་མཛད།
(པོད། ད་ཤིང་དཔར། ༡༩༥-༢༠༡)
- ༨ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་མཆོག་ཐུན་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ། རྩི་བཅུན་
ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ་གྱིས་མཛད།
(པོད། ཁ་ཤིང་དཔར། ༣-༣༢༡)
- ༩ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ། མཁས་གྲུབ་ཉི་ཤེས་
བཟང་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(པོད། ༡༡ ཤིང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༠ན་༣)
- ༡༠ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཉེར་མཁོ་གཅེས་བསྡུས་སྒོ་གསལ་ཀྱན་པམ། དག་དབང་
འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གྲོས་གྱིས་མཛད།
(པོ་ཏ་ལའི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་བས་མཆན་བྱང་ཙམ་བཀོད་པ་ལས་དཔེ་ཆ་དངོས་ལག་སོན་མ་བྱུང་།)

- ༡༡ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སྐོར་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྐོར་གནད་དོན་གསལ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐོར་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།
(ཁོད། ༩ སྐུ་འབྱུང་དཔར་མ། ༡༥༡-༡༥༩)
- ༡༢ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོའི་སྤྲེང་པོ། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་གྱིས་མཛད།
(ཁོད། དང་པོ། འིང་དཔར། ༩༡-༡༡༩)
- ༡༣ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་བརྗེད་བྱང་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་རྒྱ། ཞ་དམར་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད།
(ཁོད། ག དཔེ་གཟུགས། ༣༡༡-༣༥༡)
- ༡༤ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྟ་སོ་གཉིས་པའི་རིམ་བ་དང་པོའི་ཁྱིད་དམིགས་བརྗེད་བྱང་མི་བསྐྱེད་མགོན་པོའི་ཞལ་ལུང་། ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(ཁོད། ཁ འིང་དཔར། ༡༣༡-༡༥༣)
- ༡༥ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་བ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཞལ་ཤེས་སྐོར་གསལ་དགའ་བསྐྱེད། དག་དབང་འཇམ་དབྱངས་སྐོར་གྲོས་གྱིས་མཛད།
(པོ་ཏ་ལའི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་བས་མཆན་བྱང་ཙམ་བཞོད་པ་ལས་དཔེ་ཆ་དངོས་ལག་སོན་མ་བྱུང་།)
- ༡༦ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་བ་དང་པོའི་ལམ་ལ་སྐོབ་ཚུལ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(ཁོད། དང་པོ། འིང་དཔར། (༩༠༡-༩༡༡))
- ༡༧ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་བ་དང་པོའི་ལམ་ལ་སྐོབ་ཚུལ་གསང་ཆེན་སྐུར་ལམ། ལྷ་སྐྱེད་ལ་དབང་ཆོས་ལྷན་གྱིས་མཛད།
(ཁོད། ག འིང་དཔར། ༡༣༡-༣༦༣)

- ༡༩ རིམ་པ་དང་པོའི་ནང་དོན་གསལ་བྱེད་ཉི་མའི་འདྲ་བེད། ལུང་སྐྱེད་པ་དབང་ཚོས་ལྷན་གྱིས་མཛད།
(ཁོད། ཅ འིང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༥)
- ༡༩ གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་ཟིན་བྲིས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།
(ཁོད། ཆ སྐྱེད་འབྲུམ་དཔར་མ། ༩༩༡-༡༠༡༠)
- ༢༠ གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ། སུར་སྒྲིག་དབང་བྱམས་པའི་མཛད།
(ཁོད། གསུམ་པ། འིང་དཔར། ༡-༩༩)
- ༢༡ གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཁྲིད་གི་ཟིན་བྲིས་རིག་འཛིན་ཡོངས་གི་གཞུང་ལམ། འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་རྗེ་རྗེས་མཛད།
(ཁོད། ཁ འིང་དཔར། ༡༡-༡༢༥)
- ༢༢ གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གི་རྣམ་བཤད་གནད་དོན་ཀྱན་གསལ། ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་
སྐྱབ་གིས་མཛད།
(ཁོད། དང་པོ། མེས་པོའི་ལུལ་བཞག་དེབ་སྐྱེད། ༡༡ པོད་དང་པོ། དེབ་གཞུགས། ༢༠༩-༢༡༣)
- ༢༣ གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དམར་ཁྲིད་ཟབ་མོ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཡོངས་འཛིན་སྒྲ་མའི་
གསུང་བཞིན་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པ། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྗེ་རྗེས་མཛད།
(ཁོད། དང་པོ། འིང་དཔར། ༢༥༣-༣༠༡)
- ༢༤ གསང་བ་འདུས་པའི་སྒྲགས་གི་ལྷ་སྒྲིའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། བ་སོ་དག་
དབང་ཚོས་གི་དབང་སྐྱེད་གིས་མཛད།
(ཁོད། གཉིས་པ། ཚོས་ཆོན། ༡)
- ༢༥ སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་སུ་གསུངས་གི་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ།
སུར་སྒྲིག་དབང་བྱམས་པས་མཛད།
(ཁོད། ཁ འིང་དཔར། ༥༡༩-༥༣༡)

༥ ཟུར་རྒྱན་གསུམ་པ།

གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་སྟོར་གྱི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་དཔེ་གང་ཉིད་ཀྱི་མཆན་བྱང་།

རྒྱ་དཔེ།

- ༡ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་རིམ་བུ་ལ། ལྷ་རོ་བས་མཛད།
(སྐར་བསྟན། རྒྱ་དཔེ། ཅི་ཤོག་གངས་༡༩༣༤-༩༥ན་༣)
- ༢ རིམ་ལྡེའི་དཀའ་འགྲེལ། སྟོབ་དཔོན་དམ་ཆིག་རྫོང་རིམ་མཛད།
(ཕྱེ་བསྟན། རྒྱ་དཔེ། ཅི་ཤོག་གངས་༡༩༥༧-༡༩༦༥)
- ༣ རིམ་ལྡེའི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་གསལ་པ། སྟོབ་དཔོན་བཙུན་འགྲུས་བཟང་པོ།
(ཕྱེ་བསྟན། རྒྱ་དཔེ། ཅི་ཤོག་གངས་༡༩༩༧-༡༩༠༣)
- ༤ རིམ་ལྡེའི་དཀའ་འགྲེལ། སྐལ་ལྷན་གསུམ་པས་མཛད།
(ཕྱེ་བསྟན། རྒྱ་དཔེ། ཅི་ཤོག་གངས་༡༩༩-༩༧)
- ༥ རིམ་ལྡེའི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ། སྟོབ་དཔོན་ལྷའི་བྱང་རྒྱུ་གྱིས་མཛད།
(ཕྱེ་བསྟན། རྒྱ་དཔེ། ཅི་ཤོག་གངས་༢༠༥༧-༩༩ན་༥)
- ༦ རིམ་ལྡེའི་དོན་མདོར་བཤད་པ་རྣམས་འབྲུར་ཡིད་འཕྲོག་ སྟོབ་དཔོན་ཐུབ་པ་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད།
(ཕྱེ་བསྟན། རྒྱ་དཔེ། ཅི་ཤོག་གངས་༡༩༩༧-༡༩༩༥)
- ༧ རིམ་ལྡེའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ། བཙུན་ལྷན་འདས་མ་དཔལ་ལྷ་སྟོན་ཀ་ར་ཡིས་མཛད།
(ཕྱེ་བསྟན། རྒྱ་དཔེ། ཅི་ཤོག་གངས་༡༩༥༧-༩༥ན་༥)

- ༩ རིམ་ལྡེའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། སློབ་དཔོན་རྡོ་ལ་པའི་དོ་རྗེས་མཛད།
(སྡེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆི་ཤོག་གངས་༡༩༡-༡༩༩༧)
- ༩ རིམ་ལྡེའི་བཤད་པ་ནོར་བུའི་སྒྲེང་བ། སློབ་དཔོན་ལྷུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་མཛད།
(སྡེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆི་ཤོག་གངས་༡༩༩༧-༡༩༩༧)
- ༡༠ རིམ་བ་ལྷ་བསྐྱུས་བ་གསལ་བ། དཔལ་རྣམ་པ་མཛད།
(སྡེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆི་ཤོག་གངས་༡༩༩༧-༡༩༩༧)
- ༡༡ རིམ་བ་ལྷ་བ། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད།
(སྡེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཇི་ཤོག་གངས་༩༩༩༩-༩༩༩༩)
- ༡༢ རིམ་བ་ལྷ་པའི་དགོངས་འགྲེལ་རྒྱ་པའི་འོད་ཟེར། འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱུ་པས་མཛད།
(སྡེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཅི་ཤོག་གངས་༡༩༩༩-༡༩༩༩)

བོད་དཔེ།

- ༡ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་བ་ལྷའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བྱང་འཇུག་ནོར་བའི་བང་མཛོད།
བཀ་ཆེན་ཆོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་ཁ། བཀས་ལྷན་དཔར་མ། ཤོག་གངས་༡༩༩-༡༩༩)
- ༢ རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཟབ་ལམ་རིམ་བ་ལྷའི་དམར་ཁྲིད་ཉམས་སྲུ་
ལེན་ཆུལ་ཁྲིར་བདེ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཛད།
(ཁོད་ཁ། ཤིང་དཔར། ཤོག་གངས་༡༩༩-༡༩༩)
- ༣ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྷ་གདན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ། བྱང་ཆུབ་ངག་དབང་
བྱམས་པས་མཛད།
(ཁོད་གསུམ་པའི་སྡེ་ཆོན་ར། ཤིང་དཔར་མ། ཤོག་གངས་༢༠-༡༩༩)

- ༤ དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གདམས་ངག་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་གྱི་གནད་ཀྱན་བསྐྱས་པ་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་ཉི་མ། བཤ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་ཁ། བཀའ་སྤྱན་དབང་མ། འོག་གངས་༤༥-༦༠༣)
- ༥ དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ། རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་ཟབ་དོན་ནོར་བུའི་སྒྲེང་བ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད།
(ཁོད་པ། འབྲི་གུང་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ། འོག་གངས་༤༣-༥༡༧)
- ༦ དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཟེན་གྲིས་བདེ་ཆེན་བདུད་ཅིའི་སྤྱིང་པོ། རྩེ་བཙུན་ཐུབ་བསྐྱན་ཡར་འཕེལ་གྱིས་མཛད།
(ཁོད། ཁ འིང་དཔར། འོག་གངས་༣༤-༥༠༤)
- ༧ དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཟེན་གྲིས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཟ་མ་ཉླག་གི་ཁ་འབྲེད་པའི་ལྷེ་མིག་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙེ་དབང་པོས་མཛད།
(ཁོད་རྒྱུད་སྡེ་ཀྱན་བརྒྱས་འ་བ། སྡེ་དགེ་དཔར་མ། འོག་གངས་༡-༣༥)
- ༨ དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཟབ་ལམ་རིམ་པ་ལྔའི་ཁྲིད། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེས་མཛད།
(ཁོད་དང་པོའི་སྡེ་ཆེན་ད། འིང་དཔར། འོག་གངས་༣༠༩-༣༣༡)
- ༩ རིམ་ལྔའི་འགྲེལ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ། ཏཱ་ར་ལྷ་ཐས་མཛད།
(ཁོད་ཅ། ཏྲག་བཏན་ཐུན་ཆོག་གས་སྤྲིང་གི་དཔར་མ། འོག་གངས་༣༤༡-༤༣༩)
- ༡༠ རིམ་ལྔའི་དོན་བསྐྱས་ཡིག་རྒྱུད། སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་ཏ། འིང་དཔར། འོག་གངས་༥༣༤-༥༣༩)
- ༡༡ རིམ་པ་ལྔའི་དོན་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛད།
(འིང་དཔར། འོག་གངས་ ༡༣༡-༡༣༣)

- ༡༣ རིམ་ལྔ་བསྐྱས་པའི་ཟིན་བྲིས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།
(ཁོད་ཆ། བཀྲས་སྒྲུན་དཔར་མ། འོག་གངས་༡༡༩-༡༢༩)
- ༡༣ རིམ་ལྔ་བསྐྱས་གསལ་གྱི་རྒྱ་ཀ། །རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐས་མཛད།
(ཁོད་ཆ། ཏྲག་བཏན་བླུན་ཆོགས་སྤྱིང་གི་དཔར་མ། འོག་གངས་༥༥-༡༣༣)
- ༡༤ གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་རིམ་ལྔ་སྤྲོད་གདན་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱིད་ཡིག་འབྲུལ་པའི་རི་བྲལ་
ཞེས་བྱ་བ་མར་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ། རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐས་མཛད།
(ཁོད་ཅ། ཏྲག་བཏན་བླུན་ཆོགས་སྤྱིང་གི་དཔར་མ། འོག་གངས་༣༠༧-༣༣༡)
- ༡༥ རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྱིད་ཀྱི་མན་ངག་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱའི་ཟ་མ་ཉོག་དགེ་སྤྲོད་རིན་ཆེན་གྱུ་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་རྒྱུད་ཟེ་ཀུན་བཏུས་འཕ། ཟེ་དགེ་དཔར་མ། འོག་གངས་༤༠༩-༤༥༧)
- ༡༦ རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྱིད་གསང་བ་ཡི་གེ་མེད་པའི་རོ་སྤྲོད་ལྷ་མོ་ཁྱགས། རྒྱལ་ཁམས་བ་ལྷ་རྒྱས་མཛད་བ།
(ཁོད་རྒྱུད་ཟེ་ཀུན་བཏུས་འཕ། ཟེ་དགེ་དཔར་མ། འོག་གངས་༣༦-༥༡)
- ༡༧ རིམ་ལྔའི་ཟིན་བྲིས་ཐོར་བྱ། མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་རྒྱ། འཁོར་དཔར། འོག་གངས་༣༥༣-༣༥༧)
- ༡༨ རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་དཀའ་གནས་བཟེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་ཟབ་དོན་སྤྲོད་པའི་ཉི་མ། འཛིགས་མེད་
དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(ཁོད་ཆ། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་དཔར་མ། འོག་གངས་༡༡༧-༩༩༧)
- ༡༩ རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་ལྷ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས་ཁ་སྒྲོང་། དཀོན་མཆོག་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད།
(ཁོད་ཉ། ལྷ་བྱང་དཔར་མ། འོག་གངས་༥༢༧-༥༦༦)
- ༢༠ རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་བཤད་ལུང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་ཁ་སྒྲོང་། ལྷ་བཟང་ཏ་མགིན་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་ད། ལག་བྲིས། འོག་གངས་༩-༥༣)

- ༡༡ རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་ཟིན་བྲིས་མེ་རྟག་སེལ་མ། དབལ་མང་བརྩི་ཏ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་མཛད།
(ཁོད་ཁ། ཤིང་དཔར། འོག་གངས་༥༠༥-༥༥༥)
- ༡༢ རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་བཤད་ལུང་ཟིན་བྲིས་དངོས་གྲུབ་བདུད་ཅིའི་ཟེགས་མ། གློ་བཟང་ལུང་
རྟགས་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་ཁ། ཤིང་དཔར། འོག་གངས་༣༡༤-༣༤༥)
- ༡༣ རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་ས་བཅད་རྩོམ་ཆེན་པོ་རྟག་རྩམ་པར་འབྱེད་པའི་རིག་སྤྲུགས།
འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(ཁོད་ཆ། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་དཔར་མ། འོག་གངས་༤༤༤-༥༣༤)
- ༡༤ རིམ་ལྔའི་གསལ་བྱེད། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད།
(ཁོད་ཆ། བཀས་ལྷན་དཔར་མ། འོག་གངས་༡-༢༥)
- ༡༥ གསང་འདུས་འཕགས་སྐོར་ལས་རིམ་ལྔ་འགོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱིད་ཡིག་རྒྱུད་དོན་གསལ་བ། ཏུ་ར་རྒྱ་
ཐས་མཛད།
(ཁོད་ཅ། ཏྲག་བརྟན་ལུན་ཆོགས་སྤིང་གི་དཔར་མ། འོག་གངས་༣༣༤-༣༤༠)
- ༡༦ གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་ཀྱི་དཔར་ཁྱིད། རྩོམ་ཁ་བ་གློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།
(ཁོད་ཉ། བཀས་ལྷན་དཔར་མ། འོག་གངས་༣༠༥-༣༣༦)
- ༡༧ གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔའི་དཔར་ཁྱིད་ཀྱི་མན་ངག་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་
མ་རྟག་རིན་ཆེན་གྲུབ་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་ཟ། ཞོལ་པར་མ་ལྷོ་ཡི་བསྐྱར་དཔར་བརྒྱབ་པ། འོག་གངས་༣༥-༤༤)
- ༡༨ གསང་འདུས་རིམ་ལྔའི་ཁྱིད་ཡིག་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་མཛད།
(ཁོད་ག། ཤིང་དཔར། འོག་གངས་༡༡༠-༡༥༠)

- ༣༩ གསང་འདུས་རིམ་ལྗེའི་ཟིན་ཟིས་སྟོང་པོའི་དོན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད།
 (པོད་ག འབྲི་གྲང་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ། སོག་གངས་༣༠༩-༣༥༣)
- ༣༠ གསང་འདུས་རིམ་ལྗེའི་རབ་རྒྱ་གསལ་བའི་སྟོན་མེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་བས་མཛད།
 (པོད་ཇ། བགས་ལྷན་དཔར་མ། སོག་གངས་༡-༤༩༩)
- ༣༡ གསང་འདུས་རིམ་ལྗེའི་བཤད་བ། ཚུལ་ཁྱིམས་བཟང་པོས་མཛད།
 (པོད་ཆ། ཤིང་དཔར། སོག་གངས་༡༣༡-༡༤༦༣)
- ༣༢ གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ས་བཅད་དང་རྫོགས་རིམ་རིགས་ལྗེ་གསལ་སྟོན་གྱི་ས་བཅད་
 གསང་ཆེན་ལམ་གྱི་སྟོང་པོ། རྒྱལ་གཡལ་སྟོ་བཟང་ནོར་བུ་ཤེས་རབ་གྱིས་མཛད།
 (པོད་ཉ། རྒྱལ་གཡལ་བུ་དགོན་གྱི་དཔར་མ། སོག་གངས་༤༠༡-༤༡༢)
- ༣༣ གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྗེ་གསལ་བའི་སྟོན་མེའི་སྟོང་པོ་བསྐྱུས་བ་སྐལ་ལྡན་དགུས་
 བྱེད། གྲགས་བ་བཤད་སྟུབ་གྱིས་མཛད།
 (པོད་ཀ། རྫོག་ཁྲད་དཔར་མ། སོག་གངས་༡༢༣-༡༣༩)
- ༣༤ གསང་བ་འདུས་པའི་ཟབ་ལམ་རིམ་ལྗེའི་དམར་ཁྱིད་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་འབྱེད་བདེ།
 འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྗེ་རྗེས་མཛད།
 (པོད་ཁ། ལྷ་བྱང་དཔར་མ་བསྐྱར་དཔར་མ། སོག་གངས་༡༩༥-༢༡༠)

བྱར་རྒྱན་བཞི་པ།

ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་གིང་དབར།

ཐོད། ༡ རྒྱུ།

- ༡ ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཤེས་ལྡན་དང་བའི་རྒྱ་གཉེར་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཤེས་སྤང་བ།
(༥-༡༩༠)
- ༢ འཕགས་ལུལ་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མི་ཉ་ཇོ་གིའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་བ་བྱང་འབྲུག་གྲུབ་བའི་གཏམ་སྟན་ཞེས་བྱ་བའི་ཏར་ཏིསྟེ།
(༡༡༡-༡༩༦)
- ༣ རྗེའི་བསྟོད་པ་རྩ་འགྲེལ་ཀྱི་བཤད་ལུང་གི་བརྗོད་བྱང་ཐོར་བྱའོར་བུའི་སྤྲོ་ཆོས།
(༡༩༧- ༢༥༦)
- ༤ རྟོན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་རྩ་འགྲེལ་ཀྱི་བཤད་ལུང་གི་བརྗོད་བྱང་གྲུབ་དབང་དགུས་བའི་མཚན་སྒྲིག།
(༢༥༧- ༣༣༣)
- ༥ སྤང་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་བརྒྱ་མར་གྲགས་བའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟེན་གྲིས་
དངོས་གྲུབ་འོར་བུའི་སྟེ་མ།
(༣༣༤- ༣༩༤)
- ༦ སྤང་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་བརྒྱ་མའི་དམིགས་ཅིམ་བརྗོད་བྱང་དུ་བཀོད་
བ་ཟབ་ལམ་འོར་བུའི་གན་མཛོད།
(༣༩༥- ༤༥༠)
- ༧ དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་བརྒྱ་མའི་གཞུང་བསྐྱངས་ཀྱི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟེན་གྲིས།
(༤༥༡- ༤༤༦)
- ༨ རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་མཁས་གྲུབ་སྒྲ་བའི་ཉི་མ་ལ་ཆིག་བརྒྱད་དུ་སྦྱལ་བའི་སྒྲ་མའི་
རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་གྲུབ་གཉིས་དགའ་སྟོན།
(༤༤༧- ༤༦༩)
- ༩ སྤང་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་དགའ་ལྡན་འཕོ་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་མི་པམ་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང།
(༤༦༩- ༤༧༤)

- ༡༠ རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སོགས་སྐྱབ་བརྟན་འགའ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་མཉན་པར་འོས་
བའི་གཏམ་གྱི་ཐོང་བ། (༤༡༠-༤༡༩)
- ༡༡ འོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྒོན་ལམ་ལཱའི་གཞུང་གི་མཆོམས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་གསལ་བྱེད་ཉི་མའི་
ཐོང་བ། (༤༠༣-༤༣༠)
- ༡༢ སྐབས་མགོན་སྐྱབ་ཐོང་གསུམ་པ་ཆོས་གྲར་ཐེབས་སྐབས་ཀྱི་ཉིན་དང་པོའི་ཆོགས་གཏམ་གྱི་ཟིན་ཐོ་
ཆོས་སྤྱད་ལུགས་བརྒྱའི་སྒྲུབ་བ་དགེ་ལེགས་བྱེ་བའི་ལམ་དུ་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྩ་དང་། གསུང་བཀོད་
བསྐྱབ་བྱ། དེའི་དུས་མཆོད་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་ཐར། སྤྲ་མའི་ཞལ་གདམས་གདུང་སེལ་སྤྲེལ་གྱི་
ཐེགས་བ། (༤༣༡-༤༦༡)
- ༡༣ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་འདོན་བསྐྱིགས་བདུད་ཅིའི་བུམ་བཟང་། (༤༦༩-༦༠༡)
- ༡༤ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་བཞག་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། (༦༠༩-༦༤༡)
- ༡༥ བཙུམ་ལྡན་འདས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཞི་བའི་སྤྱིན་སྟེག་གི་ཆོ་ག་གསལ་བར་བཤད་པ་
འཇམ་དབྱངས་དགོངས་རྒྱུ། (༦༤༤-༦༧༤)
- ༡༦ བཙུམ་ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེན་པ་བྱ་རྒྱལ་དངོས་བྱུང་རྣམ་
གཉིས་འགྲུགས་པའི་ཐུགས་རྒྱ། (༦༧༦-༦༩༩)

ཐོད། ༩ ། ཁ༩

- ༡ འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྷ་སོ་གཉིས་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཁྲིད་དམིགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་མི་བསྐྱོད་
མགོན་པོའི་ཞལ་ལུང་། (༧-༩༠༡)
- ༢ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཚོགས་རིམ་རིམ་ལཱའི་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་མི་བསྐྱོད་ཞལ་གྱི་
བདུད་ཅི། (༩༠༤-༩༡༤)

- ༣ འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་སྒྲིབ་གཞི་སྤྲོས་བཤད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཞི་བཅུདེ་གསལ་བྱེད་དོ་རྩེའི་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མེ།
(༢༡༦-༢༤༠)
- ༤ གྲུབ་ཆེན་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤྲོས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལུང་།
(༢༤༡-༢༥༡)
- ༥ གྲུབ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤྲོས་པའི་རྩོགས་རིམ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
དམར་ཁྲིད་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི།
(༢༥༢-༢༦༢)
- ༦ བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འདོད་དང་རྩོགས་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མའི་བསྐྱུས་དོན། (༢༦༣-༢༧༣)
- ༧ འཇམ་དཔལ་དུས་དགའེ་དབང་པོ་མ་ཏེའི་གདོང་ཅན་བཅུ་གསུམ་ལྟའི་འཁོར་ལོའི་རིམ་བ་དང་པོའི་
ཟབ་ཁྲིད་ཟིན་གྱིས་འཇིགས་མཇད་དོ་རྩེའི་ཞལ་ལུང་།
(༢༧༤-༢༨༤)
- ༨ འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ་བཅུ་གསུམ་ལྟའི་འཁོར་ལོའི་རྩོགས་རིམ་ནལ་འབྱོར་བཞིའི་ཁྲིད་ཀྱི་བཟེད་བྱང་
འཇིགས་མཇད་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི།
(༢༨༥-༢༩༥)
- ༩ བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིགས་མཇད་དོ་རྩེ་དཔལ་པོ་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞི་ཁོ་སྤྲུགས་སྤྲུབ་ཀྱི་
གདམས་པའི་གསལ་བྱེད་ཤེས་རབ་རལ་གྱིའི་འོད་ཟེར་འབྲུམ་འབྱེད།
(༢༩༦-༣༠༦)
- ༡༠ དཔལ་དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་རབ་རུ་རྒྱམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
སྤྲུབ་པའི་མན་ངག་དོ་རྩེའི་ཆོག་གི་མདུད་འགྲོ་ལ།
(༣༠༧-༣༡༧)
- ༡༡ འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་རྩེས་གནང་ཁྲིད་དང་བཅས་པའི་བཟེད་བྱང་ཐུགས་རྩེ་ཉིན་བྱེད་འོད་
ཀྱིས་བྱེ་བའི་དད་པའི་བརྗོད་འཇུག་ཟེད།
(༣༡༨-༣༢༨)
- ༡༢ འཇམ་དཔལ་ཞི་བླ་གི་བསྐྱུང་བའི་གདམས་བ་སྤྲུབ་དོ་རྩེའི་གོ་ཆ།
(༣༢༩-༣༣༩)
- ༡༣ རྒྱ་ར་ཆོས་སྒྲོར་རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་ཁྲིད་ཀྱི་བཟེད་བྱང་སྤྲིང་གི་ཐེག་ལ།
(༣༤༠-༣༥༠)

- ༡༤ ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྟན་གྱི་བཤད་ལུང་ཟིན་བྲིས་དང་། སྒྲིལ་མའི་རྗེས་གནང་གི་ཟིན་ཐོ། (༡༤༩-༡༥༤)
- ༡༥ བྱི་གུ་ཆོས་བླ་མ་གྱི་ཁྱིད་ཀྱི་བརྗོད་ཐོ་ཁྱེད་ལོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོ། (༡༥༥-༡༥༩)
- ༡༦ དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ་བཤད་ལུང་གི་བརྗོད་ཐོ་འཇམ་དབལ་གསུང་གི་འོད་ཟེར། (༡༥༩-༡༦༩)
- ༡༧ བླ་མ་རྣོ་འཁོར་ཆེན་གྱི་ཇོགས་རིམ་ཚུལ་འཕྲོ། (༡༧༠-༡༧༩)
- ༡༨ རྒྱུ་དཀྱིལ་བདུན་ལས་བཅུ་མས་བའི་གཏམ་དུ་བརྗོད་པ་སྟན་བསྐྱེད་ལྟའི་རྩ་སྒྲ། (༡༧༩-༡༨༩)

ཐོད། ༣ ། གཤམ་།

- ༡ ལྷན་བླ་མ་ལྟོ་འཁོར་གྱི་ཁྱིད་ཟིན་བྲིས་རིག་འཛིན་སྤྱོད་གི་དོ་ཤུལ། (༡-༤༩)
- ༢ དག་བྱིན་རྒྱལ་མ་གྱི་ཁྱིད་ཡིག་ཉེས་པ་ཀུན་སེལ། (༥༩-༧༩)
- ༣ རྣོ་སེམས་བསྐྱོར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱིད་དམིགས་ཡི་གེར་བཞོན་པ་ཡིད་ཀྱི་གཏུང་སེལ། (༧༩-༩༩)
- ༤ ཟ་བྱེད་མཁའ་འཁྱའི་སྒྲིན་སྒྲིག་གི་ཁྱིད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་སྤྱི་བུང་སྟན་སེལ། (༩༩-༡༡༩)
- ༥ དམ་ཆིག་རྣོ་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་ཁྱིད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ཉམས་ཆག་དག་བྱེད་གཞུང་མཆོད་ཡོན། (༡༡༩-༡༣༩)
- ༦ ཉམས་ལེན་གནད་ཀྱི་ཞལ་གདམས་རིན་ཆེན་སྒྲིལ་བུ། (༡༣༩-༡༥༩)
- ༧ དཔལ་རྣོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་བདག་འཇུག་གི་གསལ་བྱེད་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་མ་སྤོང་། (༡༥༩-༡༧༩)
- ༨ འཇིགས་བྱེད་དཔའ་ལོ་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིལ་གཏུང་སྒྲིག་ཆོག། (༡༧༩-༡༩༩)
- ༩ རྒྱ་མ་མཆོད་པའི་བླ་མ་ཆེན་དང་སྒྲིགས་པའི་ཁྱིད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། (༡༩༩-༢༡༩)
- ༡༠ རྒྱ་མཆོད་བླ་མ་ཆེན་དང་སྒྲིགས་པའི་ཁྱིད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་སྤྱི་ཞེད་གཏུང་སེལ་བདུན་ཅིའི་རྒྱ་རྒྱ། (༢༡༩-༢༣༩)

- ༡༡ སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་བསྐྱུས་དོན་ཟབ་དོན་གདམས་པའི་མིག་འབྱེད། (༤༢༩-༤༣༡)
- ༡༢ སྒྲ་མ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་འཕྲོ་བ་ཞག་གཅིག་མའི་ཉམས་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ནམ་དག་གྲོང་དུ་
འཇུག་པའི་ལམ་བཟང་། (༤༣༩-༤༣༧)
- ༡༣ དཔེན་ས་སྟུན་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་དཔའ་ཕོ་གཡུལ་འཇུག་མའི་ཁྲིད་ཀྱི་
བརྗེད་བྱང་སྒྲུང་མཐའི་ཞལ་ལུང་། (༤༣༩-༤༣༡)
- ༡༤ གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་ཁྲིད་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་རྒྱབས་ཐེང་། (༤༣༩-༤༣༩)
- ༡༥ སྒྲ་མི་སྟུན་ཀྱི་ཆེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་འཆི་མེད་གྲུབ་པའི་ཞལ་ལུང་། (༤༤༠-༤༤༡)
- ༡༦ སྒྲ་མི་སྟུན་ཀྱི་ཆེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར། (༤༤༩-༤༥༡)
- ༡༧ ཆེ་སྒྲུབ་ལེ་ཆན་གསུམ་གྱི་ཟེན་གྲིས་འཆི་མེད་འདོད་འཇོ། (༤༥༢-༤༥༩)
- ༡༨ གཞུག་ཏོར་ནམ་པར་རྒྱལ་མའི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་རིལ་སྒྲུབ་ཚུལ་འབྱེར་བདེར་བཀོད་པ། (༤༥༥-༤༦༩)
- ༡༩ འཕགས་མ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཆེ་ཁྲིད་དཔག་བསམ་སྟོན་པའི་ཐེང་བ། (༤༦༥-༤༧༩)
- ༢༠ འཕགས་མ་ཆེ་སྒྲུབ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྒྲོ་ནས་ཆེའི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་གདམས་བ་མི་
ཤིགས་འོད་ཀྱི་གྲུང་ཁང་། (༤༨༠-༤༨༡)
- ༢༡ འཕགས་མ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཆེ་ཁྲིད་ཆེ་འོད་སྟེ་མ། (༤༨༢-༤༨༣)
- ༢༢ འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་ལས་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟེན་གྲིས་མི་ཟད་དག་གི་འདོད་འཇོ། (༤༨༢-༤༨༩)
- ༢༣ གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅའི་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་བདུད་ཅིའི་དགའ་སྟོན། (༤༩༠-༥༡༩)
- ༢༤ ལྷའི་བུམ་གཏེར་གྱི་གདམས་པའི་གསལ་བྱེད་རིན་ཆེན་བུམ་བཟང་། (༥༡༥-༥༢༡)
- ༢༥ རྣམ་སྒྲུང་མཛོད་བྱང་གི་ཞི་བའི་སྒྲུབ་སྟེག་གི་ཆོག་རྒྱ་བའི་འབྲི་ཤིང་། (༥༢༩-༥༣༣)

- ༡༩ རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྩལ་ཆོན་ཆབ་ལ་སྦྱན་འབྲེན་བའི་ཆོ་ག་བཟླ་ཤིས་ཆར་
 འབེབས། (༡༩༩-༡༩༩)
- ༢༠ བརྒྱད་འདེབས་འགའ་ཞིག (༡༩༩-༡༩༩)
- ༢༡ གཅོད་ཀྱི་བརྒྱད་འདེབས་ཁ་སྐོང་། (༡༩༩-༡༩༩)
- ༢༢ མ་གཅིག་ཁྲིམ་མ་ལྟ་ལྟའི་ཞི་བའི་སྦྱན་སྟེག་ལག་ལེན་རབ་གསལ། (༡༩༩-༡༩༩)
- ༢༣ མགོན་པོའི་རབ་གནས་ཀྱི་ཡིག་ཆུང་སྤྲོ་མའི་ཞལ་ལས་འབྱུང་བ། (༡༩༩-༡༩༩)
- ༢༤ དབལ་ལྟན་དམག་ཐོར་གྱི་རྩལ་མོའི་བསྟེན་བ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བཀོད་བ་དགོ་
 ལེགས་གསེར་གྱི་སྟེ་མ། (༡༩༩-༡༩༩)
- ༢༥ ཆོས་རྩལ་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་གཏོར་འབུལ་འདོད་གསོལ་འཕྲིན་ལས་སྒོ་འབྲེད། (༡༩༩-༡༩༩)
- ༢༦ སྦྱེས་མཆོག་དོ་རྩེ་ལེགས་བའི་སྦྱ་བརྒྱན་ལ་གཟུངས་འབུལ་ཚུལ་དམ་ཅན་དགྲེས་དགྲུང་ཅེན་བའི་
 བད་མཆོ། (༡༩༩-༡༩༩)

ཐོད། ༩ རྒྱུད་

- ༡ ཐོད་བའི་དབང་བཤད་གསང་ཆེན་གནད་ཀྱི་སྒྲིན་མེ། (༩-༡༩)
- ༢ མི་ཐོད་དབང་བཤད་ཐོན་ཐོན་གྲོལ་བདུད་ཅིའི་སྟེ་མ། (༡༩-༡༩)
- ༣ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དོ་རྩེ་ཐོད་བ་སོགས་ནས་འབྱུང་བའི་ཐོག་འདེབས་ཚུལ་རིམ་བ་མང་སོ་སྟོགས་
 གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་བ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་གདུང་སེལ། (༡༩-༡༩)
- ༤ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟའི་མཆོན་མ་འགོད་བ་དང་རྩལ་ཆོན་བཟུང་དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་ཐོད་བ་ལས་
 ཟུར་བྱ་བཀོལ་བ་ཟུར་འདེབས་དང་བཅས་བ། (༡༩-༡༩)

- ཕ བྲེང་བ་དང་གྱི་ཡ་ནས་གསུངས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐེག་དང་ལྷའི་རྣམ་བཞག་མི་ཏ་རྟོར་བྲེང་གི་
དགྱིལ་འཁོར་ཞལ་སྟོན། (373-374)
- ཆ མི་ཏ་རྟོར་བྲེང་གཉིས་ཀྱི་དབང་གི་ལག་ལེན་གྱི་ཐེན་བྲིས། (373-374)
- ཇ གཤེད་དམར་གྱི་དབང་བཤད་ཐེན་བྲིས་འཇམ་དཔལ་དགོངས་རྒྱན། (376-377)
- ༨ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ས་གར་དང་མཆོད་གར་གྱི་སྤགས་འདོན་བན་བཞོལ་ཁྱངས་ལྷན་བདུད་
ཕྱིའི་ཐེགས་མ། (376-377)
- ༩ སྤགས་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུང་ཐོར་འགའ་ཞེག (377-403)
- 10 ལྷ་མ་རྟོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་དགྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྩེ་བྲེང་བ་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཉེར་མཁོའི་ཐེག་དང་
བཤད་པ་བྲག་ལེན་དུ་མའི་སྟོར་ལ་བརྟེན་བྱང་མཛད་བ། (403-404)
- 11 རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བླ་རྣམས་དགྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་སྟོས་བསྐྱང་གི་བྲག་ཁྲིད་གསན་སྐབས་
ཀྱི་བསྐྱེལ་བྱང་གསར་རྟེན། (403-404)

ཐོད། ༥ རྩེ་ཐེ

- 1 བསྟན་པའི་གནད་ཀྱན་རྩོགས་པའི་གདམས་པ་བྱང་རྩེ་བའི་ལམ་གྱི་ཞལ་ཤེས་བདུད་ཕྱིའི་
དབྱིངས་ཀྱི་སྟོ་འབྱེད། (376-377)
- 2 བྱང་རྩེ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་བྱང་ཐེན་བྲིས། (377-400)
- 3 བྱང་རྩེ་ལམ་རིམ་གྱི་ཞལ་གདམས་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ། (400-403)
- ༤ མདོ་སྤགས་ཡོངས་རྩོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་དབྱེད་སྟོན་བྱེད་རྩེལ་གྱི་ཞལ་ཆེམས་ལེགས་བཤད་རྩེ་
གཏེར་འཕེལ་པའི་རྒྱལ་བྲེང་སྟོན་གྱི་ཐུར་མ། (403-404)

༥	འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་ཐུགས་བརྩད་ལམ་གཙུག་གསུང་བསྐྱོས་མི་གིགས་དོ་རྗེའི་ཟེགས་མ།	(༥༡༡-༥༤༨)
༦	ལམ་གཙུག་གི་གདམས་ངག་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་ཞལ་ལུང་།	(༥༤༩-༦༡༩)
༧	ལམ་གཙུག་གི་ཟེན་མོ་སྒྲོ་གཏེར་བརྒྱ་རྒྱས་པའི་ཉིན་བྲེད།	(༦༡༥-༦༣༧)
༨	ལམ་གཙུག་དང་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་ཟེན་གྱིས་དོ་རྗེ་འཆང་བརྒྱ་སྤྱོད་སྤྱ་རས་མཛད་བ།	(༦༣༩-༦༩༤)
༩	ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་ཟེན་གྱིས་གདུང་སེལ་སྤྲོད་གྱི་སྒྲུ་གྲ།	(༦༩༥-༧༡༩)
༡༠	སྤྲོད་འདེན་ཁྲུས་གསོལ་གྱི་དམིགས་ནམ་མཐོར་བསྐྱས་པན་བདེའི་གྲུ་ཆར་འགྲེད་པའི་རྫོགས་ལྷན་སྤྲོད་གྱི་སྤྱད་བྲངས།	(༧༢༥-༧༤༩)
༡༡	བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གསུང་ཟེན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཞོད་བ།	(༧༤༣-༨༣༦)
༡༢	འཇམ་མགོན་སྤེལ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་ནས་གསལ་པའི་སྤྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་བཤད་པའི་ཟེན་གྱིས།	(༨༣༧-༨༤༤)
༡༣	སྤྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་ཆོས་ཐུན་དང་པོའི་གསུང་བཤད་ཟེན་གྱིས།	(༨༤༥-༨༩༠)
༡༤	སྤྱོད་འཇུག་གི་བཤད་པའི་ཟེན་མོ་ཞལ་ལུང་བདུད་རྩི་ཟེགས་མ།	(༨༩༡-༩༡༨)
༡༥	གསོལ་འདེབས་འགའ་ཞིག	(༩༡༩-༩༣༩)
༡༦	ཆེ་རབས་རྗེས་འཛིན་གྱི་སྤྲོད་ཆེན་པོའི་གཉིས་འབྲས་སྟེར་དང་། བྲེད།	འདོད་དོན་བརྒྱ་བཞད་པའི་ཉིན་ (༩༣༩-༩༤༩)
༡༧	བསང་མཆོད་གྱི་སྒྲོལ།	(༩༥༠-༩༥༩)

ཐོད། ༤ རྒྱུ་ཆེན་པོ་

- ༡ ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དག་བའི་དམ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་ཡིག་མདོ་སྤྲུགས་ཐབ་རྒྱས་བདུད་ཅིའི་མཚོ་
ལས་སྐྱེ་ཅིས་སྒྲངས་བའི་རྒྱ་ཐིགས། (༣-༡༠༩༧)

ཐོད། ༥ རྒྱུ་ཆེན་པོ་

- ༡ འདུལ་བ་མདོ་ཅིའི་བརྗེད་བྱང་ཐོར་བྱ་སྒྲངས་དོར་ནམ་འབྱེད། (༥-༡༣)
- ༢ བསྐྱེད་བཅས་མདོན་བར་རྟོགས་བའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་གིས་མཚམས་ནམ་བར་བརྒྱན་བ་གཞུང་དོན་ལྷ་
བའི་མིག་འབྱེད། (༡༤-༡༩༡)
- ༣ ཀུན་མཁྱེན་བར་བའི་དོན་བདུན་ཅུའི་ནམ་བཞག་གི་གསུང་བཤད་ཟིན་ཐོ། (༡༩༩-༡༩༧)
- ༤ འཇམ་མགོན་སྤེལ་ཁྱིའི་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་དུ་མདོ་སྤེལ་རྒྱན་གྱི་བཤད་བ་གསུང་བའི་ཟིན་གྱིས། (༡༩༩-༡༩༧)
- ༥ མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་གསུང་བཤད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ཐོར་བྱ། (༡༩༦-༢༠༧)
- ༦ བསྐྱེད་བཅས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་འཇུག་བའི་བརྗེད་བྱང་མཐར་འཇིག་ཆ་གདུང་སེལ་བའི་རྒྱ་བའི་
འོད་ཟེར། (༢༠༧-༢༠༩)
- ༧ དགག་གཞི་རྒྱང་ཅིས། (༢༠༩-༢༡༩)
- ༨ མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གསུང་ཐོར་འགའ་ཞིག (༢༡༩-༢༢༣)
- ༩ དཔེ་རྒྱན་དགོན་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོབ་ཡིག་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་བཞད་བའི་རྒྱ་འོད་འབྲུམ་གྱི་
སྤེལ། (༢༢༦-༢༣༧)
- ༡༠ འདུལ་བ་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོག་བཟ། (༢༣༦-༢༤༩)
- ༡༡ སྤྱིའི་དཀའ་གནད་ལས་བཅུམས་བའི་བརྗེད་བྱང་དབྱངས་ཅན་རོལ་མཚོ། (༢༤༩-༢༥༠)

- ༡༢ དབྱངས་ཅན་སྤྱི་ལ་གི་མཆན་དངོས་གཞི་འཇམ་དབྱངས་བརྒྱུད་མཆན་ཅན་གྱི་ཐུག་ཟིས་ལས་
བལྟས། (༢༥༡-༢༥༢)
- ༡༣ ཉེར་མཁའི་ཟིན་ཐོ་རྒྱ་ཐིགས་ཐེང་བ། (༢༥༠-༢༥༡)
- ༡༤ འདོད་གསོལ་འགའཞིག (༢༥༡-༢༥༢)

ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ།

དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག་གི་སྟོན།

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།

གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།

ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་བའི་མཐུས།

ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།

གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྟེ་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།

ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་བའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེང་གའི་རིང་

ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ལྷན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་

མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་སྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོན་

སྟོན་ཆོག་དུ་ཤུག་འདི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། །

ཨ་ཁུ་ཆང་རྩེ་བཅུན་ཤེས་རབ་བྱུ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ།

ཡསྐྱབས་ཟེ་མཁས་དབང་ཟས་གདོང་ཡིན་པོ་ཆེ།
 སེར་ཚྲོ་རྒྱུད་ཚྲོད་དགེ་བཤེས་མཁས་བྱུབ་ཅོར་བཟང་།
 དག་འབྲུང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་འཇམ་དབྱངས།
 ཚྲོ་མང་དགེ་བཤེས་བྱམས་མ་ཆོས་ལྟན།
 ཚྲོ་མང་དགེ་བཤེས་ཏར་གདོང་ཨ་བཞིགས།

དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་མེད་བཟང་སྐུ་ལྷ་པ།
ལྷངས་ཆང་བསྟན་འཛིན་རབ་བཟླ།
མེད་མེད་དགེ་བཤེས་འཇམ་གཅེས།

ལྷན་མཉེན་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
 རྒྱབ་སྐྱོར་བཅོ་ལྔ་པའི་ཕྱག་མཛོད།
 ཝོར་བྱ་རྩེ་ལྷན་དུ་བསྐྱེད་གསར་བ།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༨
 ༡-༡༡༠༠
 17.272 cm x 24.13 cm
 ལྷན་ཕྱི་ལོ་ཆོད་གཞི་ཅན་ཕྱི་ལོ་ལམ་དབྱ་ཅན་གཉིས་པ།
 ༡༠༠༤༤
 Adobe InDesign CS3
 60 GSM
 ལྷན་ལེགས།
 རྩོམ་གཞིགས།
 ༤༨ ༤༩ ༤༩ ༤༩ ༥༠ ༥
 རྩོམ་ལྷན་ 300/-

